YouTube & Google videolarını kaydedin

119 sayılık CHIP arşivi DVD'de

1996'dan 2006'ya tüm dergiler... Kaçırmayın!

AYLIK YAYINDIR • ISSN: 1300-9419 • 112415 • YIL: 11 • SAYI: 2006/10 • 5.99 YTL

CHIP

Ekim/2006

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ • İLETİŞİM • BİLGİSAYAR

10 dakikada sessiz PC

PC'nizin gürültüsünden kurtulun 208

101 Bedava yazılım

CHIP binlerce 54 yazılım arasından en iyilerini seçti

Hepsi DVD'de

Windows XP'nizi yanınızda taşıyın 176

Siz nerede, ayarlarıyla tüm sisteminiz orada

LCD monitörler

Test: 17 ve 19 inçlik 49 LCD 116

48 megapiksel

204

Her makineyle poster kalitesinde fotoğraflar

Çift katman DVD + CD

140 $'lık 5 TAM SÜRÜM

WinOptimizer 2007

Windows'unuz daha önce hiç bu kadar sorunsuz olmamıştı

Daz3D Bryce 5

Muhteşem doğa manzaraları oluşturmak için ideal bir yazılım

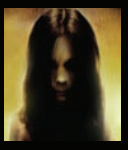

F.E.A.R. Combat

Tarihin en korkutucu FPS oyununu online oynayın

AYRICA CHIP-Fox: İlk ve tek!

İnternette ihtiyaç duyduğunuz tüm işlevleri bu web tarayıcıda topladık

Windows update

Sisteminize yeni özellikler katan en yeni yazılımlar 194

3 mega test

Dijital video kameralar, işlemciler, ekran kartları

ATI'ın bombası

En yeni ekran kartı önce ve sadece CHIP'te 108

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

10 yıllık arşiv elinizin altında

Bilgisayar dünyasında son on yılda çok büyük değişiklikler oldu. İnternetin yaygınlaşması ve bilgisayarın geniş kitlelere ulaşmasıyla tüm dünya, bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin nasıl hayatımızın her alanına daha yoğun bir şekilde entegre olduğuna şahit oldu. Bu ay DVD'mizde tüm okurlarımıza hediye ettiğimiz, sizlerden uzun zamandır gelen istekleri dikkate alarak hazırladığımız on yıllık CHIP PDF arşivinde, 1996 Şubat ilk sayımızdan 2006'ya kadar olan tüm dergileri bulacaksınız.

Arşivden aynı zamanda bir bilgi arşivinde olarak da faydalanabilmeniz için dergideki yazılar içinde arama yapmanızı sağlayan bir arama özelliği de bulunuyor. Böylelikle konuya göre sıralama yapmak da mümkün. Bilgisayar ve teknoloji dünyasının son on yıldaki gelişimini ve CHIP'in 10 yıllık serüvenini görmek için bu eşsiz arşive mutlaka göz atmanızı öneriyorum.

Bilgisayar ve iletişim dünyası yakın zamanda önemli değişikliklere sahne oldu ve önümüzdeki yıl içinde de yine önemli değişiklikler bekleniyor. Windows Vista'nın çıkış tarihinin yaklaşması, sektörü şimdiden hareketlendirdi. Çift çekirdekli bilgisayar ve dizüstü satışlarında patlama yaşanırken, Intel Core 2 Duo işlemcilerin dengeleri alt üst etmesi ve performans meraklısı tüm kullanıcıların rüyalarını süslemesi, AMD'nin çok büyük fiyat indirimleriyle Intel'e cevap vermesi, RAM fiyatlarının birden fırlaması, LCD ekran fiyatlarının giderek düşmesi ve geniş ekranlara olan talep en önemli gelişmeler olarak karşımıza çıkıyor.

Oyun dünyası da Vista ile çıkacak DirectX10'u ve Playstation 3'ü merakla bekliyor. Sony, eleştiriler sonrasında PS3'ün çıkış fiyatını yeniden ayarladı. Ekran kartı üreticileri de daha ucuz ve daha hızlı modellerle rekabete ayak uyduruyor. Elbette son sözü yakın zamanda çıkacak oyunlar ve tüketiciler söyleyecek. Kısaca sektörün kalp atışları giderek hızlanıyor ve CHIP olarak her zaman olduğu gibi sektörün nabzını yakından ve en doğru bilgilerle tutacağız.

uyaman@chip.com.tr

AYIN TAVSİYESİ

Dijital fotoğraf makinelerinin yarattığı büyük değişimin tek bir adı olabilir: Dijital devrim. Bugün herkesin elinde bir dijital fotoğraf makinesi görüyorsak, hatta iletişim aracı olarak görülen cep telefonları bile birer dijital fotoğraf makinesine dönüştüyse, artık hiç kimse dijital fotoğrafçılığı basit bir heves olarak değerlendiremez.

CHIP ailesi olarak, bizler de bu büyük devrimin bir parçası olmayı amaçlıyoruz ve yepyeni bir dergi ile karşınıza çıktık. CHIP Foto Video her 3 ayda bir sizlerle birlikte olacak. Foto Video'nun yeni sayısı Eylül sonunda bayilerde.

CHIP Ağustos 2006 satışı:

41.573

Bu rakama aylık yaklaşık 4.700 abone ve CHIP Compact satışı (1.400 adet) dâhildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

İÇİNDEKİLER 10/2006

KAPAK KONUSU

54 **101 Freeware:** Sisteminiz için CHIP editörlerinin seçtiği türünün en iyi ücretsiz araçları

GÜNCEL

8 **CeBIT Eurasia 2006:** Bilişim fuarında göze çarpan ürünler
10 **Güncel haberler ve köşe yazıları**
22 **Güvenlik raporu**
30 **PhysX:** Fizik kartlarla daha gerçekçi oyunlar
40 **IFA 2006:** Teknolojinin son yenilikleri IFA'da görücüye çıktı
48 **Cool Tech:** Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri
50 **Radar:** CHIP, yeni teknolojilerin gelişimini ve piyasa marjlarını öngörüyor
51 **Güncel PC fiyatları**

TEST & TEKNOLOJİ

72 **Video kameralar:** Eski ve yeni teknolojili kameralar büyüteç altında
82 **17 saniyede dünya turu:** Verilerin dünya üzerindeki uzun yolculuğu
92 **CPU/GPU rehberi:** Bir bakışta piyasadaki tüm işlemciler ve grafik işlemciler
96 **Radyasyon raporu:** Elektronik cihazlar hastalıklara davetiye çıkarıyor mu?
102 **Nanoteknoloji:** Kullanım alanı genişleyen nanoteknoloji geleceğimizi değiştiriyor
104 **Trextor USB disk:** Ağda ortak disk alanı
106 **Vista ön bakış:** Dördüncü bölümde Vista'da internet güvenliği büyüteç altında
108 **ATI X1950XTX:** ATI yeni grafik canavarıyla nVidia'ya meydan okuyor
112 **10 ücretsiz servis:** Webdeki en popüler hizmetler

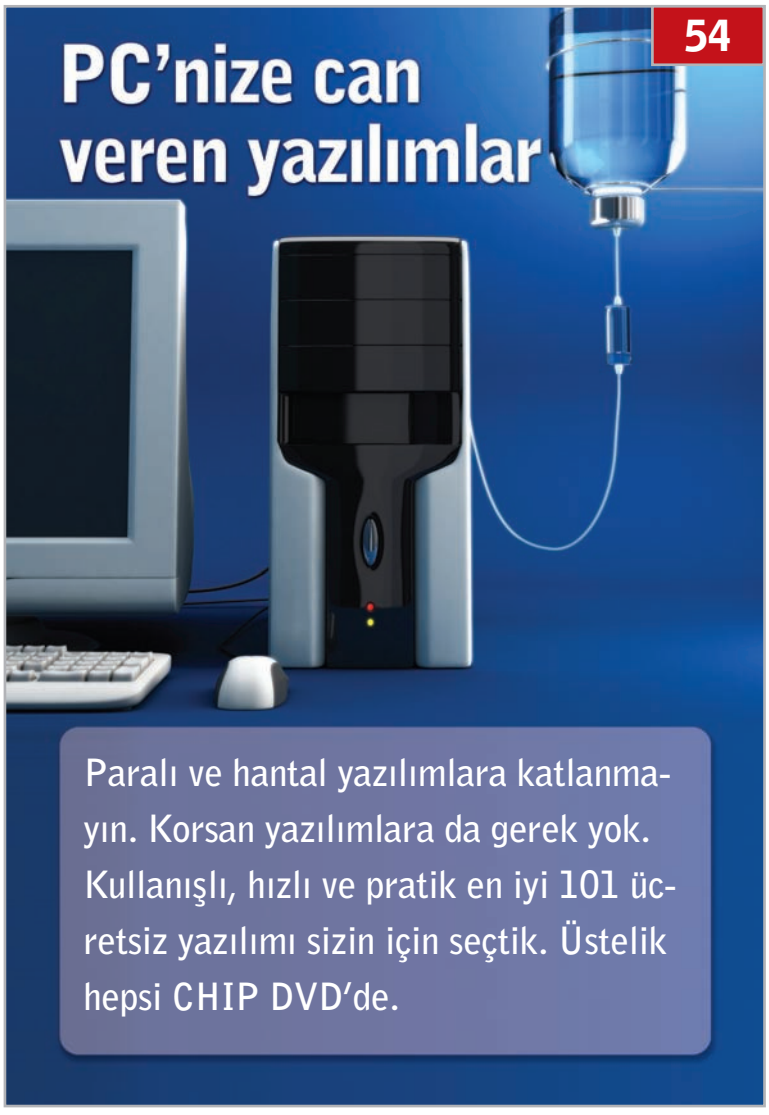

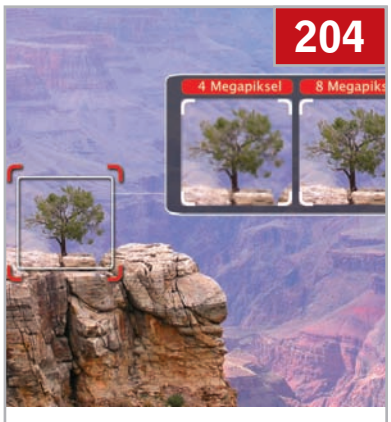

Her makineyle 48 Megapiksel

İpuçlarımız sayesinde, sıradan bir dijital fotoğraf makinesiyle de poster baskısı için elverişli fotoğraflar çekebileceksiniz.

Windows'a doping

Ücretsiz araçlarla sisteminizi daha hızlı çalıştırabilir ve Windows'unuza yeni özellikler kazandırabilirsiniz.

208

Sessiz PC

Sıcak günlerde çoğu bilgisayar gürültülü fanlarıyla elektrikli süpürgeler kadar ses çıkarıyor. PC'nizi 10 dakikada nasıl sessiz ve serin bir hale getirebileceğinizi açıklıyoruz.

176

Mobil Windows

Harici bir sabit diskte önemli belgelerinizi, filmleri ve hatta komple işletim sisteminizi yanınızda taşıyabilirsiniz. CHIP taşınabilir bir Windows'a sahip olmanın yollarını açıklıyor.

72

Yeni video kameralar

Yüksek çözünürlüklü görüntüler, yeni kayıt medyaları, uygun fiyatlar. CHIP, hangi kameraları şimdi satın almak gerektiğini, hangileri için beklemenin daha uygun olduğunu açıklıyor.

82

17 saniyede devrialem

internetin nasıl çalıştığını, hızın bazı zamanlarda neden düştüğünü ve gönderdiğiniz e-postaların nasıl bir yol izlediğini hiç düşündünüz mü? Bu soruların yanıtlarını CHIP sizin için araştırdı.

TEST & TEKNOLOJİ

116 **Test:** 49 adet 17 ve 19 inç LCD ekran karşılaştırmalı testte

134 **Çoklu ekranla çalışma:** İki ve daha fazla ekranla masaüstünüzü genişletin

142 **Yeni ürünler:** Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte

166 **Donanım Günlüğü**

168 **CHIP TOP10 Testleri:** En iyi donanımlar

PRATİK

176 **Taşınabilir Windows:** Windows'unuzu her yere yanınızda götürün

188 **Web'den video:** İnternette izlediğiniz videoları kaydedebilirsiniz

190 **CHIPFox:** Özel bir web tarayıcısına sahip olmak ister misiniz?

194 **Mega update:** Windows'a doping etkisi yapan ve yeni özellikler kazandıran araçlar

204 **Fotoğraflara ince ayar:** 48 megapiksel çözünürlükte, poster baskısına uygun kaliteli fotoğraflar

208 **Sessiz PC:** Sisteminizi daha sessiz çalıştırmanız ve soğutmanız için ipuçları

212 **En iyi ve en yeni ipuçları:** Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım

220 **Ayın web siteleri**

222 **Ekim 2006 DVD/CD içeriği:** DVD ve CD'lerde yer alan ve göze çarpan yazılımlar

224 **Tam sürümler:** eCHIP'teki tam sürüm programların pratik kullanımı

OYUN

232 **Ön bakış:** Armed assault, Burning crusade, Need for speed carbon

234 **İnceleme:** Call of juarez, Flatout 2, Reservoir dogs

DİĞERLERİ

3 **Seyir Defteri**

6 **Okur Yorumları**

228 **Abone Formu**

246 **Vizyon:** Elektronik gazeteler

248 **Künye**

249 **Gelecek Sayıda CHIP**

Web tasarım kitabı

İlk bilgisayarımı ancak birkaç hafta önce alabildim. Alır almaz da ilk işlerimden biri derginizin Eylül sayısını almak oldu. Harika bir dergiymiş gerçekten. Hele yanında verdiğiniz web tasarım kitabı tek kelimeyle muhteşem. Web tasarımı meselesinin bu kadar basit bir şekilde anlatılabileceğini hiç düşünmemiştim. Derginizin hep bu seviyede başarılarla devam etmesi dileğiyle.

Emre Tekgür

CHIP arşivi

Bilim ve Teknik dergisinin bütün sayılarını bir DVD içinde toplayıp hediye ettiği gibi siz de CHIP ve diğer dergilerinizi hediye etmeyi düşünüyor musunuz?
Kolay gelsin,

Malik Polat

CHIP: Okurlarımızdan gelen istekler doğrultusunda hazırladığımız 1996'dan 2006'ya kadar olan CHIP arşivini bu ayki DVD'mizde bulabilirsiniz.

CHIP'le geliştim

Öncelikle sözüme teşekkür ederek başlamak istiyorum. Teşekkürümün tek nedeni de derginizi seviyenin çok çok üstünde yapmanız. Bana kazandırdıkları şeyler ise parayla asla ölçülemez çünkü CHIP'le tanışmadan önce bilgisayarı sadece kullanmaktan başka hiçbir şey yapamıyordum. Sizin sayenizde üst seviye programları kullanıp web sitesi yapabilir seviyeye geldim.

CHIP sayesinde bilgimi arttırmak ve çevremdeki insanlara bu konularda yardım etmek bana mutluluk veriyor.

Benim için derginin tek olumsuz yanı var, o da reklâmların son derecede fazla olması. Değirmenin suyu misali bizler bunu anlayışla karşılıyor ve CHIP'le bir ömür boyu diyoruz.

Kayhan Aydın

CHIP'e güvenmek

Göndermiş olduğum e-postanın ardından bozuk olan DVD'nin yerine sağlam olanının bu kadar kısa sürede elime geçmesi beni şaşırtmadı. Çünkü ben CHIP dergisini alırken hiçbir kaygı duymadan, sonuna kadar güvenerek alıyorum. Teknolojinin bile bir gazete ya da bir dergi çıkarma konusunda insan emeğinin önüne geçemeyeceğini savunan bir birey olarak, sizler bu güveni fazlası ile hak ediyorsunuz. Söze ne gerek var ürün ortada.

Gerçekten CHIP dergisi okuru olmanın, ne kadar doğru bir karar ve ayrıcalık olduğunu bana bir kez daha hissettirdiğiniz için sizlere teşekkürü bir borç biliyorum. Yazılı veya görsel medyanın, kitlelerini ne kadar ciddiye aldığının, tartışmalı olduğu bir ortamda, okurunun bir isteğine bu kadar çabuk ve hiçbir karşılık beklemeden cevap vermeniz, gerçekten beni çok duygulandırdı.

Günlük yaşantımızda veya internet ortamında karşılaştığımız bilgi kirliliğinin içerisinde, bizlere, verdiğiniz doğru bilgilerle aydınlatıp, günlük yaşantımızın kaçınılmaz bir parçası olan bilgisayarı her an biraz daha öğrettiniz. Doğru bir kullanıcı olma yolundaki mücadelemizde bizleri yalnız bırakmadığınız için tüm CHIP dergisi çalışanlarına ve derginin oluşumunda emeği geçen herkese sevgi ve saygılarımla. Daha nice sayılarda buluşmak dileğiyle...

Oğuz Gürkan

CHIP online muhteşem

Web sitesinin tasarımını kesinlikle değiştirmeyin! Bu bir intihar olur. Favorites klasörümde 1.940 tane site var ve bunların içinde top 10 listesi yaparsak, CHIP şu andaki tasarımı ile rahatlıkla bu listeye girebilir. Bu güzel tasarımı yok etmeyin, benden size tavsiye. Ayrıca tasarımı değiştirmek için mantıklı bir nedeniniz var mı? Yoksa sadece yenilik olsun, zevk olsun diye mi değişiklik yapıyorsunuz? Şimdikinden iyi olması çok uzak bir ihtimal. Sizin bundan sonra yapacağınız tasarım Web 2.0 yönünde olmalıdır. Aynı Microsoft'un yaptığı gibi.

Erol Karaseki

Teşekkürler

Çok uzun zamandır çeşitli bilgisayar dergilerini takip ediyorum. Çoğu dergi bu zaman zarfında kendinden birçok şey kaybetti; kendilerini tekrarlamaya, üstüne bir şey koyamamaya başladılar. Kendinden ve konseptinden hiçbir şey kaybetmeyen CHIP ailesine sonsuz teşekkürler...

İhsan AYHAN

CHIP YARDIM EDİYOR

Okur mektupları
CHIP Yazı İşleri
Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe İş Merkezi B Blok No: 6
34349 Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar
Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
http://abone.vogel.com.tr

Teknik sorular
yardim@chip.com.tr

Dergi ve CD/DVD ile ilgili sorular
dergi@chip.com.tr

Yorumlarınıza hediye
Yayınlanan yorumlarınız için 11 YTL değerinde **CHIP Özel Sayısı** kazanın

Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: 248

CeBIT eurasia Bilişim

Teknokoliklerin çekim merkezi

Ortadoğu'nun ve Avrasya'nın en büyük teknoloji fuarı 5-10 Eylül tarihleri arasında Tüyap Beylikdüzü Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşti. Teknoloji şirketleri en son ürünlerini, en son icatlarını göstermek için standlarını kurdular. Ziyaretçiler de bu dev fuarda, pek çok yeni ve ilginç ürünle karşılaştı. Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Dünyanın en büyük Full HD plazma ekranı

Panasonic'in çapraz uzunluğu 2 metre 62 santim olan yeni televizyonu, dünyanın en büyük Full HD plazma ekranı unvanını taşıyor. 2 milyon pikselden daha fazla dağıtma ve yansıtma özelliğine sahip olan panelde, aynı zamanda 1080p HD yüksek hızlı piksel sürücüsü bulunuyor. Panasonic'in fuar için özel olarak getirdiği ekran, fuar boyunca basının en çok ilgisini çeken ürünlerinden biri oldu.

Bilgi için: www.panasonic.com.tr

Kulaklık medeniyet işaretidir

Çevredeki gürültüden etkilenmeden kaliteli müzik dinlemek isteyenlere yönelik olduğu kadar müzik dinlerken çevresini rahatsız etmek istemeyenler için de tek çözüm kulaklıktır. Kulaklık konusunda uzman teknoloji şirketlerinden Jabra da, yeni geliştirdiği üç kulaklık modelini dünyada ilk defa CeBit fuarında tanıttı. Rüzgâr gürültüsünü ortadan kaldıran Jabra BT5010, telefona ve MP3 çalara aynı anda bağlanabilen Jabra BT8010 ve hanımlar için tasarlanmış mücevherle kaplı Jabra BT160 Cyrstal modellerindeki göz alıcı tasarımlar ve çok işlevlilikle dikkat çekti.

Bilgi için: www.jabra.com

Oyun dünyasının en sert kızları

Kız çocuklarının da oyun oynamayı sevdiğini vurgulamak için, bir oyun firmasının sponsorluğunda kurulan 7 kişilik sk gaming ekibinin iki üyesi, Intel'in davetlisi olarak CeBIT Bilişim Eurasia'ya geldi. Üyeler hem fuar boyunca ziyaretçilerle oyun oynayıp sohbet ettiler hem de Intel Core 2 Duo platformunu tanıttılar. Core Duo 2 işlemcileri Intel tarafından masa üstü bilgisayarlarda Pentium 4'ün yerine geçmesi için tasarlandı.
Bilgi için: www.intel.com.tr

Microsoft ergonomik klavye

Yazılım dünyasın devi Microsoft, işletim sistemiyle ilgili politikaları nedeniyle yoğun eleştirilere hedef olsa da, donanım dünyasındaki başarısının hakkını yemek mümkün değil. Microsoft'un klavyeleri, sadece bu alanda uzmanlaşmış rakiplerini dahi zorluyor. Microsoft ergonomi uzmanları tarafından tasarlanan ve dünyada en çok satan klavye tasarımı Natural serisinin yeni üyesi Natural Ergonomic Keyboard 4000, Türkçe tuş takımıyla bu ay piyasaya sunuluyor. Natural Ergonomic Keyboard 4000'ün 14 derecelik özel eğimli yapısı, klavye tuşlarını parmak uçlarına daha yakın bir pozisyona getiriyor. Bu özellik, gereksiz hareketleri en aza indirerek kullanıcılar için daha doğal bir yazma pozisyonu sağlıyor.

Bilgi için: www.microsoft.com.tr

Walkman ölmedi, cebimizde yaşıyor

Her ne kadar "Walkman" kelimesi taşınabilir küçük müzik çalar olarak dilimize yerleşmiş de olsa, bu aslında Sony firmasının taşınabilir kasetçalarlar için kullandığı bir markaydı. Kasetlerin ortadan kalkması ve iPod gibi güçlü dijital müzik çalarların piyasaya girmesiyle "Walkman" markası da sarsıldı, ama Sony yeni ürettiği MP3 çalabilen cep telefonlarında bu markayı kullanarak efsanevi "Walkman"i yeniden canlandırdı. SonyEricsson firmasının "Walkman" ismini taşıyan yeni modelleri de CeBit'teydi. Gelişmiş kamera özelliklerine sahip "CyberShot" markalı telefonlar da görücüye çıktı. CyberShot markalı ilk telefon K790i tüm dikkatleri üzerine çekti. K790i'nin otomatik netlemeli 3,2 megapiksel kamerası, dâhili Xenon flaşı ile kaliteli çekim yapabiliyor. Telefondaki BestPic uygulaması fotoğraf çekme anından sonra arka arkaya 9 fotoğraf çekiyor ve kullanıcının beğendiği pozu seçmesine imkan veriyor.
Bilgi için: www.sonyericsson.com.tr

İlk yerli üretim dizüstü bilgisayar

Vestel Cebit fuarı ile Türkiye'deki fabrikalarında dizüstü bilgisayar üretmeye başladığını duyurdu ve ilk ürünlerini de sergiledi. Vestel'in Notebook 12D modeli renkli tasarımıyla dikkat çekerken, siyah ve beyaz gibi standart renklerin yanı sıra pembe, mor yeşil gibi farklı renklerde tercih edilebiiyor. Cihaz, Intel Core 2 Duo teknolojisini destekliyor. Ürün, 14,1 inç WXGA TFT LCD ekran, 40-120 GB arasında sabit disk seçenekleri ve 2 GB'ye varan DDR2 hafıza desteği ile dikkat çekiyor. Bu arada, Vestel fabrikası Avrupa ve Ortadoğu bölgesinin tek dizüstü bilgisayar fabrikası olma özelliğini taşıyor.
Bilgi için: www.vestel.com.tr ■

Kablocuların önünü kestiler

Kablo TV hizmetleri veren şirketler boy boy ilanlarla halka dertlerini anlatmaya çalışıyor. Peki, kablolu hizmetlerde yaşanan sorun ne?

■ Çok ucuz ve çok hızlı internet hizmeti vermeyi planlayan kablo şirketlerinin önünü kestiler. El değiştiren kablo servisi üzerinden internet hizmeti alanlar ise şikâyetlere başladılar. KabloNET, İnteraktif ve Ultra Kablo firmaları, uzun süren bir bekleyişin ardından 24 Nisan 2006 tarihinde Telekomünikasyon Kurumu'ndan ruhsat aldı. Firmalar bu sözleşmenin hemen öncesinde yaptıkları açıklamalarda, kablo üzerinden çok hızlı ve çok ucuz internet hizmeti vermeyi, ayrıca hizmetlerini ses ve dijital servislerle zenginleştirmeyi planladıklarını açıklamışlardı.

Ancak Türksat, firmaların ruhsat aldıkları anda sözleşmenin sona erdiğini belirterek tüm şebeke ve müşterileri kendisine teslim etmelerini istedi. Anlaşmazlık sonrasında Türksat'dan alacaklarını tahsil edemedikleri için KabloNET ve İnteraktif firmaları, TMSF'ye yapmaları gereken ödemeleri gerçekleştiremediler. TMSF de bu alacağını tahsil edemediği için firmalar tarafından satın alınan malzemelere haciz koydu.

Paylaşılamayan sektör: Kablolu hizmetler

Bütün bunların yanı sıra Türksat, 13 Temmuz 2006 tarihinde ihale açarak KabloNET ve İnteraktif firmalarının hizmet verdiği bölgelerde taşeronlar görevlendirdi. Eski firmalar tarafından ehil olmadıkları dile getirilen bu taşeronlar, 7 Ağustos 2006 tarihinde firmaların bölgelerindeki kablo TV şebekelerine müdahale etmeye başladı. Bu değişim süreci içinde yaşanan sorunlar ise kullanıcıları vurmaya başladı. İnternete bağlanamadıklarını ifade eden kullanıcılar mağduriyetlerini anlattıkları bir web sitesi kurdular.

Firmalar (İnteraktif A.Ş., KabloNET A.Ş., Topaz A.Ş., Ultra Kablo A.Ş.), basında yayımlanan çeşitli duyurularla, sektör düzenleyici kurum olarak Telekomünikasyon Kurumu'nu, haksız rekabeti önlemek amacıyla Rekabet Kurulu'nu göreve davet etti. Firmalar bu duyurularda, yaşanan tüm aksamaların sorumlusunun, şebekelere cebren ve yeterli hazırlığı ve birikimi olmadan el koyan Türksat A.Ş. ve yeni taşeronları olduğunu da açıkladı.

Bilgi için:
www.kablodatekelehayir.org

Renkli lazerde uygun maliyet

Çok yönlü ve renkli bir lazer yazıcı

■ Lexmark C772n yazıcıları performansın ve kaliteli baskının ötesinde, siyah beyaz baskı kilidi, renk ayarı modu ve sadece siyah beyaz dökümleri basmak için yaratılmış sürücüsü ile renkli baskının maliyetini %30 düşürüyor. Buna ek olarak fiyat avantajı ve 15.000 sayfalık toner kartuşları sayesinde de düşük sayfa başı maliyeti sağlayarak çok daha fazla ekonomi yapmayı sağlıyor. Lexmark'ın C772n yazıcıları 800 MHz'lik işlemci hızına ve 256 MB'lık belleğe sahip. Tek geçiş teknolojisi sayesinde ister renkli ister siyah beyaz baskı olsun dakikada 24 sayfa basabiliyor. Birçok kağıt tipine baskı yapabilen Lexmark C772n'lerin opsiyonel bir banner tepsisi de bulunuyor. Bunlara ek olarak Lexmark C772n'ler finisher, otomatik dubleks ve kağıt tepsilerinden oluşan 3.100 sayfalık maksimum kağıt kapasitesine de sahip.

Anahtar ifade: Kullanım kolaylığı

Yazıcının toner kartuşları kolaylıkla yüklenebiliyor. Otomatik renk ayarlama modu ise birçok ayarla uğraşmadan en doğru renkte baskı almayı sağlayarak, daha önce renkli yazıcı kullanmamış olan kullanıcıların bile çıktılarını en doğru renk ayarında almalarını sağlamakta. Yazıcıyla ücretsiz verilen "Profesyonel MarkVision" yazılımı ise Lexmark ve Lexmark olmayan diğer birçok yazıcının uzaktan konfigürasyonunu, izlenmesini ve yönetimini sağlamakta.

Bilgi için:
www.lexmark.com.tr

Teklifi yap ödülü kap

Hemalhemsat.com'da yarışma

■ Hemalhemsat.com, geçtiğimiz aylarda gerçekleştirdiği İlginç Ürünler Yarışması'nın ikincisini düzenleyeceğini duyurdu. 18 Eylül'de başlayacak olan yarışmaya son katılma tarihi 1 Kasım olarak belirlendi. Yaratıcılığı ödüllendiren yarışmada en ilginç ürün, Hemalhemsat.com üyeleri ve bir seçici kurul tarafından belirlenecek. Ödüller ise birbirinden cazip. Birinciyi bir HP Photosmart R827 fotoğraf makinesi bekliyor. İkinciliği kazanacak olan yarışmacı ise USRobotics'ten bir internet telefonunun sahibi olacak. Yarışmada üçüncü gelecek katılımcı ise TEAC HP-5 mikrofonlu kulaklığın sahibi olacak. İlki 1 Mart - 15 Mayıs 2006 tarihleri arasında düzenlenen yarışma büyük ilgi görmüş, Osmanlı tokadı, insan ruhu, yazılım mühendisi, kiralık tezgahtar gibi ürünlerin yer aldığı yarışmayı Bvlgari marka cepli kefen kazanmıştı. Emsalsiz Osmanlı tokadı ikinci sırada yer almış, ağlama ekibi ise üçüncü olmuştu. Yarışmaya en çok katılım %44 ile İstanbul'dan olurken, diğer yarışmacıların %10'u Ankara'dan ve %9'u da İzmir'den yarışmıştı. Yarışmacıların ağırlığını ise %86 ile erkekler oluşturmuştu.

Bilgi için: www.Hemalhemsat.com

Online topluluk

Sony Viao sahipleri için online destek

■ Dizüstü ürünler ve VAIO konusunda deneyimli özel bir girişimin gayretiyle kurulan **www.sonyvaioturkiye.com**, tamamen bağımsız çalışan bir platform ve hem Türkiye'den hem de yurt dışından ürün alan VAIO kullanıcılarına teknik destek veriyor. Platform ayrıca kullanıcıları buluşturuyor, karşılaştıkları sorunlara çok kısa bir zaman diliminde çözüm buluyor. Bir arkadaşlık sitesi ile forumun bulunduğu ve çeşitli sosyal etkinliklerin organize edildiği **www.clubvaioturkiye.com** ile kullanıcıları bir çatı altında toplamayı amaçlıyor. Platform, destek@sonyvaioturkiye.com msn adresinden on-line olarak verdiği 7 x 24 teknik destek hizmeti ile Türkiye'de bir ilki başlattı.

Bilgi için: www.sonyvaioturkiye.com

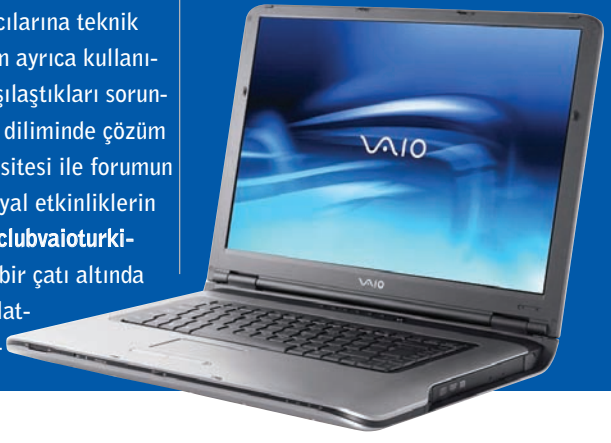

Pizzacılar kızacak

IBM'den yeni ses tanıma çözümleri

■ Laboratuvarlarında yarattığı ileri ses tanıma teknolojisini BT altyapısıyla birleştiren IBM, sesli yanıt sistemlerine bir alternatif sunuyor. İnsan sesini tanıyan sistem, kullanıcıyı istediği hizmeti alacağı bölüme yönlendiriyor. Böylece kullanıcıyla doğala yakın bir iletişim kurma olanağı sağlayarak, sanal soğukluğu ortadan kaldırıyor. IBM'in Amerika'daki dtms Solutions firmasıyla yaptığı işbirliği sonucunda müşteriler bankalarını arayarak, sesli bir komutla hesap özetlerinin kendilerine gönderilmesini isteyebiliyor. Bankalar ise IBM'in WebSphere yazılımını kullanarak, müşterinin istediği hesap dökümünü kağıda aktarıp, postaya verilmesi için gereken işlemleri otomatik tamamlayabiliyor ve gönderilmeye hazır hale getiriyor. IBM'in SpeechConcept firmasıyla yaptığı ortak çalışmada ise, kullanıcılar WebSphere Ses Sunucusu sayesinde istedikleri hizmete kendi sesleriyle verdikleri komutlar aracılığıyla ulaşabiliyor. Örneğin, pizza ısmarlamak istediklerinde, SpeechConcept tarafından belirtilen numarayı arayarak pizza seçeneğini söyleyip, daha sonra karşılarına çıkan pizzacılardan birini seçerek pizzayı doğrudan sipariş edebiliyorlar.

Bilgi için: www.ibm.com.tr

Gates'in göz bebeği

Windows Vista son dönemece girdi

■ Microsoft, Beta 2 deneme sürümü iki milyonu aşkın kişi tarafından kullanılan Windows Vista'nın, nihai üründen önceki son deneme sürümünün hazır olduğunu duyurdu. RC1 sürümü, Windows masaüstü işletim sisteminin gelecek kuşak ürünü olan Windows Vista'nın Beta kullanıcılarının geri bildirimleri doğrultusunda yapılan değişiklik ve gelişmeleri içeriyor. Microsoft ürünü bu yıl içinde tamamlayarak iş dünyasına Kasım 2006'da, geniş son kullanıcı kitlesine ise Ocak 2007'de sunma yolunda ilerliyor. Bilgiye kolay erişim, artan mobil ve uzaktan iş verimliliği, kurulum ve bakım giderlerinde önemli ölçüde azalma ve daha güvenli ve uyumlu bir masaüstü platformu gibi olanaklar sunma iddiasında olan Windows Vista; günlük işleri, eğlenceyi, arama yapmayı, kişisel bilgi güvenliğini ve her yerde bağlı kalmayı planlıyor. Windows Vista'nın RC1 sürümü Microsoft Türkiye web sitesinden Eylül ayından itibaren indirilmeye açıldı.

Bilgi için:www.microsoft.com/turkiye

Lastix

Lastiğiniz patlamasın

■ Türkiye'de bir ilke imza atan en kapsamlı oto lastik ve çelik jant satış sitesi **www.lastix.com**, sunduğu geniş ürün ve hizmet yelpazesi sayesinde aranılan bütün marka, model ve ebatta lastik seçeneklerini uygun fiyatlarla, garantili olarak müşterisine sunuyor. Sitenin bankalarla yaptığı anlaşma sonucunda 18 aya kadar taksit seçenekleri uygulanabiliyor. İşin en cazip tarafı ise hizmetin sadece satışla sınırlı olmaması. **www.lastix.com** Türkiye'nin her yerine ücretsiz kargo hizmeti ve satış sonrası destek garantisi veriyor.

Bilgi için: www.lastix.com

Callcium'da MSN Messenger

MSN Messenger'cılar cep telefonunda buluşuyor

■ Cep telefonu kullanıcıları Callcium sayesinde MSN Messenger'ı diledikleri yerde, istedikleri zaman kullanabiliyorlar. Callcium, MSN Messenger'daki arkadaş listenizle cep telefonunuz üzerinden kolaylıkla yazışabilmenizi sağlıyor. Callcium'da MSN Messenger bölümüne kullanıcı adınızı ve şifrenizi yazdığınız anda kişi listeniz eksiksiz karşınıza geliyor. Ayrıca MSN Messenger'daki arkadaşlarınızın Callcium üyesi olması da şart değil. Hizmet için de cep telefonu operatörüne ödediğiniz veri ücreti haricinde hiçbir ücret ödemiyorsunuz. Callcium, Cenicon tarafından sunulan ve katma değerli mobil hizmetler veren bir ürün. Kullanıcılar Callcium'a ücretsiz olarak üye oluyor .

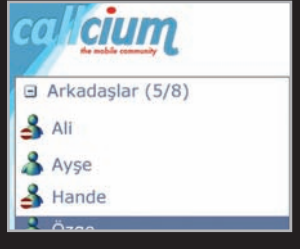

Bilgi için: www.callcium.com

Oyunculara monitör

Oyun dünyasının profesyonel tercihi

■ BenQ, 1 Eylül 2006 itibari ile FP241WZ ve FP241vW modeli 24 inçlik ve FP94VW modeli 19 inçlik LCD monitör ürünlerinin, tamamen oyun dünyası için tasarlandığını duyurdu. Japonya'da WCG (World Cyber Games – Dünya Siber Oyunları) 2006 Turnuvası, Amerika'da CPL (Cyberathlete Professional League – Sibersporcular Profesyonel Ligi) Kış Şampiyonası ve Almanya'da 2006 NGL Gaming League(Oyun Ligi) yarışmaları, resmi yarışma ekranı olarak BenQ monitörlerde karar kıldı. Tümü AMA Z teknolojisi içeren, HDMI destekleyen BenQ LCD monitörler, tüm dünyaya yeni oyun standartlarının duyurusunu da yapmış oldu. Dahası, BenQ'nun yeni ürünlerinden 24 inç LCD monitörler FP241WZ ve FP241vW ile 19 inç LCD monitör FP94-VW, özellikle yarış ve aksiyon oyunlarında profesyonel oyuncuların aradığı hıza ulaşarak standartları belirliyor.

Bilgi için: www.benq.com.tr

Samsung'un NV serisi iddialı

Samsung, geçtiğimiz ay St. Petersburg'da Kont Bilişim ile yeni dijital fotoğraf makinesi olan NV serisini dünya basınının karşısına çıkardı.

■ Aylardan Eylül ve biz Rusya'da Baltık kıyısındayız. Burada bulunmamızın nedeni tarihi ile ünlü, Dostoyevski'nin şehri Saint Petersburg'da iç dünyamıza dönmek değil. Daha ziyade Kont Bilişim'in davetlisi olarak, Samsung'un yeni NV serisi dijital fotoğraf makineleri için bulunuyoruz.

Yapılan sunumda yeni serinin NV3, NV7 ve NV10 modelleri tanıtılıyor. Ama esas ilgimizi çeken, daha çok fotoğraf tutkunları için tasarlanmış NV10 adlı ürün. 18,5 mm ince, siyah alüminyum gövde ve Samsung'un yeni mavi halka konsepti ile üretilen NV10, geniş lens kapasitesi ve pop-up (tepeden açılan) flaş sistemi ile şehrin kasvetli havasına ışık getirecek yapıda. Ürünün ilginç yapısı, normalde ince kameralarda kullanılmayan 1/1.8 inç'lik bir CCD algılayıcısını barındırmasından kaynaklanıyor. Bu özellik 10,1 megapiksel çözünürlükle desteklenmiş, ki bu cihaza büyük bir artı sağlıyor. NV10'a ilgimiz sürüyor; cihaz başka hiç bir kamerada rastlanamayan benzersiz bir menü sistemine sahip. LCD ekranın çevresine sıralanmış akıllı tuşlarla, dokunmatik olarak menü içinde gezilebiliyor. Tuşlara dokunarak istediğimiz ayarlara ulaşabiliyoruz. Meraklı arayışımız sonucunda ulaşılan Türkçe menü, evden ne kadar uzakta olduğumuzu anımsatıyor.

Titreşimi azaltan geliştirilmiş ASR teknolojisi

Samsung, NV serisi ile birçok yeniliği piyasaya sunmuş. Örneğin titreşimi azaltan ASR teknolojisi ile hızlı hareket eden cisimler, daha keskin bir görüntü kalitesi ile yakalanabiliyor. Düşük ışık koşullarında bile başarılı görüntüler yakalamak mümkün. Samsung bu işlevi, ASR için farklı bir algoritma kullanmasıyla gerçekleştirmiş. Gözdemiz NV10, tabiî ki hareketli görüntülerde de hayli başarılı. MPEG-4 video biçiminde kayıt yapan ürün, 640 x 480 çözünürlükte 30 kare/sn hızına ulaşabiliyor. Kullanıcı dostu bir arabirime sahip olan NV10, fotoğraf galerisi özelliği sayesinde çekilen fotoğrafları, kolayca görüntüleyebiliyor. Buna ek olarak kameranın çekim modlarına erişim sağlayan kadranın oldukça kolay kullanılması da gözümüzden kaçmıyor.

Fiyat: 499 $ + KDV
Bilgi için: www.samsungnv.com
Türkiye distribütörü: Kont Bilisim Teknolojileri www.kont.com.tr

NV10'un teknik özellikleri

- Yüksek çözünürlük, 10,1 mega piksel 1/1,8 inç CCD, 3x optik zoom
- Yenilikçi, kompakt, ince tasarım, siyah alüminyum gövde
- Gelişmiş ASR (Titremeye karşı sa bitleyici) işlevi
- 2,5 inç renkli LCD ekran (230.000 piksel)
- Gelişmiş kullanıcı arabirimi UI, Smart Touch tuş takımı
- TV kalitesinde MPEG-4 VGA (640 x 480), 30 kare/sn video desteği
- Fotoğraf galerisi
- 20 MB dâhili hafıza / SD-MMC kart uyumlu
- USB ve yüksek kapasite SBP-4442 batarya şarj sistemi

Kim tutar seni Seagate

Terabayt disklerin önü açıldı

■ Seagate, inçkareye 421 Gbit'lik kayıt hızı ile (421 Gbit/in2), manyetik kayıt hızı alanında yeni bir dünya rekoru kırdı. Rekor denemesinde kullanılan dikey kayıt teknolojili kayıt başları ve medyalar, Seagate'in halihazırda elinde bulunan üretim ekipmanlarından oluşuyor. Seagate, denemedeki yoğunluk seviyesinde; 1 ve 1,8 inçlik tüketici elektroniği disklerinde 40 GB ile 275 GB, 2,5 inçlik dizüstü disklerinde 500 GB ve 3,5 inçlik masaüstü ile kurumsal disklerinde 2,5 TB kapasitesindeki disklerin yapılabileceğini öngörüyor. Bir karşılaştırma yapmak gerekirse 2,5 TB'lık bir disk, 41.650 saat müzik, 800.000 adet dijital fotoğraf, 4.000 saat dijital video veya 1.250 adet video oyunu anlamına geliyor. Seagate, bu kayıt yoğunluğundaki disklerin 2009 yılından itibaren piyasaya sürülebileceğini belirtti.
Bilgi için: www.seagate.com

Read.me

Mahmut Karslıoğlu
mahmut@chip.com.tr
Yayın Koordinatörü

Kontrolsüz teknoloji, teknoloji değildir

■ Rahatına düşkün bir milletiz. Yeniliklere kolay uyum sağlayamasak da, işimizi kolaylaştıran her teknolojiyi eş zamanlı olarak takip etmemiz bunun en büyük kanıtı. Üstelik bu rahatlık öyle had safhadaki, teknolojinin detaylarını öğrenmeye çalışmak yerine, hep kulaktan dolma bilgilerle yetiniyoruz. Birçoğunuzun kullanma kılavuzlarının halen evinizde bir kenarında durduğuna eminim. Tabii teknolojiye hâkimseniz bunları okumaya ihtiyacınız yok. Ancak özellikle bilişim dünyasında her yeni teknolojinin tehlikeli bir yanı da var. Örneğin, arkadaş bulmak için açık bıraktığınız cep telefonunun Bluetooth'undan virüs girebileceği gibi, varsayılan ayarlarla kurduğunuz kablosuz ağınızı tüm mahalle sömürebilir. Hatta ADSL bağlantısı bile bilinçsiz kullanıldığında birçok sorununa neden olabilir. Uzmanlar bu konuda kullanıcıları uyarıyor. En son CeBIT Bilişim Eurasia fuarında, Kaspersky Labs Ortadoğu sorumlusu Maxim Shirokov da bu konuya değinerek, Türkiye'de ADSL'nin yaygınlaşmasının, hacker'ların kullanıcıların bilgisayarlarını ele geçirmesine yarayacağını belirtmişti. Siz en iyisi çamaşır makinesi, televizyon gibi aletler için kılavuzları boş verin ama en azından teknolojik konularda okumayı ihmal etmeyin.

Depolayın, rahatlayın

Verbatim yeni ürünleri ile Türkiye pazarında

■ Optik, Flash bellek ve USB veri depolama alanlarında pazara sürekli yeni ürünler kazandıran Verbatim, Türkiye'deki pazarlama faaliyetlerini artırarak kurumsal ve son kullanıcılara yönelik ürünlerini tüketicilerle buluşturacak. Verbatim, optik medya ürün yelpazesi içinde DVD ve CD'lerin yanı sıra, en son Blu-ray ve HD DVD gibi yeni medyaları destekliyor. Ayrıca flash bellek ürünleri, USB sürücüler, görüntüleme ürünleri, cep telefonları için hafıza kartları, MP3, fare ve kulaklıklar da sunulan ürünler arasında.

Bilgi için: www.verbatim-europe.com/tr

Soğuk soğuk anakart

Kızgın kumlardan serin sulara

■ ECS, Intel Core 2 Duo işlemcili en gelişmiş Intel ürününü destekleyen ve Intel 965/946 Express yongaseti tabanlı, beş ayrı modelden oluşan anakart serisini tanıttı. Broadwater yonga seti tabanlı, ECS PX1, P965T-A, G965T-M, P946PLT-A ve 946GZT-M anakartlar, yeni nesil mikro mimarili (NGMA) Core 2 Duo işlemcileri desteklemelerinin yanında, teknolojik açıdan yepyeni pek çok özellik de taşıyor. Böylece güç gerektiren işlemler, bilgisayar oyunları ve ev eğlence uygulamaları çok daha kolay gerçekleştirilebiliyor. Ayrıca, ECS'nin yeni anakart serisi yakında çıkacak Microsoft Windows Vista işletim sistemine de hazır. ECS PX1, maksimum 1.066 MHz FSB hızı, 8 GB çift kanal DDR2 bellek mimarisi ve devrim sayılabilecek ECS "üçlü soğutma" teknolojisi sayesinde, daha güvenli bir çalışma için önemli ölçüde soğutma sağlıyor.

Bilgi için: www.ecs.com.tw

Datron'dan yeni model

Core 2 Duo ateşi yayılıyor

■ Intel tarafından 2006 yılı sonunda piyasaya çıkacağı açıklanan ve teknoloji meraklıları tarafından merakla beklenen, dizüstü için üretilmiş Core 2 Duo İşlemcilerin piyasaya sürümü öne alınarak satışa sunuldu. Pentium 4'ün yerine geçecek yeni Intel işlemcisi Core 2 Duo'yu kullanan yeni model DATRON dizüstü bilgisayarlar, 1.099 dolar'dan başlayan fiyatlarıyla Türkiye'de ilk kez tüketicilerle buluşuyor. Bir önceki nesil CoreDuo işlemcilere göre farklı uygulamalarda iki misli performans artışı sunan bu yeni işlemci ile pil ömrü de %28'e varan değerlerde uzuyor.

Bilgi için: www.ufotek.com.tr

Barometre

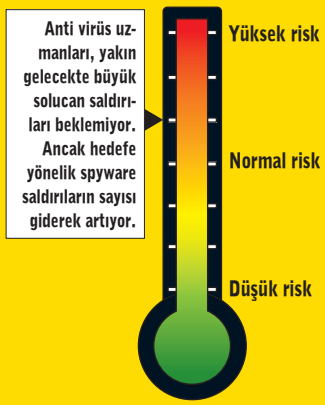

CHIP, güncel güvenlik istatistiklerinden yola çıkarak web gezintilerinin tehlike potansiyelini değerlendiriyor.

Yığın postalar 2006

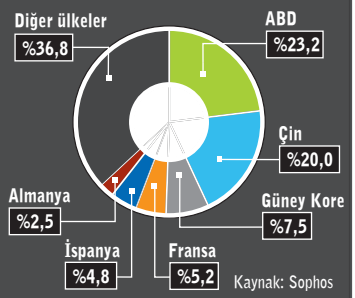

Yığın e-postalar: İstenmeyen reklâmların başlıca çıkış noktası ABD ve Çin gibi ülkeler.

Mac OS X açıkları

Artış trendi: Apple'ın işletim sistemindeki güvenlik açığı sayısı yılın başından beri artıyor.

Top 5 Virüs

1. MyTob.C (% 25,32)
2. Nyxem.e (% 24,24)
3. NetSky.b (% 5,84)
4. LovGate.w (% 5,83)
5. Mytob.q (% 3,14)

Kaspersky Labs. (Ağustos sonu itibariyle)

HACKER'LAR DİZÜSTÜ BİLGİSAYARLARI AÇILDIĞI ANDA HACK'LİYOR

Ekspres hack

■ Bugün artık dizüstü bilgisayarların yüzde 80'inde Centrino logosu bulunuyor. Bu logo, bir kalite damgası olmanın ötesinde hacker'ların hedefindeki teknolojiye de işaret ediyor. Sebep, Intel'in birden fazla güvenlik açığı barındıran kablosuz ağ sürücülerinin, saldırganlara erişim kapılarını açması. Hacker, sürücü üzerinden sisteme ulaştığında kontrolü tümüyle ele geçirebiliyor.

Intel kendi sürücüsünde üç farklı güvenlik açığı tespit etti. Bunlardan biri, saldırganın ulaşabildiği herhangi bir ağın kapsama alanına girdiğinde, dizüstü sisteminde zararlı bir kodun çalıştırılmasına neden oluyor.

Centrino sistemlerde W-LAN özelliği standart olarak etkinleştirilmiş durumda. Açıkların diğer ikisinden yararlanmak bu kadar kolay değil ve kullanıcıların bilgisayarda en azından kullanıcı haklarına sahip olmasını gerektiriyor.

Intel, haziran ayının ortasındaki Netsec güvenlik konferansında, W-LAN'daki açıkları kabul etti. Ne var ki, risk düzeyini düşük olarak nitelendirdi ve saldırganın açıktan yararlanabilmek için belirli bir bilgi düzeyine sahip olması gerektiğini savundu. Ancak bu görüş daha sonra değişti ve Intel tüm açıkları kapatan bir sürücüyü **http://support.intel.com/support/wireless/wlan/sb/cs-005905.htm** adresinde yayınladı. Centrino sahipleri, bu açıktan etkilenip etkilenilmediğini gösteren bir araç indirebiliyor. Intel'in sadece ilk hedef olduğunu ve diğer kullanıcıların da bu riski yaşayacağını tahmin etmek zor değil. Black Hat güvenlik konferansında David Maynor ve Jon Ellch adlı iki uzman hack'lenmiş W-LAN sürücüleriyle bir MacBook'un kontrolünü ele geçiriyor.

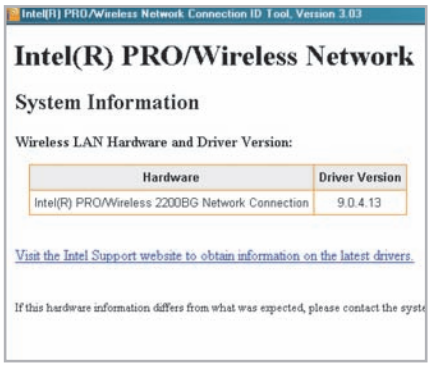

SÜRÜCÜ DENETİMİ **Intel'in aracı, bilgisayarlarda sürücü güvenliğini denetliyor.**

Hack'lendiniz: Vista da kendi sürücülerini koruyamıyor

Windows XP imzalanmamış sürücülerin kurulmasına izin verdiğinden, tümüyle korumasız. Ancak bu durum Vista'yla değişecek. 64 bit'lik sürüm, kullanıcılardan imzalı sürücüleri yüklemelerini talep ediyor. Ancak bu bile zararlı kodun çalıştırılmasını engellemiyor. Diğer bir güvenlik uzmanı Joanna Rutkowska virüslü kodu, Vista çekirdeğine yüklemeyi başarmış. Bu hack, sistem belleğini o kadar yoğun kullanıyor ki, Vista yüklenen Kernel sürücülerini taşımak zorunda kalıyor. SWAP'teki artık korunmayan kodu manipüle ederek, diğer sürücüyü yüklemek mümkün Bu, Vista için hiç de iyi bir başlangıç değil.

Bilgi için: www.intel.com

Yeni güvenlik açıkları

MCAFEE SECURITY CENTER

Security Center, manipüle edilmiş web siteleri üzerinden zararlı bir kodun çalıştırılmasına olanak tanıyan bir ActiveX denetimi kullanıyor. Etkilenen ürünlerin arasında Internet Security Suite, Virus Scan ve Personal Firewall da var.

■ Çözüm: Bu sorunu, Security Center güncellemesiyle çözebilirsiniz.

Bilgi için: **www.mcafee.com**

WINDOWS XP

Srv.sys sürücüsündeki bir hata, saldırganların XP'yi çökertmesine yardımcı oluyor. Bunun için 135, 139 ya da 445. port'ların açık olması gerekiyor. Bu port'lar güvenlik duvarında dosya ve yazıcı paylaşımı sırasında açılıyor.

■ Çözüm: Herhangi bir yama kullanıma sunulana dek, XP'deki tehlikeli olabilecek tüm portları kapatın.

Bilgi için: **www.microsoft.com**

Yorum farkı

İnternet çağında firmaların fuarlara katılması gerekli mi?

Gitgide artan sayıda firma, dünyanın dört bir köşesine dağılan fuarlara katılımın gerekliliğini tartışıyor. Bazı büyük markalar ise kimi fuarlara katılmama kararı alarak, tartışmaları gündemde ilk sıraya taşıdı. Eylül ayında gerçekleşen Cebit Eurasia Bilişim nedeniyle, biz de aynı soruyu firma yetkililerine sorduk.

Evet

Ahmet Güven
Tekofaks Ses ve Görüntü Ürünleri A.Ş.
Genel Müdürü

Bu fuarda, ar-ge'ye yılda 5,5 milyar dolar ayıran bir şirket olarak, Panasonic'in yeni ürünlerini ülkemiz tüketicileriyle buluşturmayı hedefledik. Böylece teknoloji meraklılarına geleceğe dair hayat tarzının örneklerini bugünden yaşama ayrıcalığını sunduk. Bu yılki fuara, Panasonic Avrupa bölgesi ve Japonya'dan üst düzey yetkililerin de destekleriyle büyük bir önem verildiğini vurgulamakta fayda var. Panasonic tarafından geliştirilmiş ve numuneleri özenle korunan yıldız ürünler, 2006 yılında stratejik ülke olarak seçilen Türkiye'de sergilenmek üzere, yurtdışından özel olarak getirtildi. Özetle, CeBIT fuarında, tüketicilere geleceğin yaşam tarzına dair fikirler vermekle birlikte ürünleri kıyaslama ve deneme imkânı da sunabiliyoruz. Cep telefonundan güvenlik sistemine, ev sinema sistemlerinden aksesuarlara kadar pek çok teknolojiyi kullanıcılarla buluşturabiliyoruz. Panasonic'in ar-ge gücünü ve bu güç sayesinde oluşturduğu yenilikçi ürünleri iyi tanıtabilme imkânı yakaladık.

Hayır

Eftal Sezer
ViewSonic
Türkiye Müdürü

ViewSonic olarak, katıldığımız fuarları titizlikle seçiyoruz. Sadece katılmış olmak için fuara katılmak doğru bir tutum değil. Fuarda standımızla bulunmasak da, her fuarı en az 3 - 5 elemanımızla ziyaret ediyoruz. Örneğin, Hannover CeBIT Fuarı eskisi kadar revaçta değil. Dolayısıyla, orada kullanılacak bütçeyi daha verimli şekilde başka konularda değerlendirmenin yollarını arıyoruz. Diğer taraftan, geçen haftalarda Paris'te düzenlenen Apple Expo 2006 fuarına büyük bir stand ile katıldık. ViewSonic'in Apple fuarında ne işi var demeyin. Çünkü "ViewDock" adını verdiğimiz, iPod ile uyumlu çalışabilen 19 inç ve 22 inç LCD monitörlerimizi tanıtmak için ordaydık. Ayrıca, oyun köşemiz de çok ilgi çekti. Ayrılan bütçe, her kuruşuna kadar amacına hizmet etti. Zamanla iyiden iyiye basmakalıp bir hâl alan ve amaca hizmet etmekten uzaklaşan işler yerine, bütçemizi daha dikkatli ve seçici değerlendirip daha yararlı sonuçlara ulaşmayı tercih ediyoruz.

Uydudan internet

skyDSL ile 4 Mbps hızında bağlan

■ Broadband Internet isimli firma,"İnternetin Formula 1'i artik Türkiye`de" ve "son surat özgürlüğün tadını çıkarın" sloganıyla skyDSL uydu internet erişimini Türkiye`de sunmaya başladı. skyDSL servisi, kullandığı uydular ile tüm Türkiye`yi, Kıbrıs`ı ve Ortadoğu'nun tamamını kapsıyor. Çok uygun fiyatlarla internet erişimi sunmayı hedefleyen skyDSL, kullanıcılarına 4 Mbps'e kadar hızlı internet erişimi sağlayabiliyor. skyDSL ağ bağlantısı paylaşımıyla çalışıyor ve skyDSL kullanıcılarına ayrıca, skyEmail (e-posta servisi), skyRFD (çevrimdışı durumda download için yazılım) ve skyFIP (çevrimdışı olarak web sayfalarının yüklenmesi) gibi ek servisler de sunuyor.

Bilgi için:
www.skyDSL-turk.com

Yeni HP PC'ler

HP Pavilion w5540

■ HP Pavilion w5540, oyun meraklılarının ihtiyaçların karşılayacak bir ürün. Bu üründe en yeni grafik kartlarını kullanmak ve son oyunları tam performansla oynamak mümkün. HP Pavilion w5540 ile evler dijital eğlence merkezine ve kişisel fotoğraf stüdyosuna dönüşecek. HP Pavilion w5540 (monitör hariç) 949 dolar + KDV fiyatıyla satışa sunuluyor.

Bilgi için: www.hp.com.tr

TEKNİK ÖZELLİKLER

- Orijinal Windows XP Home Edition
- Intel Pentium D İşlemci 945 Çift çekirdek
- 1 GB DDR2-SDRAM
- 250 GB Seri ATA sabit sürücü (7.200 rpm)
- nVIDIA GeForce 7500LE Turbocache, 512 MB video belleği

KONUK YAZAR

Karen Forster
editorial@winnetmag.com.tr
Windows & .NET Magazine editörü, Microsoft'un WS User Assistance bölümü eski başkanı.

YORUM

Birlikte çalışabilirlik

Microsoft platform çeşitliliğini destekliyor.

Badece güçlü olanın hayatta kaldığı Darwinci bir şirket kültüründe, Microsoft rakiplerini bağrına basmasıyla bilinen bir şirket değil. Tabii bu kaçınılmaz bir zorunluluk veya Microsoft'un çıkarları söz konusu değilse. İşletim sistemlerinin ve uygulamaların birlikte çalışabilirliği veya birlikte var olabilirliği söz konusu olduğunda ise, Microsoft, müşterilerinin Microsoft ürünleri yanında hangi rakip ürünleri kullanırlarsa kullansınlar onların başarılı olmasına yardım etmenin kendi çıkarına olduğunu fark etti. Ve diğer platformlardan yeni müşteriler kazanabilmek için aniden şu eski sözü hatırladı: "Sirke yerine bal kullanırsanız daha fazla sinek yakalarsınız." Ayakta kalmanız sinek yakalamaya ve yakaladıklarınızı elinizde tutmaya, bağlıysa bu önemli bir mesaj.

> **"Sirke yerine bal kullanırsanız daha fazla sinek yakalarsınız."**

Sirke kullanıldığı günleri düşündüğümde, Steve Ballmer'ın Linux'u yok etmeye çalışırcasına savaştığını hatırlıyorum. Günümüzde Linux kullanıcılarına yönelik bal yaklaşımı ise, çeşitli Microsoft ürün serilerini kapsayan hoşlukları içeriyor. İleri uçta, Windows Compute Cluster Server 2003, yüksek performanslı bilgi işlem ortamının şimdiye kadar tartışmasız lideri olan Linux ile çalışabilir şekilde tasarlandı. Microsoft'un HPC direktörü Kyril Faenov bir süre önce şöyle dedi: "Yüksek performanslı bilgi işlem ortamlarının heterojen ve çok yüzlü olduğunun farkındayız... İş ortaklarımızın Windows Compute Cluster Server 2003 üzerinde çalışan ürünler geliştirmesine yardımcı olmanın yanı sıra, birlikte çalışabilirliğe de dikkatli bir şekilde yatırım yapıyoruz." Windows Server 2003 Release 2 (R2) tüm müşteri segmentlerinde çeşitli birlikte çalışabilirlik ve birlikte varolma özelliği içeriyor. Windows Server and Tools grup ürün müdürü Rik Wright şöyle diyor: "R2'de birlikte çalıştırılabilirlik için yaptıklarımıza bir bakın. R2'yle gelen bir dizi teknoloji tamamen UNIX'çilerin Microsoft platformunu daha iyi anlamasını ve birlikte çalıştırılabilirliklerini sağlamasını hedefliyor. Küçük ve orta ölçekli işletmeler içinse, UNIX sistemlerle arabirim oluşturacak araçlar sunuyoruz." R2 bu teknolojilerin yanı sıra, birlikte çalışabilirliği desteklemek için Virtual Sever'ı da içeriyor. Microsoft'un sirkeden bala geçişinin bir örneği olarak şirket, Virtual Server'ın Linux'u çalıştırmasını önleme kararından vazgeçti. Virual Sever grup müdürü Jim Ni şöyle diyor: "R2'de Linux'u konuk sistem (guest) olarak destekliyoruz. Böylece artık Virtual Server üzerinde çalışan sanal sistemlerden biri Linux olabiliyor." Microsoft'un yenilerde heterojen ortamları kabullenmesinin örnekleri yönetim ürünlerine de uzanıyor. Rik şöyle diyor: "Genel stratejimize bakarsanız, gerek platform seviyesinde, gerek yönetim seviyesine geçerken, Linux iş yüklerinin yönetilmesi de destekleniyor. Ops Center'ın eklenti mimarisi üçüncü parti şirketlerin Linux'u destekleyen yönetim paketleri yazmasına olanak tanıyor. Quest Software'in Vintella'sı ile daha iyi bir iletişim kuran SCCM, Linux'a yama yükleyebiliyor.

Böylece Virtual Server sadece Windows'tan ibaret değil, tüm bir x86 ve x64 altyapısına kol kanat geriyor." Doğada en güçlü olanlar genelde koşullara en çok ayak uydurabilenler oluyor. Microsoft'un bir fark yaratmak için çok geç olduğu düşünülen durumlarda bile kendine meydan okuyan koşullara kendisini nasıl adapte ettiğini görmek beni her zaman şaşırtmıştır. Müşterilerine Microsoft ortamlarında başarılı olmaları için araçlar sunmak—bu ortamlar rakip ürünleri içerse bile—Microsoft'un çok önemli bir evrim geçirdiğini gösteriyor. Sinekler, sizi kendine çekecek yeni kapanlara hazır olun!

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

PICASA

Yüz tanıma yazılımı

İnternet arama motoru Google, kendi fotoğraf aracı Picasa'yı yüz ve nesne tanıma gibi özelliklerle zenginleştirmeyi amaçlıyor. Araç, bu sayede herhangi bir fotoğrafta yüzlerden birini işaretlediğinizde arşivinizde aynı yüzün yer aldığı diğer fotoğrafları otomatik olarak tespit ederek görüntüleyecek. Firma bu işlevin etkin kullanımı için kısa bir süre önce benzer nitelikte yazılımlar geliştiren Neven Vision firmasını satın aldı. Picasa ürün müdürü Adrian Graham, Google blog'unda şu görüşe yer veriyor: "Yalnızca resimde bir insan olup olmadığını anlayacak basit bir işlevin yanı sıra, insan, nesne ve çevreyi tanıyabilecek daha karmaşık bir işlev de gündeme gelebilir"

Bilgi için: http://googleblog.blogspot.com

Eleman ilanı

hakia Türkiye ofisi için yetenek arıyor!

■ Google'a rakip olarak ortaya çıkan arama motoru hakia, İstanbul'da ofis açma kararı alarak çalışmalara başladı. Gelişiminin %40'ını tamamlamış olan hakia'nın Türkiye'deki ofisi, yeni nesil arama motorunun araştırma ve geliştirme çalışmalarına destek verecek. New York merkezli hakia'nın hedefi, ilk üç arama motoru sıralamasında yerini almak. hakia Türkiye'ye aşağıdaki bağlantıdan iş başvurusunda bulunabilirsiniz.
Bilgi için: http://link.toolbot.com/yenibiris.com/20462

Plexeraser

DVD'leri imha eden Plextor sürücü

■ Plextor, CD ve DVD'lerdeki verileri tümüyle imha edebilen ürününü piyasaya sürdü. Plexeraser, gizlilik taşıyan verileri güvenilir bir şekilde silmek isteyen kurumsal müşterilere yönelik üretilmiş. Bu harici sürücü PC gerektirmiyor ve çalıştırmak için güç kablosunu prize takmak yeterli oluyor. Çift katmanlı bir DVD'yi silmek için yaklaşık altı dakika yeterli. Plextor'un, imha için hangi teknolojiden yararlandığı konusunda şimdilik daha fazla detay vermiyor.
Bilgi için: www.plextor.com

Hem konuşun hem depolayın

Skype ve flash bellek tek üründe

■ IPuS (Internet Protokolu üzerinden Ses – VoIP) Disk, Skype işlevli tek flash bellek disk. IPuS flash bellek diskinin ilk kullanımında, Skype yazılımı kullanıcı adıyla yükleyerek, flash diskiniz ile konuşmalarınızı gerçekleştirebiliyorsunuz. IPuS flash disk, beraberinde taşınabilir, zarif bir kulaklık ve mikrofonla geliyor. Ürün sayesinde başka bilgisayarda Skype kurulumuna gerek kalmadan telefon görüşmeleri yapılabiliyor. IPuS flash bellek disk, aynı zamanda multimedya uygulamaları da destekliyor. Kullanıcıların MP3 ve videolarına PC üzerinden erişme imkânı tanıyan ürün, flash tabanlı oyunlarla da hoşça vakit geçirilmesini sağlıyor. Bu sayede cihaz, sadece iş amaçlı değil, eğlence için de doğru bir tercih anlamına geliyor.
Bilgi için: www.endeksbilisim.com

Eli terleyene kız vermiyorlar

Logitech'ten el terletmeyen oyun kontrol cihazları

■ Logitech, 20 Eylül tarihinde Çırağan Sarayı'nda yaptığı basın toplantısında, oyuncuların ellerinin serin ve kuru kalması için tasarladığı fan tabanlı soğutucu sistemli oyun kontrol cihazlarını tanıttı. Özel pervanesinin üflediği havayla ellerin kuru ve serin kalmasını sağlayan ürün, zaman aralıklı olarak da çalıştırılabiliyor. Ürüne ayrıcalığını sağlayan 40 mm'lik fan, dakikada 1 metreküp hava veriyor. Ürünün boyutları standart kontrol cihazlarıyla aynı. Kenarlarında yer alan üç dar delik, havayı serinlemeye en çok ihtiyacı olan dört parmağa doğru itiyor. Logitech, Çırağan Sarayı'nda yaptığı tanıtımda ayrıca iPod aksesuarlarından dizüstü bilgisayar klavyelerine kadar 20 farklı ürünü basın mensuplarıyla buluşturdu. İlgi çeken ürünlerden biri de, üzerindeki dokunmatik ekranı ile çalan müzik hakkındaki bilgileri gösteren Logitech Z-10 Interactive hoparlörlerdi.
Bilgi için: www.logitech.com

Fizik hızlandırma: Süper gerçekçi 3B dünyalar

Devasa patlamalar, "gerçek" duman, su sesleri... Yeni grafik yongaları, fizik yasalarını en ince ayrıntısına kadar oyunlara aktarmayı vaat ediyor.

Üç boyutlu dünyada fizik, fiziksel doğa kanunlarına göre her biçimde ve büyüklükteki nesnelerin doğru ve çevreyle etkileşimli davranışlarını yansıtmaya çalışır. Bu yaklaşımın meyveleri en yeni üç boyutlu oyunlarda bile halen düzgün bir şekilde karşımıza çıkmıyor. Oyunlardaki çoğu nesne, gerçeğe uygun biçimde birbiriyle etkileşime girmiyor ya da çarpışan nesneler gerçekçi bir şekilde hareket etmiyor. Oyunlarda her nesneyi elinize alıp kullanmanız mümkün değil. Ayrıca ateş, sis veya su gibi materyaller, halen gerçekçi veya şeffaf değil.

Tüm bunlar artık değişecek. Üreticiler, gerçekçi oyun fiziğini bilgisayar oyunlarına aktarmak için kendi çözümlerini geliştirdi. Amerikan yonga üreticisi Ageia, PhysX işlemcisini piyasaya sürdü; ATi ve nVidia, fizik hızlandırma uygulamasını ekran kartına yerleştiriyor. Her iki çözüm de bugüne kadarki donanımların muzdarip olduğu bir sorunu giderecek: Gerçekten de çok sayıda (yani binlerce) nesnenin etkileşiminde bir süre sonra en güçlü işlemci bile havlu atıyor.

Ageia PhysX: Gerçek fizik hızlandırma çipi

PhysXPPU (Physics Processing Unit) sayesinde, işlemcinin üzerindeki tüm fizik hızlandırma işi alınacak. İşlemci artık sadece nesnelerin pozisyon ve hız bilgilerini PPU'ya aktaracak. Çarpışma algılaması ve çözümlenmesi tamamen PhysX yongasında gerçekleştirilecek.

Paralel fizik hesaplamalarına dayanan mimariyle PhysX-PPU 32.000'den fazla nesnenin pozisyonunu ve davranışını aynı anda hesaplayabilecek. Bunun nasıl mümkün olduğu ve PhysX yongasının gerçekte ne kadar hızlı olduğunu Ageia henüz bir sır olarak saklıyor. PPU ve işlemci tarafından hızlandırılmış fizik hesaplamaları için karşılaştırmalı benchmark ölçümleri yapan yazılımlar mevcut değil.

Asus ve BFG gibi üreticiler, şimdiden PhysX yongalı bilgisayar genişletme kartları sunmaya başladı. Bunlardaki PhysX yongasının kullanımı için uygulamanın Ageia'nın API'sine erişmesi gerekiyor. Ne var ki özellik, sadece "Ghost Recon: Advanced Warfighter" adlı oyun ve birkaç demo tarafından destekleniyor.

Grafik yongası üreticileri ATI ve nVidia, Ageia'nın atağını kendi 3B tekellerine bir saldırı olarak algıladıklarından, kendi çözümlerini geliştirdiler. Çözüm, bilgisayara ek bir ekran kartı takmaktan geçiyor. Zira modern grafik yongalarının, yüksek sayıda paralel hesaplama birimleri sayesinde, "binlerce" nesnenin fiziğini aynı anda hesaplamada uygun olduğu düşünülüyor. Bu işi gerçekleştirmek için her iki

Ageia PhysX: Ek yonga sayesinde mükemmel üç boyutlu görüntü

İşlemci, tüm nesnelerin pozisyon bilgilerini özel PhysX hızlandırıcısına (PPU) gönderiyor. Bu hızlandırıcı, öncelikle çarpışmaları tespit ediyor. Nesneler çarpışıyorsa, PPU, yönlerini ve hızlarını dikkate alarak parçalarının fiziksel olarak doğru davranışlarını hesaplıyor. GPU daha sonra bunları uygun şekilde görüntülüyor. Tüm bu süreç daha sonra saniyenin onda birinde tekrar başlıyor. Buradaki avantaj şu: Bir PPU, işlemciye göre çok daha fazla nesne hesaplayabiliyor. Böylelikle işlemciye yapay zekanın hesaplanması gibi uygulamalar için boş kaynak bırakılıyor.

Başarılı çarpışma çözümlemesi, nesnelerin konumu, hareketi ve yönü için yeni veriler oluşturuyor. Veriler diğer hesaplamalar için işlemciye geri gönderiliyor.

yonga üreticisi, en büyük 3B engine (motor) üreticilerinden Havok'la anlaşmış durumda. "Havok FX" adlı rendering motoruna sahip oyunlar, hesaplama komutlarını artık sadece işlemciye değil, doğrudan grafik işlemcisine de gönderebiliyor. Esnek olarak kullanılabilen hesaplama birimleri (Shader) sayesinde, sadece bir kart üzerinde aynı anda üç boyutlu fizik hesaplamaları mümkün olabiliyor. Yeterince işlem kapasitesine sahip olmak için ikinci, hatta üçüncü bir ekran kartını boş bir PEG yuvasına takmak öneriliyor. Böylece bir GPU sadece fizik hesaplamalarıyla ilgileniyor.

İki tür fizik hızlandırma: PPU, GPU'ya karşı

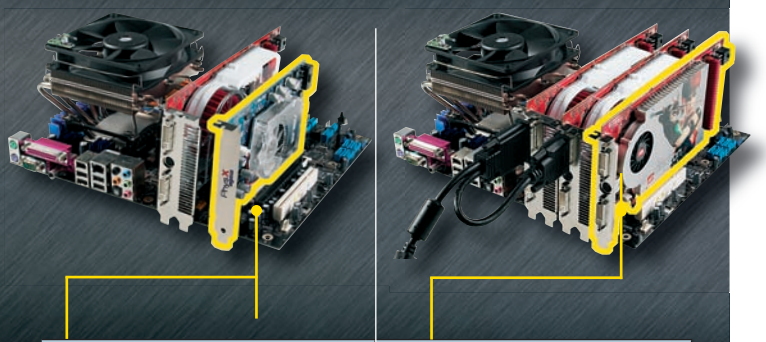

Ageia'nın PhysX kartı (solda), donanım destekli fizik hızlandırma için tek çözüm değil. ATI ve nVidia, ek olarak takılan ekran kartlarına (sağda) fizik hızlandırmayı 3B motoru Havok FX ile öğretmek istiyor.

	Ageia çözümü: PhysX kartı (Physics Processing Unit)	nVidia/ATI çözümü: Ek GPU ve Havok FX 3B motoru
Anakart yuvası	PCI	PEG (PCI-Express)
İşlem gücü	"20 GFlops/s"	20 - 375 GFlops/s (GPU'ya göre)
Saat frekansı	yaklaşık 500 MHz	yaklaşık 500 - 560 MHz
Transistor sayısı	125 milyon	105 - 384 milyon
Hızlandırılmış nesne	"yaklaşık 32.000"	"birkaç 1.000"
Fiyat	250 Euro	100 ila 650 Euro
Tarih	2007 yılında	2007 yılında

Temel bilgiler: 3B'de efekt ve oyun fiziği

Üç boyutlu dünyaların hesaplanmasında iki farklı fizik türü kullanılıyor. Oyun fiziği (game physics) oyun akışını doğrudan etkiliyor. Örneğin, yolu engellemek için düşen taşlar. Burada nesnelerin hareketi, ivmesi, birbiriyle çarpışmaları ön planda.

Efekt fiziği (effect physics) ise sadece olayların gerçekçi bir şekilde görüntülenmesinden sorumlu. Bunların oyunun oynanışı üzerinde doğrudan bir etkisi yok. Efekt fiziği özellikle en küçük parçacıklarla ilgileniyor. Örneğin, sıvılar veya duman gibi. Her iki fizik türü arasındaki büyük fark, efekt fiziği (grafik işlemcileri tarafından gerçekleştiriliyor) sadece daha güzel bir görüntü sunarken, oyun fiziği hesaplamaları bütün olaylar üzerinde etkide bulunuyor. Buna oyun fiziğinin ana problemi de dâhil: Bir dünya içindeki her nesne için, başka bir nesneyle etkileşimde bulunup bulunmayacağı (çoğunlukla bir çarpışma sonucunda) ve bunun sonucunda ne olacağı belirlenmek zorunda. Çarpışma algılaması ve çözümlenmesi (çarpışmadan sonra hangi efektlerin ortaya çıkacağı) Newton'un fizik formüllerine göre hesaplanıyor. Ancak bunu gerçekleştirmek, kuramdan çok daha zor. Az nesnenin dâhil olduğu küçük bir çarpışma bile, paralel hesaplama gerektiren çok sayıda kayan nokta (floating point) işlemine neden oluyor. Aşırı kaynak ihtiyacı bugüne kadar gerçekçi oyun fiziğinin önündeki en büyük engeldi. Efekt fiziğinin aksine, oyun fiziğinde hata tolerans çok düşük. Örneğin, efekt fiziğinde, grafik yongasının 3B performansı tam gösterim için yeterli olmadığında, bir karenin atıldığı (frame dropping) bile olabiliyor.

Buna karşın bir oyun fiziği hesaplamasının tamamen sonlandırılması gerekiyor. Aksi halde yapılan hesaplamalar işe yaramıyor. Bu da oldukça yüksek bir işlem gücü gerektiriyor. Gerçekçi fizik hesaplamaları, şimdiye kadar sadece akış simülasyonları veya hava tahminleri gibi bilimsel işlerde, paralel işlem yapan süper bilgisayarlar yardımıyla kullanıldı. Donanım destekli fizik hızlandırma sayesinde oyuncular artık daha gerçekçi oyun fiziğinin tadını çıkarabilecek.

Geleceğe bakış: Son söz oyunlarda

10 yıl önceki bilgisayar grafiği devriminde Quake adlı oyun, 3dfx firmasının sayısız Voodoo grafik kartı satmasını sağlamıştı. Böylece 3B uygulamalarındaki hız yarışı bilgisayar dünyasının ana öğelerinden oldu. Fizik hızlandırmada ise böyle bir patlama yapacak oyunun eksikliği duyulmakta. Şimdiye kadar çıkan PhysX oyunlar pek etkileyici değil ve GPU hızlandırmalı Havok FX oyunları 2007'de çıkacak.

Microsoft, "DirectPhysics" adlı DirectX10 uzantısını geliştirerek, fizik donanımları için standart bir arabirim sunmayı amaçlıyor. GPU tabanlı çözümler ise yakında çıkabilir. Hangi konseptin kendini kabul ettireceğini piyasaya çıkacak oyunlar, dolayısıyla da oyun üreticileri belirleyecek. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu,
uyaman@chip.com.tr

İlk demolar: Sandıklar ve fıçılar

BAŞLANGIÇ AŞAMASI Fizik hızlandırmalı demolar şimdiye değin özellikle sayısız sandığın ve varilin düşmesine yoğunlaşıyordu. "Unreal Tournament 2007" gibi yeni çıkacak 3B oyunlar, özelliklerden tam olarak yararlanmamızı sağlayacak.

abit'ten oyunculara mükemmel anakart

abit dünyanın en iyi bilgisayar oyuncusuyla buluşuyor. Johnathan "Fatal1ty" Wendel ile işbirliği yapan abit, bu sayede oyunculara özel donanımlar üretme konusunda tecrübesini bir adım ileriye taşıyor. Fatal1ty anakart serisinin en yeni modeli AN9 32X ile yeni nesil oyun platformu emrinizde.

Johnathan Wendel
veya bilinen adıyla "Fatal1ty"
Dünyanın en iyi oyuncusu

Quake 3, Unreal Tournament 2003 ve PainkilleR oyunlarında toplam 11 kez dünya şampiyonu olan Johnathan "Fatal1ty" Wendel, 2005 yılında Time dergisi tarafından Spor dalında Mike Tyson'dan sonra dünyanın karşılaşılmaya korkulan ikinci kişisi seçildi.

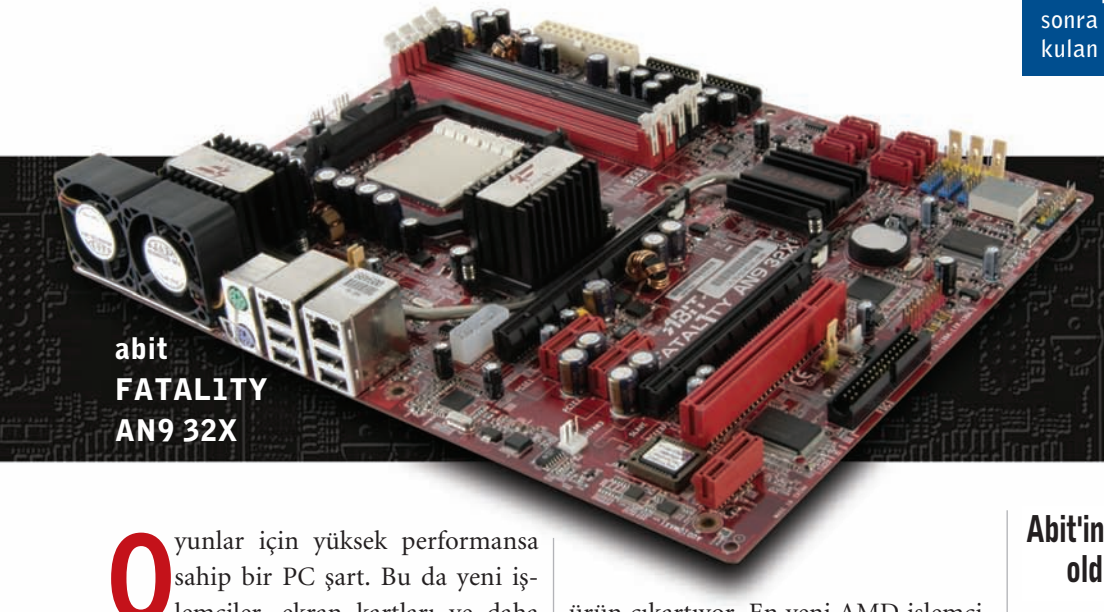

abit
FATAL1TY
AN9 32X

TEKNİK ÖZELLİKLER

- nVIDIA nForce 590 SLI MCP
- AMD Socket 940 AM2 işlemci
- 2000 MT/s HyperTransport
- 4 x Dual DDR2, 8 GB kapasite
- 2 x PCI-E x16, 1 x AudioMAX
- 6 x SATA 3G Raid, 1 x PATA
- 2 x GbE LAN, 2 x IEEE1394
- 7.1 kanal HD AudioMAX

Oyunlar için yüksek performansa sahip bir PC şart. Bu da yeni işlemciler, ekran kartları ve daha fazla bellek ilemümkün. Bu birleşenler ne kadar iyi olursa olsun, genel performansını etkileyen önemli unsurlardan biri de anakart. abit'in oyunculara özel hazırladığı Fatal1ty serisinde, kendi mühendislik yetenekleri kadar, kullanılan malzeme kalitesine de ağırlık verilmiş. Örneğin overclock yapıldığında sistem daha yüksek hızlara eriştiğinden anakartın stabil çalışması, voltaj dalgalanması yaratmaması ve zorlu koşullara dayanıklı olması gerekiyor. abit'e patentli OTES soğutma sistemi, Japon malı katı kapasitörler ve kaliteli bir mühendislik ortaya son derece güçlü bir ürün çıkartıyor. En yeni AMD işlemcileri destekleyen Fatal1ty AN9 32X, nVIDIA'nın nForce 590 SLI MCP yonga setini taşıyor. Oyunlarda bellek miktarının performansa katkısı da malum. 4 adet bellek yuvasına toplam 8 GB bellek takılabilen AN9 32X bu konuda fazlasıyla yeterli bir çözüm sunuyor. Bu anakartın diğerlerinden farkı, SLI ekran kartlarını 8x hızında değil 16x hızında çalıştırması. Bu sayede sıradan bir SLI konfigürasyonundan çok daha hızlı bir PC ortaya çıkıyor.

Bilgi için: Koyuncu
Web: www.koyuncu.com.tr
Tel: (216) 528 88 88

Abit'in en kaliteli ve özgün anakart olduğunu gösteren üç sebep

OTES GT Benzersiz ısı borusu ve çiftli fan tasarımı, yonga seti ve PC birleşenleri, üzerindeki ısıyı başarıyla dışarı atıyor.

AUDIOMAX Dolby Digital Live sertifikasına sahip, bağımsız ses kartı ile 7.1 kanal Yüksek Tanımlı (HD) ses dinleyebilirsiniz.

µ-GURU Bilgisayarınızı kapatıp açmadan fan hızlarını değiştirebilir, overclock ve gelişmiş BIOS ayarları yapabilirsiniz.

Yüksek performanslı Intel çözümü

Intel Core 2 Duo işlemcilerin çıkmasıyla piyasa hareketlendi. abit yüksek performanslı bir sistem kurmak isteyenlerin gözünü diktiği bu işlemcilerden tam olarak faydalanabilmeniz için AB9 PRO'yu hazırladı.

abit µGuru panel

Sisteminizin kontrolünü µGuru Panel ile ele alın. Boş bir optik sürücü yuvasına takabileceğiniz panel, boyundan büyük işler yapabiliyor. LCD ekran üzerinde fan hızı, donanım ısı ve voltaj değerlerini gösterdiği gibi, yeni e-posta ve MSN mesajlarını da görebilirsiniz. Bununla bitmedi! CMOS Reset tuşu sisteminizin yanlış BIOS ayarları yüzünden açılmadığı durumlarda kasayı açmadan ayarları düzeltmenizi sağlıyor. Ayrıca kulaklık ve mikrofon girişi de mevcut. abit Mühendisliği ile üretilen bu cihazın en can alıcı işlevi, oyunlardan çıkmadan overclock yapabilmenizi sağlaması.

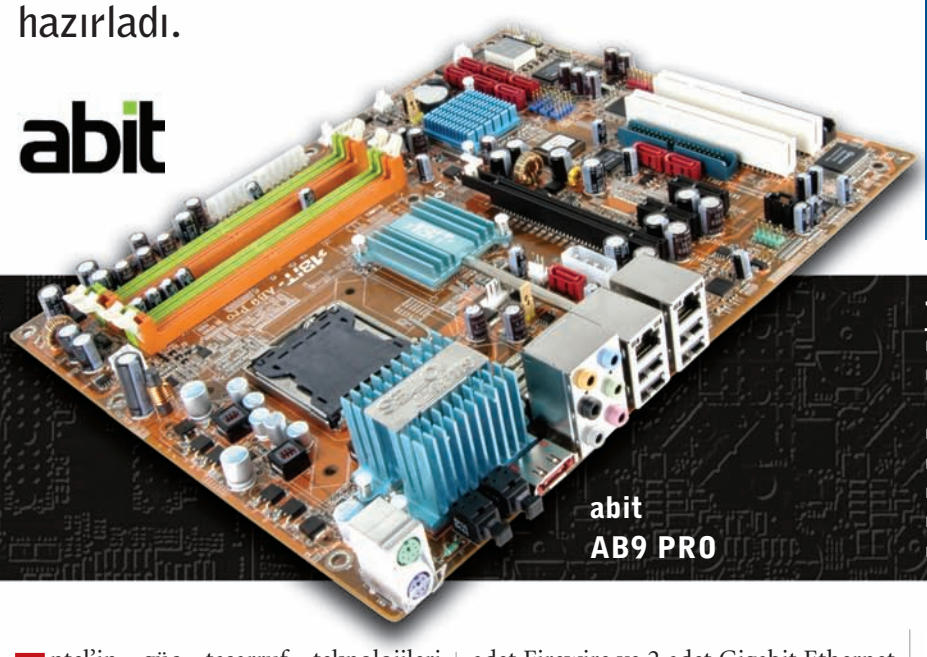

abit
AB9 PRO

TEKNİK ÖZELLİKLER

- Intel P965 / ICH8R yonga seti
- Intel Pentium 4 LGA 775 Conroe, Pentium D, Pentium EE işlemci
- 4 x Dual DDR2, 8 GB kapasite
- 1 x PCI-E x16, 10 x USB 2.0
- 9 x SATA 3G Raid, 1 x e-SATA
- 2 x GbE LAN, 2 x IEEE1394
- 7.1 kanal HD 882D ile S/P DIF

Intel'in güç tasarruf teknolojileri abit'in mühendisliğiyle buluşunca, ortaya %40 daha performanslı, dayanıklılığı yüksek ve %40 daha tasarruflu, toplam sahip olma maliyeti düşük bir ürün çıkıyor. AB9 PRO, "maksimum depolama, bağlanabilirlik ve multimedya" sloganıyla piyasaya çıkıyor. Multimedya için daha fazla depolama alanı gerekirken, bu depolama birimlerini takmak için daha fazla bağlantı noktası gerekiyor. Üzerinde 9 adet 3 Gb/sn arabirime sahip SATA yuvası bulunması şaşırtıcı değil. RAID 0/1/5/0+1/10 desteği güvenlik ve hız aynı anda artırıyor. Harici SATA yuvasına da kasayı açmadan, bilgisayarı kapatmadan ek depolama cihazı takılabiliyor. Ayrıca 10 adet USB, 2 adet Firewire ve 2 adet Gigabit Ethernet bağlantısı, her tipte cihazın AB9 PRO kullanan PC'lere takılmasını sağlıyor. Patentli Silent OTES teknolojisi sessiz çalışma ortamı sağlarken, Dolby Digital destekli 7.1 kanal yüksek tanımlı (HD) ses kartı, en kaliteli ses çıkışını ortaya koyuyor. Dilerseniz bu anakarta Guru Panel bağlayarak cihaz üzerindeki kontrolünüzü artırabilmeniz mümkün. Özetle, Core 2 Duo işlemci satın alarak yüksek performanslı bir bilgisayar hazırlamayı düşünüyorsanız, AB9 PRO sizlere çok sayıda birleşenin takılabildiği, güçlü bir multimedya PC vaat ediyor.

Bilgi için: Koyuncu
Web: www.koyuncu.com.tr
Tel: (216) 528 88 88

Abit'in en kaliteli ve özgün anakart olduğunu gösteren üç sebep

THERMALGUARD abit ThermalGuard ile işlemci soğutucunuz bozulsa dahi, işlemcinizin zarar görme olasılığı sıfır.

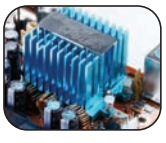

ABIT SILENT OTES Yonga seti üzerindeki ısıyı uzaklaştırarak, etkin bir soğutma bloğu ile ortadan kaldırıyor.

2 X GIGABIT LAN Internet bağlantınızı kopartmadan özel bir oyun sunucusu hazırlamanızı sağlayabilir.

SİLİKON VADİSİ'NDEN

Google'ın masaüstü

Google yavaş yavaş bilgisayarlarımızın vazgeçilmezi oluyor

Tom Sanders
toms@chip.com.tr
Serbest gazeteci Tom Sanders CHIP'e köşe yazıları yazıyor.

YORUM

Ağustos ayından beri, Gmail kullanıcıları MP3 dosyalarını çevrimiçi e-posta uygulamaları içinden anında dinleyebiliyorlar. E-posta uygulamasında görünen bağlantıya tıkladığınızda bir Java uygulaması çalışıyor, notalar hoparlörlerinizden dökülüyor. Google bu özelliğin Google Talk gibi internet telefonu servislerindeki sesli mesajları çalmak için olduğunu söylüyor. Dürüst olmak gerekirse, MP3 müzik dosyalarını çalmak önemsiz bir şey. Ancak patronların bir medya oynatıcıya izin vermediği durumlarda çalışanların işine yarayabilir, ama bu hizmetin Gmail'e ya da Google'a bir katkısı yok. Bununla birlikte, firmanın tüm yazılımları yavaş yavaş masaüstünden web'e taşıdığının bir göstergesi.

Dahası, ağustos ayında Google, barındırmalı alan adı hizmetlerini genişletti. Şubatta açılışı yapılan hizmet sadece e-posta barındırma üzerindeydi. Artık Google'ın çevrimiçi Calendar, Page Creator ve Google Talk uygulamalarını da kapsıyor. Bu hizmet, var olan Google uygulamalarını '@gmail.com'dan başka bir alan adı kullanmak isteyen kişileri ve firmaları hedefliyor.

Bu kadarla da kalmıyor. Geçen hafta Google, Writely adındaki çevrimiçi metin düzenleyicisini hizmete soktu. Geçen Haziran ayında da çevrimiçi Google Spreadsheets uygulaması kullanıcılarla buluşmuştu. Son olarak, Google'ın web sitesinde kazara yayınladığı bazı şirket içi bültenleri ele alalım. Arama motoru, sunucular üzerinde olabildiği kadar fazla veri depolamak istediğini ve bir tür çevrimiçi veri depolama hizmeti olan Gdrive'ı başlatmayı düşündüğünü açıklamıştı. Yeni MP3 çalar, Google'ın neden tüm bu veriyi depolamak istediğini ortaya koyuyor. Son 25 yıldır BT pazarında para kazanmanın yolu yazılımlardan geçiyordu; artık bunun yerini veri ve bilgi devralıyor. Günümüzde veriler Microsoft Office, Eudora ya da Itunes gibi programlarda kilitli duruyor. Ama çevrimiçi depolama dünyasında yazılımlar gereksiz ve değersiz kalıyor. Google'ın MP3 çaları daha başlangıç. Bir gün gelecek, bir metin dosyasını düzenlemek için kullanıcıların Google Desktop'ı çalıştırıp belgeye tıklaması gerekecek. Bunun üzerine kullanıcı otomatikman Writely adındaki çevrimiçi metin düzenleyiciye götürülecek. Aynısı tatil videolarını, hesap tablolarını düzenlemek; bir toplantı ayarlamak ya da banka hesaplarını kontrol etmek için de geçerli. En sonunda bilgisayarlarımızda hiçbir yazılım çalıştırmayacak. Nice dedikoduya konu olan Google işletim sistemi, aslında bir masal ürünü. Geleceğin işletim sistemi web'in ta kendisi. Uygulamalardan sadece masaüstü önemini koruyacak, zira kullanıcının verilerine erişimi buradan gerçekleşiyor. Google Desktop, ilerde göreceklerimizin kaba bir modeli. Şayet bu senaryo gerçekleşirse, Microsoft milyonlarca dolarını Windows işletim sistemiyle boşa harcamış olacak. Ama yazılım üreticisi hiç değilse tehdidin farkına vardı ve kendi Live Software stratejisine neredeyse saldırganca bir tutumla yatırım yapmaya başladı. Apple kendi bildiğini okuyup OS X işletim sistemini geliştiriyor. Tek işimiz web'de sörf yapmak olduktan sonra, dünyanın en güzel görünümlü işletim sistemine sahip olmuşuz, ne yazar? Apple'ın yaptığı, batmakta olan Titanik'in yerlerini cilalamaktan başka bir şey değil.

> **"Google'ın karşısındaki en büyük zorluk, insanları verilerini çevrimiçi ortamlara taşımaya ikna etmek."**

Google'ın karşısındaki en büyük zorluk, insanları verilerini çevrimiçi ortamlara taşımaya ikna etmek. Ama anlaşılan bu sorun da kendiliğinden çözülüyor. Topladığımız dijital bilgi miktarı arttıkça, vaktimizi daha ayrıntılı sorgulara ayıracağız. Söz gelimi mesajlarımızı, rezervasyon onaylarını, belgeleri, müzikleri, fotoğrafları, hesap tablolarını ve video dosyalarını araştırmak için. Google Desktop search daha şimdiden çevrimiçi veri ile çevrimdışı veri arasındaki çizgiyi bulanıklaştırıyor. Yapılan sorgular, ziyaret edilmiş web sitelerinden dokümanlara, Gmail iletilerine kadar her şeyi kapsıyor. Kullanıcı ne aradığını bildiği sürece, bilginin nerede depolandığı hiç önemli değil.

Bir sonraki aşamada Gmail, iletileri dosya eki halinde göndermeyi bırakacak. Bunun yerine, telif haklarının izin vermesi şartıyla, kullanıcının dosyayı oynatmasını ya da kopyalamasını sağlayan bir bağlantı gönderecek. Eğer Writely ya da benzeri bir çevrimiçi metin düzenleyicisi elinizin altındaysa, neden bir metin dosyasını e-postalayasınız ki?

Google bizi yavaş yavaş çevrimiçi dünyaya çekiyor. Dosyalar, uygulamalar geçtiğimiz yüzyıl için tasarlanmış şeyler. Gelecek ise, veride ve bilgide...

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Conceptronic Türkiye TEK Distribütörü

KONT BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE DIŞ TİC. A.Ş.

Sanayi Cad. No:39 Y.Dudullu-İST. | T: +90 (216) 528 55 00 pbx | F: +90 (216) 499 32 33 | www.kont.com.tr | info@kont.com.tr

Simbiyotik yaşam

Dünyanın ilk iPod bağlantılı monitörü

■ ViewSonic, iPod'ları masaüstü monitörlerle buluşturuyor. Firma, iPod'ları monitörlere bağlamayı mümkün kılan "Made for iPod" teknolojisini, Apple Expo'da tanıttı. Monitörlere entegre olarak gelen iPod yuvasıyla, kullanıcılar iPod ekranlarından 65 kat büyük ekranlarda konforlu ve kaliteli seyir keyfi yaşıyor. ViewSonic'in masaüstü monitör kategorisinde yaptığı bu değişiklik, dijital eğlence alanındaki trendleri ve iPod aksesuar pazarını destekliyor. ViewDock serisi, medya oynatıcı özelliklerini bir dok aracılığıyla son derece şık bir geniş ekrana taşıyor. USB portları ve sekizli kart okuyucusu bağlanabilme gibi özelliklerin yanı sıra, dâhili mikrofon, stereo hoparlörler ve ayrıca bir bas hoparlör de monitörlerdeki işlevselliği arttırıyor. ViewDock serisi ürünlerin bu yılın sonunda piyasada olması bekleniyor.

Bilgi için: www.viewsonic.com

Petaflop zamanı

Japonların yeni süper bilgisayarı

■ Japon araştırma merkezi Riken'da bir petaflop'un üzerinde (saniyede bir katrilyonun üzerinde kayan nokta işlemi) performans gösteren bir bilgisayar geliştirildi. Bu sistem bugüne kadar geliştirilen diğer tüm süper bilgisayarlardan daha hızlı ancak herhangi bir sıralamaya dâhil edilmiyor. Japon'ların geliştirdiği sistem, IBM'in BlueGene/L'inden üç kat daha hızlı olmasına karşın, IBM yine de Top 500 listesinde başı çekmeye devam ediyor. Sebep, MDGRAPE-3'ün molekül dinamiği simülasyonları için tasarlanan özel amaçlı bir bilgisayar olması ve süper bilgisayarların birbirleriyle karşılaştırılmasını sağlayan Linpack Benchmark'ın bu sistemde çalıştırılamaması.

Bilgi için: http://mdgrape.gsc.riken.jp

Warner atakta

Müzik CD'si yerine DVD albümler

■ Warner, müzik CD'si yerine DVD albüm satmayı planlıyor. Söz konusu DVD'ler çevresel ses desteğinin yanı sıra, bilgisayar kullanıcılarına yönelik video, zil sesi ve fotoğraf gibi bonus materyal de içerecek.

Bilgi için: www.wmg.com

Format savaşları

Blu-ray ve HD-DVD bir arada

■ Yeni bir ürün, CD, (HD)DVD ve Blu-Ray medyaların tek bir sürücü tarafından okumasını sağlıyor. Henüz adı konmayan bu teknoloji daha küçük boyutlu sürücülerin üretilmesini sağlayacak. İlk okuyucuların 2007'de, kaydedicilerinse daha sonraki aylarda piyasada olması bekleniyor. **Bilgi için: www.ricoh.com**

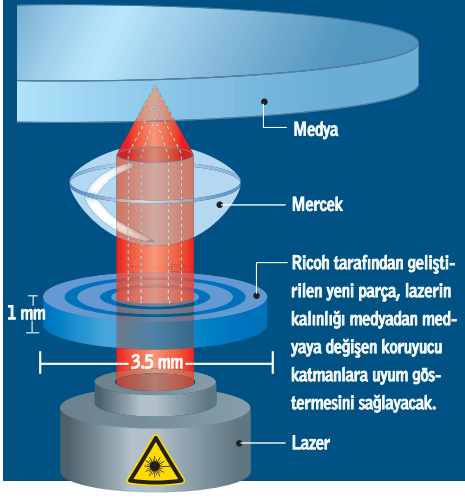

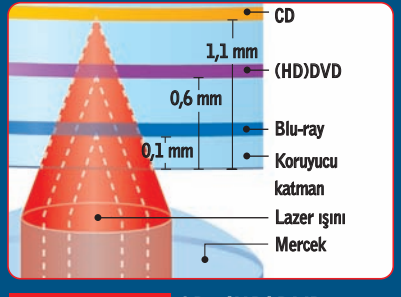

ESNEK YAPI CD, (HD)DVD ve Blu-ray disklerde veri katmanı farklı derinliklerde yer alıyor. Lazer, ışığın dalga boyunu değiştirerek hedeflediği katmana ulaşabiliyor.

Dijital trafik

Sürüşe yardımcı yazılım

■ "Trafik levhasını görmedim" bahanesi tarihe karışıyor. Yeni bir yazılım, hız sınırı aşıldığında devreye girerek sürüşe yardımcı oluyor. Yerleştirilen kamera yolu izlerken, bilgisayar karşılaşılan hız levhalarını okuyor. Siemens VDO tarafından gerçekleştirilen bu yardımcı sistem, levhadaki değeri aracın hız göstergesiyle karşılaştırıyor ve sürücü isterse aracın hızını azaltıyor. TSR (Traffic Sign Recognition / Trafik Levhası Tanıma Sistemi) 2008'den itibaren piyasada olacak.

Bilgi için: www.siemensvdo.com

Ali Kızıl
koseyazilari@chip.com.tr
Armador Bilişim A.Ş BT Müdürü

YORUM

Açık kaynak tam hız!

Firmalar açık kaynak kodlu yazılımları tercih ediyor.

Açık kaynağa güvenenler işin başından beri, açık kaynak kodu ile yazılım geliştirmenin doğru yol olduğunu vurguluyorlar. Satılan veya hizmeti verilen bir yazılım ile bu yazılımın kaynak kodlarının yayılması, paylaşılması, başkaları tarafından ele alınarak değiştirilip güncellenemesi birçok kişi ve firma için bir ütopyadan öteye geçmiyor. Hatta Bill Gates'in 1976'daki "Hobicilere Açık Mektup" (Open Letter to Hobbyists) e-postasında "Bu adil bir davranış mı?" diye son kez sorgulayarak, açık kaynak kodlu girişimlere sırtını dönmesi bugünleri hala etkilemekte. IDC'in çalışması, 2006 ilkbaharında 116 ülkeden 5.000'nin üzerinde geliştiriciye gönderilen anket çalışması üzerinden değerlendirilmiş durumda. Anket sonucuna göre açık kaynak kodlu yazılımlar, dünyanın her bir ucundaki geliştiricilerin %71'i tarafından kullanılmakta. Geliştiricilerin %54'ü ise firmalarının üretiminde açık kaynak kodlu ürünleri kullandıklarını belirtmiş. "Global Yazılım Sektöründe Açık Kaynak: Piyasa Etkisi ve Bozulması, İş Modelleri" (Open Source in Global Software: Market Impact, Disruption, and Business Models) başlıklı çalışmada IDC, sadece açık kaynakla uğraşan IBM, Novell, Red Hat, Sun gibi firmalara değil, aynı zamanda Microsoft, Oracle, SAP, CA, AOL, Amazon gibi firmalara da değinmiş. Öyle ya da böyle, sonuç her yerde açık kaynak ile uğraşıldığı yönünde.

> **"IDC'in 116 ülkeden 5.000 geliştirici ile yaptığı anket çalışmasına göre firmaların %71'i açık kaynak kodlu yazılımlar kullanıyor."**

Yine IDC'in analizcilerine göre, açık kaynak ofis, çokluortam gibi ana yazılım kategorilerinde hayati roller alacak ve son kullanıcıya sunulan yazılımların değerlerini ve kalitesini kökten değiştirecek.

Özellikle IDC, önümüzdeki on yıl boyunca açık kaynağın yazılım fiyatlarında sert rekabetlere neden olacağını belirtiyor. Son kullanıcılar değişimi her geçen gün daha da fark ediyor. Açık kaynağın sunduğu fırsatlar firmalar için, ürün geliştirme ve yeni trend geliştirme araçları sağlıyor. IDC ayrıca sürmekte olan GPL 2 - GPL 3 tartışması veya diğer açık kaynak lisanslama tiplerinin uyuşmazlığı gibi durumların, yazılım endüstrisini ciddi anlamda etkilemeyeceğini, kullanılacak iş modellerinin açık kaynağın geleceğinde değişimlere neden olacağını vurguluyor. Günümüzde birçok açık kaynak kodlu iş modeli (maliyet azaltma, donanım satış gibi) olsa da, pratik anlamda sadece üç modelin kalacağı belirtiliyor. Bunlar, yazılım satış modeli, servis sağlama modeli ve kolektif kamu modeli. Yazılım satış modeli, SugarCRM gibi yazılımın bir bölümünün veya tamamının açık kaynak kodla verilmesi ve eklentilerin, eğitimlerin, dökümantasyonun ücretlendirilmesinden oluşuyor. SuSE ve Red Hat'in seçtiği servis sağlayıcısı modeli, yazılımın ücretsiz verilirken yazılımla ilgili her türlü desteğin ücretlendirilmesini beraberinde getiriyor. Kolektif kamu modeli ise Apache, Ubuntu gibi ticari amaç içinde olmayan kuruluşların kamudan aldıkları destekle yaşamlarını devam ettirdikleri modeller olarak aktarılıyor. Son zamanlarda, bu değişimler yaşanırken, Cebit 2006'da da gördüğümüz birçok e-devlet projesinin kapalı kaynak kodları ile geliştirilmesi, bu projelerden hizmet almak istediğiniz durumlarda sizden ücretli yazılımların kullanılmasının istenmesi, yine bir trenin kaçmakta olduğunun habercisi olabilir mi?

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Yeni VJ'yiniz Google

Google ve MTV artık içerik ortağı

İnternetin gittikçe büyüyen yıldızı Google, MTV'yle içerik ortaklığının ardından şimdi de VJ'liğe soyunuyor ve MTV videolarını satmaya başlıyor. Bu video klipler, web sitelerinde "AdSense" reklam modülü üzerinden görüntülenecek ve söz konusu servis, klip aralarındaki reklamlarla finanse edilecek. MTV, bu servisi South Park gibi dizilere genişletmeyi ve her bölüm için yaklaşık olarak iki dolar talep etmeyi planlıyor.

Bilgi için: www.google.com

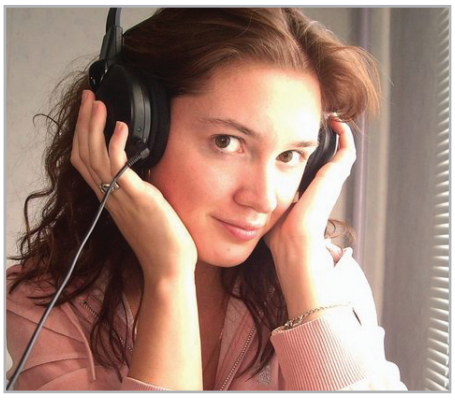

IFA 2006:

Plazma/LCD TV: HD'nin yerine Full HD

Artık tam HD çözünürlüğüyle (1.920 x 1.080 piksel) süper keskin bir görüntü sunan ekranlar moda. Pioneer'in bu özelliklerdeki 50 inçlik plazması bir süredir piyasada. Panasonic, Samsung ve LG de bu firmayı yakından takip ediyor. LCD'lerde "Full HD", Grundig, LG, Philips ve Sharp tarafından üretilen 37 inç ve üzeri ürünler tercih ediliyor.

Ürünler: Pioneer PDP-5000EX, Sharp LC-37GEIE

Fiyat: Yaklaşık 8.000 Euro, Yaklaşık 2.800 Euro

Çıkış tarihi: Ağustos 2006

HDMI: Kablo daha da küçüldü

HDMI standardının 1.3 sürümü sayesinde, mobil cihazlar için daha ince girişler kullanılarak, TrueHD gibi gerçek ses standartları, daha yüksek çözünürlükler ve daha geniş bir renk uzayı ("xvYCC") desteği sunuluyor. HDMI 1.3 destekli ilk cihazın Sony Playstation 3 olması bekleniyor.

Çıkış tarihi: Kasım 2006

Yeni görüntü teknolojileri: Led ve lazer

Televizyon teknolojilerindeki gelişmeler yalnızca çözünürlüğü değil, aynı zamanda renk gösterimini de olumlu yönde etkiliyor. Samsung, LCD TV'lerde ekran arka plan aydınlatması için led'lerden yararlanıyor. Mitsubishi, yansıtıcı özellikteki DLP mikro aynaların kullanıldığı lazer ekranlar üzerinde çalışıyor.

Fiyat: Henüz belli değil

Çıkış tarihi: Samsung 2006 sonu, Mitsubishi 2007 sonu

Daha net, hızlı ve şık

Tüketici elektroniğindeki yenilikçi trendler, 1930'lu yıllardan beri düzenlenen uluslararası fuarda (**www.ifa-berlin.de**) artık her yıl tüketicilerle buluşuyor. Geçtiğimiz ay, 1-6 Eylül tarihleri arasında Berlin Televizyon Kulesi'ni çevreleyen fuar alanları, yeniden yüksek teknolojili dev bir oturma odasına dönüştü: HDTV'ler, DVD'nin takipçisi teknolojiler, TV destekli cep telefonları, internet televizyonları 2006'nın konu başlıkları. Bu ürünler görücüye ilk kez çıkmasa da yeniliklerin birçoğu detaylarda saklı.

Projektör: Yüksek çözünürlüklü ev sineması

Projektör kullanıcıları bugüne dek genellikle 720 satır görüntüyle yetinmek durumundaydı. Bu durum Mitsubishi'nin, tam HD çözünürlüğünü destekleyen makul denebilecek bir fiyata sahip LCD projektörü satışa sunmasıyla değişiyor. Bu LCD projektör (HC-5000); 5.000:1 kontrast oranı ve 1.000 ANSI Lümen ışık gücü ile yüksek çözünürlüklü ev sineması için ideal.

Ürün: Mitsubishi HC-5000
Fiyat: 5.000 Euro'nun altında
Çıkış tarihi: Eylül 2006

HDTV: HD yayınlarını kaydeden televizyonlar

HDTV yayınlarını kaydedebilen ilk ürünlerden biri, IFA'da tüketicilerin beğenisine sunuldu. Loewe'nin dâhili sabit diske sahip LCD televizyonu, son derece şık bir görünüme sahip. Thomson gibi bazı üreticiler, harici HDTV sabit disk kaydedicilere yönelmiş durumda. Lansmana hazır bir cihazdan bahsetmek henüz mümkün değil.

Ürün: Loewe Individual Compose 40 DR+
Fiyat: Yaklaşık 4.600 Euro
Çıkış tarihi: Ekim 2006

TV/Projektör

■ **Kalite artıyor:** Yeni nesil televizyonlar, tam HDTV çözünürlüğüyle birlikte, genişletilmiş bir renk uzayı ve daha geniş ekranlar sunuyor. 1.920 x 1.080 çözünürlük; 37 inç ve üzeri LCD televizyonlarda ve 50 inç üzeri plazmalarda standart hale geliyor. Led ve lazer gibi yeni ışık kaynakları, güncel teknolojiden daha fazla renk oluşturabiliyor. HDMI 1.3'le, görüntü aktarımı konusundaki standartlar daha şimdiden belirlenmiş durumda. Toshiba'nın görüntünün her noktası için bir mini tüp kullandığı ve IFA'da Avrupa prömiyerinin yapılması beklenen SED ekranlar için bir yıl daha beklememiz gerekiyor.

HD-DVD oynatıcı: Sürüm 2.0

Toshiba'nın HD-DVD oynatıcısı yenilenerek Avrupa piyasasına sunulacak. Bu sayede HD-XE1 sürümü, en yüksek resim çözünürlüğü olan 1080p'nin yanı sıra yeni ses standartlarını da destekliyor. Uzun açılış süresi gibi bazı temel sorunlar büyük ölçüde giderilmiş durumda.

Ürünler: Toshiba HD-E1, HD-XE1

Fiyatı: Yaklaşık 800 Euro, belli değil

Çıkış tarihi: Kasım 2006, 2007 başı

Blu-Ray oynatıcı: Ekim 2006'da

Blu-Ray cephesi Avrupa'da da bir takım gelişmelere sahne oluyor. Samsung BD-P1000'in Ekim'de bazı Avrupa ülkelerinde piyasada olması bekleniyor. Kasım ayındaysa Panasonic DMP-BD10 tüm dünyada aynı anda satışa sunulacak (Yaklaşık 1.500 Euro). Blu-ray oynatıcıların tümü 1080p resim çözünürlüğünü destekleyecek.

Ürün: Samsung BD-P1000

Fiyat: Yaklaşık 1.000 Eruo

Çıkış tarihi: Ekim 2006

Blu-Ray yazıcı: 4x hız yolda

LG, ilk Blu-Ray yazıcısıyla piyasaya hızlı bir giriş yapıyor. 4x hız sayesinde 40 dakika ve üzeri yazma süreleri yarı yarıya azalıyor. GBW-H10n, DVD-RAM'lere de yazabiliyor.

Ürün: LG GBW-H10n

Fiyat: Yaklaşık 800 Euro

Çıkış tarihi: Ekim 2006

Veliahtlar

■ **Kafalar karışık:** Berlin'deki fuar, DVD'nin yerini alacak ürünlerin Avrupa'da da prototip olmaktan çıkması ve satışa sunulmasını müjdeliyor. Diğer kıtalarda bir süredir piyasada bulunabilmesi, ürünlerin Avrupa'daki kullanıcılara temel sorunlarından büyük ölçüde arınmış bir halde ulaşmasını sağlıyor. Ancak AACS kopya korumasıyla ilgili düzenlemelerin henüz oturmamış olması ve bugünkü modellerin gelecekte güncellenip güncellenemeyeceği konusundaki belirsizlik sürüyor. Lisans haklarıyla ilgili düzenlemeler de, her iki standardın bir arada kullanımıyla ilgili sorunları derinleştiriyor.

Xbox 360: HD-DVD'li

Microsoft, Xbox 360 için USB 2.0 destekli harici bir HD-DVD sürücüyü satışa sunacak. Cihazda dijital bağlantı noktası bulunmadığından, AACS kopya koruması engellemediği sürece yalnızca film gösteriminde analog sistem kullanılacak.

Ürün: Xbox HD-DVD sürücüsü

Fiyat: Henüz belli değil

Çıkış tarihi: Aralık 2006

Dijital SLR: Klasik tasarım

Olympus resim sensörü, Leica lens (28 – 100 mm odak uzaklığı) ve artık klasikleşmiş bir tasarım. Panasonic'in ilk SLR dijital fotoğraf makinesi L1'i bu üç özelliğiyle tanımlayabiliriz. Objektif üzerinden diyafram seçimi yapılabilmesi makinenin nostaljik yüzünü, tozdan koruma ve ekran üzerinden konu seçimi özellikleri modern yüzünü gösteriyor.

Ürün: Panasonic Lumix DMC-L1
Fiyat: Yaklaşık 2.000 dolar
Çıkış tarihi: Ekim 2006

HD video kamera: Mini-DV

Canon, amatör kullanıcılara yönelik ilk yüksek çözünürlüklü video kamerasını tanıttı. Canon, HV10; Mini DV kasetlere High Definition'ın(1080i) yanı sıra standart çözünürlükte de kayıt yapabiliyor.

Ürün: Canon HV10
Fiyat: Yaklaşık 1.400 Euro
Çıkış tarihi: Ekim 2006

Dijital SLR: Gelişmiş özellikler

Nikon, D80'le yarı profesyonel mekanizmaları giriş düzeyi makinelerde de kullanmaya başlıyor. 10,2 megapiksel sensör, 11 noktalı otofokus sistemi, 0.18 saniye açılış süresi ve 1500 mAh'lık güçlü batarya, 1.000 Euro sınıfındaki yeni standartları belirliyor. Photokina fuarında Canon'un yeni teknolojilerinin boy göstermesiyle bu durum değişebilir.

Ürünler: Nikon D80
Fiyat: Yaklaşık 960 Euro (Body)
Çıkış tarihi: Ekim 2006

Foto ve video

Photokina'nın gölgesinde: IFA'nın her yıl düzenlenmeye başlaması, Eylül ayı boyunca Almanya'nın Köln şehrinde ziyaretçilerine kapılarını açan Photokina Fuarı'yla aralarında büyük bir rekabetin doğmasına neden oldu. Fotoğraf ve video konularındaki yeniliklerin birçoğu için bu fuar beklense de, bazı heyecan verici gelişmelerden IFA yoluyla haberdar olmak mümkün. Nikon'un 1.000 Euro altı D-SLR makineleri ve ABD'nin ardından Avrupa'da boy göstermeye başlayan Panasonic'in L1'i örnekler arasında. Dijital video kamera-larda yeni eğilim HD çözünürlükte video kaydından yana.

HD video kamera: Devasa

Sony'nin IFA'da yer almayan yüksek çözünürlüklü iki farklı video kamerasıyla DVD'ye (UX1, arka planda) ve 30 GB'lık sabit diske, yeni AVCHD biçiminde kayıt yapmak mümkün.

Ürünler: Sony HDR-UX1, HDR-SR1
Fiyat: Yaklaşık 1.400 Euro, yaklaşık 1.500 Euro
Çıkış tarihi: Eylül 2006

Türk malı dizüstüler yolda

Avrupa'daki tek dizüstü bilgisayar üretim üssü olan Vestel City'i ziyaret ettik.

■ 2005 yılında Intel ile işbirliğine girerek bir dizüstü bilgisayar fabrikası kuran Vestel, bu yılın Şubat ayında test ürünleri ortaya çıkarttı ve Nisan'da seri üretime başladı. 40 milyon Euro yatırımla 38 bin metrekare üzerine kurulan Vestel Dijital'de 60'ı mühendis olmak üzere yaklaşık 500 kişi çalışıyor. Aylık dizüstü üretim kapasitesi 50 bin adet, ancak şu anda ayda 6 – 8 bin adet dizüstü üretiliyor. Şimdiden bunların bir kısmı Polonya, Romanya, Fransa ve Danimarka'ya ihraç edilmeye başlandı.

İhracata yönelik üretim

Bugüne dek 20 bin adet dizüstü üreten fabrika, gelecek yıl 500 bin adet olması planlanan yıllık üretiminin 400 bin adedinin yurtdışına ihraç etmeyi hedefliyor. Eylül ayında basına özel bir geziyle Manisa Vestel Dijital fabrikasında toplantıda, Vestel Dijital Genel Müdürü Hayrettin Çelikhisar, bilişim ürünlerinin teknik özellikleri kadar, tasarım ve kullanım kolaylığının da önem kazandığını belirtirken, Vestel'in yeni modellerin de kişiselleştirebilirliğin de önemli olacağını söyledi.

AVRUPA'DE TEK Vestel Dijital fabrikası sekiz farklı modeli, ayda 500 bin adet üretebilecek kapasitede.

Anakartlar Vestel marka

Fabrikadaa, ince ve hafif, masaüstü alternatifi ve oyun amaçlı toplam üç kesime göre üretim yapılırken, RoHS adlı çevreye duyarlı, kurşunsuz üretime de geçilmiş. İcra Kurulu Üyesi Özer Ekmekçiler şu anda Avrupa'daki tek dizüstü üreticisi konumundaki Vestel'in, Avrupa'da söz sahibi olmayı hedeflediğini belirtti. Vestel'in tasarımı olan anakartlar, Türkiye'deki en hızlı yüzeye baskı (Surface Mounting) tekniğiyle hazırlanıyor. Daha sonra, yine kendi üretimi olan kasa içerisinde işlemci, sabit disk gibi bileşenlerle tamamlanıyor. Kullanılan yan parçalar da yerli üreticiler tarafından üretiliyor.

Kapağa resminizi koyun

Yazılıma da önem veren firma, test ve üretim aşamasında yerli malı yazılımlar kullanıyor. Vestel'in benchmark yazılımıyla yapılan, dört saat süren testi tamamlayan cihazlar satışa sunuluyor. Modellerin üzerine en az 2 megapiksel olmak üzere göndereceğiniz herhangi bir fotoğraf ücretsiz olarak basılıyor. Bu da diğer üreticilerin sunmadığı bir jest. Fiyatlandırma konusunda ise, orta seviyede seyredecek.

Kısacası, dünyadaki dizüstülerin çoğunluğunu üreten Uzakdoğulu firmaların fabrikalarından aşağı kalmayan Vestel Dijital, ülkemiz sanayii ve bilişim sektörü adına heyecan verici.

Prizden internete

Elektrik çarpmasın, ağınız kopmasın

■ Türkiye'de geniş bant internet erişiminde bir ilk de, elektrik hattından internet bağlantısıyla yaşanacak. Yaksu'nun ürettiği, YAKSUPLUG/ APA-2000-DB çözümlerinde, elektrik dağıtım panosuna veya alçak gerilim trafosuna monte edilen bir ana dağıtım biriminden tüm ağ kontrol edilebiliyor. 205 Mbps geniş bant hızına ulaşabilen YAKSUPLUG, ev ve iş yerlerinde ana dağıtım birimine bağlı mevcut tüm elektrik prizlerinden internet erişimi sağlıyor. YAKSUPLUG'ta bulunan VLAN desteği sayesinde, aynı binada kullanılan farklı ağ bağlantıları birbirinden ayrılabiliyor. Tüm kullanıcıların kolayca bağlanabilmesi için Ethernet arayüzü bulunan YAKSUPLUG; VoIP özelliği sayesinde analog ya da IP telefonlara bağlanabiliyor.

Bilgi için: www.yaksu.com.tr

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Geleceği sihirli küreye sorun

Fortuneball Deluxe

■ Filmlerde fal bakan cadıların önünde görmeye alıştığımız sihirli kristal küreler, teknoloji sayesinde gerçek oldu. Doğum gününüzü ve kişisel özelliklerinizi girdiğiniz cihaz, astrolojiye dayanarak günlük falınıza bakıyor; aşk, iş, sağlık gibi konularda tahminlerde bulunuyor. Falsız yapamayanlar için.

Fiyat: 125 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Dünyanın en küçük MP3 çaları

iPod Shuffle hiç utanmadan küçüldü

■ iPod'un en küçük modeli, ekransız iPod Shuffle, daha da küçülüp boyutlarını yarıladı ve dünyanın en küçük MP3 çaları oldu. 1 GB kapasitesindeki yeni jenerasyon iPod Shuffle için yurtdışında ön siparişler başladı.

Fiyat: 80 dolar

Bilgi için: www.apple.com

Motorlu fare devrimi

Hiç bir zaman eskiye dönmek istemeyeceksiniz

■ Parmakların yorgunluğuna son vermek isteyen Logitech, fareye motor takmış. Logitech MX Revolution'da bulunan motorlu MicroGear Precision Scroll tekerleği, Logitech SmartShift teknolojisini kullanıyor. Uygulamayla, otomatik olarak free-spin mod'undan click-to-click mod'a geçebiliyor. Çığır açabilecek olan yeni Logitech teknolojisi, Excel gibi uygulamalarda tekerleğin kullanılma hızını algılıyor. Kullanım eğer fazlaca hızlıysa, tekerlek free-spin mod'una, yavaşsa click-to-click mod'una geçiyor. Kullanıcılar tekerleği aşağı iterek ya da tıklayarak da mod değişimi yapabiliyor.

Fiyat: 115 $ + KDV

Bilgi için: www.logitech.com

Koy cebine, doğru partiye

Ion iPod DJ Mixer

■ Ev partilerinde disko ambiyansı yakalayamıyor, komşularınızı yeterince çıldırtamıyor musunuz? İşte size çözüm: Minik bir çantaya kolayca sığan bu portatif mixere iPod bağlandığında iPod'un hafızasındaki şarkıları miksleyerek harika bir parti atmosferi oluşturabilirsiniz.

Fiyat: 200 dolar

Bilgi için: www.zZounds.com

Kumandaları yapıştırmayın

Logitech Harmony 1000

■ Televizyon, müzik seti, video oynatıcı, bilgisayar ses sistemi, dijital televizyon/uydu alıcısı, klima derken evlerimiz de sıklıkla kaybolan kumandaların sayısı gittikçe çoğalıyor. Logitech'in çözümü ise evrensel bir kumanda. 3,5 inç genişliğinde LCD ekrana sahip Harmony 1000 ile evinizdeki tüm uzaktan kumandalı cihazları yönetebilir, programlayabilirsiniz.

Fiyat: 500 dolar

Bilgi için: www.logitech.com

CHIP RADAR

Kablosuz iletişim

"Wireless", IT endüstrisinin en büyük trendlerinden. CHIP, kablosuz iletişimin geleceğini aydınlatıyor.

■ PC'deki kablo salatası hızla azalıyor. 2007'den itibaren USB cihazlar da kablosuz kullanılmaya başlanırken, 2 metreye kadar USB 2.0 ile aynı bant genişliğine (480 Mbit/s) ulaşılacak. W-LAN teknolojisinde de yeni nesil kapıda. Yeni 802.11n standardı (600 Mbit/s'ye kadar) önümüzdeki yıl resmi olarak duyurulana kadar, güncel 802.11g normu çeşitli "G+", "Super-G" ve "Turbo" W-LAN cihazlar için geçerli olacak. Mobil iletişimde ise HSDPA ve HSUPA'ya ağırlık veriliyor. Her iki UMTS aktarım yöntemiyle yüksek bant genişliklerde ADSL'e rakip olabilir.

CHIP radarın okunması: Mavi daire içindeki üçgen ürünün duyurulmasını ifade ediyor, bunu çoğunlukla medyada ürünün yoğun bir şekilde tanıtılması (ünlem işareti) izliyor. Çubuk renkleri fiyat seviyesini gösteriyor: Kırmızı başlangıçtaki yüksek fiyata, sarı renk ilk fiyat düşüşüne işaret ediyor. Yeşil renk, ürünün tüketici pazarına hazır olduğu anlamını taşıyor; normal kullanıcılar için bu zamanda ürünü satın almak mantıklı. Çubuk gri renkteyse ürünün sonu gelmek üzere ve ürün piyasadan kalkana kadar (tabut işareti) çok uygun fiyatlarla satın alınabilir.

KABLOSUZ USB SABİT DİSK (USB ANTENLİ)
2006 Mart ayında Seagate, kablo olmaksızın "Wireless USB ile iletişim kurabilen harici bir diskin prototipini tanıttı.

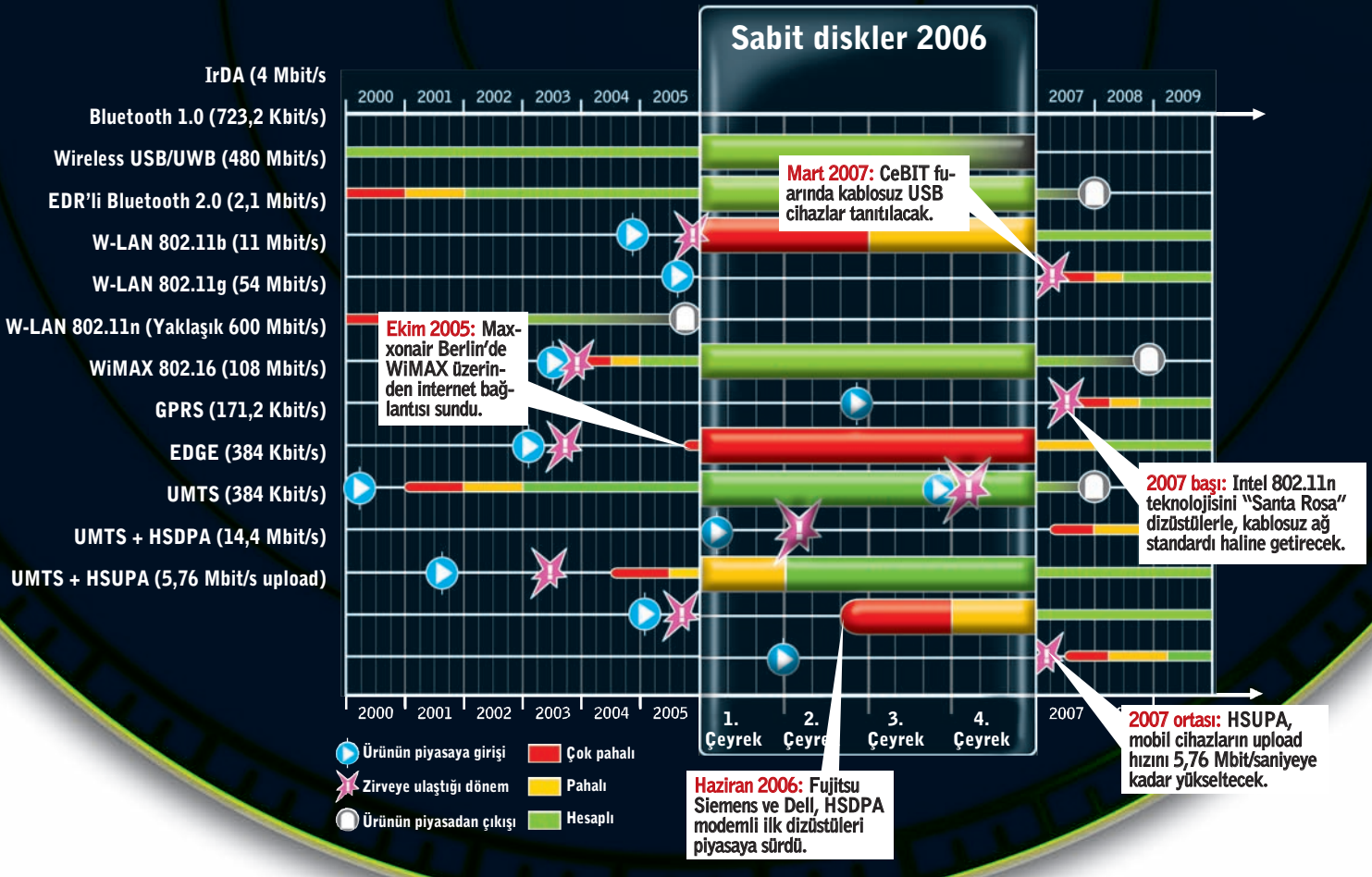

CHIP PC FİYAT DANIŞMANI

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS-PC		MULTİMEDYA-PC		PROFESYONEL-PC
300 Watt güç kaynaklı standart ATX	KASA	400 Watt güç kaynaklı Midi-Tower ATX	KASA	650 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX
Intel i945P yonga seti/ nForce 4 ve Lan, 7,1 Sound	ANAKART	Intel i965 yonga seti / nForce 570 ve Gbit Lan, 7,1 Sound	ANAKART	Intel i975X yonga seti/ nForce 590 SLI ve GBit-LAN, 7.1-Sound, Firewire 800
Intel Pentium D 920 (2 x 3,0 GHz) / AMD Athlon 64 4000+(2,4 GHz)	İŞLEMCİ	Intel Core2Duo E6600 (2 x 2,2 GHz) / AMD Athlon 64 X2 4600+ (2 x 2,2 GHz)	İŞLEMCİ	İntel Core 2 Duo E6700 (2 x 2,66 GHz) / AMD Athlon 64 X2 5000 + (2 x 2,6 GHz)
512 MB DDR400	BELLEK	1 GB DDR2 800 veya DDR2 533 (2 513 MByte)	BELLEK	2 GB DDR2-667 veya 2 GB DDR 400 (2x1.024 MB)
GeForce 7300 GS/ Radeon X1300 128 MB	EKRAN KARTI	GeForce 7600 GT / RadeonX1800 GTO 256 MB	EKRAN KARTI	Radeon X1900 XT ve Geforce 7900 GTX 512 MB
200 veya 250 GB 7200 RPM	SABİT DİSK	300 GB 7200 RPM	SABİT DİSK	2X250 GB 7200RPM (Raid 0/1)
16X DVD-ROM (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)
DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T /Analog
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE+ FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE+ FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare
Microsoft Windows XP Home	YAZILIM	Microsoft Windows XP Media Center Edition	YAZILIM	Windows XP Professional
Yaklaşık 650 $		Yaklaşık 1.300 $		Yaklaşık 2.500 $

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

GRAFİK KARTI

ASUS Extreme N6800GT

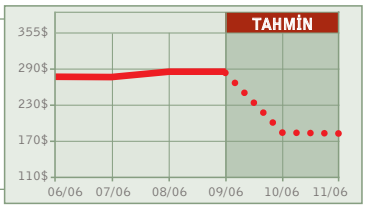

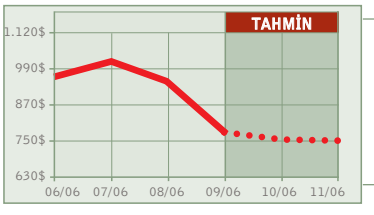

SLR DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNESİ (1000 E ALTI)

Nikon D70

MP3 PLAYER

Samsung YH J70 (20GB)

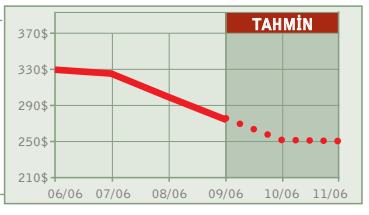

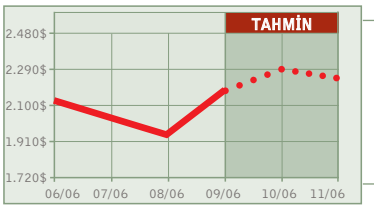

32" LCD TV

Sharp LC32 GD7E

HARİCİ SABİT DİSK

TrekStor Datastation (400GB)

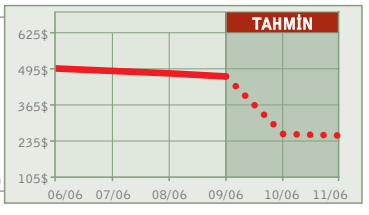

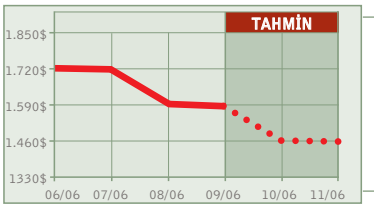

NOTEBOOK

Samsung R50 WVM 1730 III

Takipçi modellerin neden olduğu fiyat düşüşünü Asus N6800GT ekran kartı da yaşayacak, buna karşın Nikon'un SLR kamerası D70 ve Samsung MP3 oynatıcısı YH-J70, alt fiyat seviyesine inmiş durumdalar. 750 GB kapasiteli yeni S-ATA diskler harici 3,5 inç sabit disklerin de fiyatlarını oldukça düşürüyor. Intel'in Core 2 Duo işlemcilerinin çıkmasıyla birlikte Pentium M işlemcili dizüstü PC'lerin fiyatları Temmuz ayından beri dibe vurmuş durumda.

Fiyat bilgileri ortamala değerleri yansıtmaktadır.

Kaynak: CHIP

PC'nize can veren yazılımlar

Paralı ve hantal yazılımlara katlanmayın. Korsan yazılımlara da gerek yok. Kullanışlı, hızlı ve pratik en iyi 101 ücretsiz yazılımı seçtik. Üstelik, yazılımların kurulum dosyaları CHIP DVD'de.

CHIP iyilerin en iyisini seçti: Thunderbird

E-postalarınızı okumak sizin için işkenceye dönüştüyse iyi bir e-posta istemcisine ihtiyacınız var demektir. Thunderbird iyi bir seçim.

THUNDERBIRD

İŞLETİM SİSTEMİ	Win NT, 2000, XP
DİLİ	Türkçe

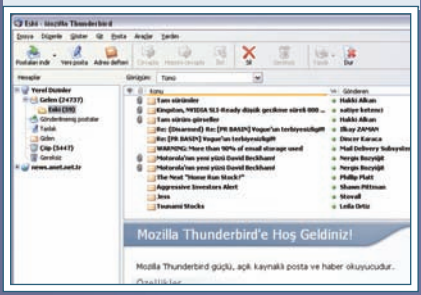

Günümüzün büyük bölümünü ayırdığımız e-postalar, istenmeyen mesajlar yüzünden bazen sıkıcı hale gelebiliyor. Bunun bir diğer nedeni kullandığınız yazılımın yetersizliği olabilir. Bunu, Thunderbird'ü kurup kullandıktan sonra daha iyi anlayabilirsiniz. Mozilla Vakfı tarafından geliştirilmesi devam eden bu yazılımın kaynak kodları, halka açık ve eklentilerle daha da faydalı hale gelebiliyor. En beğendiğimiz özelliği ise istenmeyen e-postaları çok iyi ayırt edebiliyor olması. Ayırt etme işlemini, tercihleriniz doğrultusunda zamanla öğrenerek daha da mükemmel hale getiren Thunderbird, RSS kaynaklarını okuyarak iletişim yeteneklerini daha da artırıyor. Programı kullandığınızda fark edeceğiniz bir diğer avantajı da hızı. Açılma ve kapanma hızı, alternatif e-posta istemcilerine göre çok iyi durumda. Thunderbird'ü anlatırken güvenlikten bahsetmeden geçmek yanlış olur. Outlook Express ve Outlook'u hedef alan virüs ve casus yazılımın çoğu, Thunderbird'e diş geçiremiyor. Ayrıca, yazılımı kullanırken kişisel zevklerinizden ödün vermek istemiyorsanız zengin tema seçeneklerinden de faydalanabilirsiniz. Daha fazla bilgi için **http://www. mozilla.org.tr** adresini ziyaret edebilirsiniz.

Ozan Ali Dönmez / ozand@chip.com.tr
Hakkı Alkan / alkan@chip.com.tr

7-ZIP

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

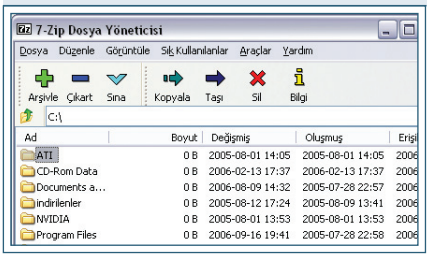

En iyi sıkıştırma

■ Dosyaları sıkıştırmak için kullandığımız yazılımlar arasında ilk sıraları Winzip ve Winrar alır. Bu yazılımları, ücretli olması bir yana performanslarının da tartışmaya açık olması, 7-Zip'e yönelmemizi sağlıyor. Program sıkıştırma konusunda çok başarılı.

AD-AWARE SE PERSONAL

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

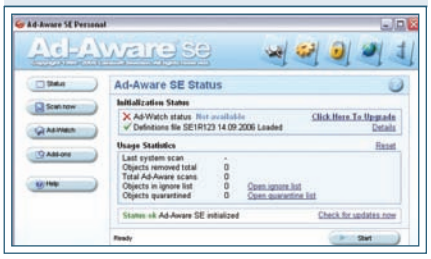

Casusları temizleyin

■ Virüslerin ve hacker'ların dışında bilgisayarınızı tehdit eden bir diğer unsur da casus yazılımlar. Bu yazılımlar bazen şifrelerinize göz dikerken, bazen de bilgisayarınızı reklâma boğuyor. AD-Aware SE Personal, casusları kolayca temizleyebiliyor.

aMSN

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

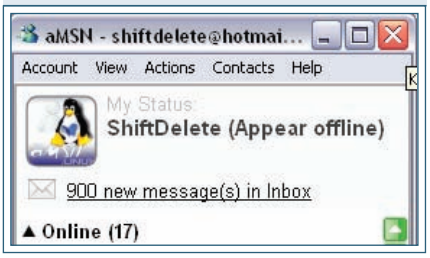

Alternatif MSN

■ Microsoft'un popüler anında mesajlaşma yazılımı olan Windows Live Messenger'ın özellikleri sizi tatmin etmiyor olabilir. 3. parti yazılımlarla bu özellikleri geliştirmek yerine aMSN gibi baştan sona farklı seçenekler sunan yazılımları tercih etmelisiniz.

ANTIVIR

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

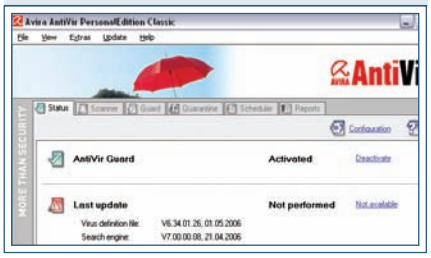

Ücretsiz anti virüs

■ Güvenliğinize önem veriyorsanız bir anti virüs yazılımı bulundurmanız şart. Windows XP Service Pack 2'den sonra zorunlu hale gelen bu ihtiyacı karşılamak için bütçe ayırmadıysanız size başarılı ve ücretsiz bir yazılım olan AntiVir'i tavsiye ediyoruz.

EASYCLEANER 2.0

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

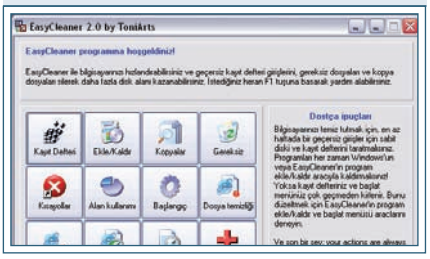

Güvenli temizlik

■ Bilgisayarınızda zamanla oluşan gereksiz dosya parçacıklarından kurtulmak için farklı yollar izleyebilirsiniz. EasyCleaner, değişik uygulamaları bir araya getirerek temizlik işlemini kolayca ve hızlı bir şekilde gerçekleştirip bilgisayarınızın performansını artırıyor.

AUDACITY

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

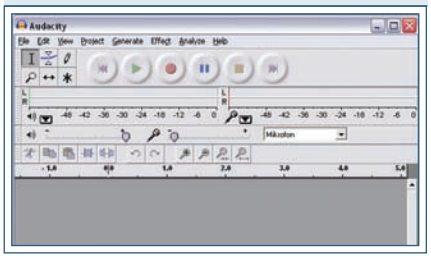

Sesleri düzenleyin

■ Ses dosyalarınızı düzenlemek isterseniz aklınıza karmakarışık yazılımlar gelmesin. Fiyatları da cep yakan o yazılımlar yerine açık kaynak kodlu ve ücretsiz olan Audacity'i kullanmanızı öneriyoruz. Eklentilerle yazılımı daha da zenginleştirebilir, kendi ses dosyalarınızı oluşturabilirsiniz. →

AceMoney Lite 3.8.3: Bu kişisel finans yöneticisi ev ve küçük ofis kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılıyor.

AM Deadlink: Tüm tarayıcılarla uyumlu bu araç Sık Kullanılanlar listesindeki ölü bağlantıları siliyor.

Audio Tagging Tools 2.5: Müzik arşivinizi düzenlemek ve şarkıları etiketlemek için bu araca başvurabilirsiniz.

CCleaner: Araçla, diski web geçmişi, kalıcı kıllanıcı verileri ve geçici dosyalardan arındırabilirsiniz.

Celestia: Araç, kullanıcıları dünya yüzeyiyle sınırlamıyor ve onları güneş sisteminde gezintiye çıkarıyor.

DBAN: Yazılım oluşturduğu açılış disketi veya USB bellekle sabit diski güvenli bir şekilde biçimlendiriyor.

Deskloops 1.0.7.0B: Deskloops, etkin durumdaki pencerelerin yönetimini kolaylaştıran bir masaüstü aracı.

Double Driver: Donanım sürücülerini yedekleyerek bir sonraki Windows kurulumunu kolaylaştırabilirsiniz.

dsCrypt 1.10: Bu dosya güvenliği aracında şifreleme için dosyaları pencereye sürükleyip bırakmanız yeterli.

DVDx: DVD'lerinizi tek adımda VCD, SVCD, DivX ve WMV biçimine dönüştürmek için bu araçtan yararlanabilirsiniz.

Eraser 5.8: Bu güvenlik aracı gizlilik taşıyan dosyaları artık gerekmediklerinde geri alınamayacak şekilde siliyor.

Filezilla: Bu istemci, FTP sunucularına bağlanarak güvenli ve eş zamanlı dosya alışverişi fırsatı sunuyor.

KidKey NG 2.09: Araç, ebeveynlerin çocuklarının internet başında geçirdikleri zamanı ölçmelerini sağlıyor.

Last Changed Files: Kurulum gerektirmeyen araç sistemdeki en son değiştirilen 100 dosyayı listeler.

YouRipper: Araç YouTube videolarını yalnızca URL adresi girerek sabit diske kaydetmenizi sağlıyor.

Lupas Rename: Bir klasör içerisinde adlarının değişmesi gereken çok sayıda dosya varsa bu işlemi zahmetsizce yapmak isterseniz Lupas Rename'i kullanın.

NetStumbler 0.4.0: Aracı, mevcut kablosuz ağlar hakkında detaylı bilgi almak için kullanabilirsiniz.

OmniFormat 7.8: Pdf995 ile birlikte kurulması gereken araç, 75 farklı biçimi birbirine dönüştürebiliyor.

PeerGuardian 2: Araç, çeşitli IP aralıklarını engelleyerek P2P ağlarında güvenli dosya alışverişi sağlıyor.

PopTray 3.1: Türkçe dil desteği ve spam filtresi sunan araç POP3 destekli e-posta adresinizi sürekli denetliyor.

RSS Bandit: Web sitelerinin RSS kaynaklarını kaydettikten sonra bu kaynaklardaki haberleri toplayarak size zaman kazandırır.

AVG FREE EDITION

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

Güvenlik için daha fazlası

■ Ücretsiz anti virüs yazılımları arasında yer alan ve başarısını uzun süredir koruyan AVG Free Edition, hem gerçek zamanlı olarak bilgisayarınızı virüslerden koruyor hem de kurtarma diski ile tehlike anında verilerinizi kurtarmanızı sağlıyor. Sık sık da güncelleniyor.

AZUREUS

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

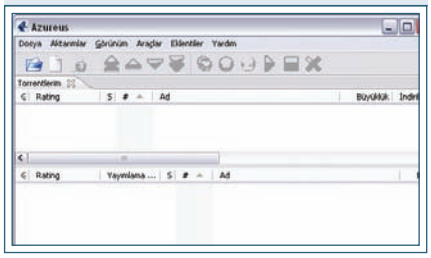

İndirmede sınır tanımayın

■ Web siteleri üzerinde bulamadıklarınızı kişisel bilgisayarlardan bulmaya ne dersiniz? Milyonlarca GB dosyanın paylaşıldığı bu ağlara bağlanmanın en iyi yollarından biri de arabirimi Türkçe olan ve Bittorent ağlarında çalışan Azureus. Kurulumu kolay.

CURSORXP

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

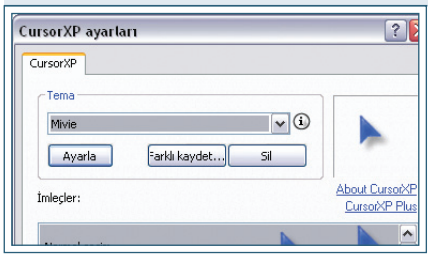

Renkli imleçler

■ Farenizin imlecini değiştirmek için Windows'un size sunduğu seçenekler sınırlı. İşi daha eğlenceli hale getirmek içinse özel yazılımlara ihtiyacınız var. CursorXP bu işi sizin için yapıyor. Türkçe arabiriminin yanı sıra sitesinden daha fazla seçeneğe ulaşabilirsiniz.

CUTEPDF

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

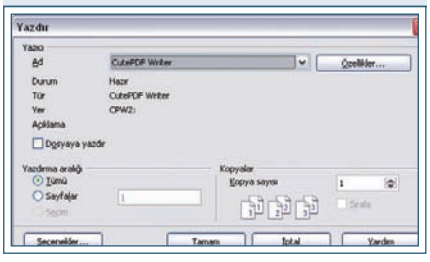

Yazıcınız yoksa da bastırın

■ Yazdırmanız gereken belgeleri yazıcınız olmadan da bastırabileceğinizi biliyor muydunuz? En azından yazıcınız gelene kadar bu uygulamayı kullanabilirsiniz. Çıktınız ise kâğıt yerine PDF oluyor. CutePDF'i kurduğunuzda sisteminize sanal bir yazıcı yükleniyor.

ATNOTES

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

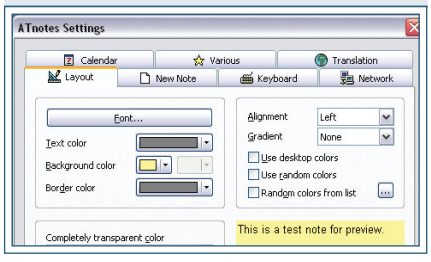

Asla unutmayacaksınız

■ Bilgisayar başında bir konuya odaklanmak gerçekten zordur. Mesajlaşma yazılımı, e-postalar, internet sayfaları derken yapmanız gereken işi unutabilirsiniz. Hatırlamak için kullanacağınız en iyi yazılımlardan biri de ATnotes. Oldukça işinize yarayacak ve size zaman kazandıracak.

FIREFOX 1.5.0.7

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

Hızlı internet

■ İnternet sitelerini gezmek için hangi yazılımı kullanıyorsunuz, diye sorsak akla gelen ilk isim Internet Explorer olurdu muhakkak. Firefox, Microsoft'un bu alandaki tahtını sallayan açık kaynak kodlu, sekmeli, eklentilerle geliştirilebilen, farklı temaları bulunan Türkçe bir tarayıcı.

➜ Mini atölye: ATnotes

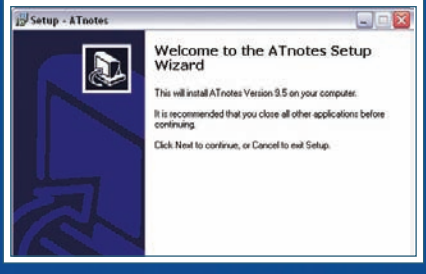

1 Bilgisayarınızı kullanırken hatırlamanız gereken notları almak ve onları kolayca görebilmek için ATnotes isimli yazılımı kullanabilirsiniz. Yazılımın kurulumunu gerçekleştirmek için CHIP DVD'sindeki kurulum dosyasını çalıştırın ve sihirbazı takip edin.

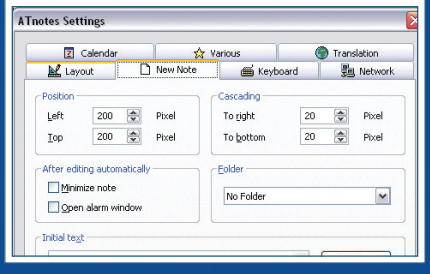

2 Kurulumdan hemen sonra yazılımı çalıştırarak notlarınızı alabilirsiniz. Ancak, bu işi daha eğlenceli hale getirmek için renkler ve biçimler üzerinde oynayabilirsiniz. Bunun için sistem çubuğundaki ATnotes simgesine sağ tuşla tıklayıp *Settings*'i seçin.

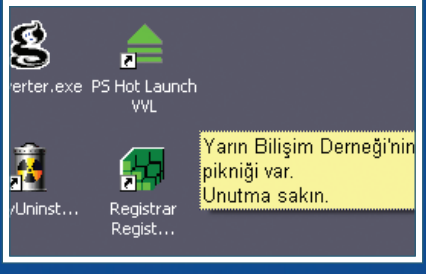

3 Renk ayarlarını yaptıktan sonra sistem çubuğundaki simgeye sağ tuşla tıklayarak *New note* seçeneğini kullanın ve yeni notunuzu oluşturun. Bu notun tüm pencerelerin önünde görünmesini istiyorsanız nota yine sağ tuşla tıklayıp *Always on top* seçeneğini kullanın.

FLV PLAYER 1.3.3

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

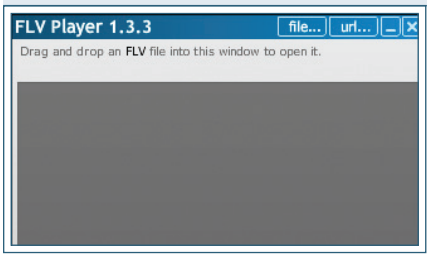

Youtube videolarını izleyin

■ Youtube'un ve diğer video paylaşım sitelerinin kullandığı video formatları popüler medya oynatıcıları tarafından oynatılamıyor. FLV dosyasını tercih eden bu sitelerin videolarını **www.keepvid.com** adresinden indirdikten sonra bu yazılımı kullanabilirsiniz (bkz. 188).

FREERAM XP PRO

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

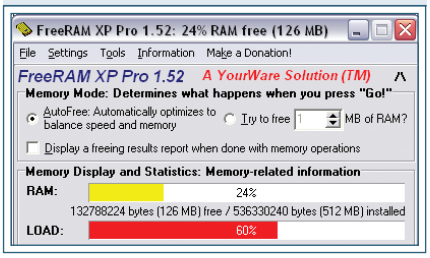

RAM'inizden tasarruf edin

■ Bilgisayarınızın performansını önemli derecede ilgilendiren ölçütlerden biri de RAM. Yeterli miktarda RAM alanınız yoksa bilgisayarınızdan beklediğiniz performansı almanız mümkün değil. Ek bir RAM almadan, bu sorunu FreeRAM XP Pro çözüyor.

FREEPOPS

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

POP3 desteğiniz ücretsiz

■ Kullandığınız e-posta servislerinin POP3 desteği olmazsa, bu hesapları Outook Express gibi yazılımlar üzerinden okuyamazsınız. Oysa FreePOPs adlı yazılım, Hotmail ve Yahoo da dahil olmak üzere yüzlerce servisin POP3 desteğini farklı bir metot ile sağlıyor.

GIMP

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

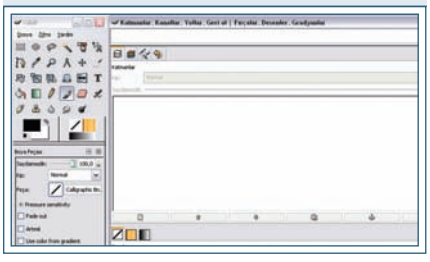

Fotoğraflarınızı düzenleyin

■ Çektiğiniz fotoğrafları daha iyi hale getirmek için bir fotoğraf düzenleme yazılımı kullanmanız gerekiyor. Fiyatı 1.500 YTL olan Adobe Photoshop ile hemen hemen aynı işlemleri yapabilen GIMP ise ücretsiz ve Türkçe. Üstelik dosya boyutu da çok düşük.

ISHUFFLE

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

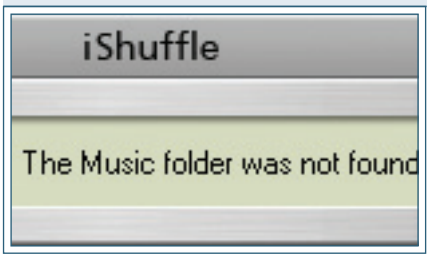

iTunes'a gerek yok

■ iPod Shuffle sahibi iseniz, müzik çalarınıza yeni şarkılar eklemek için iTunes yazılımına ihtiyaç duyarsınız. Üstelik iPod Shuffle'daki şarkıları da bilgisayara kopyalayamazsınız. Oysa bu yazılım, iTunes'a gerek bırakmıyor; şarkılar da kopyalanabiliyor.

GOOGLE DESKTOP

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

Saliseler içerisinde arayın

■ Bilgisayarınızda bulunan yüzlerce GB dosyanın içerisinden detaylı aramalar yapmak Windows işletim sistemi ile çok da kolay değil maalesef. Google Desktop ile hem sonuca kısa zamanda ulaşırsınız hem de eklentilerle bilgisayarınız daha kullanışlı hale gelir.

→

→ Mini atölye: FileZilla

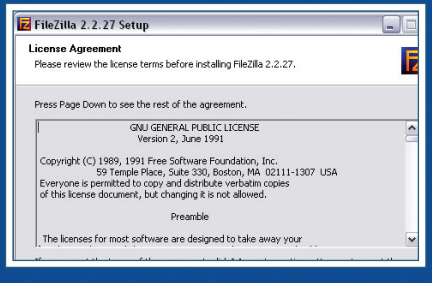

1 Web sitenizdeki dosyaları yönetmek veya bazı özel FTP alanlarından faydalanmak için bir istemciye başvurmanız gerekebilir. Açık kaynak kodlu FileZilla bu iş için kullanabileceğiniz en bilinen ve tercih edilen ücretsiz FTP yazılımlarından.

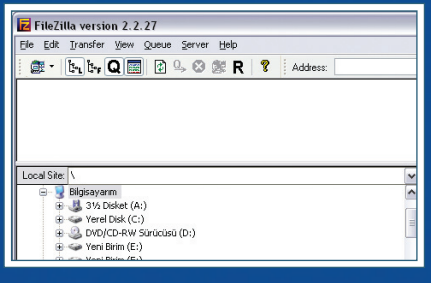

2 Yazılımın kurulumunu kısa sürede gerçekleştirebilir ve hemen ardından kullanmaya başlayabilirsiniz. FileZilla'yı çalıştırdığınızda, karşınıza çıkan ekrandan FTP alanına ulaşmak istediğiniz sunucuya ait kullanıcı adı ve parola bilgilerini girin.

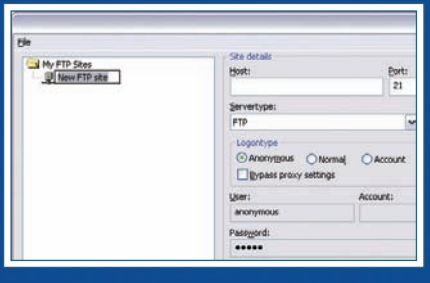

3 FileZilla kullanarak birden fazla siteyi aynı anda yönetmek elinizde. Sitedeki indirme ve yükleme işlemleri sırasında bağlantınız kesildiğinde problem oluşmuyor. Karşıdaki sunucu destekliyorsa, indirmeye kaldığınız yerden devam edebilirsiniz.

IRFANVIEW

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

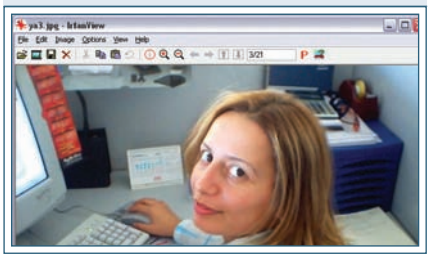

Fotoğrafları hızlı izleyin

■ Çektiğiniz onlarca fotoğrafı izlemek ve üzerinde çok basit işlemler yapmak için yazılımlara para mı ödüyorsunuz? IrfanView bu işi uzun zamandır başarıyla yapıyor. En yakın rakibi olan ACDSee'den bile başarılı. Böylece aynı işi daha hızlı ve verimli yapıyor, tek kuruş ödemiyorsunuz.

JALBUM

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

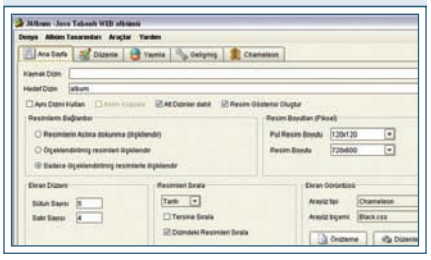

Web'deki fotoğraf albümünüz

■ Web sitesi yapmayı düşünüyorsanız şimdiden söyleyelim: Sitenizin en popüler bölümü fotoğraf galerisi olacak. Bu bölümü en iyi şekilde tasarlamak için saatlerce uğraşmanıza gerek yok. JAlbum'e galerisi yapılacak klasörü gösterin. Gerisini birkaç saniye içerisinde yapıyor.

JAP

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

Gizlice sörf yapın

■ Dolaştığınız web sitelerinde kayıtlarınızın tutuluyor olma ihtimali oldukça yüksek. Birçok sunucu yazılımı ve Google uygulaması bunu kolayca yapabiliyor. Eğer iz bırakmadan siteler arasında dolaşmak istiyorsanız JAP'ı kurmadan internette sörfe çıkmanız doğru değil.

MAILWASHER FREE

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

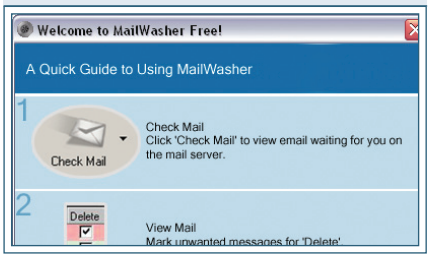

Temiz e-posta

■ E-postalarınız arasında bir şekilde kalmayı başaran spam (yığın posta) mesajlar varsa, onların da kökünü kazımanın zamanı geldi. MailWasher'ın ücretsiz sürümünü kurduktan sonra kolayca ayarları yapın ve zamandan kazanın. İstenmeyen e-postalar da keyfinizi kaçırmamış olur.

MAXTYPE LITE TYPING

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

Klavyeyi hızlı kullanın

■ Hızlı yazı yazarak zamandan kazanmak ve işlerinizi daha hızlı yapmak ister misiniz? Bu yazılım ile 10 parmak klavye kullananlara özenmeye gerek kalmıyor. İstatistiklerin tutulduğu ve hızlı yazmak için görsel derslerin yer aldığı MAXType LITE Typing'i kullanın.

MP3GAIN

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

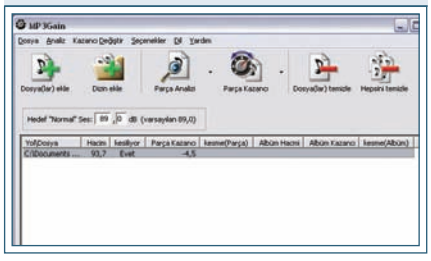

Bozuk MP3'lere son

■ Arşivinizde bulunan MP3 dosyaları, bazen düzenlemelere ihtiyaç duyar. Bu konuda ses düzenleme uzmanı olmanız gerekmiyor. Bu düzenlemeleri otomatik olarak gerçekleştirebilen MP3Gain'in güncel sürümünü **http://mp3gain.sourceforge.net'ten** takip edin.

➜ Mini atölye: JAlbüm

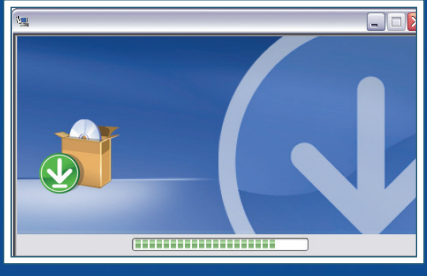

1 Web sitenize fotoğraf galeri eklemek için kullanabileceğiniz en iyi yazılımlardan biri olan Jalbum'ün kurulumunu gerçekleştirmek için eCHIP'teki "Jalbum-install.exe" dosyasını çalıştırın ve Birkaç adımda kurulumu kolayca tamamlayın.

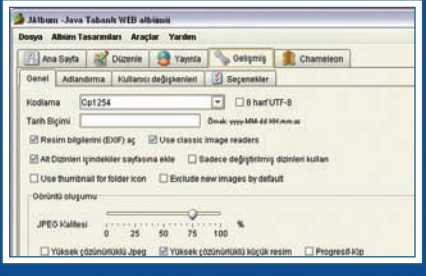

2 Türkçe olduğu için kullanımı oldukça kolay olan yazılımın ayarlarında dilediğiniz değişiklikleri yapabilirsiniz. Örneğin, oluşturacağınız fotoğraf albümünün renkleri, boyutları, satır ve sütun sayıları gibi değişkenler üzerinde oynayabilirsiniz.

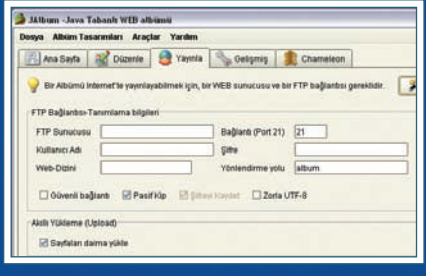

3 Albümünü oluşturmak istediğiniz kaynak klasörü ve bu albümün oluşmasını istediğiniz hedef klasörü seçtikten kısa bir süre sonra istediğiniz sonuca ulaşmak sizi heyecanlandıracaktır. Bu albümün, web sitenize de bu yazılım üzerinden yüklenebildiğini hatırlatalım.

NET TRAFFIC METER

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

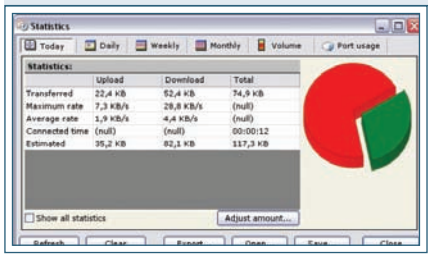

İnternet trafiğini izleyin

■ Bilgisayarınızı kullanırken ne kadar verinin dışarıya çıktığını veya bilgisayarınıza dışarıdan gelen verilerin miktarını anında görmek ister misiniz? Net Traffic Meter, bu işi harika grafiklerle size anında sunuyor. Casus yazılımdan şüphelenenlere tavsiye edilir.

NOTEPAD++

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

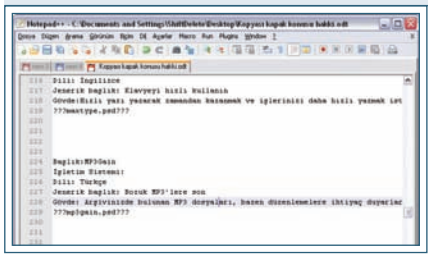

En iyi NotePad

■ Windows ile beraber gelen ve en basit kelime işlemci olan NotePad'in geliştirilmiş sürümü gerçekten de görülmeye değer. Sekmeli kullanım, Türkçe dil desteği, programlama için özel seçenekler, makro kaydı ve programlama dillerini kullanmak gibi daha birçok özelliği bulunuyor.

PICASA

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

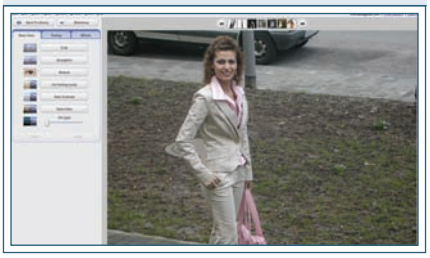

Fotoğrafları organize edin

Arşivinizdeki fotoğraf ve videoların sayısı giderek artıyor ve istediğiniz fotoğrafı bulmak istediğinizde çok fazla zaman harcıyorsanız iyi bir yazılıma ihtiyacınız var. Picasa, arama işlemini bir saniyeden daha kısa zamanda yapıyor ve web ile tam uyumlu.

THE PROXOMITRON

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

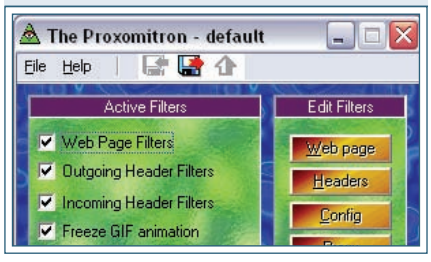

Web'i filtreleyin

■ İnternet trafiğinin kontrolünüz altında olmasını istiyorsanız iyi bir filtreleme yazılımı kullanmanız gerekiyor. İyi bir filtreleme yapıldığında internet bağlantınız da en verimli biçimde kullanılmış olacaktır. The Proxomitron, filtreleme işini başarıyla gerçekleştiriyor çok ve kullanışlı.

PS HOT LAUNCH VVL

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

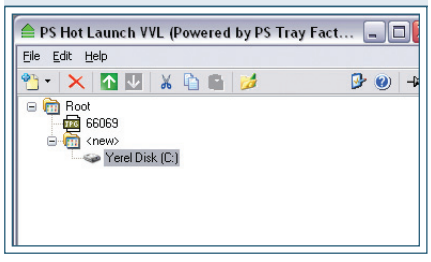

Kısayolları belirleyin

■ Dosyalarınıza en hızlı şekilde ulaşmak için masaüstüne kısayollar ekleyebilirsiniz. Ancak bu kısayollara ulaşmak için birkaç saniye de olsa yine de zaman harcamanız gerekiyor. Bu işi tuşlarla halledin ve hangi tuşu belirleyeceğinize siz karar verin.

SNADBOY'S REVELATION

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

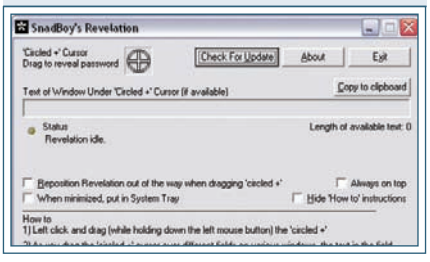

Görünmeyen şifrelere son

■ Sisteminizde **** şeklinde kayıtlı olan şifrelerin ne olduğunu hatırlamakta güçlük çekiyorsanız dert etmeyin. SnadBoy's Revelation'ı çalıştırarak imleci şifrenin üstüne getirdiğinizde, saklanmış olan parolanın ne olduğunu anında ve kolayca görebiliyorsunuz.

→ Mini atölye: PS Hot Launch VVL

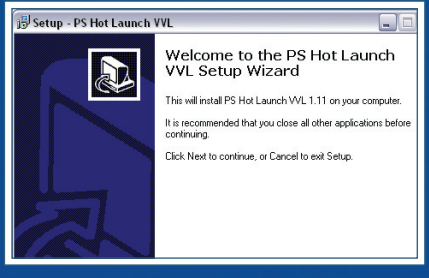

1 Yazılımların kısayollarını öğrenmek size çok zaman kazandırır ve bu uygulamalar da aslına bakarsanız profesyonelliğin de göstergelerindendir. Profesyonel bilgisayar kullanıcısı için en değerli kaynak zamandır. PS Hot Launch VVL, bu kaynağı artırmanızı sağlıyor.

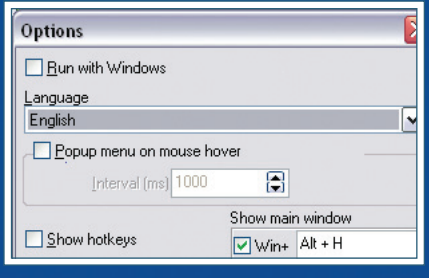

2 Programın kurulumunu kolayca gerçekleştirebilirsiniz. Kurulum dosyasının çalışması ile beraber söylememiz gereken önemli bir değişiklik bulunmuyor. Kolay kurulumun ardından sistem çubuğuna yerleşen yazılımın simgesine sağ tuşla tıklayarak ayarlara ulaşın.

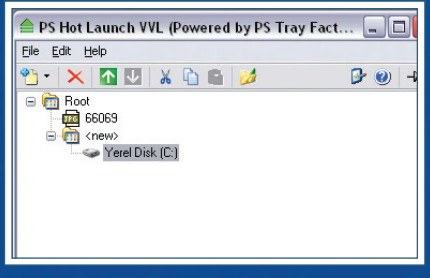

3 Kısayol tuşlarını ve bu kısayol tuşlarının hangi yazılımı veya dosyayı çalıştıracağını belirlemek için yapmanız gerekenler de oldukça basit: Harfleri atayın ve hedefi seçin. Hazırladığınız kısayolların çalışması için bu yazılımın da çalışıyor olması lazım.

ROOTKIT REVEALER

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

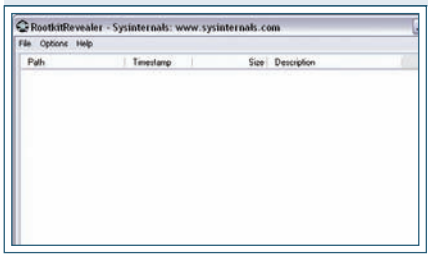

Bilgisayarınızı kökten koruyun

■ Virüslerin hedefi artık sistem dosyalarını da geçti. Rootkit dediğimiz, çekirdek yapıya gözünü diken bu virüslerden ve kötü amaçlı yazılımlardan korunmak için anti virüs yazılımları çoğu zaman yeterli olmuyor. Bu yazılımla Rootkit'i kolayca denetleyebilirsiniz.

EASY UNINSTALLER

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

Toplu temizlik zamanı

■ Zamanla kurduğunuz yazılımlardan kullanmadıklarınız, sisteminize aşırı yük getirmekten başka bir işe yaramaz. Gereksiz olanları kaldırmak için kullanabileceğiniz Easy Uninstaller, bu işlemi bir seferde ve başarılı bir şekilde gerçekleştirebiliyor.

REGISTAR REGISTRY MAN.

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

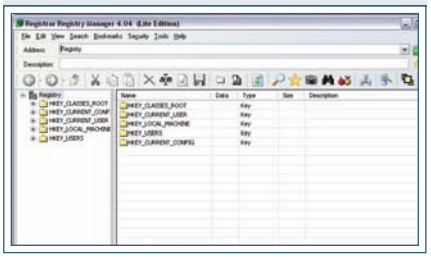

Kayıt defterine hâkim olun

■ Sisteminize ait verileri bulunduran kayıt defterindeki girdilerin önemi çok büyük. Burada yapılacak olan düzenlemeler sisteminizi hızlandırırken bazen de sisteminizi çökertebilir. Registar Registry Manager gibi bir yazılım ile bu defteri daha kolay yönetebilirsiniz.

ZONEALARM

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

Hacker'lardan korunun

■ Sisteminizin tam olarak güvende olmasını istiyorsanız anti virüs yazılımına ek olarak bir de güvenlik duvarı yazılımı kullanmalısınız. Windows'un Service Pack 2 ile beraber gelen güvenlik duvarı yazılımı yerine, ZoneAlarm'ı kullanmanızı tavsiye ediyoruz.

OPENOFFICE

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

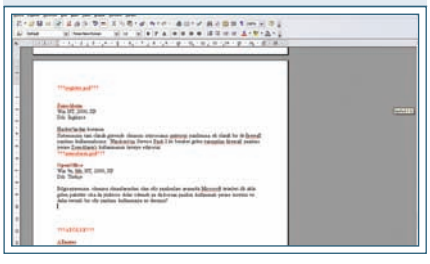

Ücretsiz Ofis

■ Bilgisayarınızın olmazsa olmazlarından olan ofis yazılımları arasında ilk olarak Microsoft ürünleri akla gelse de, yüzlerce dolar ödemek ya da korsan yazılım kullanmak yerine ücretsiz ve daha verimli bir ofis yazılımı kullanmaya ne dersiniz? Open Office'i tavsiye ediyoruz.

JDRAW 1.1.5

İŞLETİM SİSTEMİ: Platformdan bağımsız
DİLİ: İngilizce

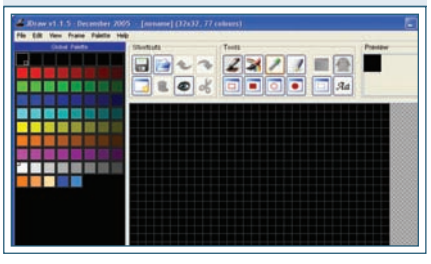

Kendi simgelerinizi tasarlayın

■ Bu tasarım aracı web sitelerinde kullanılmak üzere küçük ve orta boyutlu hareketli GIF, JPG, ICO ve PNG dosyaları oluşturmak için geliştirilmiş. jDraw'dan yararlanmak için öncelikle **http://java.sun.com** adresinden minimum J2SE 1.4.2'yi indirmelisiniz.

➜ Mini atölye: Easy Uninstaller

1 Windows'un kendi Program Ekle/Kaldır aracı hem yavaş hem de bazen sizi sonuca götürmeyebiliyor. Yazılımların kendi araçlarından da sonuç çıkmazsa o zaman özel bir yazılım kurmanız gerekebilir. Easy Uninstaller bu iş için bire bir.

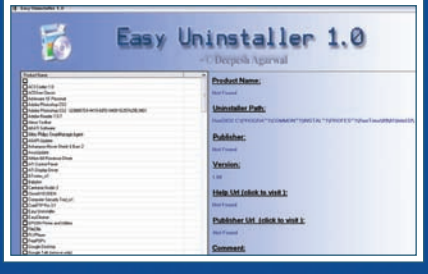

2 Yazılımı kolayca kurup çalıştırdıktan sonra karşınıza gelen listede bilgisayarınızda yüklü olan programların isimleri görünecektir. Bu listeden kaldırmak istediklerinizi seçin ve daha sonra da *Uninstall All Checked* butonuna basın.

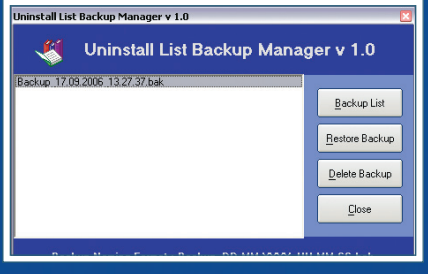

3 Yazılım, yapılan işlemlerdeki hata oranını azaltmak için de bazı seçenekler sunuyor. Bunlardan biri de Uninstaller List Backup. Bu araç sayesinde hangi yazılımları kaldırdığınızı öğrenebilir ve listeye istediğiniz zaman yeniden ulaşabilirsiniz.

ENCYCLOPODIA

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

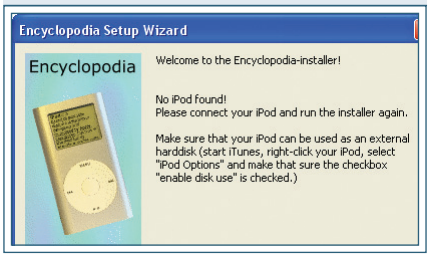

iPod'u ansiklopediye çevirin

■ Araç, dünyanın en büyük ansiklopedilerden biri olan Wikipedia'yı iPod üzerinden okumanızı sağlıyor. **http://encyclopodia.sourceforge.net** adresinden kurulumla ilgili detaylara ulaşabilir ve güncel Wikipedia derlemesini iPod'unuza kopyalayabilirsiniz.

MEDIAPORTAL 0.2

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

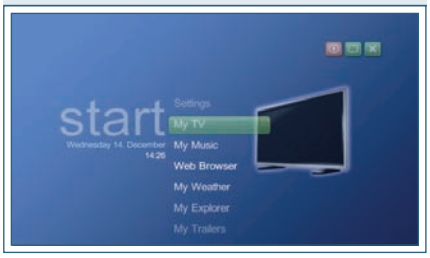

PC'yi medya üssüne dönüştürün

MediaPortal, sabit diskinizdeki film ve müzik dosyalarını düzenlemeniz ve oynatmanızı sağlayan eksiksiz bir Media Center alternatifi. Yazılım şarkı adlarını ve albüm kapaklarını otomatik olarak indiriyor ve TV kartı üzerinden sabit diske kayıt yapabiliyor.

INKSCAPE 0.44

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

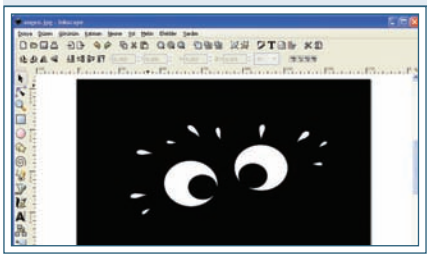

Vektörel tasarımlarınız için

■ Inkscape; Illustrator ve Corel Draw'la karşılaştırılabilir özelliklere sahip bir vektörel grafik tasarım aracı. Inkscape özellikle logo, banner ve simge tasarımı için son derece pratik araçlar sunuyor. EPS, JPEG, PNG, BMP ve TIF desteklenen biçimler arasında.

KEEPASS PASSWORD SAFE

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

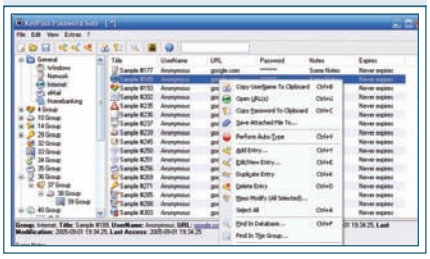

Parolaları güvenle saklayın

■ KeePass Password Safe, farklı internet servisleri için belirlenen parolaları saklayabilen pratik bir parola yöneticisi. Araç, bu parolaları güvenli bir şekilde şifreleyerek özel bir veritabanına aktarıyor. Veritabanı parola ya da anahtar diskle korunuyor.

PARTITION LOGIC 0.63

İŞLETİM SİSTEMİ: Platformdan bağımsız
DİLİ: İngilizce

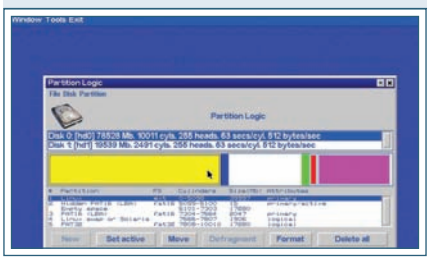

Ücretsiz disk bölme aracı

■ Partition Logic, sabit disk bölümleri oluşturmak, taşımak ve biçimlendirmek için kullanabileceğiniz ücretsiz bir araç. Diski tümüyle klonlayabilen yazılımdan yararlanmak için, sistemi ISO dosyasını kopyaladığınız CD'yle başlatmalısınız.

DITTO 3.9

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

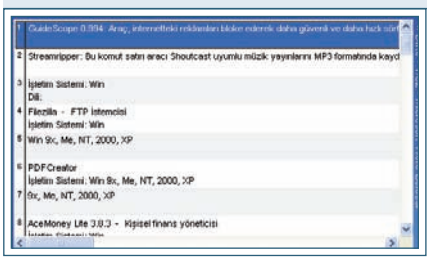

Gelişmiş pano yöneticisi

■ Ditto, metinlerin yanı sıra resimleri panoya ekleyerek gerektiğinde diğer belgelere kopyalamanızı sağlıyor. Araç, panodaki içeriği DTO dosyalarında saklayarak sonraki oturumlarda ve hatta farklı bilgisayarlarda yeniden erişilebilir hale getiriyor. →

Samurize 1.64: Samurize, çeşitli sistem bilgilerine ulaşmanızı sağlayan kişiselleştirilebilir bir sistem izleme aracı.

SG TCP Optimizer: İnternet bağlantınızın normalden de yavaş olduğunu düşünüyorsanız SG TCP Optimizer ile bağlantınızı kontrol edip iyileştirmenizde fayda var.

SpeedFan: Bilgisayarınızla çalışırken gürültüden şikayetçiyseniz, sorunun nedeni büyük ihtimalle fan olabilir. Fan hızını bu yazılım ile kontrol edebilirsiniz.

Spybot - Search & Destroy: Neredeyse virüsler kadar popüler olan casus yazılımlardan korunmak için iyi kullanabileceğiniz, etkili bir casus avcısı.

Star Downloader: Çok sayıda indirme işlemi yapıyorsanız bunları zamanlandıran ve organize eden bir indirme yöneticisine ihtiyacınız olabilir.

Steganos LockNote: Araç, gizlilik taşıyan notları parola korumalı bir EXE dosyasında şifreleyerek saklıyor.

Streamripper: Bu komut satırı aracı Shoutcast uyumlu müzik yayınlarını MP3 biçiminde kaydetmenizi sağlıyor.

SyncToy: Taşıdığınız yedek disklerde bulunan kopyaların orijinalleri ile aynı olduğundan emin misiniz? SyncToy, dosyaların senkronizasyonunu sağlıyor.

EF Commander: FTP istemicisi olarak da kullanılabilen bu çok yönlü bir dosya yöneticisi zengin özelliklere sahip.

TinyResMeter: Sisteminizin hangi hızda çalıştığını merak ediyor musunuz? Kâğıt üstünde yazan hızlar yerine gerçek sonuçları görmek için TinyResMeter yeterli.

Tweak UI: Windows işletim sisteminin performansını artırmak için yapmanız gereken bazı görevler vardır. Bu uygulamaları sadece bir yazılımla halledin.

Unlocker 1.8.5: Çeşitli nedenlerle silinemeyen dosya ve klasörlerden kurtulmak için bu araca başvurabilirsiniz.

VirtualDub: Video dosyalarını kesmek, bölmek veya yapıştırmak için kullanabileceğiniz en basit programlardan biri.

VirtuaWin: Araç birden fazla sanal masaüstü ile kullanıcılara daha verimli bir çalışma ortamı sunuyor.

VLC Media Player: İndirdiğiniz video dosyasını açmada sorun yaşıyor musunuz? Bu yazılım, hemen hemen tüm video biçimlerini oynatabiliyor.

Weather Watcher: Detaylı yerel hava durumu tahminlerini ve güncel uydu görüntülerini bu araçla izleyebilirsiniz.

WebSite-Watcher: Belirlediğiniz web sitelerindeki değişiklikleri izleyerek size haber verebilen faydalı bir yazılım.

Wireshark 0.99: Ağ sorunlarının tespitinde ve çözümlenmesinde kullanılan gelişmiş bir protokol analiz aracı.

Yahoo Konfabulator: Yahoo'nun bir ürünü olan ve masaüstünü bilgi merkezi haline getirebilen bir yazılım. Eklentilerle zenginleştirilebiliyor.

BURN4FREE CD&DVD 2.5

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

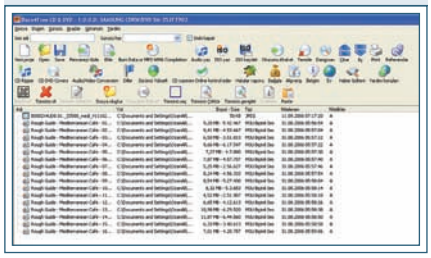

Ücretsiz Nero alternatifi

■ Burn4Free CD & DVD, ücretsiz ve kullanıcı dostu bir CD ve DVD kopyalama aracı. Yazılım, sürükle ve bırak metoduyla listeye eklenen MP3'leri doğrudan müzik CD'sine yazabiliyor. Burn4Free önceden oluşturulan ISO dosyalarını kopyalamada da oldukça başarılı.

SCRIBUS 1.3.3.3

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

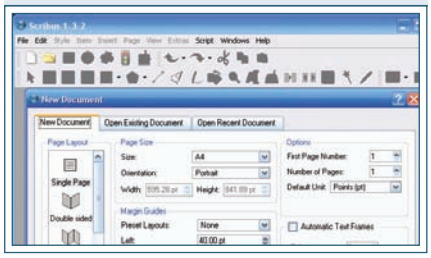

Ücretsiz masaüstü yayıncılık

■ Scribus, modern ve kullanıcı dostu arayüze sahip açık kaynak kodlu bir masaüstü yayıncılık yazılımı. InDesign ve QuarkXpress alternatifi olarak tasarlanan yazılım; ICC renk yönetimi, renk ayrımı ve PDF oluşturma gibi profesyonel tasarım özellikleriyle donatılmış.

MYUNINSTALLER 1.34

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

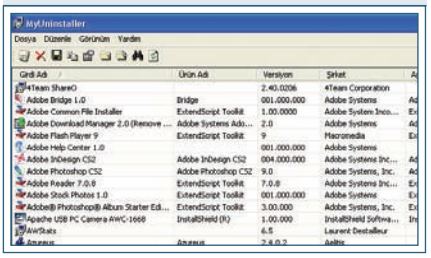

Kurulu yazılımları tanıyın

■ MyUnistaller, Windows'un standart Program Ekle/Kaldır aracından daha gelişmiş özelliklere sahip bir ürün. Araç, bu yazılımlara ait açıklama, sürüm bilgisi, web sitesi ve yükleme klasörü gibi bilgileri listeliyor ve bu listeyi HTML dosyasına kaydedebiliyor.

HTTRACK 3.40-2

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

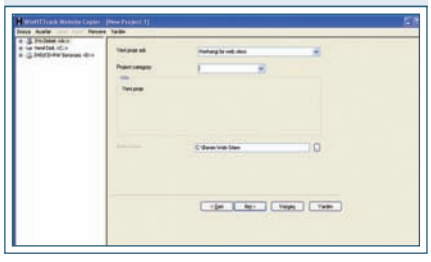

Çevrimdışı sörf fırsatı

■ HTTrack kullanıcıların herhangi bir web sitesini içerisindeki HTML dosyaları, resimler ve tüm diğer dosyalarla birlikte sabit diske kaydederek çevrim dışı izlemelerini sağlayan bir yazılım. HTTrack kopyalanan siteleri gerektiğinde güncelleyebiliyor da.

PDFCREATOR

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

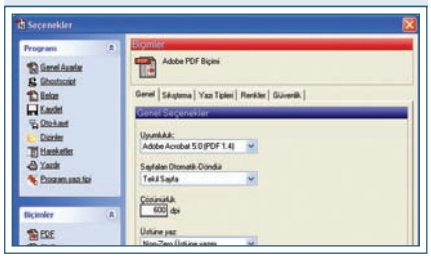

Belgelerinizi PDF'e dönüştürün

■ PDF, hazırlanan belgelerin farklı sistemlerde aynı şekilde görüntülenmesini sağlayan bir dosya biçimi. Kullanıcılar PDFCreator adlı ücretsiz yazılımı kurduktan sonra tüm belgelerini, yazdırma özelliği bulunan herhangi bir uygulama üzerinden PDF dosyalarına dönüştürebilirler.

ULTRAVNC 1.0.2

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

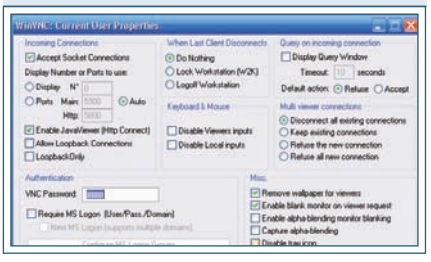

Sorunlara uzaktan müdahale

■ UltraVNC, fiziksel olarak erişemediğiniz bir bilgisayarla uzak masaüstü bağlantısı kurarak onun fare ve klavyesinin kontrolünü devralmanızı sağlıyor. İnternet ya da ağ üzerinden kurulan bağlantı bu bilgisayardaki sorunları gidermenize yardımcı oluyor.

➜ Mini atölye: Steganos LockNote

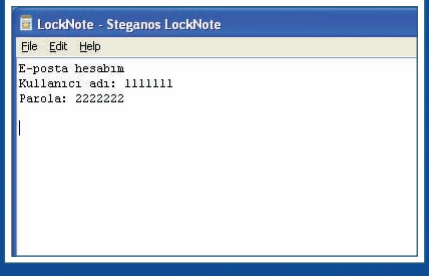

1 Gizlilik taşıyan kısa yazı ve parolalarınızın izinsiz kullanıcıların eline geçmemesi için Steganos LockNote'dan yararlanabilirsiniz. Herhangi bir kurulum gerektirmeyen aracı CHIP DVD'sindeki dosyaya çift tıklayarak çalıştırabilirsiniz.

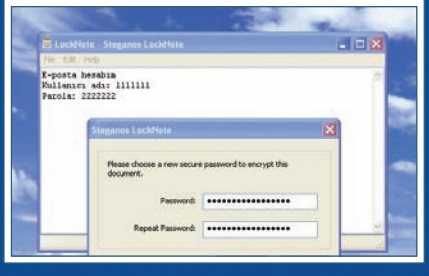

2 Aracın not defterini andıran penceresinde girdiğiniz notları *File / Save as* menü komutlarıyla kaydedebilirsiniz. TXT uzantılı metinleri şifrelemek için ilgili dosyayı LockNote penceresine sürükleyip bırakmanız yeterli olacaktır.

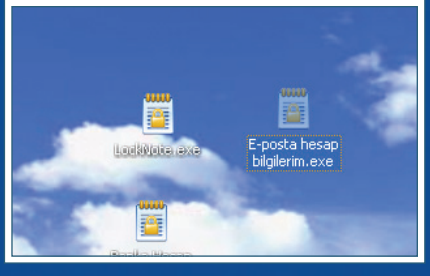

3 Şifreleme için ayrıca parola girmeniz gerekiyor. Dosyalar 256 bit AES algoritmasıyla korunuyor. Şifrelenen metne yeniden ulaşmak için kaydettiğiniz .EXE dosyasına çift tıkladıktan sonra, az önce oluşturduğunuz parolayı girmelisiniz.

TAKSI 0.7.7

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

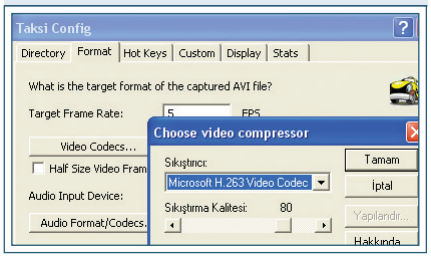

Oyun videoları oluşturun

■ Açık kaynak kodlu araç, 3B grafik uygulamalarının durağan ve hareketli ekran görüntülerini kaydetmenizi sağlıyor. Taksi, DirectX/OpenGL desteğine sahip ve sisteminizde kurulu video kodlayıcılarından yararlanarak AVI ya da PNG dosyaları oluşturabiliyor.

GUIDESCOPE 0.994

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

Sörf güvenliğini artırın

■ Guidescope, internetteki reklâmları engelleyerek daha hızlı sörf yapmanızı sağlıyor. GuideScope kalıcı kullanıcı dosyalarının engelleyerek internet güvenliğini de artırıyor. **www.guidescope.com** adresinden farklı tarayıcılarla ilgili kurulum bilgilerine ve ipuçlarına ulaşabilirsiniz.

SUPER V2006

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ Türkçe

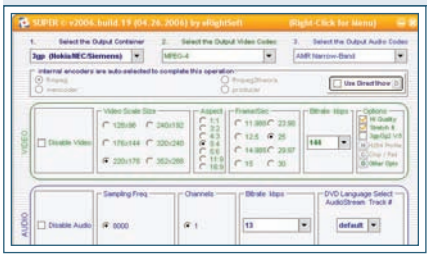

Eksiksiz video dönüştürücüsü

■ Super (Simplified Universal Player Encoder & Renderer) popüler ses ve video biçimlerinin tümünü destekleyen ücretsiz bir dönüştürme aracı. Akıcı videoları da oynatabilen araç, iPod Video, PSP, cep telefonları ve avuç içi bilgisayarlar için özel profiller sunuyor.

RAWSHOOTER ESSENTIALS

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

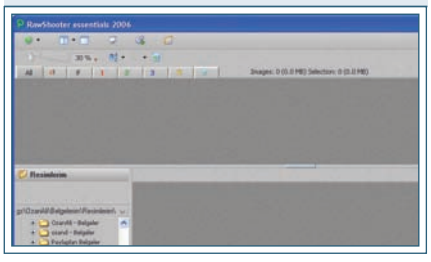

RAW dosyalarını dönüştürün

■ Çektiğiniz karelerini RAW biçiminde kayıpsız kaydedebilen bir fotoğraf makinesine sahipseniz, bu dosyaları düzenlemek ve farklı biçimlere dönüştürmek için Rawshooter Essentials adlı araçtan faydalanabilirsiniz. Araç, dizin dönüştürme özelliğine sahip.

PC INSPECTOR FILE REC.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

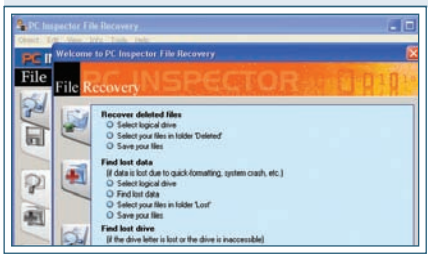

Silinen dosyaları kurtarın

■ PC Inspector File Recovery, önyükleme (boot) sektörü silinmiş ya da zarar görmüş disklerdeki bölümleri bulan ve dosyaları orijinal tarih bilgileriyle birlikte geri yükleyebilen ücretsiz bir dosya kurtarma aracı. Araç, FAT 16/32 ve NTFS dosya sistemleriyle uyumlu.

NVU

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ İngilizce

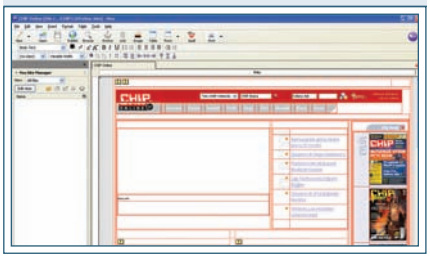

Kendi sitelerinizi tasarlayın

■ Adını "New View" sözcüklerinden alan Nvu, FrontPage türü yazılımlara alternatif olabilecek nitelikte bir web editörü. Açık kaynak kodlu araç, gerçek zamanlı ön izleme, yazım denetimi, CSS editörü ve FTP sunucu desteği gibi çok sayıda özelliğe sahip.

→ Mini atölye: PC Inspector File Recovery

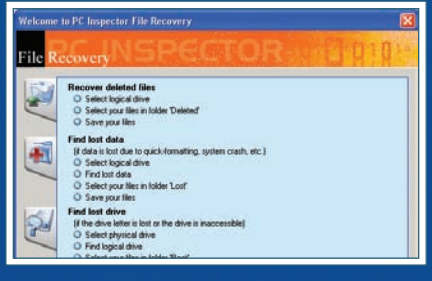

1 Kişisel dosyalarınızın güvenliği için, sabit diski sık sık yedeklemelisiniz. Yine de sistem çökmesi gibi uç durumlarda bu önlem bile yetersiz kalabilir. Oysa PC Inspector File Recovery ile önem derecesi yüksek dosyaları her koşulda kurtarabilirsiniz.

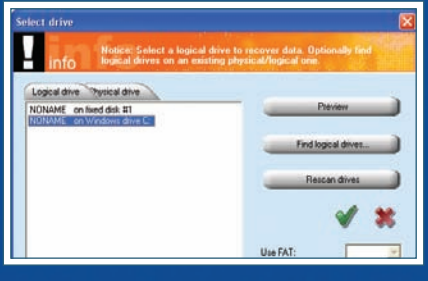

2 Sabit diskinizdeki dosyalar çökme ve hızlı biçimlendirmede kaybolduysa yazılımı çalıştırın ve *Recover Deleted Files*'ı seçin. Tespit edilen sürücülerin içinden kurtarılması gereken dosyaları barındıran diski işaretleyin ve seçiminizi *OK*'a tıklayarak onaylayın.

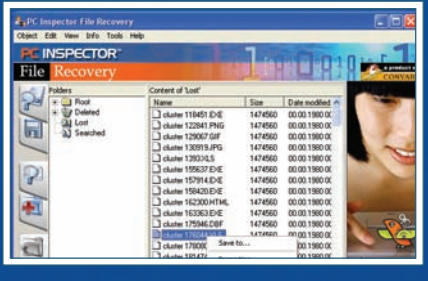

3 Arama işlemi sırasında sabırlı olmalısınız. Sabit diskin boyutuna bağlı olarak bu süre iki saati aşabilir. İşlem tamamlandığında ekranda beliren listeden kurtarmak istediğiniz dosyaya sağ tuşla tıklayın ve *Save to* ile farklı bir diske kaydedin.

NASA WORLD WIND 1.3.5

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: Türkçe

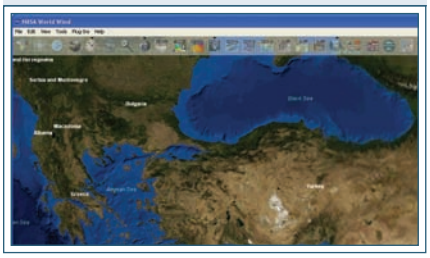

Dünya parmaklarınızın ucunda

■ Araç, NASA uydularından elde edilen fotoğrafları masaüstündeki üç boyutlu sanal yerküreye taşıyor. Bu sayede dünya üzerindeki herhangi bir konum yer adlarıyla birlikte yakından izlenebiliyor. Uydu görüntüleri NASA sunucularından otomatik olarak yükleniyor.

MIRANDA IM 0.5.1

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

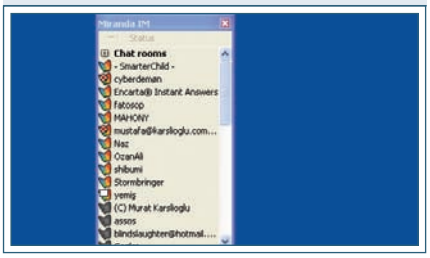

Anında mesajlaşma aracı

■ Bu reklâmsız anında mesajlaşma yazılımı MSN, ICQ, IRC ve Yahoo Messenger gibi ağlara tek bir arayüz üzerinden bağlanabiliyor. Düşük bellek kullanımıyla dikkat çeken Miranda IM, mesaj kaydetme ve dosya gönderme gibi standart özelliklerden daha fazlasını sunuyor.

MAGIX PHOTO MANAGER

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

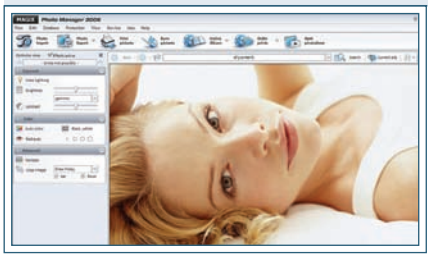

Fotoğraf arşivinizi düzenleyin

■ Magix Photo Manager, arşivinizde farklı klasörlere dağılmış resim dosyalarını uygun tema başlıkları altında toplamanızı, izlemenizi, optimize etmenizi, CD'ye kopyalamanızı ve etkileyici sunumlar hazırlamanızı sağlayan pratik ve ücretsiz bir araç.

IMGBURN 2.0

İŞLETİM SİSTEMİ: Win NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

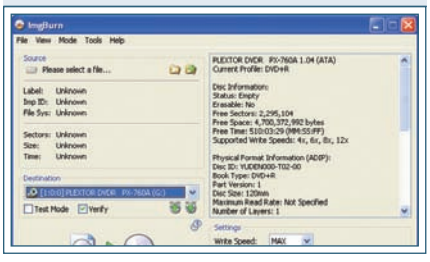

Kalıp dosyalarını kopyalayın

■ Farklı yazılımlarla oluşturulmuş kalıp (image) dosyalarını yazılabilir medyalara kopyalamak için ImgBurn adlı CD/DVD yazma aracından yararlanabilirsiniz. Bu ücretsiz araç yeniden yazılabilir medyaları silmek ya da biçimlendirmek amacıyla da kullanılabiliyor.

HOTPIXELS ELIMINATOR

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

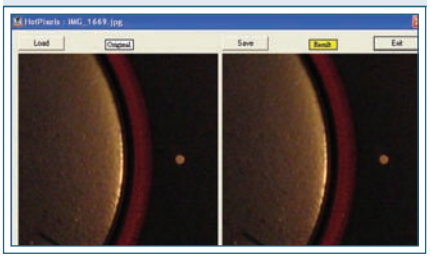

Parlak noktalardan kurtulun

■ Parlak noktalarla dijital fotoğraf makinesi modellerinin birçoğuyla yapılan çekimlerde karşılaşmak mümkün. Hotpixels Eliminator'la genellikle uzun pozlama sonucunda oluşan ve rahatsız edici bir görüntüye neden olan noktalardan tek tıklamayla kurtulabilirsiniz.

CDEX 1.70B2

İŞLETİM SİSTEMİ: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİLİ: İngilizce

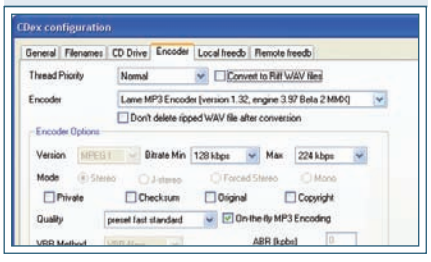

Müzik arşivinizi yedekleyin

■ CDex, kullanıcılara müzik CD'lerini MP3 dosyalarına dönüştürme ve şarkıların her biri için doğru etiket bilgilerini girme aşamalarında yardımcı oluyor. Etiket bilgilerini freedb veritabanından alan yazılım, tüm güncel sıkıştırma biçimlerini destekliyor. ■

→ Mini atölye: CDex

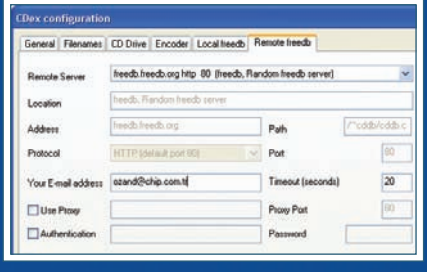

1 Müzik CD'lerini yedeklemek için, CD'lerinizi CDex ile MP3 dosyalarına dönüştürebilirsiniz. Araç, parçaları MP3 biçimine dönüştürürken onlara etiket bilgileri ekleyebiliyor. CDex'i çalıştırdıktan sonra, şarkı adlarını yüklemek için küçük bir müdahale gerekiyor.

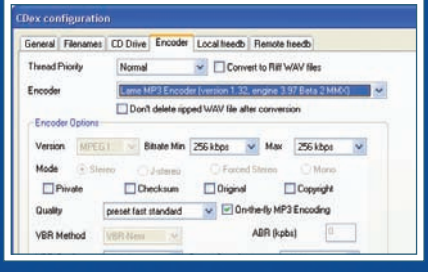

2 *Options / Settings* menüsünden *Remote CDDB(i)* sekmesine geçin ve herhangi bir e-posta adresi girdikten sonra *Tamam*'a tıklayın. *CDDB- Read Remote freedb*'yi işaretlediğinizde, araç internete bağlanarak uygun etiket bilgilerini yükleyecektir.

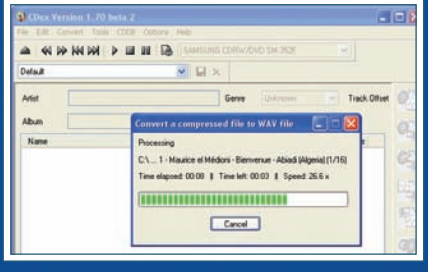

3 MP3 dosyalarının kalitesini arttırmak için *Options / Settings* menüsündeki *Encoder* sekmesinden rock müzik için 192, klasik müzik için 256 kbit/sn değerini seçin. Artık *Extract CD track(s) to a compressed audio file(* ile rip'leme işlemini başlatabilirsiniz.

Her bütçeye uygun yeni video kameralar

Video kameralarda büyük bir hareketlilik var. CHIP, hangi modelleri tercih etmeniz gerektiğini, hangilerinde beklemenin mantıklı olduğunu açıklıyor.

Bu yazıda

- 38 video kamera testte
- En önemli teknoloji trendleri
- En iyi satın alma tavsiyeleri

Dijital fotoğraf makineleri özellikle daha yüksek megapiksel değerleriyle öne çıkmaya çalışırken, yeni video kameralar ise gerçek anlamda yeniliklerle geliyor: High Definition teknolojisi mükemmel görüntü netliği sağlarken, DVD medyalara kayıt desteği, çekilen filmlerin daha sonra bilgisayarda işlenme sürecini asgariye indiriyor. Sabit diskler ise neredeyse sınırsız kayıt kapasitesi sunuyor. Ancak tüm bu yeniliklere rağmen eski ve başarılı Mini-DV bant teknolojisi henüz miadını doldurmadı.

Bu yüzden öncelikle şu sorunun cevaplanması gerekiyor: Şimdiden yeni bir teknolojiye geçmek gerekiyor mu? Ve geçilecekse, hangisine? CHIP, dört farklı kategorideki cihazları test ederek bu sorulara net yanıtlar getiriyor. Öncelikle belirtmekte fayda var: Her kategorinin güçlü ve zayıf yönleri bulunuyor. Satın alma kararından önce kullanıcının sadece kalite beklentisi değil, bütçesinin genişliği ve yeni teknolojilerin emekleme dönemindeki dezavantajlarını göze alıp almaması da belirleyici bir rol oynuyor. Karşılaştırmalı testimiz, biçim ve medya karmaşasına rağmen doğru bir karar vermenize yardımcı olacak. Modelleri sadece tanıtmakla kalmadık, CHIP Test Laboratuvarı'nda 38 adet video kamera

DVD KAMERALAR: Filmleri doğrudan DVD'ye kaydedebiliyorsunuz. Arz yoğunluğu nedeniyle yaklaşık 450 Euro'luk orta seviye fiyatlarla alabilmeniz sevindirici.

test edildi. Teknolojinin, video kameralarda neler getireceğini bilmek için her model kategorisinde bir gelecek tahmininde de bulunduk.

Video kameraların test sonuçlarını kategorilerden bağımsız olarak da karşılaştırabilirsiniz, zira görüntü kalitesi, donanım ve kullanım kolaylığı her kategori için aynı şekilde geçerli olan değerler. Sadece en üst sınıf olan "High Definition" diğerlerinden ayrılıyor. Bu kameralar standart olarak daha yüksek çözünürlükle geliyor. En önemli test kriteri, doğal olarak görüntü kalitesi. Her video kameranın kalbi sayılacak en önemli parça, gelen ışığı görüntü bilgisine dönüştüren sensör. Burada da önemli yenilikler sözkonusu: Sony, CCD sensörler (Charge Coupled Device) yerine, CMOS'a (Complementary Metal Oxide Semiconductor) daha çok yer vermeye başladı. Sony'nin ClearVid-CMOS yongası, standart yongalara oranla daha yüksek ışık gücü ve okuma hızıyla dikkat çekiyor. ClearVid-CMOS, şimdiye kadar sadece HDRHC3 ve DCR-DVD505 gibi yüksek fiyatlı modellerde kullanıldı, bunlar yeni teknoloji sayesinde gerçek profesyonel bir işleve sahip: Ağır çekim mod'u (slow motion). Kameranın işlemcisi bunun için üç saniye içinde 200 görüntü çekiyor ve bunları 12 saniyede görüntülüyor. Sony ses kalitesinde de çevresel, dört kanal mikrofonuyla çıtayı yükseltiyor. Ancak çoğu üretici gibi Sony de, bu yenilikleri sadece yeni modellerinde kullanıyor.

CCD sensörlerin artık tarih olduğunu söylemek yanlış olur. "3CCD" profesyonel kameralar da, iyi bir şöhrete sahip. Bu kameralarda üç ana renk üç ayrı CCD sensör tarafından kaydediliyor. Sonuçta ortaya çok doğal, plastik renkler çıkıyor. Ancak bu özellikler, fiyata da yansıyor.

Tavsiye: Panasonic'in Mini-DV test birincisi GS500 modelini pahalı bulanlar, daha ucuz olan alt model GS180'i (yaklaşık 500 Euro, testte mevcut değil) tercih edebilir. →

CHIP Kılavuz: Video kameralar

Satın alma rehberi

Sensör
Video kamera sensörleri en azından 0.8 megapiksel çözünürlük sunmalı. Klasik 4:3 biçiminde 720 x 576 PAL çözünürlüğünde çekimler için bu değer yeterli.

Zum
Dijital fotoğraf makinelerinde olduğu gibi özellikle optik zum önemli, büyük sensörlü üst seviye modellerde çoğunlukla zum, 10x ile sınırlı. Geniş açı kamerelarda değerler genelde düşük tutuluyor. 40 mm iyi bir değer olarak kabul ediliyor.

Fotoğraf işlevi
Göz boyamalara dikkat! Video kameralar hiçbir zaman iyi bir dijital fotoğraf makinesinin yerini tutamaz ve aynı durum tam tersi için de geçerli. Kameralar sabit fotoğraflar için optimize edilmemiştir. İyi görünen yüksek bir megapiksel değeri sadece bir hesap hilesidir.

Mikrofon bağlantısı
Parazitsiz sesi sadece harici bir mikrofonla elde etmek mümkün. Ucuz modellerde mikron giriş yuvasının çoğunlukla bulunmadığına dikkat edin. Sesin kontrolü için ayrıca kulaklık bağlantısı da olmalı.

Gece çekim özelliği
Tam karanlıkta çekim Sony'nin modelleri kızılötesi işleviyle (Night Shot) mümkün, ancak yeşilimsi bir görüntü oluşuyor. Diğer özellikler, daha fazla ışık yakalamak için pozlama süresini uzatıyor. Bu şekilde görüntü renkli oluyor ancak çok fazla atlama yapıyor.

NASIL TEST ETTİK?

CHIP test merkezinde her video kamerayı ayrıntılı olarak test ettik. Test sıralamasındaki en önemli kriter %35 ağırlıkla sonuca etki eden görüntü kalitesiydi. Her cihaz, değişik ve standart ışıklandırma koşullarında mümkün olduğunca net ve doğal renklere sahip görüntüler çekebilmeli, otomatik odaklama ve görüntü sabitleyici hareketli çekimlerde de güvenilir bir şekilde çalışmalı. Ayrıca ergonomi, donanım (her biri %20 etkiye sahip), ses kalitesi (%15) ve güç tüketimini (%10) de değerlendirdik.

SONY HC1 HC1 profesyonel filmciler arasında bile çok iyi bir şöhrete sahip. Yüksek çözünürlüklü HD görüntüsü ile profesyonel çekimler mümkün.

SANYO XACTI HD1 Film ve fotoğraf işlevlerini ince bir tasarımla sunan Sanyo, tam ekran HD görüntüler kaydediyor. Tek problem ekranın 16:9 biçimi için optimize edilmemiş olması.

High Definition kameralar

Profesyonel filmciler için alternatif yok: High Definition en yüksek kaliteyi sunuyor. Ancak teknolojisi emekleme döneminde.

Televizyon kanalları High Definition (HD) teknolojisine terfide acele etmiyor. Video filmcilerse şimdiden ev sineması için kendi yüksek çözünürlüklü filmlerini çekmekte. Ancak HD destekli kameralarda şimdilik fazla seçenek yok: 2.000 Euro altında fiyata sahip, ikisi Sony marka olmak üzere sadece üç model mevcut. Sony'nin modelleri, Sony ve Canon'un geliştirdiği standartlardan HDV2'yu kullanıyor. Bu kameralar 1.440 x 1.080 piksel çözünürlükte video çekiyor ve bir MPEG2 codec ile görüntüleri sıkıştırıp, Mini-DV banda kaydedebiliyor. Tipik 16:9 geniş ekran görüntüsü, film materyali satır atlamalı yöntemle (interlaced) 1.920 x 1.080 piksele ölçeklendiğinde elde ediliyor. Bu çözünürlük HDTV'de 1080i'ye karşılık geliyor.

En iyiler listesindeki üçüncü kamera başka bir konsepti izliyor: Sanyo Xacti HD1, atlamalar yapan interlaced yöntemden vazgeçerek, MPEG4 videoları tam ekranda (progressive) kaydediyor. Ancak daha düşük bir çözünürlük olan 1.280 x 720 pikselde. Bu da 720p HDTV standardına denk geliyor.

Progressive, ilerici bir yöntem olarak kabul ediliyor, zira görüntüler genel olarak daha berrak ve dingin. Ancak CHIP test merkezindeki şık Xacti bizi pek etkileyemedi: Çözünürlük olarak daha çok tipik DV kameraların seviyesine ulaşıyor.

High Definition biçiminde çekim yapmak isteyenlerin sadece yeni bir video kamera almaları gerekmiyor, aynı zamanda tüm prodüksiyon ve sunum sistemlerini değiştirmeleri gerekiyor. HD-ready logolu bir televizyon veya projektör olmazsa olmaz ve yeni nesil bir PC'ye sahip olmak da şart.

High Definition videoları akıcı bir şekilde oynatmakta bile bazı PC'ler sorun yaşayabiliyor. Görüntüleri montajlamak isteyenler, HD destekli mevcut yazılımların azlığından ve aşırı yüksek donanım ihtiyacından şikâyet edebilirler. Mesela Adobe Premiere Pro için 3,4 GHz Pentium 4 veya yeni bir çift çekirdekli işlemci ve 2 GB RAM tavsiye ediyor.

CHIP'IN TAHMİNİ Gelecek HD jenerasyonu, kayıt medyası olarak bant kullanmayacak gibi görünüyor. Sony bu yıl içinde yüksek çözünürlüklü filmleri DVD'ye kaydeden bir video kamera daha çıkaracak. Panasonic önümüzdeki yılın başında piyasaya süreceği SD kartlı bir HD video kamera duyurdu.

Her iki firma, MPEG-4 codec'i H.264'ü temel alan AVHCD ortak standardı üzerinde anlaştı. Bu codec, MPEG2'ye göre yaklaşık olarak üç kat daha verimli ve hem HDTV hem de DVD'nin takipçisi Blu-Ray tarafından kullanılıyor. Canon'un tüketici pazarı için sunacağı HD modelleri de sektör tarafından merakla bekleniyor. →

ÖZETLE: HD VIDEO KAMERALAR

HD uyumlu bir televizyona ve hızlı bir bilgisayara sahip olanlar için en iyi çözüm kesinlikle bir HD video kamera. Yüksek çözünürlüklü 16:9 biçimindeki videodan daha kaliteli bir görüntü elde etmek mümkün değil ve projektörle yansıtıldığında bile görüntü birinci sınıf. High Definition teknolojisinden, montaj ve görüntüleme cihazlarının eksikliğinden dolayı tam olarak faydalanamayanlar, bir iki yıl daha bekleyebilirler.

- \+ 16:9 net görüntü kalitesi
- \- Yazılım desteği az
- \- Maliyeti yüksek

High Definition Kameralar

					Puanlamalar/Ölçüm değerleri					Teknik veriler								
Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Görüntü kalitesi (%35)	Ergonomi (%20)	Donanım (%20)	Ses kalitesi (%15)	Güç tüketimi (%10)	Kayıt medyası	Sensör ölç. (megapikse)	Optik zum	Ekran boyutu	Ağırlık	Fotoğraf çöz. (piksel)	Aksesuar yuvası	Mikrofon bağlantısı	Kulaklık bağlantısı
1	Sony HDR-HC1E	92	1.449	iyi	100	95	87	81	87	Mini-DV	2.969	10x	2.7	690 g	1.920 x 1.440	•	•	•
2	Sony HDR-HC3E	87	1.179	iyi	88	91	76	97	82	Mini-DV	2.103	10x	2.7	598 g	2.304 x 1.728	•	-	-
3	Sanyo Xacti HD1	69	850	iyi	67	78	69	73	55	SD-Card	5.36	10x	2.2	230 g	2.592 x 1.944	-	•	-

Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Tüm değerlerler puanlandırılmıştır.

PANASONIC GS500 PANASONIC GS500 DV kasetli kamera, kolay erişilebilen joystick sayesinde, diğer tüm Panasonic modellerinde olduğu gibi rahatça kullanılabiliyor.

PANASONIC GS27 Sadece 300 Euro'ya, kolay kullanımlı bu ürün çok iyi bir görüntü kalitesi ve 30x optik zum sunuyor. Bu modelle başlangıç seviyesindeki kullanıcıların işi oldukça kolay.

Mini DV kameralar

Kasetli video kameralarda ileri teknolojinin eksikliği göze batıyor. Ancak Mini DV modellerin de önemli avantajları var.

Mini DV 10 yılı aşkın bir süredir piyasada ve eski sorunlarından artık eser yok. Çoğunlukla hor görülen kameraların PC ile firewire üzerinden iletişimi artık oldukça başarılı gerçekleşiyor. Bant teknolojisine özgü, örneğin veri taşıyıcısı üzerindeki kirden kaynaklanan okuma hataları ("drop outs"), özen gösterildiğinde ve kaliteli bant kullanımında en aza indirgenebiliyor. Üreticiler bu teknolojide araştırma geliştirmeyi neredeyse durdurdu. Özellikle uygun fiyatlar sayesinde bu kameraların satışı iyi gidiyor; bu da en çok kullanıcıları sevindiriyor. İyi görüntü kalitesine sahip cihazları 300 Euro'dan başlayan fiyatlarla satın almak mümkün. Buna ek olarak kayıt medyası da oldukça ucuz: 60 dakikalık, 13 GB kapasiteli bir kasetin fiyatı yaklaşık 3 Euro. Video çözünürlüğü 720 x 576 piksel ile PAL televizyon standardına karşılık geliyor, bu da çoğu filmci için yeterli bir çözünürlük. 1:5 oranındaki düşük sıkıştırma oranı, tipik bir değer ve görüntü kalitesi üzerinde olumlu bir etkisi var. Karşılaştırmak gerekirse, bir kasete yaklaşık 25 Mbit/s hızında kayıt yapılabilirken, DVD'ye saniyede maksimum 9 Mbit veri yazılabiliyor. Bu yüzden DV, video montaj için daha uygun bir biçim sağlıyor. Her kare tek tek sıkıştırıldığı için, kesim her karede mümkün ve efektler belirgin bir kalite kaybı olmaksızın görüntüye uygulanabiliyor. Üstelik tüm bunlar ortalama seviyedeki donanım gereksinimiyle yapılabiliyor.

CHIP'IN TAHMİNİ İyi görüntü kalitesi, mini DV kasetlerin ömrünü birkaç yıl daha uzatacaktır. Ancak üreticiler her geçen yıl tasarruf zorunluluğuna biraz daha fazla donanım kurban edecek. Uzun süredir, montajlanan videoların arşivleme için yeniden kasete aktarıldığı DV-in yuvası, kameralarda standart bir donanım değil. Cihazların kalitesi de olumsuz etkileniyor. Test Merkezi'miz, iki yıl üst üste güncel kameralara daha düşük not vermek durumunda kaldı. Bu yüzden bir önceki yılın fiyatı düşük modelini, yeni bir modele tercih etmek daha iyi bir seçim olacaktır. →

ÖZETLE: MINI-DV KAMERALAR

Satın almanın tam zamanı! İyi bir görüntü kalitesine sahip hesaplı bir video kamera arayanların veya video montajla uğraşmaktan keyif alanların, ellerini çabuk tutmaları gerekiyor. Daha fazla beklemek anlamsız, zira DV kameraların kalitesi yükselmeyecek, fiyatlar da oldukça düşük bir seviyede. Gönül rahatlığıyla bir önceki yılın modellerini satın alabilirsiniz.

- + Çok iyi fiyat/performans oranı
- + Video montaj için ideal
- - Yenilik sınırlı

Mini DV kameralar

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Puanlamalar/Ölçüm değerleri: Görüntü kalitesi (%35)	Ergonomi (%20)	Donanım (%20)	Ses kalitesi (%15)	Güç tüketimi (%10)	Teknik veriler: Kayıt medyası	Sensör cöz. (megapiksel)	Optik zum	Ekran boyutu	Ağırlık	Fotoğraf cöz. (piksel)	Aksesuar yuvası	Mikrofon bağlantısı	Kulaklık bağlantısı
1	Panasonic NV-GS500EG	84	1.100	orta	84	99	74	76	83	Mini-DV	3 x 1,07	12x	2.7	663 g	2.288 x 1.728	•	•	-
2	Canon MVX4i	80	839	çok iyi	78	86	83	79	69	Mini-DV	4.29	10x	2.5	502 g	2.304 x 1.736	-	•	•
3	Sony DCR-HC96E	79	735	iyi	89	86	73	72	52	Mini-DV	3.31	10x	2.7	520 g	2.016 x 1.512	•	-	-
4	Panasonic NV-GS140EG	79	780	iyi	87	97	56	64	81	Mini-DV	3 x 0,80	10x	2.5	500 g	1.760 x 1.320	•	•	•
5	JVC GR-X5EX	78	850	iyi	89	75	76	89	38	Mini-DV	3 x 1,33	10x	2.5	581 g	2.560 x 1.920	•	•	-
6	Sony DCR-PC55E	77	730	iyi	82	81	57	100	53	Mini-DV	0.8	10x	3	360 g	640 x 480	•	-	-
7	Canon MVX350i	77	750	iyi	79	86	67	85	59	Mini-DV	1.33	20x	2.5	569 g	1.280 x 960	•	•	•
8	Canon MVX330i	75	650	iyi	77	86	67	80	59	Mini-DV	1.33	18x	2.5	567 g	1.280 x 960	•	•	•
9	Panasonic NV-GS27EG	71	300	çok iyi	81	87	38	78	61	Mini-DV	0.8	30x	2.5	460 g	-	-	-	-
10	Canon MV930	71	366	çok iyi	83	85	50	61	60	Mini-DV	0.8	25x	2.7	435 g	1.024 x 768	-	-	-
11	Sony DCR-HC24E	69	339	çok iyi	78	84	41	75	62	Mini-DV	0.8	20x	2.5	430 g	-	-	-	-
12	Canon MV900	68	314	çok iyi	81	85	43	58	61	Mini-DV	0.8	25x	2.7	435 g	720 x 576	-	•	•
13	Sony DCR-HC23E	67	309	çok iyi	75	81	39	72	61	Mini-DV	0.8	20x	2.5	425 g	-	-	-	-
14	JVC GR-D345E	63	300	çok iyi	74	79	35	56	61	Mini-DV	0.8	32x	2.5	470 g	-	-	-	-
15	JVC GR-D325E	62	250	çok iyi	77	75	30	56	61	Mini-DV	0.8	25x	2.5	466 g	-	-	-	-

Zirve sınıfı: 100-90 puan | Üst sınıf: 89-75 puan | Orta sınıf: 74-45 puan | Tüm değerlerler puanlandırılmıştır.

SONY DVD505 Bu kamera teknolojinin son yenilikleri ile donatılmış. ClearVid sensörü, ağır çekim kayda imkan tanırken, entegre dört kanallı mikrofon ise çevresel ses kaydediyor.

CANON DC10 Bu video kamera-nın tasarımı şık olduğu kadar, ele de tam olarak oturuyor hatta büyük bir ele sahip kullanıcılarda bile.

DVD video kameralar

Film çekimi hiç bu kadar kolay olmamıştı: DVD'yi video kameraya takın, filminizi çekin ve DVD oynatıcıda izleyin.

5 yıl önce Hitachi, ilk DVD video kamera modelini piyasaya sürmüştü. Günümüzde JVC dışında tüm önde gelen video kamera üreticilerinin ürün yelpazesinde, içinde sekiz santimetrelik bir DVD'nin döndüğü birçok cihaz bulunuyor. Üreticiler yüksek teknolojiyle donattıkları cihazlarıyla müşteri çekmeye çalışıyor. Panasonic'in üst seviye modelleri üç yonga teknolojisiyle çalışıyor. Sony ClearVid, CMOS yongası ve çevresel (surround) ses için dört kanallı bir mikrofon kullanıyor. DVD video kameralar da, videoları 720 x 576 piksel çözünürlükte çekiyor ancak DV biçiminde değil, MPEG2 olarak. 20 dakikalık bir videoyu 1,4 GB'a sıkıştıran yüksek sıkıştırma oranına rağmen, görüntü kalitesi Mini DV video kameraların performansına ulaşıyor, en azından en yüksek kalite ayarında.

Ancak hareketli çekimlerde ve zayıf ışık altında, görüntülerde bozulmalar (artifact oluşumu) meydana geliyor. Kasetlerle karşılaştırıldığında küçük DVD'ler daha pahalı. Tek taraflı yazılabilir bir DVD-R'nin fiyatı yaklaşık 3 Euro, yazılabilir medyalar ise daha pahalı.

DVD oynatıcılar MPEG dosyalarını doğrudan okuyamadıkları için disklerin video kamerada sonlandırılması gerekiyor. Bu esnada oynatıcı cihazların okuyabildiği VOB dosyaları oluşuyor. DVD medyası sayesinde PC'de ekstradan işlemeye prensipte gerek yok. Elbette DVD videoları montajlayabilirsiniz. En azından yeniden yazılabilir medyalara kaydedilen filmler kısaltılabiliyor veya oynatma listeleriyle (playlist) farklı bir sırada izlenebiliyor. Sonlandırma kaldırıldığında diskler üzerine yeniden kayıt yapmak mümkün oluyor.

PC'de yapılan video montaj biraz daha sıkıntılı. Öncelikle donanımlar, MPEG filminin kodlanmasında ve çözülmesinde (encode/decode) oldukça zorlanıyor ayrıca tüketici yazılımlarıyla montaj her zaman hatasız gerçekleşmiyor. Sıkça karşılaşılan bir başka sorun da, video kamera, DVD medyası, PC yazılımı ve DVD oynatıcı arasında yaşanan uyum sorunu. Burada spesifikasyonların biraz farklı olması, kayıt, oynatma veya montaj işlemini imkânsız hale getiriyor.

CHIP'İN TAHMİNİ Üreticiler DVD video kameralarla Mini DV'yi piyasadan kaldırmayı amaçlıyor. Ancak maalesef eski hatalar yine tekrarlanıyor: DVD-R, -RW, +RW, -RAM ile çok farklı biçimler kafa karıştırıyor. Bir sonraki adım, bu çocukluğu gidermeye yönelik olacak. Bu da gelecek nesil modellerde mümkün olabilir. →

ÖZETLE: DVD VIDEO KAMERALAR

DVD video kameralar film çekip, montajla uğraşmak istemeyenler için doğru bir çözüm. Bu cihazların avantajı, görüntü kalitelerinin çekim koşulları iyi olduğunda Mini DV modellerle boy ölçüşebilmesi. Dikkat! DVD medyalar, yazılım, PC ve DVD oynatıcı arasındaki uyum sorunu film çekme zevkinize darbe vurabilir. İşinizi sağlamak istiyorsanız bir yıl daha bekleyin.

- + Çekin ve seyredin
- + Fiyatlar düşüyor
- - Uyumluluk sorunları olası

DVD kameralar

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Puanlamalar/Ölçüm değerleri: Görüntü kalitesi (%35)	Ergonomi (%20)	Donanım (%20)	Ses kalitesi (%15)	Güç tüketimi (%10)	Teknik veriler: Kayıt medyası	Sensör çöz. (megapiksel)	Optik zum	Ekran boyutu	Ağırlık	Fotoğraf çöz. (piksel)	Aksesuar yuvası	Mikrofon bağlantısı	Kulaklık bağlantısı
1	Sony DCR-DVD505E	82	1.070	iyi	90	85	72	89	61	-R/RW, +RW	2.1	10x	3.5	627 g	2.304 x 1.728	•	-	-
2	Panasonic VDR-D300EG	79	900	iyi	84	96	62	75	72	-R/RW/RAM	3 x 0,80	10x	2.7	652 g	2.048 x 1.512	•	•	-
3	Canon DC10	78	579	çok iyi	82	90	71	74	62	-R/RW	1.33	10x	2.5	400 g	1.280 x 960	-	-	-
4	Canon DC40	77	804	iyi	89	86	71	66	44	-R/RW	4.29	10x	2.7	528 g	2.304 x 1.736	-	-	-
5	Hitachi DZ-GX3300E	76	950	orta	83	78	68	70	69	-R/RW/RAM, +RW	3.31	10x	2.7	555 g	2.016 x 1.512	•	•	-
6	Panasonic VDR-D150EG	73	500	çok iyi	78	90	50	75	67	-R/RW/RAM	0.8	30x	2.5	536 g	640 x 480	-	-	-
7	Canon DC100	71	477	çok iyi	82	85	48	70	56	-R/RW	0.8	25x	2.7	465 g	1.024 x 768	-	-	-
8	Sony DCR-DVD7E	70	770	orta	72	78	54	82	56	-R/RW, +RW	0.68	10x	2.5	425 g	640 x 480	-	-	-
9	Sony DCR-DVD105E	67	559	iyi	72	75	43	68	77	-R/RW, +RW	0.8	20x	2.5	428 g	640 x 480	-	-	-
10	Hitachi DZ-BX35E	67	550	iyi	75	75	54	62	59	-R/RW/RAM, +RW	0.8	25x	2.7	478 g	720 x 576	-	-	-

Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Tüm değerlerler puanlandırılmıştır.

SONY SR90
Sony'nin sabit diskli ilk video kamerası kendi sınıfının birincisi. Pilinin 1,5 saat dayanması da oldukça iyi.

JVC EVERIO GZ-MC200
Bu kompakt kamera aslında üretimden kalkmış, Microdrive'a kayıt yapan eski bir model. 500 Euro'luk oldukça uygun bir fiyata sahip

Sabit diskli / Flash kameralar

Sabit diskler, neredeyse sınırsız kayıt kapasitesi sunuyor. Yüksek kapasiteli kartlı kameraları beklemek gerekecek.

■ Sony, Panasonic gibi sektörün devleri, DVD video kameraları tercih ederken, JVC ise sabit diskli kameralara ağırlık veriyor. Gerçi kasetli kamera modelleri hala piyasada ancak Ar-Ge bütçeleri özellikle Everio G serisine ayrılmış durumda. JVC, MPEG2 biçimindeki sıkıştırmada 24 saatten daha fazla film kaydına imkân veren 30 GB'lık yüksek kapasiteyi, ürün tanıtımlarında öne çıkarıyor. Kaset veya DVD değiştirmeye böylece gerek kalmıyor; videolar disk doldukça USB bağlantısı ile bilgisayara aktarılıyor. İşi daha konforlu hale getirmek için bazı modeller, videoları doğrudan DVD yazıcıya gönderebiliyorlar. Böylelikle "Burn" düğmesine basmak, kayıt için yeterli oluyor. Ancak "nonstop çekim" sloganının henüz doğru olduğunu söylemek pek de mümkün değil, zira sabit diskli video kameraların pil performansı, yüksek kayıt kapasitesine ayak uyduramıyor. Standart olarak birlikte verilen piller, çoğunlukla bir saat sonra bitiyor. Sony'nin DCR-SR 90 modeli ise 1,5 saat dayanabiliyor. Pil bittikten sonra ya değiştirilmesi ya da cihazın şarj kablosuna bağlanması gerekiyor. Sabit diskli video kameraların bir diğer dezavantajı ise şu: Okuma-yazma kafası sallamalara karşı hassas tepki veriyor. Düşmelerde hasarı engellemeyi amaçlayan bir koruma mekanizması bile tasarlanmış. Diğer firmalar ise potansiyeli, göreceli olarak daha az hassas olan ve güç harcayan SD kartlar gibi flash belleklerde görüyor. Sürücü çok az yer kaplıyor, böylece Panasonic'in SDR-S100'ü veya onun takipçisi olan ve ağustos ayından beri piyasada olan SDR-S150 gibi, şık bir dik tasarıma sahip modeller tasarlanabiliyor. 300 g ağırlığındaki bu modeller, 3 CCD optik teknolojisi ve mükemmel bir MPEG2 codec sayesinde en iyi görüntü kalitesini sunuyor. Samsung Miniket gibi sınırlı sayıda model, videoları daha verimli olan MPEG4 biçiminde sıkıştırıyor.

CHIP'İN TAHMİNİ Maksimum kayıt süresi söz konusu olduğunda, sabit diskli video kameralar günümüzde rakipsiz. Flash bellekli kameraların kapasiteleri artığında bu durum değişebilir. Örneğin SDHC bellek kartları ("Secure Digital High Capacity"), genel olarak 32 GB'lık kapasite desteğine sahip. Birkaç yıl içinde bu dev bellekler, kameralara uyarlanabilir ve uygun fiyatlı hale gelebilir. Panasonic için bellek kartları geleceğin kayıt medyası, firmanın profesyonel modelleri P2 bellek kartlarına yazıyor. ■

MH / Ufuk Yamankılıcoğlu, uyaman@chip.com.tr

ÖZETLE: SABİT DİSKLİ / FLASH

Sabit diskler ve flash bellekler hiç şüphesiz kameralarda geleceğin teknolojisi. Ancak yüksek Ar-Ge masrafları ve arzın az olması, fiyatların yükselmesine neden oluyor. Görüntü kalitesi şaşırtıcı derecede iyi olsa da, müşteriler kısıtlamaları sineye çekmek zorunda. Satın alma için beklemek en mantıklı davranış olacaktır.

- \+ Medya değiştirmeye gerek yok
- \+ Kart sayesinde kompakt yapı
- \- Düşük pil ömrü

Sabit diskli / Flash kameralar

Sıra	Ürün	Toplam Puan	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Puanlamalar/Ölçüm değerleri: Görüntü kalitesi (%35)	Ergonomi (%20)	Donanım (%20)	Ses kalitesi (%15)	Güç tüketimi (%10)	Teknik veriler: Kayıt medyası	Sensör çöz. (megapikset)	Optik zum	Ekran boyutu	Ağırlık	Fotoğraf çöz. (piksel)	Aksesuar yuvası	Mikrofon bağlantısı	Kulaklık bağlantısı
1	Sony DCR-SR 90 E	78	1.000	orta	90	84	62	72	66	HDD	3.31	10x	2.7	603 g	2.016 x 1.512	•	-	-
2	Panasonic SDR-S100EG	77	1.150	orta	92	77	59	85	51	SD-Card	3 x 0,80	10x	2.8	282 g	2.948 x 1.512	-	-	•
3	JVC Everio GZ-MG 77 E	76	850	orta	87	91	62	70	43	HDD	2.18	10x	2.7	427 g	1.632 x 1.224	-	-	-
4	JVC Everio GZ-MC200	74	550	çok iyi	76	87	70	70	54	Microdrive	2.12	10x	1.8	285 g	1.600 x 1.200	-	-	•
5	JVC Everio GZ-MG 24 E	72	600	iyi	77	91	57	71	47	HDD	0.8	32x	2.7	420 g	640 x 480	-	-	-
6	JVC Everio GZ-MG60E	69	600	iyi	82	77	56	64	45	HDD	2.21	10x	2.5	433 g	1.600 x 1.200	-	-	-
7	JVC Everio GZ-MG30E	67	650	orta	72	73	56	74	48	HDD	0.8	25x	2.5	367 g	640 x 480	-	-	-
8	Samsung Miniket VP-MM 12	67	750	orta	76	82	60	38	61	HDD	0.8	10x	2	150 g	640 x 480	-	-	•
9	Samsung Miniket Sport VP-X110L	65	750	orta	63	82	59	66	47	Int. Flash	0.8	10x	2	150 g	800 x 600	-	-	•
10	Sanyo Xacti C5	63	450	iyi	57	80	57	69	49	SD-Card	5.26	5x	2	175 g	3.680 x 2.760	-	-	-

Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Tüm değerlerler puanlandırılmıştır.

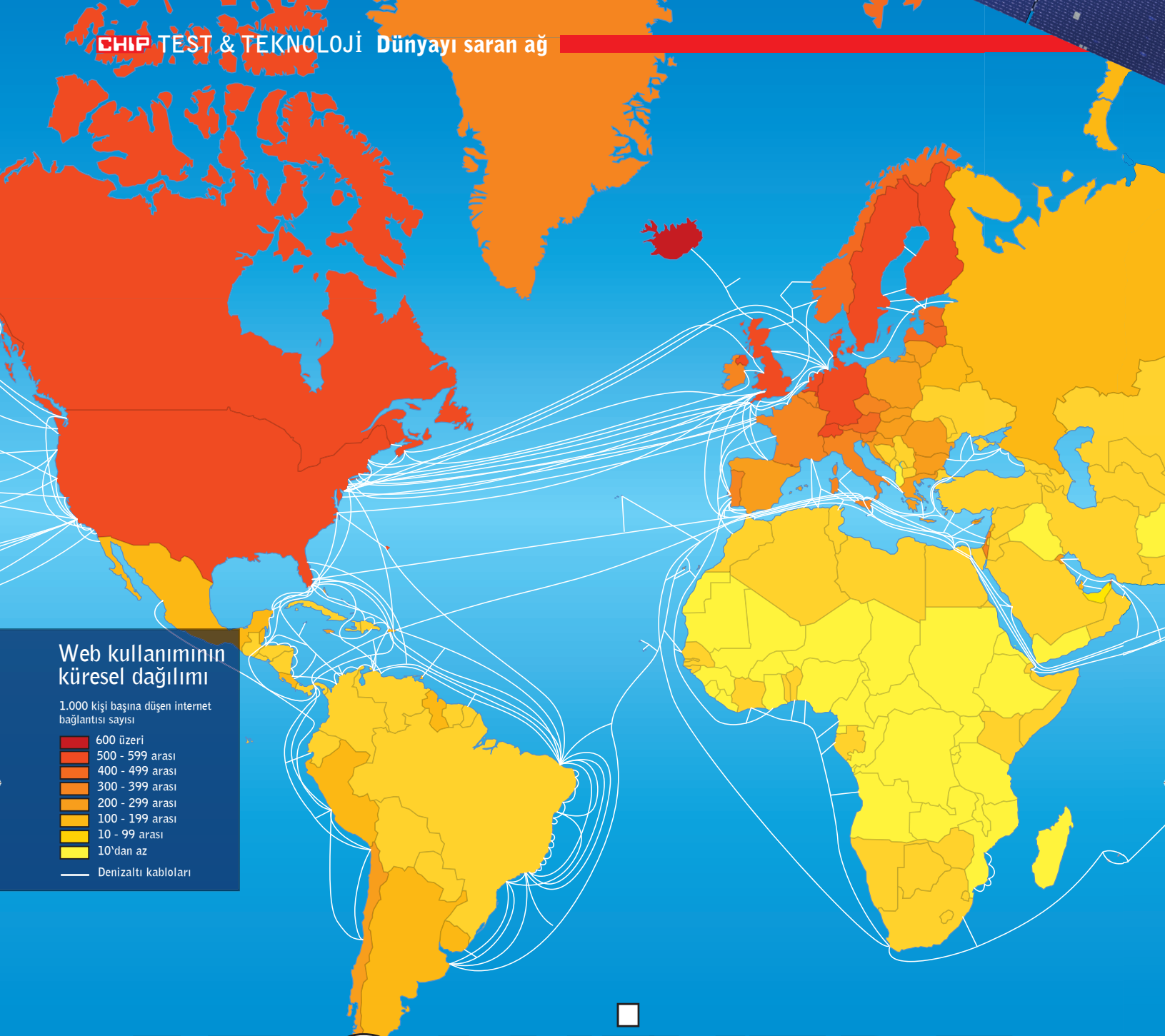

17 SANİYEDE DEVR-İ ÂLEM

CHIP'in test amaçlı e-postasının dünyayı dolaşması için birkaç saniye yeterli oldu. Ancak internette yüksek hızda veri alışverişi yapmak her zaman mümkün değil. Bazı e-postaların neden kaybolduğunu ve dosya indirmenin neden yavaşladığını bu yazıdan öğrenebilirsiniz.

Omurga: Denizaltı kabloları

İnternet küresel anlamda kalın deniz altı kabloları tarafından bir arada tutuluyor. Fotoğrafta Karayipler'de bu kablolardan biriyle ilgili çalışma görülüyor.

İnternetin dünyayı devasa bir köye dönüştürdüğü görüşü artık birçokları tarafından benimseniyor. Bu "küresel" köy, New York'taki borsa aracılarının Pasifik Okyanusu'ndaki Yeni Kaledonya adasındaki sıradan vatandaşlarla iletişim kurmasını bile sağlıyor. Uzakdoğu'daki herhangi bir web sunucusu, kullanıcılara neredeyse kendi sabit diskleriyle aynı mesafede. Öyle ki, tatil fotoğraflarınızı geri dönüş öncesinde ülkenizdeki dostlarınıza ulaştırmanız için birkaç saniye yetiyor da artıyor bile. Hayal sınırlarını zorlayan hızlar en azından kâğıt üzerinde yakalanmış durumda. Herhangi bir fotoğrafın ya da web sayfasına ait HTML kodunun alıcısına ulaşması için, bit ve baytların binlerce kilometre uzunluğundaki kablolar boyunca zaman zaman okyanusun derinliklerini kat ederek ilerlemesi ve veri darboğazlarını aşması gerekiyor. Amacımız, tüm dünyayı saran uzun ve karmaşık yolu tam olarak izlemek ve bunun için test amaçlı e-postanın tüm dünyayı dolaşmasını sağlamak. "Merhabamız tüm dünyayı dolaşıyor" metnini içeren basit e-posta yaklaşık 400 bayt büyüklüğünde. Bu selamlama metni, yolculuğu sırasında bakır ya da fiber optik kabloları ve internet değişim noktalarını kat ediyor. Yolculuk, yalnızca internetin nasıl tüm dünyaya ulaştığını ve terabaytlarca verinin hedefine hangi mekanizmalarla doğru şekilde varabildiğini açıklamakla yetinmiyor. Bu sayede bazı web sayfalarına neden artık erişilemediğini ve kimi önemli e-postaların hangi sebeple kaybolduğunu, bazı dosyalarda indirme hızlarının niye çok düştüğünü anlayacaksınız.

Milyarlarca kullanıcı için milyonlarca kilometre kablo

Selamlama mesajımızın hızlı ve kesintisiz olarak en ideal şekilde aktarılması, pratikte yapısı artık iyice anlaşılmaz bir hal alan karmaşık bir uluslararası ağ üzerinden gerçekleşiyor. Örneğin yalnızca ülkemizde, Telekom tarafından döşenen bakır ve fiber optik kabloların uzunluğu yüz binlerce kilometreyi buluyor. Diğer kurum ve kuruluşlar tarafından döşenmiş

kabloların uzunluğunun da binlerce kilometreyle ifade edildiği düşünülürse, ortaya inanılmaz bir internet omurgası çıkıyor. Bu "kablo salatası" 2005 Türkiye İnternet Raporu'na göre yüzden fazla servis sağlayıcı tarafından yaklaşık 20 milyon Türk kullanıcının internete bağlanmasını sağlıyor. Sayılar tüm dünyayı internete bağlamak için ne kadar büyük bir çabanın ortaya koyduğunu anlamak açısından son derece etkileyici. Dünyada yaklaşık bir milyar internet kullanıcısı olduğu ve ülkemizdeki sayının bunun yalnızca yüzde ikisine denk geldiği düşünülürse, geri kalan yüzde 98'lık kesime hizmet veren ve her kıtanın en ücra köşelerine dek uzanan ağın uzunluğunu ve servis sağlayıcıların sayısını tahmin etmek güçleşiyor.

Okyanusun dibine serilen fiber optik kablolar ve uzaydaki iletişim uyduları, terabaytlarca veriyi, televizyon/radyo sinyallerini ve telefon görüşmelerini aktarmak için kullanılıyor. Kıtalararası veri alışverişi uç istasyonlarda son buluyor. Bağlantılar bu noktadan itibaren daha sonra yeniden birbirinden ayrılacakları ve farklı şehirlere dağıtılacakları büyük merkezlere geliyor. Bu dağıtım az gelişmiş ülkelerde ve hatta ABD'nin bazı eyaletlerinde yer üstü kablolarla, Güney Kore gibi en kapsamlı geniş bant ağın döşendiği ülkelerde fiber optik kablolarla gerçekleşiyor. Avrupa ülkelerinin birçoğunda iletim yeraltı kablolarıyla sağlanıyor. Haritada yalnızca World Wide Web'in devlet tarafından engellendiği (Örneğin Kuzey Kore) ya da geri bırakılmış üçüncü dünya ülkeleri açık renkle işaretlenmiş.

Son birkaç kilometre

Çift damarlı bakır kablo evlerdeki kutulardan çıkarak Telekom altyapısına ulaşıyor. İnternet için Telekom'dan hizmet almasanız da, bu son kilometrelerde bu altyapıdan yararlanıyorsunuz (alt).

Bakır kablolar üzerinden 50 MBit/sn hıza ulaşılabiliyor

İstanbul'da dizüstü bilgisayarımızın başına geçerek Türk Telekom altyapısı üzerinden internete bağlandık. Ölçüm için kronometreden de yardım alarak selamlama mesajımızın dünyayı dolaşacağı yolculuğuna uğurladık. E-posta mevcut altyapı üzerinden Google'ın Kaliforniya merkezli e-posta servisi Gmail'e gönderildi ve geri gelmesi sağlandı. Söz konusu e-postanın yola çıkmadan önce PC tarafından kısa sürede yeniden düzenlenmesi gerekiyor. *Gönder* düğmesine tıkladığınızda posta istemcisi hazırlanan metni uluslararası SMTP protokolüne (Simple Mail Transfer Protocol) uygun şekilde 7 bit ASCII koduna dönüştürüyor. E-posta, bilgisayarı LAN bağlantı noktası ve ADSL modem üzerinden terk ediyor. Modem, PC'de oluşturulan dijital verileri telefon hattı üzerinden aktarılabilecek hale getiriyor. ADSL modemde veriler bu aşamada 255 farklı taşıyıcı frekansa göre kodlanıyor ve paralel olarak gönderiliyor. Bu, ADSL'in gönderimin sıralı olarak gerçekleştiği analog modemlerden daha hızlı olmasının en önemli nedenlerinden biri. Kablo, modemden çıktıktan sonra ADSL ve ses sinyallerinin birbirinden ayrıldığı splitter üzerinden geçerek telefon hattına ulaşıyor. Her

Mektup güvercininden telefona zamanda yolculuk

M.Ö 5600: İlk mektup güvercini (Mısır'da)

1837: ABD'li Samuel Finley Morse, Mors telgrafını geliştirdi ve sinyalleri elektrik gücüyle aktarmayı başaran ilk isim oldu.

1861: İlk telefon Phillip Reiss tarafından geliştirildi. Bu telefon yalnızca çok kısa söz ve sözcüklerin aktarılması için kullanılabildiğinden pratik değildi.

1876: Alexander Graham Bell, Thomas A. Watson'la birlikte geliştirdiği telefonun patentini aldı.

1909: Ülkemizdeki ilk manuel telefon santrali, İstanbul Büyük Postane binasında 50 hatlık olarak tesis edildi.

1926: 2.000 hatlık ilk otomatik telefon santrali Ankara'da hizmete girdi.

1800 1850 1900

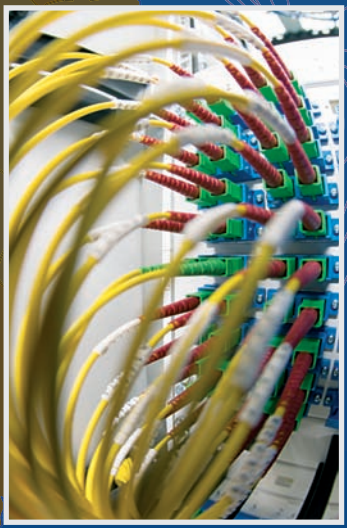

Kablo karmaşası

Santraller, kentin tüm telefon hatlarının bir araya geldiği noktalar. Veriler bu noktada Telekom'un yüksek hızlı omurgasına aktarılıyor.

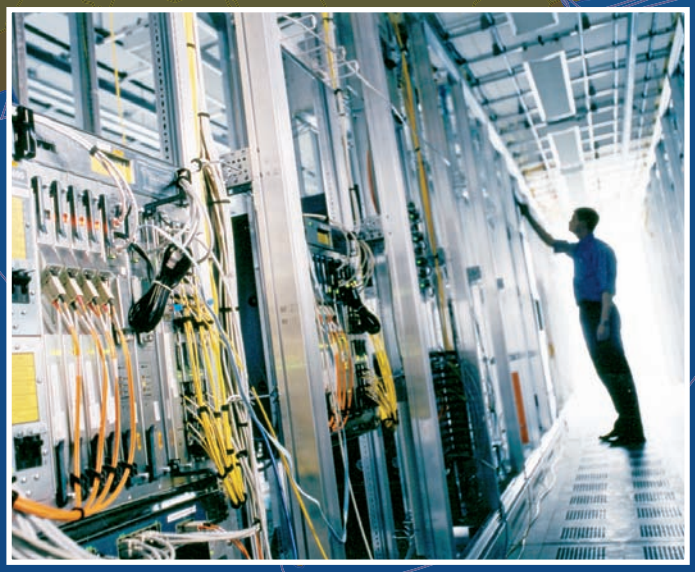

Elveda Telekom Ağı!

Barındırma odaları Telekomünikasyon alt yapısını özelleştirildiği ülkelerde verilerle telefon görüşmelerinin diğer servis sağlayıcıların altyapısına aktarıldığı noktalar.

telefon bağlantısı için eve ayrı bir kablo ulaştırılıyor. Çift damarlı bakır hatlar o kadar ince ki, gökdelenlerde bile telefon hatlarının tümü bahçe hortumu kalınlığında bir kablo içerisinden geçirilebiliyor. Bu bakır kablolar evden çıkarak Telekom'un birçok sokak ve caddede görebileceğiniz gri renkli telefon kutularında birleşiyor. Bazı bakır kablolar yarım asırdır yerin altında olmalarına karşın DSL teknolojisi için gerekli altyapıyı sağlıyor.

Teoride VDSL teknolojisiyle aynı bakır kablolar üzerinden kısa mesafelerde de olsa saniyede 50 MBit gibi değerlere ulaşılabiliyor. ADSL'de santralle dört kilometre mesafede bağlantı kurulabilirken VDSL'de maksimum hız 300 metre mesafede korunabiliyor. Selamlama mesajımız gri telefon kurularında komşularınızın kablolarıyla buluşuyor. Bu noktadan çok sayıda e-posta, komşularınızdan birinin ailesiyle sohbeti ve diğerinin dosya paylaşım ağları üzerinden indirdiği Hollywood filmine ait veri paketleri de geçiyor. Bu noktaya kadar telefon ve internet kullanıcıları arasında herhangi bir fark yok. Bağlantının geri kalan kısmı, tümüyle Telekom'un elinde. Diğer servis sağlayıcıların mevcut hatları kullanmak için ADSL kullanıcı başına Telekom'a belirli bir aylık bedel ödemek durumunda.

Yeni ağ yapıları sayesinde kopmayan bağlantılar

Son birkaç kilometre aslında tüm dünyayı saran ağın en hassas bölümünü oluşturuyor. Yıldız topolojisinde bu noktaya kadar olan bölüm, zincirin en zayıf halkası. Örneğin dikkatsiz bir kepçe operatörü telefon kutusuyla evdeki bağlantı arasında kabloya zarar verdiğinde telefon hattı da kesiliyor. Dolayısıyla e-postanın alıcısına ulaşması imkânsızlaşıyor.

60'lı yıllara kadar tüm dünyada iletişim ağı yıldız topolojisine göre kuruluyordu. Yıldızın tam ortasında tek bir kabloyla birbirine bağlanan büyük telefon santralleri yer alıyordu. Santrallerden herhangi birinin arıza yapması durumunda ona bağlı cihazların tümünde bağlantı kopuyordu. Dolayısıyla kablolardan herhangi birinin kopması ülke-

Cep telefonundan geniş banda

1979: Türkiye'deki ilk uydu haberleşme yer istasyonunun hizmete girmesiyle Atlantik bölgesi uyduları kullanılarak 13 ülke ile haberleşme sağlandı.

1987: Avrupa'da ilk olarak uydu sistemi üzerinden video konferans ülkemizde gerçekleştirildi.

1994: GSM teknolojosi, Türkiye'de üç büyük kentte hizmet vermeye başladı.

1990: İtalya-Yunanistan-Türkiye-Ortadoğu arasında fiber optik denizaltı kablosu üzerinden haberleşme sağlandı.

1998: İnternet erişimini Türkiye geneline yaymak amacıyla TTNet ulusal internet alt yapı ağına ilişkin sözleşme imzalandı

2003: Deneme amaçlı ilk Metro Ethernet uygulamaları başlatıldı.

2000: Kablo TV üzerinden Kablo İnternet uygulamaları başlatıldı.

2006: Ülkemizdeki ADSL kullanıcısı sayısı iki milyon sınırını geçti.

Sonbahar 2005: Tüm dünya üzerindeki DSL bağlantılarının sayısı 115 milyonu aştı.

1800 — 1950 — 2000

Değişim noktaları

Dünya çapındaki internet değişim noktalarının sayısı 100'ün üzerinde. Bunlar internet trafiğinin buluştuğu ve daha küçük yerel ağların bir araya geldiği noktalar olarak tanımlanabilir.

Her 14 ayda bir ikiye katlanıyor.

Grafik Avrupa'nın başlıca internet değişim noktalarından biri DE-CIX'deki trafiği gösteriyor. 2006 Haziran'ında bu değer ortalama 46 GBit/sn idi ve bazen 60 GBit/sn'ye kadar çıktı.

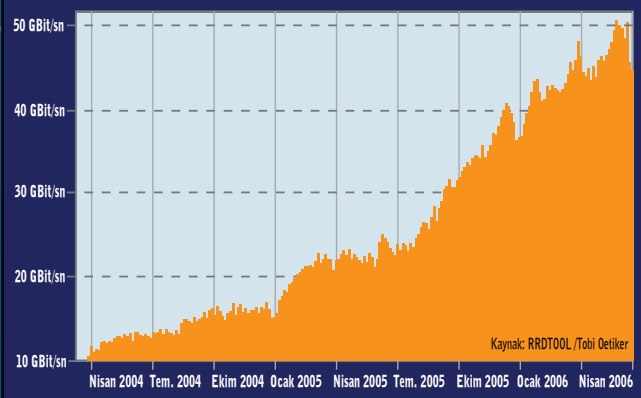

nin bir bölümünde tüm bağlantıların aksamasına ya da uluslararası bağlantıların devre dışı kalmasına neden olabiliyordu.

Bu senaryo yalnızca Soğuk Savaş döneminde ve nükleer tehdit konulu felaket senaryolarında değil, her koşulda büyük bir risk oluşturdu. 60'lı yılların başlarında Amerikalı mühendis Paul Baran bu konuya eğilerek kendi komşularıyla doğrudan bağlantı kuran, örümcek ağı formunda ağlar oluşturdu. Veri aktarımı için alternatif yollar sunan bu ağlar, bağlantı noktalarından herhangi birinin zarar görmesi durumunda bile işlemeye devam ediyor. 70'li yıllarda sanayileşmesini tamamlayan batılı ülkelerdeki ağlar tam da bu mantıkla kuruldu.

Yapı genellikle sözü geçen gri kutulardan gelen kabloların bir araya geldiği dağıtım noktalarından başlayarak devreye giriyor. Örneğin metropollerde şehrin birden fazla bölgesi tek bir dağıtım noktasını ortak kullanıyor. Bu noktada ADSL modem tarafından modüle edilen sinyal yeniden veri paketlerine dönüştürülüyor. Bu paketler, bugünün bilgi toplumunun belkemiği olarak nitelendirilen internet omurgasına aktarılıyor.

Telekom'un tekel olmadığı ülkelerde hükümranlık bu noktada sona eriyor ve aynı zamanda selamlama mesajımızın izlediği yol karmakarışık bir hal alıyor. Bu omurganın karşısında kablosuz ağ ve kablo internet ve 'level 3' gibi alternatifler konabilir. Diğer servis sağlayıcıların kullanıcılarında Telekom'un dağıtım noktalarında söz konusu firmaların kendi omurgalarına geçiş yapılıyor. Aktarımın farklı bir omurga üzerinden gerçekleştirilmesi farklı ISS'lerden hizmet alan kullanıcıların gönderdiği e-postaların farklı bir yol izlemesine neden oluyor. Fiziksel açıdan değerlendirildiğinde bu omurga her türden iletişimi gerçekleştirmek için kullanılıyor. Sabit, mobil hat ve VoIP görüşmelerinin yanı sıra özel (dedicated) hatlar üzerinden sürdürülen veri aktarımları da buna dâhil.

Bilgiler servis katmanında farklı taşıyıcı frekanslar aracılığıyla ayrıştırılıyor. Omurgada bakır kablolarla karşılaşmak mümkün değil. Metal, saniyede yüzlerce gigabaytlık veri aktarımı için elverişli olmadığından modern bir fiber optik kablo ağından yararlanılıyor. Ayrıca ışık sinyalleri zayıflamadan önce alternatifinden on kat daha uzun bir mesafe kat edebiliyor.

İnternet değişim noktaları: WWW mini ağlardan oluşuyor

World Wide Web farklı servis sağlayıcılara ait çok sayıda küçük ağdan oluşuyor. Bazı servis sağlayıcılar iş hacimlerine ve finansal güçlerine bağlı olarak kendi altyapılarını kuruyor ya da diğer firmalardan hizmet kiralama yoluna gidiyor. Tüm dünyada benzer örneklerle karşılaşmak mümkün. Mini ağlar internet değişim noktalarında internete katılıyor. İnternet üzerindeki değişim noktalarının sayısı 100'ün üzerinde. Bunların 60 tanesi Avrupa ülkelerinde bulunuyor. Örneğin Amsterdam'daki AMS-IX, Londra'daki LINX ve Tokyo'daki JPIX, dünyanın en büyük internet değişim noktaları arasında yer alıyor.

Değişim noktaları servis sağlayıcıların veri alışverişini düzenliyor ve aynı zamanda farklı telekomünikasyon şirketlerinin sunduğu web adreslerine ulaşmanızı sağlıyor. Bu internet değişim noktalarından biri devre dışı kaldığında herhangi bir sıkıntı yaşanmıyor. İnternet omurgasının alternatifli yapısı trafiği gerektiğinde diğer değişim noktalarına yönlendirebiliyor. Bu yönlendirme bir saniyeden daha kısa bir sürede gerçekleştirildiğinden, hız kayıplarının süresi milisaniyeleri aşmıyor.

Fiber optik kablolar üzerinden ışık hızıyla Amerika'ya bağlanmak

E-postamızın omurgaya ulaşana kadar izlediği yolun uzunluğu birkaç kilometreyle sınırlı. Veri alışverişi bu noktadan sonra hız kazanıyor. E-posta, fiber optik kablolar üzerinden e-posta kutunuzun bulunduğu sunucuya ışık hızıyla aktarılıyor. Gönderici de Gmail kullanıcısıysa, seyahat bu noktada sona eriyor. Ancak diğer durumda sunucu alıcının farklı bir adres kullandığını tespit ediyor ve alan adı sistemine ait kök sunuculardan birinden gmail.com alan adının IP adresini öğreniyor ve e-postayı bu adrese aktarıyor. Söz konusu kök sunucular dünyanın dört bir yanındaki farklı PC'lerden gelen

alan adı sorgularını alıyor ve onlara ait IP adreslerini kullanıcılara gönderiyor. A'dan M'ye farklı şekilde adlandırılan ve birbirleriyle de mantıksal olarak bağlı bilgisayarlardan oluşan 13 kök sunucu söz konusu. Örneğin Avrupa'daki IP koordinasyon noktası RIPE tarafından işletilen K sunucusu, kendisine yönelen alan adı sorgularının tümünü Avrupa'nın farklı noktalarındaki 16 sunucu üzerinden yanıtlıyor. Ticari nitelikte olmayan RIPE politik tabandan bağımsız. Bünyesindeki bilgisayarlar Anycast ağ protokolü üzerinden birbirine bağlanıyor. Anycast, sorguları otomatik olarak en yakın sunucuya iletiyor. Bu sunucu aşırı yoğunsa ya da devre dışı kalmışsa protokol sorguyu kendiliğinden bir sonraki sunucuya ileterek yanıtın gelmesini bekliyor. Sorguya yanıt vermek için başvurulan web dizini günde iki kez güncelleniyor. E-postamız bu aşamadan sonra trafik yoğunluğu da dikkate alınarak Avrupa'yı Amerika'ya bağlayan TAT-14 gibi bir transatlantik kablo alternatifi üzerinden taşınabiliyor. Avrupa'yla Kuzey Amerika arasında bir düzineden fazla fiber optik kablo serilmiş durumda. Bu kablolardan TAT-14 saniyede 1,28 Terabit/sn'lik kapasitesiyle birçok ülkenin trafik ihtiyacını karşılayabilecek yeterlilikte.

Selamlama mesajımızın hangi yolu izleyeceğini, internetteki veri alışverişine yön veren TCP (Transmission Control Protocol) belirliyor. TCP'nin çalışma şeklini son derece basitleştirerek şu şekilde açıklayabiliriz: Gönderilecek veriler yaklaşık 1.500 bayt büyüklüğündeki paketlere ayrılıyor. Büyük boyutlu dosya eki içeren e-postalarda binlerce paket söz konusu oluyor. Bu paketlerin her biri TCP tarafından birbirini takip eden numaraların yanı sıra alıcı ve göndericinin IP adresini içeriyor. TCP veri alışverişi sırasında paketlerden her biri için en iyi yol seçiliyor. Bu aşamada en kısa değil en yüksek hızı sunan yol kullanılıyor. Amaç yükü dengeleyerek trafiği düzenlemek. E-posta sunucuları en fazla sıkışıklık görülen noktalardan biri. Bu sunuculardaki yoğunluk aktarımı dakikalarca geciktirebilir ve hatta uç durumlarda e-postanın hedefe ulaşamamasına neden olabilir.

Hasar gören sualtı kabloları interneti frenliyor

Denizaltı kablolarında da alternatifli bir yapı söz konusu. 2003 yılının Kasım ayında Fransa ile Hollanda arasındaki TAT-14 kablosu zarar gördüğünde, veri aktarımı bir saniyeden daha kısa bir süre için yeniden düzenlendi. Yalnızca Büyük Britanya'da "London Internet Exchange" adı verilen internet değişim noktasında daha önce 32 GB olan o zamanki hız 2 GBit/sn'ye gerilemişti. Bu hasar bağlantının tümüyle kopmasına neden olmadıysa da, aşırı derecede yavaşlamasına yol açtı. 2002 yılında 9 saat boyunca İzlanda'nın dış dünyayla bağlantısı kesildiğinde çok daha vahim bir tablo ortaya çıkmıştı. Yine denizaltı kablolarında hasar meydana geldiğinde İrlanda'nın diğer ülkelerle bağlantısı yalnızca Faroe Adaları ve Büyük Britanya arasındaki CANTAT-3 kablosu üzerinden gerçekleştirildiğinden, buradaki nüfusun diğer ülkelerde telefon görüşmesi yapması ve yurtdışı web sitelerine bağlanması mümkün olmadı. Bu 9 saatlik sürenin sonunda veri aktarımı uydu bağlantısına yönlendirilebildi. Hatırlanacağı üzere, 2003 yılındaki Cezayir depremi ülkemizin yurtdışı çıkışının bir bölümünü sağlayan fiber optik kablonun kopmasına ve yaklaşık 25 gün süreyle Türkiye genelinde internet hızının büyük ölçüde düşmesine neden olmuştu.

Okyanusun dibindeki fiber optik kabloların toplam uzunluğu bir milyon kilometrenin üzerinde. Gönderdiğimiz selamlama mesajı da bu kablolardan biri üzerinden Avrupa kıtasını terk ederek Kuzey Amerika'ya ulaşıyor. Mesajı içeren e-posta daha sonra karadan Gmail'in Kaliforniya'daki sunucusuna aktarılıyor. Web posta servisi üzerinden bu mesaja cevap vererek onu İstanbul'a geri gönderdiğimizde, buradaki internet omurgası ve internet değişim noktası üzerinden Atlantik'e serilen kablolardan birini kat ediyor ve Avrupa'daki omurgaya ulaşıyor. E-posta daha sonra en yakın internet değişim noktası üzerinden Telekom altyapısına ve santrale yönlendiriliyor.

Sokağımızdaki gri telefon kutusundan gelen hat binanın girişindeki diğer kutu üzerinden dördüncü kattaki ofise ulaşıyor ve sinyal splitter tarafından ayrıştırılarak ADSL modemden geçiyor. Modeme bağlı LAN kablosu da son aşamada verileri bilgisayarımıza aktarıyor ve ekranda görüntülememizi sağlıyor. Sonuçta dünya turu 17 saniyede tamamlanıyor. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Uydular ikinci planda

Uydular internet trafiği açısından ikinci planda ve bu boyuttaki veri alışverişi için düşünülmüyor. Bu teknoloji öncelikle TV yayınlarının aktarılması için kullanılıyor.

BAĞLANTILAR

http://www.bath.ac.uk/bucs/email/anatomy.shtml : E-postaların yapısıyla ilgili detaylı bilgiler içeren bir bağlantı

www.ietf.org/rfc/rfc793.txt : TCP/IP protokolleriyle ilgili resmi bilgiler sunan uzman kullanıcılara yönelik bir metin.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Tcp/ip : TCP/IP katman ve protokolleri hakkında Türkçe özet bilgi

www.atlantic-cable.com : Geçmişten bugüne denizaltı kabloları hakkında detaylı bilgiler sunan bağlantılar

İşlemci ve ekran kartı rehberi

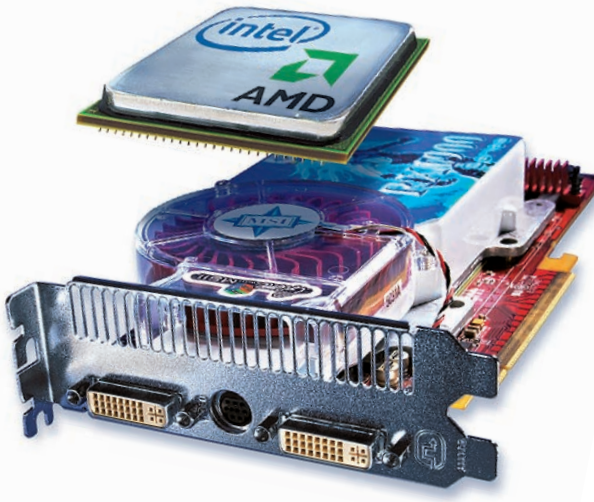

AMD'nin kâbusu Intel'in yeni giriş seviyesi işlemcisi E6300, özellikle overclock tutkunlarının rüyalarını süslüyor. ATI cephesi ise yeni ekran kartı ile atakta.

Core 2 Duo işlemci ailesi tam bir aydır piyasada ve Intel'in yeni işlemcisi bu kısa süre içinde piyasaları alt üst etmeyi başardı. AMD böyle bir tehlikeyi önceden sezdi ve Athlon İşlemci ailesine %50'ye varan indirimler uyguladı. Yine de bu strateji pek işe yaramadı. Çünkü büyük dağıtıcılar Intel'in bu yeni işlemci ailesinin oldukça ilgi çektiğini, gün geçtikçe ilginin daha da artacağını ve bu vesileyle zaten iyi olan satışların daha da yükseleceğini söylüyorlar. İlgi o kadar büyük ki, satıştan çok ön sipariş alınmış durumda. İşin ilginç tarafı, üst seviye bir işlemci olan ve 1.000 dolar sınırının da üstünde satılan Core 2 Extreme E6800'ün bile yüksek rağbet görüyor. Intel çılgınlığı bunlarla sınırlı olsa yine iyi. Talep o kadar fazla ki, sistem entegratörleri bile farklı özelliklere sahip anakartlar bulmakta zorlanıyor. Aslında AMD'nin bütün kozları elinde tutması gerekirken, durumun hiç de böyle olmadığını görüyoruz. Piyasada AMD işlemcileri destekleyen anakartlarda bir sıkıntı yok. Esasında bu çok ilginç bir ironi. AMD, Athlon işlemcilerini yedi yıl önce piyasaya çıkardığında aynı sorun ile boğuşuyordu. Ellerinde çok iyi bir işlemci vardı ama anakartları bulmakta sıkıntı çekiliyordu. Neticede bu, istisnai bir durum. Karşı tarafın sevinci çok uzun sürmeyebilir.

CHIP olarak, belli aralıklarla işlemci ve ekran kartlarının karşılaştırarak, gelişmeleri gözler önüne seriyoruz.

Overclock tutkunlarına: Intel Core 2 Duo E6300 ve E6400

Lafı fazla uzatmadan Intel'in hayli iddialı yeni işlemcilerinden bahsedelim. 1.866 ve 2.133 MHz'lik sistem saat hızına sahip olan bu iki yeni işlemci, Core 2 Duo ailesinin yarım önbellekli üyeleri. Evet, doğru okudunuz. Bu iki işlemci 4 yerine 2 MB'lık önbelleklere sahip. Test merkezimize ulaşan ürünlerden E6300, yaklaşık 250 dolar'lık bir fiyatla hız tutkunlarının beğenisine sunuluyor. Performansını bir benzetmeyle dile getirmek istersek E6300'ün, önceleri 550 dolar'a piyasada bulunan şimdilerde ise fiyatı 250 dolar'a düşen AMD'nin AM2 Athlon 64 X2 4000+'tan aşağı kalmadığını söyleyebiliriz. E6400 ise yaklaşık 270 dolar'dan satılıyor. Bu işlemci geçen aylarda yayınladığımız tabloda yaklaşık 800 dolar'lık satış fiyatı ile ikinci sırada yer alan fakat yeni fiyat politikasının ardından 370 dolar'a satılan Athlon 64 X2 5000+'ı zor durumda bırakacak kadar güçlü.

Her iki işlemci de sadece fiyat nedeniyle ilgi çekmiyor. Esas beğeni, uzun zamandır üzerinde durulmayan ama yeniden donanımcıların literatürüne yerleşen overclock performansı nedeniyle oluşuyor. E6300, hiç zorlanmadan 1.833 MHz'den 2.800 MHz'e kadar kararlı bir çalışma performansı sunuyor. Burada ekstra bir voltaj artırımı veya bir soğutma sistemine de ihtiyaç yok.

E6300 bu özellikleri sayesinde, kendinden tam beş kat daha pahalı olan Core 2 Extreme X6800 işlemcisini geçmese de, performans bakımından ona yaklaşıyor. Bu veriler ışığında Intel'in, yeni nesil işlemci ailesinde kesinlikle iyi bir iş çıkarttığını söyleyebiliriz.

Üst düzey oyun çılgınlarına: ATI Radeon X1950

AMD, menşei Kanada olan grafik işlemci üreticisi ATI'yı satın alarak, başarılı geçmişe sahip bir markaya son verdi. Ne var ki, grafik işlemci üretimi bir süre daha ATI adı altında devam edecek. AMD, mümkün olduğunca risklerden uzak duruyor. Amaç, nVidia'ya üst sırayı kaptırmamak. Bunun için ATI, Radeon X1950XTX adlı yeni bir grafik işlemci de geliştirmiş durumda. Fakat, bu grafik işlemcisine yeni demek biraz "fazla" olabilir. Çünkü gerçekte yeni olan, ekran kartında kullanılan bellek teknolojisi. X1950 ile ilk kez bir DDR4 bellek kullanılmış. Kullanılan grafik işlemcisi ise R580 serisinden bildiğimiz X1900. ATI'ın belirttiğine göre sadece DDR4 belleklerde yapılabilen bir değişiklik sayesinde, %10 - %20'lik bir performans artışı sağlanabiliyor. İddianın doğruluk payı yaptığımız testlerde ortaya çıktı. X1950, X1900 ile kıyaslandığında, tam %8'lik bir performans artışı gözlemleniyor. Bu, tek işlemcili ekran kartları arasında en hızlısı olması anlamına geliyor. Üstelik yeni ürünün fiyatı yaklaşık olarak sadece 500 dolar.

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

3B'DE SON NOKTA ATI, X1950XTX ile ilk kez bir ekran kartında yeni nesil DDR4 bellek modüllerini kullanıyor. Bu değişim %8'lik bir performans artışı sağlıyor.

İşlemciler

	Sıra	İşlemci	Çekirdek kodu	Yakl. fiyat ($+KDV)	Yuva tipi	Çift çekirdek	Sistem saat frekansı (MHz)	L2 önbellek (KB)	Front Side Bus (MHz)	Mimari (nm)	Transistor sayısı (Milyon)	Maks. güç tüketimi (TDP) (W)	PCMark04 işlemci (Puanı)	Cinebench 2003 1 x CPU (fps)	Cinebench 2003 2 x CPU (fps)	3DMark05 CPU (Puanı)
			Teknik veriler										Test verileri			
ÜST DÜZEY KULLANICI / OYUNCU	1	Intel Core 2 Extreme X6800	Conroe	1.300	775		2.933	4.096	1.066 (Qp)	65	291	75	9.765	506	933	10.133
	2	Intel Core 2 Duo E6700	Conroe	710	775		2.666	4.096	1.066 (Qp)	65	291	65	8.902	461	843	9.507
	3	Intel Core 2 Duo E6600	Conroe	430	775		2.400	4.096	1.066 (Qp)	65	291	65	8.039	415	761	8.834
	4	AMD Athlon 64 FX-62	Windsor	1.100	AM2		2.800	2.048	1.000 (HT)	90	227	125	7.744	398	745	7.211
GENEL KULLANICI / OYUNCU	5	Intel Core 2 Duo E6400	Allendale	300	775		2.133	2.048	1.066 (Qp)	65	167	65	7.176	369	679	7.215
	6	AMD Athlon 64 X2 5000+	Windsor	405	AM2		2.600	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	7.192	369	692	6.699
	7	AMD Athlon 64 FX-60	Toledo	1.050	939		2.600	2.048	1.000 (HT)	90	233	110	7.251	371	690	6.066
	8	Intel Pentium XE 965	Presler	1.210	775		3.733	4.096	1.066 (Qp)	65	376	130	7.050	327	692	6.864
	9	AMD Athlon 64 X2 4800+	Windsor	580	AM2		2.400	2.048	1.000 (HT)	90	227	89	7.014	339	639	6.692
	10	AMD Athlon 64 X2 4600+	Windsor	320	AM2		2.400	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.925	340	641	6.376
	11	AMD Athlon 64 X2 LV 4600+	Windsor	371	AM2		2.400	1.024	1.000 (HT)	90	154	65	6.925	340	641	6.376
	12	Intel Pentium XE 955	Presler	1.200	775		3.467	4.096	1.066 (Qp)	65	376	130	6.435	306	656	6.814
	13	AMD Athlon 64 X2 4800+	Toledo	390	939		2.400	2.048	1.000 (HT)	90	233	110	6.698	342	641	5.743
	14	AMD Athlon 64 X2 4600+	Manchester	320	939		2.400	1.024	1.000 (HT)	90	154	110	6.681	342	640	5.680
	15	Intel Core 2 Duo E6300	Allendale	260	775		1.866	2.048	1.066 (Qp)	65	167	65	6.319	325	601	6.669
	16	AMD Athlon 64 X2 4400+	Windsor	305	AM2		2.200	2.048	1.000 (HT)	90	227	89	6.773	313	587	6.199
	17	AMD Athlon 64 X2 4200+	Windsor	247	AM2		2.200	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.683	314	588	6.101
	18	AMD Athlon 64 X2 LV 4200+	Windsor	290	AM2		2.200	1.024	1.000 (HT)	90	154	65	6.683	314	588	6.101
	19	Intel Pentium D 950	Presler	312	775		3.400	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.742	300	551	6.105
	20	AMD Athlon 64 X2 4400+	Toledo	300	939		2.200	2.048	1.000 (HT)	90	233	89	6.153	313	587	5.429
	21	Intel Pentium XE 840	Smithfield	390	775		3.200	2.048	800 (Qp)	90	230	130	5.798	284	612	6.019
	22	AMD Athlon 64 X2 4200+	Manchester	250	939		2.200	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.149	312	586	5.375
MULTİMEDYA VE 1080I HD-DVD KULLANICILARI	23	AMD Athlon 64 X2 4000+	Windsor	222	AM2		2.000	2.048	1.000 (HT)	90	227	89	6.546	283	532	5.911
	24	AMD Athlon 64 X2 3800+	Windsor	195	AM2		2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.419	284	535	5.613
	25	AMD Athlon 64 X2 LV 3800+	Windsor	235	AM2		2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	65*	6.419	284	535	5.613
	26	Intel Pentium D 840	Smithfield	390	775		3.200	2.048	800 (Qp)	90	230	130	6.010	283	528	5.383
	27	Intel Pentium D 940	Presler	255	775		3.200	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.029	282	492	5.678
	28	AMD Athlon 64 X2 3800+	Manchester	202	939		2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	5.613	285	535	5.000
	29	Intel Pentium 4 670	Prescott	720	775	–	3.800	2.048	800 (Qp)	90	169	115	5.837	334	403	5.316
	30	Intel Pentium 4 571	Prescott	770	775	–	3.800	1.024	800 (Qp)	90	125	115	5.823	336	404	5.180
	31	Intel Pentium D 930	Presler	225	775		3.000	4.096	800 (Qp)	65	376	95	5.707	263	480	5.452
	32	Intel Pentium D 830	Smithfield	225	775		3.000	2.048	800 (Qp)	90	230	130	5.667	264	488	5.310
	33	Intel Pentium 4 660	Prescott	275	775	–	3.600	2.048	800 (Qp)	90	169	115	5.558	317	382	5.159
	34	Intel Pentium D 820	Smithfield	163	775		2.800	2.048	800 (Qp)	90	230	95	5.420	250	466	5.062
	35	Intel Pentium D 920	Presler	195	775		2.800	4.096	800 (Qp)	65	376	95	5.385	240	446	5.147
	36	Intel Pentium 4 650	Prescott	360	775	–	3.400	2.048	800 (Qp)	90	169	84	5.240	299	361	4.910
	37	AMD Athlon 64 3800+	Venice	137	939	–	2.400	512	1.000 (HT)	90	68,5	89	4.578	341	341	5.042
	38	AMD Athlon 64 4000+	San Diego	190	939	–	2.400	1.024	1.000 (HT)	90	114	89	4.611	340	340	4.973
	39	Intel Pentium 4 541	Prescott	125	775	–	3.200	1.024	800 (Qp)	90	125	84	4.955	282	340	4.811
OFİS VE 720P HD-DVD KULLANICILARI	40	AMD Athlon 64 3700+	San Diego	156	939	–	2.200	1.024	1.000 (HT)	90	114	89	4.201	310	310	4.622
	41	AMD Athlon 64 3500+	Venice	120	939	–	2.200	512	1.000 (HT)	90	68,5	67	4.166	310	310	4.540
	42	Intel Pentium 4 640	Prescott	230	775	–	3.200	2.048	800 (Qp)	90	169	84	4.650	265	318	4.408
	43	Intel Pentium 4 531	Prescott	111	775	–	3.000	1.024	800 (Qp)	90	125	84	4.543	264	315	4.011
	44	AMD Athlon 64 3200+	Venice	92	939	–	2.000	512	1.000 (HT)	90	68,5	67	3.877	284	284	4.422
	45	Intel Pentium 4 630	Prescott	210	775	–	3.000	2.048	800 (Qp)	90	169	84	4.327	246	295	4.098
	46	Intel Celeron D 355	Prescott	118	775	–	3.333	256	533 (Qp)	90	125	84	4.412	261	261	3.934
	47	AMD Sempron64 3400+	Palermo	98	754	–	2.000	256	800 (HT)	90	68,6	62	3.709	280	280	3.742
	48	Intel Celeron D 351	Prescott	85	775	–	3.200	256	533 (Qp)	90	125	84	4.257	256	256	3.797
	49	AMD Sempron64 3300+	Palermo	92	754	–	2.000	128	800 (HT)	90	68,6	62	3.666	279	279	3.624
	50	Intel Celeron D 346	Prescott	80	775	–	3.066	256	533 (Qp)	90	125	84	4.062	249	249	3.676
	51	Intel Celeron D 341	Prescott	72	775	–	2.933	256	533 (Qp)	90	125	84	3.917	238	238	3.526
	52	AMD Sempron64 3100+	Palermo	85	754	–	1.800	256	800 (HT)	90	68,6	62	3.331	251	251	3.427
	53	AMD Sempron64 3000+	Palermo	80	754	–	1.800	128	800 (HT)	90	68,6	62	3.312	251	251	3.324
	54	Intel Celeron D 336	Prescott	72	775	–	2.800	256	533 (Qp)	90	125	84	3.745	221	221	3.393
	55	Intel Celeron D 331	Prescott	70	775	–	2.667	256	533 (Qp)	90	125	84	3.614	218	218	3.281
	56	Intel Celeron D 326	Prescott	60	775	–	2.533	256	533 (Qp)	90	125	84	3.410	208	208	3.601
	57	AMD Sempron64 2800+	Palermo	70	754	–	1.600	256	800 (HT)	90	68,6	62	2.979	223	223	3.078

CHIP CPU Rehberi

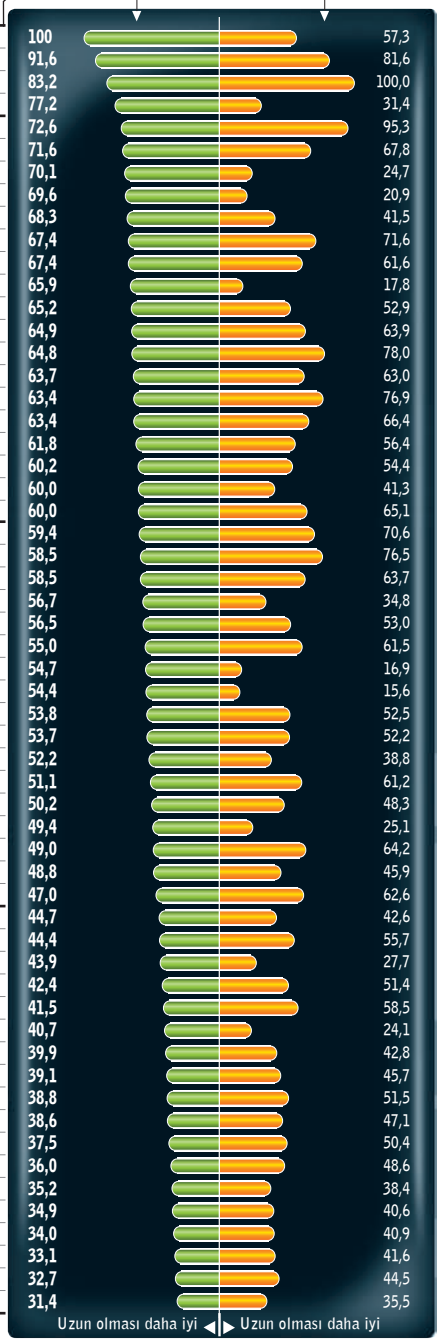

CHIP Fiyat/Performans seçimi ■ Yeni ürün *35 Watt güç tüketen pahalı modeli de var HT = HyperTransport Qp = Quadpumped

İşlemciler: Satın alma rehberi

Office: En ucuz işlemcilerin performansları Excel, Word, internet, müzik ve 720p çözünürlüğünde HD-DVD için yeterli.
Multimedya: 1080i değerinde HD videoları kaydetmede veya oynatmada fazla güce ihtiyaç duyulmuyor. Burada sessiz bir soğutma için gereken güç ihtiyacına dikkat etmek gerekiyor.
Genel kullanıcılar: Oyunlar, Office, DivX ve MP3 kodlama... Yani her şeyden biraz var. Bu işlemci sınıfında birçok ihtiyaç, uygun fiyata gerçekleştiriliyor.
Üst düzey kullanıcılar: Listenin üst kısmı, profesyonel multimedya kullanıcıları ve oyun çılgınlarına yönelik. Doğru orantılı olarak yüksek fiyat da söz konusu. Soğutma işleminde kullanılan güç ve geliştirilen yöntemler şaşırtıcı.

CHIP performans puanı: Çeşitli test programlarından elde edilen değerler, 100 tam puan üzerinden hesaplanıyor.
CHIP fiyat/performans puanı: İşlemcilerde performansın artması, fiyatın da artması anlamına geliyor. Ne var ki, performans artışı fiyat ile doğru orantılı değil. Turuncu çubuğun uzunluğu, Fiyat/Performans oranının başarısını yansıtıyor.

Grafik işlemciler (GPU)

	Sıra	Grafik İşlemci (GPU)	Bellek kapasitesi ve tipi	Fiyat ($+KDV)	İşlemci frekansı (MHz)	Bellek frekansı (nominal) (MHz)	Bellek veri yolu (Bit)	SLI/Crossfire	Vertexshader	Pikselshader	Mimari (nm)	Transistor sayısı (Mio.)	3DMark05 (Default) (Punkte)	Doom III 16x 12, 4 x AA, 8 x AF (fps)	HalfLife 2 16x12, 4 x AA, 8x AF (fps)
			Teknik veriler										Test verileri		
ÜST DÜZEY OYUNCULAR	1	Nvidia GeForce 7950 GX2	2 x 512/DDR3	715	500	600	256	●/-	16	48	90	556	12.582	102,8	112,7
	2	ATI Radeon X1950	512/DDR4	550	650	1000	256	-/●	8	48	90	384	12.381	78,9	111,6
	3	Nvidia GeForce 7900 GTX	512/DDR3	780	700	900	256	●/-	8	24	90	278	11.282	81,5	98,2
	4	ATI Radeon X1900 XTX	512/DDR3	550	650	775	256	-/●	8	48	90	384	11.554	72,7	97,5
	5	ATI Radeon X1900 XT	512/DDR3	450	625	725	256	-/●	8	48	90	384	11.200	69,2	93,2
	6	Nvidia GeForce 7900 GTX	512/DDR3	540	650	800	256	●/-	8	24	90	278	10.627	72,8	89,9
GENEL KULLANICILAR VE OYUNCULAR	7	ATI Radeon X1800 XT	512/DDR3	370	625	750	256	-/●	8	16	90	320	9.387	60,3	78,9
	8	Nvidia GeForce 7900 GT	256/DDR3	360	520	750	256	●/-	8	24	90	278	8.920	63,1	74,4
	9	Nvidia GeForce 7800 GTX	256/DDR3	450	490	650	256	●/-	8	24	110	302	8.259	58,2	70,4
	10	Nvidia GeForce 7900 GT	256/DDR3	330	450	660	256	●/-	8	24	90	278	7.903	55,1	66,0
	11	ATI Radeon X1800 XL	256/DDR3	390	500	500	256	-/●	8	16	90	320	7.344	45,0	58,9
	12	Nvidia GeForce 7800 GT	256/DDR3	385	445	535	256	●/-	7	20	110	302	7.117	47,8	55,1
	13	ATI Radeon X1800 GTO	256/DDR3	230	500	500	256	-/●	8	12	90	320	6.893	38,3	53,9
	14	ATI Radeon X850 XT-PE	256/DDR3	290	540	590	256	-/●	6	16	130	160	6.727	35,1	55,3
MÜLTIMEDYA VE 1080I HD-DVD KULLANICILARI	15	Nvidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	260	600	780	128	●/-	5	12	90	177	6.459	39,4	46,2
	16	ATI Radeon X850 XT	256/DDR3	230	520	540	256	-/●	6	16	130	160	6.421	32,9	52,4
	17	ATI Radeon X800 XT	256/DDR3	210	500	500	256	-/●	6	16	130	160	6.134	31,0	49,7
	18	Nvidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	210	560	700	128	●/-	5	12	90	177	5.969	35,5	41,9
	19	Nvidia GeForce 6800 GS	256/DDR3	250	485	550	256	●/-	5	12	110	202	5.739	36,0	38,9
	20	Nvidia GeForce 6800 Ultra	256/DDR3	290	400	550	256	●/-	6	16	130	222	5.429	38,9	36,3
	21	ATI Radeon X800 XL	256/DDR3	190	400	490	256	-/●	6	16	110	160	5.333	27,5	44,2
	22	ATI Radeon X850 Pro	256/DDR3	185	505	520	256	-/●	6	12	130	160	5.491	26,2	41,8
	23	Nvidia GeForce 6800 GT	256/DDR3	240	350	500	256	●/-	6	16	130	222	4.967	35,5	32,8
	24	Nvidia GeForce 6800 GS	256/DDR3	185	425	500	256	●/-	5	12	110	202	5.120	31,8	34,1
	25	ATI Radeon X800 GTO	256/DDR3	150	400	490	256	-/●	6	12	110	160	4.682	22,3	35,0
	26	ATI Radeon X1600 XT	256/DDR3	160	590	690	128	-/●	5	12	90	157	4.955	19,8	26,8
	27	ATI Radeon X800	256/DDR3	130	390	350	256	-/●	6	12	110	160	4.190	18,5	33,2
	28	ATI Radeon X800 GT	256/DDR3	160	475	490	256	-/●	6	8	110	160	4.191	17,6	31,7
	29	ATI Radeon X800 GTO	128/DDR	130	400	350	256	-/●	6	12	110	160	4.163	18,1	29,5
	30	Nvidia GeForce 6600 GT	256/DDR3	130	500	500	128	●/-	3	8	110	146	3.778	20,3	24,3
	31	ATI Radeon X1600 Pro	256/DDR2	125	500	400	128	-/●	5	12	90	157	3.768	13,6	20,6
	32	Nvidia GeForce 6600 GT	128/DDR3	115	500	500	128	●/-	3	8	110	146	3.561	18,3	16,2
	33	ATI Radeon X700 Pro	256/DDR3	130	425	430	128	-/-	6	8	110	120	3.442	13,4	21,6
OFFICE VE 720P HD-DVD KULLANICILARI	34	Nvidia GeForce 6600	256/DDR2	105	400	400	128	-/-	3	8	110	146	2.949	15,3	19,3
	35	Nvidia GeForce 6800 LE / XT	256/DDR	210	350	300	256	●/-	4	8	110	202	2.592	17,2	18,9
	36	ATI Radeon X1300 Pro	256/DDR2	85	600	400	128	-/●	2	4	90	105	2.875	6,6	13,7
	37	ATI Radeon X1600 Pro	256/DDR	115	500	250	128	-/●	5	12	90	157	2.651	8,3	14,1
	38	ATI Radeon X700 / LE	128/DDR	95	400	250	128	-/-	6	8	110	120	2.469	8,4	13,1
	39	Nvidia GeForce 6600 / LE	256/DDR	90	300	250	128	-/-	3	8	110	146	1.979	9,3	11,8
	40	ATI Radeon X1300	256/DDR2	85	450	250	128	-/●	2	4	90	105	2.058	4,6	8,4
	41	Nvidia GeForce 7300 GS	256/DDR2	80	550	540	64	-/-	3	4	90	112	2.110	2,7	4,7
	42	Nvidia GeForce 6500	128/DDR2	85	400	350	64	-/-	3	4	110	146	1.632	2,4	5,6
	43	ATI Radeon X550	128/DDR	55	400	250	64	-/-	2	4	110	75	1.601	1,7	6,5
	44	Nvidia GeForce 6200	128/DDR	55	300	200	128	-/-	3	4	110	146	1.583	2,8	3,9
	45	ATI Radeon X300 SE	128/DDR	55	325	200	64	-/-	2	4	110	75	1.241	0,8	2,5
	46	ATI Radeon X 300 SE HM 128	32/DDR	55	325	300	64	-/-	2	4	110	75	966	0,9	2,6
	47	Nvidia GeForce 6200 TC 128 MB	16/DDR	50	350	350	32	-/-	3	4	110	146	889	1,2	0,1

■ CHIP Fiyat/Performans ■ Yeni ürün ● var – yok

CHIP GPU rehberi

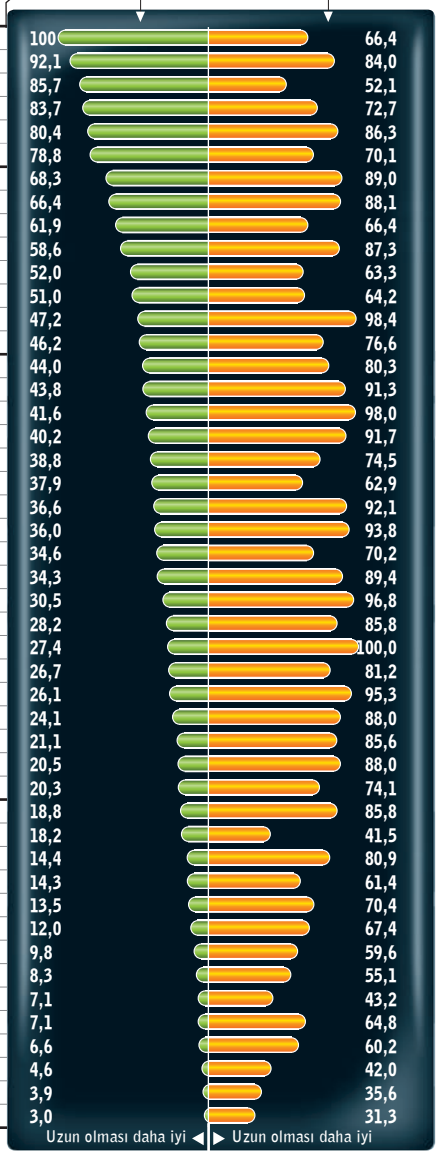

Ekran kartları: Satın alma rehberi

Office: Oyun oynamayan ve HD-DVD ile ilgilenmeyen kullanıcılara ya grafik işlemcisini üzerinde barındıran bir anakart ya da giriş seviyesinde bir ekran kartı tavsiye ediyoruz. İşin içine Office uygulamalarının ve internetin yanı sıra, 720p çözünürlüğünde HD-DVD'ler girdiğinde, en az 100 dolarlık bir ekran kartı almakta fayda var.

Multimedia: Medya PC'ler içim en uygun seçenek, orta sınıf bir ekran kartı. Bu kartlar ile oyun oynamanın yanı sıra, 1080i çözünürlüğünde HD video'lar da seyredilebiliyor. Genelde kullanılan pasif soğutma sessizlik sağlıyor.

Genel kullanıcılar: Fiyata önem veren oyun bağımlıları, bu kategoride aradıklarını bulabilirler. Nispeten düşük çözünürlük (1.024 x 768) veya sınırlı efektlerle güncel 3B oyunlar çalıştırılabiliyor.

Üst düzey kullanıcılar ve oyun çılgınları: 1.600 x 1.200 çözünürlükte çalışmak ve AA (Anti Aliasing) veya AF (Anisotropic Filter) desteği ile tüm oyunları çalıştırmak mümkün. Oyunları tam bir şölene dönüştüren bu ekran kartları, genelde 400 dolar'dan başlıyor. Gürültülü çalışmaları da cabası.

CHIP performans puanı: Çeşitli 3B motorlarına (OpenGL ve DirectX 9) sahip olan oyun testlerinin sonuçları, maksimum puan 100 olacak şekilde hesaplanıyor.

CHIP Fiyat/Performans puanı: Ekran kartlarındaki Fiyat/Performans dengesi, işlemcilerden çok farklı hesaplanıyor. Burada iki misli bir harcama ile iki kat performans artışı sağlanabiliyor. İşlemcilerde bu değer %15 civarında. Dolayısıyla ucuz ekran kartları, genelde Fiyat/Performans dengesinden uzak kalabiliyor. İyi bir Fiyat/Performans dengesi daha çok orta sınıf ekran kartlarında görülüyor. ■

Bilim çağında

Uyku düzensizliği, baş ağrısı, göz problemleri ya da yüksek kanser riski... Radyasyon bizi hasta mı ediyor yoksa bütün bunlar yersiz bir panik mi?

İNSANLAR İÇİN RADYASYONUN DOZU

Radyasyon kaynaklarının yayım gücü, cihaza bulunduğunuz ortalama uzaklık ve frekans, insan bedeni tarafından emilen radyasyonu belirliyor. Listenin zirvesinde cep telefonları bulunuyor.

Televizyon vericisi (TV ve radyo)

Frekans aralığı	88 bis 790 MHz
Tipik mesafeniz	500 Meter
En yüksek yayın gücü	5.000.000 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,02 W/m²**

GSM baz istasyonu

Frekans aralığı	900 MHz'den 2,1 GHz'e kadar
Tipik mesafeniz	50 metre
En yüksek yayım gücü	60 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,06 W/m²**

Televizyon

Frekans aralığı	50 Hz
Tipik mesafeniz	1 metre
En yüksek yayım gücü	230 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,15 µT***

Düşük frekanslı manyetik radyasyon, birimi Tesla

Mikrodalga fırın

Frekans aralığı	2,45 GHz
Tipik mesafeniz	0,5 metre
En yüksek yayım gücü	2.200 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,16 W/m²**

Illustration: H. Fuchsloch

radyasyon mitosu ve gerçekler

Ülkemizde yaklaşık 45 milyon insan cep telefonu kullanmakta. Ayrıca birçok çocuk ve genç için cep telefonu vazgeçilmez bir refakatçi. Ancak çoğumuz baz istasyonları dendiğinde irkilmekteyiz. Bazı anneler ve babalar, kurulan baz istasyonlara karşı seslerini duyurma sorumluluğunu hissediyor. Birçok tüketici baz istasyonlarının sağlık problemlerine yol açmasından çekiniyor. Ne var ki baz istasyonların yaydığı radyasyon gücü, konuşma esnasında cep telefonunun yaydığı radyasyona oranla epeyce düşük. Baz istasyon sayısıyla cep telefonu arasında ters bir orantı da söz konusu. Bu da demek oluyor ki, ne kadar çok baz istasyon kurulursa, cep telefonumuzu her kullanmada o kadar az radyasyona maruz kalıyoruz. Medyada yer alan haberler nedeniyle sürekli radyasyon üreten telsiz DECT telefonlar ve kablosuz ağlara (W-LAN) karşı endişeler giderek artmakta. Güvensizlik o kadar fazla ki doktorlar ve bilim insanları da baz istasyonların yaydığı radyasyonun tehlikeleri konusunda tartışmaya başladı. Her yıl yeni bilimsel çalışmaların sonuçları açıklanıyor ve bu sonuçlar içerisinde olası hastalık yapıcı etkilerden bahsediliyor. CHIP olarak, bilimsel araştırmaların en güncel durumunu yorumladık.

Cep telefonu

Frekans aralığı	900 MHz'ten 2,1 GHz'e kadar
Tipik mesafeniz	0 metre
En yüksek yayım gücü	2 Watt
Size etkiyen radyasyon	**2 Watt/m²***

*Uzaklık 0 metreyken SAR değeri

DECT telsiz telefon (Baz istasyon)

Frekans aralığı	1,9 GHz
Tipik mesafeniz	1,5 metre
En yüksek yayım gücü	0,3 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,02 W/m²**

W-LAN (Access Point)

Frekans aralığı	2,412 GHz
Tipik mesafeniz	1,0 metre
En yüksek yayım gücü	0,1 Watt
Size etkiyen radyasyon	**0,003 W/m²**

TEMEL BİLGİLER

Yüksek frekanslı radyasyon derinlere işlemiyor

Genel ilke şöyle: Elektrikle çalışan her cihaz elektrik ya da manyetik alanın yanı sıra radyasyon da üretir. Bu iki alan çeşidi, birbiriyle bağlantılıdır. Her elektrik akımı manyetik alan üretir, aynı zamanda her manyetik alan elektrik akımı üretir. Bu yüzden konudan bahsedilirken elektromanyetik radyasyon kastedilir. Bunun gücü "Elektromanyetik Akı Yoğunluğu" olarak tanımlanır ve birimi Watt/m²'dir. →

Sar değeri

Bütün önemli cep telefonu üreticileri 2001 yılından beri, cep telefonlarının radyasyonlarını ölçme konusunda tek bir birime geçiş yaptı: SAR değeri. SAR sözcüğünün açılımı Spesifik Yayınım Değeri (Specific Absorption Rate). Bu değer, bir cep telefonunun maksimum çekiş gücündeyken insanın başına uyguladığı radyasyonu Watt cinsinden veriyor. Söz konusu değer, insan bedeninin kütlesi üzerinden hesaplanıyor. İnsan bedeni içerisinde gerçekçi bir ölçüm yapılamayacağı için, yapay bir insan kafası (Phantom) üretilmiş. Bu yapay kafanın içinde, cep telefonunun yaydığı radyasyonu ölçen algılayıcılar bulunuyor. Altı dakikalık bir zaman aralığı içinde uygulanan maksimum radyasyon, SAR değerine çevriliyor. Bu değer ne kadar az ise, cep telefonunun maksimum güçle çalışırken yaydığı radyasyon da o kadar az. Eğer cep telefonu modeli, insan bedeninin çeşitli kısımları (kafa gibi) için yasal sınır olan 2,0 W/kg değerini aşmıyorsa, örneğin 0,08 W/kg ise, model piyasaya sunulabiliyor. Öte yandan çevre koruma girişimi "Mavi Melek" daha sıkı sınır değerleri çiziyor. Burada SAR'ın, 0,6 W/kg değerinin altında olması bekleniyor. Buna rağmen piyasadaki telefonların yüzde 30'u bu değerin altında radyasyon yayıyor.

CHIP CD/DVD'de: Kullandığınız cep telefonunun ne kadar radyasyon yaydığını bulmanız için, CD/DVD'sine koyduğumuz ve güncel telefonlardan 200 farklı modele ait SAR değerlerinin yer aldığı SAR sıralamasına **CHIP-CODE ◎ SAR** göz atabilirsiniz.

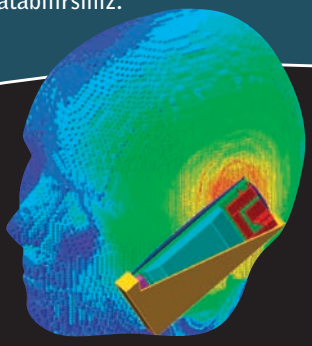

SAR ÖLÇÜMÜ Radyasyon gücünün nasıl kulak ve etrafında yoğunlaştığı, Phantom isimli yapay kafada görülebiliyor.

Elektromanyetik radyasyon, frekansına göre çeşitlendirilir: Frekansları 100 kHz'den düşük olan alanlara düşük frekanslı radyasyon denir, 100 kHz ile 100 GHz arasındakilere yüksek frekanslı ve bunun da üzerindekilere kızıl ötesi şeklindeki optik radyasyon, ışık ve UV radyasyonu denmektedir. Radyasyonun insanlar üzerindeki etkisi de frekansa göre değişmektedir: Düşük frekanslı radyasyon insan bedeninin içinden geçer fakat frekans yükseldikçe nüfuz derinliği azalır. Pratikte düşük frekanslı alanlar, mesela televizyonlar gibi elektrikli cihazların bir yan ürünüdür. Buna karşılık yüksek frekanslı radyasyonlar (cep telefonları ya da mikrodalga fırınlar) belirli amaçlar doğrultusunda yapay olarak yaratılırlar.

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

Güvenli kullanımdan tümör riskine

Yüksek frekanslı baz istasyonların geniş bir alanı kapsamasıyla, bu konudaki uzmanlık alanlarında hızla sorular sorulmaya ve tartışmalar çıkmaya başladı: Yüksek frekanslı radyasyon, sağlık açısından riskler yaratıyor mu? Yargıya varabilecek olan uzmanların bu yöndeki ortak tahmini, "evet". Buna maruz kalan insanların çoğu, uyku düzensizliklerinden, baş ağrılarından ya da genel anlamda kendilerini kötü hissetmekten yakınıyor. Sadece termik etkiler (yüksek frekanslı radyasyondan dolayı dokuların ısınması) tek başlarına bu sağlık problemlerinin açıklanmasına yetmiyor. Üstelik yüksek frekanslı radyasyonun, kanserojen etkileri gibi çok daha vahim etkilerinden bahsediliyor.

Sadece büyük çaplı araştırmalar, kayda değer kanıtları beraberinde getirecektir. Son yıllarda yapılan ve yüreklere su serpen araştırmalardan en kapsamlısı, şüphesiz Interphone'un 15.000 katılımcıyla gerçekleştirdiği çalışma. Araştırma, Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 13 ülkede yaptığı bir çalışmayı içeriyor. Araştırmacılar sonuçları 2006 yılının Ocak ayı sonunda açıkladılar.

Söylem gayet net: Cep telefonları ve telsiz telefonların gün boyunca sık bir şekilde kullanılması, kötü huylu tümör oluşması riskini taşımıyor. Ne değişik sıklıkta kullanım, ne de yoğun radyasyon yayan DECT, baz istasyonlarının (mesela yatak baş ucuna) yakınında bulunmak, kanser vakası sayısını etkilemiyor. Başka ülkelerdeki araştırmalar da bu görüşü destekler nitelikte sonuçlar ortaya koyuyor. Bu da yüksek frekanslı radyasyonun insanlarda kanserojen etkisi olmadığına dair umutları besliyor.

Cep telefonlarını on yıl boyunca yoğun bir şekilde kullananlar için tümör riskinin az da olsa artması kaçınılmaz bir durum. Ayrıca on yıl önce kurulmuş olan C ağı telefonları, modern D ya da E ağı telefonlarına göre prensipte daha yoğun bir radyasyon yayıyorlardı. Bu yüzden, alınan sonuçlar bugünkü güncel radyasyon güçlerine bakıldığında her şeyin yolunda olduğunu belirtiyor. 2006 yılı içinde her ülkeye ait sonuçlar açıklanacak. Katılımcı sayısının çok olması, daha güvenilir ve doğru değerler ortaya çıkaracaktır.

> Vercilerin yakınında yaşayan halkın Maligno riskini taşımaları neredeyse üç kat arttı.
>
> Dr. Hort Eger, Naila-Mobil Yöneticisi

2004 yılında Hürth'deki Nova Enstitüsünde yapılan araştırma gösteriyor ki, çok sık yerleştirilen yayın ağlarının radyasyon gücü, korkulandan çok daha düşük seviyede. Herhangi bir noktaya yerleştirilen Access Point etrafında bile radyasyon 0,0025 W/m² ile sınır değerin sadece 0,025'i seviyesine çıkabiliyor.

Başka araştırmalar, değişik sonuçlar getiriyor. Örneğin doktorların oluşturduğu Fransız Naila 2004 grubunun yaptığı, "Naila Telsiz Araştırması" adlı araştırma sonucunda baz istasyonlara yakın oturanların 2,35 kat daha yüksek bir tümör riski taşıdıkları ortaya çıktı.

Bu çalışmanın güvenilirliğini belirleyen bazı etkenler bulunuyor: Araştırmaya katılan 967 kişi içerisinden sağlığını yitiren sadece 34 adet vaka olması, kesinliği etkiliyor ve kansere yol açan diğer etkenler göz ardı edildiğine ilişkin şüpheler oluşuyor. Bu ilgi uyandırıcı sonuçlar in- →

Tavsiyeler

Araştırmalar ne derse desin daha az radyasyon, her zaman daha az zarar demektir. Çocuklu evlerde bunun önemi bir kat daha artıyor.

Şebeke meşgul: İyi çekmeyen yerlerde konuşmaktan kaçının çünkü bu sırada cep telefonu, uzaktaki baz istasyona ulaşmak için en yüksek performansla çalışmaktadır.

Konuşmalarınız kısa olsun: Uzun telefon konuşmaları, başınıza daha fazla radyasyon uygulanması anlamına geliyor. Daha iyisi, kısa mesaj (SMS) gönderin çünkü gönderme zamanı kısa ve radyasyon doğrudan kafanıza uygulanmıyor.

Arabada konuşmayın: Arabanızın şasisi, ışınları yansıtıyor ve size uygulanan radyasyon miktarı artıyor. Ayrıca cep telefonunuz arabanın metal yapısını aşabilmek için daha güçlü yayın yapıyor.

Kulaklıklı mikrofon seti kullanın: Sadece bir Bluetooth kulaklık ile kafanıza uygulanan radyasyon miktarını, epeyce azaltabilirsiniz. Kablolu mikrofonlar daha iyi sonuç vermekte.

SAR değerine dikkat: Alacağınız cep telefonunun SAR değerine dikkat etmeli, bunun düşük olmasına özen göstermelisiniz. Soldaki resimde gördüğünüz Samsung SGH-i300 gibi modellerin 1,0 W/kg ya da daha fazla radyasyon yaydığını göz önünde bulundurun. Karşılaştırmak gerekirse, bazı çevre girişimleri (örneğin Mavi Melek) sınır değerini 0,6 W/kg olarak belirtiyor.

DECT telsiz telefonlar: Evinizdeki ya da işyerinizdeki telsiz telefonun (üstelik beklemede bile yayın yapan) baz istasyonunu yaşama alanınızdan çıkarın ve en iyisi evin girişine yerleştirin. Yeni cihaz alırken sürekli yayın yapan modeli değil, onun yerine telsiz telefon şarja konduğunda yayını kesen bir modeli seçin.

Kablosuz ağ: Kablosuz ADSL modeminizin yayınını, kullanmadığınız sürece kapalı tutun. Bazı kablosuz ağ cihazlarının yayın kapasitesini azaltabilme özellikleri bulunuyor.

Mikro dalga fırın: Tabak dönerken sabırsızlanmayın. Mikrodalga fırın tabaktaki yemeği ısıtması gerekirken, bir şekilde dışarıya da radyasyon yayabilir. Ne kadar uzakta durursanız, o kadar iyi.

Televizyon: Mesafeyi koruyun. Televizyonu çok yakından izlemek sadece gözlere zarar vermiyor, ayrıca yayılan radyasyonu da artırması bakımından iyi değil.

sanları uyarır nitelikte olmasına karşın, bilim insanları için pek bir şey ifade etmiyor. Naila'nın doktorları yalnız değil: 2005 yılında 0"REFLEX-Forschungsverbund" isimli bir araştırma grubunun 11 ayrı laboratuvarda gerçekleştirdiği deneylerde, elektromanyetik dalgalara maruz bırakılan bazı hücre kültürlerinde genetik bozulmalar gözlendi. Araştırmacıların ölçtüğü radyasyon gücü, cep telefonunuzu kulağınıza koyup konuştunuz durumla aynı. Avrupa Birliği tarafından yapılan araştırmanın koordinatörü Prof. Dr. Adlkofer, laboratuvar ortamında yapılan deneylerin, karmaşık organizmalarla bağdaşmadığını belirtti. İnsanlar üzerinde ciddi sağlık sorunlarına yol açtığını belirten ciddi konuşmalar yapabilmek için, daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyuluyor. Daha sonuçlanmayan "Alman Cep Telefonu Şebekeleri Araştırma Programı" ise yeni başlayan bir başka çalışma. Bu çalışmada cep telefonu şebekelerinin uyku kalitesi üzerinde bir etki yapıp yapmadığını araştırılıyor.

SINIR DEĞERLER

Devlet sadece kanıtlanmış tehliklere karşı korur

Şu an için cep telefonlarının sadece termik etkileri kesin olarak kanıtlanabildi. Geçerli olan olgu, eğer insan bedeni 1 santigrat derece ya da daha az ısınıyorsa, radyasyon bedensel veya yaşamsal bir tehlike arz etmez. Buna ek olarak radyasyonun vücuttaki nüfuz derinliğinin de rolü bulunuyor: Frekans ne kadar yüksek olursa, nüfuz derinliği de o kadar düşüktür. 900 MHz ile çalışan cep telefonlarında nüfuz derinliği yaklaşık 2,5 cm, 1.800 MHz ile çalışanlarda ise nüfuz derinliği 1 cm civarında.

Verilerin ardından çeşitli ülkelerde farklı uygulamalar hayata geçirildi. Örneğin Alman Çevre Bakanlığı genel bir sınır değer atamak yerine, her radyasyon frekansı için değişik değerler belirleme yoluna gitti. Bu değerleri bir hesap makinesi yardımıyla hesaplamak mümkün: Frekans değeri * 0,0050875 W/m^2 = Metrekare başına düşen watt cinsinden sınır değer. Sınır değerler yüksek frekanslı kaynaklar için 2 ila 10 w/m^2 arasında değişiyor. 2.000 MHz'den yukarı değerler için 10 W/m^2 ölçütü belirlenmiş. Türkiye'de ise uluslararası kabul gören sınır değerleri geçerli. Ancak elektronik cihazlardan yayılan radyasyon konusunda araştırma yapan Türk bilimsanları, "Ulusal Noniyonizan Radyasyon Kurumu"nun kurulması ve çalışmaların bu çatı altında toplanmasını, Türkiye'ye özgü durumlar için araştırmaların bu kurum tarafından yapılması gerektiğini savunuyor.

Elektro manyetik alanların insan sağlığı etkilemesi, sınır değerlerin geçmediği sürece, korkulacak birşey değil.

Dr. Anne Dehos, Radyoaktif Koruma Kurumu

SONUÇ

Elektrosisin zararları kanıtlanabilmiş değil

Medyanın paniği körüklemesine rağmen, ölçümlerin sonuçları farklı dilden konuşuyor. Pratikte bütün yüksek frekanslı radyasyon kaynakları, cihazda ölçülen değerler bakımından yasal sınır değerlerinin altında radyasyon yayıyor. Bunun da yaklaşık yüzde biri size ulaşıyor. W-LAN, Bluetooth Access Point ya da DECT baz istasyonları, Nova Enstitüsü'nün tavsiyelerine uygun üretilmiş. Bilimsel açıdan kanıtlanmamış yan etkiler için Enstitü'nün verdiği sınır değer, yasal sınır değerin sadece yüzde biri oranında. Ortada bir şey varsa, o da bilimsel açıdan kanıtlanabilen bir sağlık riski taşımadıkları. ■

TL/Mete Pınar, mete@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

http://www.bfs.de/bfs?setlang=en Araştırma sonuçlarına ait açıklamalar ve temel bilgiler.

http://www.emf-forschungsprogramm.de/ Cep telefonu şebekeleriyle ilgili araştırmalar.

http://www.emf-portal.de Araştırmaların mevcut durumuna genel bakış.

http://www.verum-foundation.de/reflex/ REFLEX adlı araştırmayla ilgili sonuçlar.

www.dicle.edu.tr/~dasdag/cepkonferans.ppt Biyolojik etkiler hakkında bir sunum

Nano teknoloji devrimi kapıda

Türkiye'de gerekli önemi görmese de, nano teknoloji yeni yüzyıla damgasını vuracak. Alışılmış yaşam şeklini değiştirebilecek nano teknolojiyle ve atom boyutlarındaki robotlarla yapılabileceklerin sınırı yok.

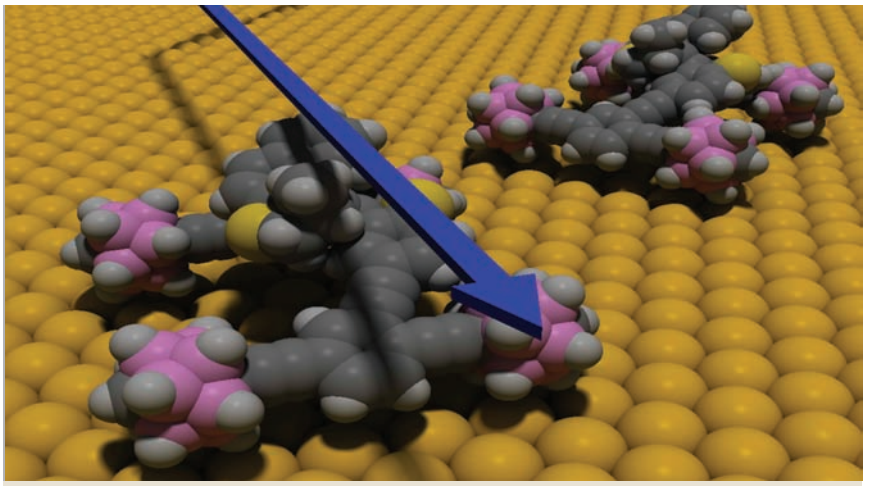

EN KÜÇÜK ARABA Rice Üniversitesi'nde yapılan deneyde, moleküller bir otomobilin aksını ve tekerleklerini oluşturacak şekilde birleştirilerek hareket sağlandı.

Damarlara şırınga edilen küçük robotlar, virüsler ve mikroplarla savaşıyor, kanserli hücreleri bulup yok ediyor. Duvara sürülen boyanın içine yerleştirilmiş küçük metal bloklar, sinema salonunda cep telefonlarının çalmasını engelliyor… Tüm bu gelişmeler nano teknoloji sayesinde mümkün. Gelişmiş ülkelerde hayli önem verilen, sadece IBM'in araştırma geliştirme çalışmaları için 5 milyar dolar ayırdığı nano teknolojinin anlaşılması ve uygulanması için Türkiye'de ayrılan bütçe 50 milyon dolar civarında.

Dünya, bu yeni teknoloji ile tarihte yeni bir çağ açma peşindeyken, matbaaya "gavur icadı", internete "o kadar kullanmasınlar canım, ne gerek var," diyen anlayış, nano teknolojiyi anlamak ve sağlayacağı getiriyi öngörmek için dahi çaba sarf etmiyor.

Formula 1 yarışları sırasında nano teknoloji sayesinde yeni bir motor yağı geliştirdiklerini açıklayan Petrol Ofisi takımıyla gündemimize giren nano teknolojiye biraz yakından bakalım. Nano teknoloji için kullanılan en basit tanım: Atom düzeyinde mühendislik. Yani, 100 nanometreden daha küçük boyutlarda yapılar, araçlar, makineler inşa etmek nano teknolojinin uğraş alanında.

Bilim kurgudan gerçeğe

ABD'de 10 senedir devam eden bilim kurgu dizisi Stargate'de olduğu gibi, pek çok bilim kurgu filminde görülebilen mikroskobik robotlar, hücre boyutunda çalışan akıllı makineler. Ancak nano teknoloji sayesinde bu küçük robotlar bilim kurgu öğesi olmaktan çoktan çıktı. Nano teknoloji karşısındaki en büyük engel, mikroskobik boyulardaki materyalleri birbirine bağlamak ve bunları çalışır bir mekanizma haline getirmek. Buna karşın bilim insanları nanomanipulatör ismi verilen özel kontrol sistemleri ile bir molekülü elleriyle tutup, istedikleri gibi şekillendirebiliyorlar. Nanomanipulatörler bilgisayarlardan, mikroskobik kollardan ve mühendisin ellerine giydiği sanal kontrol eldivenlerinden oluşuyor. Bu sayede mühendis "insancıl" boyutlarda hareket etmesine rağmen, moleküler boyutlardaki materyalleri kontrol edebiliyor.

Her ihtiyaca göre

Petrol Ofisi'nin piyasaya sürdüğü Envirox isimli nano teknoloji ürünü bir yakıt karışımı katkılı Nanodizel, motorda oluşan zararlı gazların miktarını azaltarak hem çevreyi daha az kirletiyor hem de %10'a varan yakıt tasarrufu sağlıyor. NaturaNano isimli bir başka firmanın yaptığı araştırmadaysa, sinema veya tiyatro salonlarına sürülecek boyanın içine nanotüpler adında mikroskobik kutular yerleştirilmesi hedefleniyor. Bu tüplerin içine nano teknolojisiyle bakır molekülleri yerleştirilerek, boyanın cep telefonu sinyallerini geçirmemesi sağlanacak. Rice Üniversitesi'ndeki bir projede ise, mikroskobik bir araba üretiliyor. Nano-otomobil, moleküllerin birbirine yapıştırılmasıyla oluşturulan akslar ve tekerlerden oluşuyor. Bu molekül boyutlarındaki tekerlekler, nano otomobilin yürümesini sağlıyor. Küçük bir kimyasal tepkimeyle otomobillerden binlerce üretmek mümkün. Journal Organic Letters'da yayınlanan bu araştırma, damarlarımıza yayılıp kanserle savaşacak nano robotları oluşturmak için önemli bir adım. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Bilgi için: http://link.toolbot. com/rice.edu /20391
http://web.mit.edu/isn/

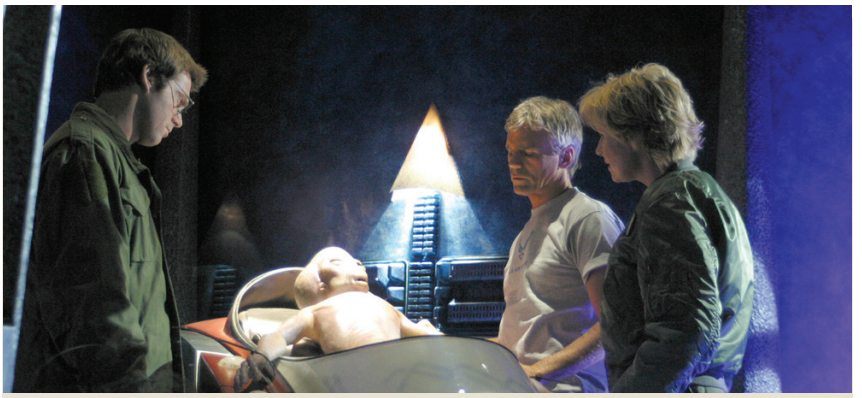

BİLİM KURGU 10 yıldır ilgiyle izlenen Stargate SG1 dizisi, nano teknoloji konusunu sıklıkla işleyen bir yapım.

Ağ ortamında ortak disk alanı

Harici bir sabit diski ağınıza eklemeye ne dersiniz? Üstelik ne kurulum gerektiriyor ne de PC. Huzurlarınızda Trekstor Datastation Maxi.

Trekstor'un zengin özelliklerle donattığı Datastation maxi z.ul ürünü, harici sabit disklerde kalite çıtasını yükseltiyor. USB arabirimin yanı sıra 10/100 Ethernet bağlantısına da sahip olan ürün, akla gelebilecek her türlü ağ ortamına kolayca entegre edilebiliyor; üstelik bir dosya sunucusundan çok daha küçük. Dahası, ürün kurulum gerektirmiyor.

Küçük çaplı ağ sistemlerinde dosya sunucularının rolü azalıyor. Artık kimse komple bir PC'yi ağ sistemine katıp dosya sunucusu olarak kullanmak istemiyor. Üreticiler de bunun için farklı çözümler geliştirmiş durumda. Datastation maxi z.ul da bunlardan biri.

AĞA BAĞLANAN SABİT DİSK

Ağ ortamının yeni depolama birimi

Datastation maxi z.ul ilk başta harici bir sabit disk kutusuna benziyor. Büyük yapısı onun benzer ürünlerden pek farklı olmadığını düşündürüyorsa da, görünüş aldatıcı. Datastation maxi z.ul Windows, Mac ve Linux işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışabiliyor. Sisteme bağlandığında işletim sistemi tarafından harici disk olarak görülüyor. İşletim sistemi ürüne hemen bir harf atıyor ve çalışmaya hazır hale getiriyor. Bu da gerçekleştiğinde Datastation'a erişim sağlanmış oluyor. 64 kullanıcının aynı anda bu ürüne ulaşabilmesi önem-

YÜKSEK VERİ AKTARIM HIZI Birden fazla Datastation'la, ağ ortamında RAID teknolojisi mümkün.

li bir özellik. Ürünün üzerinde bir önbelleğin bulunması, güncel verilere daha hızlı bir erişim sağlıyor.

Yine de benzerlerinden ayıran asıl özellik bu değil, NDAS teknolojisi. Aygıt bu sayede, kendisine ayrılan bant genişliğini sonuna kadar kullanabiliyor ve benzer ürünlere kıyasla çok daha hızlı veri aktarabiliyor. Yani bağlantı yöntemi ister USB olsun isterse Ethernet, Datastation'ın veri aktarım hızı en üst seviyede olacak şekilde ayarlanıyor. NDAS'ın çalışması için, aygıtla gelen CD'deki yazılımları yüklemek şart. Yazılım yükledikten sonra NDAS özelliği herhangi bir ayar gerektirmeden etkinleşiyor. Datastation'un yazılım desteği bununla sınırlı değil. Çünkü CD üzerinde verilen ikinci yazılım olan Paragon Partition Manager 6, sabit diskte oluşturduğunuz bölümleri istediğiniz şekilde ayarlamanıza olanak tanıyor. Birden çok bölüm oluşturup, istediklerinizi birleştirmeniz mümkün. İstediğiniz bölümleri etkinleştirip biçimlendirmek de elinizde.

RAID DESTEĞİ

Güvenlik ve hız için RAID 0 ve RAID 1

Datastation şimdiye kadar saydıklarımızdan çok daha fazlasını sunuyor. Örneğin sahip olduğu RAID özelliği sayesinde çok daha yüksek veri aktarım hızlarına ulaşabiliyor. Bunun için tek yapmanız gereken, ikinci bir Datastation ürünü almak. RAID modlarının en hızlısı olan RAID 0, bu ürünlerle rahatlıkla kullanılabiliyor. Üstelik kurulumu da şaşırtıcı kolaylıkta. İkinci Datastation ürünü sisteme entegre edip üzerindeki düğmeye bastığınızda işlem tamamlanıyor.

RAID 0 bu üründe oldukça başarılı işliyor. Veri aktarım hızı hissedilir derecede hızlanıyor, kapasite de ikiye katlanıyor. Tabii daha fazlasını isteyen kişiler de olabilir. Trekstor bu kullanıcıları da ihmal etmemiş: Datastation'ın RAID 0 özelliği iki adet ürün ile sınırlı değil. Yani RAID 0 için daha çok sayıda Datastation ürününü ağ ortamına katabilmeniz. Trekstor, Datastation maxi z.ul ile güvenliğe önem veren kişileri de düşünmüş. Performanstan çok veri güvenliğe dikkat eden kişiler için de RAID 1 desteği mevcut. Bu seviyede, 'Aynalama' işlemi gerçek zamanlı olarak gerçekleşiyor; böylece ne performanstan ödün veriliyor ne de güvenlikten. Bu RAID seviyesinin kurulumu da tek bir tuş ile gerçekleşiyor.

ÖZELLİKLER

Datastation maxi z.ul'nin teknik özellikleri

Bize yollanan, Trekstor'un 80 GB'lık sürümüydü. Bu, Datastation maxi z.ul ailesinin en düşük kapasiteli ürünü. Bu ürün ailesi 250 ve 400 GB'lık sürümler de içeriyor. Üründe bildiğimiz 3,5 inç'lik IDE diskler kullanılmış. Alüminyum yapı, ürünlerin soğutmasını da sağlıyor. Güç ihtiyacı ise harici bir kablo bağlantısından karşılanıyor. Datastation'un sessiz çalışması ve düşük güç tüketimi, ürüne önemli bir özellik kazandırıyor. Ama esas önemli olan, hiçbir ayar gerektirmeden birçok ağ yapısına doğrudan eklenebilmesi. Ürün, Windows, Mac ve Linux işletim sistemlerinde sorunsuzca ve bir sunucu sistemi gibi sürekli çalışabiliyor. 100 Mbit bağlantı arabirimine ek olarak, aygıtta USB 2.0 arabirimi de yer alıyor. Ürün isteğe göre yatay veya dikey çalıştırılabiliyor. Buna ek olarak masanın tam alt kısmında çalışması için özel bir tutturucu da veriliyor. Neticede oldukça başarılı bir ürün olan Datastation, gerek küçük gerekse büyük ağlarda çoğu işin altından kalkabileceğini gösteriyor. Kurulum kolaylığı büyük bir avantaj. Buna ek olarak sessiz ve performanslı çalışması ürüne önemli bir güç katıyor. Üzerindeki NDAS teknolojisi, benzer ürünlerde olmayan bir özellik. Ayrıca ağ üzerinde RAID ortamında çalışan başka bir ürün yok. Dolayısıyla performansa, güvenliğe önem veren ve karmaşık kurulum aşamalarıyla boğuşmak istemeyenler için biçilmiş kaftan diyebileceğimiz bir ağ depolama aygıtı. ■

Ecevit Bıktım / ecevitb@chip.com.tr, MCSE+MCSA

MASA ALTINA MONTAJ Datastation, birlikte gelen aparatlarla her ortama uyum sağlayabiliyor.

Datastation maxi z.ul'yi tanıyalım

- **Kapasite:** 80, 160, 200, 250, 300, 320 ve 400 GB
- **Form faktörü:** 3,5 inç
- **Yapı:** Alüminyum
- **Kullanım:** yatay ve düşey
- **Disk döngü hızı:** 5.400 / 7.400 rpm
- **Bağlantı:** 10/100 Mbit/s Ethernet ve USB 2.0
- **Disk erişim süresi:** 8,9 ms
- **Veri aktarım hızı (Ethernet/USB2.0):** 10,9 MB/sn / 29,7 MB/sn
- **Ağırlık:** 1 kg
- **Boyut:** 205 x 115 x 45 mm
- **İşletim sistemi desteği:** Windows, Mac, Linux

Bilgi için: NT
Tel: (212) 356 41 62

Gözler Vista'da

Microsoft, Vista'nın kale gibi sağlam olacağını söylüyor. CHIP, yeni güvenlik özelliklerini mercek altına alarak artı ve eksileri değerlendirdi.

/ YAZI DİZİSİ / 4. Gözlem: İnternet güvenliği /

Görünen o ki, yeni Internet Explorer 7 rekabette epeyce yol almış. Microsoft, IE6'dan IE7'ye geçmek için yaklaşık 5 yıla ihtiyaç duydu. Vista'yla tümleşik hale getirilen internet tarayıcı, eskisinden daha üstün özelliklere sahip ve Vista'nın temelinde yatan dört güvenlik öğesinden birini oluşturuyor. Temelin diğer ayaklarını ise Vista Firewall, Anti-Spyware Defender UAC (User Access Control) oluşturuyor. Bu modüllerin güvenli ve Vista'nın gerçekten de kurşun geçirmez olup olmadığını, testimizde öğrenebilirsiniz.

IE 7: Daha güvenli gezinti

Microsoft'tan sızan haberlere göre IE7'nin son sürümü, Kasım ayının ilk günlerinde hazır olacak. Yeni tarayıcının güvenlik anlayışı, biraz farklı. Güvenlik açıklarını kapatmak (ki imkansız bir görev) yerine Microsoft, UAC ile işbirliği içerisinde çalışarak virüslerin sisteme zarar vermesini önlemeyi planlıyor. Zararlı kodlara sahip sitelerde ufak bir gezinti yaptık ve sistemin çalıştığına şahit olduk. IE7, zararlı internet sayfası ve yazılımları zahmetsizce engelledi.

Phishing'e karşı savaşta Microsoft, anti virüs alanından aşina olduğumuz bir kavram kullanıyor. IE7, girmek istediğiniz internet sayfasının kara liste/ak liste içerisinde bulunup bulunmadığını kontrol ediyor. Tabii bu güvenlik kavra-

Internet Explorer 7: Virüs ve benzeri programlara karşı yeni silahlar

Internet Explorer kullanıcıları, bilgisayarının kapılarını hacker'lara açıyor. Güvenlik açıkları ve potansiyel saldırı noktalarının sayısı 1.000'den fazla. Yeni sürüm ile bu eksiklikler giderilmeye çalışılıyor.

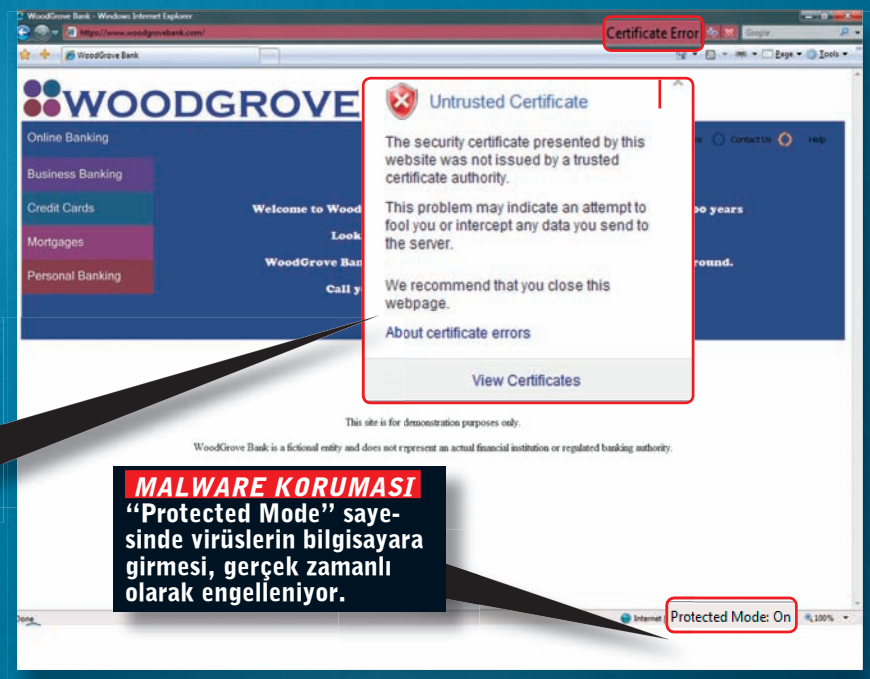

PHISHING KORUMASI Güvenilir olmayan bir siteye girmeye çalıştığınızda, IE7 sizi uyarıyor.

MALWARE KORUMASI "Protected Mode" sayesinde virüslerin bilgisayara girmesi, gerçek zamanlı olarak engelleniyor.

++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++

mı, elinizdeki internet sitesi listesinin kalitesiyle doğru orantılı işliyor. Ciddi bir şekilde hazırlanmış site listesinde yaklaşık 100.000 adres yer alıyor. IE7 geliştirme ekibinin başındaki Christopher Vaughan, "Kullanıcıların dolaştığı sitelerin yüzde 90'ı, hazırladığımız listedeki sitelerden birine denk geliyor." açıklamasında bulunuyor. Eğer sayfa kara listedeyse, tarayıcının adres satırı kırmızıya dönüşüyor.

Eğer site ak listedeyse, adres satırı yeşil oluyor. Microsoft'un sunucularında yapılacak bir sorgu işlemi ise saniyenin dörtte biri kadar sürüyor. Bu sorgulama sırasında kullanıcının kişisel bilgileri hiçbir şekilde iletilmiyor.

Online bankacılık sitelerinde bu kavram daha da ilerleme kaydetmiş çünkü IE7, banka sayfalarına girildiğinde SSL şifrelemesinin sertifikasını kontrol ediyor. Sertifika bilgilerinde yeni sertifika sürümü gözükse de, şirketin bulunduğu konum sertifikada belirtilenle karşılaştırılıyor. Site, eğer kontrol ve sorgulama işlemlerinden herhangi bir tanesinde yanlış sonuçlar verirse, internet tarayıcınız sizi uyarıyor. Bu bakımdan Microsoft iyi iş çıkarmış!

FIREWALL: Sadece yarım güvenlik

Microsoft'un geçen yıl yaptığı açıklamalara göre Vista'nın güvenlik duvarı özelliği, hacker'lar açısından aşılamaz bir duvara benzetiliyor. Vista'nın güvenlik duvarı özelliği hem giden hem de gelen veri paketlerini değil, sadece gelen veri paketlerini kontrol ediyor. Geliştiriciler, Vista'nın güvenlik duvarı ayarlarını giden veriler için düzenlemenin son derece zor olduğunu belirtiyor. Güvenlik uzmanı Michael Warrilow konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Microsoft, şimdilik çok kapsamlı bir güvenlik duvarı oluşturamadı." diyor.

Gerçek şu ki, güvenlik duvarı ayarları yapmak sonda derece zordur. Fakat ZoneLabs ya da Symantec firmalarının ürettiği yardımcı yazılımlar sayesinde bu ayarları sorunsuzca tamamlayabiliyorsunuz. Vista'nın eksikliğini çektiği nokta tam da bu, yani güvenlik duvarı için yardımcı bir yazılım olmaması. Microsoft bu konuda kendini bir hayli geliştirmek zorunda.

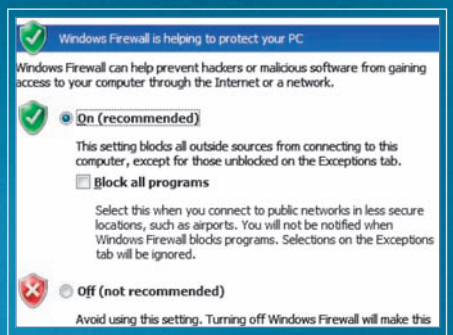

GÜVENLİK DUVARI Vista ne yazık ki, sadece gelen bağlantıları kontrol ediyor.

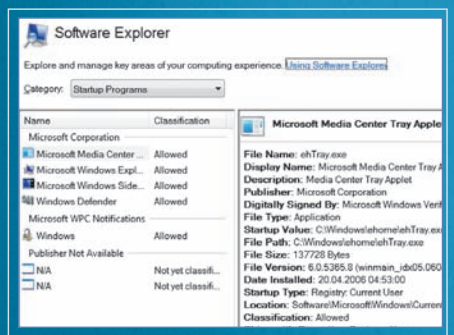

ANTI SPYWARE Vista'nın Defender özelliğiyle, casus yazılımlara karşı koruma sağlanıyor.

UAC: Kullanıcı hesaplarıyla koruma

Micorosoft'tan sızan bir başka bilgiye göre Vista'nın piyasaya geç sürülmesinden, UAC özelliği sorumluymuş. Bu yeni özelliğin arkasında eski bir prensip yaratıyor. İnternette gezinmek gibi normal bir Windows kullanımı sırasında, kullanıcının yönetici hakları bulunmuyor. Böylece kısıtlanmış bir kullanıcı hesabı kullanılıyor.

İyi yanı, kullanıcının program yükleme yetkisi bulunmadığı için, virüslerin sisteme bulaşabilme şansı da kalmıyor. Buna rağmen sistemde değişiklikler yapmak isteyen yazılımlar, sizin onayınızdan geçmeden istedikleri işlemi gerçekleştiremiyor. MAC kullanıcıları bu güvenlik özelliğini yıllardan beri biliyorlar. "Geç olsun, güç olmasın" diyerek UAC özelliğinin Vista'yı daha güvenli bir işletim sistemi haline getirdiğini söylemeliyiz.

DEFENDER: Vista tarzı anti spyware

Defender, bilgisayarınıza girmeye çalışan casus yazılımlar ve reklâm yazılımlarına karşı koruyor. Vista'daki anti spyware, XP sürümündekine kıyasla program üzerinde daha fazla kontrolünüz olmasına izin veriyor. Bunların başında, bilgisayarınızda çalışmakta olan bütün görevleri Software Explorer ile gösteriyor. Böylece çalışan görevlerin bir servise ya da programa mı ait olduğunu, aynı zamanda sabit diskin neresinde bulunduğu hakkında bilgi veriyor.

Microsoft, kullanıcının yardımına her geçen gün daha fazla önem veriyor. Defender özelliğinin bağlı bulunduğu SpyNet Community ile yeni saldırılardan ve virüslerden haber olabiliyorlar. Hemen arkasından buna karşı koyacak bir teknik geliştiriliyor. Bu özelliğin pratik bir yanı var: Defender güncellemeleri, Windows güncellemeleriyle yapılıyor ve böylece Defender en güncel haliyle çalışıyor.

Mevcut beta sürümünde Defender ayrıca Windows Güvenlik Merkeziyle bağlantı halinde. Yazılımın artısı, virüs korumasından güvenlik duvarı ve anti spyware araçlarına kadar birçok özellikle ilgili geniş kapsamlı bilgilere ulaşma olanağı sağlaması. Elimizdeki Defender sürümü, bizi pek tatmin etmiyor. Yine de community güzel bir eklenti. Ne kadar çok insan katılırsa, yazılımların kalitesi de o kadar yükselecektir. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Bir sonraki CHIP'te: Vista'nın yeni multimedya özellikleri hakkında bilmek istediğiniz herşey.

+ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ St

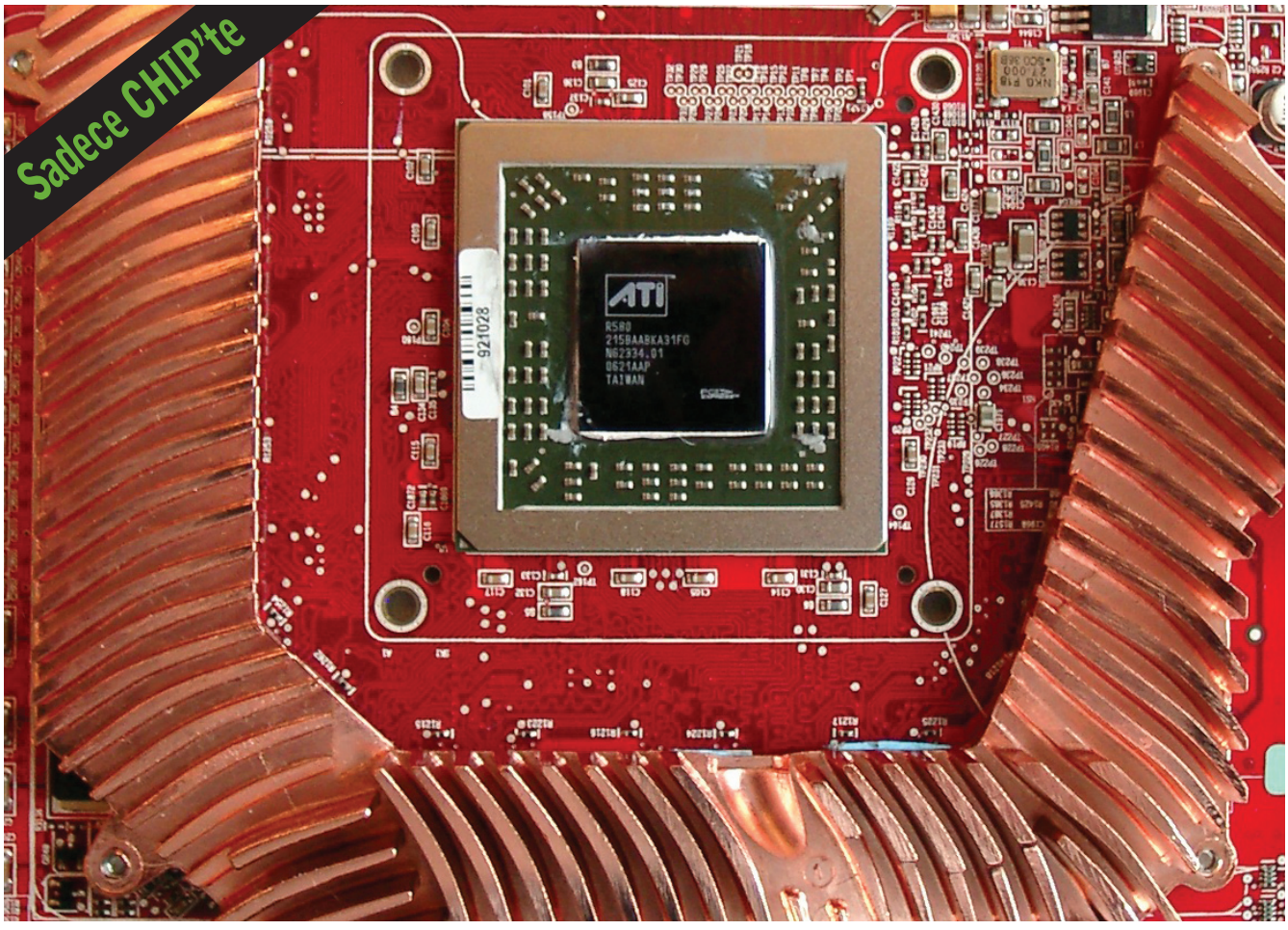

ATI'dan sonbahar sürprizi

Bilgisayar dünyasının durgunlaştığı yaz aylarından sonra, ATI yeni grafik yongasıyla ortalığı hareketlendirecek. Radeon X1950XTX inceleme altında.

Üst seviye ekran kartı pazarında böylesine bir hareketlilik yaşandığı nadirdir. Hatırlarsınız, bu senenin başında ATI'ın Radeon X1900 serisi ekran kartları ile tanıştık. Bu ekran kartı serisi, nVidia'nın 7800 GTX 512 MB ekran kartlarına karşı çıkmıştı. nVidia'nın GeForce 7800 GTX 512 MB ekran kartının da ATI Radeon X1800 XT'yi tahtından indirmek için geliştirildiğini bilenler vardır. ATI bu meydan okumaya 1900 serisiyle yanıt verdi ve bu ürünle uzun süre zirvede olmayı hesaplasa da, nVidia'nın karşı hamlesi gecikmedi. nVidia çok akılıca bir iş yaparak GeForce 7600 GT, 7900GT ve 7900GTX olmak üzere tam üç farklı ekran kartını piyasaya sürdü. Tabii bu nVidia'ya yetmiyordu çünkü firma, üst seviyede istenileni bir türlü yakalamıyordu; ta ki Geforce 7950 GX2 çıkana kadar. nVidia, 7950 GX2 ile zirve yarışında bir adım öne geçti, bununla birlikte SLI teknolojisini de hazır olarak piyasaya sürdü. Hatta isteyenler için Quad SLI (dört grafik işlemcili) teknolojisini de geliştirdi. Evet, hamle sırası yine ATI'da.

ATI yeni ekran kartı ile zaten oldukça performanslı olan X1900XTX'in üstüne çıkmakla kalmıyor, gürültülü çalışma sorununa da çözüm buluyor. Buna ek olarak yeni bir bellek teknolojisi de bu ürüne dâhil edilmiş.

RADEON X1950XTX

ATI'ın son bombası

Radeon X1950XTX olarak adlandırılan bu yeni ürün, bir önceki model olan Radeon X1900XTX'e çok benziyor. Kartta kullanılan grafik işlemcisi, küçük modifikasyonları saymazsak X1900XTX'inki ile aynı. Bu yüzden olsa gerek, bu işlemci R580+ olarak adlandırılıyor. R580+' ın R580'e göre farkı, birtakım düzeltmeler

uygulanmış olması. Ayrıca bellek denetleme birimi de yenilenmiş. Entegre edilen 384 milyon transistorda bir değişiklik yok. Benzer durum Pixel ve Shader birimleri için de geçerli.

R580+ toplamda 16 Texture Mapping ünitesine, 16 Raster Operation işlemine ve 8 adet Vertex Shader'e sahip. Bu değerler, bir önceki sürümün sunduğuyla birebir aynı. 650 MHz'lik grafik işlemcisinin çalışma frekansında da bir değişiklik yok. Radeon X1950 XTX bu özellikler sayesinde 374 GFLOPs'luk bir (Floating Point Operations Per Second) işlem değeri ile Geforce 7950 GX2'yi geride bırakabiliyor.

Buna karşın Geforce 7950 GX2, Texel hesaplarında ATI'a fark atıyor. X1950XTX'in üstün bir özelliği de tümleşik bulunan HDCP-Key-Rom donanımı sayesinde HDCP korumalı HD videoları doğrudan oynatabilmesi. Diğer bir avantajı ise, üzerinde bulunan 512 MB'lık belleğin 0,9 ns'lik erişim süreli DDR4 teknolojisine göre üretilmiş olması. Sözü edilen bu bellekler düşük güç tüketiminde 1.000 MHz'lik bir çalışma hızına sahip. Bunun anlamı, saniyede 64 GB'lik bir veri akışı desteklenmesi. GeForce 7900GTX'de bu değerin 51 GB olduğunu düşünürsek, bu oldukça büyük bir avantaj.

YENİLİKLER

GDDR3 yerine GDDR4

nVidia çift grafik işlemcili ekran kartı olan Geforce 7950 GX2 ile tüm silahlarını ortaya koyuyor. Oysa ATI bilindik yöntemlerle savaşmaya devam ediyor. X1950'nin tek bir grafik işlemcisi var, ama bu tek işlemci bile rakiplerine meydanı dar ediyor. Üstelik mükemmel bir de fiyat avantajı sağlıyor, zira uzun zamandır üst seviye ekran kartlarında bu kadar uygun bir fiyat politikası izlenmemişti. X1950 XTX sadece bunlarla ilgi çekmiyor elbette: Ürüne ilk baktığınızda tasarım değişikliği hemen fark edilebiliyor. Kart, üst seviye kartlardan alıştığımız çift yuva mantığına göre üretiliyor, yani anakart üzerinde iki yuvayı kapatıyor. Buna en büyük neden ise soğutma sisteminin tamamen yenilenmesi. Soğutma sistemi büyük bir bakır bloktan oluşuyor. Bu bloğun etrafındaysa birçok bakır ızgara ve ısı boruları yer alıyor. En üst kısımda ise büyük bir fan sistemi var. Buradaki mantık, temiz havanın emilip, ısınan havanın hava yolundan dışarıya atılması. Yaptığımız denemelerde bunun oldukça iyi çalıştığını gördük. Kartın işçiliği hem üst seviyede hem de görünüm olarak hoş duruyor. GDDR4 bellekler için de bir soğutma çözümü düşünülmüş. Kullanılan bakır soğutucular, fan sisteminden de yararlanıyor. Bununla beraber, kartın arka kısmı herhangi bir soğutma sistemine sahip değil.

ATI X1950 CROSSFIRE

Daha fazlasını isteyenlere

SLI ve Quad SLI'ın adı geçtiği bu dönemde çoklu grafik işlemcisi (Multi GPU) çözümleri göz ardı edilemez. ATI bu yüzden bu alanda da kendi çözümünü geliştirmiş durumda. Crossfire çözümü bu ekran kartı serisinde de destekleniyor. Burada da eskisinde olduğu gibi bir master karta ihtiyaç duyuluyor. Bağlantı sistemi yine kasanın dışında kablolarla gerçekleşiyor.

X1950 Crossfire ve X1950 XTX dış görünüm olarak birbirine benziyor. Fakat daha dikkatli bakıldığında birinin bağlantısının farklı olduğu hemen görülüyor. Master kartta bir HD (High Density) bağlantısı var. Normal kartta ise iki adet DVI bağlantısı yer alıyor. Crossfire kartın grafik işlemci saat hızı 650 MHz ile normal kartla aynı. 1 GHz'lik bellek frekansı da iki kartın ortak noktalarından. Çoklu grafik işlemcisi alanında ATI fazlasıyla güçlü. Öyle ki, sadece iki işlemcili bir Radeon X1950 XTX Crossfire sistemi, toplam dört grafik bir işlemcili Geforce 7950 GX2 SLI sistemini zorda bırakıyor. Tabii bu durum çok yüksek çözünürlükte ve 4xAA ile 8 AF'in ayarlı olduğu durumlar için geçerli. Kartta kullanılan composite engine'ın yapısı Radeon X1800 serisi ile aynı. Dual Link DVI bağlantısı 60 Hz'de 2.560 x 1.600 çözünürlükteki bir görüntüyü işleyebiliyor. Resimleri hesaplamak için kullanılan Xilinx XC3S400 adlı yonga da değişime uğramamış. Bu sistemin tek dezavantajı TV çıkışını ancak 2B modunda çalışıldığı zaman kullanabilmesi. Ekran kartları 3B modunda çalıştığında TV çıkışı çalışmıyor. ■

Ecevit Bıktım / ecevitb@chip.com.tr
MCSE+MCSA

ETKİLİ SOĞUTMA X1950XTX, geliştirilmiş soğutma sistemi sayesinde hem sessiz hem de başarılı.

ÜST SEVİYE EKRAN KARTLARINDA SON DURUM

TEST SONUÇLARI	Radeon X1900 XTX	Radeon X1950 XTX	GeForce 7900 GTX	GeForce 7950 GX2
3D Mark 05 (1.280 x 1.024)	10.223	10.783	9.203	10.152
3D Mark 05 (1.600 x 1.200, 4 AA, 8 AF)	7.668	8.233	6.453	9.210
3D Mark 06 (1.280 x 1.024)	5.690	6.153	6.033	7.772
3D Mark 06 (1.600 x 1.200, 4 AA, 8 AF)	4.546	5.192	4.775	5.810
PC Mark 05 Graphic	7.358	6.866	8.211	6.725
Quake4 (1.280 x 1.024 HQ)	88,8	117,3	81,1	80,2
Quake4 (1.600 x 1.200, 4AA)	70,1	87	45,1	81,2
COD2 (1.600 x 1.200 HQ)	47,4	51,8	52,8	36,8
COD2 (2.048x1.536, 4 AA)	24,7	27,3	22,5	25,1
CodeCreatures 1.600 x 1.200	93,1	92,2	111,9	102,1
CodeCreatures 2.048 x 1.536 4AA	57,3	61,8	52,8	69,7
CS Source 1.600 x 1.200	182,56	199,83	167,97	180,48
CS Source 2.048 x 1.536 4AA 8AF	133,42	145,82	134,11	163,46

10 Popüler web servisi

Bilgisayarınıza herhangi bir program kurmaya gerek olmadan, sadece tarayıcı üzerinden çalışan web servislerini keşfedin.

İnternet kullanıcılarının erişebileceği bant genişliğinin artması ile beraber, yazılım dünyasında da devrimler yaşanmaya devam ediyor. Bu gelişmelerin en çarpıcı olanlarını da web tabanlı yazılımlarda görüyoruz. İlk zamanlarda bazı uygulamalardaki veri alışverişini internet üzerinden gerçekleştiren bu yazılımlar, artık tamamen web'e taşındı. Böylece ulaşılabilirlikleri arttı ve teknik destek ihtiyacı da daha verimli karşılanabilir oldu. Bu yazılımlardan bazıları, kullanım üzerinden ücretlendirilirken, bu yazıda anlatacağımız türden bazıları tamamen ücretsiz ve sadece üyelikle çalışıyor. İşte internette hepinizin emrine amade olan ücretsiz servisler.

NETRIVES

Her şeye ulaşmak için bir sayfa yeter

Beğendiğiniz web sitelerinin sayısını sorsak herhalde bu sayı uzar da gider. Hangi birini açılış sayfası yapacaksınız ki? Seçim yapmak gerçekten de zor olabilir. Ama öyle bir sayfa düşünün ki, açılış yaptığınızda sizin seçtiğiniz sitelerdeki en yeni konular, takip ettiğiniz haber sitesindeki güncel başlıklar, bulunduğunuz şehrin hava durumu ve daha çok sayıda bilgiyi bir arada görebiliyorsunuz. Netbies.com, bu işi başarıyla yerine getiriyor. Sayfadaki pencereleri sürükleyerek yerlerini değiştirebiliyor, düzenleyebiliyor ve kendi seçiminize göre yeniden yapılandırabiliyorsunuz. Ajax teknolojisinden faydalanılarak yapılan bu sitenin hızına da diyecek yok.

Web: http://www.netrives.com

KRUNCH

Dosyaları sıkıştırmak için interneti kullanın

Bir internet kafede ya da başkasına ait bir bilgisayarı kullanırken, her zaman size lazım olan yazılımları bulmanız mümkün olmaz. Eksik olan yazılımlardan biri de dosya sıkıştırma yazılımı ise o zaman işler biraz karışabilir. Winzip veya Winrar ile sıkıştırıldığında nerdeyse 10 kat

KOLAY ÇÖZÜM Dosya sıkıştırmak için yazılım kullanmanıza gerek yok. Tek tıklamada sıkıştırabilirsiniz.

azalan dosya boyutu ile Microsoft Word belgeleri buna en güzel örnek. Bu Word belgesini e-posta ile yollayacaksanız, mutlaka sıkıştırmanızda fayda var. Soruna tekrar döndüğümüzde, eğer dosya sıkıştırmak için kullanacağınız bir yazılım yoksa o zaman Krunch'ı kullanmanız gerekecek. Üyelik gerektirmeyen siteye girdikten sonra seçtiğiniz herhangi bir dosyayı yükleyerek aynı anda sıkıştırılmış haline ulaşabilirsiniz. Desteklenen sıkıştırma biçimleri arasında; *.zip, *.rar, *.gzip, *.tar bulunuyor. Aynı anda birden fazla dosya gönderebiliyor ve sıkıştırılan bu dosyaları e-posta ile iletebiliyorsunuz. Bu işlemleri tersine de gerçekleştirebilirsiniz. Yani sıkıştırılmış bir dosyayı açabilir, içindeki dosyalara kolayca ve güvenli bir şekilde ulaşabilirsiniz.

Web: http://www.krun.ch

CLIPMARKS

Beğenilen bağlantıları burada paylaşın

Ajax teknolojisi ile hazırlanan popüler web servislerinden biri de clipmarks.com. Bu sitede beğenilen bağlantılar paylaşılıyor. Kategorilere ayrılan bu bağlantıların kısa bir de açıklaması bulunuyor. Siz de bu siteye katkıda bulunmak istiyorsanız üye olmanız gerekiyor. Beğendiğiniz bağlantıları kendi hesabınızda saklayabiliyorsunuz. Bu sitenin bir benzeri de Türkçe hizmet veren limk.com.

Web: http://www.clipmarks.com

MAP24

Türkçe arayüze sahip kullanışlı harita

Yola çıkmadan önce gideceğiniz yerle ilgili güzergâh konusunda sıkıntı yaşıyorsanız internetten yardım alabilirsiniz. Map24.com adresine girdiğinizde sizi Türkçe bir arayüzün karşıladığını görünce biraz şaşırabilirsiniz. Bu şaşkınlığınızı yenmek için siteye girip herhangi bir güzergâhı sorguladığınızda size sunulan seçeneklere baktığınızda ise şaşkınlığınız daha da artabilir. Site, güzergâh üzerindeki eczanelerden tutun, otellere ve restoranlara, camilere kadar her türlü bilgiyi de size sunuyor. O güzergâh için size en kısa yolu çizebiliyor ve alternatifler belirleyebiliyor. 3 boyutlu görünüm sayesinde ise haritayı daha kolay okuyabiliyorsunuz.

Web: http://www.map24.com →

pqi

SD Card Revolution – Minimum 4GB

PQI SDHC comprises 4GB worth of storage space!

4GB on a SD card is previously unheard of. With new technologies today, the new SDHC minimum capacity begins at 4GB and goes all the way to 32GB (in near future). If previous capacity increments are of any indication, this will redefine future capabilities of portable handheld devices!

POWER QUOTIENT INTERNATIONAL CO., LTD.
14F, No. 16, Jian Ba Road, Chung Ho City, Taipei, Taiwan
Tel: +886-2-82265288 Fax: +886-2-82265268
Web: www.pqi.com.tw E-mail: sales@pqi.com.tw

Authorized Distributor
AYDINLAR DIŞ TİCARET PAZARLAMA LTD. ŞTİ.
HASIRCILAR CADDESİ HASIRCILAR İŞ MERKEZİ SATIŞ VE SHOWROOM 45/317 EMİNÖNÜ/İSTANBUL
Tel: +90-212-5123163, +90-212-5206956 Fax: +90-212-5113581
www.pqi-turkey.com E-mail: info@pqitr.com

Mobile Phone Camera DV Camcorder PDA Game Machine PMP Player GPS

PQI and PQI logo are registered trademarks of Power Quotient International Co., Ltd. All other trademarks and logos are the property of their respective owners. The appearance and specifications of all products are subject to change without notice.

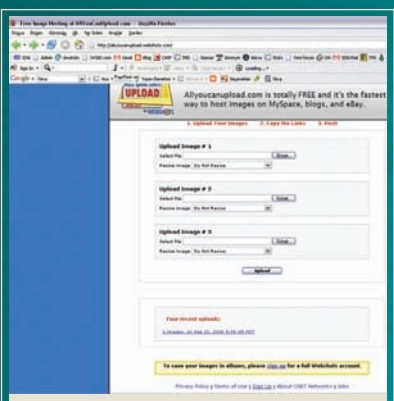

HIZLI PAYLAŞIM Resim dosyalarını yükleyerek size verilen kodları forumlara yazabilirsiniz.

ALLYOUCANUPLOAD

Dosya paylaşmak için en hızlısını seçin

Üyesi olduğunuz forum ve blog'lara mesaj yollarken mesajınıza resim dosyası da eklemek istediğiniz de size sunulan seçenekler bazen yetersiz kalır. Nedeni ise bu resim dosyalarının bant genişliğini ciddi anlamda harcaması ve her sitenin bu genişliği kaldırabilecek kapasiteye sahip olmaması. Şimdi paylaşacağımız servis ise resimleri kendi sunucusuna yüklüyor ve size de mesajınıza ekleyeceğiniz kodu sunuyor. Bu kodu kullanarak forum ve blog'larda resimleri de kullanarak anlatmak istediklerinizi daha etkili hale getirebiliyorsunuz. Bu servis için seçebileceğiniz en iyi yerlerden biri de yine Ajax teknolojisi ile hazırlanan Allyoucanupload.com. Ülkemizde en fazla kullanılan Imageshack ve Imagevenue gibi servisler olsa da, kullanışlılık ve tasarım açısından Allyoucanupload.com'un eline su dökmeleri şimdilik mümkün değil. **Web:**http://www.allyoucanupload.com

IMAGEEDITOR

Resimleri tarayıcı üzerinden kolayca düzenleyin

Resimlerinizi düzenlemek için kullanabileceğiniz en iyi yazılım Adobe Photoshop CS 2 olsa da, her bilgisayarda bu yazılımın kurulu olmasını beklemek doğru olmaz. Ama her bilgisayarda olan Paint de istedikleriniz için yeterli olmayabilir. Şimdi de çözüme geçelim. Imageeditor isimli uygulama, resim dosyalarınızı alıyor, istediğiniz düzenlemeleri yapıyor ve size teslim ediyor. Tüm bu işlemleri de Flash tabanlı olan yazılımı ile gerçekleştiriyor. Yaptığı düzenlemeler arasında resim dosyasını yeniden düzenleme, kırpma, değişik efektler verme yer alıyor. **Web:** http://www.imageeditor.net

WETPAINT

Üç adımda blog'unuzu hazır edin

Blog açmak için uzun uzadıya uğraşmanıza gerek yok. Görünümü ve tasarımı ile oldukça şık olmasının yanı sıra, kullanışlılığıyla da dikkatleri üzerine çeken bu servisten faydalanmak için siteye girmeniz, blog'unuzu oluşturmak için attığınız ilk adım oluyor. Kendi adresinizi **http://....webpaint.com** şeklinde seçtikten ve sitenizin yerleşim planını, renk düzenini seçtikten sonra kayıt işlemini hallediyorsunuz.

GOOGLE CALENDAR

Takviminiz sizi cebinizden uyarsın

Web üzerinde kullanabileceğiniz kişisel bir takviminiz olsun ister misiniz? Bu işi Outlook, yıllardır yapıyor ama sadece kurulu olduğu bilgisayarda. Google'ın Calendar hizmeti ise internete bağlı olan her yerden bu hizmeti sağlayabiliyor. Bir Google hesabınız varsa kendi takviminizi ve ajandanızı kolayca oluşturabilirsiniz. Bunun için **http://www.google.com/calendar** adresinden kayıt olmanız yeterli. Kayıt sırasında cep telefonu numaranızı vererek kısa mesaj ile uyarılmak da isteyebilirsiniz.

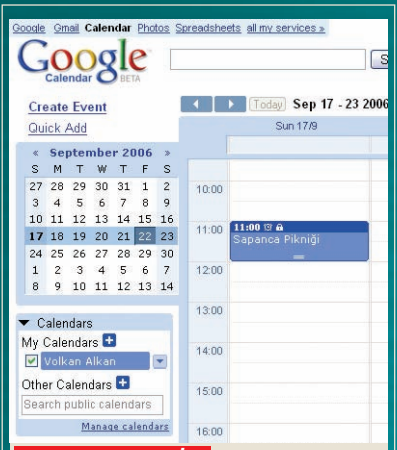

AKILLI TAKVİM Google Calendar ile kendi takviminizi oluşturabilir ve işlerinizi yoluna koyabilirsiniz.

AJAXWRITE

Ofis paketinizi internetten kullanın

Yanınızda taşıdığınız ofis belgelerini başka bir bilgisayarda kullanmak istediğinizde ofis paketinin olmaması sizi karamsarlığa sürüklemesin. Eğer kullandığınız bilgisayar internete bağlı ise sorun yok demektir. Ofis yazılımını internetten indirip kurmayı tavsiye edeceğimizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Tam tersine, ofis yazılımınızın web'e taşındığını haber vermek istiyoruz. **http://www.ajax13.com/en/ajaxwrite** adresine girdiğinizde sizi karşılayan yeni pencerede sizi şaşırtacak kadar iyi hazırlanmış bir Word belgesi göreceksiniz. Oysa bu sadece bir Ajax ile hazırlanan bir web sayfası. Diskinizdeki ofis belgesini buraya yükleyebilir, üzerinde değişiklik yapabilir ve kolayca kaydedebilirsiniz. Desteklenen biçimler arasında OpenOffice dosyaları da var.

LOGMEIN

Web üzerinden bilgisayarınızı yönetin

Şu ana kadar anlattığımız servisler, bilgisayarınızda kurulu olan yazılımların web üzerindeki alternatiflerinden ibaretti. Şimdi anlatacağımız servis ise bilgisayarınızın tamamını web üzerinden kullanıma açıyor. Hack edileceğinizi düşünmeyin sakın. Oldukça güvenli olan bu sistem sayesinde nerede olursanız olun ek bir yazılıma gerek kalmadan bilgisayarınıza uzaktan erişebilir ve kurulu olan tüm yazılımları kontrol edip dosyalarınıza ulaşabilirsiniz. **Logmein.com** adresinden yararlanabileceğiniz bu servis için herhangi bir ücret de ödemenize gerek yok. ■

Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr

Masanızda estetiğe yer açın

Fiyatları 200 dolara kadar düşerek, daha çok kullanıcıyı cezp eden, 17 ve 19 inç boyutunda toplam 49 adet monitörü test ettik.

Bilgisayarlar donanımları farklı kategorilere ayrılabiliyor. Çevre birimlerinde bu ayırım girdi ve çıktı cihazları şeklinde yapılıyor. Bilgisayarın çalıştırılabilmesi için klavye ve fare gibi girdi cihazları gerekirken, ihtiyaç duyulan tek çıktı cihazı monitördür. Monitörler, bilgisayar ile kullanıcı arasındaki iletişimin büyük bölümünü oluşturduğundan büyük önem taşımakta. Bilgisayarın görünen yüzü olarak da adlandırabileceğimiz monitörler, görüntü cihazlarıyla paralel bir gelişme sürecine girdi.

LCD-CRT KARŞILAŞTIRMASI

Hangisi daha avantajlı, CRT mi LCD mi?

Tüplü monitörler yerini LCD monitörlere bırakıyor. 2005 yılında yapılan birçok tüketici araştırması, LCD monitör satışlarının CRT (tüplü) monitörleri geride bıraktığını gösteriyor. Üreticilerin CRT monitörlerin model sayısını kısıtlaması ve LCD monitör fiyatlarının düşüşe geçmesiyle, ülkemizdeki teknoloji mağazalarında da bu değişimi fark etmek güç değil. LCD monitörler CRT monitörlere göre önemli farklılıklar taşıyor. Dış görünüşlerinin daha zarif olması, tüketicileri etkileyen başlıca noktalardan. Az yer kaplamaları kullanıcıya

rahatlık sağlıyor. Bu, görüş mesafesinin artmasını kolaylaştırıyor. Yok sayılabilecek düzeyde radyasyon yayması ve titreşimsiz görüntü sundukları düşünüldüğünde, sağlık da önemli bir tercih nedeni.

TEPKİ SÜRESİ

Düşük tazeleme hızı oyunlar için ideal

Parlak görünüm sunan LCD monitörlerde nokta aralığı değeri de düşük. Yani LCD panel üzerindeki pikseller CRT monitörlere göre daha sık diziliyor. Bu da metin ve grafik görünümlerinin daha kaliteli olmasını sağlıyor. Ortalama 70 watt güç harcayan CRT monitörlerin yanında, 30 watt'tan başlayan gereksinimleriyle güç konusunda daha tutumlu olan LCD monitörler, ilk üretildikleri dönemde tercih edilmiyorlardı. Hareketli görüntülerde netliğin kaybolması, belirli noktalarda lekelenmeler görülmesine sebep olan yüksek tazeleme oranları, yeni modellerde görülmüyor. 20 ms üzerindeki bu ilk modellere göre, 2 ms'ye kadar düşen tazeleme oranlarına sahip yeni LCD monitörler, oyun ve videolarda oldukça başarılı.

Tüm bunların yanında, aradaki farklılıkların sadece LCD'nin lehine olmadığını söylemeliyiz. Her açıdan görülebilen CRT monitörler, yatay ve dikey olmak üzere ancak belirli bir aralıktan kayıpsız görüntü verebilen LCD'lere göre daha avantajlı. Ayrıca fotoğraf işleme, grafik tasarım gibi uygulamalarda kullanıcılar, bazı durumlarda monitörlerini kalibre etmek isteyebiliyor. Renk kalibrasyonu yapmak CRT monitörlerde mümkün oluyor, ancak LCD monitörler böyle bir seçenek sunmuyor.

Yüksek çözünürlükte uygulamalar çalıştırmak isteyenler için de LCD'ler pek uygun sayılmaz. 17 ve 19 inç monitörler 1.280 x 1.024 çözünürlükte görüntü çıkışı veriyor. Bazı 19 inç CRT monitör modellerinde ise 2.048 x 1.536 piksel çözünürlüğe ulaşılabiliyor. LCD monitörlerin bir dezavantajı da en kaliteli görüntüyü tek bir çözünürlükte vermeleri.

GÖZ HİZASINDA KULLANIN LCD monitörlerdeki yükseklik ayarı daha sağlıklı bir kullanım sağlıyor.

DİJİTAL GÖRÜNTÜ KALİTESİ DVI çıkış (ortada) görüntü sinyallerinin dijital aktarılmasını sağlıyor.

GÖRÜNTÜ ALANI

Aynı boyutta LCD, CRT'den daha büyük

Ekran boyutu konusundaki karmaşaya dikkatinizi çekmek isteriz. LCD monitörlerde boyutlar ekranın görülebilir alanının boyutunu belirtirken, CRT monitörlerde boyut ekranın çerçevesini de içine alıyor. Bu bilgiye dayanarak, 17 inç boyutundaki bir LCD monitör ekranının, 19 inç boyutundaki bir CRT monitörünkiyle aşağı yukarı aynı olduğunu söyleyebiliriz. Bir de, yeni görmeye başladığımız geniş ekran monitörler var. Bu tip ekranlara dizüstü bilgisayarlardan alışığız. Aslında buradaki fark oldukça basit: Görüntü oranı 4:3 yerine 16:10 veya 16:9 olacak şekilde değişiyor. Dolayısıyla çözünürlük 1.280 x 1.024 yerine 1.440 x 960 oluyor. Bu tip monitörleri multimedya içeriğin daha fazla kullanıldığı eğlence bilgisayarlarında kullanabilirsiniz.

Yeni LCD monitörlerdeki farklılıklar ise görmezden gelinecek gibi değil. Hoparlör, kulaklık bağlantısı, USB yuvaları, web kamera gibi eklentiler LCD monitörlere estetiğin yanı sıra işlevsellik de katıyor.

Yükseklik ve sağa sola dönebilme de kullanımı rahatlatan işlevler. Bu sayede monitörü kullandığınız masaya göre ayarlayabilir, farklı kullanımlarda kolayca bu ayarı değiştirebilirsiniz. Bazı monitörlerin ayaklarıyla oynamadan ekranının döndürülebilmesi, kullanıcıya dikey kullanım olanağı sunuyor. Örneğin uzun bir metin ile çalışıyorsanız, bu işleve sahip bir LCD monitör işinizi büyük ölçüde kolaylaştıracaktır. →

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr
Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

CHIP Test sonucu

Boyut ve fiyata göre toplam dört kategoriye ayrılan, 49 adet LCD monitörün katıldığı LCD monitör testinde görüntü kalitesini belirleyen parlaklık ve aydınlatma değerlerinin büyük önemi olduğunu gördük. Dijital monitör girişine sahip ürünler ile daha kaliteli sonuçlar alacağınızı söylemeliyiz. Ancak bunun için ekran kartınızın da dijital görüntü çıkışı verebilmesi gerekiyor. Aksi takdirde, dijital bağlantının bir faydası olmayacaktır. Testte tepki süresi düşük olan ürünler üst sıralara yerleşemedi. Bunda ergonomi ve görüntü kalitesi değerlerinin benzerleri kadar yüksek olmamasının etkisi var. Tabloya dikkat ederseniz, 17 inç ve 19 inç için belirlediğimiz fiyat ayrımı birbirinden farklı. Üst sıralara yerleşen 17 inç monitörlerin, kimi 19 inç monitörden pahalı olduğunu göreceksiniz. Ancak test sonuçlarına ve teknik özelliklere bakarsanız, aynı fiyatla satılan 17 inç monitörlerin daha çok işlev taşıdığı ve kaliteli görüntü sunduğu göreceksiniz. 19 inç monitörlerin fiyatları ise geçen yıla göre daha iyi bir seviyede. Ev kullanımı için de bu yıl 19 inç monitörlerin dönemi. Seneye bu fiyatlar daha da düşecek ve 20 inç monitörler görmeye başlayacağız.

17 inç / 250 $ üstü

Acer AL1751: Performans ve stili bir arada isteyen kullanıcılar için hazırlanan 5 serisi monitörlerden Acer AL1751, 17 inç monitörler arasında en yüksek görüntü puanını elde ediyor. Tepki süresinin 8 ms oluşu oyuncuları sevindirecek. Güç adaptörü harici olan cihaz, analog ve dijital monitör girişine sahip. Cihaz üzerinde 2 watt gücünde bir adet hoparlör yer alıyor.

Samsung SyncMaster 760BF: Samsung'un MagicStand ve MagicRotation teknolojileri sayesinde yükseklik, sağ-sol ayarı yapılabilen ve döndürülebilen bir ekranı bulunan 760BF, yazılım üzerinden üç farklı görüntü kipinde çalıştırılabiliyor. Ancak donanım üzerinde güç düğmesi dışında bir düğme bulunmaması bazı durumlarda sıkıntı yaratabilir.

LG 1780Q: Dijital ve analog girişleri bulunan LG 1780Q, 160 derecelik geniş bir görüş açısına sahip. Yükseklik ve sağ-sol ayarı yapılabilen ürün, dahili adaptörü ve EnergyStar uyumluluğuyla dikkat çekiyor.

Samsung SyncMaster 740BF: Düşük tepki süresine önem veren kullanıcılar için uygun bir ürün. 2 ms tepki süresi dışında, dijital girişe sahip olması ve dahili adaptörü bulunması gibi özelliklerle öne çıkıyor.

Philips 170X6FB: Bazı monitörler ek işlevleriyle öne çıkıyor. Bunlardan birisi de Philips'in 170X6FB modeli. Üzerinde dijital ve analog görüntü girişleri bulunan monitörün iki adet 2 watt gücünde hoparlörü ve USB çıkışı bulunuyor. Cihazın tasarımının gayet şık olduğunu belirtmeliyiz. Buna dokunmatik tuşlar ve üç adet hazır görüntü modu eklenince, ortaya iyi bir ürün çıkıyor.

AGneovo E17-DA: Farklı dış görünümüyle dikkat çeken AGneovo E17-DA, patentli NeoV optik camı ile görüntü kalitesini artırıyor. Kulaklık yuvası ve giriş seviyesi hoparlörleriyle multimed-

TUNER İLE TV'DEN FARKSIZ Bazı LCD monitörler bir alıcıya takılarak TV'ye dönüşebiliyor.

DUVARA GÖMÜLÜ LCD Ayaklarına takılan aparat ile LCD monitörü duvara sabitlemek mümkün.

17 İNÇ / 250$ ÜSTÜ

» TEST BİRİNCİSİ

TEST BİRİNCİSİ CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS orta

FİYAT 341 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.samsung.com.tr

LASTİK GİBİ LCD
Farklı konumlarda kolayca çalışabiliyor.

+ Dönebilen ekran
+ Parlak görüntü
- Ayar tuşu yok

Samsung 770P

770P esnek ayaklarının da yardımıyla her konumda kolayca çalışabiliyor.

■ Bilgisayar başında çok zaman geçirenler için aynı pozisyonda uzun süre kalmak rahatsız edici ve sağlıksızdır. Ancak Samsung, SyncMaster 770P ile tüm bahaneleri ortadan kaldırıyor. MagicStand adlı katlanabilen ayaklar yüksekliğin kolayca ayarlanmasını sağlıyor. Öyle ki, ekranı ayağın üzerine katlayabilmek bile mümkün. MagicRotation ise ekranın döndürülebilmesini sağlıyor. 178 derecelik görüntü açısı her noktadan net bir görüntü sağlıyor. Buna ek olarak 6 ms'lik tepki süresi ile dijital ve analog giriş bulunması son derece hoş. Bizce ürünün tek dezavantajı, ayarların sadece yazılımla yapılıyor olması.

17 İNÇ / 250$ ÜSTÜ

» UYGUN FİYAT

UYGUN FİYAT CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS çok iyi

FİYAT 261 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.samsung.com.tr

ANTİ BAKTERİYEL
Gümüş-nano kaplama sayesinde daha sağlıklı.

+ Görüntü açısı
+ Düşük tepki süresi
+ Sade tasarım

Samsung 731BA

Uygun fiyatlı 17 inç LCD monitör arayanlara dijital görüntü kalitesi sunuyor.

■ 269 dolar fiyatıyla kategorisindeki en hesaplı ürün olan 731BA, dengeli performansıyla uygun fiyat ödülünü yakalamayı başardı. 1.280 x 1.024 çözünürlükte kullanılabilen cihazda analog ve dijital görüntü girişi mevcut. Ayrıca bazı Samsung modellerinin aksine, ayarları yazılımla yapılmıyor. Gereken ayarları OSD (On Screen Display) yardımıyla yapabilirsiniz. Gereken tuşlar ise ekranın alt kısmında yer alıyor. 6 ms tepki süresiyle oyun severlerin ilgisini çekebilecek cihazın, yükseklik, sağa, sola dönebilme ayarı yok. Buna karşın 160 derecelik görüntü açısı rahat bir kullanım için yeterli olacaktır.

ya kullanıcılarına hitap eden ürünün fiyatının yüksek oluşu önemli bir eksi.

17 inç / 250 $ altı

Daewoo L17MN: Testin en düşük fiyatlı katılımcısı, Daewoo'nun L17MN adlı modeli. Dahili adaptör, 8 ms tepki süresi, ortalamanın üstünde parlaklık ve kontrast değerleri gibi artıları bulunan Daewoo'da bir çift de hoparlör bulunuyor.

Inca IL777A: OSD (On-Screen-Display) menüsü Türkçe olan tek katılımcı, Inca'ya ait. IL777A adlı modelde sadece dijital giriş bulunuyor. Dolayısıyla eski ekran kartlarını bağlamak için bir çevirici adaptöre lüzum duyuluyor. 4 ms'lik tepki süresi de bu kategorideki en düşük değer.

Hyundai ImageQuest B71A: Sadece dijital girişi bulunan ürünlerden birisi de B71A. İyi bir parlaklık ve kontrast değeri sunan ürün, benzerleri arasında standart sayılabilecek özellikleri taşıyor.

19 inç / 300 $ üstü

HP 1955: Bilgisayar üreticisi olarak bilinen HP'nin 1955 adlı LCD monitör modeli, yükseklik ve sağa sola dönebilen yapısıyla oldukça esnek. Geniş bir görüntü açısı, analog ve dijital giriş ve iki adet USB yuvası da ergonomik yönden sahip olduğu avantajları. Ek işlevler açısından zengin olmasına karşın bir hoparlörünün bulunmaması şaşırtıcı.

Hyundai ImageQuest L90D+: Hyundai L90D+ multimedya kullanıcılar için iki adet hoparlöre ve kulaklık girişine sahip bir ürün. Üründe yükseklik ayarı ve sağa sola çevrilebilme özelliği bulunuyor.

Philips 190G6: Testin en farklı katılımcısı Philips'ten geldi. Üzerinde giriş seviyesi hoparlörler görmeye alıştığımız LCD monitörlerden farklı olarak, bu üründe çevresel ses sistemi bulunuyor. Ekranın sağ ve sol yanına yerleştirilen dört hoparlör ve kutudan çıkan büyük →

EK USB İSTASYONU Kasanın arkasına uzanmadan USB cihazları kullanabilmek büyük rahatlık.

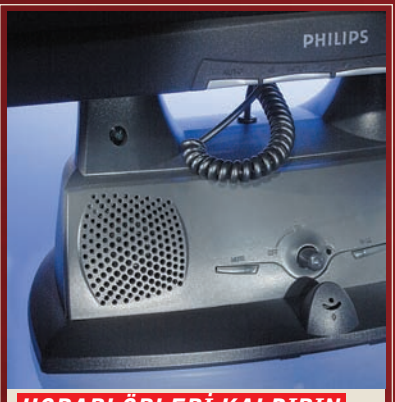

HOPARLÖRLERİ KALDIRIN Dahili hoparlörler giriş seviyesi bir ses kalitesi sunuyor.

17 İNÇ / 250$ ALTI

» TEST BİRİNCİSİ

TEST BİRİNCİSİ CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS çok iyi

FİYAT 229 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.acer.com.tr

HIRSIZLARA KARŞI Kensington kilidi çalınmayı önlüyor.

+ Hoparlöre sahip
+ Uygun fiyatlı
- Görüntü açısı dar

Acer AL1717

Hoparlör ve dahili adaptör sayesinde yer sıkıntısı olanlara ilaç olacak.

■ Testte elde ettiği dengeli sonuçlarla 250 dolar altı kategorisinde birinciliği elde eden Acer, teknik özellikleriyle de şaşırtmıyor. AL1717'nin en önemli avantajı, uygun fiyatına karşın iyi bir performans ortaya koyması. Standart sayılabilecek parlaklık ve kontrast değerlerine sahip ürün, herhangi bir yükseklik veya sağa / sola dönme ayarına sahip değil. Adaptörün dahili oluşu sayesinde oldukça az yer kaplayan AL1717'nin üzerinde iki adet hoparlör ve kulaklık girişi bulunuyor. 8 ms tepki süresine sahip AL1717, DVI-D bağlantısıyla kayıpsız dijital görüntü sunuyor. Ayrıca Kensington kilidi ile masaya sabitlenebiliyor.

17 İNÇ / 250$ ALTI

» UYGUN FİYAT

UYGUN FİYAT CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS çok iyi

FİYAT 197 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.ufotek.com.tr

ÇİFT GİRİŞ Üründe dijital analog monitör girişi var.

+ 8 ms tepki süresi
+ DVI-D bağlantısı
+ En uygun fiyat

Datron 783A

Testteki en hesaplı ürün olmasına karşın, dijital görüntü girişi bulunuyor.

■ Dizüstü bilgisayarlarla tanıdığımız Datron markası, farklı ürünlerle karşımıza çıkıyor. Yeni piyasaya sunulan Datron LCD monitörlerden bir tanesi de testimize katıldı. 17 inç görüntü alanına sahip bu ürün, teste katılan en düşük fiyatlı üründü. Ancak performans konusunda da iyi sonuçlar elde ederek, uygun fiyat ödülümüzü almaya hak kazandı. 8 ms tepki süresine sahip 783A'nın güç adaptörü dahili, üzerinde ise analog ve dijital giriş bulunuyor. İki adet 1 watt gücünde hoparlörü bulunan 783A, sağ ve sola dönebilme ve yükseklik ayarından yoksun. Görüntü açısı, parlaklık, kontrast gibi değerler de ortalama.

subwoofer, LCD ekranıyla oyun ve film keyfi yaşamak isteyenler için birebir. Ekranın ayağında yer alan düğmelerle ses seviyesinin kolayca ayarlanabilmesi de gayet iyi. Ekranın böyle bir getirisi olduğundan, boyutlarının benzerlerinden büyük olmasını bir dezavantaj olarak görmüyoruz. Bu ürünün bir özelliği de aynı zamanda SCART, S-video ve HDTV bağlantılarına sahip olması. Böylece bir TV tuner ile kullanabilir veya ev eğlence PC'nizi tamamlayabilirsiniz. Görüntü kalitesi kıstasında, kategorisindeki en yüksek puanını alması da hâliyle etkileyici. Ürünün yetenekleri bunlarla sınırlı değil, zira cihazda USB yuvaları da bulunuyor.

Benq FP93GX: Benq'nun 19 inç görüntü alanına sahip katılımcısı, 2 ms'lik tepki süresiyle hareketi seven kullanıcılara gözünü dikmiş. Satın aldıktan sonraki bir ay içerisinde sıfır ölü piksel garantisi vererek, sorunlu ürün satın alma şansını ortadan kaldırması da bizce çok önemli bir artı. Yüksek görüntü kalitesi ve dijital giriş sahibi olması da ürünün diğer avantajları.

LG 1970H: En düşük tepki süresini isteyen kullanıcılar için uygun fiyatlı bir ürün bulmak zor. LG ise 1970H ile iyi bir seçenek sunuyor. Aydınlatma ve parlaklık testlerinde başarılı sonuçlar alan ürün, dâhili adaptörü ve DVI-D bağlantısıyla göz alıcı.

Viewsonic VX922: Piyasaya yakın zamanda giriş yapan ViewSonic yurtdışında tanınan bir monitör üreticisi. 2 ms tepki süresine sahip ürün, dengeli test sonuçları elde ederek orta sıralara yerleşiyor.

Benq FP91G+: Benq düşük tepki süresi konusuna önem veriyor. Bunu testlere gönderdiği tüm monitörlerde görmek mümkün. FP91G+ da 4 ms tepki süresine sahip. Satın alındıktan sonraki 1 ay boyunca sıfır ölü piksel garantisi veren Benq'nun bu ürününde herhangi bir ek özellik yok. →

KOLAY AYAR MERKEZİ Monitörün ön yüzündeki ayar tuşları ile anında değişiklik yapılabiliyor.

HATALI AYARLANABİLİYOR Yan ve alttaki ayar tuşları bazen yanlış ayarlamalara yol açıyor.

19 İNÇ / 300$ ÜSTÜ

» TEST BİRİNCİSİ

TEST BİRİNCİSİ CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS
çok iyi

FİYAT 511 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
fujitsu-siemens.com.tr

YÜKSEK ERGONOMİ
Girişler yanda olunca kablolar sıkışmıyor.

+ Görüntü kalitesi
+ Dijital giriş var
+ Görüntü açısı

Fujitsu Siemens P19-2

Fujitsu Siemens'in tek katılımcısı, 19 inç kategorisinin gözbebeği oldu.

■ Testin bu kategorisi en yüksek fiyatlı ürünleri içeriyor. Ancak bu ürünler ödenen paranın karşılığını verebilecek işlevleri taşıyor. Kategorinin birincisi olan P19-2, görüntü kalitesi ve ergonomisiyle göz alıyor. Yükseklik ve sağ – sol ayarı bulunan monitörün ekranını dikey olarak kullanmak mümkün. Dijital ve analog görüntü girişleri ile giriş seviyesinde bir ses çıkışı sağlayan iki adet hoparlörü bulunan P19-2, ön paneldeki tuşlarla kolayca yapılabilen ayarları sabitleyebiliyor. Böylece istenen ayarda kalarak, farklı çalışma modlarında rahatlık sağlıyor. Ürünün en başarılı yanı, sahip olduğu yüksek parlaklık değeri.

19 İNÇ / 300$ ÜSTÜ

» UYGUN FİYAT

UYGUN FİYAT CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS
iyi

FİYAT 364 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.samsung.com.tr

AYAR YAZILIMI
MagicTune olmadan ayar yapılamıyor.

+ Görüntü açısı
+ 4 ms tepki süresi
- Yazılımla ayar

Samsung 960BF

Standart özellikler taşıyan 960BF, tepki süresiyle ön plana çıkıyor.

■ Kategorideki en düşük fiyatlı katılımcı olan Samsung SyncMaster 960BF, yüksek servis ve dokümantasyon puanının da yardımıyla iyi bir toplam puan elde ediyor. Bu iki veri birleştiğinde, ürünün uygun fiyat ödülümüzü alması da oldukça mantıklı. Samsung'un ayarlarının sadece yazılımla yapılabilmesi ve adaptörünün harici olması gibi dezavantajları, geniş görüntü açısı, dijital monitör bağlantısı ve 4 ms'lik tepki süresi ile gölgede kalıyor. Standart bir parlaklık değerinin yanında, yüksek kontrast değeri de veren ürün, görüntü kalitesi testlerinde ortalamanın üzerinde sonuçlar alarak bizi şaşırtmıyor.

Samsung SyncMaster 940BW: Teste katılan monitörlerin büyük çoğunluğu 4:3 oranında görüntü alanına sahipken, az sayıdaki model 16:10 oranındaki geniş ekran biçiminde.

Samsung'un geniş ekranlı modeli 940BW'nin görüntü alanı çözünürlüğü de etkiliyor. 1.280 x 1.024 çözünürlük yerine 1.440 x 900 çözünürlükte kullanılan bu monitör, DVD filmlerde kendini göstermeyi biliyor. Ayrıca geniş bir çalışma alanı isteyenleri de tatmin edecek nitelikte. Geniş görüntü açısı rahat bir kullanım sağlıyor.

Ayrıca monitör diğer Samsung ürünleri gibi yazılımla değil, ön kısımdaki beş adet tuşla ayarlanabiliyor. 4 ms tepki süresiyle oyuncuları da sevindirecek olan 940BW'de analog ve dijital giriş bulunuyor.

Dell E196FP: Ünlü bilgisayar üreticisi Dell'in yüksek görüntü kalitesiyle ilgi toplayacak olan E196FP adlı LCD monitörü, dijital giriş ve 8 ms tepki süresiyle her tip kullanıcıya hitap edecek nitelikte. Bunun yanında fiyatının da hesaplı olduğunu söyleyebiliriz.

Hyundai ImageQuest X90W: Teste çok sayıda modelle katılan Hyundai'nin geniş ekran çözümü olan X90W, rahat bir masaüstü çalışma ortamı arayanlar için uygun. Boyutlarının minik olması, yer sıkıntısı yaşayan, ancak büyük bir ekran isteyenlerin hoşuna gidecek. Görüntü kalitesi açısından en iyisi olmasa da, oyun ve filmlerde başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Ayar tuşlarının arkada olması, hoparlörü olmasına karşın kulaklık girişi bulunmaması gibi ufak dezavantajları mevcut.

Crea 19: Farklı tasarımlarıyla dikkat çeken ürünleriyle, piyasaya yeni giriş yapan Crea'nın bu LCD monitörü hoş bir görünüme sahip. Ortalama parlaklık ve kontrast değerleriyle çok iyi sonuçlar alamıyorsa da, teste katılan ürünler içerisindeki en hesaplı geniş ekran seçeneği olduğunu hatırlatalım. →

ADAPTÖRE GEREK YOK Dahili adaptörlü LCD'ler adaptöre yer açmanızı gerektirmiyor.

PARLAKLIK TESTİ LCD monitörlerin parlaklığını resimdeki donanımla ölçtük.

19 İNÇ / 300$ ALTI

» TEST BİRİNCİSİ

TEST BİRİNCİSİ CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS
orta

FİYAT 293 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
www.philips.com.tr

AĞDAN YÖNETİM SmartManage ile uzaktan yönetilebiliyor.

+ Dönebilen ekran
+ Parlak görüntü
- Ayar tuşu yok

Philips 190S7

Ek özelliklerden ziyade geniş ekran isteyen kullanıcılara hitap ediyor.

■ Büyük ekranlı bir LCD monitör arıyor, ancak ek özellikler için fazladan para ödemek istemiyorsanız, Philips 190S7 bütçenizi zorlamadan edinebileceğiniz bir seçenek sunuyor. 300 dolar altındaki fiyatıyla dikkat çeken ürün, sunduğu parlak görüntünün rahatça yönetilebilmesini sağlıyor. SmartManage adlı yazılım, bu monitörün ayarlarının ağ üzerinden bile yapılmasına izin veriyor. Bu da işletmeler için güç tasarrufu sağlayabilen bir işlev. 8 ms'lik tepki süresi oyun ve multimedya uygulamalarda rahat bir kullanım sağlıyor. Analog görüntü girişinin yanısıra dijital giriş de bu üründe bulunuyor.

19 İNÇ / 300$ ALTI

» UYGUN FİYAT

UYGUN FİYAT CHIP TEST MERKEZİ 10/2006

CHIP PUANI

FİYAT / PERFORMANS
orta

FİYAT 239 $ + KDV
BİLGİ İÇİN
pasifikbilgisayar.com

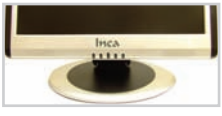

SESLİ LCD Inca'da giriş seviyesi hoparlör bulunuyor.

+ Şık görünüm
+ Hoparlörleri var
+ 8 ms tepki süresi

Inca IL779A

Dijital monitör bağlantısı arayanlara testin en hesaplı seçeneği.

■ Inca'nın, değişik tasarımıyla göze çarpan LCD monitörü benzerlerine kıyasla en düşük etiket fiyatını taşıyor. Uygun fiyat ödülünü elde eden IL779A ile 1.280 x 1.024 çözünürlükte bilgisayar keyfi yaşayabilirsiniz. Üzerinde iki adet 2 watt gücünde hoparlör bulunan ürün, bu sayede giriş seviyesi hoparlörlerin masanızı işgal etmesinin de önüne geçiyor. Yatay ve dikey eksende 160 derecelik geniş görüntü açısı ekranın farklı noktalardan rahatça görülebilmesini sağlıyor. 600:1 kontrast oranıyla da dikkat çeken monitörün yükseklik veya dönüş ayarı mevcut değil, üzerinde de sadece DVI-D girişi bulunuyor.

300 $ altı

SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4
Samsung Syncmaster 960BF	ViewSonic VX922	Hyundai ImageQuest Q90U	Acer AL1951	Philips 190X6	Philips 190S7	Samsung Syncmaster 920N	BenQ FP91G+	Samsung Syncmaster 940BW
Koyuncu, Kont	Hızlı Sistem	Multimedya	Ufotek	Philips Türkiye	Philips Türkiye	Koyuncu, Kont, Armada	Koyuncu	Koyuncu, Kont
(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(212) 454 99 00	(212) 479 46 46	(212) 336 61 00	(800) 261 33 02	(800) 261 33 02	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99, (212) 230 89 80	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99
samsung.com.tr	hs.com.tr	multimedya.com	acer.com.tr	philips.com.tr	philips.com.tr	samsung.com.tr	benq.com.tr	samsung.com.tr
364 $ + KDV	469 $ + KDV	409 $ + KDV	390 $ + KDV	380 $ + KDV	293 $ + KDV	284 $ + KDV	285 $ + KDV	295 $ + KDV
80 Puan	77 Puan	77 Puan	76 Puan	76 Puan	82 Puan	81 Puan	78 Puan	76 Puan
80	89	75	81	74	82	85	78	72
75	69	75	69	75	81	75	75	75
76	79	100	97	85	58	64	73	76
100	69	92	92	85	85	100	92	100
iyi (76)	orta (57)	orta (65)	orta (68)	orta (69)	çok iyi (98)	çok iyi (100)	çok iyi (95)	çok iyi (90)
19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.440x900
0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.285
30-81	30-82	31-80	30-80	30-83	30-83	30-81	31-81	30-81
56-75	50-75	56-75	55-75	56-76	56-76	56-75	56-76	56-75
160 / 160	170/ 170	170 / 155	150 / 135	160 / 160	176 / 170	160 / 160	160 / 165	160 / 160
4	2	3	2	8	8	8	8	4
700:1 / 300	650:1 / 270	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 250	550:1 / 250	500:1 / 300
DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-sub	D-sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub
—	—	USB	—	USB	—	—	—	—
Ayak	Monitör	Monitör	Ayak	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
— / — / —	— / — / —	● / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / ● / —	— / — / —
—	—	2 / 2	2 / 1,5	2 / 3	—	—	—	—
—	—	● / —	—	● / —	—	—	—	—
Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
380x392x263	431x468x201	414x432x172	417x427x164	444x436x181	424x418x235	416x420x200	410x422x168	439x361x200
5	6,7	6,8	5,4	7,2	5,5	5,6	5,1	4,7
- / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	7 / normal	6 / normal	5 / normal	5 / normal	5 / normal
-	Ön	Alt	Ön	Yan	Ön	Ön	Ön	Ön
Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
CD'de / ●	— / ●	— / ●	● / ●	— / ●	CD'de / ●	CD'de / ●	— / ●	CD'de / ●
34 / 1	35 / 1	30 / Belirtilmemiş	37 / 1	41 / 1	34/1	38 / 1	40 / 2	42 / 2
3 yıl / 3	Standart / 3	3 noktadan sonra / 3	3 yıl / 3	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	1 ay sıfır pixel, 3	3 yıl / 3
Ayarlar yazılımla yapılıyor								
207.6	260.1	152.4	239	193	193	221	180.2	195.7
84.88	107	62.71	97.44	81.72	80	91.53	93.54	89.56
242.4	302.2	180.8	288.9	229.8	233.4	254.6	223.7	233.5
0.69	0.73	1.09	0.83	0.87	0.65	0.73	0.73	0.88
228	293	163	274	228	229	251	200	303
83	106	61	103	87	86	92	94	128
277	353	202	342	283	286	303	259	379
3	4	3	4	4	3	3	3	5
0.42	0.44	0.32	0.52	0.46	0.37	0.4	0.4	0.6
248.79	316.12	176	278.27	253.13	249.53	270.04	239.4	246.67

300 $ altı

19 inç LCD monitör	SIRA 5	SIRA 6	SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11
Model	Hyundai Image-Quest N91S	Hyundai Image-Quest B91A	Acer AL1917	Dell E196FP	INCA IL779A	Hyundai Image-Quest X90W	Crea 19"
Firma	Multimedya	Multimedya	İnfronic	İnfronic	Pasifik	Multimedya	Crea
Tel	(212) 479 46 46	(212) 479 46 46	(216) 544 12 44	(216) 544 12 44	(212) 212 88 65	(212) 479 46 46	(216) 444 27 32
İnternet (www.)	multimedya.com	multimedya.com	acer.com.tr	dell.com.tr	inca.com.tr	multimedya.com	crea.com.tr
Fiyat	279 $ + KDV	273 $ + KDV	289 $ + KDV	279 $ + KDV	239 $ + KDV	279 $ + KDV	269 $ + KDV
Toplam puan	72 Puan	72 Puan	71 Puan	70 Puan	69 Puan	68 Puan	65 Puan
Görüntü kalitesi	84	78	71	84	72	76	73
Ergonomi	56	63	69	63	63	56	56
Teknik özellikler	67	67	55	52	70	73	61
Servis ve dökümantasyon	100	92	77	54	85	92	77
Fiyat / Performans	iyi (89)	çok iyi (91)	iyi (85)	iyi (88)	çok iyi (100)	iyi (84)	iyi (84)
Teknik veriler							
Görüntü alan büyüklüğü / Maks. Çözünürlük (inç / piksel)	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.440x900	19 / 1.440x900
Piksel aralığı (mm)	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294
Yatay frekans değişimi (kHz)	30-80	31-80	30-82	30-81	Belirtilmemiş	31-80	30-80
Düşey frekans değişimi (Hz)	60-75	56-75	56-76	56-76	Belirtilmemiş	56-75	56-75
Görüntü açısı (yatay / dikey) (Derece)	150 / 135	170 / 155	140 / 140	140 / 130	160 / 160	170 / 155	Belirtilmemiş
Tepki süresi (Milisaniye)	8	8	8	8	8	8	8
Maksimum kontrast / Maksimum parlaklık (Oran / cd / m²)	500:1 / 280	700:1 / 300	700:1 / 300	500:1 / 300	500: 1 / 400	500:1 / 300	500:1 / 300
Video girişler	D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	DVI	D-sub	DVI, 2xD-Sub
Ek girişler (USB)	—	—	—	—	—	—	—
Kablo bağlantısı	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
Yükseklik / Sağ sol ayarı / Webcam	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —
Hoparlör adedi / Gücü (Adet / Watt)	2 / 2	—	2 / 1	—	2 / 2	2 / 2	—
Kulaklık / Mikrofon girişi	● / —	—	—	—	—	—	—
Adaptör	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili
Boyut (mm)	426x416x210	412x428x200	416x426x192	401x412x144	Belirtilmemiş	449x380x180	457x371x210
Ağırlık (kg)	4,8	3,5	4,4	5,6	Belirtilmemiş	4,8	6
Tuş sayısı (Power hariç), tuş tipi	4 / normal	4 / normal	4 / normal	3 / normal	4 / normal	2 / normal	4 / normal
Tuşların yeri (ön/yan/arka/alt)	Ön	Arka	Ön	Ön	Ön	Arka	Ön
Duvara monte özelliği / Kensington kilidi	— / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	— / —	Opsiyonel / ●	— / —
Türkçe menü / Hazır görüntü modu	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
Türkçe kullanım kılavuzu / Sürücü CD'si	CD'de / ●	— / ●	● / ●	— / ●	● / —	— / ●	● / ●
Harcadığı güç (Çalışırken / Bekleme) (Watt)	60 / 1	35 / 1	58 / 2	Belirtilmemiş	45 / 5	40 / 2	60 / 5
Ölü piksel garantisi / Garanti süresi (Yıl)	3 nok. sonra / 3	3 nok. sonra / 3	5 nok. sonra / 2	5 nok. sonra / 2	Standart / 3	3 nok. sonra / 3	Standart / 3
Diğer							
Test sonuçları							
Parlaklık ve aydınlatma:							
C	236.3	210.5	190.2	222.5	212.3	184.2	161.3
M	110.2	83.14	85.85	88.6	105	84.96	72.64
Y	288	246.1	230.7	261.2	257.9	219.6	191.9
K	0.86	0.77	0.91	0.64	1	0.82	0.68
Lux Ölçüm - C	257	228	283	254	241	262	247
Lux Ölçüm - M	111	79	119	90	109	113	104
Lux Ölçüm - Y	329	276	361	310	310	329	308
Lux Ölçüm - K	4	3	5	4	3	4	5
Monaco:							
Siyah Luminans	0.46	0.46	0.57	0.41	0.67	0.45	0.41
Beyaz Luminans	307.98	239.41	243.56	260.4	271.66	240.4	213.28

● Var — Yok Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Alt sınıf: 44-0 puan

Satın alırken

Ekran boyutu: 17 inç monitörler uygun fiyatlı fakat bu senenin trendi 19 inç. Gelecek sene piyasa 20 inç monitörlerle dolduğunda, pişman olmayın. Geniş ekran seçeneği de film ve oyun meraklıları için biçilmiş kaftan. Az sayıda olsa da 16:10 destekleyen modeller testte mevcut.

Kontrast ve parlaklık Değerleri görüntü açısına dikkat etmelisiniz. Parlaklık değerinin yüksek olması, kontrast değerinde ise iki noktadan önceki rakamın büyük olması, görüntü kalitesinin iyi olmasını belirtir. Görüntü açısının fazla oluşu da farklı noktalardan net bir şekilde görülebilmesini sağlar.

Ayak yapısı: Esnek bir kullanım için sağa sola dönebilen, yükseklik ayarı yapılabilen, duvara monte özelliği bulunan monitörler bulunuyor. Bunun yanında masaya sabitlemek için Kensington kilidi olmasına da dikkat etmelisiniz.

Garanti süresi ve ölü piksel garantisi: Çoğu panel, standart olarak belirlenen beş adet ölü pikselde değiştirilirken, bazıları üç noktada değiştirilebiliyor. Satın almadan önce mümkünse LCD monitörü mağazada çalıştırarak ölü piksel olup olmadığını kontrol etmeniz gerekiyor.

Multimedya özellikler: Çoğu monitör için hoparlör standart halini aldı. Ayrıca cihaz üzerindeki kulaklık ve mikrofon girişi, USB yuvaları, web kamerası gibi bağlantılar kolaylık sağlıyor.

Tazeleme oranı: Tepki süresi hareketli görüntüler için önemli. Örneğin oyunlar ve videolarda bu süre yüksekse, görüntünün yenilenmesi geciktiğinden seyir kalitesi olumsuz etkileniyor. 2 ms'ye kadar düşen bu süre artık problem olmuyor. Yine de bu özelliği en çok 8 ms olan monitörleri tavsiye ederiz.

Görüntü kalitesi fiyata karşı

En iyi görüntü kalitesini arayanlar, daha fazla ödemeye razı olmalı. Buna karşın iyi bir kalitede ekonomik çözümler var. 17 inç'te Inca IL779A, 19 inç'te ise Datron 783A'ya yönelinebilir. Daha fazla kalite için bütçesini biraz daha zorlayabileceklere, tablomuz 17 inç'te Acer1717'yi ve Samsung 731BA'yı; 19 inç'te de Philips 190S7'yi işaret ediyor.

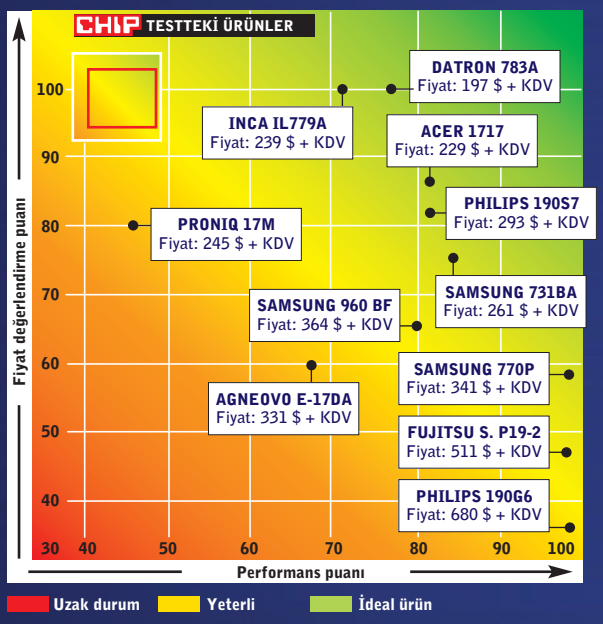

NASIL TEST ETTİK?

Görüntü kalitesi: Genel toplamda ağırlıklı rol oynayan görüntü kalitesi puanını, gerçekleştirdiğimiz aydınlatma ve parlaklık ölçümleri sonucunda belirledik. Minolta'nın LS-110 Luminance Meter adlı cihazını kullanarak cyan, macenta, sarı ve siyah renklerin doğruluğunu ve ışık yoğunluğunu ölçebildik. İkinci testimizde ise LCD panellerin kalibrasyonunu sağlayan Monaco Optix XR Pro Edition yazılımından ve aydınlatma gücünü ölçmemizi sağlayan Digital Instruments Lux Meter(dan yararlandık. oldu.

Ergonomi: Bu kriter, kullanım kolaylığını hedefleyen işlevlerin puanlanmasıyla oluşuyor. Web kamerası gibi ek özellikler de artı puan getirdi.

Teknik özellikler: LCD monitörlerin görüntü alanı başta olmak üzere, maksimum çözünürlük, piksel aralığı, yatay ve düşey frekans değişimi, tepki süresi puanlandı. Buna bazı monitörlerdeki hoparlörler de güçlerine göre puanlanarak eklendi.

Servis ve dokümantasyon: Bu kriterde kutudan çıkan sürücü CD'si ile kullanma kılavuzu öncelikli olarak puanlandı. Ölü piksel garantisi ve uzun garanti süresi de artı puan getiriyor.

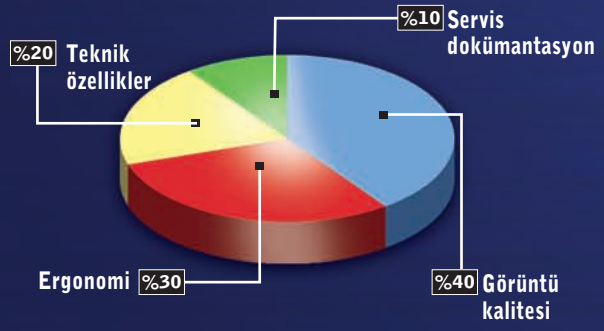

Testteki ürünler

17 inç 250 $ üstü

1

Samsung 770P: Katlanır ayağıyla yüksekliği ayarlanabilen, ekranı yatay ve dikey kullanılabilen esnek bir monitör. Görüntü kalitesinin iyi, açısının geniş olması kadar 6 ms tepki süresi ve dijital girişe sahip olması da başarılı.
Fiyat: 341 $ + KDV

17 inç 250 $ altı

1

Acer AL1717: Dahili adaptör ve hoparlörleri, minimum alanda yeteneklerini sergilemesini sağlıyor. Ortalama parlaklık, kontrast değeri ve iyi bir görüntü kalitesine karşın uygun fiyata sahip.
Fiyat: 229 $ + KDV

19 inç 300 $ üstü

1

Fujitsu Siemens P19-2: Testteki az sayıda dönebilen ekranlı, yüksekliği ayarlanabilen modelden biri. Yüksek parlaklık oranı, dijital bağlantı, dahili hoparlör ve geniş görüntü açısı diğer başarılı yönleri.
Fiyat: 511 $ + KDV

19 inç 300 $ altı

1

Philips 190S7: Ağ üzerinden yönetilebilmesi, iş yerinde çok sayıda PC'ye LCD terfisi yaptıracakların ilgisini çekecek. Dijital bağlantı ve 8 ms tepki süresi dışında her üründe görülebilen işlevler taşıyor.
Fiyat: 293 $ + KDV

CHIP ONLINE'DA: Ayrıntılı test yöntemi www.chip.com.tr/testmetodu adresinde

250 $ üstü

17 inç LCD monitör	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5	SIRA 6	SIRA 7
Model	Samsung Syncmaster 770P	Acer AL1751	BenQ FP71V+	Samsung Syncmaster 760BF	LG L1780Q	Samsung Syncmaster 740BF	Samsung Syncmaster 731BA
Firma	Koyuncu, Kont,	Ufotek	Koyuncu	Koyuncu, Kont,	Bogazici, Ufotek	Koyuncu, Kont,	Koyuncu, Kont,
Tel	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(212) 336 61 00	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(212) 331 10 00, (212) 336 61 00	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99
İnternet (www.)	samsung.com.tr	acer.com.tr	benq.com.tr	samsung.com.tr	lge.com.tr	samsung.com.tr	samsung.com.tr
Fiyat	341 $ + KDV	339 $ + KDV	319 $ + KDV	318 $ + KDV	330 $ + KDV	272 $ + KDV	261 $ + KDV
Toplam puan	95 Puan	89 Puan	88 Puan	87 Puan	83 Puan	83 Puan	81 Puan
Görüntü kalitesi	98	100	96	80	80	84	84
Ergonomi	100	81	88	94	94	75	69
Teknik özellikler	80	80	83	87	80	100	83
Servis ve dökümantasyon	100	85	69	100	69	69	100
Fiyat / Performans	orta (73)	orta (69)	orta (73)	orta (72)	orta (66)	iyi (80)	iyi (81)
Teknik veriler							
Görüntü alan büyüklüğü / Maks. Çözünürlük (inç / piksel)	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024
Piksel aralığı (mm)	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264
Yatay frekans değişimi (kHz)	30-81	30-80	31-81	30-81	30-83	30-81	30-81
Düşey frekans değişimi (Hz)	56-71	55-75	56-76	56-75	56-75	56-75	56-75
Görüntü açısı (yatay / dikey) (Derece)	178 / 178	140 / 130	160 / 160	160 / 160	160 / 160	160 / 160	160 / 160
Tepki süresi (Milisaniye)	6	8	5	4	8	2	5
Maksimum kontrast / Maksimum parlaklık (Oran / cd / m^2)	1500:1 / 280	500:1 / 400	500:1 / 400	700:1 / 300	500:1 / 250	700:1 / 300	600:1 / 300
Video girişler	DVI, D-sub	DVI, D-sub	DVI, D-sub	DVI, D-sub	DVI, D-sub	DVI, D-sub	DVI, D-sub
Ek girişler (USB)	—	—	—	—	—	—	—
Kablo bağlantısı	Ayak	Ayak	Monitör	Ayak	Ayak	Monitör	Monitör
Yükseklik / Sağ sol ayarı / Webcam	● / ● / —	— / — / —	— / — / —	● / ● / —	● / ● / —	— / — / —	— / — / —
Hoparlör adedi / Gücü (Adet / Watt)	—	2 / 1,5	2 / 1	—	—	—	—
Kulaklık / Mikrofon girişi	—	● / —	● / —	—	—	—	—
Adaptör	Harici	Harici	Dahili	Harici	Harici	Dahili	Dahili
Boyut (mm)	380 x 488 x 242	422 x 433 x 182	359 x 375 x 201	380 x 392 x 269	374 x 378 x 240	366 x 391 x 200	380 x 325 x 50
Ağırlık (kg)	6	5	4,7	5	4,3	4,7	3,75
Tuş sayısı (Power hariç), tuş tipi	- / normal	4 / normal	6 / normal	- / normal	4 / dokunmatik	5 / normal	5 / normal
Tuşların yeri (ön/yan/arka/alt)	-	Ön	Alt	-	Alt	Ön	Alt
Duvara monte özelliği / Kensington kilidi	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
Türkçe menü / Hazır görüntü modu	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
Türkçe kullanım kılavuzu / Sürücü CD'si	● / ●	— / ●	— / ●	CD'de / ●	— / ●	— / ●	CD'de / ●
Harcadığı güç (Çalışırken / Bekleme) (Watt)	40 / Belirtilmemiş	32 / 1	50 / 1	34 / 1	35 / 1	34 / 1	34 / 1
Ölü piksel garantisi / Garanti süresi (Yıl)	3 yıl / 3	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	3 yıl / 3
Diğer	Ayarlar yazılımla yapılıyor			Ayarlar yazılımla yapılıyor			
Test sonuçları							
Parlaklık ve aydınlatma:							
C	187.8	307.9	293.6	243.8	234.4	248	257.5
M	74.31	155.3	149.8	91.16	99.65	108.7	103.5
Y	221.4	363.4	351.3	281.5	274.8	293.6	303.4
K	1.88	1.75	0.93	1.2	1.63	1.32	1.5
Lux Ölçüm - C	240	401	358	285	294	295	291
Lux Ölçüm - M	83	184	168	94	113	115	107
Lux Ölçüm - Y	293	501	1.53	342	362	362	357
Lux Ölçüm - K	2	7	6	4	3	4	5
Monaco:							
Siyah Luminans	0.17	0.86	0.62	0.44	0.56	0.52	0.42
Beyaz Luminans	212.76	381.51	370.15	270.05	291.89	333.45	299

● Var — Yok Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Alt sınıf: 44-0 puan

250 $ altı

	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5
	Philips 170X6FB	HP L1706	AG Neovo E-17DA	LG L1740B	Acer AL1717	Samsung Syncmaster 740N	BenQ FP71G+	Datron 783A	Hyundai ImageQuest N71S
	Philips Türkiye	HP Türkiye	Multimedya	Bogazici, Ufotek	İnfronic	Koyuncu, Kont, Armada	Koyuncu	Ufotek	Multimedya
	(800) 261 33 02	(212) 444 03 07	(212) 479 46 46	(212) 331 10 00, (212) 336 61 00	(216) 544 12 44	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99, (212) 230 89 80	(216) 528 88 88,	(212) 336 61 00	(212) 479 46 46
	philips.com.tr	hp.com.tr	multimedya.com	lge.com.tr	acer.com.tr	samsung.com.tr	benq.com.tr	ufotek.com.tr	multimedya.com
	296 $ + KDV	289 $ + KDV	331 $ + KDV	269 $ + KDV	229 $ + KDV	225 $ + KDV	225 $ + KDV	261 $ + KDV	238 $ + KDV
	77 Puan	70 Puan	70 Puan	62 Puan	80 Puan	80 Puan	76 Puan	75 Puan	73 Puan
	66	77	68	60	82	83	79	77	79
	88	63	69	63	81	75	75	81	69
	80	70	63	60	77	70	73	73	60
	85	69	92	69	77	100	69	54	92
	orta (69)	orta (64)	orta (55)	orta (60)	çok iyi (92)	çok iyi (93)	iyi (88)	çok iyi (100)	iyi (81)
	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024
	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264	0.264
	30-83	30-83	24-80	30-83	22-82	30-81	30-83	30-85	30-80
	56-76	50-76	49-75	56-75	56-76	56-75	56-76	55-85	60-75
	160 / 160	140 / 130	150/145	160 / 160	140 / 130	160 / 160	140 / 130	150 / 135	150 / 130
	8	8	4	12	8	8	8	8	8
	600:1 / 250	500:1 / 300	450:1 / 260	500:1 / 250	500:1 / 300	600:1 / 300	500:1 / 300	450:1 / 300	500:1 / 280
	DVI, D-sub	D-sub	DVI, D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	DVI, D-sub	D-sub
	USB	—	—	—	—	—	—	—	—
	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —
	2 / 2	—	2 / 1	—	2 / 1	—	—	2 / 1	2 / 1
	● / —	—	—	—	● / —	—	—	—	● / —
	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
	388 x 400 x 181	395 x 375 x 203	400 x 390 x 171	394 x 396 x 222	377 x 390 x 167	366 x 391 x 200	362 x 378 x 135	433 x 438 x 150	378 x 379 x 180
	5,5	4,6	6,2	5,3	3,94	4,7	3,8	6	3,5
	6 / dokunmatik	3 / normal	5 / normal	4 / normal	4 / normal	5 / normal	5 / normal	4 / normal	4 / normal
	Yan	Ön	Ön	Yan	Ön	Ön	Ön	Ön	Ön
	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / —	Opsiyonel / —
	— / 3 adet	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
	CD'de / ●	● / ●	— / ●	— / ●	— / ●	CD'de / ●	— / ●	— / —	— / ●
	Belirtilmemiş	37 / 2	50 / 4	43 / 1	41 / 1	40 / Belirtilmemiş	40 / 1	35 / 1	48 / 1
	3 yıl / 3	3 noktadan sonra / 3	4 noktadan sonra / 3	Standart / 3	5 nok. sonra / 2	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	3 nok. sonra / 3
	158.7	224.3	193.6	183.6	239.6	225.5	222.2	234	233.2
	66.2	93.91	94	79.4	109.9	101.6	109.3	91.08	97.4
	88.7	287	231.6	219	293.2	270	254.5	273.8	276.8
	1.5	1.95	1.06	2.4	2.09	1.13	1.51	2.3	1.14
	216	256	221	246	348	279	246	276	267
	83	101	105	102	139	114	112	95	103
	266	317	180	309	442	348	298	334	333
	4	4	6	9	6	4	5	5	4
	0.35	0.47	0.76	0.84	0.6	0.46	0.55	0.42	0.54
	192.22	272.45	238.76	214	239.52	266.84	270.85	280.83	262.54

250 $ altı

17 inç LCD monitör	SIRA 6	SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11
Model	Daewoo L1711MN	INCA IL777A	Hyundai Image-Quest B71A	Philips 170C6	Olivetti PS776	AG Neovo F-417
Firma	Ufotek	Pasifik	Multimedya	Philips Türkiye	Aymaksan	Multimedya
Tel	(212) 336 61 00	(212) 212 88 65	(212) 479 46 46	(800) 261 33 02	(0212) 213 73 78	(212) 479 46 46
İnternet (www.)	ufotek.com.tr	inca.com.tr	multimedya.com	philips.com.tr	olivetti.com.tr	multimedya.com
Fiyat	197 $ + KDV	199 $ + KDV	221 $ + KDV	245 $ + KDV	250 $ + KDV	229 $ + KDV
Toplam puan	73 Puan	72 Puan	72 Puan	71 Puan	69 Puan	68 Puan
Görüntü kalitesi	71	80	80	70	68	65
Ergonomi	81	56	56	69	69	75
Teknik özellikler	73	83	70	67	77	50
Servis ve dökümantasyon	54	69	92	92	62	92
Fiyat / Performans	çok iyi (97)	çok iyi (95)	iyi (85)	iyi (76)	orta (73)	iyi (78)
Teknik veriler						
Görüntü alan büyüklüğü / Maks. Çözünürlük (inç / piksel)	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024
Piksel aralığı (mm)	0.264	0,261	0.264	0.264	0.264	0.264
Yatay frekans değişimi (kHz)	32-80	30-60	31-80	30-83	31-80	24-80
Düşey frekans değişimi (Hz)	56-75	55-75	56-75	56-76	60-75	49-75
Görüntü açısı (yatay / dikey) (Derece)	150 / 135	160 / 140	170 / 155	160 / 145	150 / 130	150 / 135
Tepki süresi (Milisaniye)	8	4	8	8	8	4
Maksimum kontrast / Maksimum parlaklık (Oran / cd / m²)	700:1 / 300	500:1 / 400	700:1 / 300	500:1 / 250	500:1 / 400	500:1 / 300
Video girişler	DVI, D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	D-sub
Ek girişler (USB)	—	—	—	—	—	—
Kablo bağlantısı	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
Yükseklik / Sağ sol ayarı / Webcam	— / — / —	— / — / —	● / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —
Hoparlör adedi / Gücü (Adet / Watt)	2 / 2	2 / 2	—	—	2 / 2	—
Kulaklık / Mikrofon girişi	—	—	—	—	—	—
Adaptör	Dahili	Harici	Harici	Dahili	Dahili	Dahili
Boyut (mm)	375 x 202 x 389	Belirtilmemiş	374 x 401 x 200	403 x 392 x 171	378 x 391 x 156	377 x 373 x 200
Ağırlık (kg)	5	Belirtilmemiş	3,2	4,5	4	5
Tuş sayısı (Power hariç), tuş tipi	6 / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	5 / normal
Tuşların yeri (ön/yan/arka/alt)	Ön	Ön	Arka	Ön	Ön	Ön
Duvara monte özelliği / Kensington kilidi	Opsiyonel / —	— / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
Türkçe menü / Hazır görüntü modu	— / —	● / —	— / —	— / —	— / —	— / —
Türkçe kullanım kılavuzu / Sürücü CD'si	— / —	● / —	— / ●	CD'de / ●	● / —	● / ●
Harcadığı güç (Çalışırken / Bekleme) (Watt)	40 / 5	30 / Belirtilmemiş	30 / 1	30 / 1	48 / 1	Belirtilmemiş
Ölü piksel garantisi / Garanti süresi (Yıl)	3 yıl / 3	Standart / 3 yıl	3 noktadan sonra / 3	Standart / 3	Standart / 2	4 noktadan sonra / 3
Diğer						
Test sonuçları						
Parlaklık ve aydınlatma:						
C	213.9	246.1	242.2	184.3	191.2	188.1
M	92.9	84.79	92.43	79.09	84	89.65
Y	256.4	262.1	282.6	215.9	228.5	227
K	1.65	1.07	1.06	2.15	2	1.7
Lux Ölçüm - C	209	278	274	253	217	226
Lux Ölçüm - M	86	83	95	109	88	101
Lux Ölçüm - Y	267	309	332	304	277	286
Lux Ölçüm - K	3	2	4	5	4	5
Monaco:						
Siyah Luminans	0.64	0.47	0.47	0.42	0.54	0.81
Beyaz Luminans	238.63	226	288.65	221.85	231.92	251.76

● Var — Yok Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Alt sınıf: 44-0 puan

	SIRA 12	SIRA 13	SIRA 14	SIRA 15
	Xerox XA7-17zi	Dell E176FP	Crea 17"	Proniq 17M-HWT
	Xerox Türkiye	İnfronic	Crea	Probera
	(800) 211 30 97	(216) 544 12 44	(216) 444 27 32	(216) 452 67 37
	xerox.com.tr	dell.com.tr	crea.com.tr	probera.com.tr
	299 $ + KDV	219 $ + KDV	219 $ + KDV	245 $ + KDV
	67 Puan	62 Puan	62 Puan	54 Puan
	70	73	73	45
	69	56	50	63
	67	53	57	53
	54	54	62	62
	orta (59)	orta (74)	orta(74)	orta (58)
	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024	17 / 1.280x1.024
	0.264	0.264	0.264	0.264
	31-80	30-81	30-80	24-61
	60-75	56-76	56-75	56-75
	140 / 130	140 / 120	150 / 130	160 / 140
	8	12	8	12
	500:1 / 300	450:1 / 300	500:1 / 260	500:1 / 270
	DVI, D-sub	D-sub	D-sub	D-sub
	—	—	—	—
	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —
	—	—	—	—
	—	— / —	—	—
	Dahili	Dahili	Dahili	Harici
	378 x 378 x 191	380 x 375 x 137	378 x 379 x 180	430 x 410 x 130
	3,8	5,2	3,9	5,3
	4 / normal	3 / normal	4 / normal	4 / normal
	Ön	Ön	Ön	Ön
	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	— / —	Opsiyonel / ●
	— / —	— / —	— / —	— / —
	— / —	— / ●	● / —	● / —
	40 / 3	Belirtilmemiş	48 / 2	40 / 1
	3 yıl / 2	5 noktadan sonra / 2	Standart / 3	Standart / 2
	200.5	202.3	172.2	150.9
	88.6	85.06	87.66	74.97
	243.5	236.4	206	182.4
	1.96	1.8	1.59	5.36
	226	230	199	178
	90	87	93	87
	285	281	247	224
	4	4	3	12
	0.54	0.42	0.42	3.67
	264.28	232.93	211.03	193.64

bigboy®
technologies

keep it safe...

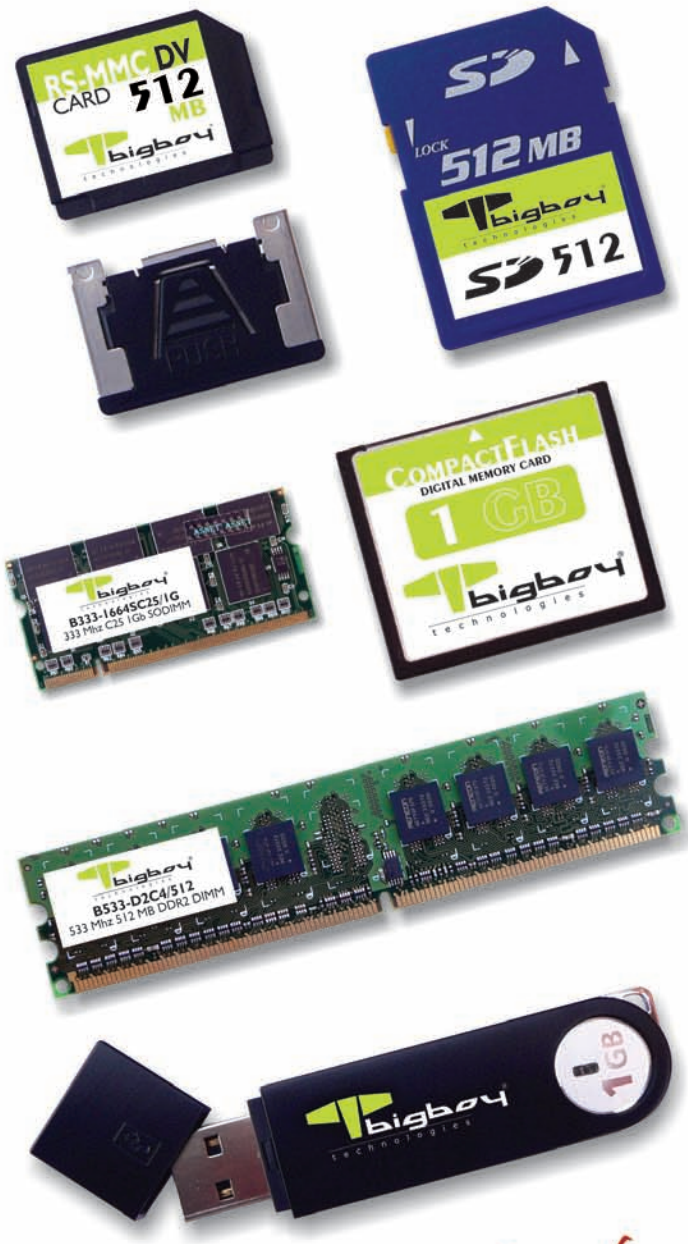

memory & digital media

www.bigboytech.com

Türkiye Distribütörü:

ASNET® BİLGİ SİSTEMLERİ
MÜHENDİSLİK VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

Çetin Emeç Bulvarı Öveçler 4. Cadde
No: 92/C Dikmen / ANKARA
Tel : 0.312. 481 60 00 (pbx)
Faks : 0.312. 481 70 00
www.asnet.com.tr

300 $ üstü

19 inç LCD monitör	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5	SIRA 6	SIRA 7
Model	Fujitsu Siemens P19-2	HP 1955	Hyundai Image-Quest L90D+	Xerox XA7-192i	Philips 190G6	BenQ FP93GX	LG L1970H
Firma	Fujitsu Siemens Türkiye	HP Türkiye	Multimedya	Xerox Türkiye	Philips Türkiye	Koyuncu	Boğaziçi
Tel	(212) 444 0 372	(212) 444 03 07	(212) 479 46 46	(800) 211 30 97	(800) 261 33 02	(216) 528 88 88	(212) 331 10 00
İnternet (www.)	fujitsu-siemens.com	hp.com.tr	multimedya.com	xerox.com.tr	philips.com.tr	benq.com.tr	lge.com.tr
Fiyat	511 $ + KDV	578 $ + KDV	410 $ + KDV	435 $ + KDV	680 $ + KDV	449 $ + KDV	384 $ + KDV
Toplam puan	93 Puan	90 Puan	87 Puan	85 Puan	85 Puan	83 Puan	80 Puan
Görüntü kalitesi	100	91	77	78	100	91	91
Ergonomi	94	94	100	94	75	75	75
Teknik özellikler	70	70	73	70	91	85	97
Servis ve dökümantasyon	62	69	62	70	77	92	62
Fiyat / Performans	orta (63)	orta (55)	orta (74)	orta (68)	vasat (44)	orta (65)	orta (73)
Teknik veriler							
Görüntü alan büyüklüğü / Maks. Çözünürlük (inç / piksel)	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024
Piksel aralığı (mm)	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294
Yatay frekans değişimi (kHz)	30-83	30-82	31-80	30-80	30-82	31-81	30-83
Düşey frekans değişimi (Hz)	55-75	56-75	56-75	56-75	56-76	60-76	56-75
Görüntü açısı (yatay / dikey) (Derece)	178 / 178	176 / 176	170 / 155	152 / 130	160 / 160	140 / 135	170 / 170
Tepki süresi (Milisaniye)	8	16	8	8	8	2	8
Maksimum kontrast / Maksimum parlaklık (Oran / cd / m^2)	1.000:1 / 280	1000:1 / 250	700:1 / 300	500:1 / 300	700:1 / 420	700:1 / 300	1600:1 / 300
Video girişler	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub
Ek girişler (USB)	—	2 adet USB	—	—	USB	—	—
Kablo bağlantısı	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Ayak
Yükseklik / Sağ sol ayarı / Webcam	● / ● / —	● / ● / —	● / ● / —	● / ● / —	— / — / —	— / — / —	● / — / —
Hoparlör adedi / Gücü (Adet / Watt)	2 / 2	—	2 / 2	2 / 1	5 / 40	—	—
Kulaklık / Mikrofon girişi	—	—	● / —	—	● / ●	—	—
Adaptör	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Harici
Boyut (mm)	382x408x271	404x700x335	414x434x204	426x429x170	451x590x263	410x404x168	412x414x236
Ağırlık (kg)	7,8	4,75	5,6	6	9,5	5	5,4
Tuş sayısı (Power hariç), tuş tipi	4 / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	11 / normal	5 / normal	4 / normal
Tuşların yeri (ön/yan/arka/alt)	Ön	Ön	Alt	Ön	Ön	Ön	Alt
Duvara monte özelliği / Kensington kilidi	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	— / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
Türkçe menü / Hazır görüntü modu	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
Türkçe kullanım kılavuzu / Sürücü CD'si	— / ●	● / ●	— / ●	— / ●	— / ●	— / ●	— / ●
Harcadığı güç (Çalışırken / Bekleme) (Watt)	38 / 1	48 / 2	Belirtilmemiş	48 / 2	62 / 2	40 / 2	39 / 1
Ölü piksel garantisi / Garanti süresi (Yıl)	Standart / 3	3 nok. sonra / 3	3 nok. sonra / 3	3 yıl / 2	Standart / 3	1 ay sıfır pixel / 3	Standart / 3
Diğer					Scart, Svideo, HDTV girişi		
Test sonuçları							
Parlaklık ve aydınlatma:							
C	226	191.7	179.3	217.4	347.1	228.1	300.8
M	92.75	98.5	76.3	103.7	138.6	96.18	110.4
Y	269.9	235	216.8	269.2	408.4	275.7	355.6
K	0.84	0.68	0.58	0.82	0.92	0.66	0.8
Lux Ölçüm - C	307	240	215	246	462	260	291
Lux Ölçüm - M	112	117	82	109	166	98	105
Lux Ölçüm - Y	376	314	268	318	564	323	346
Lux Ölçüm - K	2	3	3	4	5	3	4
Monaco:							
Siyah Luminans	0.29	0.3	0.41	0.5	0.7	0.35	0.52
Beyaz Luminans	268.51	263.83	214.99	280.71	400.12	257.66	308.5

● Var — Yok Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Alt sınıf: 44-0 puan

300 $ altı

SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4
Samsung Syncmaster 960BF	ViewSonic VX922	Hyundai ImageQuest Q90U	Acer AL1951	Philips 190X6	Philips 190S7	Samsung Syncmaster 920N	BenQ FP91G+	Samsung Syncmaster 940BW
Koyuncu, Kont	Hızlı Sistem	Multimedya	Ufotek	Philips Türkiye	Philips Türkiye	Koyuncu, Kont, Armada	Koyuncu	Koyuncu, Kont
(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(212) 454 99 00	(212) 479 46 46	(212) 336 61 00	(800) 261 33 02	(800) 261 33 02	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99, (212) 230 89 80	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99
samsung.com.tr	hs.com.tr	multimedya.com	acer.com.tr	philips.com.tr	philips.com.tr	samsung.com.tr	benq.com.tr	samsung.com.tr
364 $ + KDV	469 $ + KDV	409 $ + KDV	390 $ + KDV	380 $ + KDV	293 $ + KDV	284 $ + KDV	285 $ + KDV	295 $ + KDV
80 Puan	77 Puan	77 Puan	76 Puan	76 Puan	82 Puan	81 Puan	78 Puan	76 Puan
80	89	75	81	74	82	85	78	72
75	69	75	69	75	81	75	75	75
76	79	100	97	85	58	64	73	76
100	69	92	92	85	85	100	92	100
iyi (76)	orta (57)	orta (65)	orta (68)	orta (69)	çok iyi (98)	çok iyi (100)	çok iyi (95)	çok iyi (90)
19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.440x900
0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.285
30-81	30-82	31-80	30-80	30-83	30-83	30-81	31-81	30-81
56-75	50-75	56-75	55-75	56-76	56-76	56-75	56-76	56-75
160 / 160	170/ 170	170 / 155	150 / 135	160 / 160	176 / 170	160 / 160	160 / 165	160 / 160
4	2	3	2	8	8	8	8	4
700:1 / 300	650:1 / 270	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 250	550:1 / 250	500:1 / 300
DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-sub	D-sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub
—	—	USB	—	USB	—	—	—	—
Ayak	Monitör	Monitör	Ayak	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
— / — / —	— / — / —	● / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / ● / —	— / — / —
—	—	2 / 2	2 / 1,5	2 / 3	—	—	—	—
—	—	● / —	—	● / —	—	—	—	—
Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
380x392x263	431x468x201	414x432x172	417x427x164	444x436x181	424x418x235	416x420x200	410x422x168	439x361x200
5	6,7	6,8	5,4	7,2	5,5	5,6	5,1	4,7
- / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	7 / normal	6 / normal	5 / normal	5 / normal	5 / normal
-	Ön	Alt	Ön	Yan	Ön	Ön	Ön	Ön
Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
CD'de / ●	— / ●	— / ●	● / ●	— / ●	CD'de / ●	CD'de / ●	— / ●	CD'de / ●
34 / 1	35 / 1	30 / Belirtilmemiş	37 / 1	41 / 1	34/1	38 / 1	40 / 2	42 / 2
3 yıl / 3	Standart / 3	3 noktadan sonra / 3	3 yıl / 3	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	1 ay sıfır pixel, 3	3 yıl / 3
Ayarlar yazılımla yapılıyor								
207.6	260.1	152.4	239	193	193	221	180.2	195.7
84.88	107	62.71	97.44	81.72	80	91.53	93.54	89.56
242.4	302.2	180.8	288.9	229.8	233.4	254.6	223.7	233.5
0.69	0.73	1.09	0.83	0.87	0.65	0.73	0.73	0.88
228	293	163	274	228	229	251	200	303
83	106	61	103	87	86	92	94	128
277	353	202	342	283	286	303	259	379
3	4	3	4	4	3	3	3	5
0.42	0.44	0.32	0.52	0.46	0.37	0.4	0.4	0.6
248.79	316.12	176	278.27	253.13	249.53	270.04	239.4	246.67

Satın alırken

Ekran boyutu: 17 inç monitörler uygun fiyatlı fakat bu senenin trendi 19 inç. Gelecek sene piyasa 20 inç monitörlerle dolduğunda, pişman olmayın. Geniş ekran seçeneği de film ve oyun meraklıları için biçilmiş kaftan. Az sayıda olsa da 16:10 destekleyen modeller testte mevcut.

Kontrast ve parlaklık Değerleri görüntü açısına dikkat etmelisiniz. Parlaklık değerinin yüksek olması, kontrast değerinde ise iki noktadan önceki rakamın büyük olması, görüntü kalitesinin iyi olmasını belirtir. Görüntü açısının fazla oluşu da farklı noktalardan net bir şekilde görülebilmesini sağlar.

Ayak yapısı: Esnek bir kullanım için sağa sola dönebilen, yükseklik ayarı yapılabilen, duvara monte özelliği bulunan monitörler bulunuyor. Bunun yanında masaya sabitlemek için Kensington kilidi olmasına da dikkat etmelisiniz.

Garanti süresi ve ölü piksel garantisi: Çoğu panel, standart olarak belirlenen beş adet ölü pikselde değiştirilirken, bazıları üç noktada değiştirilebiliyor. Satın almadan önce mümkünse LCD monitörü mağazada çalıştırarak ölü piksel olup olmadığını kontrol etmeniz gerekiyor.

Multimedya özellikler: Çoğu monitör için hoparlör standart halini aldı. Ayrıca cihaz üzerindeki kulaklık ve mikrofon girişi, USB yuvaları, web kamerası gibi bağlantılar kolaylık sağlıyor.

Tazeleme oranı: Tepki süresi hareketli görüntüler için önemli. Örneğin oyunlar ve videolarda bu süre yüksekse, görüntünün yenilenmesi geciktiğinden seyir kalitesi olumsuz etkileniyor. 2 ms'ye kadar düşen bu süre artık problem olmuyor. Yine de bu özelliği en çok 8 ms olan monitörleri tavsiye ederiz.

Görüntü kalitesi fiyata karşı

En iyi görüntü kalitesini arayanlar, daha fazla ödemeye razı olmalı. Buna karşın iyi bir kalitede ekonomik çözümler var. 17 inç'te Inca IL779A, 19 inç'te ise Datron 783A'ya yönelinebilir. Daha fazla kalite için bütçesini biraz daha zorlayabileceklere, tablomuz 17 inç'te Acer1717'yi ve Samsung 731BA'yı; 19 inç'te de Philips 190S7'yi işaret ediyor.

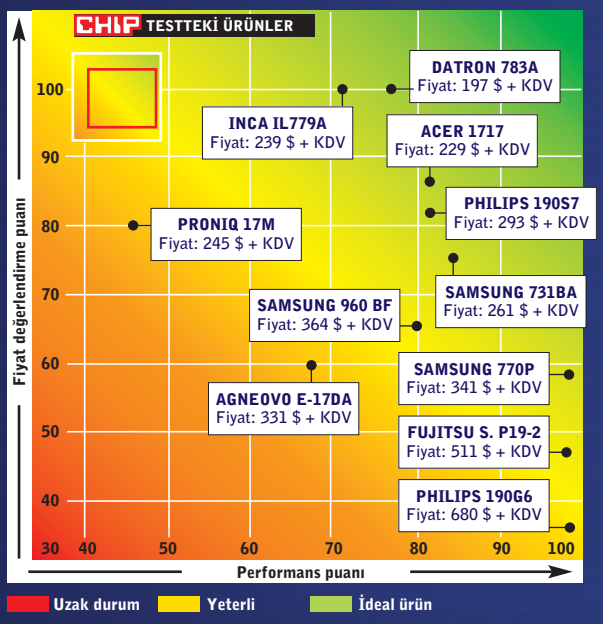

NASIL TEST ETTİK?

Görüntü kalitesi: Genel toplamda ağırlıklı rol oynayan görüntü kalitesi puanını, gerçekleştirdiğimiz aydınlatma ve parlaklık ölçümleri sonucunda belirledik. Minolta'nın LS-110 Luminance Meter adlı cihazını kullanarak cyan, macenta, sarı ve siyah renklerin doğruluğunu ve ışık yoğunluğunu ölçebildik. İkinci testimizde ise LCD panellerin kalibrasyonunu sağlayan Monaco Optix XR Pro Edition yazılımından ve aydınlatma gücünü ölçmemizi sağlayan Digital Instruments Lux Meter(dan yararlandık. oldu.

Ergonomi: Bu kriter, kullanım kolaylığını hedefleyen işlevlerin puanlanmasıyla oluşuyor. Web kamerası gibi ek özellikler de artı puan getirdi.

Teknik özellikler: LCD monitörlerin görüntü alanı başta olmak üzere, maksimum çözünürlük, piksel aralığı, yatay ve düşey frekans değişimi, tepki süresi puanlandı. Buna bazı monitörlerdeki hoparlörler de güçlerine göre puanlanarak eklendi.

Servis ve dokümantasyon: Bu kriterde kutudan çıkan sürücü CD'si ile kullanma kılavuzu öncelikli olarak puanlandı. Ölü piksel garantisi ve uzun garanti süresi de artı puan getiriyor.

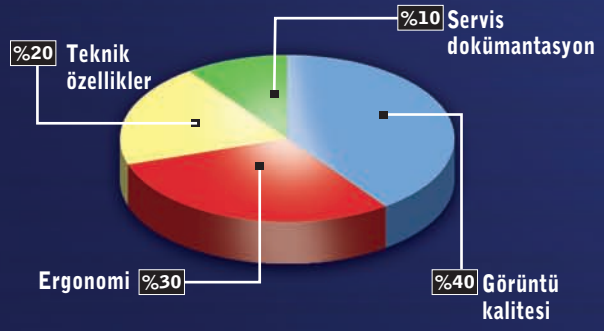

Testteki ürünler

17 inç 250 $ üstü

1

Samsung 770P: Katlanır ayağıyla yüksekliği ayarlanabilen, ekranı yatay ve dikey kullanılabilen esnek bir monitör. Görüntü kalitesinin iyi, açısının geniş olması kadar 6 ms tepki süresi ve dijital girişe sahip olması da başarılı.
Fiyat: 341 $ + KDV

17 inç 250 $ altı

1

Acer AL1717: Dahili adaptör ve hoparlörleri, minimum alanda yeteneklerini sergilemesini sağlıyor. Ortalama parlaklık, kontrast değeri ve iyi bir görüntü kalitesine karşın uygun fiyata sahip.
Fiyat: 229 $ + KDV

19 inç 300 $ üstü

1

Fujitsu Siemens P19-2: Testteki az sayıda dönebilen ekranlı, yüksekliği ayarlanabilen modelden biri. Yüksek parlaklık oranı, dijital bağlantı, dahili hoparlör ve geniş görüntü açısı diğer başarılı yönleri.
Fiyat: 511 $ + KDV

19 inç 300 $ altı

1

Philips 190S7: Ağ üzerinden yönetilebilmesi, iş yerinde çok sayıda PC'ye LCD terfisi yaptıracakların ilgisini çekecek. Dijital bağlantı ve 8 ms tepki süresi dışında her üründe görülebilen işlevler taşıyor.
Fiyat: 293 $ + KDV

CHIP ONLINE'DA: Ayrıntılı test yöntemi www.chip.com.tr/testmetodu adresinde

300 $ altı

SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4
Samsung Syncmaster 960BF	ViewSonic VX922	Hyundai ImageQuest Q90U	Acer AL1951	Philips 190X6	Philips 190S7	Samsung Syncmaster 920N	BenQ FP91G+	Samsung Syncmaster 940BW
Koyuncu, Kont	Hızlı Sistem	Multimedya	Ufotek	Philips Türkiye	Philips Türkiye	Koyuncu, Kont, Armada	Koyuncu	Koyuncu, Kont
(216) 528 88 88, (216) 499 62 99	(212) 454 99 00	(212) 479 46 46	(212) 336 61 00	(800) 261 33 02	(800) 261 33 02	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99, (212) 230 89 80	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88, (216) 499 62 99
samsung.com.tr	hs.com.tr	multimedya.com	acer.com.tr	philips.com.tr	philips.com.tr	samsung.com.tr	benq.com.tr	samsung.com.tr
364 $ + KDV	469 $ + KDV	409 $ + KDV	390 $ + KDV	380 $ + KDV	293 $ + KDV	284 $ + KDV	285 $ + KDV	295 $ + KDV
80 Puan	77 Puan	77 Puan	76 Puan	76 Puan	82 Puan	81 Puan	78 Puan	76 Puan
80	89	75	81	74	82	85	78	72
75	69	75	69	75	81	75	75	75
76	79	100	97	85	58	64	73	76
100	69	92	92	85	85	100	92	100
iyi (76)	orta (57)	orta (65)	orta (68)	orta (69)	çok iyi (98)	çok iyi (100)	çok iyi (95)	çok iyi (90)
19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.440x900
0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.285
30-81	30-82	31-80	30-80	30-83	30-83	30-81	31-81	30-81
56-75	50-75	56-75	55-75	56-76	56-76	56-75	56-76	56-75
160 / 160	170/ 170	170 / 155	150 / 135	160 / 160	176 / 170	160 / 160	160 / 165	160 / 160
4	2	3	2	8	8	8	8	4
700:1 / 300	650:1 / 270	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 300	700:1 / 250	550:1 / 250	500:1 / 300
DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub	DVI, D-sub	D-sub	DVI, D-Sub	DVI, D-Sub
—	—	USB	—	USB	—	—	—	—
Ayak	Monitör	Monitör	Ayak	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
— / — / —	— / — / —	● / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / ● / —	— / — / —
—	—	2 / 2	2 / 1,5	2 / 3	—	—	—	—
—	—	● / —	—	● / —	—	—	—	—
Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
380x392x263	431x468x201	414x432x172	417x427x164	444x436x181	424x418x235	416x420x200	410x422x168	439x361x200
5	6,7	6,8	5,4	7,2	5,5	5,6	5,1	4,7
- / normal	4 / normal	4 / normal	4 / normal	7 / normal	6 / normal	5 / normal	5 / normal	5 / normal
-	Ön	Alt	Ön	Yan	Ön	Ön	Ön	Ön
Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●
— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
CD'de / ●	— / ●	— / ●	● / ●	— / ●	CD'de / ●	CD'de / ●	— / ●	CD'de / ●
34 / 1	35 / 1	30 / Belirtilmemiş	37 / 1	41 / 1	34/1	38 / 1	40 / 2	42 / 2
3 yıl / 3	Standart / 3	3 noktadan sonra / 3	3 yıl / 3	3 yıl / 3	Standart / 3	3 yıl / 3	1 ay sıfır pixel, 3	3 yıl / 3
Ayarlar yazılımla yapılıyor								
207.6	260.1	152.4	239	193	193	221	180.2	195.7
84.88	107	62.71	97.44	81.72	80	91.53	93.54	89.56
242.4	302.2	180.8	288.9	229.8	233.4	254.6	223.7	233.5
0.69	0.73	1.09	0.83	0.87	0.65	0.73	0.73	0.88
228	293	163	274	228	229	251	200	303
83	106	61	103	87	86	92	94	128
277	353	202	342	283	286	303	259	379
3	4	3	4	4	3	3	3	5
0.42	0.44	0.32	0.52	0.46	0.37	0.4	0.4	0.6
248.79	316.12	176	278.27	253.13	249.53	270.04	239.4	246.67

300 $ altı

19 inç LCD monitör	SIRA 5	SIRA 6	SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11
Model	Hyundai Image-Quest N91S	Hyundai Image-Quest B91A	Acer AL1917	Dell E196FP	INCA IL779A	Hyundai Image-Quest X90W	Crea 19"
Firma	Multimedya	Multimedya	İnfronic	İnfronic	Pasifik	Multimedya	Crea
Tel	(212) 479 46 46	(212) 479 46 46	(216) 544 12 44	(216) 544 12 44	(212) 212 88 65	(212) 479 46 46	(216) 444 27 32
İnternet (www.)	multimedya.com	multimedya.com	acer.com.tr	dell.com.tr	inca.com.tr	multimedya.com	crea.com.tr
Fiyat	279 $ + KDV	273 $ + KDV	289 $ + KDV	279 $ + KDV	239 $ + KDV	279 $ + KDV	269 $ + KDV
Toplam puan	72 Puan	72 Puan	71 Puan	70 Puan	69 Puan	68 Puan	65 Puan
Görüntü kalitesi	84	78	71	84	72	76	73
Ergonomi	56	63	69	63	63	56	56
Teknik özellikler	67	67	55	52	70	73	61
Servis ve dökümantasyon	100	92	77	54	85	92	77
Fiyat / Performans	iyi (89)	çok iyi (91)	iyi (85)	iyi (88)	çok iyi (100)	iyi (84)	iyi (84)
Teknik veriler							
Görüntü alan büyüklüğü / Maks. Çözünürlük (inç / piksel)	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.280x1.024	19 / 1.440x900	19 / 1.440x900
Piksel aralığı (mm)	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294	0.294
Yatay frekans değişimi (kHz)	30-80	31-80	30-82	30-81	Belirtilmemiş	31-80	30-80
Düşey frekans değişimi (Hz)	60-75	56-75	56-76	56-76	Belirtilmemiş	56-75	56-75
Görüntü açısı (yatay / dikey) (Derece)	150 / 135	170 / 155	140 / 140	140 / 130	160 / 160	170 / 155	Belirtilmemiş
Tepki süresi (Milisaniye)	8	8	8	8	8	8	8
Maksimum kontrast / Maksimum parlaklık (Oran / cd / m²)	500:1 / 280	700:1 / 300	700:1 / 300	500:1 / 300	500: 1 / 400	500:1 / 300	500:1 / 300
Video girişler	D-sub	D-sub	D-sub	D-sub	DVI	D-sub	DVI, 2xD-Sub
Ek girişler (USB)	—	—	—	—	—	—	—
Kablo bağlantısı	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör	Monitör
Yükseklik / Sağ sol ayarı / Webcam	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —	— / — / —
Hoparlör adedi / Gücü (Adet / Watt)	2 / 2	—	2 / 1	—	2 / 2	2 / 2	—
Kulaklık / Mikrofon girişi	● / —	—	—	—	—	—	—
Adaptör	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili	Dahili
Boyut (mm)	426x416x210	412x428x200	416x426x192	401x412x144	Belirtilmemiş	449x380x180	457x371x210
Ağırlık (kg)	4,8	3,5	4,4	5,6	Belirtilmemiş	4,8	6
Tuş sayısı (Power hariç), tuş tipi	4 / normal	4 / normal	4 / normal	3 / normal	4 / normal	2 / normal	4 / normal
Tuşların yeri (ön/yan/arka/alt)	Ön	Arka	Ön	Ön	Ön	Arka	Ön
Duvara monte özelliği / Kensington kilidi	— / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	Opsiyonel / ●	— / —	Opsiyonel / ●	— / —
Türkçe menü / Hazır görüntü modu	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —
Türkçe kullanım kılavuzu / Sürücü CD'si	CD'de / ●	— / ●	● / ●	— / ●	● / —	— / ●	● / ●
Harcadığı güç (Çalışırken / Bekleme) (Watt)	60 / 1	35 / 1	58 / 2	Belirtilmemiş	45 / 5	40 / 2	60 / 5
Ölü piksel garantisi / Garanti süresi (Yıl)	3 nok. sonra / 3	3 nok. sonra / 3	5 nok. sonra / 2	5 nok. sonra / 2	Standart / 3	3 nok. sonra / 3	Standart / 3
Diğer							
Test sonuçları							
Parlaklık ve aydınlatma:							
C	236.3	210.5	190.2	222.5	212.3	184.2	161.3
M	110.2	83.14	85.85	88.6	105	84.96	72.64
Y	288	246.1	230.7	261.2	257.9	219.6	191.9
K	0.86	0.77	0.91	0.64	1	0.82	0.68
Lux Ölçüm - C	257	228	283	254	241	262	247
Lux Ölçüm - M	111	79	119	90	109	113	104
Lux Ölçüm - Y	329	276	361	310	310	329	308
Lux Ölçüm - K	4	3	5	4	3	4	5
Monaco:							
Siyah Luminans	0.46	0.46	0.57	0.41	0.67	0.45	0.41
Beyaz Luminans	307.98	239.41	243.56	260.4	271.66	240.4	213.28

● Var — Yok Zirve sınıfı: 100-90 puan Üst sınıf: 89-75 puan Orta sınıf: 74-45 puan Alt sınıf: 44-0 puan

Satın alırken

Ekran boyutu: 17 inç monitörler uygun fiyatlı fakat bu senenin trendi 19 inç. Gelecek sene piyasa 20 inç monitörlerle dolduğunda, pişman olmayın. Geniş ekran seçeneği de film ve oyun meraklıları için biçilmiş kaftan. Az sayıda olsa da 16:10 destekleyen modeller testte mevcut.

Kontrast ve parlaklık Değerleri görüntü açısına dikkat etmelisiniz. Parlaklık değerinin yüksek olması, kontrast değerinde ise iki noktadan önceki rakamın büyük olması, görüntü kalitesinin iyi olmasını belirtir. Görüntü açısının fazla oluşu da farklı noktalardan net bir şekilde görülebilmesini sağlar.

Ayak yapısı: Esnek bir kullanım için sağa sola dönebilen, yükseklik ayarı yapılabilen, duvara monte özelliği bulunan monitörler bulunuyor. Bunun yanında masaya sabitlemek için Kensington kilidi olmasına da dikkat etmelisiniz.

Garanti süresi ve ölü piksel garantisi: Çoğu panel, standart olarak belirlenen beş adet ölü pikselde değiştirilirken, bazıları üç noktada değiştirilebiliyor. Satın almadan önce mümkünse LCD monitörü mağazada çalıştırarak ölü piksel olup olmadığını kontrol etmeniz gerekiyor.

Multimedya özellikler: Çoğu monitör için hoparlör standart halini aldı. Ayrıca cihaz üzerindeki kulaklık ve mikrofon girişi, USB yuvaları, web kamerası gibi bağlantılar kolaylık sağlıyor.

Tazeleme oranı: Tepki süresi hareketli görüntüler için önemli. Örneğin oyunlar ve videolarda bu süre yüksekse, görüntünün yenilenmesi geciktiğinden seyir kalitesi olumsuz etkileniyor. 2 ms'ye kadar düşen bu süre artık problem olmuyor. Yine de bu özelliği en çok 8 ms olan monitörleri tavsiye ederiz.

Görüntü kalitesi fiyata karşı

En iyi görüntü kalitesini arayanlar, daha fazla ödemeye razı olmalı. Buna karşın iyi bir kalitede ekonomik çözümler var. 17 inç'te Inca IL779A, 19 inç'te ise Datron 783A'ya yönelinebilir. Daha fazla kalite için bütçesini biraz daha zorlayabileceklere, tablomuz 17 inç'te Acer1717'yi ve Samsung 731BA'yı; 19 inç'te de Philips 190S7'yi işaret ediyor.

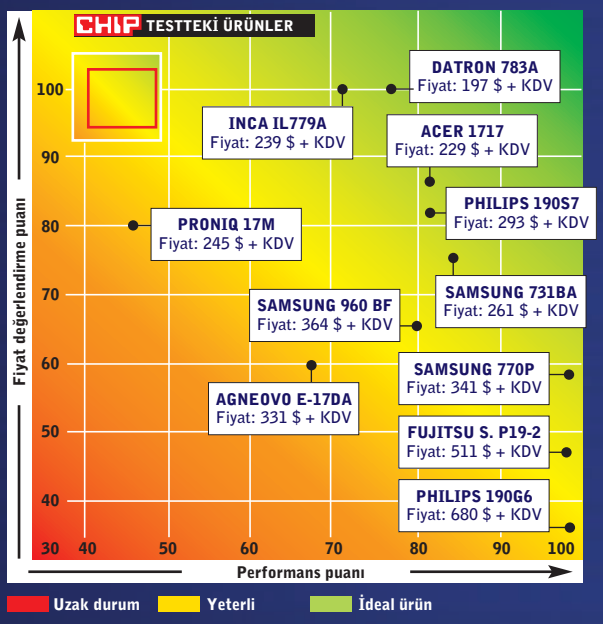

NASIL TEST ETTİK?

Görüntü kalitesi: Genel toplamda ağırlıklı rol oynayan görüntü kalitesi puanını, gerçekleştirdiğimiz aydınlatma ve parlaklık ölçümleri sonucunda belirledik. Minolta'nın LS-110 Luminance Meter adlı cihazını kullanarak cyan, macenta, sarı ve siyah renklerin doğruluğunu ve ışık yoğunluğunu ölçebildik. İkinci testimizde ise LCD panellerin kalibrasyonunu sağlayan Monaco Optix XR Pro Edition yazılımından ve aydınlatma gücünü ölçmemizi sağlayan Digital Instruments Lux Meter(dan yararlandık. oldu.

Ergonomi: Bu kriter, kullanım kolaylığını hedefleyen işlevlerin puanlanmasıyla oluşuyor. Web kamerası gibi ek özellikler de artı puan getirdi.

Teknik özellikler: LCD monitörlerin görüntü alanı başta olmak üzere, maksimum çözünürlük, piksel aralığı, yatay ve düşey frekans değişimi, tepki süresi puanlandı. Buna bazı monitörlerdeki hoparlörler de güçlerine göre puanlanarak eklendi.

Servis ve dokümantasyon: Bu kriterde kutudan çıkan sürücü CD'si ile kullanma kılavuzu öncelikli olarak puanlandı. Ölü piksel garantisi ve uzun garanti süresi de artı puan getiriyor.

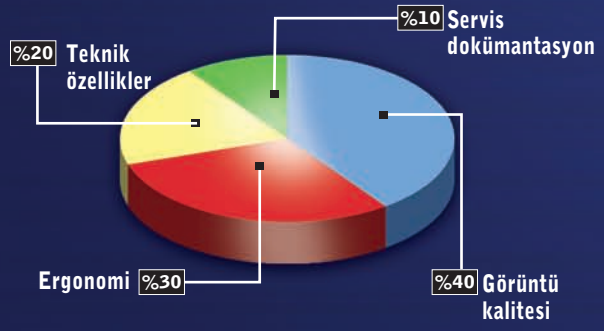

Testteki ürünler

17 inç 250 $ üstü

1

Samsung 770P: Katlanır ayağıyla yüksekliği ayarlanabilen, ekranı yatay ve dikey kullanılabilen esnek bir monitör. Görüntü kalitesinin iyi, açısının geniş olması kadar 6 ms tepki süresi ve dijital girişe sahip olması da başarılı.
Fiyat: 341 $ + KDV

17 inç 250 $ altı

1

Acer AL1717: Dahili adaptör ve hoparlörleri, minimum alanda yeteneklerini sergilemesini sağlıyor. Ortalama parlaklık, kontrast değeri ve iyi bir görüntü kalitesine karşın uygun fiyata sahip.
Fiyat: 229 $ + KDV

19 inç 300 $ üstü

1

Fujitsu Siemens P19-2: Testteki az sayıda dönebilen ekranlı, yüksekliği ayarlanabilen modelden biri. Yüksek parlaklık oranı, dijital bağlantı, dahili hoparlör ve geniş görüntü açısı diğer başarılı yönleri.
Fiyat: 511 $ + KDV

19 inç 300 $ altı

1

Philips 190S7: Ağ üzerinden yönetilebilmesi, iş yerinde çok sayıda PC'ye LCD terfisi yaptıracakların ilgisini çekecek. Dijital bağlantı ve 8 ms tepki süresi dışında her üründe görülebilen işlevler taşıyor.
Fiyat: 293 $ + KDV

CHIP ONLINE'DA: Ayrıntılı test yöntemi www.chip.com.tr/testmetodu adresinde

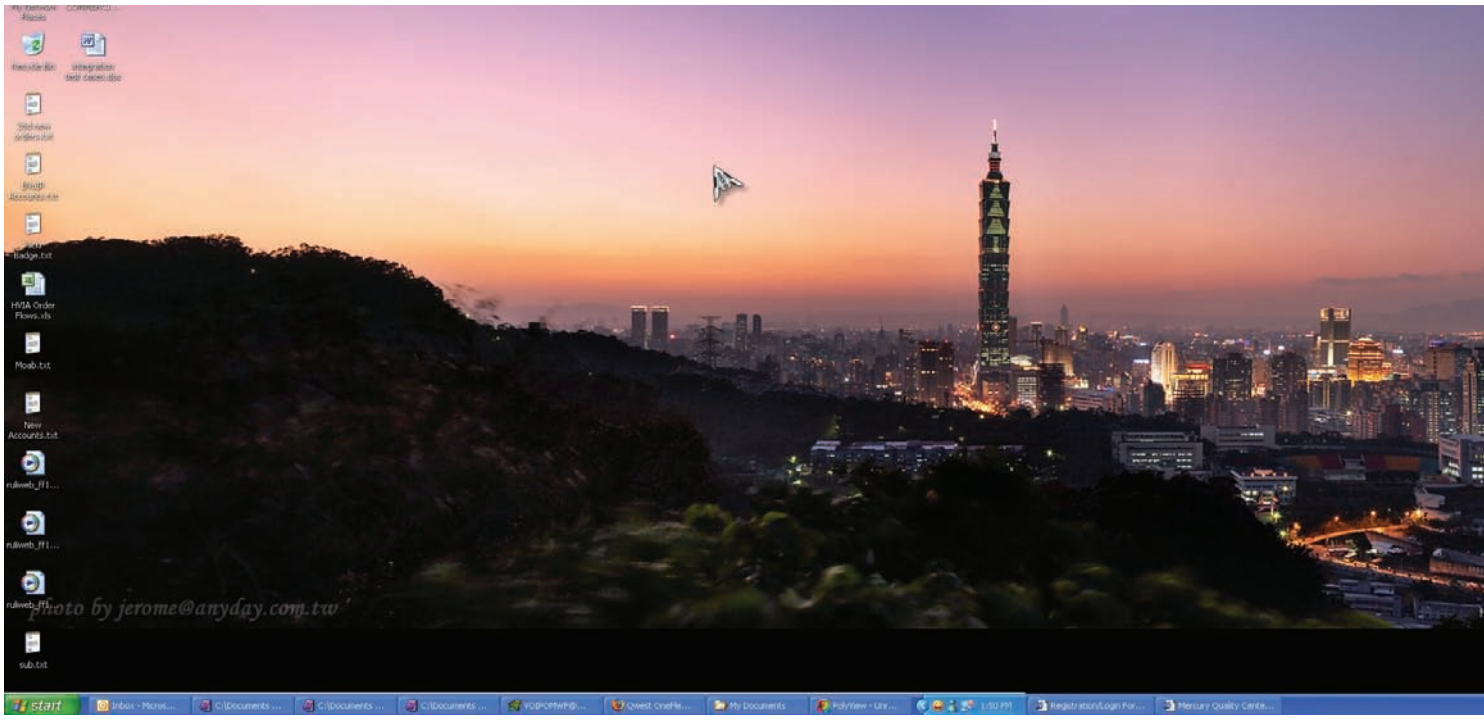

Bilgisayarınızda çift monitör konforu

Geniş ekranlı bir monitör iyidir ama ikinci bir monitör daha da iyidir. Çoklu monitör kullanmanın püf noktaları ve uyumlu donanımlar bu yazıda.

Aynı anda hem Word, hem de Excel'i kullanıyorsunuz, internette sörf yapıyorsunuz, bir yandan CD yazıyorsunuz ve en son albümleri dinliyorsunuz. Sizin açınızdan bir sorun yok. Dizüstü ya da masaüstü bilgisayarlar açısından da sorun yok çünkü bütün bunları aynı anda yapacak güce sahipler. Peki, monitörünüzde durum nasıl? Ne kadar çok sayıda pencere açarsanız, bilgisayarınızın ekranı da o kadar karışır ve pencereler arasında geçişler yapmak, donmalara yol açarak sinirlerinizi bozabilir. Çözüm ikinci monitör kullanımından geçiyor.

İkinci monitör çalışma alanınızı genişletir, size daha iyi bir bakış açısı sunar ve daha verimli çalışmanıza yardımcı olur. Ayrıca kimi oyunlar çoklu monitör desteğine sahip. Böylelikle oyun tutkunları daha hızlı hareket edip, düşmanlarına karşı eşsiz stratejiler geliştirebilir.

SEÇİM

Doğru ikiliyi seçin

Prensipte bütün çoklu monitör seçenekleri size bağlı. Fakat bu seçeneklerin iyi ve kötü yanları bulunmuyor değil. Her kullanımda seçtiğiniz ürünler fayda sağlamayabilir. Yüksek çözünürlüklü tek monitör, büyük görüş alanı sağlıyor ama fiyatı da bir o kadar yüksek. TFT ürünler için yüksek çözünürlüklerde çalışabilen bir ekran kartı gerekiyor.

Yoğun görsel öğelere sahip oyunlarda yüksek ve sabit çözünürlüğe sahip monitör kullanmak, rahatsız edici görüntülere neden olabilir. Daha ufak ve birbirine bağlanmış iki adet monitör kullanmak, düşük çözünürlüklerine rağmen daha yüksek daha geniş bir çalışma alanı sunar. Ayrıca karşılaştırılabilen performans değerlerini inceleyerek, fiyat konusunda ciddi avantajlar elde edebilirsiniz.

Oyunlar da çoklu monitörle oynandığında daha keyiflidir. Eğer ekran kartınız, bir oyun sırasında yüksek ve fazla işlem gücü gerektiren çözünürlükte çalışamıyorsa ekranlardan birini kapatarak çözünürlüğü düşürebilirsiniz.

TFT ve TFT

Çift TFT kullanmak en mantıklı fakat en pahalı yoldur. Bileşim için alan ve elektrik ihtiyacı açısından en azı gerektirip,

çok ergonomik olmasının yanında güzel bir görünüme sahiptir. Aynı marka ve modelde iki adet monitörü DVI girişi üzerinden bağlarsanız, toplamda en iyi görüntü kalitesini elde edebiliyorsunuz.

TFT ve CRT

Bu bileşim için prensipte iki ayrı monitör teknolojisini (CRT tipi monitörü, göz kırpmalar yapmayacak bir çözünürlükte) ayarladığınız sürece, beraber gayet iyi performans alabilirsiniz. Yoksa düzgün görüntü sunan TFT'den dalgalı görüntü sunan CRT'ye bakmanız, günün sonunda ciddi baş ağrılarına yol açabilir. CRT monitörü sadece analog ayarlayabildiğiniz için, iki monitörde de aynı görüntü kalitesini yakalamanız mümkün değil. Kısa bir süre için bu tarz bir çözüm yoluna gitmek, iki monitörü de aynı marka ve modele çevirene kadar tavsiye edilebilir.

CRT ve CRT

İki adet tüplü monitörü birleştirerek hem çözünürlük açısından bağımsız, hem de en ucuz çoklu monitör bileşimini oluşturabilirsiniz. Fakat bu seçenek için daha fazla yere, elektriğe ihtiyacınız olacak, ayrıca analog bağlantı noktası yüzünden pek de net olmayan görüntü sağlanıyor ama aynı zamanda en doğal renklere ulaşabileceksiniz.

TFT ve dizüstü TFT

Bu bileşim, daha çok hareket serbestliğinin yanında ayrı ve büyük bir TFT monitörün rahatlığını isteyenler için tavsiye ediliyor. Özellikle iş yerlerinde büyük TFT'ler ve dizüstü bilgisayarlar bir arada kullanılıyor. Gereken tek şey ise, dizüstü bilgisayarınızın üzerinde analog ya da dijital bir çıkış olması. Ne var ki, piyasadaki çoğu güncel dizüstünün TFT ekranı, masaüstü TFT'lerine oranla daha ufak. Geniş ekranlı dizüstü bilgisayarların uyumsuz çözünürlükleri ise ergonomik ve sağlıklı bir kullanımı zorlaştırıyor. Dizüstü bilgisayarların ekran kartları, iki ayrı çözünürlükle çalışma konusunda pek başarılı değil.

TFT VE TFT En pahalı ama aynı zamanda en mantıklı çift monitör çözümü 2 adet TFT ekranı birlikte kullanmak.

FARKLI İHTİYAÇLAR İÇİN

Kullanım alanları

Birkaç yıl öncesine kadar iki ya da daha fazla sayıda monitör kullanmanın faydaları bir elin parmaklarını geçmiyordu. Günümüzde çok sayıda program, çoklu monitörün nimetlerinden faydalanıyor ve düşündüğünüzden daha ucuza mal oluyor. Bankacılar, mimarlar ve mühendisler çift monitör uygulamasını en çok tercih eden meslek dallarını oluşturuyor. Önceleri sadece, borsaya bağlı seans odalarında gördüğümüz çoklu monitörleri, artık herkes kendi amacına uygun bir şekilde kullanabiliyor. Bu kullanım alanlarına tablo hesapları, yazı yazma programları, e-posta, chat, internette sörf de dâhil.

Ofis uygulamaları

Word, Excel, takvim, e-posta istemcisi ve bunlara ek olarak bir sörf penceresi. Birçok ofiste 17 ya da 19 inçlik monitörlerin ekranlarını düzensiz bir şekilde dolduran, bu tip programlardan oluşuyor. Ek bir monitör kullanarak düzeni sağlayabilir ve daha derli toplu bir bakış sağlayabilirsiniz. Böylece yaptığınız işi daha hızlı ve daha kaliteli tamamlayabilirsiniz. Ofis uygulamaları için iki adet aynı marka ve modele sahip 17 inçlik monitör uygun. Artık piyasada her ikisini birden 400 Euro'nun altında bir fiyata bulunabiliyor.

Oyunlar

Özellikle 3 boyutlu FPS, strateji ve uçuş simülasyonları, çoklu monitörü destekliyor. Örneğin Age of Empires 3 oyuncuları, er meydanına daha geniş bir açıyla bakabilir, Doom 3 ya da Half Life 2 gibi FPS oynayanlar, düşmanı daha erken fark edip tepki verebilir ya da Microsoft Flight Simulator 2003/2004 oynayanlar daha gerçekçi uçuş saatleri geçirebilir. Yalnız bu güzelliklerin de bir bedeli var. Oyunun çözünürlüğü ve görüntü kalitesi arttıkça, ekran kartınızın da daha performanslı olması gerekiyor. Sıkı oyunculara tavsiyemiz, duraklamadan ve çözünürlüklere bağlı kalmadan oyunun ta-

dını çıkarabilmeleri için, fiyatı yaklaşık 400 Euro'yu bulan iki adet 19 inç CRT monitör olacak. Diğer oyuncular aynı fiyata iki adet 17 inç TFT ya da 600 Euro'ya iki adet 19 inç TFT tercih edebilir.

Grafik tasarım ve CAD

Photoshop, Quark Xpress ya da AutoCAD gibi görsel tasarım programları için monitörlerin sunduğu alan hiçbir zaman yeterli olmaz. Büyük boyutlara sahip bir monitörün mali açıdan yaratacağı dar boğaza girmek istemeyen birçok grafiker, daha ucuz bir seçenek olan ve çeşitli monitör tipleri ve biçimleri sunan çoklu monitör çözümüne başvuruyor. Önizleme için özel olarak ayarlanmış birincil monitör ve yanında çalışma araçlarını gösteren bir CRT ya da TFT ile mükemmel bir bütünlük sağlayabilirsiniz. Yüksek profesyonellikte çalışan grafikerler için tavsiyemiz, geniş alanda rahatça çalışabilmek için renkleri ayarlanmış 21 inçlik bir TFT ile yanında sadece araçları, paletleri ve diğer öğeleri göstermeye yarayan normal bir 20 inç TFT yönünde. Toplam fiyat yaklaşık 2.500 Euro. Alternatif olarak 600 Euro ödeyerek iki adet 19 inçlik TFT monitörü birleştirebilirsiniz.

Ses ve görüntü işleme

İster karmaşık müzik parçalarının düzenlemesini yapın, ister besteleyin, ister en yeni parçaları miksleyin ya da filmlerden ufak parçalar kesin, Adobe Premiere, Avid Liquid ve profesyonel araçlar, karmaşık yapıları nedeniyle olabildiğince çok ekran alanına ihtiyaç duyuyor. Çoklu monitör kullanılan bir sistemde bu sorun değildir. Böylelikle bir ekranda ses ve görsel verileri işlerken, diğer ekranda önizleme yapabilir ya da görüntü düzenleme araçlarınızı yerleştirebilirsiniz. Size tavsiyemiz, her biri 250 Euro tutarında iki adet 19 inçlik TFT'den yana olacaktır. Video işlemek için ise her biri 600 Euro olan iki adet geniş ve kaliteli 20 inç TFT tavsiye ediyoruz.

ÇİFT MONİTOR DESTEĞİ Daha fazlasını görün, daha hızlı davranın ve daha çok kazanın. Oyuncular için biçilmiş kaftan.

PÜF NOKTALARI

Verimli kullanım için

Sadece iki tane monitörü bilgisayara bağlamakla çoklu monitör sisteminden gerçek verimi alamazsınız. Eğer çoklu monitöre geçmeye karar verdiyseniz, dikkat etmeniz gereken birkaç nokta var.

Monitör teknolojileri aynı olmalı

Ya iki adet TFT ya da iki adet tüplü monitör kullanabilirsiniz. İki ayrı teknolojiye sahip monitörü bir arada kullanmak, baş ağrılarına yol açabilir.

Monitör modelleri aynı olmalı

En iyi çoklu kullanım için aynı model monitörler kullanmalısınız. Yoksa uzun süreli kullanımdan sonra monitörlerin arasındaki boyut farkı, biçim farkı ve görüntü kalitesi nedeniyle rahatsız olabilirsiniz.

Çözünürlükleri aynı olmalı

Özellikle dizüstü bilgisayarların ekran kartları, farklı çözünürlüklere sahip iki ayrı monitörle çalışmakta zorluk çekebiliyor. Ayrıca iki ayrı çözünürlükteki monitörlere bakmak, bir süre sonra gözleri yormaya başlıyor.

Daha ince çerçeveler

Çerçeveler ne kadar ince olursa, iki monitör arasında kalan mesafe da gözü o kadar az rahatsız eder. Şimdilik en ince çerçeve yaklaşık 12 mm genişliğinde.

Sinyal türleri aynı olmalı

Her iki monitörün de dijital ya da analog olması kullanım açısından tercih nedeni. Dijital ve analog monitörleri bir arada kullanırsanız, aynı görüntü kalitesini elde edemezseniz. Dijital sinyal iletimi, görüntü kalitesini beraberinde getiriyor ve uzun süren ayarlar yapmak zorunda kalmıyorsunuz. →

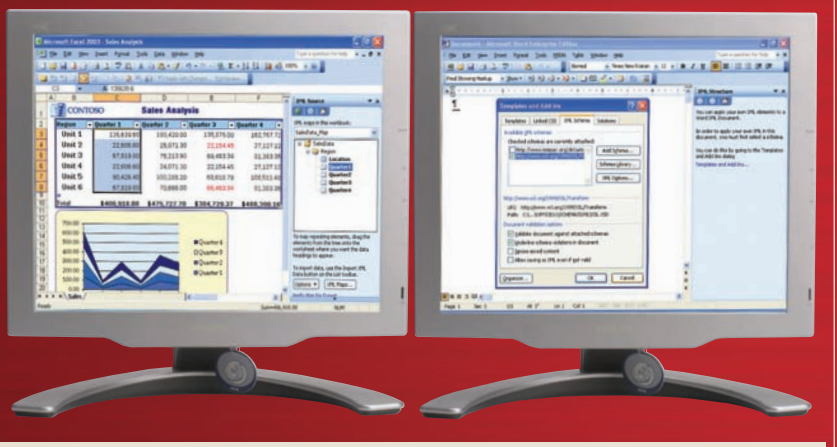

OFİS KULLANIMI Çift monitör ile bakış açınızı iyileştirin. Dağınık ve dar alanlı masaüstleri artık tarihe karışıyor.

Oyun oynamak için güçlü sistem

Sevdiğiniz oyunu çoklu monitör ile oynamak istediğinizde, güçlü bir bilgisayara ihtiyacınız olacak. İşlemcinin yükü belirgin bir şekilde artıyor, ekran kartı içinse iki katına çıkıyor. SLI ya da Crossfire gibi çoklu ekran kartı sistemleri, şimdilik çoklu monitörleri desteklemiyor.

ATI'ın söylediğine göre çift ekran kartıyla çoklu monitör desteği, uzun zamandan beri planlanıyor fakat uygulamaya geçiş tarihiyle ilgili belirsizlik sürüyor.

Aynı görüntü çıkışları

Sadece yeni ve pahalı ekran kartları, çoklu monitörde görüntü kalitesini arttıran çift DVI çıkışına sahip. Diğer ekran kartlarında ise bir çevirici aracılığıyla dijital çıkışı analog'a çevirebilirsiniz ama tam tersini yapmak ne yazık ki mümkün değil.

Çoklu monitörlerde ayarlar

Monitörleri ekran kartına bağladığınızda, ilk adımı atmış sayılırsınız. Çoklu monitör kullanımı için ekran kartınızda gerekli ayarları yapmanız gerekiyor.

Elinizdeki çift monitörü nVidia'nın GeForce ya da ATI'ın Radeon serisinden bir ekran kartına bağlamanız durumunda, ekran kartı sürücülerini ayarlamanız şart.

DİKKAT Radeon kartınızla çoklu monitörün sağladığı bütün özelliklerden faydalanabilmeniz için Catalyst Control Center (CCC) içeren en güncel sürücülerini ve Microsoft .Net Framework yüklemeniz gerekiyor.

KULLANIM AMAÇLARI

Farklı kullanım modları

Çoklu kullanımdan çoklu kullanıma farklar var. Kullanım amacınıza göre çeşitli mod'lar bulunuyor:

Klon

Sunumlar ve ders anlatımı için ideal. Aynı görüntü, her iki monitöre de gönderiliyor. Yeterli performans için kullandığınız monitörlerin çözünürlüğü ve tazeleme hızı aynı olmalı.

Uzatma: Ana ekranı bölmek

Birbirine bağlı tek bir ekran. Yani masaüstünüz yatay bir şekilde her iki monitörü de kaplayacak şekilde uzatılıyor. Kullandığınız monitörlerin çözünürlüğü ve tazeleme hızı aynı olmalı.

Dual view: Ekranı genişletmek

Dizüstü bilgisayarlar için esnek ve rahat bir kullanım sunuyor. Uzatma mod'undaki gibi ekran kartı, masaüstünü her iki monitöre paylaştırıyor.

Buna rağmen monitörlerin çözünürlük ve ekran tazeleme hızı farklı olabiliyor.

MONİTÖR ÇIKIŞLARI AYNI Çoklu ekranlarda en iyi görüntü kalitesini iki tane dijital monitör çıkışıyla (DVI) elde edebilirsiniz.

PROGRAMLAR

Görüntüleme araçları

İkili monitörü etkili bir biçimde kullanabilmek için uygun donanımın yanında, yazılıma da ihtiyacınız olacaktır.

FastStone Image Viewer

Ücretsiz görüntüleme yazılımı FastStone Image Viewer ile JPEG, GIF ya da TIFF benzeri resim türlerini görebiliyor ve çeşitli resim düzenleme özelliklerini kullanabiliyorsunuz. Yazılımın yeni sürümünde çift monitör desteği de bulunuyor. Böylece *Settings* menüsünden *Dual Monitor* seçeneğini etkinleştirince, görüntülemeyi iki ayrı monitöre yayabiliyorsunuz. Seçenek, *resim önizleme* ve *diashow* özellikleri arasında bulunuyor. İki kutucuğu da işaretlerseniz, açılan kısımdan fare tuşuna basılı tutarak görüntüyü monitörler arasında gezdirebilir ve her iki mod'u elle ayarlayabilirsiniz.

VLC Media Player

Bu araç neredeyse bütün dosya türlerini oynatabiliyor. Buna DVD, VCD, MPEG, MPEG4, H.264 ve DivX de dâhil. Ayrıca çoklu monitör desteği de veriyor. Böylece videoları birden fazla ekranda oynatarak izleme alanını genişletebilirsiniz.

Virtual Desktop Toolbox

Ücretsiz bir program olan Virtual Desktop Toolbox, sanal masaüstleri oluşturabiliyor. Böylece daha geniş bir bakış açısı elde ediyorsunuz çünkü çalışan programları değişik masaüstlerine bölüştürebiliyorsunuz. Çift monitör kullanıyorsanız, yarattığınız sanal masaüstlerini bu monitörlere dağıtabilirsiniz. "Remote Desktop" özelliği ile başka bir bilgisayardaki masaüstüne de erişebiliyorsunuz.

Çift monitör duvarkâğıdı

www.pixelgirlpresents.com/desktops.php adresinde çift ekrana uygun duvar kağıtları bulabilirsiniz. Bu duvarkâğıtlarını çift monitör ile kullanabilirsiniz. Böylece ikinci monitörle beraber keyif katsayınız da iki kat artacak. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Donanım & Yazılım TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Piyasanın tekrar hareketlendiği aylar başladı. Bu durum inceleme sayfalarında göreceğiniz ürün çeşidinin arttığı anlamına geliyor. Son zamanlarda Skype ve Live Messenger destekli VoIP cihazları bollaştı. Philips ve Linksys'in hem sabit hat hem de yazılım destekli telefonları ile USB yuvasından bilgisayara bağlanan Artec, ücretsiz konuşma yapmak isteyenlerin ilgisini çekecek ürünler. Birden çok bilgisayarın bulunduğu ortamlarda kolay dosya paylaşımı yapmak isteyenler ise Freecom'un FSG-3 adlı ürününe mutlaka göz atmalı. Bu üründe adeta yok yok! Klavyeli bir Symbian telefon olan Sony Ericsson M600i, bu ayın az sayıdaki gözbebeği ürününden. Ayrıca, Sapphire'ın en kaliteli dijital görüntü çıkışı olan HDMI'ı destekleyen ekran kartı, minik PC sistemleri için uygun. Eski plak veya kasetlerini MP3 yapmak isteyenlere önerimiz Magix Audio Cleaning Lab olurken, fotoğraf düzenlemek isteyenler Corel Paint Shop Pro Photo incelemesine göz gezdirebilir.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Kullandığımız bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Diğer taraftan, ürünlerin teknik verilerini ayrı bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırma yapmayı daha kolay hale getirmek. Burada test edilen donanım ürünleri, yeterli puanı alırlarsa CHIP TOP 10 bölümünde ilgili listede de yer alıyorlar.

TOPLAM CHIP PUANI		FİYAT/PERFORMANS	
çok iyi	(100–90 Puan)	çok iyi	(100–90 Puan)
iyi	(89–75 Puan)	iyi	(89–75 Puan)
orta	(74–60 Puan)	orta	(74–60 Puan)
vasat	(59–45 Puan)	vasat	(59–45 Puan)
kötü	(44–20 Puan)	kötü	(44–20 Puan)
çok kötü	(19–0 Puan)	çok kötü	(19–0 Puan)

İÇİNDEKİLER

Donanım

143 **VoIP:** Artech B1
143 **Dijital fotoğraf makinesi:** Creative I-Trigue 3220
143 **Kablosuz ağ adaptörü:** Digitus DN-7020
144 **Ağ depolama kutusu:** Freecom FSG-3
146 **TV kartı:** FlyTV Express X1 MST-T2 A2
146 **VoIP:** Linksys CIT300
146 **Cep telefonu:** Motorola PEBL
148 **VoIP:** Philips VoIP433
150 **Dijital fotoğraf makinesi:** Praktica Luxmedia 6105
150 **Ekran kartı:** Sapphire X1600 PRO HDMI
150 **Kablosuz kulaklık:** AirLive BT-120HP
152 **USB bellek:** Apacer Handy Steno AH220
152 **Çok işlevli yazıcı:** Brother MFC-7420
152 **Fare:** Creative Fatallty 1010
154 **Ekran kartı:** Gigabyte 7950 GX2
156 **Anakart:** Gigabyte GA-8I945GMH-RH
156 **Klavye:** Logitech G15
156 **Bellek kartı:** SanDisk Extreme IV
158 **Cep telefonu:** Sony Ericsson M600i
160 **Dizüstü bilgisayar:** Datron Aero WXS S18M86W85X
160 **Web kamerası:** Philips SPC500NC
160 **Klavye - fare seti:** Cherry CyMotion Pro M8520850

Yazılım

162 **Ses işleme:** Magix Audio Cleaning Lab 11 XXL
162 **Fotoğraf işleme:** Corel Paint Shop Pro Photo 11
162 **PDF hazırlama:** Abbyy PDF Transformer Pro 2
164 **Sistem yedekleme:** Phoenix Recover Pro 6
164 **Sistem güvenliği:** McAfee Total Protection 2007
164 **DVD kopyalama:** InterVideo DVD Copy 5 Platinum

Bu ürünleri Hepsiburada.com'dan satın alabilirsiniz

VoIP	Dijital fotoğraf makinesi	Kablosuz ağ adaptörü
ARTECH B1	**BENQ DC-C530**	**DIGITUS DN-7020**
CHIP PUANI ■■■■□	CHIP PUANI ■■■■□	CHIP PUANI ■■■■□
FİYAT/PERFORMANS ■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■
FİRMA: Bircom	FİRMA: Koyuncu, Hızlı Sistem	FİRMA: Bimel
BİLGİ İÇİN: (212) 317 91 77	BİLGİ İÇİN: (216) 528 88 88, (212) 454 99 00	BİLGİ İÇİN: (212) 347 75 40
WEB: www.bircom.com.tr		WEB: www.bimel.com.tr
FİYAT: 29 $ + KDV	FİYAT: 159 $ + KDV	FİYAT: 77 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB	Algılayıcı	1 / 2,5 inç CCD, 5 megapiksel	Arabirim	USB
Ses gürültü oranı	89 dB	Çözünürlük	2.560 x 1.920 piksel	Haberleşme standardı	802.11b / g
Mikrofon hassasiyeti	42 dB	Video bellek	8 MB	Aktarım hızı	11 – 54 Mbit / sn
Tuş sayısı	20	Zum	3X optik, 4X dijital	Veri güvenliği	WEP, WPA, WPA2
Boyutlar	145 x 49 x 20	Video çözünürlük	320 x 240 (30fps)	İ. sistemi	Windows 98SE / ME / 2000 / XP
Ağırlık	75 g	Boyutu	89 x 29 x 61 mm	Diğer	LCD ekran, WLAN arama

En hafif internet telefonu: İnternet üzerinden sesli görüşmelerin artmasıyla, bu özelliğe sahip donanımların pazardaki payı da büyümeye başladı. Bu tarz ürünlerin en hafifi olan Artech B1, sadece 75 gram ağırlığa sahip. USB kablosuyla bilgisayara bağlanan ürünün CD'sindeki yazılımı kurmanız çalıştırmak için yeterli. İki metre uzunluğundaki kablosunun sizi masa başına muhtaç etmemesi güzel. Sürücüsüyle birlikte Skype programı birlikte kurulan ürün, mikrofon ve hoparlörü ayrı ayrı tanıttığınızda diğer yazılımlarla da çalıştırılabiliyor. Ancak en başarılı çalıştığı yazılım Skype. Bunun sebebi LCD ekran üzerinden Skype yazılımını kumanda edebilmeniz. Üzerinde 1 watt gücünde hoparlör bulunan ürünün, gürültü oranı 89 dB. Artech B1 hafif ve ince tasarımı sayesinde yanınızda kolayca taşınabilir. Ayrıca ürün, mıknatıslı taşıma kılıfı ve askısıyla geliyor.

SONUÇ Skype için hesaplı bir VoIP çözümü, ancak headset'lere oranla önemli bir avantaj sunmuyor.

- ⊕ Uzun kablo
- ⊕ Hafif
- ⊖ Kablosuz çalışmıyor

Şık tasarım, güçlü ses: BenQ firması yeni ürünü DC-C530 fotoğraf makinesini kullanıcıların beğenisine sundu. 5 megapiksel çözünürlükte görüntü algılayıcısı bulunan üründe, 2,4 inç boyutunda geniş LCD ekran ve Shake-Free adlı işlev göze çarpıyor. Geniş ekranı sayesinde çekilen fotoğrafların ön izlemesini başarıyla sunan C530, el titremesine karşı kullanılan Shake-Free teknoloji sayesinde net ve kaliteli fotoğraf çekimleri yapabiliyor. Otomatik modun yanında portre, manzara ve program öncelikli çekim yapabilen ürün, portre modunda çalışırken 800 ISO değerinde çekim yaparak, yetersiz ışık koşullarında bile iyi sonuçlar alıyor. Üzerinde TV çıkışı bulunan ürün, 3X optik ve 4X dijital zum yapabiliyor. 8 MB dahili belleği ise SD bellek kartı ile artırılabiliyor. PictBridge desteğine sahip yazıcılarda doğrudan fotoğraf çıkışı alabilen cihaz, iki adet AA kalem pille çalışıyor.

SONUÇ Hobi düzeyinde fotoğraf çekmek isteyenleri tatmin edecek hesaplı bir fotoğraf makinesi.

- ⊕ Shake-Free özelliği
- ⊕ Değişik renk seçeneği
- ⊖ USB 2.0 desteklemiyor

Aranan ağ bulundu: Dizüstü bilgisayarınızı yanınızda taşıyorsanız, kablosuz ağ bağlantısını kullanarak bir internet bağlantısına denk gelmek, eskisi kadar güç değil. Şehrin dört bir yanında kablosuz ağlar bulunabiliyor. Bulunduğunuz yerde bir kablosuz ağ olduğundan emin olmak için bilgisayarın açılmasını beklemek gerektiğinden, bunu sıkıcı bir süreç olarak görebilirsiniz. Digitus'un DN-7020 adlı ürünü, kısa sürede kablosuz ağları tespit ettiği gibi, doğrudan USB yuvasına takılarak kablosuz ağ adaptörü olabiliyor. 96 x 32 piksel boyutlarındaki minik LCD ekranından ağ adı ve sinyal gücü görülebiliyor. Üzerindeki tuşlarla kolayca ağ dedektörü işlevi etkinleştirilebiliyor. Bunun için ek bir pile de lüzum yok, çünkü USB bağlantısıyla şarj da oluyor. Ürünü CD'deki yazılımı kurarak hemen kullanabilirsiniz. Yazılımla cihazı bir kablosuz erişim noktası haline getirmek de mümkün.

SONUÇ Kablosuz ağ arayanlara ve bu ağlara bağlanmak isteyenlere ergonomik bir çözüm sunuyor.

- ⊕ LCD ekranı var
- ⊕ Pil gerektirmiyor
- ⊕ Zengin güvenlik işlevleri

→

Ağ depolama kutusu

FREECOM FSG-3

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
FİRMA	Sky
BİLGİ İÇİN	(216) 422 75 05
WEB	www.sky.com.tr
FİYAT	327 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	RJ45, USB, eSATA
Kapasite	160 GB
İşlemci	Intel Xscale ARM9 266 MHz
Bellek	4 MB Flash, 64 MB SDRAM
Boyut	175 x 140 x 44 mm
Ağırlık	950 g

- + Farklı sunuculara sahip
- + Kolay kapasite artırımı
- + Yönlendirici işlevi

BAĞLANTI MERKEZİ Üzerindeki çok sayıda ağ ve USB yuvası, diğer cihazlarla entegrasyonu kolaylaştırıyor.

Biri hepsi için!

Evinizde veya ofiste, verilerinizi güvenle paylaşmanın farklı yolları FSG-3 ile mümkün.

Optik olarak saklanan verileri, fiziksel olarak yanımızda taşıyabilmemizin altında yatan sebeplerden biri de, verilere erişimin kolaylaşması yönündeki ihtiyaçlar. Çok noktadan erişilebilecek verileri saklayan uygun ortamı bulmak ise bir sorun haline geldi. Kurumsal uygulamalar için Network Attached Storage (NAS) cihazlar bulunsa da fiyatlar her bütçeye uygun değil.

Üretim yaptığı alanlardaki farklı ürünleriyle her zaman dikkat çekmesini bilen Freecom, bu kez de turnayı gözünden vurmuş diyebiliriz. Zira karşımızdaki cihaz, yani FSG-3, çok işlevli bir ağ depolama kutusu.

Ek kapasite: Dört FSG-3 birbirine eklenebiliyor

Ürünün öncelikle donanımsal özelliklerinden bahsedelim. İçerisinde 160 GB kapasiteli PATA arabirimli bir sabit disk taşıyor. 8 MB tampon belleğe sahip sabit diskin kapasitesi size yeterli gelmiyorsa, 250, 400 ve 500 GB kapasiteli modeller de mevcut. Tıpkı rack sunucular gibi toplam dört cihaz üstüste koyularak kapasite artırılabiliyor. Bir diğer alternatif olarak, cihazın üzerindeki harici SATA yuvasına bağlanabilecek bir disk göze çarpıyor. Web arayüzünden sabit diskin fanının sessiz çalışmaya ayarlanabilmesi, fan hızı ve sabit disk ısısının görülebilmesi de etkileyici.

Intel Xscale işlemcisi ve toplam 68 MB belleği kullanarak Linux işletim sistemi çalıştıran FSG-3, bu sayede sorunsuz, güvenli ve esnek bir çalışma ortamına sahip. Birisi WAN olmak üzere dört adet 10/100 Mbit hızında ağ bağlantı yuvası, cihazın yerel ağa veya internete bağlanmasını sağlıyor. WAN yuvasına DSL modeminizi takarak, cihazdaki yönlendirici ve DHCP sunucusu işlevinden faydalanabilirsiniz. İşletmenizde VPN kullanıyorsanız, FSG-3'ü buna entegre edebilmek de mümkün. Ağı saldırılardan korumak için SPI (Stateful Packet Inspection) destekleyen güvenlik duvarı da cihaza entegre edilmiş. Dört adet USB 2.0 yuvası da, ek cihazlar için bağlantı sağlıyor. Buraya USB bellek çubuğu, sabit disk veya bir yazıcı takılabiliyor.

Hem yönlendirici hem de web sunucu olabiliyor

Web üzerinden yönetilebilen cihaz, basit bir kurulum sihirbazı ile ayarlanıyor. Dilerseniz CD'deki yazılım da aynı işi görebilir. Cihazın şifre korumalı dosya paylaşımı ve kullanıcı seviyesi güvenlik işlevleri mevcut. Paylaşılan klasörlere web üzerinden erişilebilmesi hoş fakat şifreli erişim konusunda çok detaylı ayarlar olmaması işleri karıştırabiliyor. Dosya sunucusu işlevi dışında, SSL desteği ile yüksek güvenliğe sahip Apache web sunucusu ve FTP sunucusu bulunuyor. En beğendiğimiz yönü ise multimedya dosyalarını yayınlaması. Yaptığımız denemelerde ağ üzerinde çok kullanıcının problemsiz bir şekilde farklı multimedya içeriğe erişebildiğini gördük.

Beraberindeki Acronis True Image yazılımı, sabit diskin görüntüsünü oluşturarak cihazın içerisine kaydedebiliyor. Daha sonra bu dosyayı başka bir yere aktararak saklamanız mümkün. Ancak yazılımın artırımlı yedekleme yapabilmesini istiyorsanız, ek bir ücret ödeyerek üst sürüme güncellemeniz gerekiyor.

SONUÇ FSG-3, hızlı ve güvenli bir dosya paylaşım ortamı sunuyor. Dosyalara erişim kadar kapasiteyi artırmak da kolay. →

TV kartı

FLYTV EXPRESS X1 MST-T2 A2

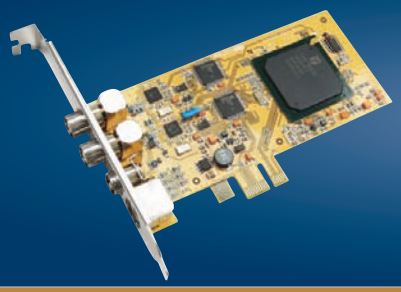

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Turanlı
BİLGİ İÇİN	(212) 216 05 20
WEB	www.turanlı.com.tr
FİYAT	110 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	PCI Express
Desteklediği çözünürlük	720 x 576
Video standartları	NTSC / PAL / SECAM
Kayıt biçimi	MPEG 1 / 2 / 4
İşletim sistemi	Windows 2000 / XP
Diğer	EPG, Teletext

TV kartlarında PCIe devri: PCI'dan PCI Express'e geçişi TV kartlarında görebilmek artık mümkün. LifeView'in hazırladığı FlyTV Express X1 MST-T2 A2, kullanıcılara komple TV çözümü sunuyor. DVB-T (dijital karasal yayın), analog TV ve FM radyo kanalları destekleyen ürün, yayın standardı olarak NTSC, PAL ve SECAM kullanıyor. Çiftli dijital ve çiftli analog tuner bulundurması sayesinde iki TV kanalını aynı zamanda seyredebilir, birini seyrederken diğer tuner'den kayıt yapabilirsiniz. MPEG-2 codec'i ile kayıt yapan cihaz, TimeShifting adlı işlev sayesinde canlı yayını durdurup, geri ve ileri sarabiliyor. Stereo ses çıkışı bulunması da bir avantaj. Beraberindeki yazılım ve uzaktan kumandayla işletim sistemini değiştirmeden bilgisayarınızı medya merkezi haline getirebilirsiniz. Ayrıca Windows XP Media Center Edition ile uyumlu olması sayesinde sorunsuz çalışıyor.

SONUÇ Çift tuner, uzaktan kumanda ve yazılımı ile tam donanımlı kişisel video kaydedici ve TV.

- ⊕ İki tuner ve uzaktan kumanda
- ⊕ Minik kasalara takılabilir
- ⊕ MCE desteği bulunuyor

VoIP

LINKSYS CIT300

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Armada
BİLGİ İÇİN	(212) 230 89 80
WEB	www.armada.com.tr
FİYAT	124 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Frekans bandı	1.880 – 1.900 MHz
Ses codec'i	32 Kbit ADPCM
Çalışma mesafesi	300 metreye kadar
Kanal sayısı	10 adet
Bekleme / konuşma süresi	120 / 10 saate kadar

Hem sabit hem Skype hattı: İnternet üzerinde Skype gibi yazılımlar kullananlar, kendi aralarında ücretsiz olarak görüşebiliyor. Yazılımlarla uyumlu donanımlar, bu görüşmeleri mümkün olduğunca bilgisayardan bağımsız kılarak rahatlaştırıyor. Ağ ürünleriyle tanıdığımız Linksys, bu kez karşımıza Skype uyumlu bir DECT telefon ile çıkıyor. Kablosuz çalışan ürün, bir adet telsiz telefon ve baz istasyonundan oluşuyor. Tüm kablo bağlantıları bu istasyona yapılıyor. Bu telefonla Skype ve sabit hat görüşmelerinizi yapabilirsiniz. Çalışma mesafesi, süresi ve handsfree konuşma moduyla bir telsiz telefondan farkı bulunmayan cihazın üzerinde bir de renkli LCD ekran bulunuyor. Buradan Skype yazılımındaki arkadaşlarınızı görebilir ve arayabilirsiniz. Skype ve normal aramalar için ayrı zil tonları atanabilen CIT300'ün baz istasyonunun dört adet telefon desteği bulunuyor.

SONUÇ Skype yazılımıyla internet görüşmelerini kolaylaştırmak için eksiksiz bir paket.

- ⊕ Çoklu telefon desteği
- ⊕ Görüşmeleri şifreliyor
- ⊕ Renkli ekran

Cep telefonu

MOTOROLA PEBL

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Motorola Destek Hattı
BİLGİ İÇİN	(212) 317 45 95
WEB	www.motorola.com.tr
FİYAT	229 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Ekran	176 x 220 piksel, 256K renk TFT LCD
Bellek	5 MB dahili
Frekans bandı	850 / 900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık	87 x 49 x 20 mm, 110 g
Konuşma / bekleme süresi	7 / 250 saate kadar
Diğer	VGA kamera, JAVA, MMS, Bluetooth

O bir tasarım harikası: Motorola yakaladığı tasarım çizgisini korumaya devam ediyor. Firmanın yeni modeli olan PEBL'in farklı havası kendisini hemen hissettiriyor. Cilalı metal malzemeden oluşturulan dış yüzey farklı bir doku oluşturmuş. Kapak mekanizması da kullanıcının işini kolaylaştırmak için düzenlenmiş ve tek elle açılabiliyor. Kapağın üzerinde yer alan ekran, dikdörtgen biçiminde ve sizi arayan, saat ve telefonun o anki durum bilgisini gösterebiliyor. Ürünün 5 MB hafızası bulunuyor ve harici bir kart giriş yuvası yok. 4X dijital zum desteği sunan kamerasının çözünürlüğü 640 x 480 piksel. MP3 çalabilme özelliği de bulunan PEBL aynı zamanda Bluetooth ile kablosuz dosya aktarım kolaylığı sunuyor. POP3 desteği ile elektronik posta alıp gönderebileceğiniz ürünle aynı zamanda JAVA destekli oyunları oynayabilir, internetten indireceğiniz uygulamaları kullanabilirsiniz.

SONUÇ Tasarım açısından bizden tam puan alan PEBL'in tek eksiği hafızasının artırılamaması.

- ⊕ Şık tasarım
- ⊕ Gelişmiş uygulama seçenekleri
- ⊖ Bellek az ve genişleme yuvası yok

VoIP

PHILIPS VOIP433

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
FİRMA	Philips Türkiye
BİLGİ İÇİN	(800) 261 33 02
WEB	www.philips.com.tr
FİYAT	254 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Ekran	98 x 97 piksel 4K renk
Numara hafızası	100 + 20
Konuşma / bekleme süresi	10 / 100 saate kadar
İşletim sistemi	Windows XP
Diğer	Windows Live Messenger uyumlu

- + Sabit hat ve VoIP bir arada
- + Çoklu telsiz desteği
- + Uzun konuşma süresi

ARKADAŞ LİSTESİNE KISAYOL
Philips'in üzerindeki Live Messenger tuşuyla arkadaş listenizi görebilirsiniz.

Sınırsız sesli sohbet

Sabit hat ve Windows Live Messenger görüşmelerini aynı telefondan yapın

Çeşitli donanım üreticilerinin desteğini arkasına alan Microsoft, WLM uyumlu donanımların piyasaya çıkmasında öncülük etti ve yazılımla uyumlu bir web kamerası hazırladı. Bu kameranın incelemesini geçtiğimiz aylarda sizlerle paylaşmıştık. Şimdi ise Philips'in Live Messenger uyumlu telefonu test merkezimize ulaştı. VoIP433 adlı bu model, bir baz istasyonu ve telsiz telefondan oluşuyor.

Baz istasyonuna telefon ve USB kablosu takılıyor. Telefon ise adaptörle güç alan bir beşiğe oturtuluyor. Telefon baz istasyonuyla kablosuz haberleştiğinden, beşiği dilediğiniz noktaya yerleştirebilirsiniz. Baz istasyonunun dört adet telsiz desteklemesi sayesinde ek bir bağlantı yapmadan evinizin veya ofisinizin farklı noktalarına paralel hatlar ekleyebilirsiniz. Telsiz telefonun yerini unutma olasılığına karşı, baz istasyonu üzerine çaldırma tuşu eklenmiş. Bu tuşa basarak telsizin melodisinin çalması sağlanıyor.

Normal bir telefonun sunduğu tüm konfora sahip

Telefon özellikleri bir DECT telefondan farksız. Arama tutma, bekletme, çağrı aktarma, arayanın numarayı (Caller ID) görüntüleme ve mesaj bekletme gibi işlevler mevcut. Son 10 adet arayan ve aranan çağrı ile 20 adet cevapsız çağrıyı hafızada tutabilen ürünün telefon rehberi de bulunuyor. Baz istasyonu üzerinde ortak kullanılabilecek 100 adet numara saklanırken, telefona da 20 adet numara kaydedilebiliyor.

Üç farklı kullanıcı seçeneği bulunan VoIP433 bu kullanıcılara farklı melodiler atanmasını sağladığı gibi, renkli ve arka ışıklandırmalı LCD ekranda farklı arkaplan ve şema seçenekleri de sunuyor. Zil seçenekleri de kişilere özel ayarlanabiliyor. Ayrıca Messenger aramaları ile sabit hat aramalarına farklı ziller atanabiliyor. Bu gibi kişiselleştirilebilir özellikler sayesinde, bu donanım cep telefonlarını aratmıyor. Beş farklı ses seviyesine ayarlanabilen hoparlör ve mikrofon dışında, eller serbest görüşmeler de yapılabiliyor.

Kolay kurulum, kolay kullanım ve zengin işlevler

10 adet polifonik melodisi bulunan cihazın USB kablosu bilgisayara kurulduktan sonra, CD'deki sürücüyü kurmanız gerekiyor. Bu yazılım Live Messenger ile köprü görevi görüyor ve telsiz üzerindeki Live Messenger düğmesine basıldığında, adres listesine erişim ve listedeki kişilerle doğrudan sesli bağlantı kurmaya yarıyor. Live Messenger ile görüşme yapabilmek için genişbant bir internet bağlantısı ve Windows XP işletim sistemi kurulu olması yeterli. Gerisini Philips'in ufak yazılımı hallediyor.

İki adet AAA boyunda NiMH kalem pil ile gelen ürün, beşiğe takıldığında şarj başlıyor. 10 saatlik konuşma süresi ve 100 saate kadar bekleme süresi oldukça başarılı. Ayrıca çalışma mesafesinin oldukça geniş olduğunu da belirtmeliyiz. Evrensel güvenlik ve radyo standartlarına uygun üretilen cihaz, yakın zamanda ülkemizde de görme şansımız olan düşük ücretli uluslararası Windows Live! aramalarıyla da uyumlu.

SONUÇ Kolay kurulan ve zengin işlevleriyle bir başka seçeneği aratmayan Philips VoIP433, görüşmelerini internete taşıyarak telefon fatura bedelini düşürmek isteyenler için oldukça uygun bir ürün. →

Dijital fotoğraf makinesi

PRAKTICA LUXMEDIA 6105

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
FİRMA	Natural Elektronik
BİLGİ İÇİN	(212)526 52 22
WEB	www.praktica.com.tr
FİYAT	254 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Algılayıcı	6,36 megapiksel
Çözünürlük	3.648 x 2.736 piksel
Bellek	32 MB
Zum	3X optik, 4X dijital
Video çözünürlük	320 x 240 (30 fps)
Boyutu	89 x 29 x 61 mm

Türkçe menü ile daha kolay: Nispeten ucuz ve başarılı bir fotoğraf makinesi arıyorsanız, Praktica Luxmedia 6105 iyi bir seçenek. Ergonomik yapısıyla bu ürünü kolaylıkla yanınızda taşımanız mümkün. 6,36 megapiksellik CCD sensörü ile 2.816 x 2.112 çözünürlüğünde fotoğraf çekebileceğiniz gibi 640 x 480 çözünürlükte 30 fps'lik değerde video klip kaydı yapabilirsiniz. 4.8X optik ve 8X dijital zum özelliği bulunan Luxmedia 6105'in üzerinde çektiğiniz resimlerin ayrıntılarını görebilmeniz için 2,5 inç boyutunda LCD ekran bulunuyor. 32 MB hafızanın yanında SD kart yuvasıyla bellek yükseltme imkanı sunan ürün, 1 cm'den makro çekim imkanı sunuyor. Kullanıcı dostu olan Praktica Luxmedia 6105 çekim hatalarını oldukça iyi kapatıyor. Ürünün önemli özelliklerinden biri üzerinde Türkçe menü kullanılması. Bu sayede çekim ayarlarının yapılması çok daha kolaylaşıyor.

SONUÇ Çekim performansı iyi olan Praktica Luxmedia 6105, fiyat açısından da uygun bir seçenek oluşturuyor.

- ⊕ Çoklu telefon desteği
- ⊕ Görüşmeleri şifreliyor
- ⊕ Renkli ekran

Ekran kartı

SAPPHIRE X1600 PRO HDMI

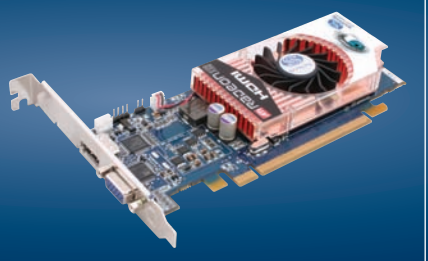

CHIP PUANI	■■□□□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Arena, Beko, Datagate
BİLGİ İÇİN	(212) 364 64 64, 444 1 404, (212) 321 41 41
FİYAT	179 $+KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Yonga	ATI Radeon X1600 PRO
Bellek	128 bit 256 MB GDDR3
GPU frekansı	500 MHz
Bellek frekansı	800 MHz
Arabirim	PCI Express
Diğer	HDMI / SPDIF çıkış

HDMI için Sapphire: Yüksek tanımlı paneller piyasada boy gösterirken, ekran kartı üreticileri, yeni bir HD bağlantısı olan HDMI'ı da desteklemeye başladı. CHIP'e ilk HDMI destekli ekran kartını gönderen Sapphire, bu bağlantıyı ATI Radeon X1600 Pro yongasına sahip ürününe eklemiş. Cihaz üzerinde DVI monitör çıkışı da yer alıyor. Böylece HDMI ile TV, DVI ile PC bağlantısı kurabilmek mümkün oluyor. Kartın yüksekliğinin yarım boy olması, mini PC'lere takılabilmesini sağlıyor. Bu kartlar bilhassa multimedya içerik kullananlar tarafından tercih edildiğinden, mini kasa uyumluluğu önemli. Kutudan çıkan ek arka panel de montajı kolaylaştıran etkenlerden. Ürünün saat ve bellek hızları ATI'ın referans kartındaki ile aynı olduğundan, oyunlarda orta çözünürlükte iyi sonuçlar alıyor. Görüntünün yanında SPDIF çıkışı bulunması da sesi tek kablodan iletmeye yarıyor.

SONUÇ Orta seviyede performansa sahip ürün, yüksek çözünürlüklü TV çıkışı arayanları sevindirecek.

- ⊕ HDMI bağlantısı
- ⊕ Değiştirilebilir arka panel
- ⊕ Minik kasalara sığıyor

Kablosuz kulaklık

AIRLIVE BT-120HP

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Sentim
BİLGİ İÇİN	(216) 528 33 33
WEB	www.sentim.com.tr
FİYAT	Firmayı arayınız

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Haberleşme standardı	Bluetooth v1.2
Frekans aralığı	20 Hz – 22 kHz
Sinyal / gürültü oranı	85 dB
Güç kaynağı	Dahili lityum iyon pil
Diğer	Dahili mikrofon

Müzik hep sizinle: Hem müzik severlerin hem de gürültüden kaçanların ihtiyacı kulaklıklar müzik severlerin gözdesi olan donanımlardan olmasına karşın, müzik dinleyenleri kablolarının uzanabildiği mesafe ile kısıtlar. Kablosuz teknoloji bu tip sorunları da ortadan kaldırmayı başarıyor. AirLive'ın Bluetooth v1.2 standardına sahip kulaklığı BT-120HP, ses kaynağına yaklaşık 10 metre mesafeden bile rahatça kullanım olanağı sunuyor. Bluetooth standardının kullanılması birçok cihaz ile bağlantı kurmayı sağlıyor. Bilgisayarın dışında cep telefonu ve MP3 çalarlarla da eşleştirmek mümkün. Ancak tüm cep telefonlarıyla eşleşemediğini gördük. Cihazı çalıştırmak için güç düğmesine basılı tutmak yeterli. Kısa sürede eşleşme yapabiliyor. Kulaklık üzerindeki dört yönlü kontrol çubuğu ses ayarı yapmanızı, sesi kapatmanızı ve uyumlu donanımlarla kullanıldığında şarkı seçimi yapmayı sağlıyor.

SONUÇ Ortalama ses kalitesi ile cep telefonu ve sesli sohbet yazılımları için daha uygun.

- ⊕ Kolay yönetiliyor
- ⊕ 5 saati aşan pil ömrü
- ⊖ Alıcısı ayrı satılıyor

→

USB bellek

APACER HANDY STENO AH220

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 528 88 88
WEB	www.koyuncu.tr
FİYAT	Firmayı arayınız

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Kapasite	2 GB
Güç tüketimi	115 mA
Boyut	62 x 17 x 10 mm
İ. sistemi	Win. 98 / Me / XP / 00, MacOS, Linux
Ağırlık	7 g

Cepteki depo: Film, müzik, resim gibi multimedya dosyalara erişimin kolaylaşması, bu tip dosyaların yaygınlığını artırıyor. Teknolojinin ilerleme yönü de cihazların bağlanabilirliğinden yana oldukça, daha geniş kapasiteli depolama birimlerine ihtiyaç duyuluyor. USB bellekler bu duruma kolayca ayak uydurdu. Artık birkaç sinema filmini depolayabilecek kadar geniş kapasiteli USB bellekler piyasada. Apacer Handy Steno AH220 ile yüksek taşınabilirlik ve geniş kapasiteyi bir arada sunuyor. 2 GB kapasiteli bu disk bir kalem pil boyutunda ve gerçekten çok hafif. Ayrıca üzerinde etkinlik led'i de var. Windows 98SE, MacOS 8.6 ile Linux 2.4 üzeri işletim sistemlerinde sürücü kurmaya gerek olmadan çalıştırılabiliyor. Yaptığımız testlerde, özel bir yazılım desteği bulunmayan bu belleğin ortalamanın üzerinde veri aktarım hızına ve düşük veri erişim süresine sahip olduğunu gördük.

SONUÇ Minik, hafif ve geniş kapasiteli oluşuyla bir USB bellekten bekleneni veriyor.

- ⊕ Geniş kapasite
- ⊕ Minik ve hafif
- ⊕ MacOS ve Linux desteği

Çok işlevli yazıcı

BROTHER MFC-7420

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
FİRMA	Altındağ
BİLGİ İÇİN	(212) 501 72 80
WEB	www.altindag.com.tr
FİYAT	380 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB, Paralel
Baskı çözünürlüğü	Maks. 2.400 x 600 dpi
Baskı hızı (s/b)	20 sayfa / dak
Tarama çözünürlüğü	Maks. 9.600 x 9.600 dpi
Boyut	170 x 178 x 132 mm
Ağırlık	9,4 kg

Akıllı asistan: Brother'ın yeni çok işlevli yazıcısı MFC-7420, USB ve paralel port bağlantısıyla bilgisayara takılıyor. Windows ve Mac işletim sistemlerinde çalışan MFC-7420, 600 x 600 dpi gerçek çözünürlükte siyah beyaz baskı yapabilen bir lazer yazıcı olmasının yanında, 600 x 2.400 dpi'a kadar tarama yapabilen, bu iki işlevi birleştirerek fotokopi çekebilen ve faks gönderebilen bir aygıt. 250 kağıt kapasiteli kağıt besleyicisine 35 kağıt kapasiteli bir besleme birimi de eklenmiş. 16 MB belleği bulunan cihazın sekiz tanesi hızlı olmak üzere 200 kişilik telefon rehberi var. Belleğin ufak olmasına aldanmayın, içerisinde kağıt olmadığında 500 sayfalık faks bilgisini saklayabilmesi son derece başarılı. Yaptığımız testlerde ortalamanın üzerinde bir baskı kalitesi olduğunu gözlemledik. Windows ve Mac için gereken tüm yazılımlar mevcutken, bağlantı kabloları kutudan çıkmıyor.

SONUÇ LCD ekranı, kolay yönetimi ve kalitesiyle bulunduğu fiyat aralığında iyi bir seçenek.

- ⊕ Kaliteli sonuç ve yazılımlar
- ⊕ Geniş telefon rehberi
- ⊖ Ethernet yuvası yok

Fare

CREATIVE FATAL1TY 1010

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Multimedya, Kont, Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(212) 479, 46 46, (216) 528 55 00, (216) 528 88 88
FİYAT	44 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Teknoloji	Lazer
Tuş sayısı	5
Kaydırma tekeri	var
Çözünürlük	1.600 dpi
Boyut ve ağırlık	104 x 70 x 41 mm, 115 g

Ekonomik oyun faresi: Optik fareler oyun oynayanlar için yetersiz kalabiliyor. Bunun için üretilen özel farelerdeki lazer teknolojisi, daha yüksek çözünürlüğe erişim sağlıyor ve hassasiyeti artırıyor. Creative de ünlü bilgisayar oyuncusu Jonathan "Fatal1ty" Wendel ile anlaşarak, onun lakabını taşıyan, oyunculara özel ürünler üretiyor. Bunlardan birisi de, 1.600 dpi çözünürlükteki Fatal1ty 1010 adlı fare. Aygıt, oksijensiz bakır kablo ve altın plakalı USB girişi sayesinde en iyi veri aktarımını gerçekleştirmek üzere tasarlanmış. Ancak bunların daha çok gösteriş amaçlı olduğu söylenebilir, zira kablo boyu çok uzun değil. Kutudan çıkan üç farklı ağırlıktan dilediğinizi farenin orta kısmına kolayca takabilir ve kullanımı kendinize göre ayarlayabilirsiniz. Yazılımı da üzerindeki beş adet tuşun işlevlerini düzenliyor ancak detaylı seçenekler yok. Buna karşın kalitesinden memnun kaldık.

SONUÇ Creative, Fatal1ty imzasıyla ergonomik ve yüksek çözünürlüklü bir fare hazırlamış.

- ⊕ Değiştirilebilir çözünürlük
- ⊕ Ağırlık ayarlanabiliyor
- ⊕ Şık görünüm, uygun fiyat

→

Ekran kartı

GIGABYTE 7950 GX2

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Hızlı Sistem, Kont
BİLGİ İÇİN	(212) 454 99 00 (216) 528 55 00
FİYAT	707 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Yonga	nVidia GeForce 7950
Bellek	2 x 512 MB GDDR3
GPU saat hızı	500 MHz
Bellek saat hızı	1.200 MHz
Arabirim	PCI Express
Diğer	SLI, HDTV

- ➕ 1 GB bellek
- ➕ HDCP ile tam HDTV
- ➕ Üst sınıf performans

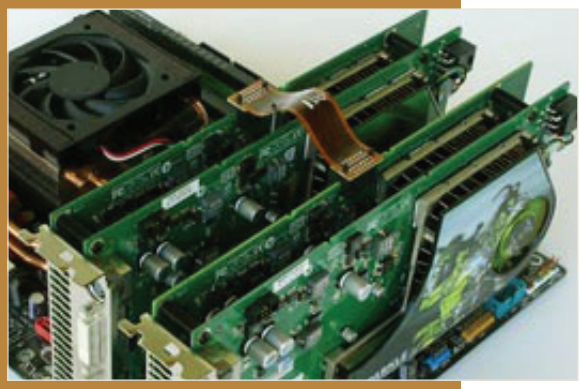

DÖRDÜ BİR ARADA Sisteme iki 7950 GX2 takarak, Quad (dörtlü) SLI yapabilmek mümkün.

O bir grafik canavarı

Yeni GeForce, oyunlarda ve HDTV'de yüksek çözünürlüklere zorlanmadan erişiyor.

Çok sayıdaki grafik yongası artık sadece oyunlar için kapışmıyor. Artık ev eğlence PC'leri de yaygınlaşıyor. Dolayısıyla bilgisayarlar dev ekranlı LCD panellere veya plazma TV'lere bağlanabiliyor. Bu sayede yüksek tanımlı görüntüler için daha fazla grafik işlem gücü gerekirken, diğer yandan video kalitesinin de çeşitli donanımsal değişikliklerle artırılması gerekiyor.

Grafik yarışının iki büyük isminden birisi olan nVidia, GeForce adlı grafik yonga serisine yeni eklediği 7950 GX2 ile iki ekran kartını birleştiriyor. Gigabyte daha önce aynı şeyi 6600 GT yongası için 3D1 adıyla yapmıştı.

GeForce 7950 GX2: Tek ekran kartı ile SLI gücü

İki ekran kartı birbirine nVidia'nın SLI sistemine benzer bir şekilde bağlı. Ancak bu karttan iki tane kullanarak, dört grafik çekirdeğine sahip bir SLI sistem de oluşturabilirsiniz. Fakat Quad-SLI adı verilen bu sistem, ev kullanıcılarından ziyade endüstriyel grafik uygulamaları çalıştıran iş istasyonları için düşünülmüş. Dolayısıyla yazımızda tek bir 7950 GX2 performansından bahsedeceğiz.

Her biri 512 MB belleğe sahip iki parça birleştiğinde, ortaya 1 GB GDDR3 belleği 512 bit'lik veriyolunda çalıştıran bir grafik canavarı ortaya çıkıyor. Tekli ekran kartlarında şimdiye kadar gördüğümüz en yüksek bellek miktarı 512 MB, bellek veriyolu ise 256 bit'ken, şimdi 1 GB belleğin 512 bit veriyolunda çalışmasıyla karşılaşmak şaşırtıcı. nVidia'nın referans kartındaki 500 MHz çekirdek hızı, 1.200 MHz'lik bellek hızı ve soğutma sistemini koruyan Gigabyte, sadece kendi logosunun ve çizimlerinin bulunduğu bir etiket eklentisi yapmış. Aşırı sesli çalışmayan ürün, 3D1'ın aksine SLI desteği olmayan anakartlarda da çalıştırılıyor. Ancak kartın üzerindeki SLI anahtarını destekleyen bir BIOS güncellemesi yapmanız gerekebilir. 143 watt'lık güç tüketimi biraz yüksek. Bu yüzden en az gerçek 400 watt çıkışı verebilen bir güç kaynağı nVidia tarafından tavsiye ediliyor.

HDTV'de yüksek çözünürlük, yüksek kalitede görüntü

İki adet DVI-D monitör bağlantısını monitörünüz desteklemiyorsa, kutudaki çeviricileri kullanabilirsiniz. Bunun dışında cihazın S-video kablosunu ve HDTV adaptörünü kutuda bulabilirsiniz. Entegre HDTV encoder sayesinde 2.560 x 1.600 çözünürlükte 1080i standardında TV çıkışına erişilirken, monitör bağlantısında da 2.048 x 1.536 çözünürlük mümkün. Yüksek tanımlı videolar için çeşitli iyileştirmeler hazırlayan nVidia'nın Pure HD Video teknolojisi de yeni sürücülerde yer alıyor.

Gigabyte'ın HDCP adı verilen içerik koruma protokolünü sertifikalandırmış olması da geleceğe yönelik bir adım. Zira gelecekte bu işlevi taşımayan cihazlar çözünürlük sınırlamasıyla karşı karşıya kalacaklar. Bu da tıpkı hızlı gidebilen bir arabayı yavaş kullanmak zorunda kalmaya benzetilebilir. HDCP desteğinin yanısıra Unified sürücü mimarisi sayesinde ürün Windows Vista ile de uyumlu.

SONUÇ İki yuva kaplayan 7950 GX2, oyunlarda ve filmlerde en iyi performansı sunmak için yeterli özelliklerle donatılmış. SLI desteğine gerek duymadan çalışabiliyor. →

Anakart

GIGABYTE GA-8I945GMH-RH

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
FİRMA	Hızlı Sistem, Kont
BİLGİ İÇİN	(212) 454 99 00, (216) 528 55 00
FİYAT	131 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktör	microATX
Yonga seti	Intel 945G + ICH7-DH
İşlemci yuvası	Soket 775
FSB hızı	1.066 / 800 / 533 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	1 x PCIe16X, 1 x PCIe1X, 2 x PCI

ViiV destekli ilk anakart: Intel'in masaüstü sistemler için hazırladığı ViiV platformuna uygun olarak üretilen ilk anakart Gigabyte'a ait. Intel 945G yongalı anakart, üzerinde Windows Vista uyumlu entegre bir ekran kartı olan Intel GMA 950'yi taşıyor. Conroe serisinin piyasaya çıkışıyla Intel büyük sükse yaptı, ancak bu anakart 945 yongası sebebiyle sadece Pentium D, Pentium 4 ve Celeron işlemcileri destekliyor. Dolayısıyla ViiV'ın getirilerini bir anakart değişikliğiyle elde edebilmek mümkün. Form faktörün ufak oluşu sebebiyle dev bir kasa kullanmak durumunda değilsiniz. Japon malı kapasitörler dayanıklılığı ve kararlılığı artırmış. Pasif soğutucular sessiz çalışma ortamı sağlıyor, ancak fazla ısınıyor; ayrıca overclock için pek seçenek sunmuyor. Dört adet SATA yuvasıyla RAID destekleyen Gigabyte'ın Gigabit Ethernet ve Azalia uyumlu ses yongası mevcut.

SONUÇ Sessiz, ViiV uyumlu bir multimedya PC için uygun. Buna karşın fiyatı nispeten yüksek.

- ⊕ Zengin işlevler
- ⊕ Yeni Intel grafik yongası
- ⊕ Kararlı ve performanslı

Klavye

LOGITECH G15

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Hızlı Sistem, Logosoft
BİLGİ İÇİN	(212) 454 99 00, (212) 217 55 85
FİYAT	104 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Tuş sayısı	105 adet
Ek işlev tuşları	30 adet
Prog. işlev sayısı	54 adet
İşletim sistemi	Windows XP
Diğer	LCD ekran, arka ışık

Oyunculara özel klavye: Oyuncular en üst seviyede performansa kendileri için tasarlanmış donanımlarla ulaşabiliyor. Oyunlar için hazırlanan klavyeler de kullanıcılara olabildiğince çok seçeneği, kolay kullanılabilecek şekilde sunmayı hedefliyor. Ancak üreticiler genelde bir veya birden çok hareket birleşimini tuşlara atamaya odaklandığından, Logitech'in G15 adlı modelinin sunduklarıyla karşılaşınca, insan gerçekten şaşırıyor. Üzerinde 18 adet programlanabilir tuş bulunan cihazın, multimedya yönetimi gibi hazır işlevlere sahip 12 tuşu daha var. M1, M2 ve M3 tuşları üç farklı çalışma modu sunarak, bu 18 tuşun toplam 54 adet işlevi taşımasını sağlıyor. Dört satır yüksekliğindeki LCD ekran katlanabiliyor ve programlanabiliyor. İnternette bu tuşların Winamp gibi yazılımlarla eşleşmesini sağlayan çok sayıda eklenti bulunabilir. Arka ışıklandırma ise karanlıkta bile rahat kullanım sağlıyor.

SONUÇ Gelişmiş yazılım, LCD ekran ve Windows tuşu kilidiyle oyuncular için biçilmiş kaftan.

- ⊕ 2 ek USB yuvası
- ⊕ Çok sayıda ek işlev
- ⊕ LCD ve şık tasarım

Bellek kartı

SANDISK EXTREME IV

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■□□□
FİRMA	Turanlı
BİLGİ İÇİN	(212) 216 05 20
WEB	www.turanlı.com.tr
FİYAT	406 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	CompactFlash
Kapasite	4 GB
Hızı	266X
Çalışma ısısı	-25 – 85 C
Birlikte gelenler	Taşıma çantası
Diğer	Suya dayanıklı

Profesyoneller için geniş kapasite: Bellek kartları küçük boyutları sayesinde, taşınabilir olanlar başta olmak üzere çok sayıda cihazda tercih ediliyor. Flash bellek yapısına sahip bu ürünlerin tek avantajları artık boyutları değil. Fotoğraf makinelerinin çözünürlüğü, MP3 çalarların kapasiteleri arttıkça bu cihazların kapasiteleri de doğru orantılı artıyor. Kapasitenin genişlemesi hızın da artmasında katalizör görevi görüyor. Kullanıcılar büyük miktardaki verileri aktarırken veya bellek kartından okuma, yazma işlemleri yaparken beklemek istemiyorlar artık. SanDisk'in Extreme IV serisine ait bu ürün 4 GB kapasitesiyle ve veri okurken 40 MB/sn'ye varan okuma hızıyla profesyonel fotoğrafçıları hedefliyor. Adından da anlaşılabileceği gibi, şok korumasına sahip, suya dayanıklı olan ve zorlu mevsim şartlarında kullanılabilen ürün, testlerde üreticinin belirttiği değerlere yakın sonuçlar aldı.

SONUÇ Kapasite ve hız problemi yaşamadan zorlu koşullarda bile fotoğraf makinenize eşlik edecektir.

- ⊕ Geniş kapasite
- ⊕ Yüksek hız
- ⊕ Her koşulda çalışıyor

→

Cep telefonu

SONY ERICSSON M600I

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Sonyericsson Türkiye
BİLGİ İÇİN	(212) 473 77 77
WEB	www.sonyericsson.com.tr
FİYAT	475 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	240 x 320 piksel, 262K renk TFT LCD
Bellek	80 MB dahili, 64 MB MS Micro kart
Frekans bandı	900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık	107 x 57 x 15 mm, 112 g
Konuşma / bekleme süresi	7,5 / 340 saate kadar
Diğer	Symbian, dokunmatik ekran, UMTS

+ Geniş, dokunmatik ekran
+ Ergonomik yapı
+ Rahat ve kolay kullanım

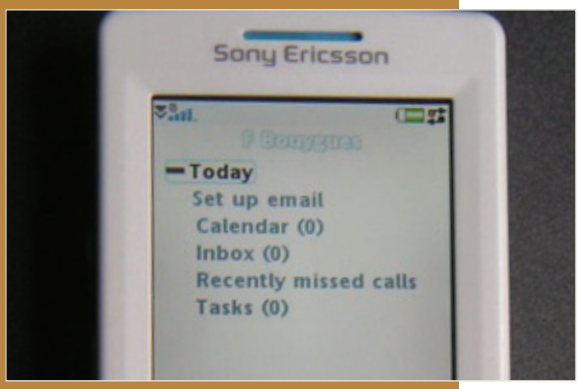

BÜYÜK QVGA EKRAN M600i ekranı; Web'e gözatmak, video izlemek, resimlere bakmak ve e-posta okumak için ideal.

Genç işadamlarına

Symbian işletim sistemine sahip M600i, dokunmatik ekranı ve Q klavyesiyle ilgi çekici.

Bilgisayara benzer işlevlere sahip akıllı telefonlar, Symbian ve Windows Mobile işletim sistemlerinin geliştirilmesiyle altın çağına girdi. Cep telefonuyla ofis dosyaları üzerinde çalışabilme, kapsamlı ajanda ile randevu ve bağlantıları takip edebilme, her tip elektronik posta kutusuna kolayca erişim, hatta anında mesajlaşma yazılımları kullanabilmek bile mümkün. Bu da akıllı telefon seven kitlenin büyümesinde birinci etken.

Klavyeli Symbian ile her şey çok daha hızlı

Ne var ki, cep telefonunun zekâsı kullanıcıların satın alma kararı vermesinde tek etken değil. Akıllı telefonların iri ve ağır olmaları kadar, klavyeden yoksun oluşları da önemli bir satın almama sebebi olabiliyor. Sony Ericsson'un yeni akıllı cebi olan M600i, Symbian işletim sistemi ve UIQ platformu kullanan, Q klavyeye sahip ve aynı zamanda ince, hafif ve şık bir ürün. Firma bu özellikleri bir araya getirerek daha geniş bir kullanıcı kitlesinin ilgisini çekmeyi hedefliyor.

2,6 inç boyutundaki LCD ekranı dokunmatik kontrol edilebiliyor. Kalem telefonun yan yüzünden kolayca çıkartılabiliyor. Kutuda yedek kalem de mevcut. Telefonun kullanımı kolay menü sistemi üreticinin diğer popüler akıllı telefonu olan P900'ü andırıyor.

Tüm işlevlere bir dokunuşla kolayca erişilebilen ekranın alt kısmındaki tuş takımı, cihazın farklı yönlerinden. Mesajlaşma, e-posta yazma gibi işleri hızlandırabilmek için eklenen Q klavyenin tuş sayısı, bildik cep'lere göre kalabalık. Ancak klavye çift işlevli tasarlandığından, tuşlar bir Q klavye kadar kalabalık değil. Tuşların sağ ve soluna bastığınızda farklı bir girdi sağlanıyor. Ancak tuşların üzerinde semboller de bulunduğundan klavyeye alışma süreci uzuyor. Yine de klavyenin varlığı, el yazısı tanıma işlevinin ortadan kaybolduğu anlamına gelmiyor.

MemoryStick Micro kullanarak belleği artırın

M600i'nin belleği yeni piyasaya çıkan MemoryStick Micro (M2) kartı ile artırılabiliyor. Üzerinde bir kamera bulunmamasına karşın –çünkü iş amaçlı telefonlarda kamera kullanılmadığına dair çok sayıda araştırma mevcut- streaming video oynatabiliyor ve video görüşmeleri kabul edebiliyor. Ayrıca MP3, AAC, AAC+, E-AAC+, WAV, m4a biçimindeki müzik dosyalarını çalıyor.

Kızılötesi ve Bluetooth arabirimlerine sahip olan M600i, UMTS bağlantısı ile üçüncü kuşak uyumluluğu kazanmış. Stereo Bluetooth bağlantısı bulunan cihazın bilgisayar bağlantısı kutudaki USB kablosuyla yapılabiliyor. Ürün harici disk olarak tanındığından, sistem klasörleri hariç her şeye doğrudan erişim mümkün. Dâhili e-posta istemcisi POP, SMTP, IMAP ve Push destekliyor. Web tarayıcısının performansını ve VPN bağlantı kurabilmesi de başarılı. Cihaz hakkında söylememiz gereken son şey, aynı anda çoklu uygulama çalıştırabilmenin esnek bir çalışma ortamı hazırlaması.

SONUÇ Symbian ve artırılabilir kapasite ile yapılabilecek şeyler çok. Wi-Fi desteği yok, UMTS de henüz ülkemizde mevcut değil. Buna karşın ekranın klavyeyle desteklenmesi rahatlık sağlıyor. Tasarım ise oldukça şık. →

Dizüstü bilgisayar

DATRON AERO WXS WS18M86W85X

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	Ufotek
BİLGİ İÇİN	(212) 336 61 00
WEB	www.ufotek.com.tr
FİYAT	1.349 $ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER	
İşlemci	Intel Core 2 Duo T5600
Bellek	1 GB DDR2 SDRAM
Kapasite	100 GB SATA
Ekran	15,4 inç TFT LCD
Boyut	345 x 366 x 37 mm
Ağırlık	2,93 kg

Core 2 Duo: Intel'in Merom kod adıyla hazırladığı yeni Core 2 Duo dizüstü işlemci serisi, Core Duo'ya oranla performans ve pil ömrü artışı gösteriyor. Eski işlemcilerden 64 bit desteği ve 4 MB boyutunda önbellek kullanmasıyla farklılaşan Merom, bellek erişim süresi ve bant genişliği gibi konularda geliştirmeler taşıyor. İlk Merom işlemcili dizüstünü test merkezimize gönderen Datron, 1,83 GHz hızındaki işlemciyi 1 GB kapasiteli 667 MHz hızında çalışan belleklerle birleştirmiş. Datron'un kasasının değiştiğini görüyoruz. Parlak bir dış kapak, ürünü daha fiyakalı hale getirmiş. Ayrıca 1,3 megapiksel çözünürlükte web kamerası da her dizüstünde bulunmayan bir eklenti. Geniş ve parlak bir LCD kullanılan Aero WXS'nin 256 MB belleğe sahip GeForce Go 7600 ekran kartı, oyun severleri sevindirecek. Üründe üçlü kart okuyucu, çift katman DVD yazıcı ve Firewire çıkışı bulunduğunu da ekleyelim.

SONUÇ Şık ve performanslı bir ürün olan Datron, iki saati bulan pil ömrüyle de etkileyici.

- ⊕ 64 bit desteği
- ⊕ Performanslı ve şık
- ⊕ Parlak ekran

Web kamerası

PHILIPS SPC500NC

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Philips Türkiye
BİLGİ İÇİN	(800) 261 33 02
WEB	www.philips.com.tr
FİYAT	Firmayı arayınız

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Algılayıcı	CMOS
Arabirim	USB 1.1
Çözünürlük	VGA (640 x 480)
Boyut	74 x 142 x 74 mm
Ağırlık	79 g
Diğer	Harici mikrofon ve kulaklık

Görüntülü sohbet: Videolu sohbet gün geçtikçe yaygınlaşıyor. Birçok üretici farklı işlevlere sahip ürünlerle bu piyasada pay sahibi olmayı hedefliyor. Şu var ki, uygun fiyatlı ürünler piyasada çok tutuluyor. Tıpkı bu ay inceleme fırsatı bulduğumuz Philips'in SPC500NC modeli gibi. Performans bakımından orta seviyeye hitap eden fakat fiyat / performans oranıyla ilgi çekecek olan Philips'in bu yeni ürünü, ilk başta oldukça basit bir web kamerasına benziyor. İnce ve zarif tasarımını tamamlayan sağlam bir ayak sistemi var. Bu sayede birçok monitör üzerinde rahatlıkla kullanılabiliyor. SPC500NC'yi benzer ürünlerden ayıran özellik, gövdenin üst kısmının 360 derece dönerek dar görüntü açısı problemini ortadan kaldırması. Yazılımındaki Automatic Picture Optimiser işlevi görüntü kalitesini iyileştiriyor. Tek tuşla çekim yapması ve yazılım desteği de diğer avantajları.

SONUÇ Yazılım kalitesi, kurulum kolaylığı ve ergonomik yapısıyla orta sınıf için başarılı.

- ⊕ Şık tasarım
- ⊕ 360 derece dönen üst gövde
- ⊕ Harici mikrofon

Klavye - fare seti

CHERRY CYMOTION PRO M85-20850

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Sky
BİLGİ İÇİN	(216) 422 75 05
WEB	www.sky.com.tr
FİYAT	Firmayı arayınız

TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
İletişim	2,4 GHz RF
Çalışma mesafesi	20 metreye kadar
Klavye tuş sayısı	83 + 15 adet
Fare tuş sayısı	7 tuş
İ. sistemi	Win 98SE / ME / 2000 / XP, Linux

Ergonomik ve küçük: Özellikle dizüstü kullanıcılarının rağbet etmeye başladığı klavyelerde küçak boyutlular öne çıkmaya başladı. Cherry'nin CyMotion Pro adlı modeli başta iF olmak üzere birçok tasarım ödülünü almış. İki farklı eğim üzerine kurulan klavye tasarımı, ergonomik bir kullanım sunuyor. Tuşların yan kısımlarında boşluk bulunmaması klavyenin minik olmasında etken. Q Türkçe klavyede 83 tuş yer alıyor, nümerik klavye ise yok. Ancak programlanabilir 15 adet tuş mevcut. Sağ ve sol el ile kullanılabilen optik teknolojili fare üzerinde tekerlek ve yedi adet tuş bulunuyor. 800 dpi çözünürlüğü de oyun severler tarafından ilgiyle karşılanacaktır. 2,4 GHz radyo frekansı çalışma mesafesinin oldukça geniş olmasını sağlıyor. Ayrıca veri sıkıştırması kullandığından klavye girdilerine başkasının erişme şansı yok. Kutudaki adaptör, klavye ve fareye çalışırken şarj imkânı sağlıyor.

SONUÇ Az yer kaplayan kablosuz bir masaüstü seti arayanlar için CyMotion Pro şık bir seçenek.

- ⊕ Çalışırken şarj olabiliyor
- ⊕ 15 adet ek işlev tuşu
- ⊕ Yazılım Linux uyumlu

→

Ses işleme

MAGIX AUDIO CLEANING LAB 11 XXL

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■■
SİSTEM	Windows (hepsi)
BİLGİ İÇİN	www.magix.com
FİYAT	40 $

Bit pazarına nur yağdı: Kaset veya plaktaki müzikleri bilgisayara aktarmak isteyen kullanıcılar bunu artık kolayca yapabilirler. Magix Audio Celaning Lab 11 XXL, analog ses kaynaklarındaki müzikleri kaydetmek için üretilmiş. Yazılımın kutusundan çıkan mekanik sesleri dijital olarak kabul edilebilir frekanslara taşıyan phono pre-amp cihazı etkileyici. Pil ile çalışan bu cihaz, sadece açma / kapatma düğmesi ile çalıştırılıyor. Orta kalite bir ses kartına bu cihazı bağlayarak yaptığımız testlerde, ses seviyesinin düşük olduğunu gördük ancak sonuç tatminkâr oldu. Kayıt bittikten sonra, yazılımın işleme ekranının üst kısmında osiloskop benzeri bir grafik çıkıyor. Burada gözlemleyebileceğiniz ses problemlerini otomatik olarak düzeltebilirsiniz. Cızırtılar ve tıkırtılar tek bir tıklamayla otomatik olarak düzeltilebileceği gibi, her birinin kendine özgü yönetim paneli bulunan filtre ve efektlerle uğraşarak da ortadan kaldırılabiliyor. Yapılan değişiklikler tek şarkı veya tüm albüme uygulanabiliyor. Mono kayıtlara farklı kanallar ekleyerek, günümüzde kullanılan çevresel ses sistemlerine uygun hale getirmesini de başarılı bulduk.

SONUÇ Eski kayıtlarınızı aktarmak ve ses kalitesini artırmak için tek durak niteliğinde.

- ⊕ Otomatik düzeltme başarılı
- ⊕ WAV, MP3, WMA, OGG kayıt
- ⊕ Çevresel ses ekleyebilirsiniz

Fotoğraf işleme

COREL PAINT SHOP PRO PHOTO 11

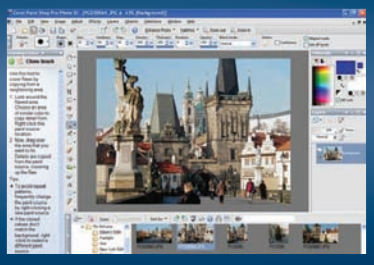

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■■
SİSTEM	500 MHz işlemci, 256 MB bellek
BİLGİ İÇİN	www.corel.com
FİYAT	100 $

Profesyonel fotoğraflar için: Corel, fotoğraf işleme yazılımının onbirinci sürümünde herkesi memnun edecek değişiklikler sunuyor. Bu değişikliklerden önce, dilerseniz yazılımın genel işlevlerine göz atalım. Programa dijital bir fotoğraf yüklendiğinde, farklı yollarla değişiklikler yapabilirsiniz. Kırmızı göz giderme, arkaplan temizleme gibi özel araçları kullanabileceğiniz gibi tüm tablo üzerinde de genel değişiklikler yapabilmek mümkün. Yazılımın önceki sürüme göre sahip olduğu en büyük farklılık, içerisinde bir fotoğraf düzenleyici bulunması. Kurulum sırasında sabit diskinizdeki görüntü dosyalarını tarayan ve ekranın alt kısmına önizleme olarak dizen Paint Shop Pro Photo XI, video dosyalarını görüntüleyerek, bu dosyalar içerisinden görüntü yakalayabiliyor. Hazırlanacak önizleme görüntülerinin boyutu bir kaldıraç yardımıyla kolayca ayarlanıyor ve sonrasında kategorilere ayrılabiliyor. Daha sonra arşivinizdeki fotoğraflara arama yoluyla erişebilir, slayt şov işleviyle müzik eşliğinde izleyebilirsiniz. Yazılımın en güzel yanı da içerisinde yer alan SnapFire Plus aracıyla slayt şovları video dosyalarına dönüştürübilmesi.

SONUÇ Bu fiyata satın alınabilecek en iyi fotoğraf işleme yazılımı olduğunu söyleyebiliriz.

- ⊕ Fotoğraf düzenleyici
- ⊕ Etkileyici özel efektler
- ⊖ SnapFire tam sürüm değil

PDF hazırlama

ABBYY PDF TRANSFORMER PRO 2

CHIP PUANI	■■■□□
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
SİSTEM	200 MHz işlemci, 32 MB bellek
BİLGİ İÇİN	www. abbyy.com
FİYAT	70 Euro

PDF'lerin içeriğine erişin: PDF dokümanlar font ve biçimlerini koruyabildikleri için elektronik gönderilerde yaygın olarak tercih ediliyor. Fakat alan kişi için durum düşünüldüğü kadar rahat olmayabilir, zira bu dokümanlarda değişiklik yapılamamakta. Adobe Acrobat'ın yüksek fiyatı, kullanıcıları alternatiflere doğru itiyor. Abbyy de FineReader ile dokümanlar konusunda uzmanlaştığını gösterdikten sonra, bu yazılımdaki PDF işlerini halleden bölümü PDF Transformer adıyla kullanıcılara sundu. PDF hazırlama Office 2007'nin içeriğinden de çıkarıldığı için, bu yazılımın birçok kullanıcının ihtiyaç duyacağı türden olduğunu söyleyebiliriz. Ayrı bir uygulama olarak çalışabilmesinin yanında, Word, Excel, Outlook ve Internet Explorer içerisinde dokümanları açabiliyor. Ana ekranda PDF dokümanı görüntülenirken, sağ bölmede çeşitli ayarlar yer alıyor. Dosyayı açıp tek tıklamayla dönüşüm yapabilirsiniz. Burada belirlenen aralıkta veya tüm sayfalarda yardımcı olacak bir sihirbaz çalışıyor. Yazılım resim ve yazıları işleme başlamadan belirleyerek çalışıyor, ancak işlemi otomatik yaparsanız resimleri önden görme şansınız yok.

SONUÇ Başı PDF'lerle meşgul olanlar için kolay kullanılan, az sorun çıkartan, iyi bir araç.

- ⊕ Tek tıklamayla işlem
- ⊖ Ortalama hız
- ⊖ Görüntü önizleme yok

→

Sistem yedekleme

PHOENIX RECOVER PRO 6

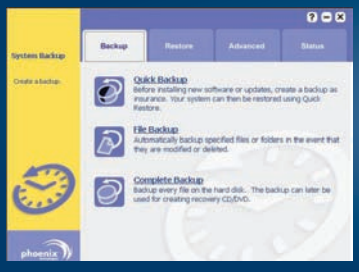

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
SİSTEM	Windows 2000 / XP
BİLGİ İÇİN	www. phoenix.com
FİYAT	50 $

Sistem yedekleme için: Önemli verilerinizin kaybolmasını engellemek için, PC'nizde kullandığınız güvenlik duvarı ve virüs koruma yazılımı her zaman yeterli olmayabilir. Felaket senaryolarında yer alması gereken bir diğer birleşen de, sistem yedekleme yazılımı olmalı. Phoenix Recover Pro 6, Windows'un içerisinde yer alan Sistem Yedekleme aracına güçlü bir alternatif oluşturuyor. Kurulduktan sonra sabit diskinizde korunaklı bir alan açan yazılım, kurtarma uygulamasını buraya yerleştiriyor. Güvenli bir alan da oluşturarak buraya yedeklenen dosyalarınızı koyuyor. Eğer Windows geri dönüşü olmayan bir zarar görürse, bu işlemleri tersine çevirerek verilerinizi kurtarabilirsiniz. Bu işlem için gereken miktarda boş sabit disk alanınız varsa, yazılımı kurmanız yeterli. File Backup aracı, belirli uzantıya sahip dosyaları gözlem altına alıp, bu dosyalarda değişiklik yapıldığı anda otomatik olarak yedekliyor ve bu işi arka planda sessizce gerçekleştiriyor. Sabit diskin tümünü yedeklemek de olası. Bu yedeği eski haline getirmek için bir açılış diski oluşturmak gerekiyor. Yani bilgisayarınıza takılı bir floppy sürücünüz varsa geri dönüş yapabiliyor.

SONUÇ Verilerinizi koruma işini tamamlayıcı nitelikte başarılı ve düşük maliyetli bir araç.

- ⊕ Arka planda çalışıyor
- ⊕ Yedek yönetimi iyi
- ⊖ Büyük disk alanı istiyor

Sistem güvenliği

MCAFEE TOTAL PROTECTION 2007

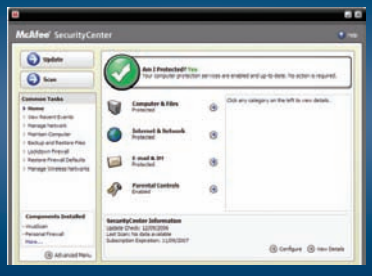

CHIP PUANI	■■■■□
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
SİSTEM	Windows 2000 / XP
BİLGİ İÇİN	www. mcafee.com
FİYAT	60 $

Çevrimiçi ve dışı güvenlik: İnternetteki güvenlik risklerinin bölünmesiyle, tek bir şirkete ait güvenlik yazılımlarının satın alınması son zamanlarda tercih ediliyor. McAfee Total Internet Security tam güvenlik sunarken, bazı ekstralara da sahip. Kurulum basit, ancak Adaware gibi yazılımları, varsa sisteminizden kaldırmanız gerekiyor. Yazılımın ana penceresi olan Güvenlik Merkezi görülebilirliği artıran bir tasarımla yenilenmiş. Sisteminizin güvenli olduğu belirleniyorsa yeşil onay işaretini gösteren araç, güvenliğin zayıf olduğunu gördüğü noktalarda uyarı veriyor. Sisteminizdeki dosya sistemi, internet, ağ, e-posta ve anında mesajlaşma yazılımları ile ebeveyn kontrollerini ayrı bölümler halinde ele alan Güvenlik Merkezi'nde hangi araçlardan faydalanabileceğiniz görülüyor. Buradan araçların ayarları da kolayca yapılıyor. Güncellemeleri günlük takip eden McAfee'de, bazı araçlar birden çok iş görüyor. Örneğin sistem taraması virüslerin dışında, casus yazılımları da tarıyor. Web sitelerinden gelebilecek tehlikeleri, Internet Explorer ve Mozilla Firefox ile uyumlu olan Site Advisor önlüyor. Yazılımda veri yedekleme işlevi de var.

SONUÇ Arayüzde özellikler de geliştirilmiş. Ağ koruması gibi işlevler oldukça başarılı.

- ⊕ Kişisel kullanım için uygun
- ⊕ Arayüz rahat ve basit
- ⊖ Detaylı bilgi vermiyor

DVD kopyalama

INTERVIDEO DVD COPY 5 PLATINUM

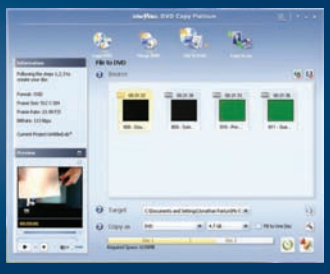

CHIP PUANI	■■■□□
FİYAT/PERFORMANS	■■■□□
SİSTEM	600 MHz işlemci, 128 MB bellek
BİLGİ İÇİN	www.intervideo.com
FİYAT	50 $

iPod ve PSP için DVD: Çoğu DVD yazıcı beraberinde DVD kopyalama çözümü de sunuyor. InterVideo DVD Copy 5 Platinum, tüm bu yazılımlardan farklı olarak, kopyalama dışında çevrim ve işleme yapabileceğiniz bir araç olarak göze çarpıyor. Kopya korumalı DVD'leri kopyalamayan DVD Copy 5, daha çok ev videoları için hazırlanmış. Başka bir deyişle, yazılım, kendi kaydettiğiniz veya başka bir kaynaktan aktardığınız videoları düzenleyip, çoğaltmanızı sağlıyor. Kullanıcılara, kopyalama, birleştirme, dosyadan DVD yaratma ve hızlı kopyalama işlevleri sunuluyor. Bunların her biri basit adımlarla kolayca gerçekleştirilebiliyor. Dilerseniz detaylı ayar seçenekleri de mevcut. Yazılım adından da anlaşılabileceği gibi birebir kopyalama yapmak isteyenlere uygun. Programın en çarpıcı yanı, DVD'leri iPod ve PSP uyumlu H.264 Mpeg4 Video codec'i ile çevirmesi oldu. Bu cihazlara sahip olanların içeriklerini taşınabilir cihazlarına aktarmasında kolay ve basit bir yol olarak görülebilir. DivX ve HDV gibi çok sayıda biçimi destekleyen yazılımda WinDVD hediyesi de var. Ayrıca akıllı dizin takibi ile benzerlerinden ayrılıyor.

SONUÇ DVD kaydedici, iPod veya PSP sahibiyseniz bu yazılım size büyük kolaylık sunacak.

- ⊕ Hızlı kopyalama
- ⊕ iPod ve PSP codec'lerini destekliyor
- ⊖ Ev videolarına yönelik ■

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

Çekirdek savaşları

Samsung fabrikasına yaptığım ziyarette optik disk sürücü üretimiyle ilgili aldığım bilgilere ek olarak Blu-Ray ve HD DVD cephesinden de haberler getirdim.

24 Ağustos: Creative Apple'ı dize getirdi

Daha önce Creative'ın Apple'a açtığı dava Apple'ın Creative'e 100 milyon dolar ödemeyi kabul etmesiyle sonuçlandı. Belki hatırlarsınız, davanın konusu Apple'ın iPod cihazlarında kullandığı menü sistemini Creative'den kopyaladığı iddiasıydı. Sonuç olarak taraflar tazminat ödenmesiyle uzlaştı. Fakat tasarım konusunda akla ilk gelen isimlerden biri olan Apple, 100 milyon dolara ek olarak bir miktar prestij kaybına da uğradı.

CREATIVE ZEN'İN ZAFERİ Apple lisanslama konusunda yavaş mı kaldı yoksa gerçekten bir "esinlenme" mi söz konusu bilmiyoruz ama Zen'in fendi sonuçta iPod'u yendi.

2 Eylül: Microsoft Türkiye ile toplantı

Microsoft'un 30 Ağustos'ta Antalya'da düzenlediği iş ortakları toplantısında basına özel bir bölüm de vardı. Microsoft Türkiye Genel Müdürü Çağlayan Arkan, bu toplantıda ilginç istatistik verileriyle desteklenmiş önemli bilgiler verirken, bir yandan da sorularımızı cevapladı. Ülkemiz bilişim basınının önde gelen editörlerinin katıldığı toplantı epey renkli geçti. Paylaşılan ilginç bilgilerden bazılarını hemen aktarayım. Türkiye, 10,2 milyon Hotmail kullanıcısı ile dünyada 6. sırada. MSN Messenger kullanımında ise 14,4 milyonla dünya üçüncüsü. Kurumsal pazarda dünyada en hızlı büyüyen 5. ülke, tabii ki bizim ülkemiz. Bu etkileyici rakamlarla paralel bir tablo çizen Microsoft Türkiye'nin 2006 mali yılındaki büyüme oranı ise %36. Büyüme demişken diğer ülkelerle yapılan karşılaştırmalarda bilişim alanında gerçekten de ilginç istatistiklere sahibiz. Ülkemiz genç nüfusunun yüksekliği burada anahtar rol oynuyor şüphesiz.

5 Eylül 2006: Centrino'ya doping

Intel, Centrino platformu için Merom çekirdekli Core 2 Duo Mobile işlemcilerini duyurdu. 1,66 GHz, 1,83 GHz, 2,0 GHz, 2,16 GHz ve 2,33 GHz saat hızlarına sahip olan bu yeni işlemcilerde giriş seviyesi iki modelde 2 MB önbellek bulunurken, 2 GHz ve üzeri işlemcilerde 4 MB önbellek yer alıyor. Intel'e bakılırsa bu yeni işlemcilerle, geçen yıl piyasaya çıkan Cen-

	Nüfus (x1,000)	Bilgisayar Satışı (x1,000)	Sunucu Satışı	Korsan Kullanım (%)	Servis Gelirleri (x1,000 USD)	3 Yıllık Büyüme (%)
Türkiye	70,500	2,200	25,600	64	8,381	100
Polonya	38,500	1,864	42,000	59	9,839	59
G. Afrika	44,100	1,473	44,000	37	28,485	46
Macaristan	10,000	420	14,300	44	10,376	43
Portekiz	10,600	676	25,500	40	19,941	35
Rusya	143,000	5,280	118,000	87	16,380	110

BÜYÜME FAKTÖRÜ Diğer ülkeler arasında sadece Rusya'nın büyüme açısından bizden daha iyi bir profil çizdiği bu tablo, ülkemiz bilişim tablosu adına önemli bir gösterge.

trino platformu işlemcileri arasında iki kat performans farkı görmek mümkün. Bağımsız kaynaklar da kısmen bunu doğrulayan testler yaptı. Hatta üst sınıf Core 2 Duo işlemcisi, AMD FX62 işlemcisine bazı testlerde kafa tutmayı başardı. Kısaca Intel, masaüstü işlemcilerde yakaladığı başarıyı dizüstü alanına taşımayı da başarmış durumda. En güzel tarafıysa performans artışına rağmen işlemcilerin önceki nesil mobil işlemcilerle aynı hatta daha az enerji tüketmesi. Intel, "Merom çekirdekli yeni işlemcilerde, pil tüketiminde %28'lik bir ekonomi söz konusu olabilir" diyor.

15 Eylül: Intel'in AMD'ye 4'lü darbesi

Intel, Conroe ile AMD işlemcilerine bariz bir fark atınca, AMD'den gelen cevap 2007'de dört çekirdekli işlemci ile avantaj sağlayacağı şeklindeydi. Bir anlamda "son gülen iyi güler" durumu. Intel bu noktada bir sürpriz daha yaparak henüz AMD'nin dört çekirdekli işlemcisi ortada yokken, iki adet Conroe çekirdeğinden oluşan toplam dört çekirdekli Kentsfield işlemcisini bağımsız test kaynaklarına yolladı. Sonuçlar AMD açısından hiç de iç açıcı değil. Zira özellikle işlemci bağımlı profesyonel uygulamalarda, Core 2 Duo Extreme ile Core 2 Quadro arasındaki fark %100'e ulaşabiliyor. AMD oysa, henüz Core 2 Duo Extreme ayarında bir işlemciden bile uzak. Kentsfield kod adlı Core 2 Quadro işlemcilerin 2007 başında piyasaya çıkması bekleniyor.

17 Eylül: Yaratıcılıkta sınır yok

Yıllarca donanım testiyle uğraşmış biri olarak tam artık hiçbir şey beni şaşırtamaz dediğimde karşıma çok ama çok ilginç hatta şok edici bir ürün çıkabilmesi kuşkusuz bana "bu işi seviyorum" dedirten şeylerin başında geliyor. Yazılım uzmanı bir arkadaşımın yolladığı bir bağlantı, "işte tam günlüğüme göre bir konu" dedirtti bana. Konunun farklı boyutları var aslında. Genel olarak ortada çok ilginç bir donanım var. Hünerleri saymakla bitmeyen ve makul fiyatlı bir donanım bu. Diğer taraftan cihaz Linux türevi bir işletim sistemine sahip ve modüler olarak yeni yazılım özellikleri katılarak minik bir bilgisayarmışçasına kullanılması mümkün. Yani yazılım cephesi de başlı başına ilgi konusu. Konunun 3. boyutu ise üretici firmanın iş modeli. Firma bu cihaza yeni bazı beceriler katmak için serbest programcılara belli kategorilerde para ödülü koymuş. Örneğin bu sistem için youtube ya da google video göz atıcısı yapan yazılımcıyı 1.000 dolarlık bir para ödülü bekliyor. Neyse daha fazla sizi merakta bırakmayayım.

Üretici firmanın adı Neuros (**http://www.neurosaudio.com/**). Firmanın temel olarak farklı özelliklere sahip dört ürünü var. Ürünlerin tüm özelliklerine değinmeye kalkarsam günlüğümdeki sayfalar yeterli olmayacak. O yüzden sadece şu anda beni en çok ilgilendiren kısımdan bahsedeyim:

Ürünlerden üçü basitçe söylemek gerekirse video biçim çevrimi yapıyor ve bunu donanım destekli olarak gerçekleştiriyor. Yani PC'ye ihtiyaç duymadan mevcut mpeg dosyalarınızı PSP ya da iPod için izlenebilir hale getirebiliyorsunuz. Minicik boyutlarıyla dikkat çeken cihazların bağlanabilirlik olanakları değişiyorsa da, giriş seviyesi modelin 129 dolara satıldığını belirteyim. Neuros firmasına ait donanımları yakında incelemek dileğiyle.

MİNİK HARİKA Neuros Recorder, eğer PSP ya da iPod video sahibiyseniz kesinlikle ilginizi çekebilecek bir video encoder.

20 Eylül: PSP dünyası, savul geliyorum!

Ben de bir PSP kullanıcısıyım artık. Sony PSP'nin ülkemizdeki satış fiyatı, Avrupa ve Amerika ortalamasının epey üzerinde. Dolayısıyla 2. el almayı uygun buldum. Aslında öyle yüzlerce oyun oynamak niyetinde değilim. En beğendiğim bir avuç oyun belirleyip elimin altında tutacağım ki, UMD edinme konusunda kardeş yayın organlarımızdan PlayStation 2 dergisinin yayın yönetmeni Fırat ve Level dergisi editörü Serpil'den bu konuda vaatler almış bulunuyorum. Bunun dışında cihazı daha ziyade video izlemek için kullanmayı planlamaktayım. Ayrıca yeni firmware ile gelen RSS desteği sayesinde cihazı elimden bırakamayabilirim. Tahmin edebileceğiniz kopya oyun oynamak için firmware kırma prosedürü ile uğraşmaya hiç mi hiç niyetim yok. Şimdi sıra ilk fırsatta bir 4 GB Memory Stick Pro Duo bellek almaya geldi. Cihazı biraz kullanayım, akabinde izlenimlerimi bu sayfalarda okuyabilirsiniz.

TAŞINABİLİR KEYİF Sony, PS3 söylentileriyle sürekli konsol haberlerinin üst kısımlarında dolanırken, PSP satın alarak konuya "şimdilik" yumuşak bir giriş yapıyorum.

CHIP TOP 10

DONANIM LİSTELERİ

170 SATA sabit diskler

170 PATA sabit diskler

170 AMD 939 anakartlar

170 İNTEL 775 anakartlar

172 200 $ altı lazer yazıcılar

172 Fotoğraf yazıcıları YENİ

172 Çok işlevli baskı cihazları YENİ

172 DVD yazıcılar

174 PCIe ekran kartları 300 $ üstü YENİ

174 PCIe ekran kartları 150 - 300 $ arası YENİ

174 Cep telefonları

174 Flash bellekli MP3 çalarlar

TEST CİHAZLARI
Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

10 YILDIR CHIP TEST MERKEZİ TECRÜBELİ, GÜVENİLİR, TARAFSIZ

CHIP TOP10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Her ay gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçıran okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip edebiliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz. TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oran yalnızca o ayki tablodaki ürünler arsındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin fiyat performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Değerlendirme:

- Zirve sınıfı: 100-90 puan
- Üst sınıf: 89-75 puan
- Orta sınıf: 74-45 puan

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik not sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

SATA sabit diskler

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ + KDV)	Test değerleri: Disk perf.	Gürültü oranı	Çalışma sıcaklığı	Servis döküm.	Teknik veriler: Arabirim	Kapasite (GB)	Önbellek (MB)	Dönüş hızı (RPM)
1	Western Digital WD740GD	93	■□□□□	196	99	72	94	90	SATA	74	8	10000
2	Western Digital WD1500ADFD	92	■■□□□	306	98	74	86	90	SATA	150	16	10000
3	Western Digital WD1500AHFD	91	■□□□□	401	100	74	91	90	SATA	150	16	10000
4	Western Digital WD5000KS	88	■■□□□	339	92	92	86	90	SATA	500	16	7200
5	Western Digital WD3200KS	86	■■■■■	132	78	83	91	90	SATA	320	16	7200
6	Seagate ST3200827AS	85	■■■■□	93	77	79	77	95	SATA	200	8	7200
7	Western Digital WD2000JS	85	■■■■□	89	74	97	91	90	SATA	200	8	7200
8	Western Digital WD2000JS	85	■■■□□	74	74	91	97	90	SATA	120	8	7200
9	Western Digital WD2500KS	84	■■■■□	103	76	86	91	90	SATA	250	16	7200
10	Seagate ST3750640AS	83	■■□□□	475	74	93	100	95	SATA	750	16	7200

Western Digital WD740GD

10000 RPM dönüş hızı ve yüksek performansıyla birçok rekoru tarihe gömdü.

PATA sabit diskler

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ + KDV)	Test değerleri: Disk perf.	Gürültü oranı	Çalışma sıcaklığı	Servis döküm.	Teknik veriler: Arabirim	Kapasite (GB)	Önbellek (MB)	Dönüş hızı (RPM)
1	Western Digital WD3200JB	96	■□□□□	127	100	87	94	90	PATA	320	8	7200
2	Western Digital WD1200BB	94	■■■□□	71	96	91	100	90	PATA	120	2	7200
3	Seagate ST3250824A	92	■■□□□	93	94	95	94	95	PATA	250	8	7200
4	Western Digital WD800BB	92	■■■■■	51	90	95	91	90	PATA	80	2	7200
5	Seagate ST3200827A	90	■■□□□	87	88	93	97	95	PATA	200	8	7200
6	Samsung HD300LD	89	■■□□□	105	88	83	91	90	PATA	300	8	7200
7	Seagate ST3400633A	88	□□□□□	234	79	91	94	95	PATA	400	16	7200
8	Western Digital WD2500BB	88	■■□□□	92	93	100	94	90	PATA	250	2	7200

Western Digital WD3200JB

PATA arabirimi kullanan ve büyük bir disk isteyenlere tavsiyemiz.

AMD 939 anakartlar

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ + KDV)	Test değerleri: Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Servis döküm.	Teknik veriler: Yonga seti	PCI yuvası (adet)	PCIe 16X (adet)	Bellek yuva
1	Asus A8N32-SLI Deluxe	95	■■□□□	213	91	98	100	96	nForce4 SLI	3	2	4
2	DFI Lanparty nF4 SLI-DR	93	■■□□□	264	97	93	81	100	nForce4 SLI	2	2	4
3	Asus A8N-SLI Deluxe	92	■■■■□	150	91	94	94	88	nForce4 SLI	3	2	4
4	Gigabyte GA-K8N51PVMT-9	91	■■■■■	100	94	94	82	91	Nforce430	2	1	4
5	MSI K8N Neo 4 Platinum	91	■■■□□	174	88	100	86	85	nForce4 Ultra	4	1	4
6	ECS KN1 Extreme	90	■■■■□	120	97	94	81	68	nForce4 Ultra	3	1	4
7	Asus A8N-VM CSM	89	■■■■■	99	91	93	80	91	Nforce430	2	1	4
8	Epox 9NPA+ Ultra	86	■■■■□	125	94	93	76	56	nForce4 Ultra	3	1	4
9	Sapphire PI-A9RX480	86	■■■■□	135	83	92	84	79	Xpress 200P	2	1	4

Asus A8N32-SLI Deluxe

Kutu içeriği iyi düşünülmüş, muhteşem yüksek performans çözümü.

Intel 775 anakartlar

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ + KDV)	Test değerleri: Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Servis dök.	Teknik veriler: Yonga seti	Bellek	Ses	Lan	Wlan
1	CAsus P5N32-SLI Deluxe	100	■■■□□	254	100	100	100	100	nForce4 SLI	DDR2-667	7.1 Kanal	2 x 1 Gbit	-
2	Gigabyte GA-G1975X Turbo	100	■■□□□	280	100	98	100	100	i975X	DDR2-888	7.1 HDA	1 Gbit	-
3	MSI P4N Diamond	98	■■□□□	286	99	92	100	92	nForce4	DDR2-667	7.1 HDA	2 x 1 Gbit	-
4	Asus P5LD2 Deluxe WIFI - TV	95	■■□□□	290	99	92	92	92	i945P	DDR2-667	7.1 HDA	1 Gbit	54 Mbit
5	Foxconn 955X7AA-8EKRS2	92	■■■□□	245	100	100	85	67	i955X	DDR2-667	7.1 HDA	2 X 1 Gbit	-
6	MSI 945GM2-FI	92	■■■■■	112	100	99	75	92	i945G	DDR2-667	7.1 HDA	1 Gbit	-
7	MSI P4N SLI-FI	91	■■■■■	120	100	98	73	92	nForce4 SLI	DDR2-667	7.1 Kanal	1 Gbit	-
8	Foxconn Intense 945P7AA	86	■■■■■	116	99	96	67	67	i945P	DDR2-667	7.1 HDA	1 Gbit	-

Asus P5n32-SLI Deluxe

AiLife serisinin yeni modeli, stabil, sessiz ve performanslı bir ürün.

→

200 $ altı lazer yazıcılar

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ + KDV)	Disk perf.	Gürültü oranı	Çalışma sıcaklığı	Servis döküm.	Arabirim	Çözünürlük (dpi)	Bellek (MB)	Baskı hızı (s/dk)
		Test değerleri							Teknik veriler			
1	Kyocera FS 920	94		199	75	78	88	100	USB / Paralel	1.200 x 600	32	18
2	Xerox Phaser 3122	91		142	95	97	79	90	USB / Paralel	1.200 x 600	8	20
3	Samsung ML 2010	91		145	95	97	79	84	USB	1.200 x 600	8	22
4	OKI B4100	89		178	100	100	96	83	USB / Paralel	1.200 x 600	8	18
5	HP Laserjet 1020	86		139	72	72	84	90	USB	600 x 600	2	14
6	Samsung ML 1610	85		89	80	83	79	75	USB	600 x 600	2	17
7	Brother HL 2040	85		139	92	86	100	69	USB / Paralel	600 x 600	8	20
8	Xerox Phaser 3117	84		85	83	86	88	72	USB	600 x 600	8	16
9	Canon Laser Shot LBP 2900	80		114	65	70	96	77	USB	600 x 600	2	12

Xerox Phaser 3122

Orta ölçekli firmalar ve ev kullanıcıları için mükemmel bir baskı imkanı sunuyor.

Fotoğraf yazıcıları

	Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat (+ KDV)	Baskı hızı	Baskı kalitesi	Ergonomi	Servis dök.	Arabirim	Çözünürlük (dpi)	Bellek	Foto. baskı hızı (sn)
			Test değerleri							Teknik veriler			
YENİ	1	HP Photosmart D7360	89		226	71	92	100	100	USB	600	64 MB	48
YENİ	2	Epson Stylus Photo R245	81		101	43	100	83	91	USB	belirtilmemiş	64 KB	36
YENİ	3	Epson Stylus Photo R340	80		216	58	85	91	91	USB	belirtilmemiş	64 KB	60
YENİ	4	Canon Pixma iP4200	72		108	61	77	63	94	USB	600	42 KB	51
YENİ	5	Epson Stylus Photo R800	69		413	100	47	60	91	USB, IEEE 1394	belirtilmemiş	64 KB	39
YENİ	6	Canon Pixma iP6210D	63		118	58	54	71	94	USB	600	42 KB	60

Epson Stylus Photo R245

Çeşitli boyutlardaki kartlara ve doğrudan fotoğraf makinesi üzerinden baskıya olanak sağlıyor.

Çok işlevli baskı cihazları

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat (+ KDV)	Office baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim baskı hızı	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Çözünürlük (dpi)	Arabirim	Baskı hızı r. (s/dk)
		Test değerleri								Teknik veriler		
1	Canon Pixma MP830	90		364 €	100	91	100	98	100	9.600 x 4.800	USB 2.0	24
2	Canon Pixma MP800	89		340 €	100	94	95	100	100	9.600 x 4.800	USB 2.0	24
3	Canon Pixma MP500	88		169 €	95	91	94	61	79	9.600 x 2.400	USB 2.0	19
4	Epson Stylus Photo RX700	88		339 €	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440	USB 2.0	20
5	HP Photosmart 3310 AiO	86		447 $	91	100	92	85	49	4.800 x 1.200	USB 2.0	31
YENİ 6	Epson Stylus Photo RX640	81		270 €	97	95	90	50	50	5.760 x 1.440	USB 2.0	21
7	Epson Stylus Photo RX520	80		143 €	92	97	93	82	64	5.760 x 1.440	USB 2.0	18
8	Epson Stylus Photo RX620	79		213 €	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440	USB 2.0	18
9	Canon Pixma MP530	79		270 €	93	93	95	63	58	4.800 x 1.200	USB 2.0	18
10	HP OfficeJet 6210	71		211 $	93	70	92	30	25	4.800 x 1.200	USB 2.0	27

Canon Pixma MP830

Profesyonel çözüm arayan kişiler için oldukça başarılı bir seçenek.

DVD yazıcılar

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perform.	Fiyat ($ +KDV)	DVD okuma prf.	CD okuma prf.	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Servis dök.	DVD yazma	DVD yeniden yazma	DVD okuma hızı	CD yazma	CD yeniden yazma	CD okuma	Bellek (MB)
		Test değerleri								Teknik veriler						
1	Philips DVDR-1648K	96		48	92	90	98	99	100	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
2	LG GSA-4167B	96		38	93	89	99	98	75	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
3	Plextor PX-755A	95		125	91	86	91	99	100	16X	8X	16X	40X	24X	48X	2
4	BenQ DW-1640	95		43	96	88	98	98	90	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
5	Plextor PX-760A	94		153	85	87	91	96	100	18X	10X	18X	40X	24X	48X	2
6	Plextor PX-750A	94		105	95	86	95	96	100	16X	8X	16X	40X	24X	48X	2
7	NEC ND-4550A	93		57	95	79	96	91	85	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
8	Samsung WM SH-W162C	92		50	92	88	96	98	75	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
9	NEC-3550A	91		56	94	79	96	89	85	16X	8X	16X	48X	32X	48X	2
10	ASUS DRW-1608P2S	88		48	85	79	90	80	100	16X	8X	16X	40X	32X	40X	2

Plextor PX-760A

Başarılı test sonuçlarının yanı sıra, birçok ek özelliği üzerinde barındıran Plextor PX-760A, piyasada üst seviye bir çözüm oluşturuyor.

PCIe ekran kartları 300 $ üstü

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat ($ + KDV)	Sentetik prf.	Oyun performansı	Donanım özellikleri	Servis dök.	Bellek/veriyolu	İşlemci/bellek frks.	Grafik yongası
					Test değerleri				Teknik veriler		
1	Leadtek PX7950 GX2 TDH	91		799	93	87	89	100	1024 MB GDDR3 / 512 bit	500 / 1.200	GeForce 7950 GX2 TDH
YENİ 2	Gigabyte 7950 GX2 TDH	89		707	97	90	83	81	1024 MB GDDR3 / 512 bit	500 / 1.200	GeForce 7950 GX2 TDH
3	Sapphire X1900 XTX Blizzard	85		670	77	84	100	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	675 / 1.600	Radeon X1900 XTX
4	Leadtek WinFast 7900 GTX TDH	83		559	78	80	85	100	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.600	GeForce 7900 GTX
5	Powercolor X1900 XTX	80		625	72	82	86	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX
6	Asus 1900 XTX	79		671	70	82	98	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX
7	Sapphire X1900 XTX	74		499	68	66	92	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX
8	Powercolor X1900 XT	72		569	67	68	81	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	625 / 1.450	Radeon X1900 XT
9	Palit 7900 GT Sonic	69		559	65	67	83	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	550 / 1.400	GeForce 7900 GT
10	Gigabyte GeForce 7900 GT	67		369	61	65	71	81	256 MB GDDR3 / 256 bit	450 / 1.320	GeForce 7900 GT

Leadtek Winfast PX7900 GTX TDH

Üstün performansıyla üst seviye kullanıcıların ilgisini çeken bir ekran kartı.

PCIe ekran k. 150-300 $ arası

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat ($ + KDV)	Sentetik Prf.	Oyun performansı	Donanım özellikleri	Servis dök.	Bellek/veriyolu	İşlemci/bellek frks.	Grafik yongası
					Test değerleri				Teknik veriler		
1	Sapphire X1800 XL	92		269	100	89	90	87	256 MB GDDR3 / 256 bit	540 / 1.000	Radeon X1800 XL
2	GeCube X1800 GTO	84		225	88	78	100	61	256 MB GDDR3 / 256 bit	500 / 1.000	Radeon X1800 GTO
YENİ 3	MSI NX7600GT Diamond Plus	82		209	83	80	90	74	256 MB GDDR3 / 256 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
4	Gigabyte GeForce 7600 GT	81		231	82	77	86	81	256 MB GDDR3 / 128 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
5	Leadtek PX7600 GS TDH	65		150	58	51	83	100	256 MB GDDR3 / 128 bit	400 / 1.400	GeForce 7600 GS
6	Sapphire X1600 PRO HDMI	57		179	51	43	78	87	256 MB GDDR3 / 128 bit	500 / 800	Radeon X1600 PRO
7	Gigabyte GeForce 6600 GT	56		150	49	43	80	81	256 MB GDDR3 / 128 bit	515 / 825	GeForce 6600 GT

Gigabyte GeForce 7600 GT

Üzerinde pasif soğutma bloğu bulunan ürün, orta seviyede başarılı bir performans gösteriyor.

Cep telefonları

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat	Telefon işlevselliği	Multimedya	Veri / mesaj	Partik	Ağırlık (g)	Boyut (mm)	Dijicam	E-posta	BT	IR	USB
					Test değerleri				Teknik veriler						
1	Nokia N93	97		799 €	96	100	95	98	180	55 x 28 x 118	var	var	var	var	var
2	Sony Ericsson W900i	97		549 €	98	97	95	97	148	49 x 24 x 109	var	var	var	var	var
3	Nokia 6280	96		359 €	95	94	95	98	115	46 x 21 x 99	var	var	var	var	var
4	Sony Ericsson K800i	95	-	-	97	92	99	94	115	47 x 22 x 105	var	var	var	var	var
5	Nokia N90	95		565 €	96	95	89	96	173	51 x 24 x 112	var	var	var	yok	var
6	Nokia N71	95		422 €	98	96	98	91	139	51 x 26 x 99	var	var	var	yok	var
7	Nokia N80	94		645 €	92	100	99	91	133	50 x 23 x 95	var	var	var	var	var
8	Samsung SGH-Z500	93		529 €	96	81	90	98	103	45 x 25 x 19	var	var	var	var	var
9	Sony Ericsson K610i	93		309 €	92	88	93	96	89	45 x 17 x 102	var	var	var	var	var
10	Nokia N70	93		383 €	92	93	92	94	126	53 x 22 x 109	var	var	var	yok	var

Sony Ericsson W810i

Sony Ericsson, yeni Walkman telefonuyla, müzik dışındaki yönlerini de geliştirerek, bu yılın telefonu olma yolunda başarılı bir adım atıyor.

Flash bellekli MP3 çalarlar

Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat ($ + KDV)	Aktarım hızı	Erg.+Don. özellikleri	Ses kalitesi	Servis ve dök.	Arabirim	Kapasite	Ses biçimi	Pil
					Test değerleri				Teknik veriler			
1	TreksStor Organix	87		199	55	95	95	90	USB	1.024 MB	MP3/WMA/OGG/WAV/ASF	dahili
2	Creative Muvo VIDZ	84		159	75	85	86	90	USB	1.024 MB	MP3/WMA	dahili
3	Crea A9	83		199	69	100	80	95	USB	1.024 MB	MP3/WMA	dahili
4	Keysmart enjoy	82		199	48	89	90	95	USB	2.048 MB	MP3/WMA/OGG	dahili
5	Creative Zen Nano Plus	77		119	47	77	86	90	USB	1.024 MB	MP3/WMA	AAA
6	Creative Muvo Chameleon	76		139	58	77	80	90	USB	1.024 MB	MP3/WMA	AAA
7	Creative Muvo TX SE	76		79	56	77	80	90	USB	512 MB	MP3/WMA	AAA
8	Creative ZEN NANO	75		119	50	77	81	90	USB	1.024 MB	MP3/WMA	AAA
9	Muzio FS300	74		139	53	74	80	90	USB	512 MB	MP3/WMA/MP4/ASF/OGG	dahili
10	M-bird	74		99	74	84	68	85	USB	1.024 MB	MP3/ WMA/OGG/TVF	dahili

TrekStor ibeat organix

MP3 çalarlar arasındaki en iyi ses kalitesine sahip ürün TrekStor. Buna en büyük sebep ise Sennheiser kulaklık. ■

Mobil

Sık sık yolculuğa çıkıyorsanız,harici bir sabit diskle önemli belgelerinizi, en sevdiğiniz filmleri ve hatta kurulu Windows işletim sistemini yanınızda taşıyabilirsiniz. CHIP, taşınabilir bir Windows'a sahip olmanın yollarını açıklıyor.

Windows

Bu yazıda

- Otomatik dosya eşleme
- Windows ve uygulamalar hep sizinle
- Karşılaştırma: USB, Firewire ve Wi-Fi
- Taşınabilir ağ sunucusu

Yaz sonu Bodrum'da bir tatil günü, hava yağmurlu, sıcaklık 12 derece… Kumsalda güneşlenmek için pek uygun bir gün sayılmaz. Yine de havanın kapalı olmasını fırsat bilip bugünü keyifli bir sinema gününe dönüştürmek elinizde. Tek yapmanız gereken, harici sabit diskinizi cebinizden çıkarıp dizüstü bilgisayarınıza bağlamak. Artık perde açılabilir.

Seyahate çıkmadan önce film, resim ve müzik dosyalarını sabit diske aktarmak için yapmanız gerekenleri yazının ilerleyen bölümlerinde "Verileri taşımak" başlığı altında bulabilirsiniz. Bir sonraki bölüm, Windows'u kurulu uygulamalarla birlikte taşımanın yollarını açıklıyor. Emülatör yardımıyla sabit diski klavyesiz, faresiz ve ekransız bir PC'ye dönüştürebilir ve her yerden erişilebilir hale getirebilirsiniz. Dilerseniz üçüncü bölümdeki bilgilerden yararlanarak bir adım daha ileri gidebilir, tüm sunucuyu cebinizde taşıyabilirsiniz.

Tüm bu işlemlerle vakit kaybetmemek için yan kutudaki tek tuşla yedekleme yapabilen donanım çözümlerinden birini tercih edebileceğiniz gibi, tüm dosyalarınızı seyahatlerinizde de yanınızda taşıyabilirsiniz.

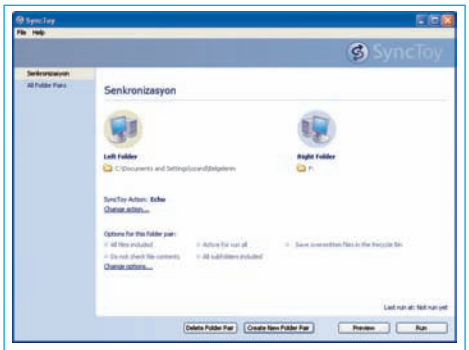

SENKRONIZASYON SyncToy'un sihirbazında eşlemeyi başlatmak için kaynak ve hedef klasörü işaretlemek yeterli.

VERİLERİ TAŞIMAK

Filmler ve diğer dosyalar her zaman yanınızda

En yeni filmlerin ve güncel dosya yedeklerinin her an yanınızda olması için, aslında avuçiçi bilgisayarlara yönelik bir eşleme aracından yararlanabilirsiniz. Bu araç, harici sabit disktekilerle birlikte bilgisayardaki verileri de güncelliyor.

Tam yedek oluşturun

Araç: Microsoft SyncToy

Güncel dosyaları harici sabit diske aktarmak için öncelikle yapmanız gereken şey bir yedek oluşturmak. Acronis True Image ve benzer yazılımlar yedeği özel bir arşiv dosyasında sakladığından, daha sonra yardım alacağınız eşleme aracının bu dosyalara ulaşması mümkün olmayacaktır. Oysa Microsoft SyncToy'la hem eşleme hem de yedekleme mümkün.

Araçtan yararlanmak için bilgisayarınızda Windows XP Service Pack 2 ve .NET-Framework 1.1'in de kurulu olması gerekiyor. Yasal kısıtlamalar nedeniyle CHIP CD/DVD'de yer almayan Microsoft SyncToy'u ve diğer iki aracı **www.microsoft.com** adresinden ücretsiz olarak indirebilirsiniz. SyncToy'u, Service Pack 2 ve .NET Framework'ten sonra kurmalısınız.

Şimdi SyncToy'u başlatın ve açılan pencereden *Create New Folder Pair*'e tıklayın. *Left Folder*'dan kaynak, →

Donanım çözümleri

Taşınabilir bilgisayarınızı yapılandırmak için fazla vakit ayıramıyorsanız tamamen donanım tabanlı bir çözüme yönelebilirsiniz. CHIP, seçim sırasında dikkat etmeniz gerekenleri açıklıyor.

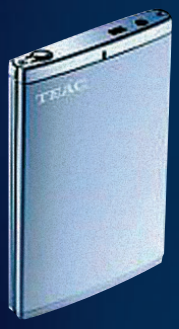

Dosyaları taşımak: Veri yedekleme ve senkronizasyonu için Mikrobox'ın yaklaşık 120 dolar fiyatla satılan taşınabilir diskinden yararlanabilirsiniz. 2,5 inç disk içeren 80 GB kapasiteli bu ürün, boyutlarıyla taşınabilirliği arttırıyor. One Touch özellikli üründe yedekleme için tek tuş yeterli.

Filmleri taşımak: USB diskteki filmleri, diski doğrudan televizyona bağlayarak izlemek istiyorsanız ve bütçenize uygunsa Packard Bell'in Store&Play adlı 80 GB kapasiteli ürününü tercih edebilirsiniz. USB 2.0 arabirimli ürün, televizyon bağlantı kablosu ve uzaktan kumandasıyla geliyor.

PC'yi taşımak: Veri yedekleme için daha büyük bir disk alanına ihtiyaç duyuyorsanız Maxtor'un OneTouch III serisine yönelebilirsiniz. Ürünün ön yüzündeki düğmeye tıkladığınızda, Windows disk bölümünün tüm içeriği bu diske yedekleniyor. Yüksek kullanım kolaylığı sunan bu ürün yaklaşık 280 dolarlık fiyatıyla diğerlerinden daha üst fiyat sınıfında. USB 2.0 desteği sunan OneTouch III, 300 GB kapasitede bir disk içeriyor.

Sunucuyu taşımak: Özel bir sunucu yazılımı ve ağ bağlantısı desteğiyle gelen sabit diskler, Network Attached Storage (NAS) olarak adlandırılıyor. 500 GB kapasiteli Freecom FSG-3'ü kurmak için ağ teknolojileri konusunda tecrübe ve bilgi sahibi olmak gerekmiyor. Bu sabit diske internet tarayıcı üzerinden de ulaşmak mümkün.

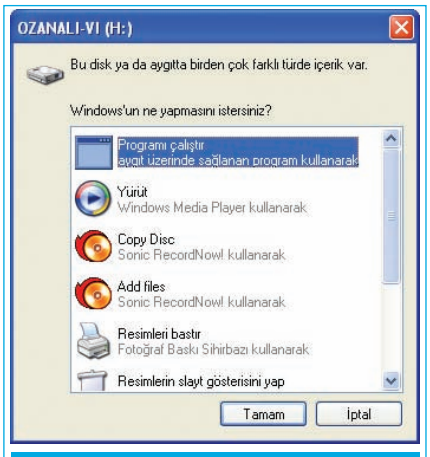

SÜRÜCÜ TANINDI Bu iletişim penceresinden otomatik eşlemeyi başlatabilirsiniz.

Right Folder'dan hedef sürücüyü seçin. Bir sonraki adımda açılan iletişim penceresinde yer alan *Echo*'yu işaretledikten sonra oluşturduğunuz klasör çiftine "Senkronizasyon" benzeri bir ad verin. Artık *Run*'a tıklayarak kaynak dosyaların yedeğini alabilirsiniz.

Otomatik eşleme

Araç: Microsoft SyncToy

SyncToy, *Echo* seçeneğini etkinleştirdiğinizde kaynak ve hedef klasördeki dosyaları birbirleriyle karşılaştırır. Ancak işlem otomatik olarak başlatılmadığından Normalde USB diski bilgisayara her bağlayışınızda SyncToy'u yeniden başlatmak ve *Run*'a tıklayarak kaynak klasördeki yeni ve güncellenmiş dosyaların diğer klasöre taşınmasını sağlamak durumundasınız. Ancak "autorun.inf" dosyasında ufak bir değişiklik yaparak eşlemeyi otomatik hale getirebilir, böylece SyncToy'un USB disk PC'ye bağlanır bağlanmaz devreye girmesini sağlayabilirsiniz.

"autorun.inf" dosyasını Not Defteri'nde oluşturmak mümkün. *Başlat / Çalıştır* menüsünden "notepad" komutunu çalıştırın ve açılan pencerede

```
C:\Program Files\Microsoft\Synctoy\synctoy –r
```

satırını girin. Windows farklı bir sürücüdeyse "C:\" yerine bu sürücüye ait harfi kullanmalısınız. Oluşturduğunuz metni USB diske "sync.bat" adı altında kaydedin. Bu diskte "autorun.inf" adında bir dosya varsa, herhangi bir metin düzenleyiciyle açıp dosyadaki diğer komutlara

```
open = X:\sync
```

komutunu da ekleyin. Bu satırda "X:\" yerine USB diske ait sürücü harfini girmelisiniz. Diğer durumda bir metin dosyası daha oluşturun ve içerisine yukarıdaki komutu ekledikten sonra dosyayı "autorun.inf" adıyla kaydedin.

Dosyanın işlevini yerine getirip ge-

USB, firewire, LAN: Taşınabilir PC için en iyi harici diskler

Taşınabilir PC yaratmak için hangi sabit diski tercih edeceğiniz, bilgisayarınızdaki bağlantı noktalarının çeşitliliğine bağlı. CHIP, bağlantıların her biri için farklı bir alternatif sunuyor.

USB: Bu bağlantı noktası en yaygın alternatif. USB 2.0 bağlantı noktası üzerinden ulaşılabilen 480 MBit/sn'lik hız, film izlemek için yeterli. Hız konusunda herhangi bir sorun yaşamamak için yeni bir harici disk satın alırken üzerinde "USB 2.0 Highspeed" ibaresinin olmasına dikkat edin. Standart USB diskler PC'ye bağlanarak kullanılıyor. Ancak "USB to go" logolu modeller birer istisna. Bu ürünler, dijital fotoğraf makinelerine doğrudan bağlanabiliyor ve fotoğrafları PC olmadan da sabit diske taşımanızı sağlıyor.

Firewire: Apple dünyasında son derece popüler olan bu bağlantı noktası; 400 MBit/sn (IEEE 1394a standardı) ve 800 MBit/sn (IEEE 1394b) hızında iki seçenek sunuyor. Firewire sabit diskler, diğerleri kadar yaygın değil. Bu ürünler, bazı dijital kameralarda bulunan firewire yuvası nedeniyle daha çok fotoğraf ve video çekimi yapan kullanıcılar tarafından tercih ediliyor ve onlara verileri doğrudan aktarma fırsatı veriyor. Sony, kendi ürünlerindeki firewire bağlantı noktalarını "iLink" olarak adlandırıyor.

LAN/W-LAN: Ağ uyumlu sabit diskler, 100 MBit/sn'lik hızlarıyla USB ve Firewire'la kıyaslandığında çok daha yavaş kalıyor. Bu disklerin en önemli avantajı, daha uzun mesafelerden erişilebilmeleri. USB ve firewire'da maksimum kablo uzunluğu bir metreyle sınırlı, buna karşılık network üzerinden 100 metreyi aşan mesafelerden diskteki verilere erişmeniz mümkün. Diğer taraftan ağ sürücülerine aynı anda birden fazla bilgisayar üzerinden de erişebilirsiniz. Ancak sunulan alternatifler son derece sınırlı.

Model: 2,5 inç harici sabit disk	**Model:** 3,5 inç harici sabit disk	**Model:** Kablosuz harici disk kutusu
Üretici: Seagate	**Üretici:** Philips	**Üretici:** AirLive
Kapasite: 120 GB	**Kapasite:** 250 GB	**Kapasite:** -
Hız: 5.400 rpm	**Hız:** 7.200 rpm	**Hız:** -
Bağlantı Noktası: USB 1.1 ve USB 2.0	**Bağlantı Noktası:** USB 2.0, Firewire	**Bağlantı Noktası:** Ethernet, 802.11b/g
Fiyatı: Yaklaşık 180 $	**Fiyatı:** Yaklaşık 190$	**Fiyatı:** Belli değil

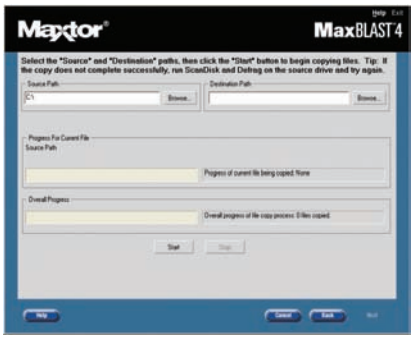

YEDEKLENDİ Maxblast 4 gibi yazılımlarla sabit diski Master Boot Record'la klonlayabilirsiniz.

tirmediğini test etmek için USB sabit diskin kablosunu yuvasından çıkarın ve sonra yeniden yerine takın. Ekrana gelen *Windows'un ne yapmasını istersiniz?* iletişim penceresinde *Programı çalıştır*'ı seçin. *Tamam*'a tıkladığınızda SyncToy devreye girerek eşitlemeyi gerçekleştirecektir.

BİLGİSAYARI TAŞIYIN

PC'nizi pantolon cebine sığdırabilirsiniz

Diğer dosyalarla Windows ve kurulu yazılımları da beraberinizde taşımak için sabit diskinizi klonlayabilir ve diğer bir PC'yi bu diskle başlatabilirsiniz. Bu PC'nin BIOS'u USB diskten işletim sistemi başlatma özelliğine sahip değilse, bir emülatörden yardım almanız gerekecek. Emülatör, kendi PC'nizi farklı bilgisayarlar üzerinde de sanal bir masaüstü yaratarak çalıştırmanızı sağlıyor.

Sabit disk klonlama

Araç: Maxblast 4 for Windows
PC Inspector Clone Maxx

BIOS'un, bilgisayarın USB diskten başlatılmasına izin vermediği durumlarda klonlama, iyi bir çözüm olabilir. Klonlama sırasında sistemin yeniden başlatılması için gerekli olan "Master Boot Record"u da kopyalanır. Bu işlem sabit diski; işletim sistemi, kurulu yazılımlar ve tüm diğer disk bölümlerini içerecek şekilde birebir yedekliyor. Bilgisayarınızın disket sürücüsü varsa PC Inspector Clone Maxx'i, yoksa Maxtor tarafından geliştirilen ve diğer markalara ait bazı ürünlerle de uyumlu olan Maxblast 4'i bu iş için kullanabilirsiniz.

Disket sürücüsü olmayan PC'lerde: Maxblast 4 for Windows adlı yazılımı (**www.maxtor.com**) kurmanız gerekiyor. Yazılımı çalıştırdıktan sonra ana menüden *Utilities*'i seçin ve *Drive-to-Drive*'ı işaretleyin. Daha sonra kaynak ve hedef sürücüyü girin. Windows'un disk bölümünü kopyalamaya başlaması için *Start*'a tıklamalısınız. Bu işlemin süresi diskin boyutuyla doğru orantılı. 3,06 GHz Intel işlemcili, 1 GB bellekli ve Windows XP Media Center Edition kurulu test sistemimizde 150 GB kapasiteli diskin kopyalanması yaklaşık 45 dakika sürüyor

Disket sürücülü PC'lerde: CHIP CD/DVD'deki PC Inspector Clone Maxx adlı yazılım öncelikle bir başlangıç disketi oluşturuyor. Bilgisayarınızı bu disketle başlattığınızda karşınıza çıkan arayüzden, kaynak ve hedef sürücüyü seçebilirsiniz. Yöntemin avantajı, arka planda herhangi bir işlemin gerçekleştirilmesi gerekmediğinden klonlamanın daha kısa sürede tamamlanması.

Bilgisayarınızı USB diskteki kopya üzerinden başlatmak içinse BIOS'tan *First Boot Device* olarak AMI BIOS için *USB HDD*, Award BIOS için *USB FDD* aygıtını *First boot device* olarak tanımlamalısınız. BIOS'unuza özgü doğru ayarları bulamıyorsanız **www.sonal.co.uk/y2k10120.htm** adresinden bilgi alabilirsiniz.

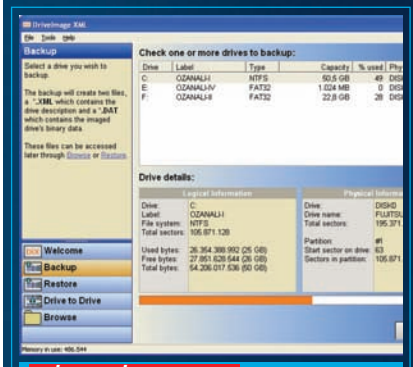

BİRE BİR KOPYA DriveImage XML, sabit diskteki tüm verileri özel bir arşiv dosyasına kopyalar

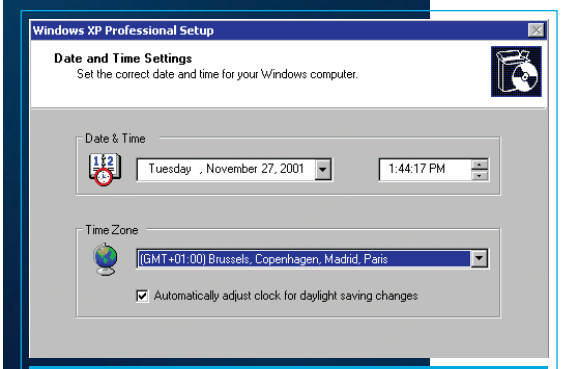

WINDOWS KURULUMU XP'nin sanal PC'ye kurulması tıpkı gerçek kurulum gibi zaman alıyor.

Diğer bilgisayarlarda emülasyon

Araç: VMWare Workstation 5,
DriveImage XML,
Windows Kurulum CD'si

Sabit diski bağlayacağınız PC'deki BIOS sistemi bu diskten başlatamıyorsa Windows ve uygulamalarınızı bir emülatör üzerinden çalıştırmayı deneyebilirsiniz. Bu yöntemde yazılımlar masaüstünde özel bir pencere içerisinde başlatılıyor ve her zaman olduğu gibi kullanılabiliyor. Ayrıca üzerinde çalıştığınız PC de riske atılmıyor. Çünkü yaptığınız işlemlerin tümü, USB disk üzerindeki sanal bir ortamda gerçekleştiriliyor.

1 Sabit disk klonlama: Bu çözümde de Windows disk bölümünü Master Boot Record'u içerecek şekilde klonlamalısınız. Klonu, herhangi bir disk bölümünde oluşturabilirsiniz. Bu dosya gelecekte, sanal bilgisayarınızın sabit diskinin yerini alacak. Bu ipucunda klonlama için Maxblast yerine geri yüklemeyi oldukça kolaylaştıran ve CHIP CD/DVD'de yer alan DriveImage XML isimli programdan yararlanabilirsiniz.

Gerçekten iyi bir yazılım olan DriveImage XML'i kurup çalıştırdıktan sonra *Backup*'a tıklayın ve kopyalamak istediğiniz sürücüyü işaretledikten sonra *Next*'i seçin. Yazılım, talep ettiğiniz disk yedeğini sıkıştırılmış bir arşiv dosyası içerisinde oluşturacaktır.

Sanal PC oluşturma: İkinci aşamada bilgisayarınızı diğer PC'lerde de çalıştıracak →

bir emülatöre ihtiyacınız olacak. Bu iş için CHIP CD/DVD'de yer alan VMXBuilder isimli yazılımdan (**http://sanbarrow.com/vmxbuilder.html**) ya da Easyvmx adlı ücretsiz çevrimiçi servisten (**www.easyvmx.com**) yararlanabilirsiniz. CHIP CD/DVD'de 30 günlük deneme sürümü yer alan VMware Workstation 5.5 (**www.vmware.com**) bu konudaki en iyi alternatiflerden. Neyse ki süre dışında herhangi bir kısıtlamaya gidilmediğinden söz konusu yazılımla ihtiyacınız olan sanal PC'yi oluşturabilirsiniz.

VMware Workstation'ı başlattıktan sonra *New Virtual Machine*'e tıklayın ve açılan sihirbazdan *Typical*'ı işaretleyin. *Guest operating system*'den sanal PC için bir işletim sistemi seçmelisiniz. Microsoft Windows'u işaretleyin ve bilgisayarınızı tanımlayacak ismi girin. Hedef konum olarak USB diskinizi kullanmalısınız.

Bir sonraki adımda ağ bağlantısını yapılandırmalısınız. Bu noktada *Use bridged networking* ya da *NAT*'ı seçerek sanal PC'nizin, üzerinde çalıştığı bilgisayardaki internet bağlantısından yararlanmasını sağlayabilirsiniz.

Disk capacity'den klonlanan sabit diskinkinden daha büyük bir kapasite seçin. Bu kapasite daha sonra sanal PC'yi çalıştıracak VMware Player tarafından kullanılacak.

3 Sanal PC kurulumu: VMX dosyası oluşturulduktan sonra VMWare Workstation'dan sanal PC'nizin donanımında değişiklik yapabilirsiniz: Bu amaçla *VM / Settings* menüsünü açın ve *Hardware* sekmesinde *CD-ROM*'dan, fiziksel bir CD sürücü seçin. Sanal PC'nizi çalıştırarak sınayabilirsiniz. Sınama sürücüye ulaşılamadığı için başarısız olursa, simülasyonu sona erdirip CD sürücü ayarlarının yapıldığı *Settings* menüsüne geri dönün. Bu kez *Legacy Simulation*'ın onay kutusunu işaretleyin.

Daha sonra *Options* sekmesine geçin ve *Shared Folders*'ı işaretledikten sonra sanal PC'nin daha sonra erişebileceği bir klasör oluşturmak için *Add*'e tıklayın. Oluşturduğumuz bu klasör klonlanan dosyaları barındıracağından DriveImage XML'le oluşturduğunuz arşiv dosyasının yer aldığı konumu buraya girin.

4 Windows kurulumu: Sonraki adımda sanal PC'nizde DriveImage XML'i üzerine yükleyeceğiniz bir Windows kurulumuna ihtiyacınız olacak. Bu yolla daha önce oluşturulan yedeği sanal diske kopyalayabilirsiniz. Sorunsuz bir şekilde başlatılabiliyorsa sanal PC'de BIOS'tan *First Boot Device* olarak CD sürücüyü işaretleyin. Daha sonra Windows kurulum CD'sinden yararlanarak işletim sistemini sanal PC'nin sabit diskine yükleyin.

Yeni Windows, klonun geri yüklenmesi sırasında silineceğinden ayarlamaları eksiksiz bir biçimde yapmanız gerekmiyor. Yapılandırma adımlarını hızlıca geçtikten sonra VMware Workstation arayüzünden *VM \ Install VMWare Tools*'a tıklayın. Bu sayede Windows simülasyonunu hız ve grafik açısından optimize edebilirsiniz.

5 Ağ sürücüsünü kurmak: Sanal PC ilk haliyle diğer disklere erişemiyor. İşte bu nedenle VMware Workstation'dan paylaşılan bir ağ klasörü tanımlamalısınız. Windows'un bu sürücüyü bulması için "Ağ Bağlantılarım" penceresinden *Araçlar / Ağ sürücüsüne bağlan*'ı seçin ve sürücü adı alanına "Z:\" gibi kullanılmayan harf, klasör alanına ise. VMWareSharedFolders\\\.host\\.host →

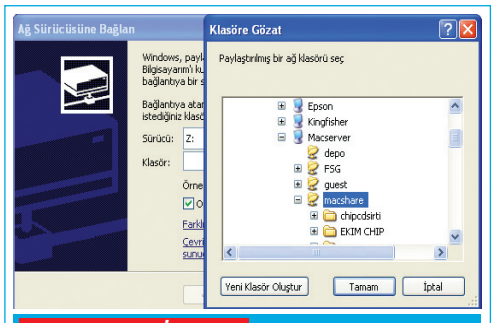

KONUMU GİRMEK Klonlanan diskin yer aldığı arşiv dosyasının bulunması için *Ağ Bağlantılarım*'dan bu sürücüye bağlanın.

Bilgisayarınızı internete taşıyın

Harici sabit diske sahip değilseniz önemli dosyalarınızı internete taşıyabilirsiniz. Bunun için internette bir depolama alanı edinebilir ve verilerinize bu servisten ulaşabilirsiniz.

Web alanınız yoksa: Henüz internette herhangi bir disk alanına sahip değilseniz makul bir ücret karşılığında bu alanı kiralayabilirsiniz. Sabit diskteki önemli verileri yedeklemek için en az 500 MB alana ihtiyacınız olacak. (b)www.my-files.com(b) adresinde bu alan için aylık 15 dolar talep edilirken, ABD'li servis sağlayıcı (b)www.xdrive.com(b) kullanıcılarına aylık 10 dolar karşılığında yaklaşık 5 GB'lık bir alan sunuyor. Bu disk alanına internet tarayıcı ya da kendi istemcisiyle başvurabilirsiniz.

Web alanınız varsa: Mevcut servis sağlayıcınız disk alanının yanında WebDAV istemcisi de sunuyorsa, bu alana tıpkı bir klasör gibi erişebilirsiniz. Bağlantı kurulduğunda klasör, Windows Gezgini'ndeki yerini alıyor. Servis sağlayıcı bir WebDAV sunucusunu kullanmınıza sunmuyorsa "Jigsaw" adlı ücretsiz araçtan yararlanabilirsiniz.

Web alanınız varsa: WebDAV sunucusunun karmaşık yapılandırma ayarlarıyla uğraşmak istemiyorsanız CHIP CD/DVD'deki DriveOnWeb adlı araçtan yaralanabilirsiniz. (CHIP Code WinToGo) Bu araç da WebDAV protokolünü temel alıyor, ancak birkaç fare tıklamasıyla kolaylıkla kurulabiliyor. Ayrıca (b)www.box.net(b) adresinden yıllık 50 dolar karşılığında 5 GB, 100 dolar karşılığında 15 GB disk alanı kiralayabilirsiniz. İnternet tarayıcı üzerinden de erişilebilen bu serviste 1 GB alan için herhangi bir ücret talep edilmiyor. Daha kısıtlı bir alan her yedeklemede yetersiz kalabilir.

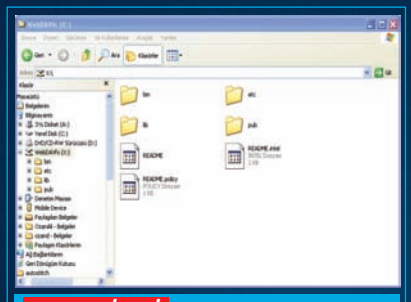

WEB DİSKİ DriveOnWeb çevrimiçi bir depolama alanı ama geleneksel bir sabit disk gibi işliyor.

\Shared Folders" adresini girdikten sonra *Tamam*'a tıklayın. *Bilgisayarım* penceresinden bu sürücünün sorunsuz olarak eklendiğinden emin olun.

6 Klonlanmış dosyaları geri yükleme: Geri kalan işlemler son derece basit. DriveImage XML'i sanal PC'ye kurun ve onu sanal PC üzerinde çalıştırdıktan sonra *Restore*'a tıklayın. *Next*'e tıklayın; önce ağ sürücüsündeki kalıp (image) dosyasını, ardından hedef diski seçin. Dosya bu sürücüdeki diğer dosyaların üzerine yazılacak, ancak bu kopyalama sanal disk üzerinde gerçekleşeceğinden tek kayıp az önceki Windows kurulumu olacaktır. Asistan gerekli işlemleri tamamladığında sabit diskinizin kusursuz bir kopyasını elde etmiş olacaksınız.

7 PC'yi USB sürücüye taşıyın: Sanal PC'niz artık doğru sürücüde. Tek yapmanız gereken bu bilgisayarı çalıştıracak yazılımı diske kopyalamak. Windows Gezgini'ni başlatın ve "Program Files\VMWare Workstation" klasörüne geçin. Buradan "vmplayer.exe", "sigc-2.0.dll", "vmcuiutil.dll", "vmapputil.dll" ve "vmapplib.dll" dosyalarını USB diske aktarın. Bu diskte VMX uzantılı bir dosya yer alıyor. Sağ tuşla dosyaya tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. Açılan iletişim penceresinde *Birlikte Aç* satırından VmWare Player'ın USB diskteki konumunu girin.

Artık sanal PC'yi başlatmak için VMX dosyasına çift tıklamanız yeterli olacak. Sanal PC'nizin sabit diski farklı bir PC'ye bağlandığında otomatik olarak çalıştırılması için mevcut "autostart.ini" dosyasını değiştirmeli ya da bu ada sahip yeni bir dosya oluşturmalısınız. Bu dosyaya

```
Open=vmxdosyam.vmx
```

satırını ekleyin. Diğer bilgisayarların USB diskinize hangi harfi atayacağı belli olmadığından, birçok durumda sürücü harfi girmek anlamsız oluyor. Kullandığınız sistem bu bilgiyi girmenizi gerektiriyorsa harfi sonradan da ekleyebilirsiniz.

İPUCU VMWare Workstation'ın deneme sürümündeki 30 günlük kısıtlama VMWare Player için geçerli değil. Bu aracı dilediğiniz sürece ücretsiz olarak kullanabilirsiniz.

TAŞINABİLİR SUNUCU

Sabit diski sunucuya dönüştürmek

Uzman kullanıcılar, taşınabilir disklerini ağa bağlanan ve oradaki PC'lere veri sağlayan bir sunucu olarak kullanabilir. Bunun için USB bağlantılı bir yönlendiriciden (router) ya da USB diskteki Ethernet/W-LAN bağlantısından yararlanılabiliyor.

Yönlendiricideki USB disk

Araç: www2ftp

Asus WL-500G gibi bazı modern yönlendiriciler USB yuvasına da sahip. Bu yuvaya herhangi bir USB disk bağlandığında ağdaki diğer PC'ler sürücüye FTP sunucu üzerinden bağlanabiliyor. Bu, sayede örneğin resim ve Word dosyalarını paylaşmak mümkün oluyor.

Yönlendiricideki sabit diske erişmek için CHIP CD/DVD'deki SmartFTP istemcisinden ya da FTP protokolünü destekleyen bir istemciden yararlanabilirsiniz. Bu noktada bağlantı için cihazın kullanım kılavuzunda yer alan FTP adresini girin.

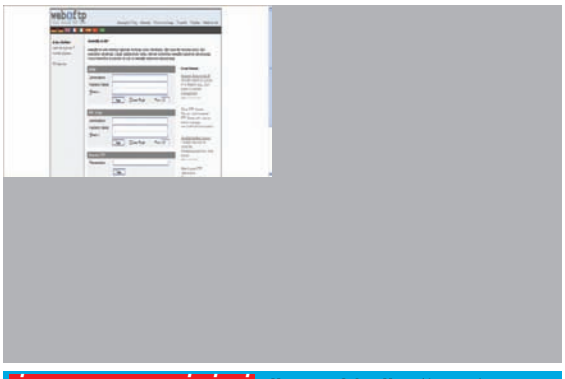

İNTERNET ERİŞİMİ "www2ftp" adlı web servisi ile FTP istemcisi kurmadan yönlendiriciye bağlı diske erişebilirsiniz.

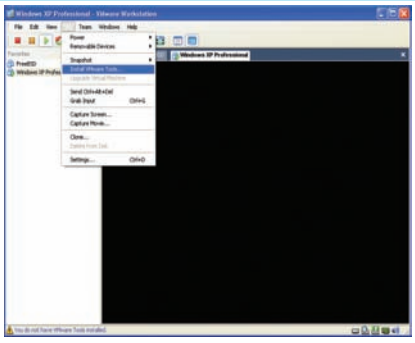

PERFORMANS İÇİN Sanal PC'yi çalıştırdıktan sonra VMware Tools'u kurarak performansı arttırabilirsiniz.

Bağlantı kuramıyorsanız kurulu güvenlik duvarında 20 ve 21. portları açın. Çalıştığınız bilgisayarda erişim haklarınız sınırlıysa www2ftp adlı Türkçe internet servisinden yararlanabilirsiniz. (**http://web2ftp.org**) Kullanıcı adı ve parola bilgilerini girin. *Login*'e tıklayarak sabit diske erişin. Bu hizmetin bir diğer avantajı, veri şifreleme özelliğine sahip olması. Geleneksel FTP oturumunda aktarılan paketler şifrelenmediğinden güvenlik açısından oldukça riskli bir durum oluşuyor. SSL bağlantısı www2ftp'de performans kaybına neden oluyor ve servisi büyük boyutlu dosyaların aktarılması için elverişli olmaktan çıkarıyor.

Taşınabilir ağ sunucusu

Araç: Collax Business Server
VMWare Workstation 5

Filmlere birden fazla bilgisayardan eş zamanlı erişim sağlamak, farklı ağ protokollerine izin vermek ve kullanıcılardan bazılarının erişim haklarını düzenlemek istiyorsanız USB diskinize eksiksiz bir sunucu işletim sistemi yükleyebilirsiniz. Söz konusu işletim sisteminin diğer bilgisayarlarla iletişim kurması için Freecom Classic SL Network Drive gibi Ethernet bağlantısı sunan bir USB diske ihtiyacınız olacak (Yaklaşık 160 Euro). Bu noktada kablosuz ağ desteği sunan AirLive WMU-600FS gibi bir modele de yönelebilirsiniz. Ağ bağlantısından diğer bilgisayarların da yararlanabilmesi için diski masanızın üzerine yerleştirin. Ağ bağlantısı kurulduktan sonra diğer bilgisayarlar ona erişebilecek. →

SANAL SUNUCU Live CD özelliği ile Collax Business Server'ı risk yaşamadan test edebilirsiniz.

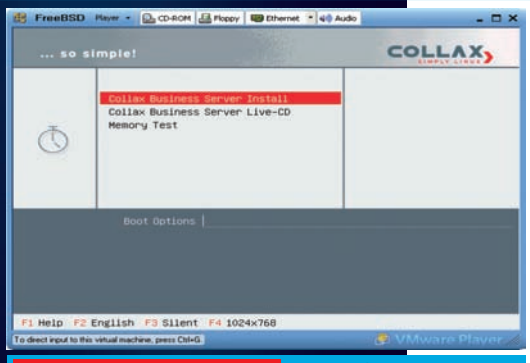

SUNUCU KURULUMU Collax Server'ın arayüzüne internet tarayıcı üzerinden erişerek kullanım amacını belirleyebilirsiniz.

1 Sanal PC kurulumu: Az önceki bölümdeki gibi, USB disk üzerindeki sanal PC'ye bu kez sunucu işletim sistemi kurun. Bunun için VMware Workstation ile yeni bir sanal PC oluşturun ve 4. adımdaki gibi gibi fiziksel bir CD sürücü atayın. Sabit diskin 5 GB'tan küçük olmaması gerekiyor. VMwAre kurulum sihirbazından sistem belleğini en az 256 MB olarak değiştirin.

2 Sunucu yazılım kurulumu: Windows ağlarında kullanabileceğiniz en gelişmiş Windows sürümü Windows Server 2003. Bu işletim sistemine sahip değilseniz kişisel ücretsiz olarak kişisel kullanıma sunulan CHIP CD/DVD'deki alternatif "Collax Business Server"dan yararlanabilirsiniz (**www.collax.com**).

ISO dosyasını öncelikle CHIP CD/DVD'de bulabileceğiniz ImageBurn 2.0 gibi standart bir yazılımla CD'ye kopyalayabilirsiniz. (CHIP Code 101 FREEWARE)

Sanal PC'yi başlatın ve BIOS'tan CD sürücüyü *First Boot Device* olarak işaretleyin. Daha sonra sanal PC'nizi Collax CD'siyle başlatın. Kurulum sırasında karşınıza çıkan DOS benzeri arabirimde ok tuşlarıyla hareket edebilirsiniz. Sunucu kullanıma hazır hale gelince oturum açma penceresi ekrana gelecektir.

3 İstemci sunucuya bağlantısı: PC'nizin USB diskteki sunucuya bağlanması için ağ yapılandırmasını başarıyla tamamlamalısınız.

[Ctrl]+[Alt] tuş birleşimiyle normal bilgisayar ekranına dönün. Sunucuyla aynı alt ağda olması için Windows yüklü bilgisayara öncelikle yeni bir IP adresi atamalısınız. *Başlat / Denetim Masası / Ağ Bağlantıları*'ndan gerçek PC'ye ait ağ bağlantısına ulaşabilirsiniz. Sağ fare tuşuyla ona ait simgeye tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. Açılan iletişim penceresinde *İnternet İletişim Kuralları (TCP/IP)*'yi seçtikten sonra *Özellikler*'e tıklayın ve ağ bağlantısı için Collax tarafından önerilen IP adresini girin:

```
192.168.9.123
```

Windows, siz *Alt ağ maskesi* alanına tıkladıktan sonra doğru değerleri otomatik olarak seçecektir. Gerekli ayarların hepsini tamamladıktan sonra Komut İstemi'ni çalıştırın ve burada

```
ping*-t*192.168.9.9
```

komutunu girin. Bu komut, tıpkı televizyonlardaki otomatik kanal araması gibi ağda boş bir adres arıyor. Arama tamamlandığında Komut İstemi'nden çıkabilirsiniz.

4 Sunucu kurulumu: Sunucuyu yönetmek için web tarayıcısını başlatın. Bilgisayarınızın internete proxy üzerinden çıkmadığınızdan emin olun. Etkinse özelliği devre dışı bırakmanız gerekiyor.

```
http://192.168.9.9:8□□1
```

URL'si üzerinden Collax sunucusuna ulaşın. Root hesabı için bu noktada bir parola oluşturabilir ve bazı kullanıcılarına bu PC'ye erişim hakkı verebilir ve bazılarının haklarını arttırabilirsiniz.

İPUCU Collax Server'ın Live-CD özelliği denemeye değer. Aracın sunduğu özellikler ihtiyaçlarınızın gerisindeyse ya da sorunlu ağ yapılandırması nedeniyle bağlantı kuramıyorsanız, alternatif Linux dağıtımı Linux "Debian"a yönelebilirsiniz. Debian'ı, **www.debian.org/intro/ about.tr.html** adresinden ücretsiz olarak indirmeniz mümkün.

Ve sonunda başardınız: Artık her yerden dosyalarınıza erişebilir ve hatta internetten bilgisayarınızdaki resimleri izleyebilirsiniz. Serin otel odasında ya da Sardunya adasında kumsalda sıcağın altında tatilinize devam edebilirsiniz. ■

MH / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

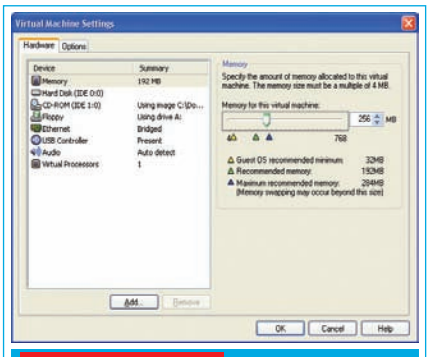

SANAL SUNUCU Collax Business Server'ın sorunsuz çalışması için bellek en az 256 MB olarak ayarlanmalı.

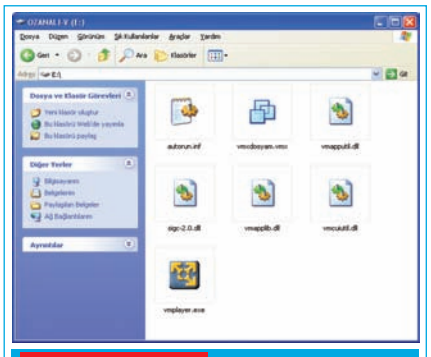

ALET ÇANTASI Sanal PC'nizin otomatik başlatılması için USB diskinizde bu dosyalar bulunmalı.

Web videolarını sabit diskinize kaydedin

YouTube, Metacafe, Google video ve benzeri web siteleri kullanıcıya download seçeneği sunmuyor. Ancak CHIP okurları için bu sorun değil.

Çok fazla değil bundan birkaç yıl önce eş, dost ya da arkadaş grupları bir araya geldiğinde yapılan muhabbetin önemli bir kısmını bir gün önce televizyonda izlenen bir maç, film, dizi ya da programın kritiği oluştururdu. Yakınlarımıza ya da arkadaşlarımıza kaçırdıklarını aktarmak en büyük zevklerimizden biriydi. "Abi muhteşem goldü, seyredecektin maçı" ya da "Varyaa, Mary Clara, Hugo Sanchez'in kaybolan kızıymış" vs. Bu muhabbetler şimdilerde de devam ediyor tabii. Ancak bahsi geçen konular arasında televizyonun yerinin gittikçe azalmaya başladığı da muhakkak. Bunun da en büyük sorumlusu, önlenemeyen bir hızla gelişen ve hayatımızda yer etmeye başlayan internet.

Artık görülen, işitilen ve anlatılmaya layık bulunan birçok şeyin kaynağı internet. Muhabbetlerde ise genelde en fazla telaffuz edilen kelimeler arasında YouTube, Metacafe ve Google video başı çekiyor. İnsanlar birbirlerine, daha birçok benzeri olan bu web sitelerinin adreslerini veriyorlar. Peki bu web siteleri ne tür hizmetler veriyor da bu kadar popülerleşebiliyor? Porno içerik mi? Bu kez değil!

TV'DEN İNTERNETE

Dün internette ne seyrettin?

İnternet, artık ilk dönemlerindeki gibi ağırlıklı olarak metinden oluşan bir ortam değil. Artan bağlantı hızları ve ucuzlayan ücretlere paralel olarak, kullanıcı beklentileri de her geçen gün artıyor. Sabit görüntüleri yetersiz bulan kullanıcılar için uzun bir süredir internet üzerinde canlı yayınlar ve on-demand video'lar sunuluyor. Altında sadece profesyonel imzalar bulunmasına alıştığımız bu tür içeriklere, artık amatörler de eklenmeye başladı. Bunun en büyük nedeni ise biraz önce de bahsi geçen ve sayıları hızla artan web siteleri.

Hazırladığınız programı bedava yayınlayan televizyon kanalları olarak düşünebileceğiniz bu web siteleri, belirli kurallar dâhilinde istediğiniz tüm videoları kendilerine özel arabirimler içinde sunabiliyor. Buralarda sürekli güncelleyeceğiniz kendi "kanallarınızı" oluşturmanız ve belli bir seyirce kitlesine sahip olmanız mümkün. Üstelik kaç kişi seyrederse seyretsin tek bir kuruş ödemeniz bile gerekmiyor. Tek sorun her seyretmek istediğinizde internete bağlı olma

gerekliliği. Yani servisler size bu videoları download etme seçeneği sunmuyor.

PAYLAŞIM

Tek yöntem bağlantı paylaşımı değil

Beğendiğiniz herhangi bir videoyu arkadaşlarınızla paylaşmak için bağlantı adresini göndermek tek çözüm değil. Yazının devamında, alternatif yol olarak bu tür videoları nasıl download edebileceğinizi bulabilirsiniz. Üstelik bunun için herhangi bir yazılım kurmanız da gerekmiyor. Tek yapmanız gereken **www.keepvid.com** adlı web sitesini ziyaret etmek.

KAYIT

Keepvid.com size kayıt olanağı sunuyor

Kullanımı çok kolay olan bu site 50'ye yakın video sitesini destekliyor. Dolayısıyla beğenmiş olduğunuz bir videonun bu şekilde download edilebilme olasılığı da hayli artıyor. Download işlemine başlayabilmek için ilk olarak seyretmekte olduğunuz videonun bağlantı adresini adres satırından kopyalamanız gerekiyor. Ardından bu adresi Keepvid'in yeşil adres satırına yapıştırıyorsunuz. Birçok durumda Keepvid, videonun hangi siteden olduğunu otomatik olarak bulabiliyor. Aksi durumda ise *Download* tuşuna tıklamadan önce, açılır listeden bağlantıyı kopyaladığınız video sitesini seçerek sorunu çözebiliyorsunuz. Son olarak *Download* tuşuna tıkladığınızda, hemen alt bölümde download adresi oluşturuluyor.

Bazı video web sayfalarında alternatif olarak birden fazla video biçimi için ek adresler de ekleniyor. Bu bağlantılardan size uygun olanı kullanarak videoyu bilgisayarınıza indirebiliyorsunuz. Ancak maalesef içinde popüler sitelerin de bulunduğu birçok site için sadece tek bir video biçimi bulunuyor ve bunun da Media Player ya da benzerleri tarafından açılabilecek bir biçim olmaması dezavantaj. Gerçi Keepvid.com bunun için de bir çözüm üretiyor. Download tuşunun hemen altında yer alan *Play* tuşuna tıklayarak, FLV (flash video) uzantılı bu tip video dosyalarını çalmak için kullanabileceğiniz tamamen ücretsiz bir çalıcıya da ulaşabiliyorsunuz. Alternatif olarak VLC Player kullanıcıları da yeni sürümü güncelleyerek bu videoları oynatabilirler.

FLV PLAYER Çok fazla özellik sunmasa da, kullanım kolaylığı açısından en popüler yazılım.

DÖNÜŞÜM

Flash videoları istediğiniz biçime dönüştürün

Video'larını sadece alışmış oldukları biçimde saklamak isteyenler ise 30 gün boyunca ücretsiz olarak deneyebilecekleri Total Video Converter (**www.veffect.com/total-video-converter/tvc.exe**) yazılımını kullanabilirler. Bu konuda ne yazık ki henüz ücretsiz bir yazılım bulunmuyor. ■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

➜ Mini atölye: FLV videoları diğer video biçimlerine dönüştürün

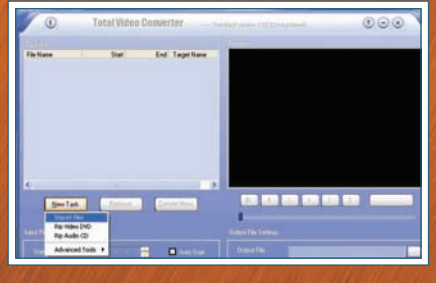

1 Yazılımı çalıştırdıktan sonra ilk olarak *New Task* tuşuna tıklayarak, açılan menüden *Import Files* seçeneğini seçmeniz gerekiyor.

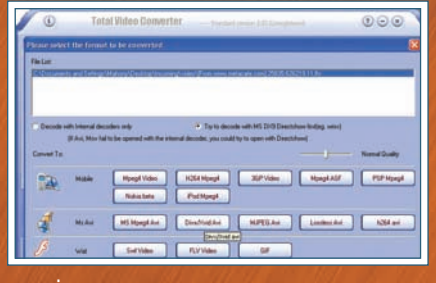

2 İkinci adımda ise karşınıza gelecek geniş dosya biçimi kütüphanesinden istediğiniz dosya biçimini seçmeniz yeterli olacaktır.

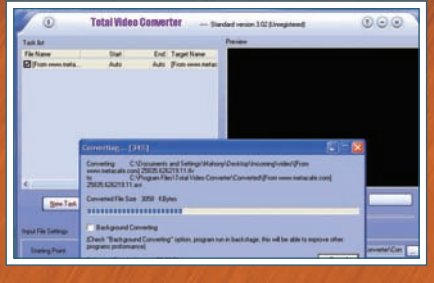

3 Son olarak tekrar ilk pencere karşınıza gelecektir. Burada *Convert Now* tuşuna tıklayarak işlemi başlatabilirsiniz.

Kişiye özel internet tarayıcı

Bu ay CHIP dergisinde verilen "CHIP İnternet Gezgini" gibi siz de kendi internet tarayıcınızı yapabilirsiniz.

CHIP İnternet Gezgini, kullanılabilirliği ve arabirimi Microsoft Internet Explorer'a benzeyen, içerdiği İndirme Yöneticisi, FTP İstemcisi, Çokluortam Çalıcısı gibi birçok faydalı aracı bünyesinde barındıran, güvenli ve hızlı bir internet tarayıcısıdır.

CHIP İnternet Gezgini, Mozilla Vakfı'nın geliştirdiği ve dağıtımını yaptığı Firefox ve birçok katılımcının desteği ile oluşturulan Firefox eklentileri üzerine kurulu. Mozilla, bir zamanların efsanevi internet suiti olan Netscape'in sadece tarayıcı kısmına verilen özel bir isimdi. Günümüzde ise IBM, Yahoo, Google gibi birçok popüler firmanın desteği ile Mozilla vakfı kurularak, Netscape'in küllerinden yeni bir tarayıcı olan Firefox doğdu. Firefox, 2004 yılından bu yana son kullanıcılar tarafından 200 milyondan fazla indirildi. Bunun en büyük nedeni, platformdan bağımsız bir uygulama olan Firefox'un içerdiği sekmeli tarama özelliği, eklentiler ile genişletilebilirliği ve güvenliğe verdiği ağırlık. Yazılım, internet tarayıcıları pazarında Internet Explorer'dan sonra 10% 'luk pazar payıyla 2. sırada geliyor. Avrupa'da başta Almanya olmak üzere, bazı bölgelerde Internet Explorer ile başa baş kullanım oranları yakalanmış durumda.

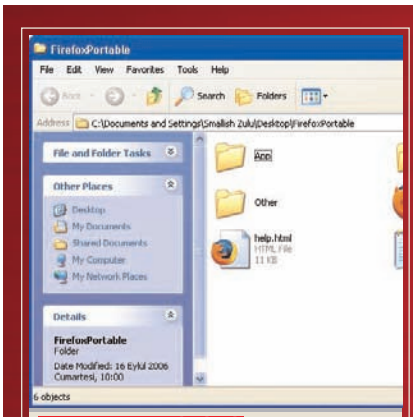

FIREFOX DİZİNİ Bu dizine FirefoxPortable.ini dosyasını ekleyerek, açılış logosunu iptal ettik.

GENİŞLETMELER

Firefox'un özelliklerini kendiniz belirleyin

Firefox içerdiği eklenti ve tema özellikleri ile genişletilebilir bir yapıya sahip. Üzerine kurulabilen eklentiler sayesinde Firefox'u, YouTube'dan, Google Videos'dan film indirmede, FTP sitelerine erişerek dosya göndermede ve almada, aynı anda birden çok dosyayı parçalara ayırarak hızlı indirmede, sayfaları başka dillere çevirmede, PDF dosyalarını yönetmede, resimlerinizi görüntülemede kullanabilirsiniz. Dahası, eklenen temalar ile Firefox'u şimdiden Vista görünümü ile kullanabilirsiniz. Böyle bir Firefox'u neden kendimiz hazırlamayalım?

Firefox üzerinde değişiklikler yaparak, CHIP İnternet Gezigini'ni oluşturabilmek için Firefox'un kurulu olmayan haline ihtiyacımız vardı. Bunun için önümüze ya Firefox'un kaynak dosyala-

rını alarak bunları işlemek ve bir gezgin oluşturmak ya da hazırda bizim için Installer içermeyen özelleştirilmiş bir Firefox halini kullanma alternatifleri duruyordu. Firefox'u kaynak kodlarından inşaa etmek, hem zorlayıcı, hem de zor bir işlem. Biz ikinci alternatif olan Installer içermeyen özelleştirilmiş bir Firefox dağıtımını "PortableApps Firefox" sürümünü tercih ettik.Portableapps.com, popüler yazılımların kurulumsuz hallerini oluşturan ve bu hallerini isterseniz USB'nizde, isterseniz iPod'unuzda, isterseniz de avuçiçi bilgisayaranızda taşımaya olanak sunan bir topluluk. Çalışmalarımızı, Portableapps.com'un Firefox 1.5.0.5 sürümü üzerine geliştirmeye başladık. Zip halinde indirdiğimiz dosyayı, uygun bir klasöre açtık.

DİL AYARLARI

Kişileştirmenin ilk adımı: Türkçeleştirme

Firefox'u çalıştırdığımızda karşımıza İngilizce sürümü geldi. Öncelikli hedefimiz Firefox'u güncel bir sürüme yükseltmek oldu. Bunun için *Help* menüsünden, *Check For Updates*'e geçtik ve mevcut güncellemeleri yaptık.

Bir sonraki adımımız ise, Firefox'u Türkçe olarak da kullanabilmekti. Bunun için; **http://benjamin.smedbergs.us/switch-locales/switch-locales-1.5.1.xpi** adresinden Locale-Switcher'ı kurduk. Local-Switcher, Firefox'ta diller arası geçişi sağlayan bir eklenti.

Local-Switcher'ın Türkçe diline geçebilmesi için **http://ftp.mozilla.org/pub /mozilla.org/firefox/releases/1.5.0.7/win32/xpi/tr.xpi** adresinden, Türkçe dil paketini Firefox'a ilave ettik. Diğer dillerde Firefox'u kullanmak istiyorsanız, **http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla.org/firefox/releases/1.5.0.7/win32/xpi/** adresinden uygun dil paketlerini de seçebilirsiniz.

Eklentinin kurulumundan sonra *Tools* menüsünden *Languages* altından *Türkçe*'yi seçtik ve tarayıcıyı tekrar başlattığımızda Firefox Türkçe olarak bizi karşıladı. Firefox'u biraz daha kişiselleştirmek için, açılıştaki Portableapps logosunu kaldırmaya karar verdik. Bunun için, Firefox'u çalıştırdığımız dizine FirefoxPortable.ini adlı bir dosya oluşturup, içeriğine;

```
[PortableFirefox]
FirefoxDirectory=App\firefox
ProfileDirectory=Data\profile
PluginsDirectory=Data\plugins
UserProfileDirectory=
AdditionalParameters=
AllowMultipleInstances=false
SkipChromeFix=false
SkipCompregFix=false
WaitForFirefox=false
FirefoxExecutable=firefox.exe
DisableSplashScreen=true
LocalHomepage
```

satırlarını yazdık. DisapleSplashScreen=true ifadesi, logoyu engelledi. CHIP İnternet Gezgini'nde kullanıcılara alıştıkları bir görünüm vermeyi istedik. Bunun için Firefox'un arabirimini Microsoft Internet Explorer'a uydurduk. İlk adım olarak; **http://www.bamm.gabriana. com/** sitesinden Firefox XP Styles eklentisi ile Internet Explorer Skin XP temasını sisteme kurduk. Temayı sisteme kurmak için tema dosyasını masaüstüne kaydedip, menülerden *Araçlar*, *Temalar* penceresine "sürükle – bırak" yapmanız gerekiyor. Sonra bu temayı seçerek, *Temayı Kullan*'a tıklayın.

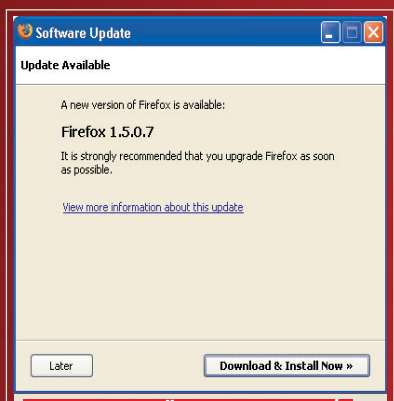

FIREFOX GÜNCELLEMESİ *Help* menüsünden *Check for Updates* ile işlemi gerçekleştirdik.

GÖRÜNÜM

Alışıldık bir görünüm için IE düğmeleri eklenmeli

Firefox tekrar açıldığında, görünüm Windows XP stilini kazanıyor. Görünümü daha fazla benzetebilmek için, Firefox'un navigasyon çubuğuna *Media*, *Search* gibi, Internet Explorer'da bulunan düğmeler ekledik. **http://johnhaller.com/jh/mozilla/firefox_internet_explorer/firefox_internet_explorer_icons.zip** adresinden bu menüye ekleyeceğimiz simgelerin resimlerini aldık ve bu zip dosyasını Firefox'u çalıştırdığımız dizin altında "App" ve onun altında "firefox" dizinine açtık. İlave olarak; **http://www.bamm.gabriana.com/morebuttons.html** adresinden ButtonPack eklentisini de indirip kurduk. Firefox'a indirilen simgelerin eklenmesi kaldı. Firefox'ta navigasyon çubuğuna sağ tuş ile tıklayıp, *Özelleştir*'i seçtik. Açılan pencerede; "Yeni Araç Çubuğu" ekleyip adına "Address Bar" →

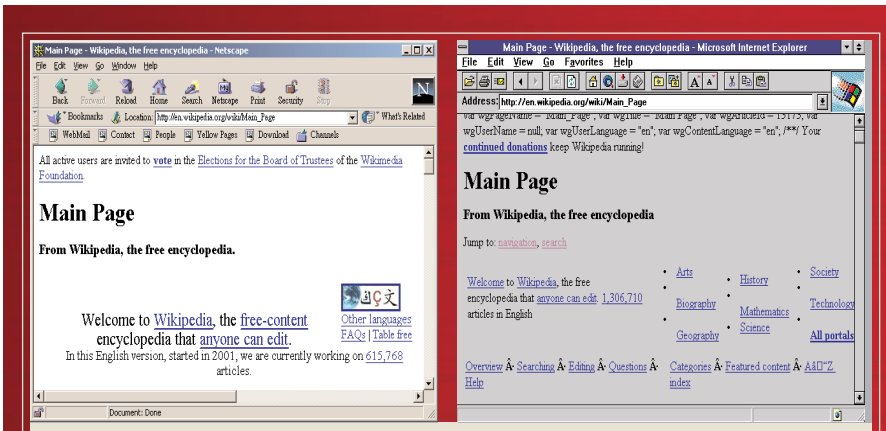

BİR ZAMANLAR RAKİPTİLER Microsoft, Mosaic yazılımını alarak adını davalara neden olan biçimde Internet Explorer 1.0 olarak duyurdu.

dedik, Address Bar'a adres çubuğunu, git düğmesini ve arama alanını ekledik. Search, Home, Mail, Print ve Media düğmelerini de sürükle bırak ile taşıdık. Böylelikle görünümü Microsoft Internet Explorer'daki hale getirdik.

İSİMLENDİRME

Madem size özel, ismi de size özel olmalı

Şimdi de pencere başlığında bulunan "Mozilla-Firefox" yazısını "CHIP İnternet Gezgini" yapalım. Bunun için **http://shorty114.net/2006/07/firesomething-update/** adresinden Firesomething eklentisini indirdik. Kurulumdan sonra, *Araçlar / Eklentiler* menüsünden *Firesomething*'i seçip, *Seçenekler*'e tıkladık. Açılan pencerede; *Vendors*, *Prefixes* ve *Names* altındaki tüm bilgileri farenin sağ tuşu ile sildik. Sonra, *Vendors*'a "CHIP" yazıp, *Add*'e tıkladık. *Names* kısmına da "Internet Gezgini" dedik. Alttaki *Use the same generated name in all browser windows* seçeneğini de işaretleyip *Tamam*'a tıkladık. Bu yöntem sayesinde, Firefox'u yeniden başlattığımızda, üst kısımda "CHIP Internet Gezgini" yazısı oluşmuştu. Yine aynı pencerenin, *Images* sekmesinde *Locate Image* ile *Yardım* menüsü altında yer alan *Hakkında* kısmında görüntülenen resmi değiştirebilirsiniz.

Firefox menülerini de Microsoft Internet Explorer'a benzetmek istiyorsanız; **https://addons.mozilla.org/extensions/moreinfo.php?id=710** adresinden "Menu Editor" eklentisini indirip, *Araçlar / Eklentiler* menüsünden *Menu Editor* seçeneklerini kullanabilirsiniz. Internet Explorer'da bulunmayan *Git* menüsünü, bu eklenti ile kapattık. CHIP Internet Gezgini'nin yeteneklerini arttırmak için **www.addons.mozilla.com/firefox** adresinden bulabileceğiniz, aşağıdaki eklentileri Firefox'a ilave ettik.

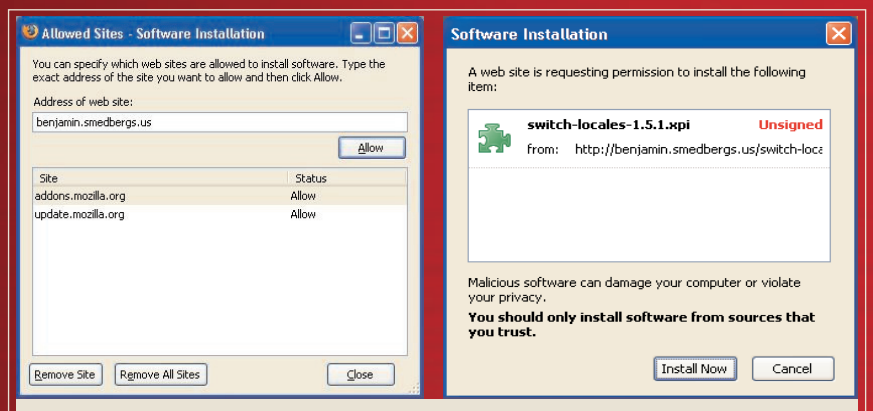

LOCAL-SWITCHER'IN KURULUMU benjamin.smedbergs.us adresi güvenli bir site olarak görülmediği için, bu siteyi izin verilen siteler listesine ekledik.

CHIPFox'da yer alan eklentiler

VideoDownloader	Youtube, Google Video gibi video sunucularından, FLV dosyalarını bilgisayara indirir. Bu videolar, FLV Player ile izlenebilir.
IE Tab	Firefox'un düzgün gösteremediği sayfaları, Firefox içerisinde Internet Explorer açarak gösterebilirsiniz.
Tab Mix Plus	Sekmelerin, bir sonraki Firefox oturumunda oluşturulmasında kullanılır.
Foxlingo	Sayfaları dilden dile çevirir.
FireFTP	Tümleşik FTP istemcisi sağlar.
Wizz RSS News Reader	RSS kaynakları için toplu bir arayüz verir.
FoxyTunes	Çokluortam çalıcınızı, Firefox içinden yönetmenize olanak sunar.
mozImage	Firefox'u resim görüntüleyicisi yapar.
Download Statusbar	Firefox'un indirme penceresini küçülterek sağ alt köşeye alır.
DownloadThemAll	İndirme Yöneticisidir. Dosyaları parçalara ayırarak indirebilir. Filtreleme özellikleri ile sitelerden aynı anda bir grup dosyayı indirebilir.
Firefox Showcase	[F12]'ye basıldığında açık sayfa ve sekmelerin görüntülü listesini getirir.
Internote	Sayfalara not eklemeye ve o sayfayı tekrar ziyaret ettiğinizde göstermeye yarar.
Mozilla Calendar	Dâhili takvim imkanı sunar.
PDF Download	PDF'leri tıklanınca; göstermek için mi, kaydetmek için mi olduğunu sorarak Firefox içinde Acrobat Reader açılması için sizi uyarır.
Print Image	Sağ tuşla resimleri yazdırmanıza yarar.
Print/Print Preview	Sayfaları yazdırmadan önce düzenleyebilirsiniz.
Searchbar Autoresizer	Arama çubuğuna yazılan metin kadar, arama çubuğunu genişleterek size görsel imkânlar sunar.
Search Engine Ordering	Arama motorlarının sırasını değiştirerek, öncelik verebilirsiniz.
Sozlook	Tükçe'den İngizlice'ye, Fransızca'ya ve Almanca'ya internet üzerinden çift yönlü kelime çevirisi yapar.
MediaPlayerConnectivity	Sayfa içlerinde tümleşik videoları harici uygulamada açmada ve bu videoların adreslerini göstermede kullanılır.

EL YAPIMI

Kendi eklentinizi kendiniz oluşturun

Tüm bu eklentilerin yanında siz de kendi eklentinizi oluşturabilirsiniz. Örneğin, CHIP İnternet Gezgini'nde yer alan *CHIP Online* menüsü, Mozilla'nın geliştirdiği XUL dili ve Javascript ile kodlanmıştır. Eklentilerin nasıl yazıldığını öğrenmek isterseniz, **http:// www.webmonkey.com/06/25/index3a.html** veya **http://roachfiend. com/archives/ 2004/ 12/08/how-to-create-firefox-extensions/** adreslerinden faydalanabilirsiniz. Kendi arama motorunuz, Firefox'a, size kodlama zahmetini ortadan kaldıran **http://rollyo.com/firefox.html** adresini önerebilir. Daha profesyonel yaklaşımlar için **http://hacks.oreilly.com /pub/h/ 3033** adresine başvurabilirsiniz. Biz bu yöntemi kullanarak, CHIP Arama seçeneğini ekledik. ■

Ali KIZIL, Serbest Danışman/alikizil@gmail.com

Windows'a mega update

PC'nizin dopinge ihtiyacı varsa daha fazla beklemeyin. DVD'mizdeki araçlarla Windows'a yeni işlevler ve ekstra hız kazandırabilirsiniz.

Bu yazıda

- Her amaca uygun en iyi araçlar
- Office, internet ve grafik eklentileri
- Sinir bozucu açılır pencerelere son

Daha hızlı, daha keyifli, daha güvenli… Tarafımızdan test edilen araçlarla Windows'unuzu mükemmel bir forma sokabilirsiniz. İster sisteminize ince ayar yapmak isteyin, ister PDF kaydedin, isterseniz üç boyutlu nesneler tasarlamak veya sadece daha hızlı çalışmak isteyin, tüm bu yeni işlevler için tek bir kuruş ödemenize gerek yok. Sistemden ince ayara, Office ve internet uygulamalarından, multimedya ve grafiğe kadar en iyi araçları sizler için hazırladık.

SİSTEM VE İNCE AYAR

PC'nize doping

Daha güvenli, hızlı bir çalışma ve güncel bir sistem, tanıtacağımız araçlarla sorun olmaktan çıkıyor.

Yazılım ve sürücü güncelleme

İsim: Automatic Update Client 0.7.0.1
Sistem: Win 98, Me, NT, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: http://www.updater.de.vu

Önemli güncellemelerin ve yamaların merkezi Automatic Update Client (AUC), Nero veya Firefox gibi önemli programlar için güncellemeler arıyor ve otomatik olarak yükleyip kuruyor. Ücretsiz olan program, sadece Almanca hazırlanmış. Program açılışta sabit diskinizde hangi yazılımların, oyunların ve sürücülerin kurulu olduğunu listeliyor. Bir kayda tıkladığınızda yazılım, yeni bir sürümün olup olmadığını belirtiyor. *Ja* düğmesine tıkladığınızda, AUC ilgili güncellemeyi indiriyor ve kurulumu başlatıyor. Automatic Update Client, Nero ve Firefox'un yanında Google Earth, Adobe Reader, Audacity, Skype gibi popüler 30'dan fazla program ve sürücüyü destekliyor.

İPUCU *Einstellungen* menüsünde *Updates automatisch laden und installieren*

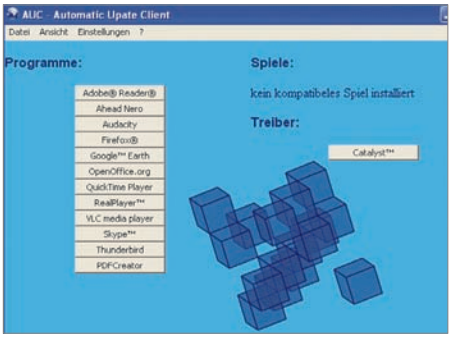

HER ZAMAN GÜNCEL **Automatic Update Client, programlarınızı otomatik olarak güncelliyor.**

seçeneğinin önündeki kutuyu işaretlerseniz, güncellemeleri her defasında onaylamak zorunda kalmazsınız. Tüm programları bir seferde güncellemek için *Datei* menüsündeki *Alle Programme updaten* seçeneğine tıklayın.

Sistem kontrolü

İsim: CS Fire Monitor 2.5.5
Sistem: Win 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.croftssoftware.com

ACS Fire Monitor, donanımlar, yazılımlar ve önemli işlemler hakkında ayrıntılı bilgilere yer veriyor. Örneğin işlemci ve bellek kullanımı (sanal ve sistem işlemlerinin de olmak üzere) hakkında önemli veriler sunuluyor. IP adresleri ve netteki güncel aktarım hızı hakkında bilgi almak da mümkün. Böylece istediğiniz zaman upload ve download hızınızı kontrol edebiliyorsunuz.

Bu pratik araç son ayrıntısına kadar sisteminizi şeffaflaştırıyor. Bir örnek vermek gerekirse, sabit diskinizin sektör sayısından, o an çalışan bir işlemin

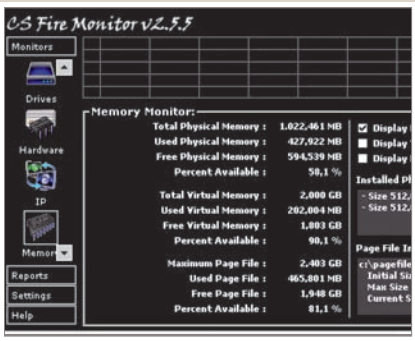

SİSTEM BİLGİLERİ **CS Fire Monitor PC'nizle ilgili önemli tüm bilgileri gösteriyor.**

hangi yolu kullandığına kadar detaya ulaşmanız çok kolay.

İPUCU CS Fire Monitor'u sistemle otomatik olarak çalıştırmak için kurulum sırasında veya daha sonra *Settings / Main* altından etkinleştirebilirsiniz. Burada ayrıca *Show Splash Screen*'in önündeki işareti kaldırın. Böylece sistem açılışında programın açılış logosunun görüntülenmesini engelleyebilirsiniz.

Çoklu dosya isimlendirme

İsim: Ant Renamer 2.0
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.antp.be

Dijital kameraların oluşturduğu tuhaf dosya adlarına son! Ant Renamer birçok dosyayı veya dizini yeniden adlandırıyor. Hatta istenirse altdizinleri de otomatik olarak yeniden adlandırıyor. Böylece fotoğraflarınız anlamsız sayı kombinasyonları yerine, anlamlı dosya adlarına sahip oluyor. Örneğin "Antalya Tatili 2006-01.jpg" gibi. Yazılımla, dosya uzantılarını silebildiğiniz gibi, dilediğiniz yerden tamamlayabilir veya değiştirebilirsiniz. Ant Renamer, müzik arşiviniz için oldukça pratik bir özellik sunuyor. Yazılımla MP3 dosyaları, içerdikleri ID3 Tag'lere göre yeniden adlandırılabiliyor. Böylelikle MP3'lerin adını otomatik olarak parça, albüm ve yorumcu isminden oluşturuyor. Yeniden adlandırılacak dosyaları seçmek için, *Add Files* düğmesine tıklayın ve sonra da *Actions* menüsünden uygun işlemi seçip *Go* düğmesiyle değişiklikleri uygulayın.

İPUCU Dosya adı ve türü arasındaki ayırıcı noktayı Ant Renamer otomatik olarak koyuyor. Giriş alanına ".jpg" biçiminde girmeyin; "jpg" yazmak yeterli.

Risksiz sistem optimizasyonu

İsim: TuneUp Utilities 2006
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.tune-up.com

Windows'un merkezi olan kayıt defterinde yapılan değişiklikler, normalde biraz problemlidir. TuneUp

CHIP Mega Update

CHIP DVD'DE, CHIP-CODE MEGAUPDATE

Sistem ve ince ayar

- **AUC 0.6.1.1** Yazılım ve sürücü güncelleme
- **CS Fire Monitor 2.5.5** Sistem kontrolü
- **Ant Renamer 2.0** Dosyaları yeniden adlandırma
- **StrokeIt 9.5** Fare çizimiyle navigasyon
- **TuneUp Utilities 2006** Sisteme ince ayar
  Remove WGA MS aktivasyon pencerelerine son

Office ve internet

- **Foxit PDF Reader 2.0 Beta** PDF'leri hızlı açma
- **Mozilla Sunbird 0.3** Zaman planlayıcı
- **Ghostzilla 1.0** Gizli sörf
- **PDFCreator 0.9.2** Her programdan PDF
- **IZArc 3.5** Dosya sıkıştırma ve açma

En iyi Office eklentileri

- **WordToPDF 2.2** Word'den PDF kaydı
  DeskTask 1.0 RC 8 Masaüstünde Outlook randevuları
- **SmartTools AutoSave 2.0** Outlook e-posta eklerini yedekleme
- **XLplus 2.0.18** Excel'de veri girişini kolaylaştırın
  Skype Office Toolbar 1.0.0.22 Office'den VoIP telefon
  Word Redaction Word'de metin alanlarını karalayın

En iyi internet eklentileri

- **Adblock 0.5.3** Firefox için reklam engelleyicisi
- **IE Tab 1.0.9.5** Firefox'ta Internet Explorer web siteleri
- **Tab Mix Plus 0.3** Firefox için tab yönetimi
- **FootieFox 1.0.12** Firefox'ta canlı maç sonuçları
- **Littlefox 1.5.1** Firefox'ta araç çubuklarını küçültün
- **FireTune 1.1.1** Firefox'a daha fazla performans
- **BrowseAtWork 0.3** Firefox'la engellenmiş web sitelerini açın
- **Zap Plugins** Web sayfalarındaki tüm pluginleri iptal edin
  NoURL 2.2 IE açılış sayfasını değiştirilemez hale getirin
- **Quero Toolbar 2.2.2** Internet Explorer için ek işlevler

Multimedya ve grafik

- **Google Sketchup 5.0.295** Üç boyutlu tasarım
- **Paint.NET 2.64** Resim düzenleme
- **Foobar2000 v0.9.2** Ek işlevlere sahip ses oynatıcı
- **VideoInspector 1.9** Video dosyalarıyla ilgili bilgiler
- **Media Player Classic 6.4.9.0** Tüm video biçimlerini açın

En iyi Photoshop eklentileri

- **Photoshop SpeedUp 1.0** Program açılışını hızlandırın
- **Xero Filter** Filtre ve efekt arşivi
  Redfield Plugins Üç boyutlu efektler
- **EmbossWorks 3.1** Gravür efektleri
- **EdgeWorks 3.1** Çizim filtresi
- **Ulead Particle Plugin 1.0** Yağmur ve duman efektleri
- **Flaming Pear Free Plugins 1.9** Filtre arşivi
  Bordermania 4.0 Çerçeve arşivi
- **VirtualPhotographer 1.44** Renkli ve siyah-beyaz filtre
- **Filters Unlimited 2.0** Entegre arama işlevli 150 filtre

CHIP DVD'de

Utilities ile Windows sisteminizi tehlikesiz bir şekilde kolayca optimize edebilirsiniz. Örneğin, Windows açılış ekranını değiştirebilirsiniz. TuneUp Utilities ayrıca değişikliklerin neler yapacağını ayrıntılı olarak açıklıyor. Program yapılan tüm değişiklikleri kaydediyor ve gerektiğinde bunları RescueCenter ile adım adım geri alabiliyorsunuz. Sihirbazın arama işlevi kayıt defterindeki kayıtları tespit ederken size yardımcı oluyor ve otomatik olarak internet bağlantınız da dâhil olmak üzere tüm sistemi optimize ediyor.

İPUCU Yapılan değişiklikleri geri almak için ana pencerede *RescueCenter*'a tıklayın. Burada yaptığınız tüm işlemleri görebilirsiniz. Geri almak istediğiniz işleme ve alttaki *Restore* seçeneğine tıklayın.

Fare çizimiyle navigasyon

İsim: StrokeIt 9.5
Sistem: Win 98, Me, NT4, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.tcbmi.com/strokeit

Yazılımları, düğmeler, menüler veya kısayol tuşları olmadan hızlı ve kolay bir şekilde kullanmanızı sağlayan fare çizimleri (mouse gesture) oldukça pratik bir özellik. Ancak maalesef çoğu program bu desteğe sahip değil. StrokeIt her yazılım için bu şekilde rahat bir navigasyona sahip olmanızı sağlıyor. Sağ fare tuşunu basılı tutun ve ilgili programda uygun bir simge çizin. Önceden tanımlanmış fare işlevlerine örnek vermek gerekirse, Internet Explorer'da sağa veya sola çizgi çekmek, bir önceki veya sonraki sayfaya gitmenizi sağlıyor. Fare işlevleriyle ayrıca program pencerelerini açabilir ve kapatabilir veya bir metni panoya kopyalayabilirsiniz.

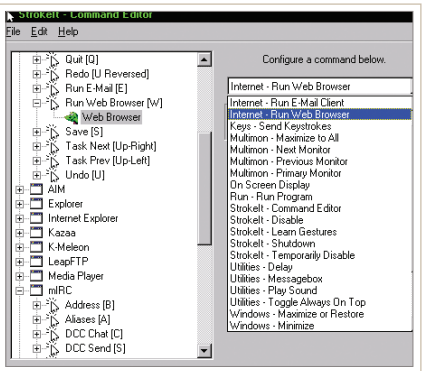

HIZLI ÇALIŞMA StrokeIt yardımıyla programlarınızı hızlı ve kolay bir şekilde yönetebilirsiniz.

İPUCU Yeni fare çizimlerini değişik şekillerde ekleyebilirsiniz: Ya [Ctrl]+[L] tuş kombinasyonuna basabilir veya yeni bir işlev çizdikten sonra otomatik olarak çıkan penceredeki yönergeleri takip edebilirsiniz. Önceden tanımlı başka fare işlevlerine **http://strokeit.tk** adresinden ulaşabilirsiniz.

Sinir bozucu açılır pencereleri iptal edin

Windows Update'de, Mayıs ayının sonunda bazı kullanıcılar için can sıkıcı bir yenilik ortaya çıktı: Windows artık her sistem açılışında sistemin yasal durumunu kontrol ediyor ve korsan kopya bir Windows kullanıyorsanız düzenli aralıklarla sizi uyarıyor. Bu engellemek için Remove WGA adlı freeware aracı kurabilirsiniz. Araç, sistemin sürekli olarak kontrol edilmesini engelliyor, ancak bu sırada güvenlik açısından kritik güncellemelerin yüklenmesinin önüne geçemiyor. Zira bu güncellemeler, WGA (Windows Genuine Advantage) kontrolüne rağmen tüm kullanıcılar için sunuluyor. Windows, güncellemeler sırasında bu kontrolü birkaç aydır yapıyor. Kontrolün amacı, sadece yasal bir Windows sürümüne sahip kullanıcıların güncellemelerden faydalanmasını sağlamak. **Bilgi için: www.firewallleaktester.com**

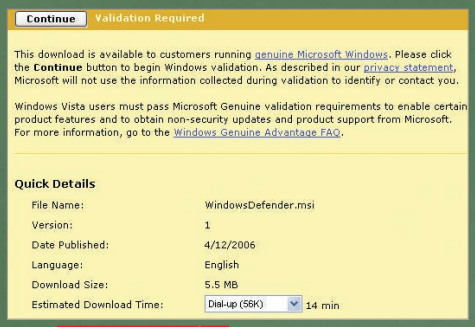

ENGELLEYİN RemoveWGA adlı araç Microsoft'un sistemi sürekli olarak kontrol etmesini engelliyor.

OFFICE VE İNTERNET

Daha verimli çalışma ve sörf

Her programda belgelerinizi PDF biçiminde kaydetmek, e-posta eklerini kaydetmek veya patronun haberi olmadan web'de sörf yapmak bu araçlarla mümkün.

PDF'leri hızlıca açmak

İsim: Foxit PDF Reader 2.0 Beta
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.foxitsoftware.com

Foxit PDF Reader'ın Adobe'un standart programına göre avantajları şunlar: Devasa bir kurulum dosyası yok, can sıkıcı güncelleme soruları yok ve program açılana kadar uzun bir süre beklemeniz gerekmiyor. Tek dezavantajı, program arayüzünün İngilizce olması.

İPUCU Foxit'in kurulması gerekmiyor. Aracı bir USB bellekten de çalıştırabilirsiniz. PDF'ler için standart uygulama olarak ilişkilendirirseniz, Foxit PDF dokümanlarını internet tarayıcınızdan da gösterebiliyor.

Zaman ve iş yönetimi

İsim: Mozilla Sunbird 0.2
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.mozilla.org

Mozilla sitesinin altında **www.mozilla.org/projects/calendar/sunbird/** adresinden ulaşabileceğiniz Sunbird, Outlook ile boy ölçüşebilecek takvim işlevlerine sahip. Yazılım, randevularınızı ve işlerinizi yönetebiliyor, hatırlatma işlevi bulunuyor , değişik zaman bölgelerini birleştiriyor, tatil günlerini gösteriyor. Daha önce Outlook ile zamanınızı planladıysanız, buradaki tarihleri ve işleri import edebilirsiniz. Denemeye meraklı biriyseniz, DVD'mizden aracın güncel 0.3 Alpha sürümünü kurup deneyebilirsiniz. Daha stabil olan eski 0.2 sürümü, üreticinin web sitesinden indirilebiliyor. Yeni sürüm, bazı bug'lara sahip olsa da, daha fazla özellik sunuyor. Örneğin, yinelenen takvim kayıtlarının her bileşenini tek tek dü-

zenleyebiliyorsunuz.

İPUCU Yazılımı, artalanda sürekli etkin olacak şekilde kurarsanız, Sunbird'in alarm işlevi, program görev çubuğunda bulunmadan da çalışır. Bunun için Suntray adında küçük bir yardımcı programa ihtiyacınız var. Bu yazılımı **http://users.dart.net.au/~srgeorg** adresinden indirebilirsiniz. *Suntray.zip* dosyasını, Sunbird program dizinine açın. Daha sonra Windows Başlangıç dizininde bir kısayol oluşturmanız gerekiyor. Bunun için Windows Başlat menüsünde sağ tuşla *Programlar / Başlangıç*'a tıklayın ve *Aç* seçeneğini seçin. Açılan pencerede *Dosya / Yeni / Kısayol*'a tıklayın. Sihirbazda Suntray.exe dosyasının yolunu girin. Sunbird'i Suntray ile aynı anda açmak için, yeni kısayolun sağ tuş menüsünde *Özellikler*'e tıklayın ve burada "Hedef:" alanındaki mevcut kaydın arkasına *-start* parametresini girin. Böylece burada "C:\Program Files\Mozilla Sunbird\SunTray.exe" -start gibi bir kayıt olacaktır.

TOP 10 Office

Word plugin'leri

WordToPDF: Word dokümanlarını tek bir tıklamayla doğrudan PDF biçimine dönüştürüyor.
Bilgi için: www.topdf.de

Word Redaction: Word'de işaretli metin pasajlarını, tabloları, dipnotları ve dizini karalayıp üzerine yazıyor.
Bilgi için: www.microsoft.com

Excel plugin'leri

XLplus: Verilerin girilmesini ve biçimlendirilmesini kolaylaştıran pratik araçlar koleksiyonu.
Bilgi için: www.xlplus.de/en

Outlook plugin'leri

DeskTask: Masaüstünde Outlook'taki randevularınızı ve işlerinizi gösteriyor ve bu sayede önemli olayları kaçırmamanızı sağlıyor.
Bilgi için: www.carthagosoft.net

Office plugin'leri

Gizli verileri kaldırma: Office belgelerinden herkesin görmesini istemediğiniz bilgileri siliyor. Yorumlar, bookmarklar, yazar ve düzenlenme zamanı hakkında bilgi veren meta veriler buna dâhil.
Bilgi için: www.microsoft.com

Skype Office Araç Çubuğu: Belgelerdeki telefon numaralarını bağlantılara dönüştürüyor ve çağrıları, MS Office belgelerinde bulunan Skype numaralarına yönlendiriyor.
Bilgi için: www.skype.com

Gizli sörf

İsim: Ghostzilla 1.0
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.ghostzilla.com

Patronun haberi olmadan internette sörf yapmak istiyorsanız, Ghostzilla size aradığınız görünmezlik pelerinini sunacaktır. Yazılım farenin bir hareketiyle her uygulamada çalıştırılabiliyor. Hangi güvenlik seviyesini ayarladığınıza bağlı olarak Ghostzilla, sörf sırasında hiçbir menü çubuğu, resim ve renk göstermiyor. Böylece ne yaptığınız kesinlikle dikkat çekmiyor. Tüm sörf izlerini hemen silmek için fareyi tarayıcı penceresinin dışına hareket ettirin, böylece Ghostzilla kaybolacaktır. Tarayıcıyı kurmanız gerekmiyor; USB stick'ten çalışıyor ve sadece 30 MB yer kaplıyor. ZIP dosyasını sabit diske, USB belleğe veya başka bir kayıt medyasına açın. Tarayıcıyı daha sonra "program" dizinindeki "Start – Ghostzilla-CD.exe" dosyası ile çalıştırabilirsiniz. Birkaç saniye sonra Ghostzilla Explorer'da açılacaktır.

İPUCU Tarayıcı gizli haldeyse, şu fare hareketleriyle tekrar görünür hale getirebilirsiniz: Fare imlecini ekran sol kenarına hareket ettirin, daha sonra sağ kenara ve sonra tekrar sol kenara çekin.

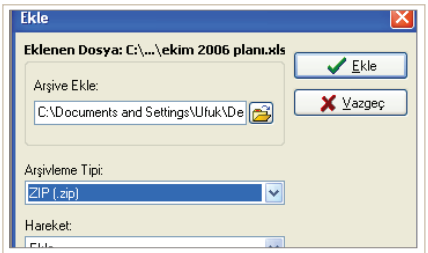

İYİ SIKIŞTIRMA IZArc, ZIP de dâhil olmak üzere, yaklaşık 40 farklı biçimi destekliyor.

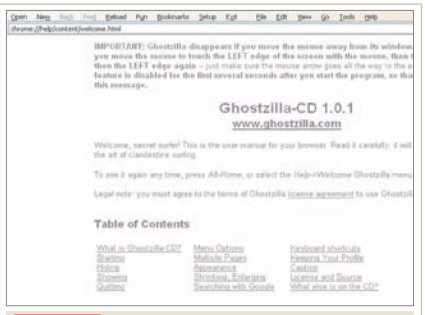

GİZLİ Ghostzilla sörf sırasında resimleri ve renkleri meraklı bakışlardan gizliyor.

Her programdan PDF

İsim: PDFCreator 0.9.2
Sistem: Win 9x, Me, NT4, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.pdfcreator.de.vu

Her programda tek bir tıklamayla kolayca PDF dokümanı kaydetmek ister misiniz? PDFCreator kolayca kuruluyor ve yazıcı sürücüsü olarak kendini sisteme entegre ediyor, böylece bir yazıcı gibi kullanılabiliyor. Ayrıca PDF oluşturmak için gereken Ghostscript'i de kuruyor.

Yazılımın avantajı, tüm araçları tek bir arayüz altında toplaması nedeniyle karmaşık gibi görünen Ghostscript konfigürasyonuna gerek bırakmaması. Hazır PDF dosyasını, programdan elektronik posta olarak gönderebilirsiniz.

İPUCU Birçok dosyayı tek bir PDF dosyasında birleştirebilirsiniz. Bunun için sürükle ve bırak yöntemiyle istediğiniz dosyaları PDFCreator'a sürükleyin ve *Wait / Collect* düğmesine tıklayın. Daha sonra program penceresinde tüm dosyaları işaretleyin ve *Document* menüsünde *Combine* kaydını seçin. PDF çıkışı için artık yapmanız gereken tek şey yazdırma işlemini başlatmak.

Dosya sıkıştırma ve açma

İsim: IZArc 3.5
Sistem: Win 9x, Me, NT4, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: http://izarc.de.vu/

IZArc neredeyse başka hiçbir arşivleme aracında olmadığı kadar

Top 10 internet

Firefox plugin'leri

Adblock: Serbestçe ayarlanabilen reklâm engelleyicisi bir kara listeyle çalışıyor.
Bilgi için: http://adblock.mozdev.org

IE Tab: Internet Explorer için optimize edilmiş web sitelerini Firefox'a uyumlu hale getiriyor.
Bilgi için: http://ietab.mozdev.org

Tab Mix Plus: Firefox'a Tab yönetimi için birçok ek araç getiriyor. Tek tıklamayla daha önce kapatılan sekmelerin geri alınması pratik bir özellik.
Bilgi için: http://tmp.garyr.net

FootieFox: Futbol fanatikleri için bu plugin güncel maç sonuçlarını Firefox penceresinde gösteriyor.
Bilgi için: www.footiefox.de

Littlefox: Menü, araç ve bookmark çubuklarını küçültüyor. Böylece Firefox tarayıcı penceresinde daha fazla yere sahip oluyorsunuz.
Bilgi için: https://addons.mozilla.org

FireTune: Firefox'u oldukça hızlandırıyor. Yapmanız gereken tek şey PC'nizin ve internet bağlantınızın hızını girmek.
Bilgi için: www.totalidea.com

BrowseAtWork: Firmalarda veya okul ağlarında engellenmiş web sayfalarında anonim bir şekilde sörf yapmanızı sağlıyor. Bu işleve bağlam menüsünden ulaşabilirsiniz.
Bilgi için: https://addons.mozilla.org

Diğer plugin'ler

Zap Plugins: Bu bookmarklet bir web sayfasındaki tüm plugin'leri iptal ediyor. Açılan reklâm pencerelerini veya flash-popup'ları iptal etmek için oldukça pratik bir işlev. Scripti sık kullanılanlara ekleyin ve ihtiyaç duyduğunuzda tıklayın; bunun için JavaScript'in etkin olması gerekiyor.
Bilgi için: www.squarefree.com

Internet Explorer plugin'leri

NoURL: Internet Explorer'ın açılış sayfasının haberiniz olmadan değiştirilmesini engelliyor.
Bilgi için: www.centsoft.de

Quero Toolbar: Adres listesindeki web sitelerinde arama yaptırıyor ve reklâmları engelliyor.
Bilgi için: www.quero.at

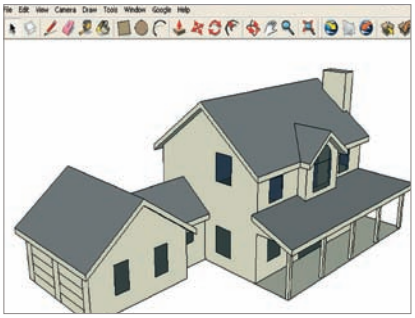

HERKES İÇİN 3B Google SketchUp ile herkes kolayca üç boyutlu nesneler tasarlayabiliyor.

çok biçimi okuyor ve sıkıştırıyor. Verileri ZIP, CAB, TAR, JAR ve 7Z gibi tam 10 farklı biçimde sıkıştıran araç, 40'a yakın biçimi de açabiliyor. Diğer sıkıştırma araçlarından da alışkın olduğumuz gibi IZArc da Explorer'da kısayol menüsüne kendini entegre ediyor. Böylece dosyaları anında bulundukları yerde sıkıştırabiliyor ve açabiliyorsunuz. Arşivinizi sürükle ve bırak yöntemiyle programa taşıyın. Araç, kendiliğinden açılan arşivleri, şifre korumasını ve şifrelemeyi destekliyor. Ek olarak farklı arşiv biçimlerine dönüştürme yapabilir ve parçalı arşivler oluşturabilirsiniz.

İPUCU *Tercihler / Yapılandırma* menüsü altında yazılım birçok ayar seçeneği sunuyor. Burada hangi dosya biçimlerinin IZArc ile ilişkilendirileceğini ve hangi kayıtların Explorer'ın kısayol (bağlam) menüsünde görüntüleneceğini seçebilirsiniz.

MULTİMEDYA VE GRAFİK

Ses, görüntü optimizasyonu

Resim düzenlemek, sorunsuz müzik dinlemek, film seyretmek veya üç boyutlu modeller tasarlamak isteyenler için bu araçlar birebir.

Kolay 3B tasarım

İsim:	Google SketchUp 5.0.295
Sistem:	Win 2000, XP
Dil:	İngilizce
Bilgi için:	http://sketchup.google.com

Herkes için kolay üç boyutlu tasarım. Google SketchUp ile hayallerinizin evini tasarlayabilir, broşürler ve web siteniz için etkileyici üç boyutlu çizimler yapabilirsiniz. Hatta elde ettiğiniz sonuçları Google Earth'e ekleyebilirsiniz. Programın kullanımı, profesyonel üç boyutlu tasarım yazılımlarına göre oldukça kolay. Zaten özel olarak bilgisayar destekli tasarıma yeni başlayanlara yönelik tasarlanmış. Yazılımın yeni sahibi Google, temel sürümü kişisel kullanım için ücretsiz olarak dağıtıyor. Daha yüksek talepleriniz varsa yaklaşık 495 dolar fiyatı olan Pro sürümünü yazılımın web sitesinde bulabilirsiniz. Pro sürüm, plug-in desteğine sahip ve başka biçimlerde kayıt yapma imkânı sunuyor.

İPUCU SketchUp'ta bir nesnenin üç boyutlu ortamda nasıl duracağı, çizim aracını hangi yöne çekeceğinize bağlı. Küçük, sarı açılan pencereler (tooltip popup), size burada yardımcı olacaktır. Başlangıçta yardım menüsündeki *Concepts / Designing in Sketchup* bölümünü okumak ve üç boyutlu ortamda çizim için biraz zaman ayırın.

Ekstra işlevli müzik oynatıcı

İsim:	Foobar2000 v0.9.2
Sistem:	Win 2000, XP
Dil:	İngilizce
Info:	www.foobar2000.com

WinAmp ve benzeri programların modası geçti. Foobar2000, müzik oynatıcılar için standartları yeniden belirliyor. Başka hiçbir müzik oynatıcı, bu kadar çok biçim desteklemiyor ve istediğiniz gibi başka bir biçime dönüştüremiyor. Ses dosyalarınızın yönetimi ve CD'ye yazılması için ekstra programlara artık gerek yok, zira Foobar'da gerekli her şey entegre edilmiş durumda. MP3 dosyaların ID3 tag'lerini de bu yazılımla aynı şekilde düzenleyebilirsiniz. Foobar ayrıca eklentilerle daha da geliştirilebiliyor. Bu araçların çoğunu üreticinin web sitesinde bulabilirsiniz. İşlev zenginliğine rağmen oynatıcı, donanım kaynaklarını fazla tüketmiyor.

İPUCU Müzik dosyalarının okunması için *Library / Rescan Media Library* seçeneğini işaretleyin. Daha sonra sürükle ve bırak yöntemiyle istediğiniz şarkı-

TOP 10 Photoshop

Photoshop plugin'leri

Photoshop SpeedUp: Bu eklenti, kullanılmayan Photoshop işlevlerini iptal ediyor ve böylece program açılışını hızlandırıyor.
Bilgi için: www.acropdf.com

Xero Filter: Renk değişimi gibi değişik alanlarda etkileyici efektler.
Bilgi için: www.xero-graphics.co.uk

Redfield Plugins: Jaluzi efekti gibi dokuz tane üç boyutlu plugin, bazıları shareware ve sadece 30 gün kullanılabiliyor.
Bilgi için: www.redfieldplugins.com

EmbossWorks: 20 adet gravür efektine sahip filtre koleksiyonu.
Bilgi için: www.cybia.co.uk

EdgeWorks: Yine EmbossWorks'un üreticisinden. Burada ağırlıklı olarak çizim filtrelerine yer verilmiş.

ÖNCE – SONRA EdgeWorks'un Graphit filtresi, fotoğraflarınızı kurşunkalem çizime dönüştürüyor.

Bilgi için: www.cybia.co.uk

Ulead Particle.Plugin: Resimlerinize sabun köpüğü, kar, yağmur veya duman gibi efektler ekliyor.
Bilgi için: www.ulead.com

Flaming Pear Free Plugins: Değişik kategorilerde yaklaşık 30 adet filtre koleksiyonu.
Bilgi için: www.flamingpear.com

Bordermania: Bu plugin Resimlere çerçeve ekliyor. Bazı özellikler shareware ve sadece 30 gün ücretsiz olarak kullanılıyor.
Bilgi için: www.pluginfilters.com

VirtualPhotographer: Renkli ve siyah-beyaz için bu eklenti çeşitli efektlere sahip 20 filtre sunuyor.
Bilgi için: www.optikvervelabs.com

Filters Unlimited: 150 entegre filtreye sahip plugin portalı. Başka efektler için arama işlevi de var.
Bilgi için: www.icnet.de

ları Media Library'den ana pencereye taşıyın ve bir çalma listesi oluşturun. Parçalar değişik kaynaklardan geldiği için ses seviyelerini de aynı şekilde ayarlayın. Bunu yapmak basit: *Replay-Gain / Scan selection as single album*'a tıklayın.

Video dosyaları hakkında bilgi
İsim: VideoInspector 1.9.2
Sistem: Win 9x, Me, NT4, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.kcsoftwares.com

Bir video dosyasını neden açamadığınızı veya filmden neden ses gelmediğini merak ettiniz mi? Bu gibi sorunların nedeni çoğunlukla oynatıcı codec'in eksikliğidir. Video Inspector adlı araç bir filmin ses ve video codec'lerini gösteriyor ve ayrıca bunların sistemde kurulu olup olmadığı hakkında bilgi veriyor. Bunların dışında araç film dosyalarınız hakkında başka bilgiler de veriyor: Çözünürlük, framerate, dosya boyutu veya süresi görüntüleniyor. Ayrıca istenirse sistemde kurulu tüm codec'ler de listeleniyor.

İPUCU VideoInspector, birden fazla filmin ve bunlara ait bilgilerin listesini HTML veya CSV dosyası olarak kaydetme imkânı da sunuyor. Bu işleve *Batch Mode* seçeneği üzerinden ulaşabilirsiniz.

Akıllı resim işleme
İsim: Paint.NET 2.72
Sistem: Win 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.getpaint.net

Paint'i unutun! Washington State Üniversitesi'nde Microsoft'un yardımıyla geliştirilen Paint.NET aracı, Windows'taki standart Paint yazılımına eksiksiz bir alternatif. Yazılım daha fazla işlev barındırıyor. Rölyef, yağlı boya gibi resim efektleri veya kırmızı gözleri düzeltmek ek özelliklerden sadece birkaçı. Söz konusu özellikler yazılımı fotoğrafları düzenlemek için Paint'e daha uygun bir araç haline getiriyor. Paint.NET ayrıca katmanlı (layer) çalışmayı destekliyor; bu

FOTOĞRAF Paint.NET adlı resim işleme programı güzel bir arayüze sahip ve çok kullanışlı.

faydalı özelliği hemen hemen başka hiçbir freeware yazılımda bulmak mümkün değil. Paint.NET'ten faydalanmak için sistemde .NETFramework 2.0'ın kurulu olması gerekiyor.

İPUCU Paint.NET kesme için ekstra bir araca sahip değil. Seçim aracını kullanın, bir alan tanımlayın ve daha sonra *Image / Crop to Selection*'a tıklayın.

Tüm video biçimlerini açın
İsim: Media Player Classic 6.4.9.0
Sistem: Win 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: http://sf.net/projects/guliverkli

Nihayet tüm biçimleri destekleyen bir oynatıcı var: Media Player Classic, sadece her filmi oynatmakla kalmıyor, aynı zamanda kolay bir kullanıma sahip. Yazılım, kurulum gerektirmiyor ve çok az sistem kaynağı harcıyor. Bu ayki DVD'mizde Media Player Classic'in Windows 2000/XP sürümünü bulabilirsiniz.

İPUCU İki eklentinin yardımıyla Media Player Classic'in her türlü video dosyasını açmasını sağlayabilir ve hatta Real ve QuickTime dosyalarını da oynatabilirsiniz. Real Alternative ve Quicktime Alternative plugin'lerini **www.codecguide.com** adresinde bulabilirsiniz. Böylece Real Player ve Quicktime'daki can sıkıcı reklamlardan ve görev çubuğundaki QuickTime logosundan kurtulabilirsiniz. Yazılımda, internet tarayıcı desteği de mevcut. Böylece streaming biçimlerini oynatabiliyorsunuz. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

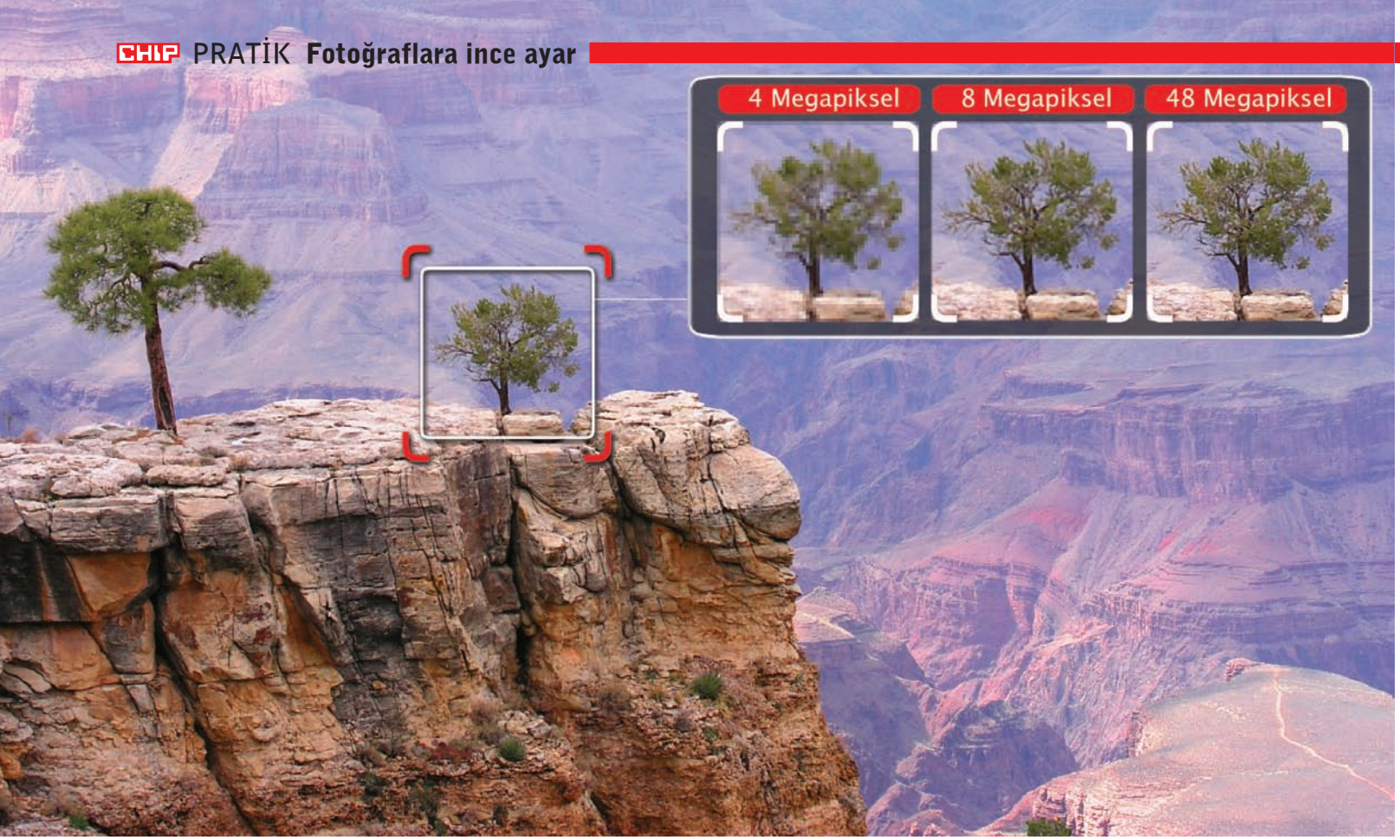

Her kamerayla 48 megapiksel

Atölyemiz mevcut fotoğraf makinenizle poster baskısına uygun, yüksek çözünürlüklü resimler elde etmenin yollarını açıklıyor.

Bu yazıda

- Daha fazla piksel nasıl elde ediliyor?
- Hangi yöntemlerden yararlanılıyor?
- Katmanlarla piksel sayısını arttırın
- Fotoğrafları panoramaya dönüştürün

Muhteşem bir manzarayla karşı karşıyasınız. Büyük Kanyon'un kızıl-turuncu terasları masmavi gökyüzünün ve akşam güneşinin altında hafızanızdan silinmeyecek bir görüntü oluşturuyor. Bu kompozisyon büyük boyutlu poster baskısı için ideal. Ancak, 3 megapiksel çözünürlükteki fotoğraf makineniz bu çekim için yetersiz kalıyor. Bu çözünürlükte 20 x 30 cm ve üzeri baskı boyutlarında resimdeki noktalar belirginleşmeye başlıyor. Yine de bu manzarayı yüksek çözünürlüklü bir fotoğrafa dönüştürerek poster boyutunda bastırabilirsiniz.

İLERİ TEKNOLOJİ

Yüksek çözünürlük nasıl elde ediliyor?

Dijital fotoğraf makinesinin efektif piksel sayısını iki farklı şekilde artırabilirsiniz. Bu yöntemler büyük bir çaba gerektirmiyor ve tahmin ettiğinizden daha basit bir çözüm sağlıyor. Çözüm koşullarının listesi uzun değil. Bu listeyi sayfa 205'teki "İdeal panoramik fotoğraflar için" kutusunda bulabilirsiniz.

Atölyedeki ipuçları, profesyonel alanda yüksek çözünürlüklü fotoğraf elde etmek için kullanılanlarla aynı mantıktan yola çıkıyor. Bazı profesyonel stüdyo kameraları ve tamburlu tarayıcılarla doğrudan 24 megapiksel ve üzeri yüksek çözünürlüklerde fotoğraflar elde edilebiliyor. Bu işlem için genellikle birkaç mikrometre ötelenen kadrajla ardı ardına çekilen kareler bir araya getiriliyor. Bunun için gerekli olan resim algılayıcısının yeniden konumlandırılması-

nı, piezoelektrik kristalleri tarafından yönlendirilen ve çok isabetli çalışan bir mekanik sistem üstleniyor. Söz konusu kristaller verilen gerilime bağlı olarak bu son derece hızlı ve kalıcı bir değişime uğruyor. Karelerin her birindeki resim bilgisi özel bir yazılım tarafından istenen yüksek çözünürlükte bir fotoğrafa dönüştürülüyor. Bu yönteme 'donanımsal interpolasyon' deniyor.

Bu tür özel donanımlar yüksek fiyatları nedeniyle normal kullanım için elverişli değil. Ayrıca piksel sayısındaki artış her zaman avantajlı olmayabilir. Çözünürlüğün artması depolama alanı gereksinimini üstel olarak arttırıyor. Örneğin 3 megapiksellik 1.000 adet yüksek kaliteli JPEG için 1 GB disk alanı yeterliyken, 8 megapikselde aynı alanda yalnızca 250 kare saklanabiliyor.

Yüksek çözünürlüklü resimleri düzenlemek en güçlü bilgisayarlarda bile yavaşlamaya neden olabiliyor. Düzeltmeler orijinal çözünürlükteki sıkıştırılmamış fotoğraf dosyası üzerinde gerçekleştiriliyor. Ana renklerden her biri için 8 bit renk derinliği 3 megapiksellik fotoğraf için yaklaşık 9 MB sistem belleğine ihtiyaç duyulacağı anlamına geliyor. 24 megapikselde bu değer 72 MB'a çıkıyor. Photoshop'ta katmanlar da devreye girdiğinde, bellek kullanımı katlanarak artıyor ve sistemin hissedilir derecede yavaşlamasına neden oluyor. Bu nedenle fotoğrafı hangi amaçla kullanacağınıza mümkünse çekim öncesinde karar vererek gerçekten ihtiyaç duyduğunuz çözünürlükle yetinmelisiniz.

1. YÖNTEM

Donanımsal interpolasyon taklidi

Duvarınıza asmak üzere büyük boyutta bir poster hazırlamak istiyorsanız, donanımsal interpolasyona benzer bir yöntemden yararlanabilirsiniz. Bu iş için elle ayarlanabilen bir dijital kompakt ya da SLR fotoğraf makinesini üçayağa monte ederek sabitlemek yeterli. Konunuzu seçtikten sonra aynı ayarlarla birden fazla fotoğraf çekmelisiniz. Birçok durumda deklanşöre basılması fotoğraf makinesi hafifçe hareket etmesine neden olacağından, karelerin birebir aynı olmamasına yardımcı olur. Diğer gerekli adımları sayfa 206'daki "1. YÖNTEM: Katmanlarla piksel sayısını artırmak" başlıklı atölyede bulabilirsiniz. Bu noktada herhangi bir fotoğrafın ton değeri, renk doygunluğu ve parlaklık değerini değiştirdiğinizde aynı düzeltmeyi o serideki diğer fotoğraflara da birleştirme öncesinde uygulamaya özen gösterin. Aksi halde renkteki bozulmalarla sonraki aşamalarda mücadele etmek son derece güç.

Söz konusu yöntem elbette her fotoğraf çalışması için uygun değil. Daha yüksek çözünürlük elde etmek için kullanacağınız fotoğraflar sınırlı sayıdaki piksel dışında birebir aynı olmalı. Dolayısıyla hareketli nesnelerin yer aldığı fotoğraflar kapsam dışında kalıyor. Öte yandan bu yöntem manzara, mimari ve cansız doğa çekimleri için kullanışlı.

2. YÖNTEM

Konuyu fotoğraflayıp yazılımdan birleştirme

Fotoğrafların çözünürlüğünü artırmak için sayfa 227'deki "2.YÖNTEM: Seri fotoğrafları panoramaya dönüştürmek" başlıklı atölyeden yararlanabilirsiniz. Bu yolla örneğin her biri 6 megapiksel çözünürlükteki fotoğrafları uç uca ekleyerek yaklaşık 48 megapiksel çözünürlükte bir panoramik fotoğraf elde edebilirsiniz. Fotoğrafların kenar kısımları birbiriyle örtüşmek durumunda; bu nedenle yaklaşık bir değer verilebiliyor.

Parçaları birleştirerek bütünü oluşturmak için bilgisayar başında yoğun bir çaba harcamanız gerekmiyor. CHIP CD/DVD'den kurabileceğiniz AutoStitch adlı yazılım işinizi görecektir. Konuyu parça parça fotoğraflamalısınız. Bu noktada karelerin kısmen de olsa örtüşmesi yazılımın işini kolaylaştıracaktır. Alternatif olarak Photoshop'un Photomerge aracından yararlanabilirsiniz.

İdeal panoramik fotoğraflar için

Ayrıntılar, büyük boyutlu fotoğraflarda da önemli. Ancak söz konusu detayları yakalamak için hazırlıklı olmak gerekiyor.

■ **Üçayak:** Atölyemiz kaliteli bir üçayak seçimi gerektiriyor. Pratikte özellikle ilk yöntemde üçayak olmaksızın başarı sağlamak imkânsız. Bu iş için örneğin Manfrotto gibi büyük üreticilerin farklı fiyat ve özelliklerdeki (www.zoomithalat.com) modellerinden birini tercih edebilirsiniz.

■ **Su terazisi:** Bu pratik araç fotoğraf makinesinin dengelenmesine yardımcı oluyor. Panorama oluşturmada kullanacağınız fotoğraflarda ufuk çizgisinin yataylığını su terazisiyle kontrol edebilirsiniz. Bazı modeller su terazisiyle birlikte gelir. Ancak bu teraziyi sonradan da edinebilirsiniz. Yaklaşık 25 Euro fiyatla satılan Manfrotto 337, fotoğraf makinesinin flaş yuvasına yerleştirilerek kullanılabilen son derece pratik bir ürün.

DENGELİ Su terazisi denge konusunda bir sorun olup olmadığını anlamanızı sağlar.

■ **Manuel mod:** Ardı ardına yapılan çekimlerin birbirleriyle uyumu çekimin otomatik modda yapılmamasına bağlı. Fotoğraf makinesi aksi halde her kare için renk ve ton değerlerini yeniden belirler. Bu nedenle diyaframı, enstantane, beyaz dengesi, ISO değeri ve odak uzaklığı değerlerini elle yaptıktan sonra tüm çekimleri aynı ayarlarla gerçekleştirmelisiniz. İpucu: Fotoğraf makinesinin otomatik moda seçtiği değerleri not alın ve daha sonra onları manuel modda uygulayın.

■ **Odak uzaklığı:** Normal ya da 50 mm ve üzeri bir tele odak uzaklığını seçin. Geniş açı, daha büyük bir alanı fotoğraflamanızı sağlar ancak resmin köşelerinde doğru deformasyona ve karartılara neden olur. Bu sorunları daha sonra düzeltmek neredeyse imkânsızdır.

1.YÖNTEM: Katmanlarla piksel sayısını artırmak

Birbirleriyle neredeyse birebir üç ya da dört yüksek çözünürlüklü fotoğraf seçtikten sonra Photoshop yardımıyla büyük boyutlu bir fotoğrafa dönüştürün. Bu çabanın karşılığını daha fazla detay olarak alacaksınız.

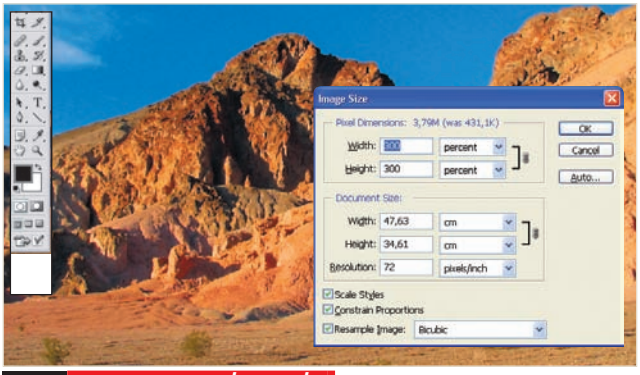

1 BOYUTU BELİRLEYİN Fotoğrafları açın ve *Image / Image Size* menüsünde *Resample Image*'tan *Bicubic*'i seçerek yeniden ölçeklendirin. Gerekli düzeltmeleri gerçekleştirdikten sonra *Unsharp Mask* filtresi ile keskinliği artırın. *Radius* için "0.3" ve *Amount* için "100%" değerlerini seçin.

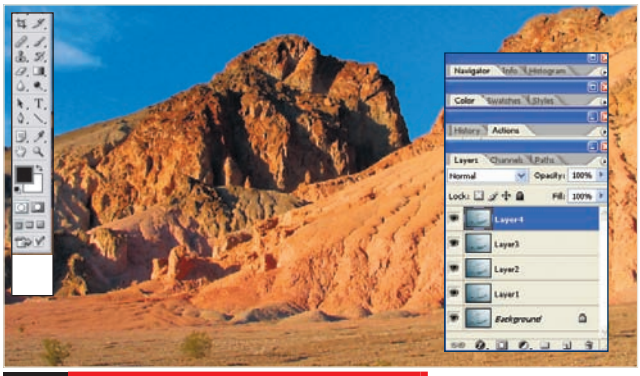

2 KATMANLARA KOPYALAMAK Şimdi tüm fotoğrafları üst üste yerleştirin. Bunun için her fotoğrafta *Select / All*'a ve *Edit / Copy*'ye tıklayın. Hedef dosyaya geçtikten sonra *Edit / Paste* ile seçili fotoğrafı yapıştırın. Kopyalanan fotoğrafların her biri için yeni bir katman tanımlanacaktır.

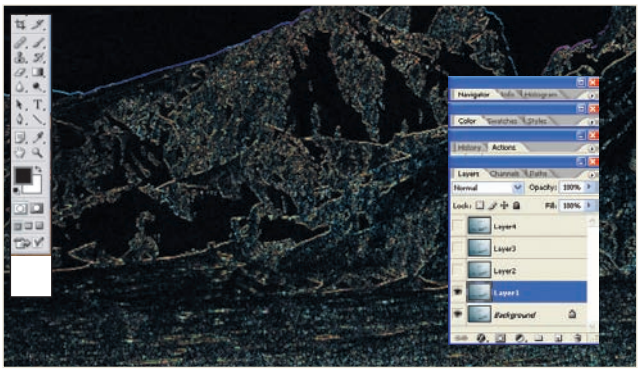

3 ARKA PLANA GÖRE HİZALAMA En alttaki ikisi hariç tüm katmanları görünmez yapın. *Layer 1* için *Difference* modunu seçin. Ok tuşlarıyla fotoğrafı piksel piksel öteleyerek en iyi örtüye ulaşmaya çalışın. Daha sonra *Normal* moduna geri dönebilirsiniz.

4 OPACITY DEĞERİNİ AYARLAMAK Aynı yöntemle diğer katmanları da yerleştirin. Daha sonra tüm katmanları ekleyin ve Opacity'yi resim yığınındaki sırasına göre 1.Katman için "50 %" (100/2), 2.Katman için "33 %" (100/3) ve 3.Katman için "25 %" (100/4) şeklinde değiştirin.

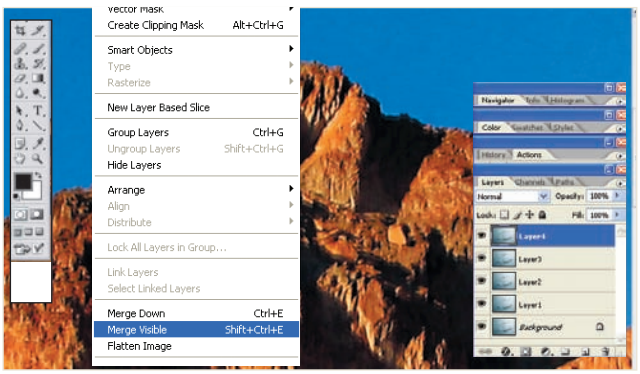

5 FOTOĞRAFLARI BİRLEŞTİRİN Fotoğraf artık resimlerin tüm detaylarını içeriyor. Bu sayede yüzey kaplamalarında ve kenarlarda daha iyi bir görüntü elde edebilirsiniz. Daha sonra *Layer / Merge visible*'a tıklayın ve gerekiyorsa keskinliği biraz daha artırın.

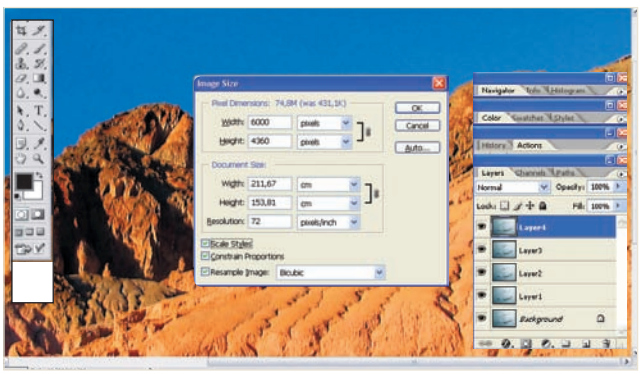

6 DİĞER FORMATLARLA SON RÖTUŞLAR Boyutu artırmak için kullanılan diğer yöntemlerle daha iyi sonuçlar almanız olası. Ölçüleri büyüttükten sonra renk ve parlaklık değerlerini düzeltmeyi ve onu yeniden istenen ölçülere küçülttükten sonra keskinliği artırmayı deneyebilirsiniz.

2.YÖNTEM: Seri fotoğrafları panoramaya dönüştürün

AutoStitch adlı panoramik fotoğraf hazırlama aracı, birden fazla fotoğrafı uygun şekilde birleştirebiliyor. Bu sayede fotoğrafların çözünürlüklerini toplayarak poster baskısı için elverişli bir kaliteye ulaşmak mümkün.

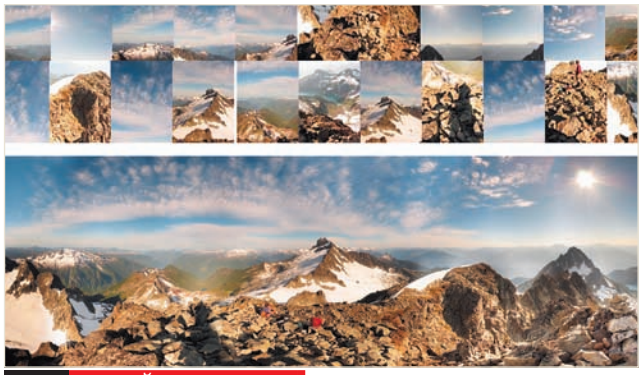

1 FOTOĞRAF ÇEKME Aynı konunun farklı noktalarını kareler birbirleriyle kısmen örtüşecek şekilde fotoğraflayın. Yukarıdaki fotoğraflar daha sonra aşağıdaki panoramik resmi oluşturacak. Bu atölyede kullanılan AutoStitch, JPEG dosya biçimini destekliyor.

2 DOSYALARI YÜKLEYİN *File / Open* ile yukarıdaki farklı bir konuya ait fotoğrafları yükleyin. Bu iletişim penceresinde tıpkı diğer yazılımlardaki gibi [Ctrl] ya da [Shift] ile birden fazla dosya seçebilirsiniz. *Open*'a tıkladığınızda yazılım fotoğrafları birleştirmeye başlar.

3 SONUCU KONTROL EDİN Hazırlanan panoramik fotoğraf AutoStitch tarafından otomatik olarak görüntüleniyor. *Edit / Options* menüsünden fotoğraf parametrelerini optimize edebilirsiniz. Yazılımın yeni değerleri fotoğrafa uygulaması için *Stitch / Start*'a tıklamanız yeterli.

4 PHOTOSHOP'TA SON RÖTUŞLAR Resim düzenleme yazılımlarıyla detay düzeyindeki değişiklikleri gerçekleştirebilirsiniz. Daha sonra ton, renk ve parlaklık değerleri için gerekli düzenlemeleri gerçekleştirin. *Clone Stamp* aracını kullanarak sorunlu bölgelere rötuş atabilirsiniz.

CHIP DVD'de: Fotoğraf atölyesi araçları

Photoshop CS2 Deneme Sürümü

Bir numaralı resim düzenleme aracı olarak nitelendirilen Photoshop CS2'nin 30 günlük deneme sürümünü CHIP CD/DVD'den (CHIP Code PSCS2Try) yükleyebilirsiniz. Bu süre, atölyeyi uygulayarak fotoğraflarınızın kalitesini artırmanız için yeterli. Photoshop'la birlikte gelen AutoStitch alternatifi "Photomerge"ü de deneyebilirsiniz.

AutoStitch 2.185

Bu ücretsiz panorama hazırlama yazılımı British Columbia Üniversitesi'ndeki iki yıllık bir çalışma sonucunda ortaya çıkmış. Geliştiriciler, AutoStitch'te kullanım kolaylığı konusunda oldukça titiz davranmışlar.

Yazılım, aynı konuya ait fotoğrafları, doğru sıra ve doğrultuyla bir araya getirebiliyor. Dolayısıyla panoramayı oluşturacak fotoğrafların hangi sırayla seçildiği önem taşımıyor.

AutoStitch, tıpkı ticari yazılımlar gibi fotoğrafları uygun şekilde yan yana ve üst üste yerleştiriyor ve birleştirdiği karelerle 4:3 ya da 3:2 gibi standart oranlara sadık kalarak büyük boyutlu panoramik bir fotoğraf oluşturabiliyor.

4. KASA SOĞUTMA SİSTEMLERİ

İkinci fan desteği

Pasif soğutma sistemlerinin artması, bilgisayarın ısı değerinin yükselmesi anlamına geliyor. Bu yüzden iyi bir kasa soğutma sistemine sahip olmak şart. Burada dikkat edilmesi gereken tek özellik, yavaş dönen ve bu sayede ses yapmayan büyük fan sistemleri tercih etmek. Küçük fanlar etkili soğutma için hızlı döndüklerinden, fazla ses yapıyor.

UYGUN FİYAT: A.C. FanAF12025 — 1,4
Bilgi için: www.arctic-cooling.com
Fiyat: 10 $ + KDV

Artic Cooling'in ürünü, her ne kadar dakikada 1.500 devirle dönse de, oldukça sessiz çalışmasını biliyor. Sıvı dinamik bilyeli motoru sayesinde sessiz çalışan Artic Cooling, yüksek bir hava akımı sağlıyor. Bu sayede kasa içinde soğutmaya da yardım edebiliyor. Artic Cooling, en etkili kullanım için kasanın ön kısmına monte ediliyor.

ÜST SINIF: Papst 120 mm fan — 1,0
Bilgi için: www.papst.de
Fiyat: 21 Euro + KDV

Oldukça sessiz çalışan Papst'ın 12 cm'lik ürünü, ısı ayarı eklentisi sayesinde ortam ısısına göre hızını ayarlayabiliyor. Bunun avantajı, her zaman gerektiği kadar bir fan dönüş hızının oluşması. Normalde sanayi tipi bir fan sistemi olan Papst, bu özelliği sayesinde 1 sone'lik bir gürültü oranına kadar düşebiliyor.

5. YONGA SETİ

Kuzey ve güney soğuyacak

Anakartların üzerinde bulunan kuzey ve güney köprüleri, zaman zaman oldukça fazla ısınır. Bu ısı artımı o kadar çok olur ki, fazladan soğutma sistemlerine ihtiyaç duyulur. Burada ilginç olan durum, anakart üreticilerinin soğutma çözümlerinin yetersiz kalması. Bu konuda etkili bir soğutmayı hiçbir üretici kullanmıyor. Kullanılan performanslı soğutma sistemleri de fazlasıyla ses çıkarıyor. Bu yüzden var olan soğutmayı söküp, farklı alternatifler kullanmak şart. **DİKKAT** Böyle bir işlem, anakartı garanti dışı bırakabiliyor.

UYGUN FİYAT: Zalman ZMNB47J — 0,0
Bilgi için: www.zalmantech.com
Fiyat: 12 $ + KDV

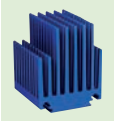

Zalman'ın tüm Intel ve özellikle nVidia nForce3 yonga setli anakartlar için çok başarılı bir çözümü bulunuyor. NB47J adlı çözüm, daha çok kuzey köprüsü için düşünülen pasif bir yonga seti soğutucusu. Özelliği, büyük bir yüzey ile çok sayıda soğutma ızgarasına sahip olması.

ÜST SINIF: Northbridge Cooler — 0,0
Bilgi için: www.coolermaster.com
Fiyat: 28 $ + KDV

Coolermaster, özellikle fazla ısınan ve pasif soğutmanın neredeyse imkânsız olduğu nForce4 yonga seti için özel bir çözüm sunuyor. Northbridge Cooler adlı çözüm, bakırdan tabanı ve ısı boruları sayesinde, aşırı ısınan kuzey köprülerini anında soğutabiliyor. Coolermaster, bu sayede tüm anakartlarda kullanılabiliyor. En büyük özelliği ise pasif olduğu kadar üzerine yapılan fan montajıyla etkin soğutma da sağlaması.

6. SABİT DİSK

Lastik ve silikon kullanımı

Sabit diskin içinde yer alan manyetik plakalar, hızlı döndüğü için titreşimler oluşturabiliyor. Bunlar kasaya aktarılıyor ve akustik bir gürültü meydana geliyor. Bu durumda en iyi seçim, sabit diskin kasa ile ilişkisini yumuşatmak.

UYGUN FİYAT: Cooltek Silencer kit — 0,5
Bilgi için: www.cooltek.de
Fiyat: 16 Euro + KDV

Cooltek, sistemi sessizleştirmek için ihtiyaç duyulabilecek tüm parçaları bir araya getirmiş. 20 adet kablo sarma aparatı, sistemdeki titreşimi önlemek için 24 adet elastik fan vidası ve sabit diski sessizleştiren 8 adet silikon vidasının yanı sıra, sallamayı önleyen dört adet silikon, destek ayağının parçalarını oluşturuyor. Böylelikle gürültü, 1,5 sone'den 0,5 sone'ye iniyor.

DİKKAT Ses yalıtma süngerleri titreşimleri emse de PC'nin içini aşırı ısıtıyorlar.

SESSİZ FANLAR Zalman Fan Mate 2 her sistemin ve işlemci CPU fanının dönme hızını düşürebiliyor.

ÜST SINIF: Scythe Quiet Drive — 0,0
Bilgi için: www.scythe-eu.com
Fiyat: 40 Euro + KDV

Sabit disklerin işlem sırasında yaptığı gürültü ve yaydığı ısıyı düşürmek mümkün. Nasıl mı? Hemen söyleyelim. Scythe Quiet Drive ile. Bu ürün sabit diski saran özel yüzey yapısı, titreşim önleyici özel tamponlar ve lastik yapısı ile gürültüye bir son veriyor. Kılcal soğutma ve yüzeyi tamamen ısı pad'leriyle kaplı yapı, sabit disklerin ısınmadan çalışmasını ve bu sayede gürültü çıkarmamasını sağlıyor. ■

TL / Ecvevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr
MCSE+MCSA

BAĞLANTILAR

www.dijitaltrend.com
www.vega.com.tr
www.firebal.net

PC gürültüsüne son

Birçok bilgisayar sistemi, elektrikli süpürge kadar gürültülü çalışıyor. Oysa 10 dakika sessiz bir sisteme kavuşmak mümkün.

Bu yazıda

- PC'nizin gürültü oranını düşürün
- Bedava sessizlik: Ücretsiz tavsiyeler
- Her bütçeye uygun 12 tavsiye
- CD/DVD: Su soğutma montajı PDF'i

Yaz bitmiş değil. Sıcaklık hala bunaltıcı ve bilgisayarın başında çalışmak zorundasınız. Bundan kötüsü ne olabilir? Bilgisayar sistemi kendisini soğutmakta zorlanıyor ve oluşan gürültü sizde baş ağrıları oluşturacak kadar yüksek düzeyde seyrediyor. Bu aslında normal bir durum. Çünkü fan sistemleri, işlemci, ekran kartı ve benzer birleşenleri belirli bir ısıda tutmak için tam yük altında çalışmak zorunda. Böyle bir durum yaşıyorsanız "bedava sessizlik" adlı yazımızı okumaya tavsiye ederiz.

Bu yazıda yer alan ipuçlarından fazlasını istiyorsanız, gürültüye neden olan bazı sistem birleşenlerini değiştirmeyi göze almaktan başka çareniz kalmıyor. Gürültüye neden olan parçaların tespiti için en iyi yöntem, PC kasasını açıp, gürültünün kaynağını kulağınızla dinleyerek bulmak. Bu işlemi yaparken parmağınızla bazı fanları durdurmakta fayda var.

DİKKAT Hiçbir zaman dönen fan yapraklarına doğrudan dokunmayın. Fanları her zaman orta kısmından durdurun. Buna ek olarak güç kaynağın fanını hiçbir zaman durdurmaya kalkışmayın. Sistemde yer alan fanları durdurduğunuzda, dikkatlice dinlemeye geçin. Gürültünün azalıp azalmadığına dikkat edin. Ardından parmağınızı fanın orta kısmından çekin. Gerekirse tekrar çalışması için hafifçe itin. Bu yöntemle

Hastaya müdahale: Gürültü çıkaran PC sistemi sessizleştiriliyor

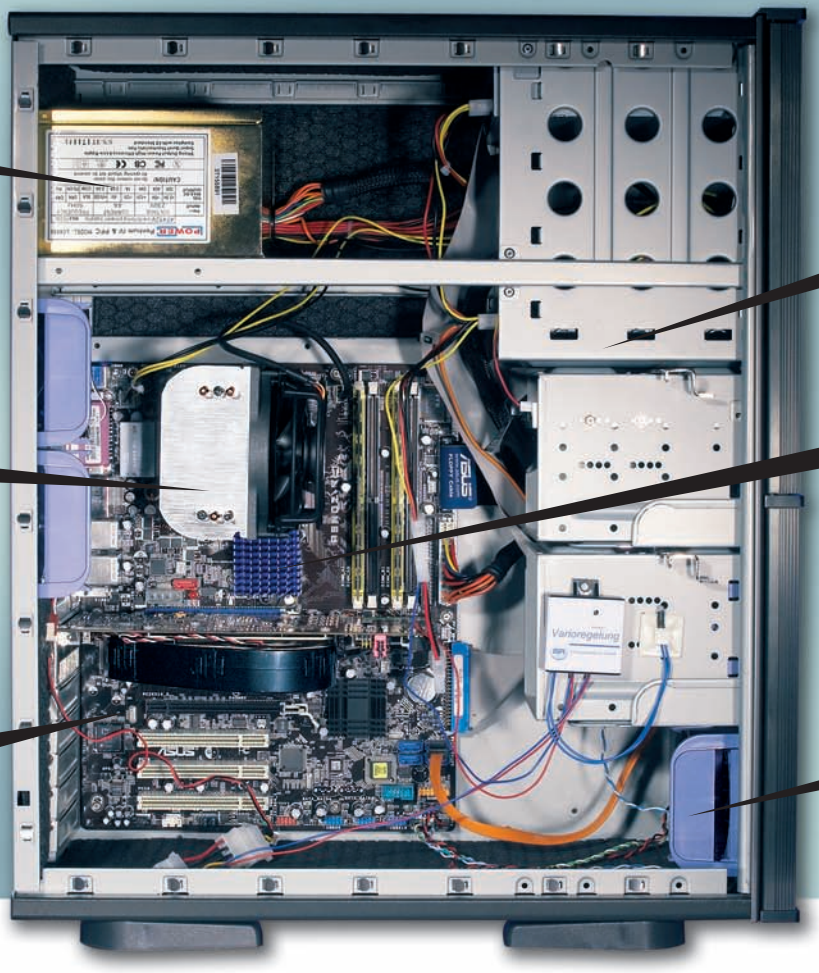

GÜÇ KAYNAĞI
Önce: 6,2 sone
İki adet 8 cm'lik fanı olan ucuz bir güç kaynağı
Sonra: 1,3 sone
Oldukça sessiz bir fan sistemine sahip olan Seasonic S12 600 watt

İŞLEMCİ FANI
Önce: 6,5 sone
AMD veya Intel'in stok fanı
Sonra: 1,0 sone
Üç adet Heatpipe'ı olan Aerocool Dominator

EKRAN KARTI
Önce: 3,2 sone
ATI ve nVidia'nın referans soğutucusu
Sonra: 0,7 sone
Zalman VF900-Cu (Tüm ekran kartlarına uyumlu)

gürültü kaynağını tespit edebilirsiniz.Bu yazımızda gürültü oluşturabilecek tüm birleşenler için çeşitli çözümler sunuyoruz. Ardından, en uygun fiyatlı çözüm ve genelde pahalı olan ama aynı zamanda en etkili olan bir ürün çözümüne yer veriyoruz. Ürün adlarının yanında yer alan kulaklık sembolü, ürünlerin gürültü değerini sone olarak veriyor. Sone'nin sıfır olması, kesin sessizlik anlamına geliyor. Böyle bir değer, kapalı bir PC ya da mekanik aksamı olmayan ürünler için geçerli.

Oturma odasına uygun PC sistemler, 2 sone değerinin altındaki ürünler için geçerli. 3 veya 4 sone değerindeki ürünler, elektrikli bir dış fırçasından farklı değil. Yani oldukça gürültülü. Test için kullandığımız bilgisayar sistemi ilk başlarda 6 sone'lik bir gürültü oranına sahipti. Yaptığımız değişiklikler sonucu bu PC sistemini 2 sone değerinin altına çekebildik.

SABİT DİSK
Önce: 1,5 sone
Kasaya sabit diskin titreşimleri aktarılıyor
Sonra: 0,2 sone
Cooltek Silencer sabit disk sessizleştirme silikonu

YONGA SETİ SOĞUTUCUSU
Önce: 2,2 sone
Küçük ve oldukça sessiz yonga seti soğutucusu
Sonra: 0,0 sone
Coolermaster Northbridge Cooler büyük pasif soğutucusu

KASA SOĞUTMA SİSTEMİ
Önce: 2,5 sone
8 cm'lik ucuz, titreşimli ve gürültü fan sistemi
Sonra: 2,5 sone
Isı ayarlı Papst 4412 F/2GL fan sitemi

1. İŞLEMCİ SOĞUTUCULARI

Sessiz çalışan soğutma devi

İşlemci soğutucusu, PC'deki gürültüyü azaltmak için önemli. Diğer taraftan, örneğin zayıf kalmış soğutma, anakarta fazla gelen ağırlık veya kasanın içine sığmayacak kadar büyük boyutlar, kullanıcıların hevesini kırmaya neden olabiliyor. Bu yüzden işlemci için fan sistemi alırken dikkat etmeli. Soğutma sistemi fazla büyük ve ağır olmamalı.

UYGUN FİYAT: Accelero X1/X2 — **1,8**
Bilgi için: www.arctic-cooling.com
Fiyat: 36 $ + KDV

Artic Coooling, Freezer modeli ile gereksiz plaka ve aksam vermemek için iki farklı seçenek sunuyor. Dolayısıyla, model seçiminde AMD ve Intel işlemciler arasında seçim yapmak gerekiyor. Ürün 500 g'lık ağırlığı ile sınır değerinin biraz üstünde. Çünkü, Intel ve AMD, işlemciler, için soğutma sistemi olarak, 450 g'lık bir ağırlık değeri öngörüyor. Bu yinede bir dezavantaj değil. Nedeni, Freezer'ın işlemcinin yanı sıra, etraftaki birleşenleri de soğutması. Buna ek olarak sahip olduğu 1,8 sone'lik gürültü değeri, AMD ve Intel'in stok fanlarından (6,5 sone) çok daha sessiz.

ÜST SINIF: Aerocool Dominator — **1,0**
Bilgi için: www.aerocool.us
Fiyat: 40 Euro + KDV

Aerocool'un Dominator adlı ürünü sessiz çalışması ile ilgi çekiyor. Üç adet ısı borusuna sahip Dominator, alüminyum malzemeden oluşuyor. Ürünü bu kadar etkili kılan özellik ise soğutucunun üzerinde tam 14 cm'lik bir fanın bulunması. Domninator, değişik tasarımı sayesinde AMD K8 ve Intel LGA775 işlemcilerle çalıştırılabiliyor. Soğutma performansı ise oldukça iyi. Soğutmanın 1 sone'lik gürültü oranında yapılması ise cihazı onu benzer ürünlerden ayırıyor. Ürünün tek dezavantajı, büyük boyutu. →

Bedava sessizlik: En iyi ücretsiz tavsiyeler

Biraz şans ile PC'nizi, herhangi bir değişiklik yapmadan da sessizleştirebilirsiniz. Aşağıdaki ipuçlarını denemekte fayda var.

■ **Fan kontrol mekanizmasını etkinleştirmek:** Birçok anakart, BIOS ayarının içinde yer alan PC Health adlı seçenekte Smart Fan adlı özelliği destekliyor. Bu özelliğin avantajı, düşük ısıda fan sistemlerini daha yavaş ve daha sessiz çalıştırması.

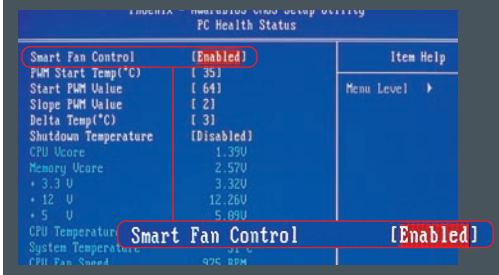

AKILI FANLAR: **Yeni nesil anakartların hemen hepsinde fan dönüş hızları en düşük düzeyde ayarlanabiliyor.**

■ **Gereksiz soğutucuları iptal etmek:** Kasa sistemin içindeki fanları iptal edin. Ardından PC çalışırken BIOS'a girip, ısının artıp artmadığını kontrol edin. Kasa içi ısının çok az arttığı durumda kasa fanları iptal edilebilir.

■ **Toz almak:** Bilgisayarınızdaki fan sistemleri, ortamdaki havayı içeriye doğru emer. Bu işlem ile toz da kasanın içine dolar. Belirli bir süre sonra tozlanan fanlar düzgün çalışmayabilir. Bu fanların temizliği bildiğimiz elektrikli süpürge ile yapılır.

■ **DVD dönüş hızını düşürmek:** DVD sürücüler özellikle film seyrederken rahatsız edici olabilir. CD Bremse adlı bir yazılım ile (**www.cd-bremse.de**) DVD sürücüsünün dönüş hızını 1X'e düşürülebiliyor.

■ **İşlemci hızını düşürmek:** PC'nin gücünü tam olarak kullanılmayan uygulamalar daha düşük hızlarda da çalıştırılabiliyor. Örneğin AMD işlemcilerin çalışma hızları CrystalCPUID adlı bir yazılım ile düşürülebiliyor. Böylelikle işlemciler az ısınmalarından dolayı daha kolay soğuyabiliyor.

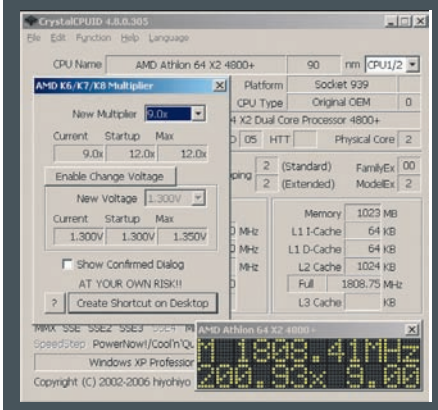

YAVAŞ VE SESSİZ **CrystalCPUID (www.crystalmark.info) adlı yazılım ile AMD işlemciler daha yavaş çalışabiliyor.**

CHIP-CD/DVD: Su soğutma montajı

PC sistemini özellikle çok sessiz çalışmasını isteyen kullanıcılar işlemci, yonga seti ve ekran kartını su soğutma yolu ile oldukça sessiz bir şekilde soğutabilirler. Burada dikkat edilmesi gereken özellik, PC birleşenleri hakkında bilgi sahibi olmak ve montaj işlerinden az da olsa anlamak. Tabii montaj esnasında ayrı bir dikkat gerektiğini söylemeye gerek yok. Ne de olsa küçük bir hatadan dolayı sisteminizi sular altında bırakmak mümkün. CHIP, tüm riskleri göze alan ve su soğutmaya karar veren kullanıcılara bu konuda yardım etmeyi bir borç biliyor. Anımsayanlar olacaktır, geçen aylarda bir su soğutma sistemini PC sistemine nasıl monte edileceğini adım adım anlatmıştık. Aynı yazıda, ekran kartı için de su soğutmanın nasıl yapılacağını göstermiştik. Su soğutma montaj yazımızı kaçıran okuyucular üzülmesin. Çünkü bu ayki CD/DVD'mizde bu yazı PDF olarak yer alıyor. **CHIP-CODE ◎ SU SOĞUTMA**

2. GÜÇ KAYNAĞI

Sessiz güç kaynağı ısınıyor

Bilgisayarlarda kullanılan güç kaynaklarının, 12 cm'lik bir fan sistemine sahip olmaları gerekiyor. Fakat bu özellik bile ürünlerin sessiz olacağını garanti etmiyor. Birçok ucuz güç kaynağında, kalitesiz fanlar kullanılıyor. Bunun dezavantajı, sözü edilen fanların zamanla gürültülü çalışması. Tavsiyemiz, ucuz ürünleri tercih etmemeniz. Buna ek olarak, pasif soğutmalı ürünlerden de uzak durmanızda fayda var. Pasif soğutmalı güç kaynakları, sessiz çalışmalarına karşın fazla ısınıyor. Bu özellik yüzünden de elektronik devrelerin ömrü kısalıyor.

UYGUN FİYAT: Be Quit BN030 — 2,2
Bilgi için: www.be-quiet.de
Fiyat: 110 Euro + KDV

12 cm'lik bir fan sistemine sahip olan Be Quit, toplam 530 watt'lık güç verebilen bir ürün. Ürünün temel özelliği, tak ve çıkar kabloları sayesinde kablo dağınıklığı yaratmaması. Ayrıca doğrudan fan çıkışları sayesinde üç fan sistemini de kontrol edebiliyor. Bu özellik sayesinde normalde görülen 4 sone'lık gürültü oranı, 2.2 sone'ya kadar düşürülebiliyor. Be Quit'ın diğer bir avantajı, iki PCI-X güç bağlantısının yanı sıra, altı adet SATA güç kablosuna da sahip olması. Etkin PFC ile farklı voltajlarda gelen elektriği sabit tutabilen Be Quit, yeni nesil Conroe ve AM2 işlemcileri destekliyor.

ÜST SINIF: Seasonic S12 600 watt — 1,0
Bilgi için: www.seasonic.com
Fiyat: 110 Euro + KDV

İşte herkesin sahip olması gereken bir ürün. Seasonic S12 yüksek performans ve düşük gürültü oranı ile tüm dikkatleri üzerinde toplayan bir güç kaynağı. Smart & Silent Fan Control özelliği sayesinde, ısı değerine göre fan hızını ayarlayan Seasonic, üzerinde bulunan 12 cm'lik fanı ile iyi bir iş başarıyor. Seasonic titreşimi önleyen silikon vidalar kullanıyor. Cihazı benzer ürünlerden ayıran özellik 20+8 pin'lik güç adaptörünün yanı sıra, SATA güç kabloları ve iki adet erkan kartı güç bağlantısına sahip olması. Tüm bu özelliklerin 600 watt'lık bir güç değeri ile birleşmesi, ürünü vazgeçilmez kılıyor. Ne de olsa 100.000 saat'ten fazla çalışma garantisi ve masaüstünden tutun sunucu sistemlere kadar geniş bir destek, herkesin harcı değil.

3. EKRAN KARTLARI

Garantili ve garantisiz soğutma

Referans soğutuculara sahip ATI ve nVidia ekran kartlarında kullanılan küçük fanlar, fazlasıyla ses çıkarıyor. Bu ekran kartlarında her ne kadar bir fan kontrol mekanizması olsa da, üst seviye performansta yüksek bir gürültü meydana geliyor. Böyle bir durumda, farklı soğutma alternatifleri yok değil. Öyle ki, büyük ve sessiz soğutuculardan tutun, komple pasif çözüme kadar geniş seçenekler bulunabiliyor. Bu işin dezavantajı, yeni bir soğutma sistemine karar verildiğinde ekran kartı garantisinin iptal edilmesi. Buna ek olarak pasif bir soğutma sistemi kullanmak da fazlasıyla dikkat istiyor. Nedeni, yanlış yapılan bir montaj veya hava akımının yeterince sağlanmaması, sistemin çökmesine neden olabiliyor. Böyle bir çözüm arayan kişiler için tavsiyemiz, pasif soğutucu üzerinde yer alan bir ekran kartı tercih etmeleri. Bunlara en iyi örnek giriş seviyesi ürünlerden, Asus'un EAX 1300PRO Silent veya üst seviye MSI'ın NX7900GT-VT2D256EZ modelleri gösterilebilir. Bu ürünler pasif soğutmayı tercih edenler için sorunsuz çalışmada birebir.

UYGUN FİYAT: Accelero X1/X2 — 0,8
Bilgi için: www.arctic-cooling.com
Fiyat: 35 $ + KDV

Artic Cooling'in Accelero adlı soğutma sistemi, günümüzün üst seviye nVidia7800 / 7900 ve ATI X1800 / 1900 ürünleri için tasarlanan bir ürün. Accelero ile 3,2 sone olan ekran kartı fan sistem gürültüsü, 0,8 sone'ye kadar düşürülebiliyor. Dezavantajı, ekran kartına mecburen müdahale edildiğinden, garantinin kalkması ve ikinci bir PCI yuvasını işgal etmesi.

ÜST SINIF: Zalman VF900-Cu — 0,7
Bilgi için: www.zalmantech.com
Fiyat: 45 $ + KDV

Zalman'ın VF900-Cu adlı ürünü, nVidia ve ATI ekran kartları için tasarlanan ve uyumluluğu ile ilgi çeken başarılı bir ekran kartı soğutma sistemi. Sahip olduğu 8 cm'lik fan sistemi, iki ısı borusunu ve bağlı olan bakır bloğu etkili bir şekilde soğutuyor. Birlikte verilen Fan Mate 2 adlı parçayla, fan sisteminin dönüş hızı kontrol altında tutulabiliyor. Bu sayede maksimum güç kullanıldığında fan hızı manuel arttırılabiliyor. Aksi takdirde 0,7 sone'lik bir gürültü oranı neredeyse kendisini hissettirmiyor.

AYIN İPUÇLARI EKİM 2006

Windows 212

1 **Windows XP** HTML belgelerinin arka plan olarak görüntülenmesi
2 **Windows XP SP2:** Güvenlik duvarı ayarlarını yedekleyin ve geri yükleyin
3 **Windows XP Professional:** İşlemleri komut satırı üzerinden hemen sonlandırın
4 **UZMAN İPUCU WINDOWS XP:** Vista komutlarını şimdiden kullanmaya başlayın
5 **Windows 98, Me, 2000, XP:** Masaüstü simgelerini isimsiz görüntüleyebilirsiniz
6 **UZMAN İPUCU WINDOWS XP SP2:** DEP'le sistem güvenliğini arttırın

Uygulamalar 215

7 **Word XP, 2003:** Resimlerin boyutunu küçülterek ekleyin
8 **Excel 97, 2000, XP, 2003** Tabloları yeni çalışma kitabına aktarın
9 **Excel 97, 2000, XP, 2003:** Formül girişini kolaylaştırın
10 **Office:** Bildirim alanında her uygulama için tek bir simge

İletişim & İnternet 216

11 **Outlook 2003:** Bağlam menüsü üzerinden e-posta yazın
12 **Opera 8,9:** Başlangıç penceresini sürekli görüntüleyin
13 **Internet Explorer 6:** Dinamik içeriği hatasız görüntüleyin
14 **Firefox:** JavaScript'e gerektiğinde izin vermek
15 **Thunderbird:** Filtreleme kurallarını diğer bilgisayarlara aktarın

Donanım 219

16 **Playstation Portable:** Sony PSP'ye Windows makyajı
17 **Dizüstü:** Dizüstü ekranın parlaklığını artırın
18 **Harici sabit diskler:** 3,5 inç sabit diski harici kutuya monte edin

!Dikkat: Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (•) ile belirtiliyor. Araçlar CD/DVD'de: İpuçlarında adı geçen programları CHIP CD/DVD'de bulabilirsiniz.

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1 Windows XP

HTML belgelerinin arka plan olarak görüntülenmesi

HTML dosyalarını masaüstü arkaplanı olarak kullanabilirsiniz. Ancak bazı durumlarda internet tarayıcının sorunsuz olarak görüntülediği belge, masaüstünde mavi renkteki alanlarla karşınıza çıkabilir.

İPUCU Söz konusu sorun, kullanılan HTML belgesinin başlangıcında herhangi bir arkaplan resmi ya da renginin açıkça belirtilmediğinde ortaya çıkabiliyor. Bu durumda Windows, Active Desktop'ın standart mavi arkaplanını kullanıyor. Sorunu HTML belgesine en az bir renk tanımı ekleyerek çözebilirsiniz. Öncelikle masaüstü için farklı bir arka plan resmi seçmelisiniz. Daha sonra belgeyi bir metin editörüyle açın ve ilk satıra

```
<body•bgcolor=Ó#FFFFFFÓ>
```

komutunu girin. Altı basamaklı bu onaltılık değer, beyaz rengi tanımlıyor. Diğer renkleri elde etmek için, ilk iki basamakla kırmızı, ikinci iki basamakla yeşil ve son iki basamakla mavinin tonlarıyla oynayabilirsiniz. HTML belgesini kaydedin ve dosyayı yeni arkaplan resmi olarak ayarlayın.

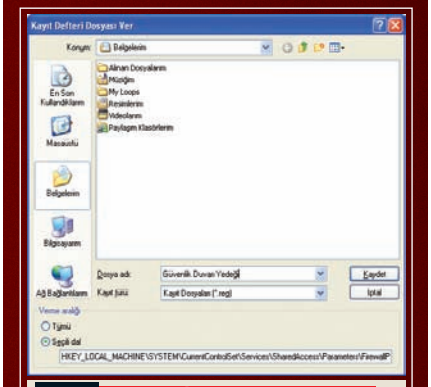

2 PROFİL YEDEKLEME Kendi güvenlik duvarı ayarlarınızı yedekleyebilirsiniz.

2 Windows XP SP2

Güvenlik duvarı ayarlarını yedekleyin ve geri yükleyin

Entegre güvenlik duvarının ince ayarlarını yapmak genellikle zaman alıcı bir iştir. Mesajlaşmak için bazı özel port'ları açmak, istisnaları yapılandırmak gibi işlemler can sıkıcıdır. Yapılandırmayı farklı bir sisteme aktarmak ve yeni kurulum sonrasında geri yüklemek için Microsoft herhangi bir seçenek sunmuyor.

İPUCU XP Güvenlik duvarı, hem kullanıcı tarafından tanımlanan hem de öğrenilen ayarlarla, Kayıt Defteri veritabanındaki izin verilen yazılımlar ve açılan port'lara göre ayrılarak iki farklı anahtarda saklanıyor. Güvenlik duvarı profillerini yedeklemek için standart bir seçenek sunulmadığından, yedekleme için Kayıt Defteri üzerinden dolaylı

bir yol izlemelisiniz. *Başlat / Çalıştır* menüsünden *regedit* komutunu çalıştırın. *HKEY_LOCAL_MACHINE \ SYSTEM \ CurrentControlSet \ Services \ Shared Access \ Parameters \ FirewallPolicy \ StandardProfile \ AuthorizedApplications \ List* anahtarında, güvenlik duvarının izin verdiği uygulamaların listesini bulabilirsiniz.

Bu anahtarı işaretledikten sonra *Dosya / Ver*'i seçin ve açılan iletişim penceresinden Güvenlik Duvarı Yedeği gibi bir ad belirleyin. Aynı pencerede *Seçili dal*'ın işaretlendiğinden ve anahtar adının yukarıdakiyle aynı olduğundan emin olun. *Kaydet*'e tıkladığınızda yedekleme için gereken ilk REG dosyası hazır olacaktır. Şimdi … \ StandartProfile \ GloballyOpenPorts \ List'e geçin ve bu anahtarı da aynı şekilde REG dosyasına aktararak, açık port'ların listesini yedekleyin.

Gelecekte ayarları geri yüklemek istediğinizde, Windows Gezgini'nden ilgili dosya kaydına çift tıklayın. Bu güvenlik kopyası, sistemi yeniden kurduğunuzda eski güvenlik duvarı ayarlarını geri yüklemenize ya da diğer bilgisayarlara aktarmanıza yardımcı olacaktır. Yöntem aynı ayarları çalışma grubundaki diğer sistemlerde ya da dizüstü bilgisayarınızda uygulamanız gerektiğinde size zaman kazandıracaktır.

Elbette farklı kullanım alanları için birden fazla güvenlik duvarı profili oluşturarak tek bir sistemde kullanabilirsiniz.

3 Windows XP Professional

İşlemleri komut satırı üzerinden hemen sonlandırın

Bazı yazılımlar kapatıldıkları halde arka planda çalışmayı sürdürüyor ve Görev Yöneticisi'ndeki işlemler listesinde kalarak sistem kaynaklarını tüketmeye devam ediyor. Elinizde herhangi bir alternatif yoksa bu işlemleri sonlandırmak için Görev Yöneticisi'ne başvurmanız gerekiyor.

İPUCU Yalnızca Windows XP Professional altından çalıştırılabilen *taskkill* komutu da aynı görevi yerine getiriyor. Bu komut, Komut İstemi penceresinden çalıştırılabiliyor. Yararlandığınız kullanışlı ancak stabil olmayan bir yazılımı sık sık kapatmanız gerekiyorsa özel bir Batch dosyası hazırlayabilirsiniz. İşlemi sonlandırmak için bu dosyaya çift tıklamanız yeterli olacak.

İşlemler listesinde "msaccess.exe" adıyla anılan Access'i taskkill komutuyla sonlandırmak istediğinizde, taskkill / IM msaccess.exe komutunu çalıştırmalısınız. Ancak aynı adı taşıyan işlem sayısı birden fazlaysa, komut bunların tümünü herhangi bir uyarı yapmadan sonlandırıyor. Daha kesin hareket etmek için "/FI" parametresine başvurabilirsiniz. Bu parametre aranan işlemin özel bir filtre girilerek tanımlanabilmesini sağlıyor. "Windowstitle" ile işlemleri Windows başlığı üzerinden tanımlayabilirsiniz. Örneğin "chip.txt - Not Defteri" başlıklı "notepad.exe" işlemini sonlandırmak için

Taskkill / FI "WINDOWSTITLE eq chip.txtz komutunu girin. Killer komutuyla ilgili diğer parametre ve bilgiler için Komut İstemi'nden *taskkill / ?* komutunu çalıştırabilirsiniz.

4 Windows 98,Me, 2000, XP

Masaüstü simgelerini adları olmadan görüntüleyin

Bazı masaüstü simgelerinde altta herhangi bir tanımlama olması gerekmiyor. Özgün ve açıklayıcı simgelere sahip yazılımlarda simge isimlerini kaldırabilirsiniz.

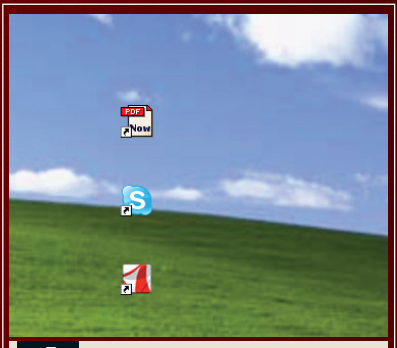

4 TANIMSIZ Küçük bir hileyle masaüstü kısayollarının tanımlarını silebilirsiniz.

3 Taskkill komutları

Etkin işlemleri anında sonlandırmanızı sağlayan *Taskkill* komutunu etkin bir biçimde kullanmak için şu parametreleri kullanabilirsiniz:

/F	İşlemi sonlandırır
/FI <Filtre>	Filtreyle tanımlanan işlemi sonlandırır
/PID <İşlem tanımı>	/PID <İşlem tanımı> Yazılımları yansıma adına göre sonlandırır
/IM <Listedeki adı>	/IM <Listedeki adı> Adı verilen yazılımla ilgili işlemleri sonlandırır. Örnek: msaccess.exe ya da notepad.exe
/T	/T İşlemle birlikte ona bağlı diğer işlemleri de sonlandırır

İPUCU Windows, bu simgelerin adlarını doğrudan silmenize izin vermiyor. Ad satırını boş bıraktığınızda da, işletim sistemi bu yeni tanımı kabul etmiyor. Yine de küçük bir hileyle amacınıza ulaşabilirsiniz: Sağ fare tuşuyla simgelerden herhangi birine tıklayın ve açılan bağlam menüsünden *Ad değiştir*'i seçin. Alternatif yol simgeyi seçtikten sonra [F2]'ye tıklamak. Şimdi [Alt] tuşunu basılı tutarak, klavyenin numerik bloğundan "0160"ı tuşlayın. [Alt] tuşundan parmağınızı çektikten sonra [Enter]'a bastığınızda tanım doğrudan silinecektir.

Windows XP'de aynı yöntemle masaüstündeki tüm kısayol tanımlarını silebilirsiniz. İşletim sisteminin daha önceki sürümlerinde ikinci simgeden itibaren daha farklı bir yol izlemeniz gerekiyor. Yukarıdaki yöntemi takip edin ve [Alt] tuşunu serbest bıraktıktan sonra yeniden basılı tutmaya başlayın ve yeniden "0160" girin. Üçüncü kısayolda bu işlemi üç kere tekrarlamalısınız. Bu yöntemle maksimum 255 masaüstü kısayoluna ait tanımlamaları silebilirsiniz. Windows XP'de ayrıca tanımların arkaplanlarını şeffaf hale getirmeniz gerekiyor. Aksi halde tanımın önceden yer aldığı küçük çerçeve silinmiyor. Windows'un önceki sürümlerinde bu özellik bulunmuyor. →

5 UZMAN İPUCU: WINDOWS XP
Vista komutlarını şimdiden kullanın

Powershell, Windows Vista'yla eski Komut İstemi'nin yerini alıyor. Bu sayede örneğin, komut satırı ya da batch dosyaları üzerinden doğrudan Kayıt Defteri anahtarlarına erişilebiliyor.

Yükleme ve kurulum

Yasal nedenlerle CHIP CD/DVD'de yer almayan Powershell'i **www.microsoft.com/windowsserver2003/technologies/management/powershell/default.mspx** adresindeki *Continue* bağlantısına tıklayarak indirebilirsiniz. Dosyayı yüklemek için öncelikle Windows Live ID'siyle oturum açmanız gerekiyor. *Sign up now* bağlantısı üzerinden kısa bir kayıt işleminin ardından Windows Live hesabınızı oluşturabilirsiniz. Oturum açtıktan sonra *Download*'a tıklayarak dosyayı sabit diskinize kaydedin. Powershell'den yararlanmak için sisteminizde .NET Framework 2.0'ın da kurulu olması gerekiyor. **(CHIP-CODE ⊙.NETFX)** Önce .NET Framework'ü, ardından Powershell'i kurun.

Powershell ilk kez başlattığınızda doğru çalışması için gereken skript'leri listeliyor. Shell'in bunları çalıştırabilmesi için her birinde [A]'ya ve [Enter]'a tıklamalısınız. Komut satırından *Set ExecutionPolicy RemoteSigned* komutunu girin ve [Enter]'ı tuşlayarak çalıştırın. Bu komut PowerShell'in kendi skript'lerini herhangi bir sınırlama olmaksızın çalıştırabilmesini sağlıyor. Diğer skript'lerde onay gerekiyor.

Kullanım özellikleri

PowerShell, geleneksel komut satırından farklı olarak, nesne yönelimli ve sanal sürücülerle çalışabiliyor. Bu sayede nesne erişimi standart hale geliyor ve işlevsellik belirgin ölçüde artıyor.

Eski DOS komutlarının yerini "Commandlet"ler alıyor. Bu komutlar "|" işaretiyle tek bir satır içerisinde birbirine bağlanabiliyor. Sıradaki Commandlet, bir öncekine ait çıkışı kullanıyor ve bu sayede karmaşık görevleri yerine getirebilecek komutlar yazılabiliyor. Commandlet'ların listesine *Get-Command* komutuyla ulaşabilirsiniz.

Geleneksel DOS komutlarından bazılarını kullanmaya devam edebilirsiniz. Bunun için ilgili Commandlet'ı çalıştıran ve Alias kategorisi altında yer alan komutlardan yararlanabilirsiniz. Bu kategoriye ait listeye *Get-Alias* komutuyla ulaşabilirsiniz. Örneğin "dir" artık yeni komutlardan biri olan "Get-ChildItem"ı çalıştırıyor. Ancak eski komutları girerken alışageldiğiniz parametrelerin artık çalışmadığını aklınızda bulundurun. Yardım almak için

```
Get-Help•<Commandlet-Adı>
```

komutunu çalıştırmalısınız.

Kayıt Defteri erişimi

Kayıt Defteri anahtarlarına doğrudan erişilebilmesi yararlı bir özellik. PowerShell, ana klasörlere dört harften oluşan bir kısaltmayla sanal sürücü yerine koyarak erişebiliyor. Dolayısıyla "HKEY_LOCAL_MACHINE"; "HKLM:" olarak tanımlanıyor. Diğer anahtarlara alt klasörler üzerinden ulaşabilirsiniz. Bu sayede tüm dosya komutlarını Kayıt Defteri öğelerine uygulayabilirsiniz.

Değerleri sorgulamak için "Get-ItemProperty" commandlet'ini kullanabilirsiniz. Örneğin Kayıt Defteri'nde başlangıç klasöründe hangi kayıtların yer aldığını öğrenmek için

```
Get-ItemProperty•HKLM:\SOFTWA-
RE\Microsoft\Windows\CurrentVer-
sion\Run
```

ya da

```
Get-ItemProperty•HKCU:\Softwa-
re\Microsoft\Windows\CurrentVer-
sion\Run
```

Powershell, tüm öğeleri değerleriyle birlikte görüntüleyecek. Commandlet'ta parametre olarak "-name:NeroCheck"i girdiğinizde yalnızca Nero adlı popüler CD/DVD kopyalama yazılımına ait güncelleme arama aracına ait değere ulaşabilirsiniz. Değeri değiştirmek için *Set-ItemPropert* komutunu çalıştırmalısınız.

DİKKAT Powershell, Kayıt Defteri'ne skript'ler üzerinden erişmenize izin verdiğinden ExecutionPolicy'de asla Unrestricted'ı seçmemelisiniz.

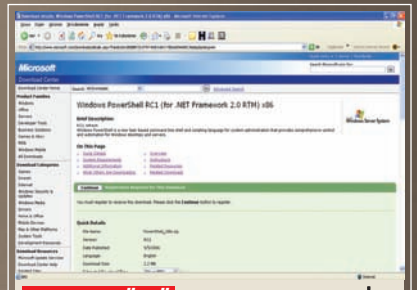

VISTA GÜCÜ Yeni Vista Komut İstemi'ni, Microsoft'un web sayfasından indirebilirsiniz.

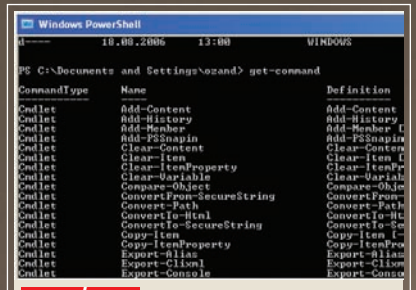

YENİLER Çok sayıda esnek ve güçlü Commandlet, eski DOS komutlarının yerini alıyor.

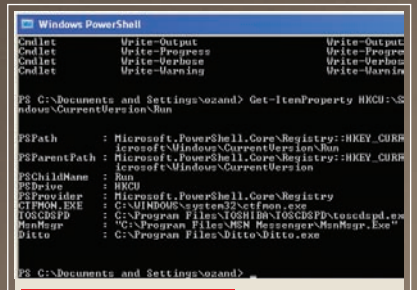

WINDOWS VISTA Windows Vista PowerShell, komut ve skriptlerle Kayıt Defteri'ne erişebiliyor.

7 Word XP
Resimleri boyutunu küçülterek ekleyin

Herhangi bir web sayfasından panoya kopyalayarak kendi hazırladığınız metne eklediğiniz resimler, belge boyutunun aşırı büyümesine neden oluyor. Boyut kısa sürede birkaç megabayt'ı buluyor ve e-posta üzerinden gönderilemeyecek hale geliyor. Oysa resimlerin orijinal boyutu birkaç kilobayt'ı geçmiyor.

İPUCU Word, pano üzerinden eklenen resimlerde orijinal biçim yerine Windows Meta File'ı (WMF) kullanıyor. Söz konusu biçim, internette sıkça karşınıza çıkan JPEG resimlerden çok daha fazla yer kaplıyor. Bu nedenle ihtiyaç duyduğunuz resimleri öncelikle sabit diskinize ayrı bir dosya olarak kaydetmelisiniz. İnternet tarayıcınızın penceresinden resme sağ tuşla tıkladıktan sonra, açılan menüden *Resmi farklı kaydet*'e tıklayın. Word'e aktarmak için *Ekle / Resim / Dosya*'dan menü komutlarını kullanın. Bu işlem, resmi pano üzerinden kopyalamayla karşılaştırıldığında çok daha az yer kaplıyor.

Dosya boyutunu daha da küçültmek için resmi Word'e aktarmadan önce, CHIP DVD'sindeki Irfanview gibi bir yazılımla yeniden düzenleyebilirsiniz. (**CHIP-CODE ⊙ 101 FREEWARE**) Çözünürlük ve renk derinliğini düşürmek için *Dosya / Farklı Kaydet* komutlarıyla dosyayı JPEG biçiminde kaydetmek istediğinizde, açılan iletişim penceresine başvurun.

Bu noktada "Kayıt kalitesi" çubuğundan yararlanabilirsiniz. Küçülttüğünüz resmi artık az önce açıklanan şekilde metne kopyalayabilirsiniz.

DİKKAT Word'de metne eklediğiniz resme çift tıkladığınızda, açılan iletişim penceresinde *Resim* sekmesine geçtiğinizde *Sıkıştır* seçeneğiyle karşılaşacaksınız. Ancak bu seçenek, dosya boyutunu küçültme konusunda çok işlevsel değil ve yalnızca çok yüksek çözünürlüklerde taranmış resimlerde sonuç veriyor.

8 Excel 97, 2000, XP, 2003
Tabloları yeni çalışma kitabına aktarın

Kapsamlı hesaplamaların birçoğu aynı çalışma kitabının farklı sayfalarına yayılan birden fazla tablodan oluşuyor. Bu tablolardan yalnızca biriyle, onu diğerlerinden ayırarak çalışmak ya da e-posta ile göndermek istiyorsanız çoğu kez yeni bir çalışma kitabı oluşturmak durumunda kalırsınız. Oysa bu adımı atlamak elinizde.

İPUCU Kopyalama öncesinde boş bir çalışma kitabı oluşturmanız gerekmi-

6 UZMAN İPUCU: WINDOWS XP SP2
DEP ile sistem güvenliğini arttırın

Microsoft, Service Pack 2 ile DEP (Data Execution Prevention / Veri Yürütme Engellemesi) özelliğini devreye soktu. Bu özellik bazen aşırı hassas davranıp, uygulamaları gereksiz yere engellese de, doğru ayarlarla sistem güvenliğini arttırmak için kullanmak mümkün.

DEP'nin çalışma prensibini anlamak

Türkçe'ye Veri Yürütme Engellemesi olarak çevrilen DEP, Windows XP Service Pack 2 ile gelen ve sistem güvenliğini arttırmayı hedefleyen bellek koruma teknolojisinin adı. Ancak bu teknoloji, bazı durumlarda güvenilir uygulama ve işlemlerin çalıştırılmasını engelliyor. Microsoft, DEP'i standart olarak yalnızca gerekli Windows uygulama ve hizmetleri için etkinleştiriyor.

DEP'yi yapılandırmak

Veri yürütme engellemesini tüm diğer uygulamalar için etkinleştirerek ve gerekmediği halde engellenen yazılımları tanımlayarak, sistem güvenliğini arttırabilirsiniz. Bunun için şu yolu izlemelisiniz: Öncelikle *Denetim Masası*'ndan *Sistem*'e çift tıklayarak Sistem Özellikleri penceresini görüntüleyin. *Gelişmiş* sekmesine geçtikten sonra *Performans* başlığının altındaki *Ayarlar*'a tıklayın. Bir sonraki iletişim penceresinde *Veri Yürütme Engellemesi* sekmesinden *Seçtiklerim dışında kalan tüm Windows programları ve hizmetleri için DEP'yi aç*'ı işaretleyin. Bu seçim, güvenlik düzeyini arttırmanızı sağlayacak. *Ekle*'ye tıklayın ve açılan pencereden izin verilecek uygulamalardan birine ait çalıştırılabilir dosyayı listeye ekleyin. Bu işlemi tüm diğer güvenli uygulamalar için yinelemelisiniz.

Bazı durumlarda Windows Gezgini'de çeşitli sorunlar çıkabilir. Örneğin, dosyaları bağlam menüsü üzerinden silmek istediğinizde dosyalar çökebilir. Sorunun bu menüye eklenen uygulamalarla ilgili olma ihtimali yüksek. DEP'i tümüyle devre dışı bırakmak yerine, ilgili uygulamaları az önce oluşturduğunuz izin verilenler listesine eklemeyi deneyebilirsiniz.

Uygula ve *Tamam*'a tıklayarak yapılandırmayı tamamlayın ve sistemi yeniden başlatarak ayarların etkin hale gelmesini sağlayın.

İPUCU DEP'le uyumlu olmayan yazılımlar için herhangi bir güncelleme sunulup sunulmadığını kontrol edin ve mümkünse bu güncellemeleri yükleyin.

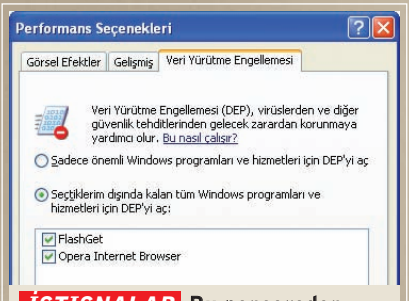

İSTISNALAR Bu pencereden DEP'in çalıştırılmasına izin vereceği yazılımları belirleyin.

DEP'yi "boot.ini" üzerinden başlatın

DEP'yi "boot.ini" adlı sistem dosyası üzerinden yönetebilirsiniz. Bunun için öncelikle C: sürücüsündeki bu gizli dosyanın yazma korumasını kaldırın ve onu bir metin editörü üzerinden görüntüleyin. Bu dosyada Windows XP seçiminin hemen ardında standart yapılandırmaya ait "/noexecute=OptIn" parametresini görebilirsiniz. Oysa "/noexecute=OptOut" parametresiyle DEP'in izin verilenler listesi dışında kalan tüm uygulamaları gözden geçirmesini sağlayabilirsiniz. "/noexecute=AlwaysOn" DEP korumasının tüm uygulamalar için etkinleşmesini ve istisnaların yer aldığı listenin göz ardı edilmesini sağlar. Güvenli çalışma ortamlarında "noexecute=AlwaysOff" ile parametreyi tümüyle devre dışı bırakabilirsiniz.

yor. Etkin durumdaki kitapta taşımak istediğiniz tabloya geçin ve sağ fare tuşuyla Excel penceresinin altındaki sekmeye tıklayın. Açılan menüden *Taşı veya Kopyala*'yı seçin. *Kitap* alanından *(Yeni kitap)*'ı seçin. Aynı pencerenin hemen altındaki *Kopya oluştur* seçeneğini işaretleyerek orijinal tablonun kitaplıkta kalmasını sağlayın. Bunu yeni bir ad altında kaydettikten sonra çalışmaya devam edebilirsiniz.

Aynı yöntemle çalışma kitabındaki birden fazla sayfayı taşıyabilirsiniz. Bunun için [CTRL] tuşunu basılı tutarak fare ile kullanacağınız tabloların yer aldığı sekmelerin tümünü menüyü açmadan işaretleyin.

9 Excel 97, 2000, XP, 2003

Tanımlarla formül girişini kolaylaştırın

Excel, formül hazırlama konusunda gelişmiş özellikler sunan bir yazılım. Ancak karmaşık hücre adlarıyla çalışmak zaman zaman formül girme işlemini güçleştiriyor.

İPUCU Bu işlemi kolaylaştırmak elinizde: Formüllerde sütun başlıklarına doğrudan atıfta bulunabilirsiniz. Bu sayede formüllerde "A17" gibi argümanlar yerine anlamlı tanımlamalar kullanabilirsiniz.

Öncelikle ilgili işlevin etkin olup olmadığını kontrol etmelisiniz. *Araçlar / Seçenekler* menüsünü açın ve *Hesaplama* sekmesinde *Formüllerdeki etiketleri benimse* seçeneğini işaretleyin ve *Tamam*'a tıklayın. Değiştirilen ayarlar yalnızca yeni girilen formüllerde işe yarıyor. Seçenek Excel'de etkin değilse ya da önceden etkinleştirilmemişse bu formüllerde sütun başlıklarının kullanılması hataya neden oluyor. Elbette bu sorunun da üstesinden gelebilirsiniz. Sorunlu formülleri [F2]'ye tıklayarak yeniden açın ve [Enter]'a tıklayarak değişikliği onaylayın.

Değişikliğin sağladığı kolaylık şu şekilde örneklendirilebilir. "A" sütunun başlığını "ÜrünSayısı"; "B" sütununun kini "BirimFiyatı" olarak değiştirdiğinizde "ToplamFiyat"ı, "C" sütununda hesaplamak için normalde "C2" hücresine "=A2*B2" formülünü girmeniz gerekiyordu. Oysa bu değişikliğin sonrasında

```
=ÜrünSayısı*BirimFiyatı
```

formülü yeterli olacak. İşaretlenen hücreyi her zamanki gibi aşağı doğru çektiğinizde Excel diğer hücrelerde gerekli değişiklikleri yapıyor. Yöntem "C" sütunundaki "ToplamFiyat" değerlerinin toplanması için de uygun. Bu sayede örneğin "C20" hücresinde

```
= TOPLA(ToplamFiyat)
```

formülünü girdiğinizde Excel "C2" ile "C19" arası hücrelerdeki değerleri sorunsuz şekilde toplayacaktır.

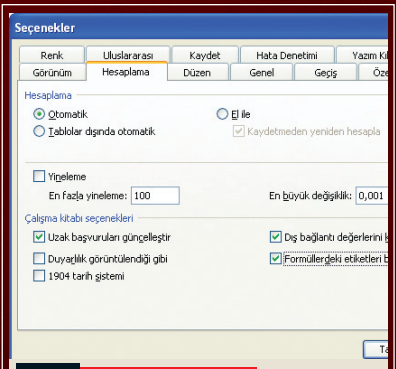

9 DAHA KOLAY Excel artık hücre ve sütun adlarıyla çalışabilecek.

10 Office

Bildirim alanında her uygulama için tek bir simge

Excel ya da Powerpoint'te birden fazla belge açtığınızda, Windows hem görev çubuğunun sağındaki bildirim alanında, hem de [Alt]+[Tab] tuş kombinasyonuyla pencereler arasında geçiş yapmak istediğinizde tuhaf bir şekilde ek bir belge simgesi görüntülüyor.

İPUCU Söz konusu Office uygulamalarındaki bu durumu değiştirmek için *Araçlar / Seçenekler* menüsünden *Görünüm* sekmesine geçin ve *Görev çubuğundaki pencereler*'in onay işaretini kaldırın. Windows artık uygulamaların her biri için yalnızca bir simge gösterecek. Bu ayarlarla birden fazla belge arasında geçiş için [Alt]+[Tab] kısayolu yerine *Pencere* menüsünü kullanmanız gerekecek.

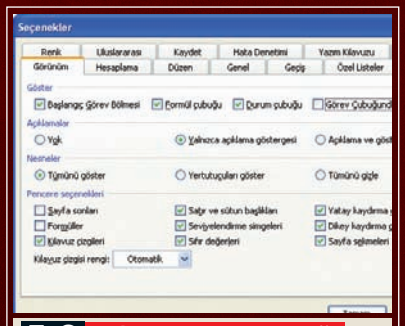

10 SİMGE KALABALIĞI Bu seçenekle birden fazla simgenin görüntülenmesini durdurun.

Yapılan değişiklik tüm Office uygulamalarını etkilemiyor. Dilerseniz paketin içerisindeki diğer uygulamalar için de aynı ayarlamaları gerçekleştirebilirsiniz. Ancak ilgili seçenek Word 2000'de bulunmadığından gereksiz simgeler temizlenemiyor.

Simge kalabalığının nedeni şu: Windows altında birden fazla uygulama çalıştırdığınızda, bildirim alanı kısa sürede kalabalıklaşıyor. Office'in 2000 sonrası sürümlerinde Outlook haricinde her açık pencere için listeye uygulamaya ait olanın dışında ekstra bir simge ekleniyor. Dolayısıyla üç Excel ya da Powerpoint belgesi için dört simge görüntüleniyor. Bu simgelerin sonuncusu üzerinde en son değişiklik yapan dosyaya işaret ediyor ve etkin dosyalar arasında geçiş yaparken kafa karıştırıcı olabiliyor.

11 Outlook 2003

Bağlam menüsü üzerinden e-posta yazın

Masaüstündeki boş bir alana sağ fare tuşuyla tıkladıktan sonra "Yeni" menüsünden bir dosya ya da klasör oluşturabilirsiniz. Bu menüyü e-postalar için de kullanabilir ve Outlook'u başlatmadan mesaj yazabileceğiniz bir seçenek ekleyebilirsiniz.

İPUCU Amacınıza ulaşmak için Kayıt Defteri Düzenleyicisi üzerinden dolaylı bir yol izlemelisiniz. *Başlat / Çalıştır*'dan *regedit* komutunu girin ve *Tamam*'a tıklayın. Açılan pencerenin so-

lundan *HKEY_CLASSES_ROOT \ .eml*'ye geçin. *ShellNew* alt anahtarını işaretleyin. Bu isimde bir anahtar yoksa *Düzen / Yeni / Anahtar*'dan oluşturun. Daha sonra bu anahtarın içerisinde önceden bulunmuyorsa *Düzen / Yeni / Dize Değeri* ile "command" öğesini oluşturun. Öğenin üzerine çift tıklayarak değer alanına Outlook'a ait çalıştırılabilir dosyanın (outlook.exe) tam konumunu girin. Konumu tırnak işaretiyle girerek, boşluk karakterlerinin yol açabileceği olası sorunları giderebilirsiniz. Satırın sonuna "/c ipm.note" parametresini girin. Konum bilgisi tam olarak şu şekilde girilmeli:

```
"C:\Program•Files\Microsoft•  Office\OFFI-
CE11\outlook.exe"/c ipm.note
```

Son olarak değişikliği *Tamam*a tıklayarak onaylayın ve Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden çıkın. Artık Windows Gezgini ya da masaüstünde sağ fare tuşuyla standart bağlam menüsünden "Internet e-mail message" kısayoluna ulaşabilirsiniz. Bu komut Outlook'u ayrıca başlatmak zorunda kalmadan e-posta oluşturabilirsiniz.

12 Opera 8, 9

Başlangıç penceresini sürekli görüntüleyebilirsiniz

Bu internet tarayıcının eski sürümlerinde, başlangıç penceresinde önceki oturumlardan biriyle, giriş sayfasıyla veya boş bir sayfayla başlama seçenekleri sunuluyordu. Ancak yeni sürümlerde bu pratik yardımcı artık görüntülenmiyor.

İPUCU Bu seçeneklerden yararlanmaya devam edebilirsiniz. Opera standart ayarlarla artık sadece yazılım kapatılırken bir sorunla karşılaştığında söz konusu başlangıç penceresini ekrana getiriyor. Yine de doğru ayarlarla bu pencerenin yeniden her açılışta görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. *Araçlar / Tercihler* menüsüyle, açılan iletişim penceresinde *Genel* sekmesinde *Başlangıç* alanında *Başlangıç bildirim kutusunu göster*'i seçin. *Tamam*'a tıklayın. Artık Opera'yı her yeniden başlattığınızda başlangıç penceresiyle karşılanacaksınız. →

12 **SİZE KALMIŞ** Başlangıçta görüntülenecek içeriği esnek bir biçimde belirleyin.

HERKESE YE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ

VİDEOKURS
WWW. 333 0 333 .COM

Bilmek Hükmetmektir!

Kitaplarla uğraşmayın! Artık, istediğiniz programı, dershaneye gitmeden, adım adım **uygulamalı** dersler yardımıyla, alışkın olduğunuz rahat ortamda öğrenebilirsiniz.

Her bir eğitim CD'si bilgisayar dershanelerince, 4 aya yayılarak verilen kurs içeriğine, uygun şekilde hazırlanmıştır. Kurs bittiğinde, sertifika düzeyinde eğitim alınmış olur..

Eğitim CD 'leri

1.) Bir kaç saatte Windows XP
2.) Büro Çalışanları için Temel Bilgisayar Eğitimi
3.) Flash MX sertifika Eğitimi
4.) Photoshop Sertifika Eğitimi
5.) Yedekleme Geri Yükleme
6.) Corel Draw Temel Eğitim
7.) TV - DVD- PC için Sanal Fotoğraf Albümü hazırlama

Kapıda ödemeli, adrese teslim, sadece 24.-- YTL
Acil Sipariş hattı (0212) 487 17 18

13 Internet Explorer 6

Dinamik içeriği hatasız görüntüleyin

ActiveX nesneleri ve Java kodları barındıran web sayfalarında, resimlerin doğru görüntülenmemesi ya da formların gönderilememesi gibi sorunlarla karşılaşabilirsiniz.

İPUCU Web sayfasının sıkıştırılmış skript'ler içermesi bu tip bir soruna neden olabilir. Internet Explorer, bu durumda sıkıştırılmış skript'i indirse bile eksiksiz olarak açamayabilir. Olası sebeplerden biri geçici internet dosyalarının depolandığı klasör için yeterli disk alanı kalmamasıdır.

Çözüm için öncelikle [CTRL]+[F5] tuş kombinasyonuyla web sayfasını tümüyle güncelleyin. Sorun çözülmezse geçici internet dosyalarını silmeniz gerekebilir. Bu amaçla *Araçlar / Internet Seçenekleri* menüsünden *Genel* sekmesine geçin ve *Dosya Sil*'e ve *Tüm çevrimdışı içeriği sil*'e tıklayın. Art arda iki kez *Tamam*'ı seçtikten sonra aynı web adresini girdiğinizde, tüm dinamik içerik düzgün bir şekilde görüntülenecektir.

14 Firefox

JavaScript'e gerektiğinde izin vermek

Güvenli sörf için internet tarayıcının JavaScript'leri çalıştırmasını engellemeniz gerekiyor. Ancak bu durum, örneğin internet bankacılığı hizmeti veren sitelerin düzgün şekilde görüntülenememesine neden oluyor. Bu siteler için tarayıcının yapılandırma ayarlarını her defasında yeniden değiştirmek de can sıkıcı bir işlem.

İPUCU İnternet tarayıcınızın hangi web sitelerinde JavaScript'in çalıştırılmasına izin vereceğini kesin olarak belirleyebilirsiniz. Bu yolla listede yer almayan diğer yabancı script'lerin tümü otomatik olarak engellenebiliyor. Yazılım, standart ayarlarıyla bu konuyla ilgili herhangi bir ayar sunmadığından, "NoScript" adlı ücretsiz eklentiyi kurabilirsiniz. (**https://addons.mozilla.org/firefox/722**)

Kurulum: İnternet tarayıcınızı çalıştırın ve adres satırına dosyanın yer aldığı adresi girin. *Install Now*'a tıkladıktan sonra *Şimdi Kur*'u seçin. Kurulumu tamamlamak için Firefox'tan çıkın ve yazılımı yeniden başlatın.

Hazırlık: İnternet tarayıcınızın JavaScript'i çalıştırmasına izin vermelisiniz. Aksi halde NoScript'te yaptığınız seçimlerden bağımsız olarak bu kodların çalıştırılması engellenecektir. *Araçlar / Seçenekler* menüsünden *İçerik*'e tıklayın ve *JavaScript'i etkinleştir*'i işaretleyin.

Yapılandırma: NoScript eklentisi ilk aşamada tüm JavaScript'leri engelliyor ve Firefox penceresinin alt köşesinde "JavaScript şu anda etkin değil" mesajı görüntüleniyor. Ayrıca durum çubuğu üzerindeki simge üzerinden görüntülenen web sayfasındaki güncel durumu gösteriyor. Mevcut ayarı değiştirmek için eklentiye ait simgeye tıklayabilirsiniz. Açılan menüden JavaScript'e genel bir izin verebileceğiniz gibi ziyaret ettiğiniz sayfadaki kodların kalıcı olarak ya da kısa bir süre için çalıştırılmasını onaylayabilirsiniz.

Aynı menü üzerinden NoScript'in diğer özelliklerine de erişebilirsiniz. *Tercihler* menüsünde *Genel* sekmesine geçerek, izin verilen alan adlarının listesini görüntüleyebilir ve listeyi manuel olarak düzenleyebilirsiniz. *Dışa aktar* düğmesiyle yapılandırmayı bir metin dosyasına aktarabilirsiniz. Bu yedekleme gelecekte işletim sistemini yeniden kurduğunuzda ya da ayarlarınızı farklı bir bilgisayara taşımak istediğinizde size yardımcı olacak ve Script ayarlarını kısa sürede yeniden oluşturmanızı sağlayacaktır.

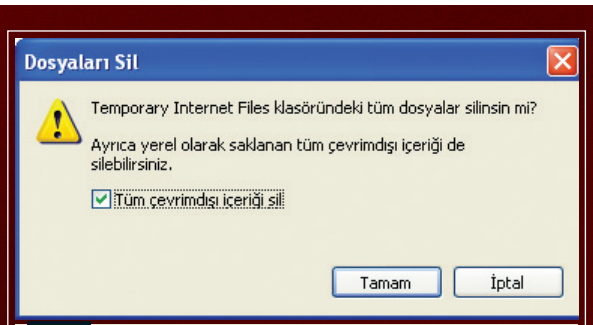

13 **TEMİZLİK** İçerik düzgün görüntülenmiyorsa geçici internet dosyalarını silebilirsiniz.

14 **EMNİYET KEMERİ** NoScript sayesinde JavaScript'i gerektikçe çalıştırın.

15 Thunderbird

Filtreleme kurallarını diğer bilgisayarlara aktarmak

Thunderbird üzerinden filtreleme kurallarını belirlemek zaman alıcı bir işlem. Yazılımı birden fazla bilgisayara kurmak istiyorsanız filtreleme için her defasında aynı ayarları yapmak istemeyebilirsiniz. Yapılandırmayı kolaylaştıracak adımları atmak elinizde.

İPUCU Thunderbird, filtreleme kurallarının tümünü profil klasöründeki "msgfilterrules.dat" dosyasında saklıyor. Dolayısıyla bu dosyayı yedeklediğinizde, bilgisayarı yeniden kurduğunuzda dahi dosyadan yararlanarak filtrelemeyi etkinleştirebilirsiniz. Dosyayı diğer bilgisayarlara aktarmak ve e-posta hesabıyla ilgili küçük değişikliklerle yararlanmak mümkün.

Öncelikle Thunderbird'teki tüm dosya işlemlerini sonlandırın. Daha sonra Windows Gezgini'ni başlatın ve adres satırına "%AppData%" komutunu girerek uygulama dosyalarının olduğu klasöre gidin. Şimdi oluşturduğunuz profilin saklandığı *Thunderbird \ Profiles \ [Profil Adı] \ Mail* klasörüne ve oradan da e-posta hesabına ait alt

klasöre geçin. Buradaki "msgfilterrules.dat" dosyasını yedekleyin. Bu dosyaya ulaşmak için daha önce herhangi bir kural tanımlamış olmanız gerekiyor. Sistemi yeniden kurduktan sonra ya da farklı bir bilgisayara e-posta istemcisi kurmak istediğinizde, yedeklediğiniz dosyayı ilgili klasöre kopyalamanız yeterli.

Thunderbird yeniden başlatıldığında bu dosyaya başvuracaktır. Kontrol etmek için *Araçlar / Posta Süzgeçleri* menüsünden, kuralların listelenip listelenmediğini görüntüleyebilirsiniz.

Kuralları aynı yolla diğer e-posta hesaplarınızda da kullanabilirsiniz. Ancak bunun için herhangi bir metin editörü kullanarak hesap bilgilerini değiştirmeniz gerekiyor. "msgfilterrules.dat" dosyasını açarak "actionValue" ile başlayan satırların argümanlarını değiştirin. "mailbox://" ile başlayan karakter dizelerinde de e-posta hesabınıza uygun değişiklikleri gerçekleştirmelisiniz. Metin editörünün *Değiştir* özelliğinden yararlanıyorsanız, her değişiklik için "mailbox://"u arama satırına girerek hatalı bir adres değişikliğinin önüne geçebilirsiniz.

16 Playstation Portable

Sony PSP'ye Windows makyajı

Sony'nin taşınabilir oyun konsolu, yarış ve aksiyon oyunlarında rakipsiz. Ancak sayısız oyun seansından sonra artık bu cihazı Office uygulamaları gibi diğer işler için de kullanmak istiyorsunuz.

İPUCU PSP'nize daha fazla özellik eklemek için "PSPortal" adlı araçtan yararlanabilirsiniz. Yazılımın güncel 2.2 sürümünü **http://www.psportal.orrentdesign.com** adresinden indirebilirsiniz.

PSPortal, gerçekte PSP'nize yüklediğiniz ve çevrimdışı olarak da kullanabildiğiniz bir web sayfasından ibaret. Bu web sayfasına PSP'nin kullanım alanını belirgin bir şekilde arttıran çeşitli Java uygulamaları eklenmiş durumda. Yazılım, alışma süresini kısaltmak için kullanıcıya kendini Windows XP benzeri bir arayüz üzerinden sunuyor. Bu sayede sunulan metin editörüne, bağlantı yöneticisine, takvime, hesap makinesine, kronometreye ve hızlı bir metin tarayıcısına anında ulaşılabiliyor.

Yazılım, çeşitli masaüstü temalarıyla kişiselleştirilebilirliği arttırıyor. PSPortal kısa çalışma molalarını sunduğu 10 yeni oyunla eğlenceli hale getiriyor.

17 Dizüstü

Dizüstü ekranının parlaklığını arttırın

Dizüstü bilgisayarınızın TFT ekranı, arkaplan aydınlatması en üst seviyede olsa bile bazı çevre koşullarında karanlık görünebilir. Ekran kartı sürücüsünün ayarlarına müdahale ederek ekranın görülebilirliğini arttırabilirsiniz.

İPUCU Parlaklığın yetersiz kaldığı çevre koşullarında ekran kartı sürücüsünün Gamma düzeltmesi seçeneklerinden görülebilirliği arttırmak için ufak bir müdahalede bulunmak mümkün.

Söz konusu gamma düzeltmesi, normalde ekran, yazıcı ve tarayıcı arasındaki renk dengesini yakalamak için kullanılıyor. Ancak bu seçenekle ekranın parlak ve karanlık noktalarının vurgusunu mevcut ışık koşullarında daha iyi bir görüntü sağlayacak şekilde değiştirebilirsiniz.

Gamma eğrisinde değişiklik yapmak için sağ fare tuşuyla masaüstündeki boş bir alana tıklayın ve açılan bağlam menüsünden *Özellikler*'i seçin. ATI ekran kartlarında bu ayara *Color* sekmesinden ulaşabilirsiniz. Aynı seçenek nVidia ekran kartlarında *Color Correction*, Intel'de *Graphics Media Accelerator* menülerinde yer alıyor. Normalde Gamma eğrisi sol alttan sağ üste uzanan düz bir çizgi şeklinde. Bu çizgiyi sol alttaki ekran görüntüsündeki gibi sola doğru eğmelisiniz. Bu sayede videolardaki karanlık noktaları daha iyi görüntüleyebilirsiniz. Ancak karanlık ortamlarda bu ayarı eski haline getirmeyi unutmayın.

17 GAMMA EĞRİSİ Bu ayarla ekranın görülebilirliğini arttırabilirsiniz.

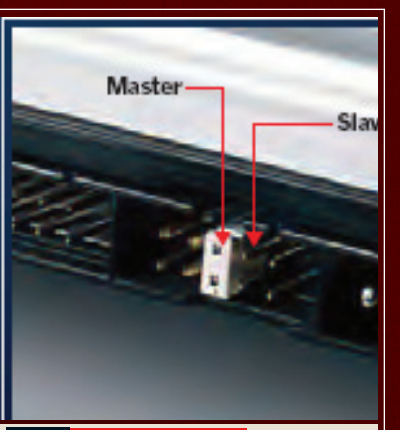

18 HARİCİ DİSK Windows'un harici diskinizi görmemesinin nedeni bu jumper.

18 Harici sabit diskler

3,5 inç sabit diski harici kutuya monte edin

Mevcut 3,5 inç P-ATA sabit diskinizi harici yedekleme birimi olarak kullanmak istiyorsunuz. Bu diski USB bağlantı noktasına sahip harici bir disk kutusuna monte ettiniz. Ancak tüm kabloları doğru bağladığınız halde Windows XP bu yeni depolama birimini tanımıyor.

İPUCU Windows'un sabit diski tanımaması genellikle üzerindeki Master/Slave jumper'ının hatalı yerleştirilmesinden kaynaklanıyor. Yeni sabit disklerin neredeyse tümü "Master" olarak ayarlanmış halde geliyor. Daha önce satın aldığınız ürünler, "Slave" ya da jumper çıkarılarak "Cable Select" olarak yapılandırılmış olabilir. Her üç ayar da hangi sabit diski hangi harici kasayla kullandığınıza bağlı olarak doğru ya da yanlış olabilir. Şansınızı öncelikle genelde soruna yol açmayan "Master" ayarıyla deneyin. Başarısız olursanız diğer iki alternatife yönelebilirsiniz. ■

Ozan Ali Dönmez ozand@chip.com.tr

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini websiteleri@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

limk.com

İnternette bazen hangi siteye gireceğinizi bilmediğiniz anlar olur. İşte tam o zamanlarda mutlaka ziyaret etmeniz gereken bir site. Bir site dediğimize bakmayın. Limk.com içerisinde ilginizi çekecek neredeyse yüzlerce web sitesine gönderen bağlantılar bulunduruyor. Dileyenler üye olarak beğendiği siteleri kullanıcılarla paylaşabiliyor. Tavsiye ettiğiniz bağlantı, site editörleri tarafından değerlendirildikten sonra yayına açılıyor. Yayınladığınız bu siteyi eleştirmek isteyen diğer üyeler, konunun altına yorumlarını yazabiliyorlar. Bu da siteyi daha etkileşimli bir hale getiriyor. Sitenin RSS desteği de var.

Dijitalmagazin.com

İnternet sitelerinde yazı ve resimden çok videolar popüler olmaya başladı. Bunlar arasında en popüler olarak Youtube ve Metacafe'yi sayabiliriz. Ancak Türkçe içerikli videoların bulunduğu ve her zaman güncellenen bir site arıyorsanız, bu siteyi ziyaret edebilirsiniz. Sitede kamera arkası görüntüler, röportajlar, ekran koruyucu ve duvar kâğıtları da bulunuyor. Dilerseniz bu içeriği indirebiliyorsunuz.

netdisaster.com

Siteleri hack'lemek istediğiniz oldu mu hiç? Üstelik ileri seviyede hacking bilginiz olmasa bile bu site aracılığıyla ana sayfasını berbat edemeyeceğiniz web sitesi yok. Bu işten çok keyif alacaksınız. Siteye solucan bulaştırabilir veya siteyi yakabilirsiniz. Egonuzu tatmin etmek istiyorsanız hemen bu siteye girin ve hacker olun. Merak etmeyin, uygulamadan sonra suçlu sayılmıyorsunuz.

Dossya.com

Web üzerindeki dosya paylaşım sitelerinin sayısı giderek artıyor. Bu alanda yabancı siteler başı çekerken Türkiye'de bu hizmeti veren siteler de zamanla yavaşlamaya ve kalitesiz hizmet vermeye başlıyorlar. Dossya.com, en yeni dosya paylaşım sitelerinden biri. Hızı ise oldukça iyi. Yaptığımız download işlemlerinde bizden tam not alan sitede 100 MB'lık dosyaları kolayca paylaşabiliyorsunuz.

solarcar.sakarya.edu.tr

Sakarya Üniversitesi öğrencileri tarafından yapılan ve güneş enerjisi ile çalışan SAGUAR isimli arabanın web sitesi. Alternatif enerji ile çalışan arabaların popüler olduğu şu günlerde, gurur kaynağımız olan Türk gençlerinin emeğiyle üretilmiş olan doğa dostu bu arabanın sitesini ziyaret ederek bilgi alabilirsiniz. Bu arabanın kendi sınıfındaki diğer arabalarla girdiği yarışlarda dereceleri de var.

stopie.com

Internet Explorer'ın başı dertten kurtulmuyor. Bir yandan hacker'lar ve virüs yazarları ile uğraşırken bir yandan da Internet Explorer'ı sevimsiz bulan bir grup internet kullanıcısı ile karşı karşıya. Sitede birleşen Internet Explorer asilerinin gerçekçi nedenleri var. Kaynak kodları bilinmediği için yazılımın ne yaptığı bilinmiyor. Sitede bu isyan hakkında ayrıntılı olarak bilgiler göreceksiniz.

ceyizsandigi.net

Evlenmek için bazı nedenler vardır. Daha doğrusu, evlenmeyi geciktirmek için bazı bahaneler vardır. Onlardan biri de çeyiz sandığı. Bir çeyiz sandığına sahip olmayan bayanlardansanız, o zaman işinizi internet üzerinden yapabilirsiniz. Bu site, kullanıcı sayısı giderek artan online alışveriş sitelerine güzel bir örnek. Site üzerinden çeyiz sandığınızı kolayca satın alabiliyor ve yerinizden kalkmıyorsunuz.

aramamotorubilgi.com

Arama motorları, en çok ziyaret edilen web sitelerinin başında gelir. Peki, arama motorları hakkında ne kadar bilgiye sahipsiniz? Gerçekten de aradığınızı kolayca bulabiliyor musunuz? Bu sitede, ipuçlarından tutun da arama motorlarının karşılaştırmalarına kadar çok şey bulacaksınız. Özellikle Google gibi arama motorlarından ziyaretçi edinmek isteyen site sahiplerinin takip edebileceği bir adres.

iqsturkey.com

Üzerinde zararlı olduğu yazdığı halde, en çok satan ürünlerin başında yer alan sigaradan, bir an önce kurtulmak ister misiniz? Ya da bu alışkanlığı bırakmasını istediğiniz yakınlarınıza doğru bilgiler vererek, tehlikeden kurtarmak isterseniz, bu adresi mutlaka kaydedin. Sitenin içeriği uzmanlar tarafından hazırlanıyor. Bu içerikler tehlikeden korunmak isteyen kişiler için kısa zamanda çözüm üretiyor.

nokiaoyun.org

Oyun tutkunları, en sevdiği oyunlara her yerden ulaşmak ister. Bu konuda en uygun araçlardan biri de cep telefonu. Cep telefonunuz, Symbian işletim sistemine sahip ise o zaman şanslısınız. Bu işletim sistemine dilediğiniz kadar oyun yükleyebiliyorsunuz. Sitede herkesle paylaşılan ücretsiz oyunlara ulaşabilir ve anında oynayabilirsiniz. Site, yeni tasarımı ile daha kullanışlı hale gelmiş.

efsaneler.com

Günlük sohbetlerimizin çoğunluğu dedikodu ile geçer. Denilenlerin çoğunu ise efsaneler oluşturur. Geyik için son derece uygun olan bu efsanelerin tamamına ulaşmak ister miydiniz? O zaman bu site tam size göre. Sitede onlarca şehir efsanesi var. Üstelik bu efsanelerin hepsi birbirinden ilgi çekici. Bu da demek oluyor ki; bir ay boyunca kullanabileceğiniz sohbet malzemesini bu sitede bulabilirsiniz.

emulasyonturkiye.com

Emülatörler, platformdan bağımsız olarak kullanıcılara farklı seçenek sunarlar. Siteyi ziyaret ederek birçok emülatör yazılımını nasıl çalıştırabileceğinizi en ince detaylarına kadar öğrenebilir ve oldukça geniş oyun arşivinden, dilediğiniz oyunu bilgisayarınıza yükleyip kolayca oynayabilirsiniz. Klasiklerden vazgeçmiyorsanız ve PC'lerde de bu oyunları oynamak istiyorsanız bu site size göre.

sikayetvar.com

Son günlerde devlet desteği ile hızlandırılan tüketiciyi bilinçlendirme çalışmalarına uzun süredir hizmet eden bu site, gün geçtikçe daha fazla kişiye hitap ediyor. Siteye tüketici şikâyetlerinizi iletebiliyorsunuz. Firmalar da bu şikâyetleri çözüme kavuşturmaya çalışıyorlar. Şikayetleri çözen firmalara puan veriliyor ve en fazla çözüm sunanlar listeleniyor. Umarız bu siteye bir şikâyetiniz hiç olmaz. ■

DVD + CD'li baskı için

DVD / CD'lerde göze çarpanlar

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve DVD / CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Ashampoo WinOptimizer 2007

Aynı donanımla iki kat hız

TAM SÜRÜM

Sisteminizi sadeleştirerek hızlandıran yazılımı kullanmak için kurulumda *Get full-version key* tuşunu tıklayın ve kayıt olun.

- Win 2000 / XP
- 11 MB

CHIP-Fox

CHIP ve Firefox işbirliği

TAM SÜRÜM

CHIP için hazırlanmış çok kapsamlı bir Firefox sürümü. Kurulduğu klasörü doğrudan USB diske atıp, buradan da çalıştırabiliyorsunuz.

- Win 9x / 2000 / XP
- 10 MB

Noah Pro 3.0

İngilizce sözlük cebinizde

TAM SÜRÜM

Palm OS'lar için İngilizce sözlük. Kullanım için önce noah_pro.prc dosyasını yüklemeli, daha sonra da full.pdb veya medium.pdb sözlüklerini eklemelisiniz.

- Palm OS
- 6,5 MB

TAM SÜRÜM

Bryce 5

3B animasyon ve modelleriniz için atmosferler yaratan bir yazılım.

Kurulumu: *Kur* butonuna tıkladığınızda, ZIP dosyası c:\CHIP\ klasörüne Bryce 5'in dosyalarını kopyalıyor. Daha sonra klasör içindeki Bryce5.exe dosyasına tıkladığınızda, karşınıza çıkan penceredeki *Continiue* butonuna basmalısınız. İnternet tarayıcınızda açılan yeni sayfadaki *new DAZ account* bölümüne tıklayıp yeni bir kullanıcı hesabı oluşturmalısınız. Daha sonra e-posta hesabınıza gelen bağlantıya tıklayıp, program için gerekli seri numarasının bulunduğu web sayfasına yönlendirileceksiniz.

Programı daha çok daha kapsamlı olarak kullanmanız için gerekli ek paketleri kurmayı unutmayın.

- Win 2000 / XP
- 25 MB

TAM SÜRÜM

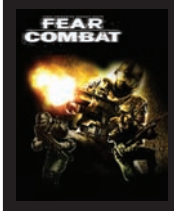

FEAR

Şimdiye kadarki en korkutucu oyun FEAR. Birinci şahıs dövüşüyle diğerlerinin hayal bile edemeyeceği koşullarda savaşmak üzere eğitilmiş özel bir asker olmanızdan kaynaklanan doğaüstü gerilimin nadide bir bileşimi. Korkunun gerçek anlamını keşfedin!

Kurulumu: Oyun için gerekli kodu **http://www.joinfear.com/main** adresinden alabilirsiniz. *Free CD key registration* butonuna tıkladığınızda formu doldurmanız gerekiyor. Gerekli şifre e-posta adresinize geliyor.

- Windows XP / 2000
- 1,3 GB

ArsLexis Thesaurus 1.2

İngilizce/İngilizce sözlük

TAM SÜRÜM

İçinde 48.000 kelime bulunan ArsLexis Thesaurus İngilizce terimler, eşanlamlılar içeriyor. Palm Os sisteminize thes.prc ve thes.pdb dosyalarını yüklemeniz yeterli.

- Win 9x / 2000 / XP
- 400 KB

Mozilla Firefox 2 beta 2

Çok daha kullanışlı

ÜCRETSİZ

Kullanıcı sayısı hızla artan Firefox'un son sürümü. Henüz beta testi aşamasında olan tarayıcıyı profesyonel kullanıcıların kullanmasını öneriyoruz.

- Win 9x / Me / 2000 / XP
- 6 MB

Panda Antivirus + Firewall 2007 7

Virüs ve hacker katili

DENEME SÜRÜMÜ

30 günlük kullanıma sahip bu anti virüs ve güvenlik duvarı ile hacker saldırılarından korunabilirsiniz.

- Win 9x / Me / 2000 / XP
- 23 MB

Bu sayfalar promosyonlu CHIP ile birlikte verilen DVD ve CD'deki içeriği tanıtmaktadır. Bu sayfaların, DVD ve CD içermediğinden promosyonsuz baskı (CHIP Compact - 3,50 YTL) için bir işlevi yoktur.
DVD / CD'niz çalışmıyorsa: Çizik, kırık veya başka nedenlerle çalışmayan DVD/CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için yardim@chip. com.tr'ye adres ve telefon bilgilerinizi içeren bir e-posta gönderebilirsiniz.

SWiSH Studio 2

Flash animasyonları

DENEME SÜRÜMÜ

Kullanımı oldukça basit olan SWiSH Studio 2 ile SWF Flash dosyalarını EXE ve SCR biçimine çevirip, bilgisayarınız için ekran koruyucu şeklinde kullanabilirsiniz.

- Win 9x / Me / 2000 / XP
- 12 MB

Mozilla Sunbird 0.2

Mega Update

ÜCRETSİZ

Yazılım, randevularınızı yönetebiliyor, hatırlatma işleviyle uyarıyor, değişik zaman bölgelerini birleştiriyor, tatil günlerini gösteriyor ve daha fazlasını yapabiliyor.

- Win 2000 / XP
- CHIP-Code Mega Update

Skype 2.0.

Ücretsiz telefon görüşmesi

ÜCRETSİZ

İnternet üzerinden ister sesli, isterseniz hem sesli hem de görüntülü sohbet yapabileceğiniz Skype, bunlara ek olarak cep telefonlarını da arayabiliyor.

- Win 2000 / XP
- 10 MB

PC Inspector Clone Maxx

Sabit disk klonlama

ÜCRETSİZ

Sabit diski yüksek hızda kopyalayabilen bir sabit disk klonlama aracı. Bu işlem için sistemi, oluşturulan açılış disketiyle başlatmak gerekiyor.

- Win 9x / 2000 / XP
- CHIP-Code WinToGo

CHIP sinema kulübü

Küçük korku dükkanı

Roger Corman'ın yönettiği 1960 yılı yapımı film bir kara komedi. İki gün içinde çekilmiş olması yüzünden de tanınmış bir film. Filmde, insan kanıyla ve leşiyle beslenen bir bitki yetiştiren aptal ve genç bir çiçekçi çırağının hikâyesi anlatılıyor. Ayrıca film genç Jack Nicholson'un küçak rolüyle de dikkat

çekiyor. Los angeles'ın bir kenar mahallesinde çiçekçilik yapan cimri patron Gravis Mushnick, Audrey Fulquard ve Clumy Seymour Krelboyne adında iki kişi çalıştırmaktadır. Genel olarak işlerin kötü gitmesine rağmen birkaç sürekli müşteri sayesinde ufak tefek işler yürümektedir.

BASIC KIT

Program kütüphanesi

- ACDSee 8.1.98
- Adobe Reader 7.0.7
- Babylon 6.0
- BitTorrent 4.20.4
- DirectX 9.0c Nisan '06
- eMule 0.47a TÜRKÇE
- Firefox 1.5.0.4
- GetRight 6.0 Beta 7
- K-Lite CodecPack 2.72
- Kaspersky Anti-Virus 6.0
- mIRC 6.17
- Windows Live Messenger
- Nero 7 Premium Türkçe
- QuickTime 7.1
- Registry Mechanic 5.2
- SiSoftware Sandra Lite
- Thunderbird 1.5.0.2
- Ultra Edit
- WinAmp 5.24
- WinRAR 3.60 beta 6
- ZoneAlarm 6.5.722

Stronghold Legends

Fethetme arzusu

DEMO

Ünlü strateji oyunu Stronghold serisinin yeni oyunu. Yeni fetih stilleri, multiplayer özelliği ve değişen oynanış şekli ile oldukça güçlenmiş.

- Win XP / 2000
- 340 MB

Sudden Strike 3: Arms for Victory

İkinci Dünya Savaşı

DEMO

Gerçek zamanlı bir strateji oyunu olan Sudden Strike 3, İkinci Dünya Savaşı'nda geçiyor. Yeni oyun arabirimi sayesinde askeri güçleri en ince ayrıntısına kadar yönetebilirsiniz.

- Win 2000 / XP
- 1 MB

101 ücretsiz yazılım

101 Freeware

ÜCRETSİZ

İhtiyaç duyabileceğiniz 101 ücretsiz yazılım. Ağdan ofis araçlarına, multimedyadan sohbet yazılımlarına kadar birbirinden ilginç bu yazılımları denemelisiniz.

- CHIP-Code 101 Freeware

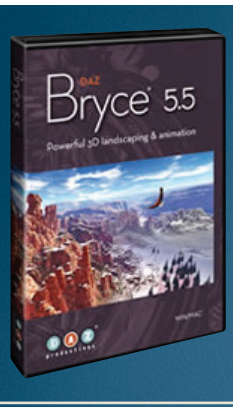

3. boyuta geçin

TAM SÜRÜM Bilgisayarın başına geçmeden önce hayal gücünüzü kullanın. Düşlediğiniz ortamı oluşturmak için Bryce size yeter.

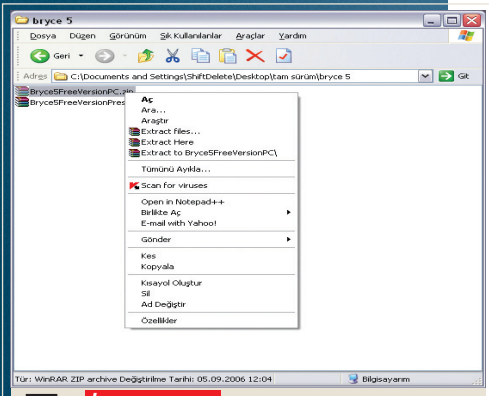

1 İNTERNET Kurulum yaparken internet bağlantınızın olması gerekiyor.

2 SİSTEM Yazılımı çalıştırırken sistem dosyalarınıza bir ekleme yapılmıyor.

3 PAYLAŞIN Hazırlanan dosyalar web üzerinden paylaşılıyor ve satılabiliyor.

3 boyutlu nesneler oluşturmak her zaman için bilgisayar kullanıcılarına zor gelmiştir. Bunun en büyük nedeni de kullanımı zor olan 3B programlardır. Yüzlerce menü ve düğme, bunun ne demek olduğunu gâyet iyi bir şekilde anlatır. Oysa Bryce 5 ile bu ortamları oluşturmak son derece kolay ve hızlı.

1 Bryce'in kurulumu: Yazılımı kurmak için öncelikle internet bağlantınızın olması gerekiyor. **www.daz3d.com** adresine üye olarak kullanıcı adı ve parola edinin. Daha sonra CHIP DVD'deki kurulum dosyasını çalıştırın. Aslında bir *.zip dosyasından ibaret olan bu kurulum dosyalarını çıkarttığınız zaman karşınıza gelen "Bryce5.exe" dosyasını açın. Kurulum gerektirmeden hemen çalışmaya başlayan yazılım, sizden kullanıcı adı ve parola isteyecek ve bir web sayfası açacaktır. Bu web sayfasına daha önceden edindiğiniz kullanıcı adı ve parolayı girerek kurulum için gereken anahtarı edinin. Bu uzunca anahtarı kopyalayarak, kullanıcı adınızla beraber yazılımın kurulum ekranına dönün ve yapıştırarak, işlemleri kolayca bitirin.

2 3B modellemeye giriş: Yazılımı çalıştırdığınızda ilk karşılaştığınız ekran size biraz yabancı gelse de asla çekinmeyin; zamanla alışabileceğiniz ve kullanımına kolayca hâkim olabileceğiniz bir arabirime sahip. Eklemek istediğiniz nesneleri sürükleyip bırakarak sahneye taşıyabiliyor ve biçimleri ile ilgili değişiklikleri de söz konusu nesneye tıkladıktan sonra gerçekleştirebiliyorsunuz.

3 Eklentiler ve yapabilecekleriniz: Yazılımın kurulum dosyasında bir de "Bryce5FreeVersionPresets.zip" adında bir dosya göreceksiniz. Bu sıkıştırılmış dosyayı açtığınızda, Bryce 5'i daha etkin kullanmanızı sağlayacak yeni bileşenlerin olduğunu fark edeceksiniz. Böylece düşlediğiniz görüntüyü elde etmek için hedefinize daha kısa zamanda ulaşabilirsiniz. Yazılımı kullanarak, 3 boyutlu ortamları kolayca oluşturabilir ve bu ortamları hareketlendirecek nesneleri ekleyebilirsiniz. Dilerseniz uzun süre uğraşarak oluşturduğunuz ortamların görüntülerini de Bryce 5 aracılığı ile kaydedip internette paylaşabilirsiniz. Kullanıcıların bu yazılım ile neler yaptığını görmek için yazılımın web sitesine göz atabilirsiniz. Siteye üye olan kullanıcılar kendi ürünlerini paylaşabiliyor hatta satabiliyorlar. Siz de hayal gücünüze güveniyorsanız bu yazılımı kullanarak hayallerinizi diğer bilgisayar kullanıcıları ile paylaşabilirsiniz.

Eklediğiniz nesnelerin görünüm açılarını değiştirmek için hemen sol tarafta bulunan Control olarak adlandırılan bölümdeki "Select Views" butonunu kullanmanız gerekiyor. Her tıklamada farklı bakış açısına sahip oluyorsunuz. Oluşturmak istediğiniz şekli kontrol edebileceğiniz en iyi açıyı yakaladıktan sonra, diğer butonlarla çalışmaya devam edebilirsiniz."Select Views" butonun hemen altında 3 adet X, Y ve Z boyutlarını işaret eden ok göreceksiniz. Bu oklar, ilgili doğrultularda çalışma sahnesini büyültür veya küçültür. Bu butonların hemen altında ise "Camera trackball" olarak adlandırılan ve sahneyi taşımaya yarayan bir buton bulunuyor. Sağa, sola, ileriye ve geriye hareket ettirebiliyorsunuz.

Sol tarafta bulunan butonların en altta yer alanı ise "Render" yani üzerinde çalıştığınız sahneyi giydiren butondur. Eserinizin neye benzediğini çalışma sırasında model olarak görseniz de "Render" butonuna bastıktan sonra çalışmanızı daha net görebileceksiniz. →

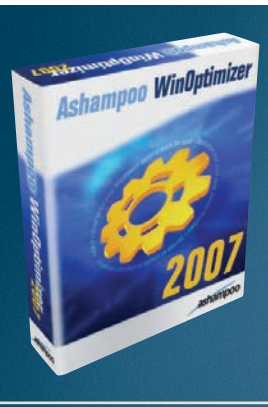

WinOptimizer 2007

TAM SÜRÜM Bilgisayarınızın hızına hız katmak istiyorsanız Ashampoo ile işletim sisteminizin performansını iyileştirebilirsiniz.

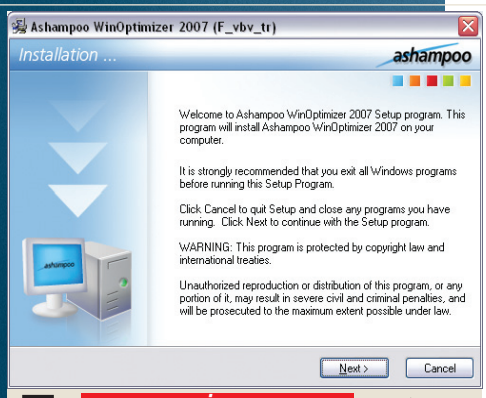

1 ZAHMETLİ KURULUM Yazılımı tam sürüm kullanmak için yapmanız gerekenler biraz zaman alıyor.

2 KULLANIŞLI ARABİRİM Ulaşmak istediğiniz aracı kolayca bulmanız için hazırlanan arabirim.

3 HER ŞEY İÇİN TEK TIK Fazla zaman harcamadan tek tıklamada performansınızı iyileştirebilirsiniz.

■ Ashampoo, işletim sisteminizin performansını arttıran yazılımlarla tanınan bir firma. Firmanın en yeni yazılımı olan Ashampoo WinOptimizer 2007 ise CHIP ile ücretsiz. Programı belli aralıklarla kullandığınızda hız farkını siz de hissedeceksiniz.

1 Yazılımın kurulumu: CHIP DVD'de bulunan kurulum dosyasına tıkladığınızda karşınıza gelen alışıldık kurulum sihirbazının adımlarını sırayla geçtikten sonra en son adımda "Get Full Version" butonunu göreceksiniz. [Bu butona tıklamadan önce internet bağlantınızın olduğundan emin olmalısınız ve Ashampoo.com'a üye olmalısınız.] Siteye üye girişi yaptıktan sonra kurulumdaki *Get Full Version* butonununa basınca açılan internet sayfasına e-posta adresinizi yazın ve *Senden* butonuna tıklayın.

E-postanıza gelen bağlantıya da tıklayınca Ashampoo'nun web sitesine yöneleceksiniz ve bu sayfadaki *Freebie Registration keys* bağlantısına tıklayarak yazılıma ait seri numarasını göreceksiniz.

Bu seri numarayı kopyalayarak kurulum penceresine tekrar dönün ve *Enter key* butonuna tıklayarak açılan pencereye yapıştırarak kuruluma devam edin. Bu adımlar, biraz zahmetli olsa da, yasal olarak tam sürüm kullanmanın heyecanı için bu uğraşa değeceğini düşünüyoruz.

2 Ashampoo'nun yetenekleri: Kurulum işleminden hemen sonra kullanışlı ve renkli bir arabirim ile karşılaşacaksınız. Bu arabirimde de gördüğünüz gibi sisteminize ilaç gibi gelecek çok sayıda aracı göreceksiniz. Dilerseniz bunları kısaca açıklayalım:

Cleaning Tools: Gereksiz dosya parçacıklarını ve kullanılmayan sistem dosyalarını siler. Bu bölüm altındaki araçlar ve işlevleri ise şöyle:

Drive Cleaner: Sabit diskteki tekrarlanan dosyaları ve kullanılmayan dosya parçacıklarını siler. Dilerseniz silinen dosyaları geri getirebilir.

Registry Cleaner: Kayıt Defteri'nde gereksiz olan verileri siler. Bu işlem, sistem performansını yakından ilgilendirir.

Internet Cleaner: Internet sitelerini ziyaret ettikten sonra kalan ve saklanan binlerce dosyayı silerek, bilgisayarınızda boş alan oluşturabilirsiniz.

Tuning Tools: Başlangıçta çalışan yazılımları ve işletim sistemi araçlarını kontrol eder. Bu bölüm altındaki araçlar ve işlevleri ise şöyle:

Startup Tuner: Windows'un başlaması ile beraber çalışan yazılımları denetlemenizi ve kontrol etmenizi sağlar.

IP Spam Blocker: Belli IP adreslerinden gelen istenmeyen e-postaları engelleyerek size zaman kazandırır ve internet bağlantınızı sağlıklı kullanmanızı sağlar.

Windows Functions: Windows'un kendi araçları da oldukça kullanışlıdır esasında. Ancak her zaman ulaşmak ve yerlerini tam olarak bilmek mümkün olmayabilir. Bu araç, Windows'un gizli dünyasına sizi kolayca götürebilir.

File Tools: Dosyaların tamamen silindiği, bölündüğü veya şifrelendiği bölüm. Bu bölüm altındaki araçlar ve işlevleri ise şöyle:

File Wiper: Dosyaların bazen geri gelmeyecek şekilde yok edilmesi gerekir. Bu işlem için Geri Dönüşüm Kutusu'ndan o dosyayı silmek de yetmez. Kesin çözüm ise bu araç ile mümkün.

3 Tek tıklamada optimizasyon: Yazılımın en beğendiğimiz bölümlerinden biri de *1-Click-Optimization*. Bu butona tıkladığınızda işletim sisteminiz için belli aralıklarla yapmanız gereken işlemleri tek tıklamada yapmış oluyorsunuz. ■

Yağmurun nihayet ofisimizin pencerelerini ıslattığı aydı Eylül. Monitörlerimizin başından kalkıp, çocukluğumuza kaçmak, kaldırım kenarından akıp giden yağmur suyunun önüne taşlardan, kumlardan barikat yapmak, kendi küçük barajımızı kurmak, yağmur suyuyla ıslanıp çamurla oynamak, yaramaz bir arkadaşımız çıkıp barajı tekmeleriyle bozana veya biriken suyun basıncı derme çatma oyun barajımızı yerle bir edene kadar ıslanmak istedik ama olmadı. Şehir de büyümüştü, biz de. Oynamak için önümüze birkaç DVD koymuştu hayat. "Büyüdün sen artık, yağmur, çamur yakışmaz eline. Hem takım elbiselerin kirlenir," diyordu sanki. Eylül'de monitörün başına geçip oyun oynamak, ihanet gibiydi hepimiz için. Çocukluğumuza, umutlarımıza, heyecanlarımıza ihanetin en büyüğüydü ama büyürken ihanet o kadar sıradan bir kavram haline gelmişti ki, bu seferkini de bilinçaltımıza itip Company of Heroes'un başına oturmakta çok da zorluk çekmedik. Arada Swords of the Stars ve Faces of War gibi kayda değer oyunlar da gözümüze çarptı ama hiç biri kalbimizde Company of Heroes kadar yer edemedi. Bir de yağmur… Kaçmak istedik. ■

ARMED ASSAULT

Operation Flashpoint'in yapımcılarından yepyeni bir bomba

Çek Cumhuriyeti'nin gözde oyun yapım şirketi Bohemia Interactive, yeni yapımıyla ortalığı kasıp kavuracak. Oyuncuya tanıdığı özgürlük sayesinde, en çok sevilen askeri simülasyonlardan 2001 yapımı Operation Flashpoint'in zafer sarhoşluğundan sonra, çok daha kapsamlı bir oyun bizleri bekliyor. Bu kez, kuzey bölgesi bir diktatörlük tarafından yönetilen ve güney bölgesi Amerika'nın desteğiyle demokratik bir yönetim altında birleştirilen bir adada savaşıyoruz. Aldığımız görevleri nasıl gerçekleştireceğimiz tamamen bizim isteğimize bağlı. Bu kez görevler arasında seçim yapma lüksüne sahibiz. Takımımızdaki istediğimiz askerin kontrolünü ele alabildiğimiz oyunda, görevleri yerine getirişimize göre senaryonun akışı değişiyor. Örneğin bir üsse saldırmamız gerekiyorsa, doğrudan ön kapıya hücum etmek yerine önce üsse gelen takviye güçlerin bulunduğu konvoya saldırarak görevimizi kolaylaştırabiliyoruz. Oyunda yalnızca tüfek, tabanca değil M1 tanklarından Apache saldırı helikopterlerine kadar birçok savaş aracı da emrimizde olacak. Oldukça geniş haritalarda sınırsız oyuncunun karşı karşıya geleceği oyunda, dilerseniz tek kişilik görevleri bir arkadaşınızla omuz omuza yapmanız da mümkün olacak. ■

Tür ▸ FPS ***Dağıtım*** ▸ Belli değil ***Yapımcı*** ▸ Bohemia Interactive ***Çıkış Tarihi*** ▸ Aralık 2006

BURNING CRUSADE

World of Warcraft'ın ilk genişleme paketi

Tüm dünyayı saran World of Warcraft, ilk genişleme paketiyle yerini daha da sağlamlaştırmaya hazırlanıyor. Seviye sınırının 70'e çıkarılacağı oyuna, Blood Elf (horde) ve Drenei (ally) olmak üzere iki yeni ırk dâhil edilmiş. Mücevher yapımı ve bu mücevherlerin takılabileceği slot'lu silahların da yer aldığı pakette iki büyük sürpriz yer alıyor. Birinci sürpriz ork'ların ana yurdu olan Outlands adlı yeni bir kıta ve bu kıta üzerine serpiştirilmiş birçok yeni şehir ve zindan. İkinci sürpriz ise yalnızca bir ırka ait olan ve iki taraf arasındaki en büyük farklardan birini oluşturan paladin ve shaman sınıflarının, yeni ırklarla her iki tarafın da seçimine açılması. Oldukça tepki çeken bu karar, oyuncuların WoW'dan uzaklaşmasına dahi yol açabilir. Paketin en büyük artısı ise yalnızca 70. seviyeye ulaşabilen karakterlerin Outlands'teki uçan binekleri kullanabilmesi. Yeni paketin oyunun kaderini nasıl etkileyecek hep birlikte göreceğiz. ■

Tür ▸ RPG ***Dağıtım*** ▸ Blizzard
Yapımcı ▸ Blizzard ***Çıkış Tarihi*** ▸ Kasım 2006

NEED FOR SPEED CARBON

Hız tutkunlarının vazgeçemediği seri

Oyun tarihinin en uzun süredir ayakta kalan serilerinden Need for Speed oyunlarına bir yenisi daha ekleniyor. Carbon, bizi yeniden şehir içinde yapılan sokak yarışlarına çekiyor. Ama bu kez yalnız değiliz. Yarışlara bir ekip arkadaşımızla katılacağız. Arkadaşımız, kendi yeteneklerine göre oyunu bize kazandıracak ya da büyük avantajlar sağlayacak. Sokak yarışları yasal olmadığından, bazı yarışçılar turnuvaları şehir dışına taşımaya karar vermiş. Bu karar ise kanyonlarda yapılan iki kişilik yarışların doğmasına neden olmuş. Bu iki aşamalı yeni oyun türünde, önümüzdeki aracı takip ederek puan toplarken, ikinci aşamada biz kovalanırken topladığımız puanların sıfırın altına inmemesine dikkat edeceğiz. Oyunda sıradan, güçlü ve egzotik olmak üzere üç farklı araba türü bulunacak. Bu kez araçlarımızı modifiye ederken yalnızca parça değiştirmekle yetinmeyip, bazı parçaları ve arabayı belli bir dereceye kadar eğip bükebileceğiz. Müzikleriyle de iddialı olan yeni oyunda lastik yakmak için sabırsızlanıyoruz. ■

Tür ▸ Yarış ***Dağıtım*** ▸ EA
Yapımcı ▸ EA ***Çıkış Tarihi*** ▸ Kasım 2006

Sigara sağlığa zararlıdır, barut dumanı da öyle.

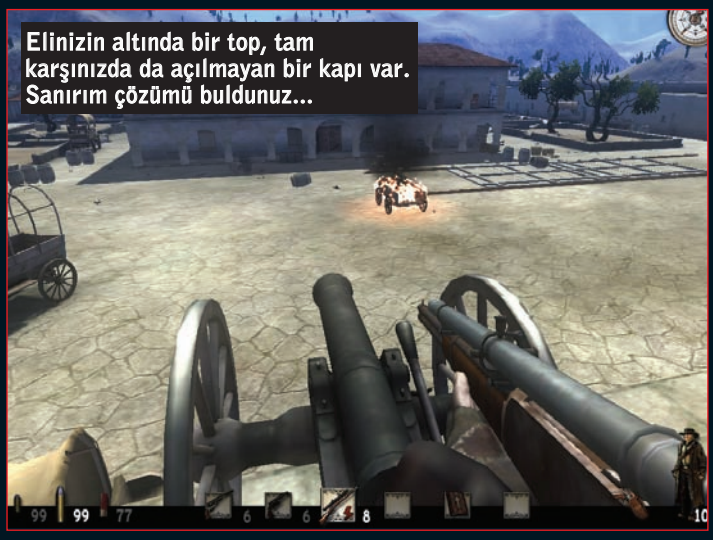

Elinizin altında bir top, tam karşınızda da açılmayan bir kapı var. Sanırım çözümü buldunuz...

Fakir zenginden daha çok şey vaat eder çünkü kaybedecek hiçbir şeyi yoktur.

CALL OF JUAREZ

The Outlaws oyununu hatırlar mısınız? Yıllar önce oynadığımız en iyi Western oyunuydu. Tahtını kimse sarsamamıştı, ta ki bugüne kadar.

Call of Juarez bir serseri Meksika melezini ve tövbekâr bir papazı yönettiğimiz, son derece keyifli bir oyun. Hikayesi ile sizi en başından sarmalayıp yaklaşık 12-16 saatlik bir oyun süresi boyunca hiç bırakmıyor. Bu atmosferdeki en büyük pay, hiç kuşkusuz seslendirme sanatçılarında ve senaristte. Karakterlerin duyguları o kadar iyi yansıtılıyor ki, bir süre sonra aynı replikleri siz de söylemeye başlıyorsunuz. Özellikle rahibi seslendiren sanatçının ses tonu son derece etkileyici.

Bir avuç dolar için Bir Sergio Leone Klasiği

Oyundaki iki karakterden Billy Candle, hayatı boyunca hep kaybetmiş, itilmiş, istenmeyen bir serseri. Başıboş dolanmaktan vazgeçip hayatta güvenebileceği tek kişiye, annesine gitmek üzere yola çıkıyor. Kadınlarla da arası iyi olduğu için, kasabada başı bir çırpıda belaya giriyor. Bu karışıklık ve sonrasındaki olaylar Billy ile papazı kader ortağı yapıyor. Bir süre sonra Billy kaçmaya, papaz da onu kovalamaya başlıyor. Yani oyunda hem avı hem de avcıyı yönetiyoruz.

Billy, her Western oyununun olmazsa olması çatışma sahnelerinden daha çok, sessiz ve gizli bölümlerde yönettiğimiz bir tipleme. Silah çalmaktan at çalmaya, çiftliklere kendimizi belli etmeden sızmaya kadar birçok görevde Billy'i yöneteceğiz. Ama Billy'nin asıl yeteneği saklanma kadar tırmanma kabiliyeti ile ortaya çıkıyor. Oyunun başlarında bulacağınız kırbacı ile Billy harikalar yaratıyor. Çünkü bu kırbaç ile ağaç dallarına asılıp sallanabiliyor, kendini yukarı çekebiliyor ya da yükseltilerden aşağı indirebiliyor. Ayrıca aynı kırbaç ile kendinizi kurtlardan ve çıngıraklı yılanlardan koruyabiliyor, hatta 4-5 darbede Kızılderilileri bile öldürebiliyorsunuz. Ancak bu son eylemi oyun boyunca yalnızca bir kez gerçekleştirebildik.

Oyunda genelde yakın mesafeden çifte ile yapılan tek bir atış sizi öteki dünyaya göndermeye yetiyor. Bu karakter kurşunlara karşı son derece dayanıksız. Fakat oyundaki dövüş sahnelerinin hepsinde bileği sağlam Billy'i yönetiyoruz.

İyi, Kötü, Çirkin – Filmin sonundaki düello unutulmaz.

Peder, tanrının kılıcı, tanrının sağ eli peder. Eski bir günahkâr olan peder müthiş bir silahşor. Oyundaki çatışma bölümlerinin %80'ini bu karakterle oynayacaksınız. Kasabadaki karışıklığı "yoluna koyduktan" sonra Billy'nin peşine düşüyor. Peder üstüne eski bir İspanyol plaka göğüs zırhı giyiyor. Bu yüzden yakın çatışmalarda kolay kolay ölmüyor. İki tabancası da kılıfındayken ateş etmek istediğinizde oyun ağır çekime geçiyor (Concentration Mode) ve ekranın iki yanından iki hedef imleci, ortadaki hedef imlecinde buluşmak üzere ilerlemeye başlıyor. Bu imleçler iki elinizdeki tabancaları gösteriyor. Altı patlarlarınızı farenin sağ ve sol tuşlarına basarak ateşleyebilirsiniz. Her tuş bir ta-

» İPUÇLARI

- Hem hazinenin bulunduğu yerin üstündeki kayayı hem de Juarez'in kalesindeki su rezervuarını devirmek için, kırbacınızla asılıp gerilerek taşa/rezervuara çarpmanız gerekiyor.
- Hazinenin bulunduğu yerdeki kayaya ulaşmak için, önce öndeki tepeye tırmanmalısınız. Bunun için kilisenin solundaki kaya yığınını kullanıp kilisenin çatışına çıkmanız gerekli.
- Kartal tüyü kayalığın en üstünde. Gideceğiniz yeri haritadan takip edin. Sakın tüyü almayı unutup inişe geçmeyin.
- Treni kurtardığınız bölümde TNT fıçısını her koyuşunuzda, aşağı kaymaması için barikatın en solundaki düz bölgeyi kullanın.
- Yay kullanırken, uzaktan atılan bir okun bir eğimle gideceğini hesaplayıp biraz yukarı nişan alın.
- Yumrukla dövüşürken rakibiniz yumruğunuzdan kaçarsa geri çekilin. Hemen ardından bir kroşe çıkartabiliyorlar.

bancanın tetiği gibi düşünülmüş. Bu mod özellikle kalabalık çatışmalarda oldukça keyifli ve bir o kadar da faydalı oluyor. İmleçler ortada buluştuğunda oyun da eski hızına geri dönüyor. Düellolarda ise yukarıdaki geriye sayan sayaç 0 olduğunda fareyi aşağıya iterek silahı çekip, imleci en kısa sürede rakibin üstüne getirmeye çalışıyoruz. Düelloda bir yere hareket edemiyoruz. Yalnızca sağa sola kaçıp ateş edebiliyoruz.

Bir film gibi akan oyun, Western filmlerindeki sahneleri birebir işlemekle kalmayıp, uzak batı atmosferini gerçeğe yakın bir halde size sunuyor. Tren soyguncularını önlerken o dönem kullanılan soygun tekniklerini görebiliyor, ama bir yandan da tipik bir Western filmindeki çatışma sahnesini birebir yaşayabiliyorsunuz. Bu kadar çatışma içerisinde hem altıpatlarlarınız hem de tüfekleriniz ısınıp bozulabiliyor. Bu yüzden çatışmanın tam göbeğinde silahsız kalmamak için, iyi bir silah bulduğunuzda elinizdekiyle değiştirmeniz doğru olacaktır. Bazı silahların üzerinde bulunan şimşek işareti, o silahın çok uzun ömürlü olmayacağını gösteriyor.

Concentration mode dışında eğer tek elinizle tabanca kullanırsanız [Z] tuşu ile seri ateş edebilirsiniz. Tüfek kullandığınızda ise farenin sağ tuşuyla zum yapabilirsiniz. Yapımcılar zum yapmayı nişangâhtan bakmak olarak düşünmüşler. Yani siz sağ tuşa bastığınızda, tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi, namlunun baktığı nokta dışındaki yerler bulanık görünüyor. Bu ayrıntı bile oyunun atmosferini gerçekçi kılmaya yardımcı oluyor.

Unforgiven – Bir ekoldür Clint Eastwood

Oyunda amacınız siz ilerledikçe belli oluyor. Oyunu bitirmiş ve senaryonun sürprizlerini size söylemek için can atıyor olmamıza rağmen, dilimizi/elimizi tutacağız ve keyfinizi kaçırmayacağız. Yalnız sizin de bildiğiniz gibi, oyun Aztek altınlarına erişmekle alakalı ve sonlara doğru biraz da Indiana Jones benzeri bölümler sizi bekliyor.

Aksiyona dayalı bir oyunda uzun süre platformlar arasında dolaşmak size can sıkıcı gelebilir. Ama bu oyunda o kadar güzel hazırlanmış bölümler içerisinde dolaşıyorsunuz ki, vücudunuz hep adrenalin pompalıyor. Ha düştüm ha düşeceğim, diyerek dolaştığınız platformlardan geçmek gerçekten ustalık istiyor. Özellikle kartal tüyü aramaya gittiğiniz ve yaklaşık 30 dakika bir kayalığa tırmandığınız bölüm, bir süre rüyalarınıza bile girebilir. Oyunda bizi en çok şaşırtan bölüm ise Billy'i yöneterek ok ve yayla tavşan avlamaya çalıştığımız bölüm oldu. Çalılara kaçan tavşanların peşinden bir hayli koşmanız gerekebiliyor. Söz konusu tavşanlardan bir tanesini, oklamak yerine atla ezerek avladığımızı söylesek, belki size bir fikir verebilir.

Oyunda ata binebiliyoruz. Atın kontrolü tıpkı hızlı bir araba kullanmaya benziyor. Elinizi fareden çekerek, sadece W,A,S,D tuşlarını kullanıyorsunuz. Atın üzerinde çatışmaya girdiğiniz en eğlenceli bölüm ise, rahiple bir posta arabasını kovalarken bir yandan da ateş ettiğiniz kovalamaca sahnesi. Filmlerde gördüğümüz atla dik yamaçtan inmekten tutun, nehirden geçmeye kadar birçok şeyi birebir yapabiliyoruz.

Son sahne hep en büyük çatışmayla biter

Call of Juarez en sondaki büyük çatışma sahnesinin ve takip eden birkaç bölümün ardından bitiyor, ama tadı kesinlikle damağımızda kalıyor. Oyundaki en büyük eksiklik, ara videoların hepsini [ESC] tuşuna basarak geçemeyişimiz. Maalesef ölümümüzden hemen önce bir video varsa oyun yeniden yüklediğinde önce uzun uzun bu videoyu seyretmek zorunda kalıyoruz. Ayrıca bazı otomatik kayıt noktalarının yeri yanlış. Ama bu hatalar oyunun kalitesine leke düşürmüyor. Call of Juarez arşivinizde mutlaka bulunması gereken bir oyun. ■

Burak Akmenek, buraka@level.com.tr

Call of Juarez

Grafik	80
Ses	90
Oynanabilirlik	80
Çoklu oyuncu	70
Eğlence	90

CHIP PUANI 90

Son karar

Enfes atmosfere sahip bu oyunu bitirmeden başından kalkamayacaksınız.

Tür ▸ FPS ***Dağıtım*** ▸ Ubisoft ***Yapımcı*** ▸ Techland
Sistem gereksinimi ▸ 2,0 GHz işlemci, 512 MB RAM, 256 MB Ekran kartı

FLATOUT 2

Arabalar yalnızca filmlerde darmadağın olmaz

Bazen efendi efendi araba kullanabileceğiniz yarış oyunlarını bir kenara bırakıp pistte ters yönden gitmeyi ya da tüm yarış boyu rakiplerinize çarparak araba kullanmayı düşlediniz mi? Flatout 2 size direksiyon başında her türlü "pisliği" yapmanızı sağlayacak özgürlüğü veriyor. Daha da eğlencelisi, amacı sürücüyü ön camdan fırlatarak çeşitli hedeflere yöneltmek olan 12 farklı minik oyun da içeriyor.

Ne kadar yüksek derece o kadar fazla para

Flatout 2 hemen her yarış oyununda olduğu üzere, size elinizdeki para ile bir araba alma imkânı tanıyor. Bu arabayla ilk önce düşük ödüllü yarışlara girebiliyorsunuz. Oyunda yarışabileceğiniz üç ana kategori var. Bu üç kategorideki yarışlara girebilmeniz için önce o kategoriden bir arabaya sahip olmalısınız. Arabaya sahip olmak içinse önce alt kategorideki yarışları kazanmalısınız. Çünkü yeni araba alacak parayı ancak bu şekilde toplayabiliyorsunuz. Aynı parayı aracınıza daha iyi parçalar takmak için de kullanıyorsunuz. Yani oyundaki en hızlı arabayı kullanıp en büyük ödüllü yarışlara girebilmek için önce biraz toz toprak içerisinde yuvarlanmanız gerekiyor.

Sekiz yarışçı üzerinden yapılan ve genelde üç alt yarıştan oluşan kupalarda, her yarıştaki performansınıza göre genel puanlamaya giriyorsunuz ve üç yarış sonunda toplam derecelerinize göre bir nihai derece alıyorsunuz. Ayrıca her yarışta etrafı kırıp dağıtmanız, rakiplerinize verdiğiniz zarar gibi konulardaki başarılarınıza göre fazladan para kazanıyorsunuz.

"Dağıtmak" demişken aklınıza yayalar gelmesin

Flatout serisinin en büyük özelliği, etraftaki objelerin kırıp dağıtılabilmesi. Yani yolunuza çıkan herşeyi çarparak kırıp dağıtabiliyorsunuz. Zaten pistler de böyle birçok eşyayla dolu. Ama fazla heveslenmeyin Carmageddon'daki gibi yayalara çarpıp puan toplayamıyorsunuz. Oyunda yaya yok. Her kırıp dağıttığınız eşya, rakiplerinizle çarpışmalarınız ve arabanızın lastiklerini yerden kestiğiniz her manevranız ise deponuza nitro olarak dönüyor. [Ctrl] tuşuna basarak Nitro kullanımıyla arabanızın oldukça çabuk bir şekilde hızlanmasını sağlayabilirsiniz.

Flatout'taki bu kırıp dökme, oyundan aldığınız keyfi kat be kat arttırsa da bazen başınıza büyük sorunlar açabiliyor. Kırıp geçtiğiniz nesnelerin, ağırlıkları yüzünden, çarpma açınıza ve hızınıza göre verdikleri tepkiler farklı olabiliyor. Bazıları arabanızı dahi yavaşlatırken, bazıları tamponunuzdan sekip uçuyor. Ama en kötüsü, çarpıncaya kadar nasıl tepki vereceklerini bilememeniz. Bir çamaşır makinesi boş kutu gibi sekerken, onunla aynı ağırlığa sahip metal borular gidiş yönünüzü bile değiştirebiliyor. Bazen eşyalar uçup gitmek yerine uzun süre arabanızın altına ya da cama yapışarak görüşünüzü kapatıyor. Fakat ne olursa olsun, bir benzin istasyonunun pompalarını patlata-

rak geçmek ya da bir çiçek serasını dağıtmak son derece heyecanlı geliyor. Hatta bir alışveriş merkezine bile dalabiliyorsunuz.

Tüm bu hengâme ve karmaşa içersinde "aslında" yarıştığınızı unutmamak gerek. Yarış ne kadar kaotik gitse de, önemli olan en azından ilk üç içerisinde yer alabilmek. Bunun için yetenek kadar şans etkeni de önemli bir rol oynuyor. Çünkü oyunda rakipleriniz deli gibi araba kullanıp, tam siz virajdan çıkarken arkanıza dokunup kendisiyle beraber sizi de yol dışına atabiliyor. Ya da birbiriyle çarpışan iki arabadan birisi sekip size de çarpabiliyor. Bu çarpmalar bazen işinizi kolaylaştırsa da, genelde sizi birincilikten sekizinciliğe yarıyor ve sinirlerinizi zorluyor. Birinci olmak için bir yarışı bazen üst üste on kez oynayabiliyorsunuz. Bazen de rakipleriniz çarpışıyor ve siz o karışıklıktan faydalanıp birinci olabiliyorsunuz. Yani son tura kadar sekizinci bile olsanız, birinci olma şansınız her zaman mevcut.

Ha kamyonet kullanmışsınız ha yarış arabası

Kullandığınız araçların dayanıklılık ve hız özellikleri birbirine ters orantılı. Yani bir araba ne kadar hızlıysa darbelere o kadar az dayanıklı oluyor. Fakat iş sürüş dinamiklerine geldiğinde, bir kamyonetle yarış arabasının verdiği tepkilerin aynı olduğunu görüp hayal kırıklığına uğruyorsunuz. Fizik dinamikleri, altınızdaki aracın gücünü ya da ağırlığını size hissettirmiyor. Yalnızca özelliklerine göre daha çabuk hızlanan ya da savrulan bir araca sahip oluyorsunuz. Bu da farklı araçlara sahip olmanın hazzını yaşatmıyor. Oyunun atmosferini zedeleyen bu açığını ise yapımcılar mükemmel rock parçalarıyla kapatmış. Aralarında Megadeth'ten Symphony of Destruction'ın bile bulunduğu oyun müzikleri kelimenin tam anlamıyla gaza getirici. Zaten oyunu oynarken dinleye dinleye, bir yerden sonra parçaları ezberlemeye başlıyorsunuz. Oyun içerisine eklenen farklı yarışçı tipleri ise kendilerine has sürüş teknikleri olduğu iddia edilse de, aslında süs olmaktan öteye gidemiyor. Bir de yarışlarda isim takibi yaparak puanları hesaplarken tanıdık isimlerle karşılaşmanızı sağlıyor, hepsi bu.

Bir yarış oyununu oyun yapan birinci etken araç dinamikleri, ikincisi ise pist tasarımlarıdır. Flatout 2 bu konuda oldukça başarılı. Defalarca testten geçtiğine emin olduğumuz pistler, sürüş yeteneklerinizi test etmek için oldukça uygun. Dönüşlerde el freni ve nitro kullanma, dönemeçleri içeriden alma, uygun yerlerde tekerleği yerden kesme veya kalkışta doğru devirle kalkma gibi numaralar zaten yarışları kazanmak için sizin payınıza düşen manevralar. Fakat bu oyunda hiç aklınıza gelmeyecek bir yeteneğinizi daha kullanmanız gerekiyor. Sürücüyü doğru açı ve en yüksek hızdayken ön camdan fırlatmak!

"Off çok kötü düştü" gibi sözleri söyleyeceğiniz oyunlar

Ragdoll Olympics denilen ve 12 minik oyundan oluşan bu farklı bölüm, tamamen Flatout oyununa özgü bir eğlencelik. Sürücünüzü bir bowling topu gibi fırlatarak bowling oynamaktan, en yükseğe fırlatıp gerili bir ağa yapıştırmaya kadar aklınıza gelebilecek en çılgın oyunları oynayabileceğiniz bu bölüm, aslında PC'lerde görmeye alışık olmadığınız bir grup parti oyunu. Yani arkadaşlarınızla canınız sıkıldığında bu

seri oyunlara girip kimin en iyi olduğunu görmek için yarışabilirsiniz. Oyundaki ragdoll (Bez bebek) efektini en açık şekilde görebileceğimiz bu oyunlar, ustalaşıncaya kadar size oldukça zor gelebilir.

Flatout 2 ciddi sürücüler için değil, filmlerdeki çılgınca araba sahnelerini seven ve 'arcade' tarzı araba yarışlarından hoşlananlar için yapılmış. Oyun kesinlikle bir simülasyon değil. Ama tüm hatalarına ve bazen sinir katsayınızı artıran kazalarına rağmen son derece eğlenceli. Ara sıra bir iki yarış yapmak için başına geçtiğinizde dahi, saatlerce bırakamayabilirsiniz.■

Burak Akmenek, buraka@level.com.tr

Flatout 2

Grafik	80
Ses	70
Oynanabilirlik	70
Çoklu oyuncu	70
Eğlence	80

CHIP PUANI 76

Son karar

Oyalanmak için oynayacaksanız iyi düşünün, elinize yapışabilir.

Tür ▸ Yarış ***Dağıtım*** ▸ Empire Interactive
Yapımcı ▸ Bugbear ***Sistem gereksinimi*** ▸ 1,5 GHz işlemci, 256 MB RAM, 64 MB Ekran kartı

RESERVOIR DOGS

Renkli çetenin eksik macerası

Neden Bay Pembe benim? Tarantino'nun filminde aklımızda en çok yer etmiş cümlelerden birisi herhalde budur. Film, birbirine isimle hitap etmek yerine kod adı olarak renkleri kullanan bir çetenin öyküsünü anlatır. Bir soygun yapılmıştır ama biz bu soygunun öncesini ve sonrasını görürüz. Arada olup bitenler ise tümüyle oyuncuların diyaloglarından çıkar. Zaten kanlar içerisindeki bir adam ve yanında başka bir arkadaşının soygun sonrası buluşma noktasına gelmesiyle seyirci ilk şoku yaşar. Ve hikaye başlar…

Arada eksik ne varsa hepsi bu oyunda

Soygunun başıyla sonu arasındaki boşlukta ekip üyelerinin ne yaptığını bu oyun bize anlatıyor. Daha doğrusu, biz tek tek çete üyelerinin kontrolünü ele alarak oynuyor ve sahneleri biz yaratıyoruz. Oyunun başlangıcında, kontrolleri öğrenmemiz için oynadığımız alıştırma bölümü bile senaryoya o kadar güzel yedirilmiş ki, bir alıştırmadan daha çok çeteye kabul edilirken yapılan bir eğitimin içine girdiğimizi hissediyoruz. Böylelikle hem senaryo ilerliyor hem de biz oyunu öğreniyoruz. Açıkçası son zamanlarda rastladığımız en akıllıca düşünülmüş alıştırma bölümünü bu oyunda bulduk.

Bu bölümde öğrendiğimiz ve oyunu benzerlerinden ayıran en önemli ayrıntılardan birisi, rehine aldıktan sonra güvenlik görevlilerini tehdit ederek silahlarını bırakmalarını sağlamak. (Oyun, devamlı olarak polis ve anti terör timi üyelerini vurmak gerektiği için, yurtdışında çok eleştiri aldı.) Önce rehineyi kontrolümüz altına alıyoruz,

ardından fare ile polise silahını bırakmasını söylüyoruz. Eğer polis silahını bırakmazsa silahımızla rehineye sağlam bir darbe vuruyoruz. O zaman polis ciddi olduğumuzu anlayıp silahını yere bırakıyor. Bundan sonra polisi fareyle kontrol edip silahından uzaklaştırıyor ve duvar dibine çömeltiyoruz. Bunu yapmamız oldukça önemli, zira arkamızı döndüğümüz an polis silahını yerden alıp üstümüzde delikler açmaya başlıyor. Tabii bir rehine aldığınızda polisin vurulmaya ne kadar açık olduğunu fark ederseniz, onu rahatlıkla vurabilirsiniz de.

Psikopat mısınız yoksa profesyonel mi?

Oyunun önemli kısımlarından biri, sizin oyun tarzınızı takip etmesi. Puanlarınız, eğer görev içerisinde herkesi vurursanız psikopat, eğer akıllıca davranırsanız profesyonele doğru artıyor. Bu puanlama bölüm sonunda veriliyor. Oyunda birilerini, ama özellikle de masum vatandaşları vurmamanız çok önemli. Her ne kadar silahınızı gördüklerinde koşup alarma bassalar da, kimi yerlerde onlara ihtiyacınız oluyor. Bir kasayı açmak ya da bir kapıdan geçmek için, doğru şifreyi tuşlamaları gerekebiliyor. Bu yüzden, onları rehin alıp açılacak yere sürüklemelisiniz. Oyunun en keyifli yerlerinden birisi ta Max Payne ve Matrix'ten kalma ağır çekim çatışma, yani "bullet time" modu. Bu modun dolması için çatışmaya girmeniz gerekiyor. Bar dolduğunda ise ağır çekime girip öyle ateş edebiliyorsunuz. Özellikle kalabalık polis gruplarına karşı oldukça yararlı olan bu modda, her karakterin de ayrı bir havalı hareketi var. Bu moda girmeden önce birisi saçlarını tarıyor, ötekisi gözlüğünü takıyor. Gözlük takmak demişken, filmde oynayan, Kill Bill serisinden de tanıyacağınız Michael Madsen, kendi karakteri olan Mr. Blonde'u seslendirerek oyuna katkıda bulunmuş.

Ben bu müziği daha önce duymuştum

Oyunun müzikleri oldukça orijinal ve filmle alakalı bazı sahnelerin yeniden canlandırılmasıyla sizi oldukça havaya sokacak. Polislerle köşe kapmaca oynarken arka sokaklardan alışveriş merkezine kadar birçok mekândan geçiyoruz. Hatta o ünlü "arabayı kana bulama" sahnesini bile birebir oynuyoruz. Köşe kapmaca için oyun sahamız yanlızca yürüyebildiğimiz yerler değil. Zaman zaman arabamıza atlayıp polisten kaçmamız da gerekiyor. Araba kullandığımız sahneler, dört tekerleğimiz yerden kesildiğinde ağır çekime girerek bizi havaya soksa da, çok kolay. Birçok bölümü ilk seferde rahatça geçebilirsiniz. Tüm bölümler "check point" sistemiyle ilerliyor. Yani belli bir yeri geçtiğiniz oyun otomatik olarak kaydediliyor. Öldüğünüzde doğal olarak son kayıt noktasından devam edebiliyorsunuz.

Bölümler içerisinde çok fazla alternatif yol yok. Bölüm tasarımları sizi hep tek bir doğruya doğru zorluyor. Siz de devamlı bir çatışmadan diğerine koşuyorsunuz. Hep aynı hareketleri yapan yapay zekânın çok parlak tepkiler vermediği bu çatışmalarda, bir bölümü bitirip sonrakine geçiyorsunuz. Bu monoton ilerleyiş, oyunu tüm havalı adı sanına ve atmosferine rağmen sıradan bir FPS haline getiriyor. Çözmek için aklınızı kullanmanız gereken bulmacalar ya da size eğlence sunacak başka alternatifler yok. Bir süre sonra müziklere de aşina oluyorsunuz. Geriye oynamak için sebep tek olarak filme olan tutkunuz ve oyunun atmosferi kalıyor. Reservoir Dogs adının üç tip düşman ve üç ya da dört farklı silah, tek tip araba ve çok zekice hazırlandığını iddia edemeyeceğimiz bölümlerden çok daha iyi bir oyunu hak ettiği açık. Grafiklerin sıradanlığını da bu eleştirilerin yanına eklemeden geçemeyeceğiz. Maalesef film oyunları tarihine bu oyunu da "vasat" tanımıyla gömmek zorundayız. Ama ne olursa olsun oyundaki müzikleri MP3 olarak dinlemenizi tavsiye ederiz. Bu tarz müziği dinlemek her zaman keyif verir.■

Burak Akmenek, buraka@level.com.tr

Reservoir Dogs

Grafik	70
Ses	70
Oynanabilirlik	70
Çoklu oyuncu	70
Eğlence	70

CHIP PUANI 70

Son karar

Müzikleri muhteşem, gerisi maalesef vasat.

Tür ▸ FPS ***Dağıtım*** ▸ Eidos Interactive
Yapımcı ▸ SCI ***Sistem gereksinimi*** ▸ 2,0 GHz işlemci, 512 MB RAM, 128 MB Ekran kartı

Geleceğin gazetesi

Yavaş yavaş, gazetenin yerini elektronik kâğıt alıyor. İlk cihazlar ortaya çıktı. Ama bu sadece başlangıç.

Bill Gates, kâğıda basılan gazetelerin sonunu görmeyeceğini düşünüyor. "Önümüzdeki 50 yıl süresince insanlar, geleneksel kâğıda basılı gazeteyi okumayı ve taşımayı tercih edecekler." diyor Microsoft'un kurucusu. Başka bir görüşe göre, durum farklı. Steven Spielberg, "Azınlık Raporu" (Minority Report) isimli bilimkurgu filminde, günlük USA Today gazetesini, üzerine resimler ve yazılar yüklenebilen saydam bir ekran şeklinde kurgulamış ve insanlar bu tip ortamlarda gezinmek için bir çeşit yüksek teknolojili eldiven kullanmış. Holywood filmi 2054 yılında geçiyor, yani günümüzden 50 yıl ilerisi bile değil. Acaba Bill Gates, gazetenin geleceğine biraz karamsar mı yaklaşıyor? Yoksa fantezileriyle tanıdığımız Steven Spielberg, yine gerçeklere bir parça özel efekt ekleme özgürlüğünü mü kullanmış?

Görünen o ki, Spielberg haklı: Birkaç gazete şimdiden gazetelerini okuyucularına yeni bir ortamda, "elektronik perde" üzerinde sunmak üzere kolları sıvamış. Kullanılacak teknolojinin temelleri, Massachusetts Institute of Technology (MIT) tarafından geliştirilmiş ve piyasaya süren şirket tarafından "E-Ink" (E-Mürekkep) adıyla pazarlanıyor. Bu yol, doğrudan Spielberg öngörüleriyle örtüşüyor.

Fakat Bill Gates de gazetecilik sektörünün değişim içerisinde olduğunu düşünüyor: "Bütün basımevleri dijital stratejilerini şimdiden iyice düşünmeli," diyor ve her geçen gün daha fazla gencin, geleneksel basım gazete yerine elektronik ortamları tercih ettiğine dikkati çekiyor. Bugüne kadar bütün gazete alternatifleri, bilgisayar aracılığıyla okunabilen elektronik sürümler olduğu için kısıtlı erişime sahipti, mesela PDF ya da gazete ve basımevlerinin internet siteleri gibi. E-kitap okuyucular bile gazetenin yerini almakta başarılı olamadı.

Siyah mürekkebin yerini minik küreler alıyor

Endüstriyel anlamda "elektronik kâğıt" fikri aslında 30 yıldan beri devam eden bir çalışmanın sonucu. Fakat ar-ge için harcanan zamana değmiş: Elektronik perde ile yüksek keskinliğe sahip yazılar yazmak mümkün. Milimetrelerle ifade edilen kalınlığa sahip ve esnek okuma aygıtlarının üretimi, kâğıda mürekkep basmaktan pek farklı değil. İki tane yapay tabaka arasına konan mikroskopik büyüklükteki milyonlarca küre, mürekkebin verdiği etkiyi sağlıyor. Bu kürecikler saydam bir sıvı içerisinde yüzüyor ve küreciklerin içerisinde pozitif ve negatif elektrik yüklerine tepki verebilen siyah ve beyaz renkte maddeler bulunuyor. Tabakalar üzerindeki ince elektrotlar arasında oluşturulan elektrik alanı ya beyaz ya da siyah renk taneciklerini yüzeye taşıyor ve orada tutuyor. Resim noktaları böyle oluşturuluyor.

ELEKTRONİK GAZETE Plastic Logic firmasının ürettiği bükülebilen ekranlar, ilk bakışta bir gazete kâğıdı gibi gözüküyor. Yalnız basımevleri, daha dayanıklı olduğu için şimdilik tablet tasarımındaki okuyucu cihazları tercih ediyor.

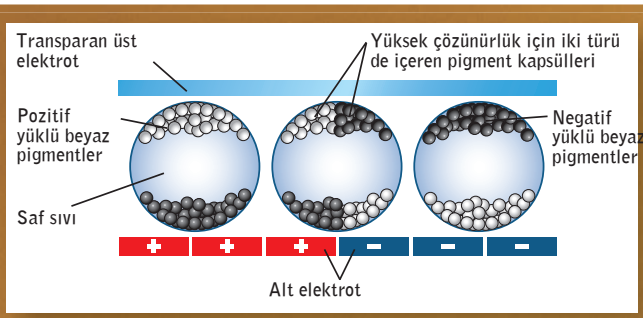

ÇALIŞMA PRENSİBİ Pigment kapsüllerinin altındaki elektrotların kutuplanma şekline göre, beyaz ya da siyah renk parçacıkları yukarıya doğru hareket ediyor. Böylece resim noktaları oluşuyor.

Düz ekran monitörlerin aksine, elektronik perde sadece sayfayı çevirdiğinizde elektriğe ihtiyaç duyuyor. Yani sadece yazıların oluşturulması sırasında, fakat sonrasında elektrik kesiliyor. Yüksek karşıtlıktaki görüntü, arkadan aydınlatmaya gerek duymadan rahatça okunabiliyor. Santimetrekareye düşen 400 tane görüntü noktası, geleneksel kâğıda basılanınkine yakın bir çözünürlük. Kalınlığı 0,3 milimetre olan ekran, kâğıttan azıcık daha kalın.

Fakat bazı farklar bulunuyor: Üreticiler, senelerden beri gerçek kâğıt gibi rulo haline getirilip taşınabilen ekranlar vaat ediyor. Bu hayal olarak kalacak çünkü bunu sadece laboratuvarda yapabiliyorlar. Gerçek hayatta işler biraz farklı. Her bir görüntü noktası kürecik için güce ihtiyaç var. Şu ana kadar hiçbir üretici, ekranı sorunsuz çalışan bir ürünü seri üretime geçiremedi.

İlk elektronik gazete Belçika'dan geliyor

Basım ve yayınevleri bu son teknolojik gelişmelerin nasıl çözümleneceğini beklemek istemiyor. Bu teknolojiyi kullanırken, bütün özelliklerini tam kapasiteyle kullanmak zorunda değiller. Elektronik kâğıt teknolojisi, tablet olarak karşımıza çıkabiliyor. Başlangıcı yapan Belçikalı ticari gazete "De Tijd", gazetenin dijital sürümünü okuyucularının elindeki Ilead isimli okuma cihazına indirebilmelerine olanak veriyor. Philips'in yan kuruluşu olan iRex tarafından üretilen cihaz, 22 x 16 santimetre büyüklüğünde ve 16 milimetre kalınlığında, ağırlığı ise 390 gram. Dosya boyutu dört ile altı MB arasında değişen günlük gazeteyi internetten indirip, tek tıklamayla sayfalarını çevirebiliyorsunuz.

Fransız "Les Echos" ve "New York Times" elektronik yayım denemelerine başladı bile. Sony gibi üreticiler yeni okuma cihazlarını piyasaya çıkartıyor. Beklentiler büyük. Galiba okuyucu cihazlar konusunda Apple'ın ayak izlerinden gitmek ve "Read-iPod" gibi ürünlerle yeni nesil gazete okuma cihazlarında bir moda yaratmak doğru olacak.

Çeşitli ilgi alanlarında basım yapan Ifra'dan Jochen Dieckow'un "Kâğıdın günümüzdeki değişimi" olarak nitelendirdiği bu gelişmeler, Alman basımevleri tarafından yakından takip ediliyor.

Harry Potter'daki gazete gibi

Bütün bu çalışmaların sonucunda elektronik kâğıt endüstrisi çeşitli prototipler geliştirmiş. Ink ve Fujitsu daha şimdiden renkli ekranları gün ışığına çıkardı. Orijinal fikirdekiyle aynı prensibe sahip bu ekranlarda, rengi verebilmek için, bazı filtreler kullanılmış.

Plastic Logic isimli firma büyük boyutlara sahip olması ve bükülebilmesi açısından kâğıdı aratmayan ekranlar üretiyor. Philips ise daha kullanışlı el cihazlarına yönelip PDA büyüklüğündeki cihazlarını tanıtıyor. Bu cihazların bazılarında sert ekran, bazıları da bükülebilen ekran bulunuyor. Ekran teknolojileri daha çok, çalışma prensipleri ile birbirlerinden ayrılırken üreticiler artık görüntüyü hareket ettirebilmenin yolunu aramaya başlamışlar. Hareketli resimlere sahip günlük gazete fikrine şimdilik sadece "Minority Report" ve "Harry Potter" filmlerinde rastlamak mümkün gibi gözükse de, önümüzdeki yıllarda bu konu büyü olmaktan çıkıp tamamıyla gerçeğe dönüşecek. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

PHILIPS READIUS PDA benzeri bu prototip, rulo yapılabilen ekran sayesinde yepyeni bir tarz sunuyor. Ekran, cihazın kendisinden defalarca büyük.

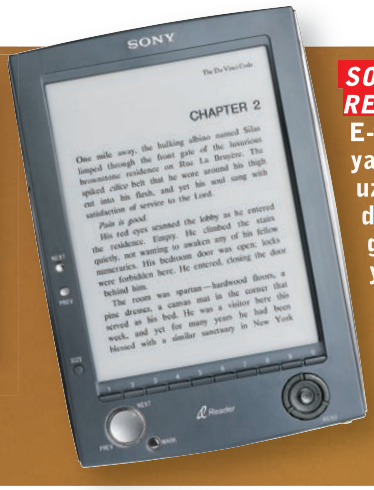

SONY READER E-kitapların yanında PDF uzantılı dosyaları da görüntüleyebiliyor. Böylece, yazılar ekranda daha büyük görünüyor.

NOT DEFTERİ iRex'in okuyucu cihazıyla notlar da alabilirsiniz. Bunun arkasındaki teknoloji, elektronik gazeteyi oluşturanınkiyle aynı.

GELECEK SAYI

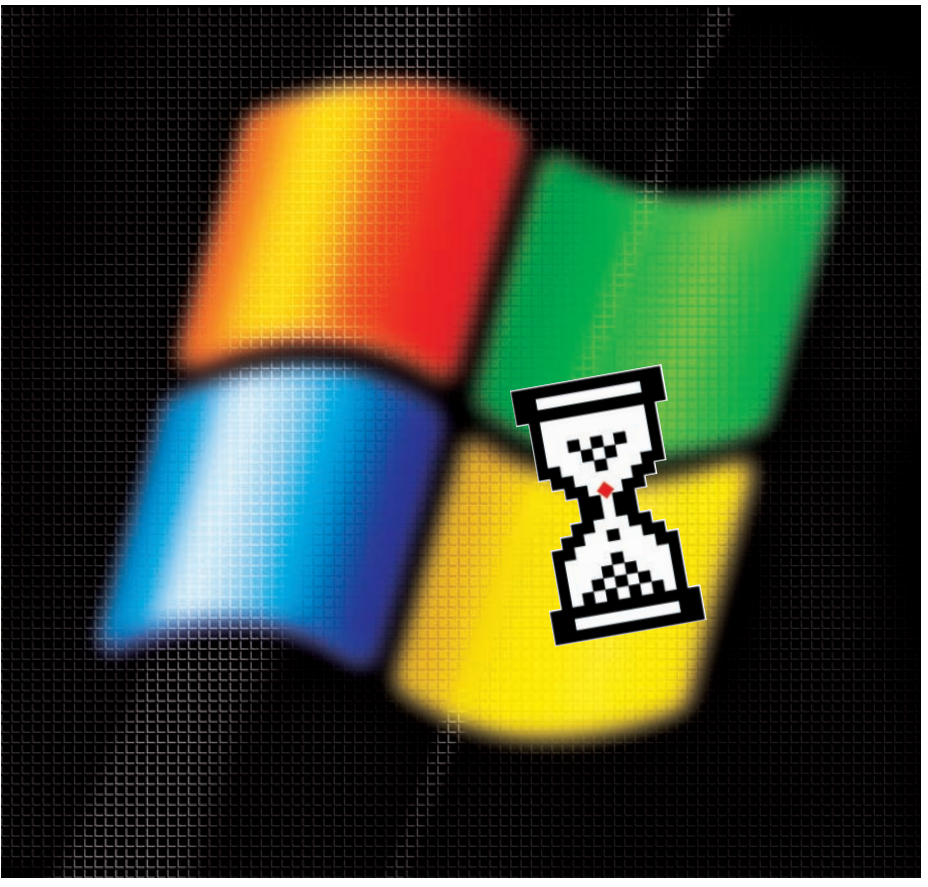

Tuning yalanı

Tuning araçları pratikte ne kadar başarılı? CHIP en önemli araçları test etti ve çoğunun aslında hiçbir işe yaramadığını tespit etti. CHIP, sisteminizi gerçekten hangi araçların hızlandıracağını gösteriyor.

Test & Teknoloji

Anakartlar

AMD ve Intel'in yeni işlemcileri, yeni bir altyapıya ihtiyaç duyuyor. CHIP, piyasadaki en yeni anakartları test ediyor.

Pratik

Sanal PC

Virüs koruması olmadan güvenli sörf, hacker'ları kışkırtmak, sistem çökmesi yaşamadan yazılım test etmek, kısaca hiçbir risk olmadan her şeyi denemek VPC ile mümkün.

DİĞERLERİ

▸ Anonim sörf
İnternette kimseye izinizi belli etmeden güvenli sörf yapmak mümkün.

▸ USB bellekler
Yüksek kapasiteli yeni USB bellekler karşılaştırmalı testte.

▸ Intel Geliştiriciler Fuarı
IDF fuarında sergilenen en yeni ürünler, teknolojiler ve Intel'in gelecek planları

▸ Google'ın gizledikleri
Gizli parametrelerle Google'ın göstermek istemediği gizli web sitelerine ulaşın.

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.

Düzeltme

Eylül 2006 sayfa 152'de Yeni ürünler içinde yer alan ATI X1950XTX ekran kartının bilgilerinde dizgi hataları oluşmuştur. Düzeltir özür dileriz.

CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■■□
FİRMA	ATI
BİLGİ İÇİN	www.ati.com
FİYAT	500 $ + KDV

- [+] Yüksek performans
- [+] Uygun fiyat
- [+] Sessiz ve ısınma problemi yok